

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

20
23

GENEL KÜLTÜR **KPSS**

Tarih
SORU BANKASI
TAMAMI ÇÖZÜMLÜ

5 YÜZ

Mehmet Celal
ÖZYILDIZ

YOUTUBE

Değişimin Farkında Ol

www.yargiyayinevi.com

İÇİNDEKİLER

XX. Yüzyılda Osmanlı Devleti - Ii	146
XX. Yüzyılda Osmanlı Devleti - III	150
Millî Mücadele Hazırlık Dönemi - I	154
Millî Mücadele Hazırlık Dönemi - II	160
Millî Mücadele Hazırlık Dönemi - III	166
i. TBMM Dönemi - I	170
I. TBMM Dönemi - II	176
Millî Mücadele Muharebeler Dönemi - I	180
Millî Mücadele Muharebeler Dönemi - II	186
Millî Mücadele Muharebeler Dönemi - III	190
İç Politika - I	194
İç Politika - II	198
Atatürkçülük ve Atatürk İlkeleri - I	202
Atatürkçülük ve Atatürk İlkeleri - II	208
Atatürkçülük ve Atatürk İlkeleri - III	214
İnkılaplar - I	218
İnkılaplar - II	222
İnkılaplar - iil	228
İnkılaplar - IV	234
Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası - i	238
Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası - Ii	244
XX. Yüzyıl Başlarında Dünya - I	250
XX. Yüzyıl Başlarında Dünya - ii	254
İkinci Dünya Savaşı - I	260
İkinci Dünya Savaşı - II	266
Soğuk Savaş Dönemi - i	270
Soğuk Savaş Dönemi - II	274
Yumuşama Dönemi ve Sonrası - I	280
Yumuşama Dönemi ve Sonrası - II	284
Küreselleşen Dünya - I	288
Küreselleşen Dünya - II	292
Karma Test	298

1. İlk Türk devletlerinde coğrafi şartlar ve ülkenin içinde bulunduğu durum nedeniyle kurultayın her zaman toplanması ve boy beylerinin hızla bir araya getirilmesi mümkün değildi. Bu yüzden kurultay kararlarının uygulanmasını sağlamak ve takip etmek için bakanlardan oluşan bir hükümete ihtiyaç duyulmuştur.

Buna göre ilk Türk devletlerinde hükümete aşağıdaki isimlerden hangisi verilmiştir?

- A) Buyruk B) Ayukı
C) Tutuk D) Ataman
E) Aygucı

2. Mete Han'ın MÖ 209'da kurmuş olduğu Türk ordusunda, on bin atlıdan oluşan en büyük birlik "tümen" olarak adlandırılmıştır. Tümenler binlere, binler yüzlere, yüzler onlara ayrılmış, her birinin başına tümenbaşı, binbaşı, yüzbaşı ve onbaşı rütbelerine sahip komutanlar görevlendirilmiştir.

Mete Han'ın kurduğu bu sistemle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı milletler tarafından örnek alınmıştır.
B) Türklerde ilk düzenli ordu teşkilatıdır.
C) Orduya tümenbaşı komuta etmiştir.
D) Sisteme onlu teşkilat adı verilmiştir.
E) Günümüze kadar etkisini sürdürmüştür.

3. Türk devletlerinde devletin merkezi doğuda bulunur ve kağan ülkesini buradan yönetirdi. Devletin batı kanadı ise yabgu unvanıyla kağanın kardeşlerinden biri tarafından yönetilirdi. Yabgu savaşa ve barışa karar verir, yabancı devletlerle antlaşmalar yapar, elçiler gönderip kabul edebilirdi. Yabgular bütün icraatlarını doğudaki kağanlık adına yapardı.

Buna göre;

- I. yabguların geniş yetkilere sahip olduğu,
II. ülke yönetiminin kolaylaştırılmak istendiği,
III. devletin hanedan üyelerinin ortak malı sayıldığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I ve III
E) I, II ve III

4. Mete Han, MÖ 187 tarihinde Çin imparatoriçesine yazdığı mektubun bir yerinde kendi hayatının ilk dönemiyle ilgili olarak şöyle demiştir: "Irmaklar ve göller arasında doğdum, geniş yaylalarda sığırlar ve atlar arasında çadıra büyüdüm, kendimi sık sık sınır boylarında buldum."

Buna göre Hunlar için;

- I. komşu devletlere akınlar yaptıkları,
II. konargöçer bir yaşam sürdükleri,
III. temel geçim kaynaklarının hayvancılığa dayandığı

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

5. Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet öncesi Türk hükümdarlarının kullandığı unvanlardan biri değildir?

- A) Şanyü B) Tanhu
C) Han D) İlteber
E) Kam

6. Türklerde kağan olabilmek için Gök Tanrı tarafından kut verilmiş bir aileye mensup olmak gerekirdi. Bu aileler belli olup Hunlarda Tu-ku, Kök Türklerde Aşina ve Uygurlarda Yağlakâr ailesidir. Kut, kan yoluyla geçtiği için bütün hanedan üyeleri kağan olma hakkına ve yetkisine sahiptir.

Buna göre;

- I. kağanların kutsal bir varlık olarak görüldüğü,
II. Türklerde siyasi gücün ilahi kaynaklı olduğu,
III. veraset hayatında belirsizlik yaşandığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

1. Türk devlet teşkilatında kurultay; siyasi, kültürel, hukuki ve ekonomik konularda genel kararlar alan ve devlet yönetiminin temelini oluşturan en yüksek kuruluştur. Coğrafi şartlar ve ülkenin içinde bulunduğu durum nedeniyle kurultayın her zaman toplanması mümkün değildi. Bu yüzden kurultay kararlarının uygulanmasını sağlamak ve takip etmek için buyruklardan (bakan) oluşan bir ayukıya (hükûmet) ihtiyaç duyulmuştur. Hükûmetin başında aygucu (başbakan) adı verilen bir görevli bulunmuştur. Çin kaynaklarında Hun, Kök Türk ve Uygur devletlerinde görülen bu hükûmet sisteminden sıkça bahsedilmiştir. Türklerde üst düzey askeri valilere tutuk, tiginieri eğiten görevlilere ise ataman denilmiştir.

B

2. Türklerde ilk düzenli ordu teşkilatı, Hun hükümdarı Mete Han tarafından kurulmuştur. Mete Han'ın kurduğu bu sisteme "onlu teşkilat" adı verilmiştir. Buna göre on bin kişiden oluşan kuvvetlere tümen denilmiştir. Tümenler binlere, binler yüzlere, yüzler de onlara ayrılmıştır. Bu birliklerin başında tümenbaşı, binbaşı, yüzbaşı ve onbaşı denilen komutanlar bulunmuştur. Orduya hakan komuta etmiştir. Hakan savaşa gitmediği zaman onun yerine yabgular, tigin adı verilen çocukları veya kardeşleri komutan olmuştur. Türk ordu örgütlenmesi Çin, Roma, Bizans, Rusya ve Moğol devletleri tarafından örnek alınmıştır. Onlu teşkilat, günümüze kadar hüküm süren diğer Türk devletleri ile etkisini devam ettirmiştir.

C

3. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde devleti yönetme yetkisinin hükümdara Tanrı tarafından verildiğine inanılır, bu inanca da "kut" anlayışı denilirdi. Kut inancına bağlı olarak devlet, hanedan ailesinin ortak malı olarak kabul edilirdi (III). İlk Türk devletlerinde ülke toprakları, Hunlardan itibaren devlet yönetiminde kolaylık sağlamak (II) amacıyla doğu ve batı olmak üzere ikiye ayrılırdı. İkili teşkilatlanma denilen bu sistemde kağan, doğuda otururken batının yönetimi hükümdar ailesinden önde gelen bir kişiye, genelde kağanın kardeşine bırakılırdı. Batıdaki ya-

bgu unvanlı yönetici, doğudaki kağana bağlı olarak töre hükümlerini yürütürdü. Oldukça geniş yetkilere sahip olan yabgu (I), tıpkı bir devlet başkanı gibi savaşa ve barışa karar verir, yabancı devletlerle antlaşmalar yapar, elçiler gönderip kabul edebilirdi.

E

4. Mete Han'ın Çin imparatoriçesine yazdığı mektubundan anlaşılacağı üzere Hunların geniş yaylalarda yaşayan, hayvancılıkla geçinen (III), akıncılık yapan (I), konargöçer (II) bir topluluk oldukları anlaşılmaktadır. Bu ifade de konargöçer hayatın temel unsurları ve faaliyetleri birer birer sayılmıştır. Bunlar; ırmaklar, göller, geniş yaylalar, hayvanlar ve eski Türk hayatında önemli bir yer tutan akınlardır.

E

5. Kam, ilk Türk devletlerinde hükümdarların kullandığı unvanlardan biri değildir. Kam, Gök Tanrı inancında din adamlarına verilen adlardan biridir. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde hükümdarlara şanyü, tanhu, han, yabgu, ilteber, idikut, erkin ve kağan gibi unvanlar verilmiştir. Ayrıca İslam öncesi Türk devletlerinde sultan, padişah gibi unvanlar da kullanılmamıştır.

E

6. Türklerde devleti yönetme yetkisinin kağana, Gök Tanrı tarafından verildiğine inanılırdı. Tanrı, Türk kağanına kut vererek hükümdarlık gücü ve yetkisi bahşetmiştir. Kut anlayışına göre kağan, Tanrı'nın yeryüzündeki vekili olarak görülürdü. Kağanların yeryüzünde adaleti sağlamakla görevli olduklarına inanılırdı. Dolayısıyla Türklerde siyasi gücün kaynağı ilahidir. Ancak Türk kağanı hiçbir zaman kutsal varlık, yani eski Mısır medeniyetinde olduğu gibi tanrı-kral sayılmamıştır (I). Kut, kan yoluyla geçtiği için hükümdar ailesinden olan bütün erkeklerin hükümdar olma hakları bulunurdu. Bu durum veraset hayatında betirsizliğe ve taht kavgalarının yaşanmasına neden olmuştur.

A

7. İlk Türk devletlerinde siyasi iktidar aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ifade edilmiştir?

- A) Tamu
B) Uçmağ
C) Kut
D) Toy
E) Kurultay

8. Asya Hun Devleti en parlak dönemini aşağıdaki hakanlardan hangisi zamanında yaşamıştır?

- A) Mete Han
B) Teoman
C) Hohanyeh
D) Çiçi
E) Mukan Kağan

9. Sağlam bir sosyal yapı içerisinde hayatlarını sürdüren ve Orta Asya bozkırlarının elverişli alanlarında hayvancılıkla uğraşan Türk boyları, kendi aralarında güçlü siyasi birlikler oluşturmuştur.

Buna göre, bu güçlü siyasi birliğin devlet şeklini aldığı ilk oluşum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Göktürk Devleti
B) Asya Hun Devleti
C) Avrupa Hun Devleti
D) Uygur Devleti
E) Kırgız Devleti

10. I. Avarlar
II. Kırgızlar
III. Göktürkler

Yukarıdaki Türk devletlerinden hangilerinin İstanbul'u kuşattığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

11. Tagar kültürüne (MÖ 700 - MÖ 300) ait kazılarda tunçtan bıçak, ok uçları, küçük hayvan heykelleri, çeşitli hayvan tasvirleri ve otağ şeklinde ağaç evler gibi belli başlı eserler bulunmuştur.

Bu bilgilere göre Tagar kültürü insanıya ilgili olarak;

- I. bakır ve kalayı işlediği,
II. doğal yaşam unsurlarını sanata yansıttığı,
III. barınma ihtiyaçlarını karşıladığı

yargılarından hangilerine ulaşılabılır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

12. İlk Türklerde renkler, askerî ve toplumsal örgütlenme içerisinde önemli bir yere sahip olmuştur. Savaşta, barışta ve törenlerde değişik anlamlar ifade etmiştir.

Buna göre farklı renkte bayrak kullanan Türkler, Gök Tanrı inancının da etkisiyle aşağıdaki renklerden hangisinin bir tonuna kendi adlarını vermiştir?

- A) Sarı
B) Mavi
C) Ak
D) Kara
E) Kızıl

ÇÖZÜMLER

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ - I

TEST
1

7. İlk Türk devletlerinde siyasi iktidar "kut" kavramıyla ifade edilmiştir. Türklerde devleti yönetme yetkisinin kağana, Gök Tanrı tarafından verildiğine inanılırdı. Dolayısıyla Türklerde gücün kaynağı ilahiydi. Ancak Türk kağanı hiçbir zaman kutsal varlık, yani eski Mısır medeniyetinde olduğu gibi tanrı - kral sayılmamıştır. Tamu; cehennem için uçmağ da cennet için kullanılmıştır. Kuruitay (toy) ise ülke sorunlarının görüşüldüğü meclistir.

8. Asya Hun Devleti en parlak dönemini Mete Han zamanında yaşamıştır. Mete Han, Orta Asya'da bulunan Türk kavimlerini bir bayrak altında toplamıştır.

9. İlk Türk devletleri, boy birliği şeklinde ortaya çıkmıştır. Eski Türk toplumunun sosyal yapısı; oğuş (aile), urug (aileler birliği), boy (ok), budun (millet) ve il (devlet) şeklinde birbirine sıkı sıkıya bağlı olan unsurlardan meydana gelmiştir. Bu sosyal yapı içerisinde hayatlarını sürdüren ve Orta Asya bozkırlarının elverişli alanlarında hayvancılıkla uğraşan Türk boyları, kendi aralarında güçlü siyasi birlikler oluşturmuştur. Bunun ilk örneği Asya Hun Devleti olurken onu Göktürk ve Uygur gibi diğer Türk devletleri izlemiştir.

10. Asya Hun Devleti'nin yıkılmasından sonra IV. yüzyıl sonlarında, Moğolistan'da kurulan Avarlar, I. Göktürk Devleti tarafından yıkılınca batıya göç etmiş ve Bayan Han Dönemi'nde Orta Avrupa'da devlet kurmuşlardır. (558 - 805) İstanbul'u iki kez kuşatan Avarlar, Germen ve Slav sanatlarını etkilemişlerdir.

11. Karasuk kültürünün takipçisi olan Tagar kültürü, kendinden önceki Türk kültürlerinin bir sentezi ve gelişmiş şeklidir. Böigenin adından dolayı burada yaşayan insanlara Altaylılar denilmeye başlanmıştır. Tunçtan bıçak, ok uçları, küçük hayvan heykelleri, çeşitli hayvan tasvirleri ve otağ şeklinde ağaç evler bu kültürün belli başlı eserleridir. Öncülde verilen bilgiye bakarak Tagar kültürü insanının bakır ve kalayın birleşimi olan tunç kullanmaları bu madenleri bildikleri ve işlediklerinin (I), küçük hayvan heykelleri yapmaları doğal yaşamı sanata yansıttıklarının (II), otağ şeklinde ağaçtan ev yapmaları barınma ihtiyaçlarını karşıladıklarının (III) göstergesidir.

12. İlk Türk devletlerinde renkler hem toplum hem de devlet için birçok anlam ifade etmiştir. İlk Türk devletlerinde kara, kuzey; ak, batı; kırmızı, güney; yeşil (gök), doğu; sarı, dünyanın merkezi için kullanılmıştır. Savaşta, barışta ve törenlerde değişik anlamlar ifade eden farklı renklerde bayraklar kullanan Türkler, Gök Tanrı inancının etkisiyle mavi renge ayrı bir önem vermiş, mavi rengin bir tonuna, Türk mavisi (turkuaz) denilmiştir.

13. Bilge Öğretmen, öğrencilerine; "Günümüzde Aşka-
bat'ın güneydoğusunda bir yerleşim bölgesidir. Türk
kültürünün önemli bir unsuru olan at, ilk defa bu kül-
türde görülmüştür. Orta Asya'nın en eski kültürüdür."
bilgilerini vermiştir.

**Buna göre sözü edilen kültür merkezi aşağıdaki-
lerden hangisidir?**

- A) Anav
B) Afanesyevo
C) Andronova
D) Karasuk
E) Tagar

14. İslamiyet öncesi Türk toplumsal yapısını oluşturan
unsurların verildiği aşağıdaki kavram - anlam eş-
leştirmelerinden hangisi yanlıştır?

	Kavram	Anlam
A)	Oguş	Aile
B)	Urug	Aileler birliği
C)	Budun	Millet
D)	İl	Devlet
E)	Boy	Toy

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
I

15. "Ok ve yay gerebilen Türk kavimlerini bir aile gibi bir-
leştirdim; şimdi onlar Hun oldular."

**Mete Han'ın yukarıda verilen sözüne bakılarak Orta
Asya için;**

- i. Türk siyasi birliğinin sağlanmaya çalışıldığı,
II. ilk teşkilatlı Türk devletinin kurulduğu,
III. Hun sözünün siyasi bir kimlik oluşturduğu

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II

E) I, II ve III

16. VII. yüzyıl Bizans kaynaklarında Orta Asya'dan Tür-
kiye olarak bahsedilmesi;

- I. Bizans'la Türklerin etkileşim hâlinde olduğu,
II. Orta Asya'da sadece Türklerin yaşadığı,
III. Türklerin tarihlerinin VII. yüzyılda başladığı
durumlarından hangilerinin göstergesidir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

17. İlk olarak Avrasya'da görülen Türkleri araştıran bilim
insanları, Türklerin adını en eski tarihî kaynaklarda ara-
mıştır. Türk adına, gerek kaynaklarda gerekse araştır-
maalarda çeşitli anlamlar verilmiştir.

Buna göre Türk adı ile ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

	Anlam	Kaynak
A)	Miğfer	Çin
B)	Olgunluk Çağı	Kâşgarlı Mahmut
C)	Kanun ve nizam sahibi	Ziya Gökalp
D)	Güzel insan	İran
E)	Kuvvetli	Arap

13. Anav kültürü, Orta Asya'nın en eski kültürüdür. Anav, günümüzde Aşkabat'ın güneydoğusunda bir yerleşim bölgesidir. Bu yerleşim sahasında yapılan kazılarda ortaya çıkan seramik örneklerinin, bozkır kökenli bir halka, özellikle de Türklere ait olduğu düşünülmektedir. Türk kültürünün önemii bir unsuru olan at, ilk defa bu kültürde görülmüştür.

14. Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletleri, boy birliği şeklinde ortaya çıkmıştır. Eski Türk toplumunun sosyal yapısı; oğuş (aile), urug (aileler birliği), boy (ok), budun (millet) ve il (devlet) şeklinde birbirine sıkı sıkıya bağlı olan unsurlardan meydana gelmiştir.

15. Mete Han'ın verilen sözünden Orta Asya'da siyasi birlik sağlandığı ve Hun sözünün siyasi bir üst kimlik yerine kullanıldığı söylenebilir. Orta Asya'da kurulan teşkilatlı ilk Türk devleti Hunlardır fakat verilen sözden bu çıkarım yapılamaz (il).

16. VII. yüzyıl Bizans kaynaklarında Orta Asya'dan Türkiye diye bahsedilmesi Bizans ile Türklerin etkileşim içinde olduklarının kanıtı olabilir (i). Orta Asya'da sadece Türkler yaşamadığı ve yapılan araştırmalara göre Türklerin tarihinin MÖ 4000'lerden daha öncelere dayandığı bilinmektedir.

17. Arap kaynaklarında Türk adının anlamı "terk edilmiş" olarak geçmektedir. Göktürk, Uygur ve Karahanlı kaynaklarında ise "güçlü, kuvvetli, olgunluk" olarak geçmektedir.

1. İlk Türk devletlerinin konu edildiği derste Nilgün Öğretmen, öğrencilerine aşağıdaki bilgileri verir:

- Boris Han Dönemi'nde Hristiyanlığı kabul etmişlerdir.
- İstanbul'u kuşatan ikinci Türk devletidir.
- Han unvanını terk edip, çar unvanını kullanmışlardır.

Nilgün Öğretmen'in, hakkında bilgi verdiği Türk devleti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Avarlar B) Macarlar
C) Peçenekler D) Tuna Bulgarları
E) Kıpçaklar

2. Doğu Roma üzerine I. ve II. Balkan Seferlerini düzenleyerek Margus ve Anatolios Antlaşmalarını imzalayan Avrupa Hun hükümdarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rua B) Uidiz
C) Karaton D) İlek
E) Attila

3. Ünlü İtalyan seyyah Marco Polo'nun "Büyük Türkiye" olarak adlandırdığı bölge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğu Avrupa B) Anadolu
C) Orta Asya D) Kafkaslar
E) Orta Doğu

4. Kavimler Göçü'nün sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Roma İmparatorluğu ikiye ayrılmıştır.
B) Türk kültürü Avrupa'da yayılmıştır.
C) Kilise güçlenmiş, skolastik feisefe egemen olmuştur.
D) Federal devlet anlayışı doğmuştur.
E) Avrupa'nın etnik yapısı değişmiştir.

5. Türkler, tarih boyunca savaşçı kimliğiyle ön plana çıkmış bir millettir.

Türklerin savaşçı kimliğinin oluşmasında;

- I. yaşadıkları doğal koşullar,
- II. boylar arasındaki mücadeleler,
- III. Orta Asya'daki diğer milletler

unsurlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve III
E) I, II ve III

6. "Hazar Devleti'nin egemen olduğu VII-IX. yüzyıllar Hazar Barış Çağı olarak adlandırılır." ifadesini kullanan bir tarihçinin;

- I. İslamiyet, Hristiyanlık ve Musevilik dinlerini benimsemeleri,
- II. farklı inanışa sahip kişilere ibadet özgürlüğü tanımaları,
- III. ordusunda ücretli asker kullanan ilk Türk devleti olmaları

gelişmelerinden hangilerini bu duruma örnek göstermesi beklenir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) II ve III
E) I, II ve III

7. Orhun Kitabeleri'nde töre kelimesinin, on bir yerde geçmesi ve bunun altısının il ile birlikte kullanılmış olması aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olabilir?

- A) Yerleşik yaşama geçildiğinin
B) Hukuka çok önem verildiğinin
C) Yazının kullanıldığının
D) Cihan Hâkimiyeti Mefkuresinin
E) İkili teşkilat anlayışının

8. İslamiyet öncesi Türk devletlerinin hukuk anlayışında;

- I. kut anlayışı,
- II. kurultay kararları,
- III. gelenekler

unsurlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve III
E) I, II ve III

ÇÖZÜMLER

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ - II

TEST
2

1. Büyük Bulgar Devleti'nin yıkılması üzerine Bulgarlar, Tuna ve İtil (Voiga-Kama) Buigaları olarak iki kola ayrıldılar. Tuna boylarına inen Bulgarlar, Balkanlardaki Slav topluluklarını egemenlik altına alarak Asparuh öncülüğünde Tuna Bulgar Devleti'ni kurdular. Tuna Bulgarları, Boris Han döneminde Hristiyanlığı kabul ederek zamanla Slavlaştılar. İstanbul'u kuşatan ikinci Türk devleti oldular. Tuna Buigaları "Han" unvanını terk edip "Knez" ve "Çar" unvanlarını kullandılar. Avrupa'ya giden ticaret yollarının denetimini ele geçirdiler ve ülkeierinin bağındırlığına büyük önem verdiler. Bizanslılar ve Müslümanlarla yapılan ticaret sayesinde zenginleştiler.

2. Avrupa Hun Devleti en parlak dönemini Attila zamanında yaşamıştır. Attila, tahta geçer geçmez Doğu Roma İmparatorluğu ile Margus Antlaşması'nı yapmıştır. Doğu Roma verdiği sözleri yerine getirmedeği için Attila, I. Balkan Seferi'ni düzenlemiştir. Bu sefer sonucunda Doğu Roma barış şartlarına uyma garantisi vermiştir. Attila, 447 yılında Doğu Roma'nın barış şartlarına yine uymaması üzerine II. Balkan Seferi'ne çıkmış ve Doğu Roma'yla Anatolios Antlaşması'nı imzalamıştır. Bu antlaşmayla Doğu Roma savaş tazminatı vermiş ve daha önce ödediği vergi üç katına çıkarmıştır.

3. Türklerin yaşadığı yer anlamına geien Türkiye ismine coğrafi ad olarak ilk kez Türkha şeklinde VI. yüzyıla ait Bizans kaynaklarında rastlanmıştır. Bu yüzyılda Türkiye adı Orta Asya için kullanılmıştır. IX ve X. yüzyıllarda Voiga Nehri'nden Orta Avrupa'ya kadar uzanan topraklara Türkiye denilmiştir. Türklerin Anadolu'yu yurt edinmesinden sonra da Türkiye adı bu topraklar için kullanılmıştır. Ünlü İtalyan seyyah Marco Polo, Anadolu'ya "Küçük Türkiye", Orta Asya'ya "Büyük Türkiye" demiştir.

4. Kavimler Göçü ile Federal devlet değil, Feodalite doğmuştur. İki kavram birbirinden farklıdır. Ayrıca İlkçağ kapanmış ve Ortaçağ başlamıştır.

5. Türkier, tarih boyunca savaşçı kimliğiyle ön plana çıkmış bir millettir. Diğer kavimler tarafından verilen bu kimliğin oluşumunda Türklerin yaşadığı coğrafyadaki sert iklim koşulları (I), Türk boyları arasındaki mücadeleler (II) ve Orta Asya'daki diğer milletler (III) etkili olmuştur. Bu şartlar Türklerin disiplinli, teşkilatçı ve mücadeleci olmalarını da sağlamıştır.

6. Kırım ile Hazar Denizi arasında Kök Türklere bağlı olarak yaşayan Hazarlar, Kök Türk Devleti'nin yıkılmasından sonra bu bölgede bağımsız bir devlet kurdular. Uzun süre varlığını devam ettiren Hazar Devleti'nde inanç özgürlüğü vardı. İslamiyet, Hristiyanlık ve Musevilik dinlerinin benimsendiği ülkede (I), farklı din ve inansa sahip olanlar ibadetlerini serbestçe yapabiliyorlardı (II). Bu nedenlerle Hazar Devleti'nin egemen olduğu VII-IX. yüzyıllar Hazar Barış Çağı olarak adlandırılır.

7. Türk kağanları ülkelerinde hukuka dolayısıyla adaletin sağlanmasına büyük önem vermiştir. *Orhun Kitabeleri*'nde töre kelimesinin, on bir yerde geçmesi ve bunun altısının il (devlet) ile birlikte kullanılmış olması bunun bir göstergesidir. Ayrıca devletin varlığını devam ettirmesi, törelere bağlılık ile ilişkilendirilmiştir.

8. Törenin oluşumunda kut anlayışı (I) ile kağanlar tarafından konulan kurallar, kurultaylarda alınan kararlar (II) ve kağanın iradesiyle toplum içinde yavaş yavaş oluşan gelenekler (III) etkili olmuştur.

9. İlk Türk devletlerinde yazısız hukuk kuralları aşağıdakilerden hangisiyle adlandırılmıştır?

A) Töre
B) Kurultay
C) Kut
D) Yabgu
E) Otağ

10. 981 - 984 yılları arasında Turfan Uygurlarına giden Çin elçisi Wang Yente'nin raporunda şunlar yer almaktadır: "Kao - ch'ang (Turfan) şehrinde yağmur ve kar yoktur. Aynı zamanda çok sıcaktır. Evler beyaz badanalıdır. Chinling Dağlarından çıkan nehir, başşehrin bütün çevresini dolaşır, tarlaları ve meyve bahçelerini sular ve su değirmenlerini işletir. Bu yerde beş hububat yetişir."

Bu rapora göre Uygurlarla ilgili olarak;

- I. Yerleşik yaşama geçmişlerdir.
II. Tarım yapmışlar ve tarım ürünlerini işlemişlerdir.
III. Mimari faaliyetlerde bulunmuşlardır.

yargılarından hangilerinin doğru olduğu savunulabilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

11. Batı Göktürklerine vergi vermeye başlayan Sasani Hükümdarı Anuşirvan, Maveraünnehir ticaret yolunu tamamen eline geçirmek istemiş ve Göktürklerle karşı düşmanca tavır içine girmiştir. Bunun üzerine İstemi Yabgu, kendisine karşı düşmanca tutum takınan Sasani hükümdarına karşı Bizans İmparatorluğu ile temasa geçerek 567 yılında İstanbul'a bir elçi heyeti yollamıştır.

Buna göre;

- I. Göktürkler, Bizans'la ittifak kurmak istemiştir.
II. Devletler arası ilişkilerde ekonomik çıkarlar rol oynamıştır.
III. Sasaniler, Batı Göktürklerin ekonomik hâkimiyeti altına girmiştir.

yargılarından hangilerinin doğru olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

12. İstemi Yabgu'nun "Atalarımızdan işittik ki Roma İmparatorluğu elçileri geldiği zaman bu bizim için artık, yeryüzünü fethedeceğimize delalet eder." sözü aşağıdakilerden hangisinin kanıtı olabilir?

A) Cihan hâkimiyeti anlayışının
B) Ahiret inancının
C) Kut anlayışının
D) İkili teşkilatın
E) Konargöçer yaşamın

13. Göktürk hükümdarı Kapgan Kağan, bir defasında Çin'den vergi olarak 1.250 ton tohumluk buğday ile 3 bin adet tarım aleti almıştır.

Buna göre Göktürkler ile ilgili olarak;

- I. Çin'i siyasi hâkimiyet altına aldıkları,
II. tarımsal faaliyet yaptıkları,
III. Güçlü askerî teşkilatlarının olduğu

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

14. Aşağıdakilerden hangisi Hunların dışarıya sattığı ürünlerden biri değildir?

A) At
B) Kürk
C) Deri
D) İpek
E) Silah

15. Türk toplulukları, çeşitli nedenlerle yaşadıkları bölgeleri kitleler hâlinde terk ederek çok uzun mesafeler kat etmek suretiyle başka alanlara göç etmişlerdir.

Aşağıdakilerden hangisi bu göçlerin nedenlerinden biri değildir?

- A) Nüfus artması nedeniyle otlakların yetersiz kalması
B) Kuraklık veya ağır kış şartları yüzünden kıtlık yaşanması
C) Türk boyları arasındaki mücadeleler
D) Yeni ülkeler elde etme arzusu
E) Atın evcilleştirilmesi

16. Orhun Yazıtları'nda Türk ordusu aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ifade edilmiştir?

A) Tarkan
B) Kurt
C) Sü
D) Toy
E) Kut

ÇÖZÜMLER

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ - II

9. İlk Türk devletlerinde hukukun temelini ve kaynağını geleneklerden alan sözlü hukuk kuralları denilen "töre" oluşturmuştur. Töre; sosyal düzeni sağlayan örf, âdet, gelenek ve ahlaki değerlerden beslenerek ortaya çıkmıştır.

A B C D E

10. Uygurların evlerinin olması yerleşik yaşamın ve mimari faaliyetin kanıtıdır (I, III). Ayrıca hububat yetiştirmeleri ve tarım ürünlerini değirmenlerde işlemeleri tarımla uğraştıklarının kanıtıdır (II).

A B C D E

11. Batı Göktürklerinin, Sasanileri vergiye bağlaması Sasanilerin hâkimiyet altına alındığının (III), Göktürklerin Bizans'a elçi göndermesi ittifak arayışına girildiğinin (I), ticaret yolu için mücadele edilmesi ilişkilerde ekonominin rol oynadığının (II) göstergesidir.

A B C D E

12. İlk Türk devletlerinin çevresindeki devletlerle siyasi, sosyal ve ekonomik ilişkilerinde cihan hâkimiyeti anlayışı da etkili olmuştur. Buna İstemi Yabgu'nun "Atalarımızdan işittik ki Roma İmparatorluğu elçileri geldiği zaman bu bizim için artık yeryüzünü fethedeceğimize delalet eder." sözü kanıt olarak gösterilebilir.

A B C D E

13. Çinliler, tarım ekonomisinde ileri bir toplum olmuştur. Bunun için Türkler, zaman zaman Çinlilerin tarım ürünlerinden ve araçlarından yararlanmışlardır. Göktürk hükümdarı Kapgan Kağan, bir defasında Çin'den vergi olarak 1.250 ton tohumluk buğday ile 3 bin adet tarım aleti almıştır. Göktürkler, Çin'den aldıkları tohumluk buğdayı aynı yıl içinde ekmişler fakat bu buğdayın hiçbirini bitmemiştir. Zira Kapgan Kağan'a vergi ödemeyi bir türlü içine sindirememiş olan Çin imparatoriçesi, bu buğdayı Göktürlere pişirerek vermiştir. Bu durum Göktürklerin Çin'i siyasi hâkimiyet altına aldıkları (I), sınırlı da olsa tarımsal faaliyette bulundukları (II), Çin'den vergi alabilecek kadar güçlü bir askerî teşkilata sahip (III) olduklarına kanıt olarak gösterilebilir.

A B C D E

14. Hunlar başta Çin olmak üzere yerleşik toplumlara kürk, at, et, deri, silah satmışlar; karşılığında ise ipek, çay ve tahıl ürünleri almışlardır.

A B C D E

15. Atın evcilleştirilmesi ve kullanılması Türk göçlerinin nedenlerinden biri değildir. Fakat at, Türklerin göç etmelerinde kolaylık sağlamıştır. Göçlerin siyasi ve ekonomik olmak üzere iki temel sebebi vardır. Ekonomik sebepler; nüfusun artması nedeniyle otlakların yetersiz kalması, kuraklık veya ağır kış şartları yüzünden kıtlık yaşanmasıdır. Siyasi sebepler ise Türk boyları arasındaki mücadeleler ile Çin ve Moğol baskısıyla boyların yerlerini terk edip başka bölgelere gitmeleridir. Yeni ülkeler elde etme arzusu ve bunun doğal sonucu olarak yeni vatanlar kurma fikri de Türk göçlerinin sebepleri arasında sayılabilir.

A B C D E

16. Orhun Yazıtları'nda ordu kelimesi "sü" terimi ile ifade edilmiştir.

A B C D E

1. Göçebe hayat tarzı Türk toplumunda sözlü kültürün gelişmesine neden olmuştur. Yazılı kültür Uygurlara kadar yeterince gelişmemiştir. Türklerden kalan sözlü eser türleri arasında sav, sagu, koşuk ve destanlar bulunur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi İslam öncesi Türk devletlerine ait destanlardan biri değildir?

- A) Bozkurt B) Türeyiş
C) Edige D) Şu
E) Göç

2. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde "tüzlük" olarak ifade edilen kavramın günümüzdeki karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanlık
B) Eşitlik
C) Adalet
D) İyilik
E) Bağımsızlık

3. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde değişik şartlara bağlı olarak belli bir coğrafi alan içinde konargöçer bir yaşam tarzı benimsenmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi konargöçer yaşamla ilişkilendirilemez?

- A) Ahiret inancının olması
B) Ekonomide hayvancılığın önemli yer tutması
C) Feodal yapının oluşmaması
D) Küçükbaş hayvancılığın ön plana çıkması
E) Yaylak - kışlak anlayışı

4. Türklerin atı evcilleştirmeleri ve atlı arabalar kullanmalarının;

- I. uzak yerlere göç edilmesi,
II. tarımsal faaliyetlerin gelişmesi,
III. savaşlarda düşmana üstünlük sağlanması

durumlarından hangileri üzerinde etkili olduğu söylenbilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I ve III
E) I, II ve III

5. İslamiyet öncesi Türk topluluklarında dağ, tepe, ırmak, vadi, ay, güneş gibi varlıkların birtakım gizli güçlerinin olduğuna inanıldığı ve kutsal sayıldığı inanç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Atalar kültü
B) Totemizm
C) Şamanizm
D) Doğalar kültü
E) Gök Tanrı inancı

6. "Tanrı buyurmuş size yer yüzünü al diye!

Başımla kut'umu da veriyorum al diye!
Gökteki Güneş ise yurdun bayrağı olsun,
İlimizin çadırı, yukarıdaki gök olsun.
Dünya devletim olsun.

O hâlde sayılırim ben bir dünya kağanı,
Bana bağlıdır artık, dünyanın her dört yanı!"

Oğuz Kağan Destanı'ndan alınan yukarıdaki parçaya göre Türklerin;

- I. Türk cihan hâkimiyeti,
II. nizam-ı âlem,
III. kızıl elma

anlayışlarından hangilerine sahip olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

1. İslam öncesi Türk devletlerine ait önemli destanlar şunlardır:

- İskitler: Alp Er Tunga Destanı, Şu Destanı
- Hunlar: Oğuz Kağan Destanı
- Avrupa Hunları: Attiia Destanı
- Kök Türkler: Ergenekon Destanı, Bozkurt Destanı
- Uygurlar: Türeyiş Destanı, Göç Destanı
- Kırgızlar: Manas Destanı

Edige Destanı ise Altınorda Hanlığının XV. yüzyılda Timurlular tarafından yıkılışını anlatan destandır.

2. Türklerde adalet ilkesinin gereği olarak herkes töreye göre eşitti. Liyakat sahibi kişiler devletin önemli mevkilerinde görev alırdı. Türk töresi dinamik bir yapıya sahip olduğu için töreler şartlar ve imkânlarla göre değişebiliyordu. Ancak törelerde değişmeyen hükümler de vardı. Kutadgu Bilig'de törenin değişmeyen hükümleri; tüzük (eşitlik), könilik (adalet), uzluk (iyilik) ve kişilik (insanlık) olarak belirtilmiştir.

3. Orta Asya'nın zorlu yaşam şartları Türklerin konargöçer bir yaşam sürmelerinde etkili olmuştur. Bu durum yaz aylarını "yaylak" denilen yüksek yerlerde, kış aylarını ise "kışlak" denilen yerlerde geçirmelerinde etkili olmuştur. Konargöçer yaşam İslamiyet öncesi Türk devletlerinde ekonominin temelini hayvancılığa dayanmasına, özellikle at ve koyun besiciliğinin (küçükbaş hayvancılık) ön plana çıkmasına sebep olmuştur. Yerleşik yaşamın ve büyük çaplı tarım faaliyetlerinin olmaması derebeylik tarzı büyük toprak sahipliğinin yani feodalitenin oluşmasını engellemiştir. Türklerin ölümden sonraki yaşama inanması yani ahiret inancı konargöçer yaşamla ilişkilendirilemez.

4. Türklerin atı evcilleştirmeleri ve atlı arabaları kullanmaları onların uzak yerlere göç etmelerinde kolaylık sağlamıştır (I). Türkler at sayesinde çok geniş coğrafi bölgelere yayılmıştır. Bu durum Türk tarihinin bir bütün olarak incelenmesini zorlaştırmıştır. Türkler, atı savaş sahasında kullanarak düşmanlarına karşı hız ve manevra üstünlüğü kazanmıştır (III). Bu kabiliyeti kazanmalarında geliştirdikleri üzengi, nal, gem ve eyer gibi aksesuarlar da etkili olmuştur. Orta Asya'nın coğrafi koşullarından dolayı Türk boyları zorunlu olarak geçimlerini hayvancılık üzerine kurmuştur.

5. Totemizm, İslamiyet öncesi Türk topluluklarında kutsal sayılan bitki ve hayvanlara saygıyı esas alan inançtır. Kurttan türeyiş, totem olgusunun en önemli göstergesidir.

Atalar kültü, İslamiyet öncesi Türklerde ölen kişilerin ve ataların anılarının kutsal sayılmasıdır.

Gök Tanrı inancı, Tanrı'nın tek ve yüce varlık olarak kabul edilmesidir.

Şamanizm, büyük ve gizli güçlere inanmadır.

Doğalar kültü; dağ, tepe, ırmak, vadi, ay, güneş gibi varlıkların birtakım gizli güçlerinin olduğuna inanılması ve bunların kutsal sayılmasıdır.

6. Türk tarihinde Hunlardan itibaren bir cihan imparatorluğu olma arzusu ve dünyaya düzen verme ülküsünün olduğu görülmüştür. Türk hakanları "Güneş bayrağımız, gökyüzü çadırımız!", diyerek bu ülküyü ifade etmişlerdir. Türk cihan hâkimiyeti Güneş'in doğduğu yerden battığı yere kadar olan coğrafyanın Türk hükümdarları tarafından idare edilmesi ülküsüdür (I). Nizam-ı âlem ülküsü, Tanrı adına dünya nizamını sağlama ve Türk adaletini dünyanın her tarafına yayma anlayışıdır (II). Dört taraftaki milletleri düzene koyma çabası da kızıl elma anlayışının bir göstergesidir. Kızıl elma ülküsü, sabit ve belirli bir kavram veya yer değil, soyut bir ülkü kavramıdır (III).

7. Aşağıdaki hükümdarlardan hangisi Türkçe konuşan ve Türk soyundan olan toplulukları ilk kez Hun hâkimiyeti altında toplamıştır?

- A) Mete Han
- B) İltiş Kağan
- C) İstemi Yabgu
- D) Mukan Kağan
- E) İşbara Han

8. İlk Türk devletlerinde "İl (devlet) gider, töre kalır." sözünden hareketle;

- I. törenin devletin kuruluş ve işleyiş gücü olduğu,
- II. adaletin sağlanmasına büyük önem verildiği,
- III. töre hükümlerinin nesilden nesile aktarıldığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

9. I. İlk düzenli Türk ordusunu kurmuşlardır.
II. Perslerle mücadeleleri *Igor Destanı*'na konu olmuştur.
III. Sanatta "hayvan üslubu"nu benimsemişlerdir.

Yukarıdakilerden hangileri İskitlerin özellikleri arasında yer almaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

10. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde kağanın;

- I. savaş ve barışa karar verme,
- II. ordulara komuta etme,
- III. elçi gönderip elçi kabul etme

görevlerinden hangilerini yerine getirdiği söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

11. Hunlardan itibaren Türklerde görülen hükümdarlık sembolleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Taht
- B) Davul
- C) Tıraz
- D) Otağ
- E) Tuğ

7. Mete Han, Türkçe konuşan ve Türk soyundan olan toplulukları ilk kez Hun hâkimiyeti altında toplamıştır.

8. İlk Türk devletlerinde hukukun temelini ve kaynağını geleneklerden alan sözlü hukuk kuralları denilen "töre" oluşturmuştur. Töre; sosyal düzeni sağlayan örf, âdet, gelenek ve ahlaki değerlerden beslenerek ortaya çıkmıştır. Töre, Türk toplumunda düzeni sağlayan en önemli değerdi. Başta kağan olmak üzere devlet görevlileri ve halk törelere uymak zorundaydı. Çünkü töre; devletin kuruluş ve işleyişindeki temel güçtü (I). Türk kağanları ülkelerinde adaletin sağlanmasına büyük önem vermiş (II), devlet ile törenin eş değer olduğu kabul edilmiştir. Töre hükümleri yazılı olmayıp devletler yıkılsa da nesilden nesile aktarılacak varlığını sürdürmüştür (III).

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

10. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde kağan hem devlet teşkilatının başı hem de toplumun lideri durumunda olmuştur. Kağan, devletin başı olarak iç ve dış siyaseti düzenlemiş, savaş ve barışa karar vermiş (I), ordulara komutanlık etmiş (II), elçiler gönderip elçileri kabul etmiştir (III). Ayrıca devlet teşkilatının her kademesindeki görevlileri tayin etmiş veya onları görevlerinden almıştır.

9. Tarihte önemli rol oynayan ilk Türk topluluğu İskitlerdir. Türk tarihinde ilk düzenli ordu teşkilatı Hunlar döneminde Mete Han tarafından kurulmuştur (I). Kafkaslar ve Karadeniz'in kuzeyine hâkim olan İskitlerin en önemli hükümdarı ise Alp Er Tunga'dır. Perslerle yaptıkları mücadeleler *Alp Er Tunga Destanı*'na konu olmuştur (II). Firdevsi, *Şehname* adlı eserinde Alp Er Tunga'dan "Efrasiyap" adı ile söz etmiştir. Sanat eserlerini genelde hayvan figürleriyle süslemişler ve "hayvan üslubu"nu benimsemişlerdir. (III)

11. Hunlardan itibaren Türklerde görülen hükümdarlık sembollerinden bazıları şunlardır: Taht, davul, otağ, kotuz, tuğ ve yaydır. Tıraz, İslam devletlerinde halifenin hükümdarlara gönderdiği elbisedir.

12. Mani dininin, Uygurları;

- I. ordu,
- II. sanat,
- III. konargöçer yaşam

alanlarından bangilerinde zayıflattığı savunulamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

13. • Karabalsagun Yazıtı

- Sine - Uşi Yazıtı
- Moyen Çor Anıtı

Bu eserler aşağıdaki Türk devletlerinden bangisine aittir?

- A) Göktürkler
- B) Uygurlar
- C) Hunlar
- D) Kırgızlar
- E) Avarlar

14. **Orhun Yazıtları'nda geçen** "Tanrı gibi gökte olmuş Türk Bilge Kağan'ı, bu zamanda oturdum." **ve** "Türk milletinin adı sanı yok olmasın diye babam kağanı, annem hatunu yükseltmiş olan Tanrı, il veren Tanrı..." ifadeleri aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olabilir?

- A) Kağanların millete karşı sorumlu olduğunun
- B) Ahiret inancının varlığının
- C) Egemenlik anlayışının, ilahi kaynakları olduğunun
- D) Türk milletinin kıyamete kadar yaşayacağını
- E) Konargöçer yaşamın hayvancılığı geliştirdiğinin

15. **Orhun Yazıtları'nda geçen** "Babam (İlteriş) on yedi er ile harekete geçti. Haberi işiten ormandakiler, ovadakiler toplanıp geldiler; yetmiş kişi, sonra yedi yüz kişi oldular. Kağanlığı atalarının törelerinde kurdular." ifadelerinden devletin kuruluşunda aşağıdakilerden bangisinin desteğine dikkat çekildiği söylenebilir?

- A) Türk halkının
- B) Din adamlarının
- C) Komşu devletlerin
- D) Boy beylerinin
- E) Askeri silahların

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

16. Eski Türk topluluklarındaki ekonomik yapı daha çok bozkır kültürü etrafında şekillenmiştir. Orta Asya kültür çevrelerinde yapılan kazılarda ortaya çıkan bulgular da bunu desteklemektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin bozkır kültürünün ekonomik yapısını oluşturan temeller içinde yer aldığı savunulamaz?

- A) Hayvancılık
- B) Tarım
- C) El sanatları
- D) Ticaret
- E) Turizm

12. Uygurlar, Böğü Kağan Dönemi'nde, Mani dinini kabul etmiştir. Mani dini Uygurları zayıflatan en büyük etken olmuştur. Uygurları hareketsizliğe, et yememeye, savaş yapmamaya teşvik eden bu din onların savaşçı özelliklerinin zayıflamasına neden olmuştur. Fakat sonradan Uygurların bilim, sanat ve edebiyattaki ilerlemelerine katkı sağlamıştır (II). Ayrıca yerleşik yaşama geçen ilk Türk devleti olan Uygurların Mani dini için tapınaklar inşa etmeleri de konargöçer yaşamı zayıflatmıştır. Askerî açıdan olumsuz fakat kültürel açıdan olumlu etkilenilmiştir.

A B C D E

13. *Karabalsagun* ve *Sine - Uşi* yazıtları ile *Moyen Çor Anıtı* Uygurların önemli yazılı eserleridir.

A B C D E

14. "Tanrı gibi gökte olmuş Türk Bilge Kağan'ı, bu zamanda oturdum." ve "Türk milletinin adı sanı yok olmasın diye babam kağanı, annem hatunu yükseltmiş olan Tanrı, il veren Tanrı" ifadeleri ilk Türk devletlerindeki egemenlik anlayışının ilahi kaynaklı olduğunun göstergesidir.

A B C D E

15. "Babam (İleriş) on yedi er ile harekete geçti. Haberi işiten ormandakiler, o vadakiler toplanıp geldiler; yetmiş kişi, sonra yedi yüz kişi oldular. Kağanlığı atalarının törelerinde kurdular." ifadelerinden Türklerde devletin kuruluşuna haikın katkısının olduğu vurgusu yapılmıştır.

A B C D E

16. Eski Türk topluluklarındaki ekonomik yapı daha çok bozkır kültürü etrafında şekillenmiştir. Orta Asya kültür çevrelerinde yapılan kazılarda ortaya çıkan bulgular da bunu desteklemektedir. Ekonomik yapıyı büyük ölçüde etkileyen bu bozkır kültürünün temelini hayvancılık, tarım, el sanatları ve ticaret oluşturmuştur. Ayrıca göllerde ve ırmaklarda balık tutma faaliyetleri yürütülmüştür. Fakat turizm faaliyetleri görülmemektedir.

A B C D E

Y
A
R
G
I
Y
A
Y
I
N
E
V
I

1. Türk - İslam devletlerinde görevleri bassa askerlerinin maaşlarını ödemek ve askerin ber türlü ihtiyacını karşılamak olan divan aşağıdakilerden hangisidir?

A) Divan-ı İstifa
B) Divan-ı Arz
C) Divan-ı İşraf
D) Divan-ı Pervane
E) Divan-ı İnşa

2. Büyük Selçuklu Devleti'nde hükümdar çocukları küçük yaşlarından itibaren ülkenin çeşitli yerlerine yönetici olarak görevlendirilirdi. Yöneticilikleri sırasında onlara atabey denilen deneyimli devlet adamları rehberlik ederdi. Ancak bu devlet adamları Selçuklu merkezî otoritesinin zayıflamasıyla birlikte bulundukları yerlerde bağımsız birer hükümdar gibi hareket edip ve kendi devletlerini kurdular.

Buna göre aşağıdakilerden bangisi Selçuklu atabeyleri tarafından kurulan siyasi yapılar arasında gösterilemez?

A) Böriler
B) İldenizliler
C) Zengiler
D) Büveyhiler
E) Salgurlular

3. Selçuklularda devlet teşkilatında atabey, subaşı, tuğra, çavuş gibi kelimelerin kullanılması aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olabilir?

A) İran etkisinin
B) Türkçe terimlerin
C) Medreselerin
D) Arap dilinin
E) Ordu yapılanmasının

4. Büyük Selçuklu Devleti en parlak dönemini aşağıdaki hükümdarların bangisi zamanında yaşamıştır?

A) Alp Arslan
B) Melikşah
C) Sencer
D) Mehmet Tapar
E) Berkjaruk

5. 751'de yapılan Talas Savaşı kültür tarihi açısından da önemli gelişmelere yol açmıştır. Bu savaşta esir alınan Çinliler vasıtasıyla kâğıt ilk defa Çin dışında üretilmiştir.

Buna göre Orta Asya'da ilk kâğıt atölyesi aşağıdaki şehirlerden bangisinde kurulmuştur?

A) Buhara
B) Kaşgar
C) Semerkant
D) Taşkent
E) İsfahan

6. I. Tolunoğulları
II. Gazneliler
III. İhsidiler

Yukarıdaki Türk-İslam devletlerinden bangilerinin isimlerini kuruldıkları şebirden aldığı söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

1. Türk - İslam devletlerinde hassa askerlerinin maaşını veren ve askerin her türlü ihtiyacını karşılayan Divan-ı Arzdır. Bu divanın başkanına emir-i arız denilmiştir.

B

4. Alp Arslan'ın ölümünden sonra yerine geçen oğlu Melikşah Büyük Selçuklu Devleti'ne en parlak dönemi yaşatmıştır. Sultan Sencer ise son hükümdardır.

B

2. Selçuklu atabeyleri tarafından kurulan başlıca siyasi yapılar şunlardır:

- Böriler (1104-1154)
- Zengiler (1127-1233)
- İldenizliler (1148-1225)
- Salgurlular (1148-1286)
- Beg-Teginoğulları (1146-1232)

Büveyhiler ise Abbasi Devleti'nin zayıflaması sonucu ortaya çıkan devletlerden biridir.

D

3. Selçuklulardaki devlet teşkilatında İran etkisi görülmesine karşın atabey, subaşı, tuğra, çavuş gibi kelimelerin Türkçe kullanılması Selçuklu devlet teşkilatında Türkçe terimlerin varlığını göstermektedir.

B

5. Müslüman Araplar ile Çinliler arasında meydana gelen Talas Savaşı'nda Çinliler ağır bir mağlûbiyete uğramıştır. Çinliler bu yenilgiden sonra Batı Türkistan'a hâkim olma emellerinden vazgeçmek zorunda kalmıştır. Türk-Arap mücadelesi Talas Savaşı'ndan sonra yerini dostluğa ve iş birliğine bırakmıştır. Talas Savaşı kültür tarihi açısından da önemli gelişmelere yol açmıştır. Kâğıt bu savaşta esir alınan Çinliler vasıtasıyla Çin dışında ilk defa Semerkant'ta üretilmiştir. IX. yüzyıldan itibaren Endülüsten Hindistan'a kadar bütün İslam ülkelerinde kâğıt yapımına başlanmıştır.

C

6. Tolunoğulları, Mısır'da kurulan ilk Türk devletidir. Devlet ismini kurucusu olan Tolunoğlu Ahmet'ten almıştır. Tolunoğullarından sonra Mısır'da Muhammed bin Toğaç tarafından İhşidiler Devleti kurulmuştur. Abbasi halifesi Er-Razi Billah, Muhammed'e memleketi olan Türkistan'ın Fergana şehrini yönetenlerin taşıdığı "sultanlar sultanı, hükümdar" anlamlarına gelen ihşid (akşit) unvanını vermiş, devlet ismini bu unvandan almıştır. Gazneliler bugünkü Afganistan ve Pakistan dolaylarında hüküm sürmüş bir Türk-İslam devletidir. Devlet ismini merkez olarak kullandığı "Gazne" şehrinden almıştır (II).

B

7. İlk Türk - İslam devletlerinde görülen;

- I. hükümdarlığın halife tarafından onaylanması,
- II. ülkede halife adına hutbe okutulması,
- III. sultan unvanının kullanılması

uygulamalarından bangilerinin İslamiyet'in kabulüyle ilgili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

8. Karahanlılarda "yuğruş", Gaznelilerde "hace" unvanlı devlet görevlisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vezir
- B) Naip
- C) Alemdar
- D) Kazasker
- E) Subaşı

Y
A
R
G
ı

Y
A
Y
I
N
E
V
I

9. Aşağıdakilerden hangisi Kutadgu Bilig'e ilgili doğru bir bilgi değildir?

- A) Günümüze ulaşan ilk Türk - İslam edebî eseridir.
- B) XI. yüzyılda Yusuf Has Hacıp tarafından yazılmıştır.
- C) Eser, Gazneli Mahmut'a Türkçe olarak sunulmuştur.
- D) Siyasetname ve nasihatname özelliğindedir.
- E) Dört önemli esas, eserde kişileştirilmiştir.

10. I. Burslu öğrencilik sisteminin uygulanması

- II. Cizye vergisinin alınması
- III. Savaşlarda hilal taktığının kullanılması

Yukarıdaki gelişmelerden hangilerinin Türk devletlerinde İslamiyet'e geçiş sonrası uygulanmaya başlandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

11. *Kutadgu Bilig*'de devlet teşkilatının özellikleri "Memleket tutmak için çok asker ve ordu lazımdır, askeri beslemek için de çok mal ve servete ihtiyaç vardır. Bu malı elde etmek için halkın zengin olması gerekir, halkın zengin olması için de doğru kanunlar konulmalıdır. Bunlardan biri ihmal edilirse dördü de kalır, dördü birden ihmal edilirse beylik çözülmeye yüz tutar." şeklinde ifade edilmiştir.

Buna göre Türk - İslam devlet teşkilatı için;

- I. Adalet, devletin temelinde yer almıştır.
- II. Yeni yerler fethetmek için askerin çok ve güçlü olması gerektiğine inanılmıştır.
- III. Devletin devamlılığı için halkın refahının yüksek tutulması istenmiştir.

yargılarından bangilerinin doğru olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜMLER

İLK TÜRK - İSLAM DEVLETLERİ - I

7. Türk devletlerinde İslamiyet'le birlikte hükümdar unvanlarında da değişiklik görülmüştür. Karahanlılarda hakan yerine "Arslan Han", yabgu yerine "Buğra Han" ve şad yerine "İlig Han" kullanılmıştır. Gazneliler de ise hükümdarlar "emir ve sultan" gibi İslami unvanlar kullanmıştır. İslamiyet'le birlikte gelen diğer değişiklikler ise hükümdarlığın halife tarafından onaylanması, ülke-de halife adına hutbe okutulması ve basılan paraların üzerinde halifenin isminin yazılmasıdır.

8. Hükümdardan sonra devlet kademesinde en yetkili kişi vezirdir. Karahanlı vezirleri Türkçe yuğruş unvanını kullanırken genellikle İran kökenli olan Gazneli vezirler hace unvanını kullanmıştır.

9. *Kutadgu Bilig* (Mutluluk Veren Bilgi), Türk - İslam edebiyatının günümüze kadar ulaşan ilk eseri olma özelliğine sahiptir. Yusuf Has Hacı, eserini 1070'te Doğu Karahanlı Hükümdarı Uluğ Kara Buğra Han'a Türkçe olarak sunmuştur. Eserde insanların hem bu dünyada hem de ahirette mutluluğu elde edebilmek için nasıl bir yaşam sürmeleri gerektiği bilgisi verilmiştir. Ayrıca insanın sosyal hayattaki ve devlet nizamındaki görev ve sorumluluklarına değinilmiş, ideal Türk devlet anlayışının özellikleri anlatılmıştır. Bu bakımdan eser bir siyasetname olarak kabul edilmiştir. Yusuf Has Hacı, *Kutadgu Bilig*'de dört önemli esası kişileştirmiş ve bunları kendi aralarında konuşturmuştur. Eserde hükümdarın halkına ve halkın devlete karşı sorumlulukları anlatılmıştır.

10. Karahanlılar döneminden önce dağınık ve özel bir şekilde yapılan öğretim faaliyetleri Karahanlılar zamanında programa bağlanmış ve ilk defa burslu öğrencilik sistemi uygulanmıştır (I). Cizye vergisi, gayrimüslimlerden askerlik hizmeti karşılığı alınan şer'i bir vergi çeşididir. Türk devletlerinde İslamiyet sonrası dönemde alınmaya başlanmıştır (II). Savaşlarda hilal taktığı ise İslamiyet öncesi Türk devletleri tarafından da kullanılmıştır.

11. *Kutadgu Bilig*'den alınan öncüldeki bilgilere bakılarak; Türk - İslam devletlerinde adalet devletin temelinde yer almıştır (I), yeni yerler ele geçirmek için askerin sayıca fazla ve güçlü tutulması gerektiğine inanılmıştır (II), devletin devamlılığı için halkın refah düzeyinin yüksek olması gerektiğine inanılmıştır (III) yargılarına ulaşılabilir.

12. Türklerin İslamiyet'i kabul etmesinde İslam'ın ortaya koyduğu;

- I. aile hayatı,
- II. fetih anlayışı,
- III. ahiret inancı

prensiplerinden hangileri ile Türklerin benimsemiş olduğu inanç sistemi arasındaki uyumun etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

13. İslamiyet'in Türkler arasında yayılmasında;

- I. Mevali politikasının uygulanması,
- II. Abbasilerin Emevi hanedanlığını yıkarak siyasi hâkimiyeti ele geçirmesi,
- III. Talas Savaşı'nın yapılması

durumlarından bangilerinin etkili olduğu söylene-
mez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

14. İslam filozofudur. Aristo'dan sonra "İkinci Öğretmen" adıyla anılmıştır. El Medinetü'l - Fazıla önemli eserlerindendir.

Bu parçada sözü edilen Türk - İslam bilgini aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Farabi
- B) Gazali
- C) İbn Sina
- D) İbn Heysem
- E) İbn Rüşd

15. Mısırda kurulan ilk Türk - İslam devleti aşağıdaki-
lerden hangisidir?

- A) İhşidiler
- B) Harzemşahlar
- C) Tolunoğulları
- D) Memlükler
- E) Eyyubiler

16. 1040'ta yaşanan Dandanakan Savaşı'ndan sonra İran'da aşağıdaki devletlerden hangisinin siyasi güç hâline geldiği söylenebilir?

- A) Gazneliler
- B) Büyük Selçuklu Devleti
- C) Harzemşahlar
- D) Eyyubiler
- E) Karahanlılar

17. Büyük Selçuklu Devleti'ndeki "gulam" ve "hasa" kavramları aşağıdakilerden hangisiyle doğrudan ilgilidir?

- A) Askerî yapı
- B) Toprak yapısı
- C) Hukukî yapı
- D) Ekonomik yapı
- E) Dinî yapı

12. Allah'ın sıfatları, ahiret hayatı (III), ruhun ebediliği, kıyamet hayatı, kadere iman, ahlak anlayışı, sevap - günah, cennet, cehennem, şehitlik, aile hayat (I), fetih anlayışı (II), cihat, adalet, hâkimiyet, vatan sevgisi istiklal aşkı ve şûra gibi konularda İslam dininin ortaya koyduğu prensip ve esaslarla Türklerin benimsemiş olduğu inanç sistemi ve ilkeler arasında büyük bir uyum olması onların İslam'a bakış açılarını etkilemiş kendi istek ve iradeleriyle İslamiyet'i benimseyip kabul etmişlerdir.

13. Türkler, 642 Nihavend Savaşı'ndan sonra Müslümanlarla temas etmeye başlamıştır. İran'da kurulan Sasani Devleti'nin yıkılmasından sonra Türklerle Araplar arasında yaklaşık elli yıl süren mücadeleler yaşanmıştır. Emevilerin Arap olmayanlara uyguladığı Mevali Politikası, Türklerin İslamiyet'e geçişini geciktirmiştir. Bu politikayla Emeviler diğer milletlerden üstün tutulmuştur (I). Daha sonra 746'da Horasan'da başlayan ve Emevi hanedanının yıkılarak Abbasilerin iktidara gelmesini sağlayan isyan hareketinde, Abbasileri destekleyen Türkler önemli rol oynamıştır. Abbasi Devleti kurulduktan hemen sonra meydana gelen 751 Talas Savaşı'nda Araplar, Türkler ile birlikte Çinlilere karşı savaşmıştır.

14. İslam filozofu olan Farabi, Aristo'dan sonra "İkinci Öğretmen" unvanıyla anılmıştır. Farabi'nin en önemli eserlerinden bazıları arasında *el - Medinetü'l - Fazıla*, *Kitabü'l - Musiki* yer alır. Ayrıca Birleşmiş Milletler fikrini ilk kez ortaya atan kişidir.

15. Mısırda kurulan ilk Türk - İslam devleti Tolunoğullarıdır. Tolunoğlu Ahmet'in kurduğu devletin Mısır'daki siyasi hâkimiyeti 868 - 905 yılları arasında sürmüştür. Yönetenlerin Türk, yönetilen halkın Arap olması devletin uzun ömürlü olmasını engellemiştir.

16. Dandanakan Savaşı 1040 yılında Gazneliler ve Büyük Selçuklular arasında yaşanmıştır. Savaşı Selçuklular kazanarak kuruluş sürecini tamamlarken Gazneliler ise yıkılma sürecine girmiştir. Selçuklu Devleti'nin Dandanakan Savaşı'nı kazanmasından sonra İran'da tek siyasi güç hâline gelen Tuğrul Bey, Şii Büveyhilerin baskı altında tuttukları Abbasi halifesini bu baskıdan kurtararak bozulan İslam birliğini yeniden sağlamıştır. Selçukluların Anadolu'ya hâkim olmaya başlaması ve burayı İslamlaştırması üzerine Papa önderliğindeki Batı dünyası, Türk - İslam dünyası üzerine Haçlı Seferleri düzenlenmiştir.

17. Büyük Selçuklu Devleti, özellikle Sultan Melikşah Dönemi'nde Orta Çağ'ın en büyük askerî gücü hâline gelmiştir. Selçuklu ordusu; devletin ve hükümdarın dayandığı başlıca kuvvet olan Gulaman-ı Saray askerleri, sipahilerden oluşan ve her an sefere çıkmaya hazır olan Hassa Ordusu, iktâ sahiplerinin verdiği, iktâ askerleri, bağlı devlet askerleri, gönüllüler, ve Türkmen kuvvetlerinden meydana gelmiştir.

1. **Türk - İslam devletlerinde sultan unvanını kullanan ilk hükümdar aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Satuk Buğra Han
B) Gazneli Mahmut
C) Gazneli Mesut
D) Melikşah
E) Anuş Tekin

2. 751'de yapılan Talas Savaşı ile Türklerle Müslüman Araplar arasındaki mücadeleler sona ermiştir. İslamiyet Türkler arasında hızla yayılmış ve bu olay Türk - İslam tarihinin başlangıcı olmuştur. İslamiyet'i kabul eden Türkler, halifenin ve İslam dünyasının koruyuculuğunu üstlenmiştir.

Buna göre;

- I. Hindistan'da İslamiyet'in yayılması,
II. Büveyhoğullarının ortadan kaldırılması,
III. Batınlık hareketinin kurulması

gelişmelerinden hangileri Türklerin İslam dünyasına katkıları arasında gösterilemez?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

3. **Aşağıdakilerden hangisi Karahanlıları kuran Türk boylarından biri değildir?**

A) Tuhsi
B) Çiğil
C) Karluk
D) Yağlakar
E) Yağma

4. *Siyasetname*'ye göre "Hükümdar, adaletli, bilgili ve güzel ahlak sahibi olmalı, haftada iki gün Divan-ı Mezalime oturarak mazlûmun hakkını vermelidir."

Buna göre Selçuklu hükümdarlarının;

- I. hukuk,
II. din,
III. eğitim

alanlarından hangilerinde yetkili olduğu savunulabilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

5. "Türklerin yaşadığı şehirleri, bozkırları dolaştım ve Türk, Türkmen, Oğuz, Çiğil, Yağma, Kırgız lehçelerini öğrendim. Ayrıca bu dili en iyi ve en etkili şekilde konuşanlardan, en eğitimlilerden öğrendim. Türk kavimlerinden her birinin lehçesini güzelce sıralanmış bir düzen içinde kapsamlı bir kitapta topladım. Arayan kelimeyi doğru yerde bulsun diye kitabı alfabetik sıraya göre düzenledim.

Düz yazı ve dizelerle, atasözleriyle, hikmetli sözlerle ve zarif bir dille donattım." diyen yazar aşağıdaki eserlerin hangisinden bahsetmektedir?

A) A) Divan-ı Hikmet
B) B) Kutadgu Bilig
C) C) Siyasetname
D) D) Divan-ı Lügati't Türk
E) E) Atabetü'l Hakayık

6. **Selçuklular döneminde Nizamiye Medreselerinin açılmasında;**

- I. bilimsel araştırmalar yapmak,
II. devletin yönetici ihtiyacını karşılamak,
III. Babailik düşüncesiyle mücadele etmek

amaçlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

ÇÖZÜMLER

İLK TÜRK - İSLAM DEVLETLERİ - II

1. Türk - İslam devletlerinde sultan unvanını kullanan ilk Türk hükümdarı Gazneli Mahmut olmuştur.

B

2. Gazneli Mahmut, Hindistan'a on yedi sefer düzenlemiş ve "Hindistan Fatih"i olarak anılmıştır. Hindistan'da İslamiyet'in yayılmasında bu seferlerin büyük katkısı olmuştur. 1055'te Bağdat'a giren Büyük Selçuklu hükümdarı Tuğrul Bey, Büveyhoğullarını ortadan kaldırarak Abbasi halifesini baskıdan kurtarmıştır. Halife bu olaydan sonra Tuğrul Bey'e "Doğunun ve Batının hükümdarı" unvanını vermiştir. Batınlık Hareketi ise Alamut Kalesi'ni ele geçiren ve İslamiyet'e ters düşen fikirler savunan Hasan Sabbah tarafından kurulmuştur (III).

C

3. Orta Asya'daki ilk Türk - İslam devleti olan Karahanlı Devleti; Karluk, Yağma, Çiğil ve Tuhsi boyları tarafından 840 yılında kurulmuştur. Yağlakar sülalesi Uygur Devleti'ni kurmuştur.

D

4. Siyasetname'ye göre hükümdarın Divan-ı Mezalime gelerek mazlumun hakkını vermesi, yargı yani hukuk konusunda yetkili olduğunu göstermektedir.

A

5. Kaşgarlı Mahmut, Karahanlı Devleti'nde yetişen en önemli bilim insanlarından biridir. İlk Türk filolog ve haritacı olan Kaşgarlı Mahmut XI. yüzyılda yaşamıştır. İlk Türkçe sözlük ve dil bilgisi kitabı özelliği taşıyan Divan-ı Lügati't Türk en önemli eseridir. Kaşgarlı Mahmut, bütün Türk dünyasını gezip dolaştıktan sonra elde ettiği bilgileri bir araya getirdiği eserini 1077 yılında Abbasi halifesi El-Muktedi Billah'a sunmuştur. Bir sözlük gibi hazırlanmış olan eserde; halk dilinden şiiirlere, Türkçe deyimlere, atasözlerine ve destan metinlerine yer verilmiştir.

D

6. Nizamiye Medreselerinin açılmasında;

- Bilimsel araştırmalar yapmak (I),
 - Devletin yönetici ihtiyacını karşılamak (II),
 - Okuma imkânı olmayan öğrencilere burslu eğitim sağlamak,
 - Batınlığa karşı bilimsel yollarla mücadele etmek
- gibi amaçlar etkili olmuştur.

Babailik ise Anadolu Selçukluları döneminde Baba İlyas tarafından kurulmuş ve müridi olan Baba İshak, kendisini peygamber ilan ederek 1240'ta Babai İsyani'nı çıkartmıştır.

D

7. I. Nesa
II. Serahs
III. Dandanakan

Yukarıdaki savaşlardan hangilerinin Büyük Selçuklu Devleti'nin kuruluş sürecinde rol oynadığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

8. **Büyük Selçuklu Devleti ile Bizans arasında yapılan ilk önemli mücadele aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Pasinler Savaşı
B) Dandanakan Savaşı
C) Malazgirt Savaşı
D) Nesa Savaşı
E) Serahs Savaşı

9. **Karahanlılar döneminde;**

- I. Ahilik teşkilatının kurulması,
II. Ribat denilen kervansarayların yapılması,
III. sigortacılık sisteminin uygulanması

gelişmelerinden hangileri ticarete önem verildiğinin göstergesidir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

10. Türk - İslam devletlerinde melikler, haftanın belirli günlerinde halkın kendilerini ziyaret etmesine izin vermişlerdir. Bundan birkaç gün önce ise münadiler şehrin meydanına çıkarak herhangi bir konuda şikâyeti olanların dilekçelerini toplamışlardır. Kabul günü başkadı padişahın sağında oturmuştur. Sonra melik tahtından inmiş, başkadının önünde diz çökmüş ve hepsinden önce "Benden şikâyetçi olanın davasına bak fakat korkup hislerini katma!" demiştir.

Siyasetname'den alınan yukarıdaki parçaya göre;

- I. Adalet siyasi kişilerden üstün tutulmuştur.
II. Gerektiğinde melikler de adalete hesap vermiştir.
III. Halk, şikâyetlerini doğrudan yöneticilere sunabilmiştir.

yargılarından hangilerinin doğru olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

11. **Türk - İslam devletlerinde günümüz Bakanlar Kurulunun görevini üstlenen divan aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Divan-ı İstifa
B) Divan-ı Arz
C) Divan-ı Saltanat
D) Divan-ı İnşa
E) Divan - Mezalim

ÇÖZÜMLER

İLK TÜRK - İSLAM DEVLETLERİ - II

TEST
5

7. Oğuz Yabgu Devleti'nde subaşı olan Selçuk Bey, Yabgu ile anlaşmazlığa düşünce kendine bağlı kişilerle birlikte Cend şehrine gelmiştir. Burada Selçuk Bey, boyu ile birlikte İslamiyet'i kabul etmiştir. Kuruluşa giden süreçte Selçuklular, Gaznelileri 1035'te Nesâ'da (I), 1038'de Serahs'ta (II) mağlup etmiştir. 1040 Dandanakan Zaferi'yle devletin kuruluşu tamamlanmıştır (III).

A B C D E

10. *Siyasetname*'den alınan parçaya göre Türk İslam devletlerinde adalet tüm siyasi kişilerden üstün tutulmuştur (I), gerektiğinde melikler de adalete hesap vermiştir (II), halk şikâyetlerini doğrudan yöneticilere sunabilmiştir (III) yargılarına varılabilir.

A B C D E

8. 1048'de yapılan Pasinler Savaşı'nın Bizans ve Büyük Selçuklu orduları arasında yapılan ilk önemli mücadele olduğu kabul edilir. Bu mağlubiyetle gücü kırılan Bizans, Malazgirt Savaşı'na kadar Büyük Selçukluların karşısına çıkamamıştır.

A B C D E

9. Ahilik teşkilatı XIII. yüzyılda Anadolu Selçukluları döneminde Ahi Evran tarafından derici esnafı arasında kurulmuştur. Başta Kayseri, Kırşehir ve Konya olmak üzere diğer şehirlere de yayılmıştır. Sigortacılık sistemi de ilk defa Anadolu Selçukluları döneminde uygulanmıştır. Malları zarar gören veya kervanı soyulan tüccarların zararları devlet tarafından karşılanmıştır. Karahanlılar ticarete önem vermişler, İpek Yolu'nu ele geçirerek ilk kez Ribat denilen kervansaraylar inşa etmişlerdir (II).

A B C D E

11. Türk - İslam devletlerinde hükümet, devleti idare eden organdır. Divan denilen dairelerden ve divan üyeleri olan bakanlıklardan meydana gelmiştir. Divanların bir araya gelmesiyle "Büyük Divan (Divan-ı Saltanat / Bakanlar Kurulu)" oluşmuştur. Divan-ı Saltanat günümüz Bakanlar Kurulunun görevini üstlenmiştir. Ayrıca Divan-ı Mezalim günümüz Anayasa Mahkemesine Divan-ı İshraf da Devlet Denetleme Kuruluna benzetilebilir.

A B C D E

12. Allahu Teala her çağda halk arasından birini seçerek onu hükümdarlara yaraşır birtakım özelliklerle donatır. Dünya işleri ve cihan ahalisinin kamu düzeninden onu sorumlu kılarak fitne ve kargaşa kapısını onun eliyle kapatır. Adaleti sayesinde hoşça zaman geçirip kendilerini güvende hissetmeleri ve idaresine duacı olmaları için insanların gönlünde ve gözünde ona dair derin bir saygı uyandırır.

Siyasetname'den alınan bilgilere göre aşağıdakilerden hangisinin doğru olduğu savunulamaz?

- A) İlk Türk devletlerindeki kut anlayışı Selçuklularda da devam etmiştir.
- B) Hükümdarın Allah adına hüküm sürdüğüne inanılmıştır.
- C) Sultan, huzur ve güveni temin ederek halkına hizmet etmiştir.
- D) Sultanlar tarafından yayımlanan fermanlar kanun niteliği taşımıştır.
- E) Sultan adına para basılmış, fermanlara tuğrası çekilmiştir.

14. **Sultan Melikşah Dönemi'nde Orta Çağ'ın en büyük askerî gücü hâline gelen Büyük Selçuklu ordusunda aşağıdaki gruplardan hangisinin yer aldığı savunulamaz?**

- A) Gulaman-ı Saray
- B) Hassa Ordusu
- C) İktâ askerleri
- D) Türkmenler
- E) Leventler

15. Büyük Selçuklular ve Bizans arasında yapılan Pasinler Savaşı sonucunda anlaşma imzalanmıştır. Bu anlaşmaya göre; Emeviler zamanında İstanbul'da yaptırılan cami ve medrese tamir edilecek, camide Abbasi halifesi ve Selçuklu sultanı adına hutbe okutulacaktı.

Buna göre;

- I. Anadolu'da hâkimiyetin Selçuklulara geçtiği,
- II. Selçukluların gaza anlayışı ile hareket ettiği,
- III. Tuğrul Bey'in halifeyi dini lider olarak tanıdığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

13. **Gazneli Mahmut'un "sarayımın en değerli hazinesi" dediği ünlü Türk bilgini aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Farabi
- B) Biruni
- C) İbn Sina
- D) Gazali
- E) Harezmi

16. **Haçlı Seferleri aşağıdaki Büyük Selçuklu sultanlarından hangisi döneminde başlamıştır?**

- A) Berkjaruk
- B) Mehmet Tapar
- C) Sencer
- D) Melikşah
- E) Alp Arslan

12. *Siyasetname*'den alınan parçaya göre sultan adına para basılıp tuğrasının çekildiği bilgisine ulaşılamaz.

❌❌❌❌❌ E

13. Bilime ve bilim insanlarına önem veren Gazneli Mahmut, devrin en büyük bilim insanlarını ve sanatçıları sarayına toplamıştır. Sultan Mahmut'un dört yüze yakın şair ve bilim insanını sarayında topladığı söylenmektedir. Bu dönemin en önemli bilim insanı, Gazneli Mahmut'un "sarayımın en değerli hazinesi" dediği ünlü Türk bilgini Biruni'dir. Matematik, fizik, tıp, astronomi, tarih ve coğrafya alanlarında çalışmalar yapmıştır. Asar-ı Bakiye, El Kanun'ül Mesudi, Kitab'üs Saydele Fi't Tıp önemli eserleri arasında yer almaktadır.

❌❌❌❌❌ B

14. Büyük Selçuklu Devleti, özellikle Sultan Melikşah Dönemi'nde Orta Çağ'ın en büyük askerî gücü hâline gelmiştir. Selçuklu ordusu; devletin ve hükümdarın dayandığı başlıca kuvvet olan Gulaman-ı Saray askerleri, sipahilerden oluşan ve her an sefere çıkmaya hazır olan Hassa Ordusu, ikta sahiplerinin verdiği ikta askerleri, bağlı devlet askerleri, gönüllüler, ücretliler ve Türkmen kuvvetlerinden meydana gelmiştir. Devletin kuruluşu sırasında rol oynayan Türkmenler zamanla ordudan tasfiye edilmiş ve yerleri gulam sistemine göre yetişmiş askerler getirilmiştir. Ordunun çoğunluğu süvarilerden oluşmuştur. Büyük Selçuklu ordusunda deniz kuvvetleri bulunmadığı için donanma askeri olan leventler ordu içinde yer alan gruplardan biri değildir.

❌❌❌❌❌ E

15. Pasinler Savaşı, Büyük Selçuklular ve Bizans arasında yapılan ilk önemli savaştır. Savaşın nedeni, Selçukluların Bizans yönünde genişlemesi ve Türkmenlere yeni yurt arayışıdır. Malazgirt Savaşı ile Anadolu'nun kapıları Türklere açılmış ve Türk göçleri artmıştır. Anadolu'da hâkimiyetin Selçuklulara geçmesi ise 1176'da yapılan Miryokefalon Savaşı ile olmuştur. Selçukluların İstanbul'daki camiye tamir ettirmeleri gaza anlayışı ile hareket edildiğini (II), camide Abbasi halifesi adına hutbe okutmaları ise halifeyi dini lider olarak tanıdıklarını (III) göstermektedir.

❌❌❌❌❌ D

16. Sultan Berkyaruk Dönemi'nin önemli olaylarından biri de Haçlı Seferlerinin başlamasıdır. Türkleri Anadolu'dan atmak ve Kudüs'ü ele geçirmek amacıyla Avrupa'dan harekete geçen I. Haçlı ordusu Antakya'ya kadar ilerleyerek burayı kuşatmış, bunun üzerine şehrin Valisi, Berkyaruk'tan yardım istemiştir. Berkyaruk, Musul emirini bu işle görevlendirmiş ancak Musul emiri, Haçlılarla yapılan savaşı kaybetmiştir. Böylece Antakya'yı ele geçiren Haçlılar, Kudüs'e kadar ilerlemişlerdir.

❌❌❌❌❌ A

1. • Sultanı ve sarayı korumuşlardır.
• Yılda dört kez maaş almışlardır.
• Süvari ve piyade bölümleri vardır.
Özellikleri verilen askerî sınıf aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Gulaman-ı Saray
B) Hassa Ordusu
C) Türkmenler
D) Eyalet Askerleri
E) Bağlı Devlet Askerleri
2. **Türk - İslam devletlerinde adli teşkilatın temel organlarından olan Divan-ı Mezalimin görevleri arasında;**
- I. yargı,
II. yasama,
III. yürütme
yetkilerinden hangilerinin yer aldığı savunulabilir?
- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III
3. **İlk Türk - İslam devletlerinde donanma olmamasında;**
- I. ekonomik güç,
II. coğrafi konum,
III. siyasi yapı
durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?
- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III
4. **Türk - İslam devletlerinde Müslüman halkın ürün üzerinden ödediği şer'i vergi aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Cizye
B) Zekât
C) Öşür
D) Haraç
E) Ağnam
5. **Gazneli Mahmut'a sunulan Tarih-i Yemini adlı eserin yazarı aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Beyhaki
B) Utbi
C) Biruni
D) Harezmî
E) Gazali

6. **Malazgirt Savaşı'ndan sonra Sultan Alp Arslan'ın komutanlarına yaptığı konuşmada "Anadolu'da fethedilen toprak fethedenin olacaktır." ifadelerini kullanmasının;**
- I. Başkent Merv'e taşınması,
II. Bizans topraklarına yapılan seferlerin artması,
III. Türklerin batıya doğru ilerleyişinin hızlanması
durumlarından hangilerine ortam hazırladığı söylenemez?
- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III
7. **Aşağıdakilerden bangisi iktisadî sisteminin yararlarından biri değildir?**
- A) Üretimde süreklilik ve verimlilik sağlanmıştır.
B) Savaşa hazır asker yetiştirilmiştir.
C) Taşrada devlet otoritesi artırılmıştır.
D) Hazineye yük olmadan güçlü bir ordu oluşturulmuştur.
E) Geliri sosyal hizmetlere ve hayır kuruluşlarına ayrılmıştır.
8. • Tac Mahal
• Gök Saray
• Kümbet-i Ali
• Ayşe Bibi Türbesi
Bu mimari eserler aşağıdaki devletlerle eşleştirildiğinde bangisi dışta kalır?
- A) Gazneliler
B) Karahanlılar
C) Babürülür
D) Timurlular
E) Selçuklular
9. **Gazneli Devleti'nin yıkılmasında;**
- I. farklı uluslardan oluşması,
II. Dandanakan Savaşı'nın kaybedilmesi,
III. Büveyhoğulları ile mücadele edilmesi
nedenlerinden bangilerinin etkili olduğu söylenebilir?
- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

ÇÖZÜMLER

İLK TÜRK - İSLAM DEVLETLERİ - III

TEST
6

1. Türk - İslam devletlerinde gulam askerlerinin içinde yer aldığı Gulaman-ı Saray Ordusu; sultanı ve sarayı korumuş, yılda dört kez maaş almış, piyade ve süvari bölümleri şeklinde örgütlenmiştir.

A B C D E

2. Divan-ı Mezalimin görevleri arasında yargı, yasama, yürütme yer alır. Ayrıca Divan-ı Mezalim dinî, idari ve mali alanlarda da görev yapmıştır.

A B C D E

3. Tarihte ilk Türk donanması Çaka Bey tarafından kurulmuştur (1081). İzmir çevresinde kurulan Çaka Beyliği, denizcilik yapan ilk Türk devletidir. Çaka Bey, kurduğu donanma ile Rodos, Midilli, Sakız gibi adaları ele geçirmiştir. Karahanlılar, Gazneliler ve Büyük Selçuklular gibi ekonomik ve siyasi yönden güçlü olan ilk Türk - İslam devletlerinde donanmanın bulunmaması, coğrafi konumlarının denizciliğe elverişli olmaması nedeniyledir (II).

A B C D E

4. Türk - İslam devletlerinde Müslüman halkın ürün üzerinden ödediği vergi öşürdür.

A B C D E

5. Tarihçi Utbi tarafından yazılan *Tarih-i Yemini* adlı eser Gazneli Mahmut'a sunulmuştur.

A B C D E

6. Malazgirt Savaşı'ndan sonra Sultan Alp Arslan'ın, komutanlarına "Anadolu'da fethedilen topraklar fethedenecektir." sözünü söylemesi; Bizans topraklarına yapılan seferlerin artmasına, Türklerin batıya ilerleyişinin hızlanmasına, Anadolu'nun fethinin hızlanmasına, Anadolu'da Türk beyliklerinin kurulmasına ortam hazırlamıştır. Ancak başkentin Rey'den Merv'e taşınmasının bu sözle ilgisi yoktur (I).

A B C D E

7. Devlete ait topraklar görev karşılığı devlet görevlilerine iktâ olarak verilmiş, bu sistemle devlet hazinesinden para çıkmadan güçlü bir ordu oluşturulmuştur.

Türk - İslam devletlerinde geliriyle sosyal hizmetlerin yapıldığı ve hayır kuruluşlarının giderlerinin karşılandığı sistem vakıf topraklarıdır.

A B C D E

8. Tac Mahal, Babürlüler'e; Gök Saray, Timurlara; Kümbet-i Ali, Selçuklulara; Ayşe Bibi Türbesi, Karahanlılara aittir.

A B C D E

9. Gazneli Devleti, Büveyhoğullarına karşı yaptığı mücadelelerle Irak'ın kuzeyini ele geçirmiş ve Abbasi halifesini Şii tehlikesine karşı korumuştur. Dandanakan Savaşı (II) ile Selçuklular kuruluşunu tamamlarken Gazneliler zayıflayarak yıkılış dönemine girmiştir. Gaznelilerin yıkılış sürecini oluşturan en önemli faktörlerden biri de farklı uluslardan oluşmasıdır (I). Yöneticileri Türk olan Gaznelilerin halkı ve ordusu farklı milletlerden meydana gelmiştir.

A B C D E

10. Diğer Türk devletlerinde bir hanedan tahta geçerken Memlûklerde birden fazla hanedan tahta geçerek iktidar sahibi olabilmıştır.

Bu uygulamaların yaşanmasında;

- I. Mısır'da kurulmuş olması,
- II. Veraset anlayışı,
- III. Abbasi halifesini koruma altına alması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

11. "İlk Türk-İslam devletleri yönetim ve ordu teşkilatı bakımından İslam öncesi Türk devletlerinden etkilenmiştir." ifadesini kullanan bir tarihinin;

- I. kut anlayışının devam etmesi,
- II. gulam sisteminin uygulanması,
- III. iktidar askerlerinin bulunması

gelişmelerinden bangilerini bu duruma örnek göstermesi beklenir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

12. Papanın mesajını Kubilay Han'a götüren İtalyan seyyah aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Marco Polo
B) İbn Battuta
C) Macellan
D) Del Cano
E) İbn Rüşd

13. Büyük Selçuklu Devleti'ne kadar İslam dinini kabul eden devletlerin hükümdarları halifenin yüksek otoritesini tanımıştır. 1058'de ise Abbasi Halifesi temsil ettiği siyasi otoriteyi Selçuklu Sultanı Tuğrul Bey'e devretmiştir.

Buna göre;

- I. Dinî ve siyasi otorite birbirinden ayrılmıştır.
- II. Halife İslam topluluklarının dinî lideri hâline gelmiştir.
- III. Türk - İslam devletlerinde kısmen laik bir yönetim sergilenmiştir.

yargılarından hangilerinin doğru olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

14. Aşağıdakilerden bangisi ilk Türk-İslam devletlerinde yer alan saray görevlilerinden biri değildir?

- A) Çaşnigir
B) Camedar
C) Rikabdar
D) Amid
E) Hares Emiri

15. I. Karahanlılar
II. Gazneliler
III. Büyük Selçuklular

Yukarıdaki devletlerden bangilerinin toplumsal yapısının imparatorluk özelliği gösterdiği söylemez?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

16. Aşağıdakilerden hangisi Mısır'da kurulan Türk - İslam devletlerinden biri değildir?

- A) Tolunoğulları
B) Memlûklüler
C) Eyyubiler
D) Babürlüler
E) İnşidiler

17. Türklerin İslamiyet'e hizmetleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Anadolu'yu imar etmeleri
B) Haçlılarla mücadele etmeleri
C) Önemli bilim insanları yetiştirmeleri
D) Sanata yeni unsurlar eklemeleri
E) İslamiyet'i Avrupa'da ilk kez yaymaları

10. Memlükler Veraset anlayışında diğer Türk devletlerinden farklı bir uygulama hayata geçirmişlerdir (II). Diğer Türk devletlerinde bir hanedan tahta geçerken Memlüklerde birden fazla hanedan tahta geçebilmiştir. Bu uygulama ile Memlüklerde her emire sultan olabilme hakkı verilmiş, bu durum sık sık taht kavgalarının yaşanmasına ve 267 yıllık bir dönemde çok fazla sultanın tahta geçmesine ortam hazırlamıştır.

A B C D E

11. İlk Türk devletlerinin yönetim anlayışı ilk Türk-İslam devletlerinde İslami unsurlardan da etkilenecek devam etmiştir. İslamiyet öncesi Türk devletlerindeki Tanrı tarafından verildiğine inanılan kut anlayışı, İslamiyet'in kabulüyle birlikte hükümdarın Allah'ın yeryüzündeki temsilcisi olarak kabul edilmesiyle devam etmiştir (I). Bundan dolayıdır ki hükümdar kendisini Allah'a ve Türk töresine karşı sorumlu saymıştır. İlk Türk İslam devletleri, İslamiyet öncesi dönemdeki Türklerde olmayan ve adına gulam sistemi denilen yeni bir ordu modelini kullanmaya başlamışlardır. Bu sistemin ilk kez Karahanlılar tarafından uygulandığı tespit edilmiştir. İslam öncesi dönemde olmayan iktidar askerleri ise Büyük Selçuklular ve Türkiye Selçuklularında görülmektedir.

A B C D E

12. İtalyan seyyah Marco Polo, papanın mesajını Kubilay Han'a götürmüş ve yaklaşık yirmi yıl kadar Kubilay Han'ın hizmetinde kalmıştır.

A B C D E

13. Türklerin İslam dünyasına hâkim olmaları İslam devlet hukukunda da önemli değişiklikler meydana getirmiştir. Emevi ve Abbasi devletlerinde devlet başkanı olan halife hem dinî hem de siyasi işleri idare etmiştir. Bu durum Selçuklulara kadar Türk İslam devletlerinde de devam etmiş, Selçuklularla değişmiştir. Abbasi halifesinin, Tuğrul Bey'in siyasi otoritesini tanımasıyla resmî olarak ilk defa dinî ve siyasi işler birbirinden ayrılmıştır (I). Böylece halife İslam topluluklarının dinî lideri haline gelmiş (II); hükümdarlara unvan ve hilat verme, saltanatlarını onaylama gibi sembolik görevler üstlenmiştir. Türk - İslam devletlerinin devlet yapısı kısmen de olsa laik bir anlayışla yönetilmiştir (III).

A B C D E

14. İlk Türk-İslam devletlerinde yer alan bazı saray görevlileri şunlardır:

- Çavşnigir: Hükümdarın sofrasından sorumlu olan görevlidir.
- Camedar: Hükümdar ve ailesinin elbiseleriyle ilgilenen görevlidir.
- Rikabdar: Üzengiyi tutarak hükümdarın ata binmesine yardımcı olan görevlidir.
- Hares Emiri: Hükümdara ve devlete karşı suç işleyenleri cezalandıran görevlidir.

Amid ise taşra teşkilatındaki görevliler arasında yer alır. Şehir ve kasabalarda bulunan, mülki yönetimden sorumlu olan sivil validir.

A B C D E

15. İlk Türk - İslam devletlerinde idareciler genellikle Türklerden, halk ise farklı ırk ve boylardan meydana gelmiştir. Karahanlılarda toplum tamamen Türklerden meydana geldiği için bu devletin imparatorluk özelliği taşıdığı söylenemez (I). Gaznelilerde ise Gurlular, Hindular gibi farklı topluluklar; Selçuklularda Arap, Fars gibi unsurlar yer almıştır.

A B C D E

16. Babürlüler Devleti, Zahiraddin Muhammed Babür Şah tarafından Hindistan'da kurulmuştur.

A B C D E

17. Türkler, İslamiyet'in koruyucusu ve yayıcısı olmakla beraber fethedilen bölgeleri İslami motiflerle bayındır hâle getirmeye çalışmışlardır. Ayrıca birçok bilim insanını dünya tarihine miras bırakmıştır. Ancak İslamiyet'i Avrupa'ya ilk kez Türkler değil, Tarık bin Ziyad komutasındaki Emeviler İspanya'da yaymaya başlamıştır.

A B C D E

1. Aşağıda verilen kavramlardan hangisi yanlış açıklanmıştır?

- A) Divan-ı İstifa: Devletin mali işleri ile ilgilenen kuruldur.
- B) Vakıf toprak: Gelirleri halkın ihtiyaç duyduğu dinî kurumlar ve sosyal hayır kurumlarına aktarılan topraklardır.
- C) Naib: Hükümdar adına devlet işlerine vekalet eden temsilcidir.
- D) Emir-i Dad: Örfî mahkemelerin başında bulunan görevlidir.
- E) Hassa askerleri: Halkın toprağını ekip biçmesi sonucu bölgede oluşan dirliklerle geçinen sipahi askerleridir.

5. "Türkiye Selçuklu Devleti'nde ekonomik hayat" konusunu işleyecek olan Kemal Öğretmen, öğrencilerine Ahilik teşkilatı hakkında neler bildiklerini sormuştur. Öğrencilerden bazıları aşağıdaki cevapları vermiştir.

- I. Kurulmasında Abbasilerdeki Fütüvvet Teşkilatı'nın etkisi büyüktür.
- II. Sadreddin Konevi tarafından Konya merkezli olarak kurulmuştur.
- III. Esnafların uyacağı meslek ilkelerine "Fütüvvetname" denirdi.
- IV. Ahilikte usta-çırak ilişkisi içerisinde mesleki eğitim verilirdi.

Öğrencilerin verdiği bu cevaplardan hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
- D) II ve IV E) III ve IV

2. Anadolu Selçuklu Sultanı II. Kılıç Arslan'ın ölmeden önce ülkeyi on bir oğlu arasında paylaştırması, İslamiyet öncesi Türk devletleri ile Anadolu Selçuklularının aşağıdakilerden hangisinde benzerlik taşıdığına göstergesidir?

- A) Veraset anlayışı
- B) Ahiret inancı
- C) Hukuk sistemi
- D) Konargöçer yaşam
- E) Onlu sistem

Y
A
R
G
I

3. Anadolu Selçuklularında Bizans ve Ermeni sınırlarında yer alan bölgeler aşağıdakilerden hangisiyle adlandırılmıştır?

- A) Avasım B) Uc
- C) Sancak D) Eyalet
- E) Samarra

Y
A
Y
I
N
E
V
I

4. XII. yüzyıldan itibaren Avrupalılar Anadolu'ya Türkiye demeye başlamışlardır.

Bu durumun ortaya çıkmasında;

- I. Köseadağ,
- II. Malazgirt,
- III. Miryokefalon

savaşlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
- C) Yalnız III D) I ve II
- E) II ve III

6. Anadolu Selçuklu Devleti'nin kuruluş döneminin uzun sürmesinde;

- I. Haçlı Seferleri'nin başlaması,
- II. Fetret dönemlerinin yaşanması,
- III. Anadolu'da Moğol baskısının artması

gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
- D) II ve III E) I, II ve III

7. XI. yüzyılın ikinci yarısından sonra Anadolu'da Türk hâkimiyetinin kalıcı bâle gelmesinde;

- I. Anadolu'da kurulan ilk Türk beylikleri,
- II. Türkiye Selçukluları,
- III. Türkistan'dan gelen Türkmen kitleleri

unsurlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve III E) I, II ve III

8. Anadolu'ya 1220'den itibaren başlayan ve XIV. yüzyıl başlarına kadar yaklaşık bir asır devam eden ikinci Türk göç dalgasının temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkistan'da yaşanan Moğol istilası
- B) Büyük Selçuklu Devleti'nin yıkılması
- C) Kavimler Göçü'nün yaşanması
- D) Haçlı Seferleri'nin başlaması
- E) Anadolu Selçuklu Devleti'nin kurulması

1. Hassa askerleri; Gulamhane denilen yerde yetişmiş, hükümdarın yanında bulunan atlı ve yaya askerlerdir. Üç ayda bir maaş almışlardır.

ABCE

2. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde olduğu gibi Anadolu Selçuklu Devleti'nde de ülke hanedanının ortak malı sayılmıştır. II. Kılıç Arslan'ın ülkeyi on bir oğlu arasında paylaştırması da ilk Türk devletleri ile Selçukluların Veraset sistemi yönünden benzerlik taşıdığının kanıtıdır.

ABCE

3. Anadolu Selçuklularında Bizans ve Ermeni sınırlarında yer alan bölgelere "uc" adı verilmiş ve bu bölgeleri uc beyleri yönetmiştir.

ABCE

4. Malazgirt Zaferi, Türk tarihinin en önemli olaylarından biridir. Bu zaferle Anadolu'nun kapıları Türklere açılmış ve Anadolu'nun Türk toprağı olmasında önemli bir adım atılmıştır. Malazgirt Savaşı'ndan sonra kazanılan Miryokefalon Zaferi Anadolu'nun bir Türk yurdu olduğunu ve Türklerin Anadolu'dan atılamayacağını ispatlamıştır. 1243'te yapılan Köseadağ Savaşı'nda (I) ise Moğollar Selçuklu ordusunu büyük bir bozguna uğratmıştır. Ayrıca Köseadağ Savaşı XIII. yüzyılda gerçekleşmiştir.

ABCE

5. Ahilik, XIII. yüzyılda temeli yardımlaşma üzerine kurulan esnaf ve zanaatkâr örgütlenmesine verilen isimdir. Kırşehir'de yaşayan ve derici ustası olan "Ahi Evran" tarafından I. Gıyasettin Keyhüsrev zamanında kurulan bir teşkilattır (II). Ahi Evran, Ahiliğin kuruluş felsefesini, amacını ve çalışmalarını "Letaif-i Hikmet" adlı eserinde anlatır. Anadolu'da kurulmasında Abbasilerdeki Fütüvvet Teşkilatı'nın etkisi büyüktür. Esnafların uyacağı meslek ilkelerine "Fütüvvetname" denirdi. Ahilikte usta-çırak ilişkisi içerisinde mesleki eğitim verilirdi. Ürünlerin denetlenmesini ve ürün fiyatlarının tespit edilmesini sağladı.

ABCE

6. Anadolu Selçuklu Devleti 1077 tarihinde Kutalmışoğlu Süleyman Şah tarafından İznik merkez olarak kurulmuştur. Kuruluşundan kısa bir süre sonra 1096'da Haçlı Seferleri başlamıştır (I). I. Haçlı Seferi nedeniyle başkent İznik'ten Konya'ya taşınmıştır. İlk hükümdarları Süleyman Şah ve ikinci hükümdarları I. Kılıç Arslan'ın ölümü üzerine fetret dönemleri yaşanmıştır (II). Bu gelişmeler Anadolu Selçuklu Devleti'nin kuruluş döneminin uzun sürmesinde etkili olmuştur. Moğol istilası ise 1243 Köseadağ Savaşı sonrasında yaşanmıştır. Bu savaşın ardından Anadolu Selçukluları yıkılış sürecine girmiştir.

ABCE

7. Malazgirt Zaferi'nden sonra kısa bir süre içerisinde Anadolu'da Danişmentliler, Mengücekliler, Saltuklular, Artuklular ve Çaka gibi beylikler kurulmuştur. Bu beyliklerin kurulmasıyla XI. yüzyılın ikinci yarısında Anadolu'da, Birinci Beylikler Dönemi başlamıştır (I). Sonrasında Anadolu'daki Türk hâkimiyeti Türkiye Selçukluları (II) ile kalıcı hâle gelmiştir. Anadolu'ya Türkistan'dan gelmeye devam eden Türkmen kitleleri de bu yerleşmeyi desteklemiş (III) ve Anadolu'da Türk hâkimiyetinin kalıcılığı sağlanmıştır.

ABCE

8. İkinci dalga göçler Anadolu'ya 1220'den itibaren başlamış ve XIV. yüzyıl başlarına kadar yaklaşık bir asır devam etmiştir. İkinci dalga göç hareketlerinin temel sebebi Türkistan'da yaşanan Moğol istilasıdır.

ABCE

9. 1071'den sonra Anadolu'ya yapılan Türk göçlerinin öncekilerden farkları arasında;

- I. daha kalabalık kitleler hâlinde yapılması,
- II. Anadolu'yu yurt edinmeyi amaçlaması,
- III. keşif ve ganimet kazanma niteliği taşıması

durumlarından hangilerinin yer aldığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

10. Aşağıdakilerden hangisinin Malazgirt Savaşı'ndan hemen sonra Anadolu'da kurulan ilk Türk beylikleri içinde yer aldığı söylenemez?

- A) Mengücekliler
- B) Danişmentliler
- C) Saltuklular
- D) Artuklular
- E) Eşrefoğulları

11. • 1081'den itibaren İzmir merkezli olarak denizcilik faaliyetlerine başlanmıştır.

- 40 parçalık donanmasıyla Midilli, Sakız, Sisam ve Rodos gibi stratejik adaları fethetmiştir.

Özellikleri verilen Türk denizci beyliği aşağıdaki-lerden hangisi tarafından kurulmuştur?

- A) Çaka Bey
- B) Aydın Bey
- C) Menteşe Bey
- D) Umur Bey
- E) Saruhan Bey

- 12. I. Konya
- II. İznik
- III. Kayseri

Yukarıdaki şehirlerden hangilerinin Anadolu Selçuklu Devleti'ne başkentlik yaptığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

13. • Türklerin Anadolu'da ilerlemesi

- Hristiyanların Kudüs'ü Müslümanlardan almak istemesi
- Doğudan gelen ticaret yollarının Türklerin eline geçmesi
- Şövalyelerin macera arzusu

Haçlı Seferleri'nin verilen nedenlerinin aşağıdaki alanlardan hangisiyle ilgili olduğu söylenemez?

- A) Dinî
- B) Sosyal
- C) Siyasi
- D) Ekonomik
- E) Bilimsel

14. Harput ve çevresinde kurulan Türk beyliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dilmaçoğulları
- B) Çubukoğulları
- C) İnanoğulları
- D) Ahlatşahlar
- E) İnaloğulları

15. Diyarbakır'da bulunan Malabadi Köprüsü aşağıdaki Türk beyliklerinden hangisine aittir?

- A) Artuklular
- B) Saltuklular
- C) Çaka Beyliği
- D) Saltuklular
- E) Mengücekliler

16. I. Saltuklular

II. Artuklular

III. Danişmentliler

Yukarıdaki ilk Türk beyliklerinden hangilerinin Haçlılarla mücadele yaptığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

17. 1165 - 1240 yılları arasında yaşamıştır. İslam dünyasının en meşhur sufilerinden biridir. Anadolu Selçukluları Dönemi'nde bir süre Konya'da bulunmuştur. Fikirleri talebesi ve manevi evladı Sadreddin Konevi tarafından devam ettirilmiştir.

Bu parçada sözü edilen kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mevlana Celaleddin Rumi
- B) Muhyiddin Arabi
- C) Hacı Bektaş Veli
- D) Yunus Emre
- E) Sultan Veled

ÇÖZÜMLER

TÜRKİYE TARİHİ BEYLİKLER DÖNEMİ - I

TEST
7

9. Anadolu'ya yapılan Türk göçleri 1071'de yaşanan Malazgirt Savaşı'ndan sonra yoğunluk kazanmıştır. Bu Oğuz göçlerinin önceki dönemlerde yapılanlardan farkı, büyük kabileler hâlinde yaşanması (I) ve Anadolu'yu yurt edinme amaçlı olmasıdır (II). 1015 - 1021 yılları arasında Anadolu'ya yapılan ilk Selçuklu seferleri keşif ve ganimet kazanma niteliği taşıırken Malazgirt Zaferi sonrası Horasan'dan gelen Oğuzlar, ele geçirdikleri bölgeleri yurt edinmeye başlamıştır.

D

10. Malazgirt Zaferi'nden sonra kısa bir süre içerisinde Anadolu'da Danişmentliler, Mengücekliler, Saltuklular, Artuklular ve Çaka gibi beylikler kurulmuştur. Bu beyliklerin kurulmasıyla XI. yüzyılın ikinci yarısında Anadolu'da, Beylikler Dönemi başlamıştır.

Eşrefoğulları, Anadolu'da kurulan ikinci dönem Türk beyliklerindendir. Seyfettin Süleyman Bey tarafından Beyşehir ve Seydişehir taraflarında kurulmuştur.

E

11. 1081'de İzmir ve çevresinde kurulan Çaka Beyliği ilk Türk denizci beyliğidir. Çaka Bey de ilk Türk denizcisidir. Çaka Bey, kurduğu 40 parçalık donanmasıyla Midilli, Sakız, Sisam ve Rodos gibi stratejik öneme sahip adaları fethetmiştir. Ayrıca 1081 yılı günümüzde Türk Deniz Kuvvetlerinin kuruluş yılı olarak kabul edilmektedir.

A

12. Anadolu Selçuklu Devleti'nin ilk başkenti İznik'tir (I). I. Haçlı Seferi'nde başarılı olunamayınca I. Kılıç Arslan devletin başkentini Konya'ya taşımıştır (II).

D

13. Haçlı Seferleri'nin Türklerin Anadolu'da ilerlemesi siyasi, Hristiyanların Kudüs'ü Müslümanlardan almak istemesi dinî; doğudan gelen ticaret yollarının Türklerin elinde olması ekonomik; şövalyelerin macera arzusu sosyal nedenleri arasındadır.

E

14. Çubukoğulları, Çubuk Bey tarafından Harput ve çevresinde; Ahlatşahlar (Sökmenliler) Sökmen Bey tarafından Van, Erciş, Tatvan ve Muş'ta; İnaçoğulları, İnaçoğlu Mehmet Bey tarafından Denizli'de; Dilmaçoğulları (Togan Aslanoğulları) Dilmaçoğlu Mehmet Bey tarafından Bitlis ve Erzen'de; İnaloğulları, Emir İnâl Bey tarafından Diyarbakır ve Ergani'de kurulmuştur.

B

15. Diyarbakır'da bulunan Malabadi Köprüsü Artuklulara aittir. Artuklular, Alp Arslan'ın komutanlarından Artuk Gazi tarafından Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da Hasankeyf, Mardin, Harput ve Cizre bölgesinde hâkimiyet kurmuşlardır.

A

16. Avrupa'daki Hristiyanların birleşerek Müslümanların elinden Kudüs'ü almak için XI - XIII. yüzyıllar arasında Doğu'ya yani İslam dünyası üzerine yaptıkları seferlere Haçlı Seferleri adı verilmiştir. Haçlılara karşı I. Beylikler mücadele etmiştir. Yalnızca Çaka Beyliği I. Haçlı Seferi öncesi yıkıldığı için mücadele edememiştir.

E

17. 1165 - 1240 yılları arasında yaşamış olan ve İslam dünyasının en meşhur sufililerinden olan Muhyiddin Arabi, Türkiye Selçukluları Dönemi'nde bir süre Konya'da yaşamıştır. Onun fikirleri, talebesi ve manevi evladı Sadreddin Konevi tarafından devam ettirilmiştir.

B

1. Türkiye Selçukluları, doğudan gelen Türkmenleri, batıda "uc" adı verdiği Bizans sınırlarına yerleştirdi. Uçlara yerleşen Türkmenlerin görevi sınırların güvenliğini sağlamaktı. Her ucun bir beyi vardı. Bizans'tan ele geçirdikleri bölgeler Türkiye Selçuklu Devleti tarafından kendilerine "kılıç hakkı" olarak verildi.

Türkiye Selçuklularındaki uc teşkilatının Köseadağ Savaşı'ndan sonra aşağıdakilerden hangisini kolaylaştırdığı söylenebilir?

- A) Anadolu'nun Moğol hâkimiyetine girmesini
B) Selçukluların denizcilik alanında gelişmesini
C) Bağımsız Türk beyliklerinin ortaya çıkmasını
D) Bizans'ın Anadolu topraklarını ele geçirmesini
E) Avrupalıların Haçlı Seferlerini düzenlemesini
2. **Miryokefaion Savaşı'nı yapan Bizans ve Anadolu Selçuklu hükümdarları aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?**

	Bizans	Anadolu Selçukluları
A)	Manuel Komnen	II. Kılıç Arslan
B)	Marcus Antonionus	I. Kılıç Arslan
C)	Romen Diyojen	I. Mesut
D)	Manuel Komnen	II. Gıyaseddin Keyhüsrev
E)	Romen Diyojen	II. Kılıç Arslan

3. **Anadolu Selçuklu ordusunda yer alan sipahilerle ilgili olarak;**

- I. tamamen Türklerden oluştuğu,
II. maaş yerine ikta aldığı,
III. savaş zamanı orduya katıldığı

yargılarından hangilerinin doğru olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III
4. **Anadolu Selçuklularında meliklerin yetişmesinde yardımcı olmak üzere onlarla birlikte eyaletlere gönderilen görevli aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Rikapdar
B) Çuhadar
C) Hansalar
D) Atabey
E) Naip

5. I. Ravendi
II. Hoca Dehhani
III. Kerimüddin Aksarayi

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye Selçukluları Dönemi'nde yaşamış önemli tarihçiler arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

6. **Köseadağ Savaşı aşağıdaki hükümdarlardan hangisi döneminde yapılmıştır?**

- A) I. Kılıç Arslan
B) II. Kılıç Arslan
C) I. Gıyaseddin Keyhüsrev
D) II. Gıyaseddin Keyhüsrev
E) I. Alâeddin Keykubat

7. **I. Haçlı Seferi sonrası genel görünüm Haçlıların başarılı olduğu yönündedir.**

Bu bağlamda;

- I. Büyük Selçukluların dağılma sürecinde olması,
II. Anadolu Selçuklularının henüz kuruluş aşamasında olması,
III. Doğu dünyasının birlik ve beraberlikten yoksun olması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

8. I. Sinop ve Antalya'nın ele geçirilmesi
II. Zarara uğrayan tüccarların mallarının devlet hazinesinden ödenmesi
III. Gümrük vergilerinin aşağıya çekilmesi

Yukarıdakilerden hangilerinin Anadolu Selçuklu Devleti'nde ticareti geliştirdiği söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

ÇÖZÜMLER

TÜRKİYE TARİHİ BEYLİKLER DÖNEMİ - II

TEST
8

1. Köseadağ Savaşı sonrasında Türkiye Selçuklularının, Moğollara yenilerek dağılma sürecine girmesiyle uçlardaki Türkmenler bağımsız hareket etmeye başlamıştır. Malazgirt Savaşı sonrasında Anadolu'da ilk Türk beylikleri ortaya çıkmış, benzer şekilde Köseadağ Savaşı sonrasında da İkinci Beylikler Dönemi yaşanmaya başlanmıştır. Moğol istilası, bu beyliklerin kuruluşunu sağlayan başlıca sebep olmuştur. Bu beylikler, Moğol hâkimiyetine karşı her yerde ve her zaman yılmadan mücadele etmiştir.

2. 1176'da Bizans ile Anadolu Selçukluları arasında yaşanan Miryokefalon Savaşı'nda Bizans İmparatoru Manuel Komnen, Anadolu Selçuklu Sultanı ise II. Kılıç Arslan'dır.

3. Sipahiler (ikta askerleri), tamamen Türklere oluşmuş (I), maaş yerine ikta denilen tımarları almış (II), genelde atlı olan bu birlikler savaş zamanı ikta sahibi ile birlikte savaşa katılmıştır (III).

4. Selçuklularda sultanın erkek çocukları küçük yaşlarda eyaletlere melik olarak gönderilmiştir. Kendilerini yetiştirmek ve işlerini idare etmek üzere onlara birer atabey tayin edilmiştir. Şehzadeler büyüdükten sonra da onların veziri ve kumandanı olarak kalan bu atabeyler, onların devlet adamı olarak yetişmelerinde faydalı olmuştur. Ancak atabeylerin, melikleri sultanlığa kıskırtmak ve o sayede kendi mevkilerini yükseltmek amacıyla sebep oldukları sarsıntılar devlete büyük zarar vermiştir.

5. Türkiye Selçuklu sultanları bilim insanlarına büyük değer vererek onlara çalışabilecekleri uygun ortam sağlamışlardır. İbn Bibi, Kerimüddin Aksarayı (III) ve Ravendi (I) Selçuklu Devleti'nin önemli tarihçileri arasında yer alırlar. Ravendi, Türkiye Selçuklu tarihini anlattığı Rahatü's Sudur adlı eserini I. Gıyasettin Keyhüsrev'e sunmuştur. Kerümiddin Aksarayı tarafından yazılan Müsameretü'l Ahbar, Türkiye Selçuklu tarihinin en önemli kaynaklarından birisidir. Moğollar Dönemi'ndeki Türkiye Selçuklu Devleti tarihini anlatır. İbn Bibi, Türkiye Selçuklu tarihinin birincil kaynak yazarıdır. Hoca Dehhani ise divan şiirinin ilk temsilcisi ve kurucusudur.

6. Köseadağ Savaşı, Anadolu Selçukluları ile Moğollar arasında 1243'te yapılmıştır. Bu dönemde Anadolu Selçuklu Hükümdarı II. Gıyaseddin Keyhüsrev'dir. Savaşta yenilen Anadolu Selçuklu Devleti; Moğol egemenliğine girmiştir.

7. Haçlı düşüncesinin ortaya çıkışında dinî unsurlar ön planda olmuştur. Orta Çağ Avrupası'nda en etkili kurumu olan kilise, Doğu'ya hâkim olma arzusuna kapılmış, bu amaçla Haçlı Seferleri'nin başlamasına öncülük etmiştir. I. Haçlı Seferi sonrası genel görünüm Haçlıların başarılı olduğu yönündedir. Bu başarıda Büyük Selçukluların dağılma sürecinde olması (I), Anadolu Selçuklularının henüz kuruluş aşamasında olması (II), Doğu dünyasının birlik ve beraberlikten yoksun olması (III) gibi durumlar etkili olmuştur.

8. Anadolu Selçuklu Devleti'nin Sinop ve Antalya'yı ele geçirmesiyle iki önemli ithalat ve ihracat şehri ele geçirilmiş ve böylece ticaret gelişmiştir (I). Yine devletin, malları çalınan veya zarara uğrayan kişilerin zararını karşılaması yani bir çeşit sigorta uygulaması yapması (II) ve gümrük vergilerini ya tamamen kaldırması ya da aşağıya çekmesi de (III) Anadolu'da ticaretin gelişmesini sağlamıştır.

9. Anadolu'da Farsça ve Arapçanın çok önemli olduğu bir dönemde şiirlerini arı bir Türkçe ile yazan sufi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mevlana Celaleddin Rumi
B) Hacı Bektaş Veli
C) Karacaoğlu
D) Yunus Emre
E) Ahmet Yesevi

10. Anadolu Selçuklu Devleti'nde yazışma ve bilim dilinin Farsça olmasının aşağıdakilerden hangisine sebep olduğu savunulabilir?

A) Türk dilinin gerilemesine ve ülkede dil karmaşasının yaşanmasına
B) Ticaretin gelişmesine ve gümrük vergilerinin artmasına
C) Devletin tercüme odaları kurarak İranlı bürokrat sınıfı ön plana çıkarmasına
D) Haçlı Seferleri sonunda tahrip olan Anadolu'nun imarının yeniden yapılmasına
E) Dinî ve kültürel hayatın canlılık kazanarak bilimin yaygınlaşmasına

11. 1153'te Cizre'de doğmuştur. Haberleşme, kontrol - denge kurma ve ayarlama ilmi olan sibernetiğin kurucusudur. Hastalardan alınan kanın miktarını ölçen kan alma tekneleri yapmıştır.

Bu parçada sözü edilen bilim insanı aşağıdakilerden hangisidir?

A) İbn Sina
B) El Cezerî
C) Ömer Hayyam
D) Harezmi
E) Biruni

12. Aşağıdaki mimari eserlerden hangisi Saltuklulara ait değildir?

A) Tepsi Minare
B) Kale Cami
C) Üç Kümbetler
D) Mama Hatun Kümbeti
E) Mardin Zinciriye Medresesi

13. *Danışmentname*'yi okuyan Elif'in;

I. Türklerin Anadolu'yu yurt tutma çabaları,
II. Orta ve Kuzey Anadolu'nun coğrafi durumu,
III. XI. yüzyıl sonrası Türk kültürü

konularından hangileri hakkında bilgi elde edebileceği söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

14. I. Hittin Savaşı
II. Miryokefalon Savaşı
III. Köseadağ Savaşı

Yukarıdaki savaşlardan hangilerinin III. Haçlı Seferi'nin nedenleri arasında yer aldığı söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

15. **Haçlı Seferleri sırasında;**

I. pusula,
II. barut,
III. matbaa

buluşlarından hangilerinin Avrupalılarca öğrenilmesinin Coğrafi Keşiflere zemin hazırladığı savunulabilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

16. **Günümüzde her yıl kutlanan "Türk Dil Bayramı" aşağıdaki beyliklerden hangisiye doğrudan ilişkilendirilebilir?**

A) Karamanoğulları
B) Osmanlılar
C) Germiyanlılar
D) Candaroğulları
E) Karesioğulları

ÇÖZÜMLER

TÜRKİYE TARİHİ BEYLİKLER DÖNEMİ - II

TEST
8

9. XIII. yüzyılda, Anadolu Selçuklularının son dönemlerinde Anadolu'da insanları engin hoşgörü anlayışıyla etkileyen Yunus Emre, Arapça ve Farsçanın revaçta olduğu bir dönemde eserlerini arı bir Türkçeyle yazmıştır.

A B C D E

10. Anadolu Selçuklularında bilim ve yazışma dili Farsçadır. XIII. yüzyıldan sonra devletin yazışma dilinin de Farsça olmasıyla Arapça ve Farsça yaygınlık kazanmış bu durum Anadolu'da Türk dilinin gerilemesine ve ülkede dil karmaşasının doğmasına neden olmuştur.

A B C D E

11. 1153'te Cizre'de doğan El Cezerî fizikçidir. Haberleşme, kontrol - denge kurma ve ayarlama ilmi olan siber netiğin kurucusudur. Cezerî, dişli çarklarla çalışan makineler yapmıştır. Bunların yanında güneş ve su saati, kendiliğinden akıp kesilen su fıskiyesi, mekanik müzik aletleri ve şifreli kilitler yapmıştır. Ayrıca hastalardan alınan kanın miktarını ölçen kan tekneleri yapmıştır. İlk robotu yapıp çalıştırdığı kabul edilir.

A B C D E

12. Mardin Zinciriye Medresesi Saltuklulara değil, Artuklulara aittir.

A B C D E

13. *Battal Gazi Destanı*'nın devamı niteliğinde olan *Danişment Gazi Destanı*'nda Türklerin Anadolu'yu yurt tutma çabaları (I) ve kahramanlıkları, Orta ve Kuzey Anadolu'nun coğrafi durumu (II), XI - XV. yüzyıllar arası Türklerin tarih, kültür ve coğrafyasıyla ilgili zengin bir içerik vardır (III).

A B C D E

14. III. Haçlı Seferi 1189 - 1192 yılları arasında yaşanmıştır. Bu seferin yapılmasında Hittin Savaşı'nda Selahattin Eyyübi'nin Kudüs'ü ele geçirmesi (I) ve Anadolu Selçuklularının Miryokefalon Savaşı'nı kazanmaları (II) etkili olmuştur.

A B C D E

15. Haçlı Seferleri sırasında Avrupalılar; Müslümanlardan pusulayı, barutu, kâğıdı ve matbaayı öğrenmişlerdir. Avrupalıların pusulayı öğrenip Avrupa'da geliştirmesi Coğrafi Keşiflerin yapılmasına zemin hazırlamıştır (I).

A B C D E

16. Karamanoğlu Mehmet Bey "Bundan sonra divanda, dergâhta, bargâhta, mecliste ve meydanda Türkçeden başka dil konuşulmaya." fermanını yayımlamıştır. Bu olayın yıl dönümü günümüzde "Türk Dil Bayramı" olarak kutlanmaktadır.

A B C D E

1. Aşağıdakilerden hangisi Anadolu Selçuklularına ait sivil mimariye örnek gösterilemez?

- A) Kubadabat Sarayı
- B) Döner Kümbet
- C) Alay Han
- D) Gevher Nesibe Darüşşifası
- E) Kubadiye Köşkü

2. Anadolu Selçuklu Devleti'nde sultanlar ve vezirler tarafından yapılan kervansaraylarda, zengin - fakir, hür - köle, Müslüman - Hristiyan farkı gözetilmeden bütün yolcuların eşit muameleye tabi tutulacağı vakfiyelerinde belirtilmiştir.

Bu uygulamanın Anadolu'da;

- I. ticaretin gelişmesi,
- II. hoşgörünün yayılması,
- III. gayrimüslim halkın İslam'a ısınması

durumlarından hangilerinde kolaylık sağladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

3. Ahi Evran'ın eşi Fatma Bacı tarafından Anadolu'da kurulan teşkilat aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bacıyan-ı Rum
- B) Ahiyan-ı Rum
- C) Feteyan-ı Rum
- D) Gaziyan-ı Rum
- E) Abdalan-ı Rum

4. Aşağıdaki eserlerden hangisi Mevlana Celaleddin Rumi'ye ait değildir?

- A) Fihi Ma Fih
- B) Mektubat
- C) Mantıku't - Tayr
- D) Divan-ı Kebir
- E) Mecalis-i Seba

5. Anadolu Selçukluları ile Büyük Selçukluların devlet teşkilatı karşılaştırıldığında bu devletlerde;

- I. naib-i saltanat,
- II. emirü'l ümera,
- III. pervaneci

görevlilerinden hangilerinin ortak olduğu savunulamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

6. Anadolu Selçuklu sultanlarının keyhüsrev, keykavus, keykubat gibi unvanlar kullanması aşağıdakilerden hangisinin kanıtı olabilir?

- A) Büyük Selçuklu Devleti'ne karşı bağımsızlıklarını kazandıklarının
- B) Fars kültüründen etkilendiklerinin
- C) Orduda donanmaya yer verdiklerinin
- D) Anadolu'da kurulduklarının
- E) İslamiyet öncesi Türk devlet geleneğini devam ettirdiklerinin

7. Türkiye Selçuklularında gelirleri eğitim ve bilimsel faaliyetlerle dini ve sosyal kurumların masrafları için ayrılan topraklara vakıf topraklar denilmiştir. Bu topraklardan elde edilen gelirlerle medrese, cami, darüşşifa, imaret-hane, han, kervansaray, yol, köprü, çeşme gibi yapılar inşa edilmiş ve masrafları karşılanmıştır.

Buna göre vakıf topraklarının;

- I. sosyal devlet anlayışının gelişmesi,
- II. bayındırlık faaliyetlerinin hızlanması,
- III. askerî harcamaların karşılanması

durumlarından hangilerine katkı sağladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

8. Anadolu Selçuklu Devleti'nde ilk altın para aşağıdaki hükümdarların hangisi döneminde bastırılmıştır?

- A) I. Kılıç Arslan
- B) I. Mesut
- C) I. Alâeddin Keykubat
- D) II. Kılıç Arslan
- E) II. Mesut

1. Döner Kümbet, Anadolu Selçuklularına ait dinî mimariye örnek gösterilebilir.

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓔ

2. Anadolu'nun kervan yolları üzerinde inşa edilen kervansaraylarda yolcular hayvanları ile üç gün ücretsiz kalabilmiş ve her türlü imkândan yararlanmışlardır. Kervansarayların vakfiyesinde herkese eşit muamele edilmesinin karara bağlanması ve bunun uygulanması ticaretin gelişmesine katkı yapmış (I), Anadolu'da hoşgörünün yayılmasına ve insani bağların güçlenmesine olanak sağlamış (II), bu uygulama gayrimüslim halkın İslam'a daha sıcak bakmasını hatta İslam dinini seçmesini sağlamıştır (III).

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓔ

3. Ahi Evran'ın eşi Fatma Bacı tarafından Anadolu'da kurulan teşkilat, Bacıyan-ı Rum'dur (Anadolu Bacıları).

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓔ

4. *Mantıku't - Tayr (Kuşların Dili)* adlı eser Mevlana'ya ait değildir. Bu eser Feridüddin Attar'a aittir ve Şeyh Ahmet Gülşehrî tarafından Türkçeye çevrilmiştir.

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓔ

5. Anadolu Selçuklularında devlet teşkilatı Büyük Selçuklularla benzerlik göstermiş fakat Anadolu Selçukluları devlet teşkilatında yer alan naib-i saltanat (sultanın temsilcisi) (I), emirül ümera (beylerbeyi) (II) ve pervaneci (arazi işleri ile ilgilenir) (III) gibi görevlilerin varlığı ile Büyük Selçuklulardan ayrılmıştır.

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓔ

6. Anadolu Selçuklu sultanlarının keykavus, keyhüsrev gibi unvanlar kullanmaları onların Fars kültüründen etkilendiklerinin kanıtıdır.

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓔ

7. Vakıf sistemi; ülkedeki eğitim, sağlık, bayındırlık ve dinî yatırımları yürüten sosyal güvenliğin temel kurumudur. Bu sistem toplumun inançları gereği malını hayır yolunda harcamaları sayesinde gelişmiştir. Vakıf toprakları sayesinde; toplumun ihtiyaçları karşılanmış, sosyal devlet anlayışı pekişmiş (I), bayındırlık faaliyetleri hızlanmış (II) ve sosyal dayanışma kuvvetlenmiştir. Böylece toplumun ihtiyaçları karşılanarak iktisadî refah seviyesindeki dengesizlik en az seviyeye indirilmiştir. Askerî harcamalar ise merkez hazinesinden ve iktâ topraklarından karşılanmıştır.

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓔ

8. Anadolu Selçuklu Devleti'nde ilk altın para II. Kılıç Arslan Dönemi'nde bastırılmıştır.

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ Ⓔ

9. Aşağıdaki şehirlerden hangisinin Anadolu Selçuklu Devleti'nin ana ticaret yollarından olduğu söylenmez?

- A) Konya
- B) Malatya
- C) Maraş
- D) Antalya
- E) Bursa

10. Baba İshak İsyanı'nın çıkmasında;

- I. merkezî otoritenin bozulması,
- II. otlak ve meraların yetersizliğinin öne sürülmesi,
- III. Köseadağ Savaşı'nın yarattığı kargaşa

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

11. XIII. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Anadolu'da medrese ve camilerin taç kapılarında çifte minareler yapılmıştır.

Buna göre çifte minarelerin yapılmasında;

- I. devleti sembolize etmesi,
- II. eserlerin daha ihtişamlı görünmesi,
- III. İslamiyet öncesi mimari tarzın devam ettirilmek istenmesi

anlayışlarından hangilerinin etkili olduğu söylenbilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

- 12. • Gevher Nesibe Darüşşifası
- Alâeddin Keykubat Darüşşifası

Bu mimari eserler Anadolu Selçukluları Dönemi'nde aşağıdaki alanların hangisinde doğrudan hizmet vermiştir?

- A) Sağlık
- B) Ticaret
- C) Eğitim
- D) Din
- E) Askerlik

13. Anadolu'da kurulan ilk medrese aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnce Minareli Medrese
- B) Sırçalı Medrese
- C) Yağıbasan Medresesi
- D) Hunad Hatun Medresesi
- E) Karatay Medresesi

- 14. I. Avrupalılar tarafından Haçlı Seferleri başlatılmıştır.
- II. Başkent İznik'ten Konya'ya taşınmıştır.
- III. Habur Irmağı'nı geçerken boğularak ölmüştür.

Dönemi hakkında bazı bilgilerin verildiği Türkiye Selçuklu hükümdarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Süleyman Şah
- B) I. Kılıç Arslan
- C) I. Gıyasettin Keyhüsrev
- D) I. Mesut
- E) II. Kılıç Arslan

- 15. I. Göktürk, Uygur ve Ak Hun devletlerinin gelenekleri
- II. Karahanlı, Gazneli ve Abbasilerden alınan uygulamalar
- III. Oğuzların kabile gelenekleri

Anadolu Selçuklu Devleti'nin hukuk sisteminde yukarıdakilerden hangilerinin etkili olduğu söylenbilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

ÇÖZÜMLER

TÜRKİYE TARİHİ BEYLİKLER DÖNEMİ - III

TEST
9

9. Bursa, Anadolu Selçuklu Devleti hâkimiyetine alınmadığı için buranın devletin ana ticaret yollarından olduğu söylenemez.

A B C D E

12. Gevher Nesibe Darüşşifası ve Alâeddin Keykubat Darüşşifası sağlık alanında hizmet vermiştir.

A B C D E

10. Anadolu Selçuklu Devleti'nin merkezî otoritesi bozulunca (I) bunu fırsat bilen bazı Türkmenler otlak ve meraların azlığını bahane ederek (II) isyan etmişlerdir. İsyan bastırılmış fakat bu kargaşadan yararlanan Moğollar, Anadolu'ya girmeye başlamışlardır. Köseadağ Savaşı bu isyandan sonraki bir zaman diliminde gerçekleşmiştir (1243).

A B C D E

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
I

13. Tokat Niksar'da Danışmentliler tarafından yaptırılan ve tıp eğitimi verilen Yağıbasan Medresesi, Anadolu'da kurulan ilk medrese olarak bilinir.

A B C D E

14. I. Kılıç Arslan 1092-1107 yılları arasında hükümdarlık yapmıştır. Bizans'la antlaşma yapan I. Kılıç Arslan, Çaka Bey'i öldürterek batı sınırını güvence altına almıştır. 1096 yılından itibaren Avrupalılar tarafından Haçlı Seferleri başlatılmıştır. I. Haçlı Seferi sırasında İznik Haçlıların eline geçince ülkenin merkezini Konya'ya taşımıştır. Suriye'de Emir Çavlı ile yaptığı mücadeleyi kaybeden I. Kılıç Arslan, Habur Irmağı'nı geçerken boğularak ölmüştür.

A B C D E

11. XIII. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Anadolu'da medrese ve camilerin taç kapılarında çifte minareler yapılmıştır. Çifte minarelerin devleti sembolize ettiği anlayışı hâkim olmuş (I), ayrıca eserlerin daha ihtişamlı görünmesi (II) sağlanmıştır.

A B C D E

15. Selçuklularda hukuk sisteminin oluşmasında

- Göktürk, Uygur ve Ak Hun devletleri gelenekleri (I), yani Türk töresi
- Karahanlı, Gazneli ve Abbasi devletlerinin uygulamaları (II),
- Oğuzların kabile gelenekleri (III)

etkili olmuştur.

A B C D E

1. Osmanlı Devleti'nde mülkiyeti Müslümanlara ait olan topraklar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öşri
- B) Haraci
- C) Malikâne
- D) Ocaklık
- E) Vakıf

2. Aşağıdakilerden hangisi Kapıkulu piyadelerine mensup gruplardan biri değildir?

- A) Acemiler
- B) Yeniçeriler
- C) Topçular
- D) Leventler
- E) Cebeciler

3. Yıllık geliri yüz bin akçeden fazla olan dirliklerin verildiği gruplar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Padişah
- B) Beylerbeyi
- C) Padişah kızları
- D) Şehzadeler
- E) Vezir

4. Osmanlı Devleti'nde divan üyeleri konusunu işleyecek olan Murat Öğretmen, öğrencilerine "Sadrazam deyince aklınıza neler geliyor?" sorusunu yöneltmiştir. Öğrencilerden bazıları aşağıdaki cevapları vermiştir.

- I. İlk sadrazam ataması Orhan Bey Dönemi'nde yapılmıştır.
- II. Padişah sefere katılmadığında Serdar-ı Ekrem unvanıyla orduyu komuta etmiştir.
- III. Fatih Dönemi'nden itibaren divan toplantılarına başkanlık yapmıştır.
- IV. İlimiye sınıfının divandaki en önemli temsilcisidir.

Öğrencilerin verdiği bu cevaplardan hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) II ve III

E) III ve IV

5. Osmanlı Devleti'nde tımar sistemi ile;

- I. devletin atlı asker ihtiyacı,
- II. üretimin devamlılığı,
- III. bürokraside gerekli eleman

unsurlarından hangileri karşılanmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II

E) I, II ve III

6. Osmanlı hukuk sistemine;

- I. İslami hükümler,
- II. fethedilen bölgelerdeki uygulamalar,
- III. Türk kültürü

unsurlarından hangilerinin kaynaklık ettiği söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II

E) I, II ve III

7. Roma ve Bizans İmparatorluklarında çeşitli hanedanlar iş başına geçtiği hâlde Osmanlı Devleti kuruluşundan yıkılışına kadar tek hanedan tarafından yönetilmiştir.

Bu durumun yaşanmasında;

- I. eski Türk töresi,
- II. hükümdarlık hakkının Âl-i Osman'a ait olduğunun kabul edilmesi,
- III. hanedan üyelerinin kut denilen yönetme yetkisine sahip olduğunun düşünülmesi

uygulamalarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II

E) I, II ve III

8. Osmanlı Devleti'nde Fatih Kanunnamesinin yayımlanmasında;

- I. padişahın mutlak otoritesini güçlendirmek,
- II. devletin parçalanmasını engellemek,
- III. mali ve idari düzenlemeler yapmak

amaçlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III

E) I, II ve III

ÇÖZÜMLER

OSMANLI DEVLETİ KÜLTÜR VE MEDENİYET - I

TEST
10

1. Osmanlı Devleti'nde mülkiyeti Müslümanlara ait olan topraklar öşri topraklardır.

A B C D E

2. Osmanlı askerî sınıfı içinde yer alan Kapıkulu piyadeleri içinde Leventler yoktur. Leventler Osmanlı donanma askerleridir.

A B C D E

3. Osmanlı Devleti'nde devlete ait topraklara mirî arazi denilmiştir. Mirî arazi ise dirlik adı verilen bölümlere ayrılmıştır. Dirlik üzerinde yaşayan halk toprağı ekip biçmiş ve vergisini ödemiştir. Yıllık geliri yüz bin akçeden fazla olan ve has topraklar adı verilen dirlikler padişah, şehzade, vezir, beylerbeyi ve yüksek devlet görevlilerine verilmiştir. Padişah eşlerine ve kızlarına verilen topraklar ise paşmaklıktır.

A B C D E

4. Osmanlı Devleti'nde ilk sadrazam ataması I. Murat Dönemi'nde yapılmıştır. Sadrazam olmak için Türkçe bilmek ve Müslüman olmak şarttır. Seyfiye sınıfına mensup olan sadrazam, siyasi ve askerî konularda geniş yetkilere sahiptir. Padişahın mutlak vekili olduğu için padişahın mührünü taşımıştır. Padişah sefere katılmadığı takdirde Serdar-ı Ekrem unvanıyla orduyu komuta etmiştir (II). Fatih Dönemi'nden itibaren divan toplantılarına başkanlık yapmaya başlamıştır (III).

A B C D E

5. Osmanlı Devleti, ilk Türk - İslam devletlerindeki iktâ sistemini tımar sistemi adıyla geliştirerek devam ettirmiştir. Tımar sistemi içindeki eyalet askerleri, Osmanlı ordusunun önemli bir kısmını oluşturmuştur. Tımar sistemi ile devletin hem atlı asker ihtiyacı karşılanmış hem de üretiminin sürekliliği sağlanmıştır.

Bürokrasi için gerekli eleman ihtiyacı Devşirme kökenlilerden enderun aracılığı ile sağlanmıştır.

A B C D E

6. Osmanlı Devleti'nde hukuk sistemine İslami hükümler (I), fethedilen bölgelerdeki uygulamalar (II), Türk kültürü (III) (örf ve âdetler) kaynaklık etmiştir.

A B C D E

7. Osmanlı devlet anlayışında başlangıçtan itibaren Türk töresi olarak bilinen gelenek ve görenekler önemli yer tutmuştur (I). Buna göre hükümdar ailesi kutsal sayılmış ve hükümdarlık hakkının Âl-i Osman'a ait olduğuna inanılmıştır (II). Hükümdarların kut denilen yönetim yetkisine sahip olduğu ve bunun Allah tarafından hükümdar ailesine verildiğine inanılmıştır (III). Bu durumlar Osmanlı Devleti'nde Roma ve Bizans'tan farklı olarak tek hanedan ailesinin başa geçmesinde etkili olmuştur. Ayrıca Harem kurumunun varlığı da etkilidir.

A B C D E

8. Fetret Devri'nde yaşanan taht mücadeleleri, Osmanlı Devleti'nin bütünlüğünü tehlikeye sokmuştur. Mutlak otoritesini güçlendirmek isteyen (I) Fatih, daha önce var olan kanunlarla kendisinin düzenlemiş olduğu kanunları birleştirerek Kanunname-i Ali Osman'ı oluşturmuş ve padişaha, diğer şehzadeleri öldürme hak ve yetkisini vermiştir. Böylece padişah, egemenliğin bölünmezliği ve devletin parçalanmazlığı (II) anlayışını her şeyin üstünde tuttuğunu göstermiştir. Fatih Kanunnamesi olarak bilinen bu kanunnamede vergi sistemi ve devlet teşkilatları ile ilgili düzenlemeler de yer almıştır (III).

A B C D E

9. Osmanlı Devleti'nde bütün yetkileri elinde toplayan padişah bu yetkilerini kullanırken;

- I. Türk töresi,
- II. İslam hukuku,
- III. adalet ilkeleri

gihni unsurlardan hangilerini göz önünde bulundurmak zorunda kalmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

10. Aşağıdakilerden hangisi padişahın görevlerinden hiri değildir?

- A) Ülke topraklarını genişletmek
- B) Ülkedeki tüm Müslümanları bir mezhepte birleştirmek
- C) Devleti iç ve dış tehlikelerden korumak
- D) Halkın refahını artırmak
- E) Adaleti sağlamak

11. İslamiyet öncesi Türk devletlerindeki Kurultay geleneği Osmanlı Devleti'nde aşağıdaki yapılardan hangisiyle devam ettirilmiştir?

- A) Külliye
- B) Divan
- C) Bedergâh
- D) Kapan
- E) Enderun

12. Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan itibaren padişahların;

- I. devlet başkanlığı,
- II. başkomutanlık,
- III. tüm Müslümanların lideri

görevlerinden hangilerini üstlendiği söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

13. Osmanlı Devleti'nde kazalarda yönetim, adalet ve helediye işlerini aşağıdakilerden hangisi yürütmüştür?

- A) Kadı
- B) Mütesellim
- C) Softa
- D) Kethüda
- E) Bezirgân

14. Aşağıdakilerden hangisi şehzade eğitimiyle ilgili değildir?

- A) Şehzadegân mektebi
- B) Lala
- C) Şimşirlik
- D) Sancağa çıkma
- E) Kapıya çıkma

15. Osmanlı Devleti'nde uygulanan millet sisteminin aşağıdakilerden hangisini temel aldığı söylenebilir?

- A) Coğrafi bölge
- B) Din ve inanç
- C) Meslek
- D) Eğitim düzeyi
- E) Etnik yapı

16. İlk Osmanlı Divanı aşağıdaki padişahlardan hangisi tarafından kurulmuştur?

- A) Orhan Bey
- B) Osman Bey
- C) I. Murat
- D) II. Murat
- E) I. Bayezit

ÇÖZÜMLER

OSMANLI DEVLETİ KÜLTÜR VE MEDENİYET - I

TEST
10

9. Osmanlı Devleti'nde bütün yetkiler padişahda toplanmış ancak padişah bu yetkileri keyfi biçimde kullanamamıştır. Padişah her şeyden önce devlet işlerinin İslam hukukuna uygun olarak yürütülmesinden sorumlu olmuştur (II). Ayrıca Türk töresi (I) ve adalet ilkelerine (III) uygun davranmak zorunda kalmıştır.

A B C D E

10. Osmanlı padişahının görevleri arasında ülkedeki tüm Müslümanları bir mezhep etrafında birleştirmek yoktur.

A B C D E

11. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde devlete ait her türlü konunun görüşülüp karara bağlandığı yer olan Kurultay geleneği Osmanlı Devleti'nde Divan teşkilatıyla devam ettirilmiştir.

A B C D E

12. Osmanlı Devleti'nde kuruluştan itibaren padişah; devlet başkanlığı (I) ve başkomutanlık (II) görevlerini üstlenmiştir. Osmanlı padişahları Yükselme Dönemi'nde Yavuz Sultan Selim'in Mısır Seferi sonunda artık tüm Müslümanların lideri sayılan halifelik makamını da temsil eder duruma gelmiştir.

A B C D E

13. Osmanlı Devleti'nde kazalarda yönetim, adalet ve belediye işlerini merkezden atanan kadılar yönetmiştir.

A B C D E

14. Kapıya çıkma, Acemi Ocağındaki yeniçerilerin Enderun ya da Yeniçeri Ocağı gibi yerlere dağıtımıyla ilgilidir.

A B C D E

15. Osmanlı Devleti'nde uygulanan millet sisteminin temelini din ve inanç oluşturmuştur.

A B C D E

16. İlk Osmanlı Divanı sınırların genişlemesi, nüfusun artması ve yeni sorunların ortaya çıkması üzerine Orhan Bey Dönemi'nde kurulmuştur. Kuruluş Dönemi'nde padişah başkanlığında neredeyse her gün toplanan Divanda siyasi, askerî, ekonomik ve hukuki konular görüşülüp karara bağlanmıştır.

A B C D E

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
I

1. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde padişahlar tarafından yayımlanan belgeler arasında yer almaz?

A) Berat
B) Menşur
C) Fetva
D) Ferman
E) Ahidname

2. Osmanlı Devleti'nde aşağıdaki kelimeilerden hangisi vergi anlamında kullanılmamıştır?

A) Bac
B) Resm
C) Teklif
D) Adet
E) Kapan

3. I. Padişah'tan sonraki en üst dereceli devlet görevlisidir.
II. Padişahın yetkilerini kullanmak üzere vekilidir.
III. Padişahın mührünün birini taşır.
Yukarıdakilerden hangileri veziriazamla ilgili olarak söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

4. İlk Osmanlı kadılarının İran, Suriye ve Mısır gibi yerlerden getirilmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kadıları yetiştirecek bir kaynağın olmaması
B) Osmanlı Devleti'nin şeri hukuku benimsemesi
C) Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkılması
D) Başlangıçta sadece örfi hukukun geçerli olması
E) Osman Bey'in, beyliğini uç bölgelerde kurması

5. Divanühümayun'da son şekli verilen kanunname-ier padişahın onayından sonra nişancı tarafından aşağıdaki defterlerden hangisine kaydedilmiştir?

A) Tahrir
B) Mufasssal
C) Tereke
D) Mühimme
E) İcmal

6. Osmanlı kaynaklarına göre "Osmanlı sarayında halk gelsin, yesin." diye yemekler hazırlanmış, bunu duyurmak için ikinci vakti nevbet çalınmıştır.

Bu durum Osmanlı devlet anlayışında;

I. sosyal,
II. demokratik,
III. laik

unsurlarından hangilerinin etkili olduğunu kanıtlar niteiktir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

7. Osmanlı Devleti'nde padişah mührü olarak kullanılan süslü imza aşağıdakiilerden hangisidir?

A) Tuğra
B) Ferman
C) Buyruldu
D) Hat
E) Siyakat

8. Osmanlı Devleti'nde ülkenin eyaletlere ayrılmasında;

I. Veraset anlayışının değişmesi,
II. Ülke topraklarının genişlemesi,
III. yönetimin kolaylaştırılmak istenmesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

1. Osmanlı Devleti'nde padişahlar tarafından yayımlanan belgelerden bazıları şunlardır:

- Berat: Bir tayin işlemini veya birine vazife verildiğini gösteren, üzerinde padişah tuğrası bulunan belgelerdir.
- Menşur: Padişahın vezir, beylerbeyi gibi yüksek rütbeli memurların atamasına ilişkin verdiği özel beratlardır.
- Ferman: Padişahın yazılı emirleridir. Hattıhümayun adıyla da anılır.
- Ahidname: Padişahların emriyle bazı devletlere, zümre veya şahıslara özel haklar tanımak üzere düzenlenen belgelerdir.

Fetva ise İslam hukuku ile ilgili bir sorunun dinî hukuk kurallarına göre çözümünü açıklayan belgedir. Fetva verme yetkisi şeyhülislam veya müftüye aittir.

2. Kapan aynı türden malların satıldığı çarşıdır. Osmanlı Devleti'nde bac, resm, rüsüm, rüsümet, tekalif, teklif, adet vergi anlamında kullanılan kelimelerdir.

3. Divanıhumayun üyesi de olan veziriazam padişahın sonraki en üst dereceli devlet görevlisidir (I). Padişahın bütün yetkilerinin vekilidir (II). Padişahın mührünün birine de sahip olan veziriazamın (III) yazılı emirlerine "buyruldu" denilmiştir.

4. Osmanlı Devleti, Kuruluş Dönemi'nden itibaren şer'i hukuku esas almıştır. Osman Gazi'nin atadığı iki devlet görevlisinden biri kadıdır. Osmanlılar kadıları yetiştirecek bir kaynak olmadığı için ilk kadılarını İran, Suriye ve Mısır gibi yerlerden getirmiştir.

5. Osmanlı Devleti'nde kanunnameler padişahın fermanı üzerine nişancı tarafından hazırlanırdı. Hazırlanan bu kanunname sadrazamın başkanlığında toplanan Divanıhümayun'da görüşülürdü. Divanıhümayun'da son şekli verilen kanunname padişaha arz edilir ve padişahın onayından sonra nişancı tarafından mühimme defterlerine kaydedilerek yürürlüğe girerdi. Kanunnameler oluşturulurken şeyhülislamın da görüşü alınarak çıkarılan kanunun şer'i hükümlere uygun olmasına dikkat edilirdi.

6. Osmanlı Sarayı'nda halkın gelip yemesi için yemekler hazırlanması sosyal devlet anlayışını (I) kanıtlar niteliktedir.

7. Osmanlı Devleti'nde padişah imzası olarak kullanılan süslü imza tuğradır. Tuğra önceleri sadece padişahın yazılı emri olan fermanlar üzerine konulurken sonraları birçok resmî kağıda, devlet dairelerinin giriş kapısı ve paraların üzerine konulmuştur.

Buyruldu: Sadrazamın yazılı emirleridir.

Siyakat: Mali kayıtların tutulduğu şifreli yazıdır.

8. Osmanlı Devleti'nde ilk eyalet Balkanlar'da sınırların genişlemesi (II) üzerine I. Murat döneminde kurulan Rumeli Beylerbeyliğidir. Anadolu topraklarının genişlemesi üzerine de Yıldırım Bayezit döneminde Anadolu Beylerbeyliği kurulmuştur. Zamanla toprakların artması ülke yönetimini zorlaştırmıştır. Yönetimi kolaylaştırmak amacıyla (III) eyaletlerin sayısı da artırılmıştır. Eyalet sisteminin oluşmasında Veraset anlayışındaki değişikliklerin etkisi olmamıştır.

9. • Hanedanın devamlılığını sağlamak
• Taht kavgalarını engellemek
• Kardeş katlini kural olmaktan çıkarmak

Osmanlı Devleti'nde bu düşünceler aşağıdakilerden hangisiyle gerçekleştirilmek istenmiştir?

- A) Kanunname-i Ali Osman
B) Sened-i İttifak
C) Ekber ve Erşed Sistemi
D) Nizam-ı Cedit Islahatları
E) Pençik ve devşirme uygulaması

10. **Osmanlı devlet teşkilatlanmasında;**

- I. Anadolu Selçuklu,
II. İlhanlı,
III. Bizans

devletlerinden hangilerini örnek almıştır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

11. **Osmanlı Devleti'nde ülke topraklarının büyümesi;**

- I. sadrazam,
II. defterdar,
III. vezir

unsurlarından hangilerinde artış yaşanmasına neden olmuştur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

12. **Veziriazamlık makamını kuran Osmanlı padişahı aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Osman Bey
B) Orhan Bey
C) I. Murat
D) II. Murat
E) Çelebi Mehmet

13. **Tımar sistemi ile asker ve memura hizmetlerinin karşılığı olarak aşağıdakilerden hangisi verimiştir?**

- A) Dirlik toprağının mülkiyeti
B) Halktan toplanan vergi gelirleri
C) Savaş ganimetleri
D) Maden, orman ve tuzla gelirleri
E) Bağlı devletlerin gönderdiği vergiler

14. **"Cebelü" denilen askerî sınıf aşağıdakilerden hangisi tarafından oluşturulmuştur?**

- A) Tımarlı sipahi
B) Mültezim
C) Devşirme
D) Kapıkulu
E) Acemi Oğlanlar

15. **Tımar sisteminin asıl amacı aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Seferler için asker beslemek
B) Tarımı geliştirmek
C) Hayvancılığın ilerlemesini sağlamak
D) Konargöçer Türkmenleri yerleşik hayata geçirmek
E) Ekonomiye güçlendirmek

16. **Osmanlı Devleti'nde çiftthozan vergisi alınmasının;**

- I. köylünün mülkiyet hakkını güvence altına alma,
II. gelir - gider dengesini koruma,
III. devlet otoritesini güçlü tutma

amaçlarından hangilerine yönelik olduğu söylenilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III

E) I, II ve III

9. Osmanlı Devleti'nde I. Murat Dönemi'nde "Ülke padişah ve oğullarındır." anlayışı getirilmiştir. II. Mehmet Dönemi'nde "Ülke sadece padişahın malıdır." anlayışı getirilerek merkezi otorite güçlendirilmiştir. Ayrıca Kanunname-i Ali Osman'la devlet düzeni için kardeş katline izin verilmiştir. Ancak tahta önceden kimin çıkacağı belli olmadığı için taht kavgaları devam etmiştir. I. Ahmet Dönemi'nde ise Ekber ve Erşed Sistemi getirilerek, hükümdarlığın babadan oğula değil, hanedanın en yaşlı ve en olgun üyesine geçmesi kabul edilmiştir. Bu uygulamayla;

- Hanedanın devamlılığını sağlamak,
- Taht kavgalarını engellemek,
- Kardeş katlini kural olmaktan çıkarmak,
- Ülke yönetiminde istikrar sağlamak,
- Verasetteki belirsizliği sona erdirmek amaçlanmıştır.

A B C D E

10. Osmanlı devlet teşkilatının oluşmasında kendinden önceki Türk devletleri tecrübelerinden yararlanmakla birlikte Anadolu Selçuklu (I) ve İlhanlıları (II) örnek almıştır. Bir süre Selçuklulara ve İlhanlılara bağlı uc beyliği yapmış olan Osmanlıların devlet kurma aşamasında Anadolu Selçuklularında görev yapmış kişilerden yararlanması etkili olmuştur. Bizans'ın (III) kurumlarından da etkilenilmiştir.

A B C D E

11. Osmanlı Devleti'nde ülke topraklarının büyümesi sonucu defterdar sayısı (II) ve vezir sayısı (III) artırılmıştır. Sadrazam ve Şeyhülislam hep bir tane olmuştur.

A B C D E

12. Tüm vezirlerin başı anlamına gelen Veziriazamlık makamı I. Murat Dönemi'nde kurulmuştur.

A B C D E

13. Tımar; asker ve memura hizmet ve geçim karşılığında, belli bir bölgenin vergi kaynaklarının tahsis edilmesidir. "Geçimlik" anlamına gelen tımar; dirlikle eş anlamlı olarak kullanılmıştır.

A B C D E

14. Osmanlı ordu sisteminin en önemli kısmı tımar sistemi ile oluşturulmuştur. Tımarlı sipahiler kendilerine tahsis edilen dirliğin geliri karşılığında cebelü denilen asker beslemiş ve genellikle atlı olan bu askerler ile seferlere katılmışlardır. Cebelünün tüm masrafları tımarlı sipahi tarafından karşılanmıştır.

A B C D E

15. Tımar sisteminin asıl amacı güçlü bir ordu meydana getirerek seferler için asker yetiştirmektir.

A B C D E

16. Osmanlı Devleti'nde toprağını terk eden veya üç yıl üst üste boş bırakan köylüden çiftbozan vergisi alınmasının düzensiz göç hareketlerinin önüne geçme, tarımsal üretimde sürekliliği sağlama, gelir - gider dengesini koruma (II), devlet otoritesini güçlü tutma (III) amaçları vardır.

A B C D E

1. Osmanlı Devleti'nde sadrazamın padişah'tan sonra en yetkili kişi olduğuna;

- I. has arazi gelirlerinin verilmesi,
- II. divan toplantılarına başkanlık yapması,
- III. padişahın mührünü taşıması

durumlarından hangileri kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2. I. Divan toplantıları
II. Bayramlaşma törenleri
III. Yabancı elçilerin kabulü

Yukarıdakilerden hangilerinin mekân olarak Osmanlı Sarayı'nda yapıldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

3. Aşağıdakilerden hangisi külliye topluluğu içinde yer alan temel unsurlardan biri değildir?

- A) Cami
- B) Kervansaray
- C) Hastane
- D) Medrese
- E) Kışla

4. Klasik Dönem Osmanlı mimarisinin en önemli temsilcisi olan Mimar Sinan'ın aşağıdaki eserlerinden hangisi İstanbul'da değildir?

- A) Süleymaniye Camisi
- B) Selimiye Camisi
- C) Şehzade Camisi
- D) Haseki Camisi
- E) Mihrimah Sultan Camisi

5. Arkeoloji Müzesi ve Sanayiinefise Mektebi'nin kurucusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şeker Ahmet Paşa
- B) Osman Hamdi Bey
- C) Ahmet Mithat Paşa
- D) Satı Bey
- E) İbrahim Çallı

6. Osmanlı Devleti'nde eyaletler kendi içinde salyaneli, salyanesiz ve imtiyazlı olarak idari bölümlere ayrılmıştır.

Buna göre aşağıda verilen eyaletlerin hangisinde idari ayrımının yanlış yapıldığı söylenebilir?

	Salyaneli	Salyanesiz	İmtiyazlı
A)	Mısır	Anadolu	Kırım
B)	Tunus	Bosna	Erdel
C)	Bağdat	Tunus	Yemen
D)	Cezayir	Musul	Boğdan
E)	Habeş	Budin	Eflak

7. Osmanlı Devleti hüküm sürdüğü süre içinde farklı unsurları barış ve huzur içerisinde yaşattığı için Osmanlı Klasik Dönemi, Batı'da bile "Osmanlı Barışı" deyiimi ile anılmıştır.

Bu durumun ortaya çıkmasında;

- I. gayrimüslimlerin devlet memuru olabilmesi,
- II. azınlıkların öğrenim haklarına karışılmaması,
- III. Ortodoks Patrikliğine dinî ve hukuki haklar verilmesi

gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

8. Osmanlı Devleti'nde iskân politikası ilk defa aşağıdaki padişahlardan hangisi tarafından uygulanmıştır?

- A) Osman Bey
- B) I. Murat
- C) Orhan Bey
- D) Yıldırım Bayezid
- E) Çelebi Mehmet

Y
A
R
G
IY
A
Y
İ
N
E
V
I

1. Osmanlı Devleti'nde sadrazamlar padişahın mutlak vekili olup, yönetimde padişahın sonra en yetkili kişidir. Devletin en yüksek rütbeli memuru durumunda olan sadrazamlar padişahın mührünü taşırdı (III). II. Mehmet Dönemi'nden itibaren divan toplantılarına başkanlık yapmaya başlayan sadrazamlar (II) çoğu zaman padişah adına devleti idare etmiştir. Sadrazamlara yaptıkları hizmetin karşılığı olarak yıllık geliri yüz bin akçeden fazla olan has araziler verilmiştir. Ancak bu araziler sadece sadrazama değil, diğer divan üyeleri, beylerbeyi ve sancakbeyi gibi görevlilere de verilmiştir.

B

2. Osmanlı Devleti'nde saray, Türk - İslam devletlerinde olduğu gibi hem padişahın özel hayatının geçtiği evi hem de devlet işlerinin yürütüldüğü merkez şeklinde hizmet vermiştir. Divan toplantıları(I), cülus törenleri, bayramlaşma (II)ve yabancı elçilerin kabulü burada yapılmıştır (III).

E

3. Külliye, bir caminin çevresinde cami ile birlikte kurulmuş medrese, imaret, sebil, kitaplık, kervansaray ve hastane gibi çeşitli yapıların bütünüdür. Külliye içerisinde kışla yer almaz.

E

4. Mimar Sinan'ın "Ustalık eserim!" diye tanımladığı Selimiye Camisi, Edirne'dedir.

B

5. Osman Hamdi Bey, Arkeoloji Müzesi ve Sanayi-i Nefise Mektebinin kurucusudur. Aynı zamanda ressam olan Osman Hamdi Bey'in Kaplumbağa Terbiyecisi ve Silah Tacirleri adlı tabloları ünlüdür.

B

6. Osmanlı Devleti'nde tımar sisteminin uygulanmadığı salyaneli eyaletler Mısır, Tunus, Cezayir, Trablusgarp, Yemen, Habeşistan; tımar sisteminin uygulandığı salyanesiz eyaletler Rumeli, Anadolu, Budin, Bosna, Musul, Bağdat; özel yönetimli eyaletler Kırım, Erdel, Hicaz, Eflak, Boğdan'dır.

C

7. Osmanlı Devleti'nde yaşayan halk, benimsedikleri din ve mezhep esasına göre çeşitli topluluklara ayrılırdı. Gayrimüslimlerin de toplumda çalışma, diledikleri yerde oturma ve seyahat etme hürriyetleri vardı. Ayrıca onların inanç, ibadet ve öğrenim haklarına da karışılmazdı (II). Fatih Sultan Mehmet İstanbul'un fethinden sonra Ortodoks Rum Patrikliğine dinî ve hukuki haklar vererek bu topluluğun sevgisini kazanmıştır (III). Osmanlı Devleti'nde gayrimüslimler Islahat Fermanı'na kadar devlet memuru olamamıştır.

D

8. İskânın kelime anlamı yurtlandırma, bir yere yerleştirmedir. İskân politikası ilk defa Orhan Bey zamanında Rumeli'ye geçilmesiyle uygulanmaya başlanmıştır. Osmanlılar, gayrimüslimlerin yaşadığı toprakları fethedince Anadolu'dan getirdiği Türkmenleri bu bölgelere yerleştirmiştir. Osmanlı Devleti, kuruluşundan itibaren özenle takip ettiği iskân politikası sayesinde, fethedilen bölgelerde kalıcılığı sağlamayı başarmıştır.

C

9. Osmanlı Devleti'nde feodal bir yapının ortaya çık-mamasında aşağıdakilerden hangisinin etkili oldu-ğu söylenebilir?

- A) Ekonomide toprağın katkısının önemli olması
- B) Toprağın devlet kontrolünde olması
- C) Osmanlı Devleti'nde tarımın önemli olmaması
- D) İltizam sisteminin uygulanması
- E) Ağnam vergisinin alınması

10. Aşağıdaki topraklardan hangisinin geliri doğrudan devlet hazinesine gitmiştir?

- A) Has
- B) Paşmaklık
- C) Malikane
- D) Mukataa
- E) Ocaklık

11. Osmanlı Devleti'nde cülus töreni ile özdeşleşen türbe aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osman Gazi Türbesi
- B) Orhan Gazi Türbesi
- C) Eyüp Sultan Türbesi
- D) Geyikli Baba Türbesi
- E) Ertuğrul Gazi Türbesi

12. I. Uluğ Bey
II. Fatih Sultan Mehmet
III. Uzun Hasan

Ali Kuşçu'nun yukarıdaki devlet adamlarından han-gilerine eser sunduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II

E) I, II ve III

13. Aşağıdakilerden hangisi vakıf sistemiyle ilgili doğru bir bilgi değildir?

- A) Toplumun ihtiyaç duyduğu dinî ve sosyal hizmet-lerin karşılanması için oluşturulmuştur.
- B) Taşınır ve taşınmaz mallar vakıf olarak bırakıla-bilmiştir.
- C) Sokakların aydınlatılması, temizlenmesi ve çeşme yapımı gibi belediye işleri de yerine getirilmiştir.
- D) Yeni fethedilen bölgelerde Türk kültürünün yerleş-mesini sağlamıştır.
- E) Vakıf araziler belli bir müddet sonra özel mülkiyete alınabilmiştir.

14. Devşirme Kanunu'na göre görevli memurlarca 8 - 10 yaşları arasında kırk haneden sadece bir kişi alınmış, tek çocuklu ailelerin çocukları alınmamış, aile şecere-leri dikkate alınarak alınan bu çocuklarla ilgili her türlü bilgi deftere kaydedilmiştir.

Buna göre Osmanlı padişahlarının;

- I. yetenekli kişileri seçme,
 - II. sadece kendilerine bağlı askerî ve bürokratik bir sınıf oluşturma,
 - III. devlet yapısını yabancı unsurlar üzerine kurma
- amaçlarından hangilerine ulaşmak istedikleri söy-lenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

15. 1876'da hazırlanan Kanunuesasi ile hanedanın en yaş-lı erkek üyesi, veliaht olarak kabul edilmiştir.

Buna göre Osmanlı Devleti'yle ilgili olarak aşağı-dakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Veraset konusunda diğer Türk devletlerinden ay-rılmıştır.
- B) Deneyimsiz kişiler tahta geçmiştir.
- C) Taht kavgaları tamamen son bulmuştur.
- D) Padişah; yasama, yürütme ve yargı erklerini elin-de toplamıştır.
- E) Padişahın otoritesi sona ermiştir.

9. Osmanlı Devleti'nde; devletin, toprağın sahibi olması ve toprağın devlet kontrolünde olması feodalite tarzı büyük toprak sahiplerinin ortaya çıkmasını engellemiştir. Osmanlı Devleti uzun süre toprak mülkiyetine müsadde etmemiştir.

10. Osmanlı Devleti'nde geliri doğrudan doğruya devlet hazinesine gitmek üzere ayrılmış topraklar mukataalardır. Maden, tuzla ve liman gelirleri mukataadır.

11. Osmanlı Devleti'nde padişah cülus töreni ile tahta çıkmıştır. İstanbul'un fethinden sonra Eyüp Sultan Türbesi cülus törenlerinin yapıldığı yer olmuştur. Cülus töreni Osmanlı padişahlarının tahta çıkmalarını takip eden ilk günlerde Eyüp Sultan Türbesi'nde kılıç kuşanmaları dolayısı ile yapılmış ve Eyüp Sultan Türbesi bu törenle özdeşleşmiştir.

12. İlk öğrenimini Semerkant'ta yapan Ali Kuşçu; Uluğ Bey'den astronomi ve matematik dersleri almış, daha sonra hazırladığı *Ay'ın Toprak Şekillerine Dair Risailer* adlı eserini Uluğ Bey'e sunmuştur (I). Semerkant Rasathanesinde müdürlük yapmış daha sonra Akkoyunlu Hükümdarı Uzun Hasan'ın hizmetine girmiştir. Fatih'in onu İstanbul'a davet etmesi üzerine buraya gelerek Ayasofya Medresesinde hocalık yapmıştır. İstanbul'a gelirken yolda hazırladığı *Muhammediye* adlı matematik konulu kitabı Fatih'e sunmuştur. Otlukbeli Savaşı'nda ise uğur getirsin diye yazdığı esere *Fethiye* adını vermiştir.

13. İslam ülkelerinde toplumun ihtiyaç duyduğu dinî ve sosyal hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla oluşturulan hayır kurumlarına vakıf denilmiştir. Vakıf kuracak kimse taşınır veya taşınmaz malını vakıf yapabilmıştır. Vakıfların Osmanlı medeniyetinin gelişmesinde çok büyük katkısı olmuştur. Vakıflar özellikle yeni fethedilen yerlerde Türk kültürünün yerleşmesini sağlamışlar, şehirlerde belediyeçilik işlerinin yapılması görevini de üstlenmişlerdir. Vakıf araziler kuruluş amaçları dışında kullanılamamış ve özel mülkiyete geçirilememiştir.

14. Devşirme Kanunu ile Osmanlı padişahlarının yetenekli kişileri seçme (I), sadece kendilerine bağlı askerî ve bürokratik bir sınıf oluşturma (II) amaçları doğrultusunda hareket ettikleri söylenebilir. Yapılan uygulamada devlet yapısını yabancı unsurlar üzerine kurma gibi bir amaç taşınmamış, ayrıca bu kanun çerçevesinde alınan çocuklar Türk ailelerin yanında Türk kültür ve İslam kimliği ile yetiştirilmiştir.

15. Osmanlı Devleti, I. Murat Dönemi'nden itibaren Veraset sisteminde yaptığı değişikliklerle diğer Türk devletlerinden ayrılmıştır.

1. Osmanlı Devleti'nde mazeretsiz olarak toprağı boş bırakan ya da terk eden çiftçiden çiftbozan vergisi alınmıştır.

Devletin böyle bir uygulamaya gitmesinde;

- I. üretimde devamlılığı sağlamak,
- II. hazinenin nakit para ihtiyacını karşılamak,
- III. tarım ekonomisini güçlü tutmak

hedeflerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

2. "Kiliseleri ve kutsal yerleri ziyarete gelen Ermeni toplumu, Zemzem denilen su yerine panayırlarına ve diğer mabet ve kutsal yerlere vardıklarında, devletin yönetim görevlilerinden ve başkalarından hiç kimse karışmayacak ve rahatsız etmeyecektir. Her kim karışır, rahatsız eder, değiştirir ve bozarsa, hükümdarların yardımcısı olan Allah'ın katında suçlular takımından sayılırlar."

Yavuz Sultan Selim tarafından yayımlanan bu belge aşağıda verilen Osmanlı yönetim uygulamasıyla ilgili terimlerden hangisinin karşılığıdır?

- A) Menşur
- B) Malikâne
- C) Berat
- D) Amanname
- E) Müsadere

3. Osmanlı Devleti'nde saray adamlarına ve ilmiye sınıfından bazı yüksek rütbeli kişilere çalıştıkları süre içinde maaşlarına ek olarak verilen, görevleri bittikten sonra ise emekli maaşı olarak bağlanan ödenek aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ocaklık
- B) Yurtluk
- C) Arpalık
- D) Mukataa
- E) Zeamet

4. Osmanlı Devleti'nde bir çift öküz ile işletilebilen araziden alınan vergi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çiftthane
- B) Çiftbozan
- B) Bac
- D) Avarız
- E) Ağıl

5. Osmanlı Devleti'nde Venedik Cumhuriyeti'nin İstanbul'daki elçisi aşağıdaki sıfatlardan hangisini taşımıştır?

- A) Voyvoda
- B) Balyos
- C) Cizvit
- D) Voynuk
- E) Çar

6. Osmanlı donanmasında ve kıyılarda görev yapan askerî sınıf aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Levent
- B) Levazım
- C) Müsellem
- D) Saka
- E) Forsa

7. Osmanlı Devleti'nde devşirmelerin Acemi Oğlanlar Ocağı'ndan Yeniçeri Ocağı'na kayıt ve kabullerine aşağıdaki isimlerden hangisi verilmiştir?

- A) Cebelü
- B) Mülazemet
- C) Bedergâh
- D) Cûlus
- E) İcazetname

8. Şükriye Öğretmen, öğrencilerine "Osmanlı Devleti'nin yönetim merkezi ve padişahın ikamet ettiği yer olan saray aynı zamanda bir eğitim kurumudur." bilgisini vermiş ve onlardan bu bilgiyi örneklendirmelerini istemiştir. Öğrencilerden;

- Kutalmış: Şehzadegân,
- İteriş: Enderun,
- İlbilge: Harem

örneklerini vermiştir.

Buna göre öğrencilerden hangilerinin doğru bir örneklendirme yaptığı söylenebilir?

- A) Kutalmış
- B) İteriş
- C) İlbilge
- D) Kutalmış ve İteriş
- E) Kutalmış, İteriş ve İlbilge

1. Osmanlı tarım toplumu olduğu için tarım ve hayvancılığa önem vermiş ve ekonomisini bu temeller üzerinde şekillendirmiştir. Toprağı mazeretsiz olarak boş bırakan çiftçiden çiftbozan vergisinin alınmasında ki amaç üretimde devamlılığı sağlamak (I), böylece tarım ekonomisini ayakta tutarak güçlendirmek (III) olmuştur.

D

2. Osmanlı Devleti'nde düşmana güvenlik içinde olduğunu bildirmek üzere verilen belgelere veya padişahın bir kişiyi himayesi altına almasına amanname denilmektedir. Soruda Yavuz Sultan Selim tarafından Kudüs'teki Ermeni toplumuna verilen amanname yer almaktadır.

D

3. Saray adamlarına ve ilmiye sınıfından bazı yüksek rütbeli kişilere çalıştıkları süre içinde maaşlarına ek olarak verilen, görevlerinden ayrıldıktan sonra ise emekli maaşı olarak ölünceye kadar ayrılan ödenekler arpalık denen arazilere aittir. Zeamet, dirlik toprakları içinden bir bölümdür. Mukataa, geliri doğrudan merkez hazinesine giden topraklardır.

C

4. Osmanlı Devleti'nde bir çift öküz ile işlenebilen arazilerden çiftthane vergisi alınmıştır. Çiftbozan vergisi, toprağı izinsiz olarak terk eden veya üç yıl üst üste ekmeyenlerden alınmıştır. Bac vergisi çarşı veya pazarlardan alınmıştır. Avarız, olağanüstü hallerde alınan vergilerdir. Ağıl, sürü sahiplerinden alınan vergidir.

A

5. Osmanlı Devleti'nde Venedik Cumhuriyeti'nin İstanbul'daki elçisi "balyos" olarak anılmıştır.

B

6. Osmanlı donanmasında ve kıyılarda görev yapan askerî sınıf leventtir.

A

7. I. Murat Dönemi'nde devletin asker ihtiyacını karşılamak için önce pencik sistemi denilen savaş esirlerinden faydalanma yoluna gidilmiş, bunun sakıncaları görüldükten sonra devşirme usulüne geçilmiştir. Devşirme sisteminde Hristiyan çocuklar Türk ailelerinin yanına verilir, bu çocuklar burada Türk kültürünü öğrenirlerdi. Sonra Acemi Oğlanlar Ocağı'na alınarak belli bir eğitime tabii tutulur, yeteneklerine göre Kapıkulu Ocakları'na alınarak askerî sınıfa geçerlerdi. Devşirmelerin Yeniçeri Ocağı'na veya öteki ocaklara geçişlerine "bedergâh" veya "kapıya çıkma" denirdi.

C

8. Osmanlı Devleti'nin yönetim merkezi ve padişahın ikamet ettiği yer olan saray aynı zamanda bir eğitim kurumudur. Osmanlı sarayındaki eğitim kurumları "Enderun (II), Harem (III) ve Şehzadegân Mektebidir (I)." Enderun Mektebinin amacı, devletin merkez ve taşra bürokrasisi ile orduda görev yapacak kadroları yetiştirmektir. Haremde padişah eşleri ve cariyeleri eğitilmiştir. Şehzadegân Mektebinde padişahın erkek çocuklarına hocalar ders vermiştir.

E

9. Osmanlı padişahları halkı Allah'ın emaneti olarak görmüş ve devletin bu emanete hizmet için kurulduğunu düşünmüşlerdir. Onlara göre, yönetim adalete dayanırsa halk mutlu olur. Ülkede üretim ve bolluk meydana gelir. Bunun sonucunda halk zenginleşir ve devlete vergisini öder. Vergiler ise padişahın güçlü ordular kurmasını, dünyaya hükmetmesini ve halka hizmet etmesini sağlar. Hakkaniyet çemberi denilen bu düşünceye göre devletin kıyamete kadar yaşayacağına inanılmış ve bu devlet-i ebet müddet olarak tanımlanmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin hakkaniyet çemberi içerisinde yer aldığı söylenemez?

- A) Adalet B) Devlet
C) Ordu D) Halk
E) Din

10. Osmanlı Devleti'nde genel olarak şehrin bütünü ilgilendiren her türlü hizmet; cami, hastane, kütüphane, han, hamam, çeşme, sebil, imaret ve bu tesislerin bakımı ve buna benzer pek çok hizmet vakıflar kanalıyla yapılmıştır.

Buna göre vakıflarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sosyal hizmetlerin neredeyse tamamını üstlenmiştir.
B) Kültürel gelişime destek vermiştir.
C) Sağlık alanında hizmet vermiştir.
D) Sadece şehirlerde faaliyet göstermiştir.
E) Toplumsal hayatın neredeyse tamamında yer bulmuştur.

11. Fatih kendi adına yaptırdığı caminin çevresine sekiz derslikten oluşan Sahnıseman Medresesini inşa ettirmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu medresede okutulan derslerden biri değildir?

- A) Edebiyat B) Hukuk
C) Resim D) Matematik
E) Astronomi

12. *Kitab-ı Bahriye* adlı eserinde Akdeniz kıyıları, adalar, ırmaklar ve tehlikeli kayalıkları anlatan denizci aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Murat Reis
B) Katip Çelebi
C) Piri Reis
D) Seydi Ali Reis
E) Matrakçı Nasuh

13. I. Divanda halkın şikâyetlerinin dinlenmesi
II. Kanunnameler ve adaletnameler hazırlanması
III. Teftişler yoluyla zulüm ve haksızlıkların tespiti edilmesi

Osmanlı padişahları adaleti sağlamak için yukarıdaki uygulamalardan hangilerini kullanmışlardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I ve III
E) I, II ve III

14. **Sultan Ahmet Camisi ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?**

- A) Osmanlı padişahı I. Ahmet tarafından yaptırılmıştır.
B) Mimarı Sedefkar Mehmet Ağa'dır.
C) Avrupa'da Mavi Cami (Blue Mosque) olarak bilinir.
D) Klasik Dönem Osmanlı mimarisinin son büyük eseridir.
E) Osmanlı Devleti'nin İstanbul'dan önceki başkentinde yaptırılmıştır.

15. **Kumaş, mücevher gibi değerli eşyaların satıldığı yer aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Han B) Kapan
C) Bedesten D) Menzil
E) Gedik

16. I. Sabuncuoğlu Şerafettin
II. Altunizade
III. Akşemseddin

Yukarıdakilerden hangilerinin Fatih Dönemi'nde tıp alanında çalışmalar yaptıkları söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I ve III
E) I, II ve III

9. Osmanlı Devleti'nde adaletin merkezde olduğu hakkaniyet çemberini oluşturan unsurlar ordu, halk, hazine, devlet, kanun ve hükümdardır. Din hakkaniyet çemberi unsurlarından biri değildir.

10. Verilen öncülden Osmanlı Devleti'nde sosyal hayatın her alanında yer alan vakıflarla ilgili sadece şehirlerde faaliyet yürüttüğü yargısına ulaşamaz. Vakıflar ülkenin en ücra köşelerine ve toplumun her kademesine hizmet sunmuştur. Hatta ticaret yolları üzerindeki bazı köyler tümüyle vakıf köyü olmuştur.

11. Sahnıseman Medresesinde okutulan dersler arasında resim yoktur.

12. Ünlü Türk denizcisi Piri Reis, *Kitab-ı Bahriye* adlı eserinde Akdeniz kıyıları, ırmaklar, adalar ve tehlikeli kayalıklardan söz etmiş ve bunlar hakkında bilgi vermiştir.

13. Osmanlı padişahları Divanda halkın şikâyetlerini dinlemiş (I), kanunnameler ve adaletnameler hazırlatarak (II), teftişler yoluyla zulüm ve haksızlıkları tespit etmiş (III) ayrıca ülkede adalet tesis etmeye çalışmışlardır. Ayrıca tebdili kıyafet yaparak halkın arasına karışmışlar, olanı biteni yerinde görmüşlerdir.

14. Sultan Ahmet Camisi Edirne'de değil, İstanbul'da yer almaktadır.

15. Kumaş, mücevher vb. değerli eşyaların satıldığı yer bedestendir.

16. Fatih Dönemi'nde Sabuncuoğlu Şerafettin (I), Altunizade (II) ve Akşemseddin (III) tıp alanında çalışmalar yapmışlardır.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

1. Osmanlı Klasik Dönem ekonomisine etki eden fiskalizmin amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Temel ham maddeleri yurt dışından temin etmek
- B) Hazineye ait gelirleri mümkün olduğu kadar yüksek düzeyde tutmak ve ulaştığı seviyenin altına düşmemesini sağlamak
- C) Sosyal ve iktisadi ilişkilerde mevcut dengeleri ve var olan düzeni bozacak değişim eğilimlerine mani olmak
- D) Üretimle birlikte tüketiminde kontrol altında tutulmasını sağlamak
- E) Osmanlı ekonomisini tarım politikası çerçevesinden çıkarmamak

2. Aşağıdaki Osmanlı mimari eserlerinden hangisinde Batı etkisinin görüldüğü söylenemez?

- A) Sadabat Kasrı
- B) Mostar Köprüsü
- C) Nuruosmaniye Camisi
- D) Laleli Külliyesi
- E) Dolmabahçe Sarayı

3. Reayanın refahını sürekli kılmak için öncelikle piyasalarda istenilen kalitede uygun fiyata yeterli miktarda mal bulundurmak olarak tanımlanabilecek ekonomi modeli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İlaşecilik
- B) Gelenekçilik
- C) Fiskalizm
- D) Kapitalizm
- E) Makyavellizm

4. 1498 - 1563 yılları arasında yaşamıştır. *Mir'atü'l - Memalik* adlı eserinde Hint Deniz Seferleri'ni anlatmıştır. *Kitabü'l - Muhit* adlı eserinde denizcilikle ilgili bilgiler vermiştir.

Bu parçada sözü edilen Osmanlı denizcisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pirî Reis
- B) Seydî Ali Reis
- C) Murat Reis
- D) Barbaros Hayrettin Paşa
- E) Kılıç Ali Reis

5. Osmanlı Devleti'nin ilk kâğıt parası olan "kaime-i mutebere-i nakdiye" 1840'ta;

- I. reformları finanse etmek,
 - II. bütçe açığını kapatmak,
 - III. piyasanın para ihtiyacını karşılamak
- amaçlarından hangileri için bastırılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

6. Köylüye kredi vermek için kurulan Memleket Sandıkları 1888'de aşağıdakilerden hangisine dönüştürülmüştür?

- A) Bank-ı Dersaadet
- B) Osmanlı Bankası
- C) Ziraat Bankası
- D) Bank-ı Osmani-yi Şahane
- E) Sanayi ve Maadin Bankası

7. İlk Türk-İslam devletlerinde yer alan Divan-ı Mezâlim'in görevini Osmanlı Devleti'nde aşağıdaki kurumlardan hangisi üstlenmiştir?

- A) Şer'i Mahkemeler
- B) Divan-ı Hümayun
- C) Encümen-i Danış
- D) Konsolosluk Mahkemeleri
- E) Enderun Mektebi

8. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde yönetim görevini üstlenen askerî görevlilerden biri değildir?

- A) Sadrazam
- B) Beylerbeyi
- C) Kazasker
- D) Sancak beyleri
- E) Vezirler

1. Fiskalizmle, hazineye ait gelirleri mümkün olduğu kadar yüksek düzeye çıkarmak ve ulaştığı düzeyin altına inmesini engellemek amaçlanmıştır.

2. XVIII. yüzyılda Avrupa devletleri ile yaşanan siyasi ya-
kınlaşma sonucunda Batı sanatına ait bazı unsurların
Osmanlı mimarisinde kullanılmasıyla birlikte "Geç Dö-
nem Osmanlı Mimarisi" ortaya çıkmıştır. Bu dönemde
Batıdaki barok, rokoko ve ampir üslup Osmanlı mima-
risinde de kullanılmıştır. Sadabat Kasrı, Nuruosmaniye
Camisi, Laleli Külliyesi ve Dolmabahçe Sarayı Batı
etkisinin görüldüğü Osmanlı eserleri arasında yer alır.
Bosna - Hersek'te bulunan tarihi Mostar Köprüsü ise
Mimar Sinan'ın öğrencisi olan Mimar Hayrettin tarafın-
dan yapılmıştır. Klasik dönem Osmanlı mimari eseridir.

3. İlaşecilik ilkesine göre reayanın refahını sürekli kılmak
için piyasalarda uygun fiyata yeteri kadar mal bulundu-
rulmalıdır. Bu nedenle Osmanlı ekonomisinde üretme
büyük önem verilmiştir.

4. Seydi Ali Reis, 1498 - 1563 yılları arasında yaşamıştır,
Mir'atü'l - Memalik adlı eserinde Hint Deniz Seferleri'ni
anlatmış, ayrıca *Kitabü'l - Muhit*'te ise denizcilikle ilgili
bilgiler vermiştir.

5. Osmanlı Devleti'nde 1840 yılında bastırılan ve 1863
yılına kadar kullanılan ilk kâğıt para olan "kaime-i mu-
tebere-i nakdiye" reformları finanse etmek (I), bütçe
açığını kapatmak (II) ve piyasanın para ihtiyacını kar-
şılama (III) amaçlarıyla bastırılmıştır.

6. Köylüye kredi vermek için kurulan Memleket Sandıkları
1888'de Ziraat Bankasına dönüştürülmüştür.

7. İlk Türk-İslam devletlerinde Divan-ı Mezâlim, halkın
şikâyetlerini dinleyip karara bağlayan en yüksek adli
kurumdu. Türk-İslam devletlerindeki Divan-ı Mezâlim,
Osmanlı Devleti'nde daha geniş yetkilerle donatılarak
Divanihümayun adını almıştır. Divanihümayun'un te-
mel görevi adaleti sağlamaktır. Halk şikâyetlerini diva-
na sunar, bu şikâyetler de padişah tarafından dikkate
alınırdı.

8. Seyfiye sınıfı Osmanlı Devleti'nde yönetim görevinde
bulunan askeri sınıfı ifade etmektedir. Bu sınıfın taba-
nını eyaletlerde tımarlı sipahiler, merkezde Kapıkulu as-
kerleri teşkil etmiştir. Sadrazam, vezirler, beylerbeyleri,
sancakbeyleri, tımarlı sipahiler ve deniz askerleri bu
grubun üyesidir. Kazasker, Osmanlı Devleti'nde ilmiye
grubuna mensup görevlidir.

9. Osmanlı Devleti'nde açılan ilk yabancı okul aşağıdaki devletlerden hangisine aittir?

A) İngiltere
B) Almanya
C) İtalya
D) Fransa
E) ABD

10. II. Murat, 1443'te Edirne yakınlarında Ergene Irmağı üzerine 392 m uzunluğunda bir köprü, köprünün girişine yolcuların misafir edilebileceği han, imaret, cami ve medreselerden oluşan bir külliye inşa ettirmiş; topluma karşılıksız hizmet sunan bu sosyal tesislerde bir gelir kaynağı olarak da hamam ve dükkanlar yaptırmıştır. Vergiden muaf tuttuğu bir göçebe grubunu köprünün bakımı ve korunması için buraya yerleştirmiştir. Daha sonra ülkenin diğer yerlerinden her zümreye mensup insanlar gelerek Ergene'ye yerleşmişler ve burası köprünün yapılışından on üç yıl sonra 431 ailenin yaşadığı Uzunköprü kasabası hâline gelmiştir.

Buna göre Uzunköprü kasabasının yerleşim yeri olmasında;

I. iskân,
II. vakıf,
III. istimalet

politikalarından hangilerinin etkisi olduğu savunulabilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

11. I. Sadrazam atamak ve görevden almak
II. Fetva vermek ve uygulanmasını sağlamak
III. Devletin gelir ve giderlerini kontrol etmek

Yukarıdakilerden hangileri Osmanlı'da ilmiye sınıfının görevleri arasında yer almaz?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I ve III

12. Osmanlı Devleti'nde sayıca en kalabalık unsur olan Ortodoksların dinî ve idari merkezi olan patrikhane aşağıdaki yerlerden hangisinde yer almıştır?

A) Fener
B) Galata
C) Fatih
D) Kudüs
E) İznik

13. Osmanlı Dönemi'nde düğün, şenlik, ziyafet ve benzeri konularda yazılan eserlere aşağıdaki isimlerden hangisi verilmiştir?

A) Surname
B) Seyahatname
C) Nasihatname
D) Vekayiname
E) Siyasetname

14. Osmanlı mahkemelerinde kadıların tuttuğu "kadı sicilleri" içinde bulunan "tereke defterleri" önemli yer işgal etmiştir.

Buna göre tereke defterlerinde,

I. ailenin çocuk sayısı ve çocukların cinsiyeti,
II. mirasçıların durumu,
III. yapılan evlilikler

bilgilerinden hangileri yer almıştır?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

15. • Halk
• İslam devleti tebaasından olan ve vergi veren Hristiyanlar, Yahudiler
• Bir suçlunun yaptığı aynı suç ile cezalandırılması
• Tanzimat'a kadar her türlü mahkemeye, Tanzimat'tan sonra ise evlenme, boşanma, nafaka ve miras davalarına bakan kişi

Bu ifadeler aşağıdakilerle eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

A) Tebaa
B) Kısas
C) Zımmi
D) Berat
E) Kadı

9. Osmanlı Devleti'nde açılan ilk yabancı okul Fransız Saint Benoit Kolejidir.

12. Sayı bakımından en kalabalık olan Ortodoksların dinî ve idari merkezleri Fener Patrikhanesidir. Ortodoksların büyük kesimi Rum olduğu için bu patrikhaneye Rum Patrikhanesi de denilmiştir.

10. Verilen bilgilerden Osmanlı Devleti'nin Uzunköprü kasabasını oluşturmak için buraya Anadolu'dan aileler getirerek vergiden muaf tutması iskân (I) ve sosyal ihtiyaçların karşılanması için hamam ve dükkânlar yapılması vakıf (II) sistemini kullandığı göstermektedir. Müslüman olmayan unsurları Türk ve İslam kültürüne alıştırmak ve içlerine İslam sevgisini kazandırmak olan istimalet (III) politikasıyla ilişkilendirilebilir.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

11. Osmanlıda ilmiye, ilimle uğraşan sınıf anlamına gelir. Din, adalet ve eğitim işleriyle uğraşanlar ilmiye sınıfını oluşturlardı. İlmiye sınıfı mensupları medreselerde iyi bir eğitim gördükten sonra divanda ve diğer idari birimlerde görevlendirilirlerdi. Divandaki temsilcileri şeyhülislam ve kazaskerdir. Şeyhülislam, devlet işleriyle ilgili kararların şer'i hukuka uygunluğunu inceler ve fetva verirdi. Osmanlı Devleti'nde sadrazam atamak ve görevden almak padişahın görevleri arasında yer alırdı (I). Devletin gelir ve giderlerini kontrol etmek ise kalemiye sınıfına mensup olan defterdarın görevleri arasındaydı (III).

13. "Sur" sözcüğü; düğün, ziyafet, şenlik anlamlarına gelir. "Name" sözcüğü de mektup, risale, kitap gibi anlamlar taşır. Düğün, şenlik, ziyafet ve benzeri konularda yazılan eserlere bu iki sözcüğün birleşmesinden meydana gelen "surname" adı verilmiştir. Osmanlı Dönemi'nde şenlikler ile ilgili ayrıntılı bilgileri surnamelerden almaktayız.

14. Osmanlı mahkemelerinde kadıların tuttuğu "kadı sicilleri" içinde bulunan "tereke defterleri"nde ailenin çocuk sayısı ve çocukların cinsiyeti (I), mirasçıların durumu (II), yapılan evlilikler (III) gibi unsurlar yer almıştır. Tereke defterlerinin tek eksik tarafı, ölen çocukları kayıt altına almamasıdır.

15. Verilen açıklamalarda beratın tanımı yoktur. Berat; bir göreve atanan, aylık bağlanan, san, nişan veya ayrıcalık verilenler için çıkarılan padişah buyruğudur.

1. Dolmabahçe Sarayı aşağıdaki Osmanlı padişahlarının hangisi döneminde yaptırılmıştır?

- A) II. Mahmut
- B) I. Mahmut
- C) Abdülmecit
- D) Abdülaziz
- E) II. Abdülhamit

2. Güllü Agop, Osmanlı Devleti'nde aşağıdaki sanat dallarından hangisinin kurucusu olarak kabul edilir?

- A) Tiyatro
- B) Opera
- C) Bale
- D) Sinema
- E) Resim

3. Aşağıdakilerden hangisinin Osmanlı Devleti'nin önemli mimarlarından biri olduğu söylenemez?

- A) Mimar Sinan
- B) Mimar Hayrettin
- C) Sedefkâr Mehmet Ağa
- D) Karabet Balyan
- E) Matrakçı Nasuh

5. Osmanlı Devleti'nde yönetenler sınıfına geçebilmek için devlete ve İslam dinine hizmet ile görevinde başarılı olmak yeterli görülmüştür.

Buna göre Osmanlı Devleti'nde yönetenler sınıfına geçişle ilgili,

- I. Dikey hareketlilik yaşanmıştır.
- II. Din belirleyici unsur olarak kullanılmıştır.
- III. Üst makamlara gelebilmek için kabiliyet ve liyakat etkili olmuştur.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

6. Osmanlı Devleti'nin Anadolu ve Rumeli beylerbeyliklerinin merkezleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Anadolu	Rumeli
A)	Kütahya	Manastır
B)	Manastır	Kütahya
C)	Bursa	Manisa
D)	Selanik	Makedonya
E)	İznik	Edirne

7. Aşağıdakilerden hangisi Birunla ilgili doğru bir bilgi değildir?

- A) Sarayın dış bölümüdür.
- B) Babussade kapısı ile Enderuna bağlanmıştır.
- C) Altı bölük halkı ve Müteferrika burada bulunan görevlilerdendir.
- D) Doğrudan padişaha bağlı yeniçeri ağası bu bölümde bulunur.
- E) Yedi odadan oluşur.

8. Aşağıdaki padişahlardan hangisi döneminde kaptanıderya divanının asıl üyesi olmuştur?

- A) Fatih Sultan Mehmet
- B) II. Bayezid
- C) Kanuni Sultan Süleyman
- D) II. Murat
- E) Yavuz Sultan Selim

1. Dolmabahçe Sarayı, Sultan Abdülmecit Dönemi'nde 1843 - 1856 yılları arasında Karabet Balyan'a inşa ettirilmiştir. Barok, rokoko ve ampir üslubun kullanıldığı eser 1984 yılında müze hâline getirilmiştir.

2. Güllü Agop, Osmanlı Devleti'nde tiyatronun kurucusu olarak kabul edilir.

3. Matrakçı Nasuh, Osmanlı Devleti'nin önemli nakkaş ustalarından biridir. Nakkaşlar minyatür ustalarıdır. Minyatür ise ışık ve gölge düzenlemesi yapılmadan, nesneler arasındaki boyut farklılıkları gözetilmeden yani perspektif dikkate alınmadan çizilen bir tür küçük ve renkli resimdir.

4. 1917'de açılan Darüelhan, Osmanlı Devleti'nin ilk resmî müzik okuludur.

5. Osmanlı toplumunda ayrı fonksiyonlara sahip zümrelerin bulundukları görevlerden ayrılmamaları arzu edilmekle birlikte, sınıflar arasındaki geçişler için bir engel yoktur. Yönetenler sınıfına geçebilmek için devlete ve İslam dinine hizmet etmek görevinde başarılı olmak yeterli görülmüştür. Kabiliyetli ve yetenekli kişiler devlette en yüksek kademelere kadar çıkmıştır. Islahat Fermanı'na kadar yönetici olmanın en önemli şartı Müslüman olmaktır. Bu sınıflar arasında geçişe imkân tanınmış ve toplumda dikey hareketlilik yaşanmasında etkili olmuştur (I). Ayrıca Müslüman olmak (II) ve işinde ehliyet ve liyakat sahibi olmak da aranan özelliklerdendir (III).

6. Taşra Teşkilatının en büyük birimi, sancakların birleşmesiyle oluşan eyaletlerdir. Eyaletler, beylerbeyi tarafından yönetilmiştir. Beylerbeyi, paşa sancağı adı verilen vilayet merkezinde oturmuştur. Anadolu Beylerbeyliği'nin merkezi Kütahya, Rumeli Beylerbeyliği'nin merkezi ise Manastır olmuştur. Önce Rumeli Beylerbeyliği kurulmuştur.

7. Osmanlı Devleti'nde saray Birun, Enderun ve Harem olmak üzere üç bölümden oluşmuştur. Birunla ilgili E seçeneğindeki "Yedi odadan oluşur." bilgisi doğru değildir. Yedi odadan oluşan saray bölümü Enderundur. Ayrıca Divan toplantıları Birun'da gerçekleştirilir.

8. Deniz kuvvetleri komutanı olan kaptanıderya, tersaneye ait işlere bakar, donanma ile ilgili çalışmalarını yürüttü. Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nden itibaren kaptanıderya da divanın asıl üyesi olmuştur. İstanbul'da bulunduğu zamanlarda divan toplantılarına katılmıştır. Divana katılan ilk kaptanıderya ise Barbaros Hayrettin Paşa'dır.

9. Osmanlı Devleti'nde seyfiye, kılıç sahibi anlamına gelen askerî sınıfı oluşturan kesimdir. Seyfiye sınıfını Enderun veya diğer eğitim kurumlarında yetişen ve ümera da denilen kişiler oluşturmuştur.

Buna göre seyfiye sınıfının;

- I. hukuk ve eğitim işlerinin düzenlenmesi,
- II. ülkenin iç ve dış güvenliğinin sağlanması,
- III. tımar ve zeametlerin dağıtılması

görevlerinin hangilerinden sorumlu olduğu söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

10. Küçük bir beylikten XVI. yüzyılda büyük bir devlet hâline gelen Osmanlı Devleti, geniş toprakların yönetimini çeşitli bölümlere ayırmıştır.

Buna göre Osmanlı Devleti'nin taşra idaresinin bü-yükten küçüğe doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Eyalet - Sancak - Kaza - Köy
- B) Sancak - Eyalet - Köy - Kaza
- C) Sancak - Eyalet - Kaza - Köy
- D) Kaza - Köy - Sancak - Eyalet
- E) Köy - Kaza - Sancak - Eyalet

11. Aşağıdakilerden hangisi Kâtip Çelebi'nin eserlerinden biri değildir?

- A) *Cihan - numa*
- B) *Mizanü'l - Hakk*
- C) *Tuhfetül' Kibar fi Esfari'l - Bihar*
- D) *Düsturu'l - Amel fi İslahi'l - Halel*
- E) *Tuhfetü'l - Haremeyn*

12. Osmanlı Devleti'nin resmî tarihçilik kalemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Amedî
- B) Beylikçi
- C) Vakanüvislik
- D) Rüus
- E) Tahvil

13. Sadrazam sefere çıktığında vekil olarak yerine aşağıdakilerden hangisini bırakmıştır?

- A) Taht kadısı
- B) Sadaret kaymakamı
- C) Yeniçeri ağası
- D) Şehremini
- E) Yiğitbaşı

14. Osmanlı Devleti, Kuruluş Dönemi'nden itibaren kültür ve sanat faaliyetlerine önem vermiş ve Türk İslam sanatını geliştirmiştir.

Buna göre Şeyh Hamdullah, Hafız Osman, Mustafa Rakım ve Ahmet Şemseddin Karahisari aşağıdaki sanat dallarından hangisinin önemli temsilcileridir?

- A) Minyatür
- B) Tezhip
- C) Hat
- D) Ebru
- E) Resim

15. Osmanlı Devleti'nde, İslam hukukuna ters düşmemek şartıyla eski Türk geleneklerinden ve fethedilen yerlerdeki uygulamalardan faydalanılarak kanunlar yapılmıştır.

Buna göre Osmanlı hukuk sisteminde;

- I. töre hükümlerinin uygulandığı,
- II. şer'i özelliklerin ağır bastığı,
- III. bazı bölgelerde esnek davranıldığı

durumlarından hangilerinin geçerli olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

9. Osmanlı Devleti'nde seyfiye sınıfı; sadrazam, vezirler, kaptanıderya, yeniçeri ağası, beylerbeyi, sancakbeyi, subaşı, kapıkulu askerleri ve tımarlı sipahiler gibi görevlileri kapsamaktadır. Yönetim dışında askerlik görevi de bulunan seyfiye sınıfı ülkenin iç ve dış güvenliğinin sağlanmasından sorumluydu. Osmanlı Devleti fetih ve gaza temeli üzerine oturtulduğu için uzun süre seyfiye, yönetici sınıfın en etkili kanadını oluşturmuştur. Hukuk ve eğitim işlerinin düzenlenmesi ilmiye sınıfının (I), tımar ve zeametlerin dağıtılması ise kalemiye sınıfının (III) görevleri arasında yer almaktadır.

A B C D E

12. Osmanlı Devleti'nin resmî tarihçilik kalemi vakanüvisliktir. Osmanlı Devleti'nde tarihî olayları kaydetmekle görevli kişilere vakanüvis adı verilmiştir. İlk Osmanlı vakanüvisi Naima, son vakanüvis ise Abdurrahman Şeref'tir.

A B C D E

13. Sadrazam sefere çıktığında yerine vekil olarak sadaret kaymakamını bırakmıştır.

A B C D E

10. Osmanlı Devleti'nde Taşra Teşkilatının idare birimleri büyükten küçüğe şöyledir: Eyalet - Sancak - Kaza - Köy. Daha sonra düzenlenen Vilayet Nizamnamesi ile ülke vilayet, liva, kaza, nahiye, köy olarak teşkilatlandırılmıştır.

A B C D E

14. Hat, Arap harfleriyle yazılmış güzel el yazısı sanatıdır. Hat sanatçılarına hattat adı verilmiştir. Verilen Şeyh Hamdullah, Hafız Osman, Mustafa Rakım Efendi ve Karahisari önemli Osmanlı hattatlarıdır.

A B C D E

11. *Tuhfetü'l - Haremeyn* adlı eser Kâtip Çelebi'ye değil Nabi'ye aittir.

A B C D E

15. Osmanlı hukuk sisteminde Türk töresinden yararlanılmış (I), uygulamalarda İslam'a ters düşmeme durumu aranmış (II), ayrıca fethedilen yerlerdeki uygulamalar da serbestlik tanınmıştır (III).

A B C D E

Y
A
R
G
I
Y
A
Y
I
N
E
V
I

1. Osmanlı Devleti'nde I. Murat'tan itibaren "Ülke padişah ve oğullarınıdır." anlayışına geçilmesinde;

- I. merkezî otoriteyi güçlendirmek,
- II. taht kavgalarını engellemek,
- III. saray kadınlarının yönetim üzerindeki etkisini azaltmak

amaçlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I ve III

E) I, II ve III

2. • Anadolu Türk siyasi birliği büyük ölçüde sağlanmıştır.
• Gelibolu'da ilk büyük tersane kurulmuştur.
• Devletin ilk darüşşifası Bursa'da açılmıştır.

Dönemi hakkında bilgi verilen Osmanlı padişahı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I. Mehmet
B) Yavuz Sultan Selim
C) Yıldırım Bayezit
D) Orhan Bey
E) I. Murat

3. Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisinin temel amacı devlete sadık kişilerden oluşan bir ordu kurmaktır?

- A) İskan sistemi
B) Lonca sitemi
C) Pençik sistemi
D) Ekber ve erşed sistemi
E) İstimalet sistemi

4. Aşağıdaki devletlerden hangisiyle savaşlar ilk olarak Çelebi Mehmet Dönemi'nde başlamıştır?

- A) Venedik
B) Ceneviz
C) Sırp
D) Rus
E) Macar

5. Osmanlı Devleti'nin Haçlılarla yaptığı ilk barış antlaşması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İstanbul Antlaşması
B) Edirne - Segedin Antlaşması
C) Berlin Antlaşması
D) Ferhat Paşa Antlaşması
E) Vasvar Antlaşması

6. Tarihçi Halil İnalcık, Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda;

- I. gaza anlayışı,
- II. uçlardaki sosyal değişme,
- III. Türkmen göçleri

unsurlarından hangilerinin etkili olduğunu savunmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II

E) I, II ve III

7. Ankara Savaşı, beylikler arasında çok farklı sosyal değişimlere neden olmuştur. Osmanlılar, bu savaştan sonra Oğuz şeceresinde önemli bir yere sahip olan Kayı Boyuna mensup olduklarını her vesilede tekrar etmiş hatta silah ve paraların üzerine Kayı damgası vurmaya başlamıştır.

Osmanlı Devleti'nin bu uygulamaya;

- I. Timur'dan daha üstün olduklarını vurgulamak,
- II. Anadolu siyasi birliğini yeniden sağlamak,
- III. Türklük kimliklerini ön plana çıkarmak

durumlarından hangilerini amaçladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) II ve III

E) I, II ve III

8. I. Anadolu Türk siyasi birliğinin kesin olarak sağlanması.
II. İlk Osmanlı medresesinin açılması.
III. Halifeliğin Osmanlı Devleti'ne geçmesi.
IV. Anadolu Beylerbeyliğinin kurulması.

Yukarıdaki gelişmelerden hangilerinin Osmanlı Kuruluş Dönemi'nde gerçekleştiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız IV
C) I ve III D) II ve III

E) II ve IV

1. Kendisinden önceki Türk devletlerinde olduğu gibi Osmanlı Devleti'nde de yerleşmiş bir saltanat veraseti usulü yoktu. Bu durum hanedan üyeleri arasında taht kavgalarının yaşanmasında etkili olmuştur. I. Murat'tan itibaren ise merkezî otoriteyi güçlendirmek (I), taht kavgalarını engellemek (II) amacıyla "Ülke hanedanın ortak malıdır." anlayışı yerine "Ülke padişah ve oğullarının"dır." anlayışı getirilmiştir. Böylece hükümdarlığa sadece padişahın oğulları getirilmeye başlanmıştır.

2. Dönemi hakkında bilgi verilen Osmanlı padişahı Yıldırım Bayezit'tir. Bu dönemde;

- Anadolu Türk siyasi birliği büyük ölçüde sağlanmış ve Kütahya merkezli Anadolu Beylerbeyliği kurulmuştur.
- Gelibolu'da ilk büyük tersane kurulmuştur.
- Devletin ilk darüşşifası Bursa'da açılmıştır.
- Haçlılarla Niğbolu Savaşı yapılarak kazanılmış, halife tarafından Yıldırım Bayezit'e "Sultan-ı İklim-i Rum" unvanı verilmiştir.
- Osmanlı tarihinde ilk kez İstanbul kuşatılmıştır.
- Timur İmparatorluğu ile Ankara Savaşı yapılmıştır.

3. Osmanlı Devleti, pençik sistemiyle devlete bağlı kişilerden oluşan bir ordu kurmak istemiştir.

4. Osmanlı Devleti ile Venedik arasındaki ilk deniz savaşı Çelebi Mehmet Dönemi'nde yaşanmıştır. 1416 yılında yapılan Çalı Bey Savaşı'nı Osmanlı kaybetmiş ve Çalı Bey şehit düşmüştür.

5. Edirne - Segedin Antlaşması Haçlılarla yapılan ilk antlaşmadır. Bu antlaşma 1444 yılında yapılmıştır. Haçlılar, Osmanlı Devleti'ne karşı birleşmiş, Anadolu'da ise Haçlılarla anlaşılan Karamanoğulları saldırıya geçmiş, bunun üzerine iki ateş arasında kalan Osmanlı Devleti barış istemek zorunda kalmıştır. Yapılan antlaşmaya göre Tuna Nehri iki taraf arasında sınır kabul edilmiş ve tarafların on yıl birbirleriyle savaşmaması kararı alınmıştır. Bu antlaşma ile Sırbistan, Osmanlı Devleti'ne vergi veren bağımsız bir krallık hâline gelmiş; Eflak ise Macaristan'ın himayesine girerek Osmanlı Devleti'ne vergi ödemeye devam etmiştir.

6. Halil İnalcık'a göre Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda gaza anlayışı (I), uçlardaki sosyal değişim (II), Türkmen göçleri (III) ve bölgede buna bağlı oluşan nüfus baskısı gibi unsurlar etkili olmuştur. Moğol baskısından uzaklaşmak isteyen Türkler uçlara gelmiş, Bizans sınırında gaza ideolojisiyle donanmış bu nüfus potansiyeli, iyi yönlendirilmiş ve Osmanlı Devleti'nin doğmasını sağlamıştır.

7. Osmanlılar; Oğuzların, Bozok koluna bağlı Kayı Boyuna mensuptur. Osmanlılar, Kayı Boyuna mensup olduklarını en yoğun şekilde Anadolu Türk siyasi birliğinin yeniden sağlanmaya çalışıldığı II. Murat zamanında vurgulamaya başlamıştır (II). Bu dönemde bastırılan paralara ve dökülen toplara Kayı Boyu damgaları vurulmuştur. Bundaki amaç, Ankara Savaşı sonrasında tekrar kurulan beylikler arasında Osmanlıların, Türküklerini (III) ve Timur'dan daha üstün olduklarını vurgulama ihtiyacı hissetmesidir (I).

8. Osmanlı Devleti 1453'te İstanbul'un fethiyle Yükselme Dönemi'ne girmiştir. Anadolu Türk siyasi birliğinin kesin olarak sağlanması ve halifelüğün Osmanlı Devleti'ne geçmesi Yavuz Sultan Selim Dönemi'nde gerçekleşmiştir. İlk Osmanlı medresesi Orhan Bey Dönemi'nde İznik'te açılmıştır (II). Yıldırım Bayezid Dönemi'nde Kütahya merkezli olarak Anadolu Beylerbeyliği kurulmuştur (IV).

9. Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde düzenlenen Hint Deniz Seferlerinin haşarılı olmamasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Osmanlı donanmasının okyanus şartlarına uygun olmaması
B) Osmanlı askerî gücünün zayıf olması
C) Yeniçerilerin seferlere karşı çıkması
D) Canberdi Gazali İsyanı'nın yaşanması
E) İran Seferlerinin başlaması

10. I. Preveze Deniz Savaşı
II. Cerbe Deniz Savaşı
III. Kıbrıs Adası'nın fethi

Yukarıdakilerden hangileri ile Osmanlı Kuzey Afrika'daki hâkimiyetini pekiştirmiştir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

11. Osmanlı Beyliği'nin kurucusu Osman Bey'in ismi ilk olarak aşağıdaki kaynaklardan hangisinde geçmiştir?

A) Bizans
B) Arap
C) Çin
D) Hint
E) İran

12. I. Murat Dönemi'nde Kapıkulu Ocağının oluşturulmasında;

I. Balkanlarda fetihlerin artması,
II. Fetret Devri'nin yaşanması,
III. tımar sisteminin bozulması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

13. Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda ilerlemesinde aşağıdaki savaşlardan hangisinin etkili olduğu söylenemez?

A) I. Kosova Savaşı
B) II. Kosova Savaşı
C) I. Çirmen Savaşı
D) II. Çirmen Savaşı
E) Frenk Yazısı Savaşı

14. II. Bayezit Dönemi'nde Osmanlı Devleti'nin denizlerdeki en büyük rakibi aşağıdaki devletlerden hangisi olmuştur?

A) İngiltere
B) Ceneviz
C) Venedik
D) Malta
E) Fransa

15. Osmanlı araştırmalarıyla ünlü tarihçi Gibbons *Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuruluşu* adlı eserinde "Yahudilerin toptan öldürüldüğü, engizisyon mahkemelerinin ölüm saçtığı bir devirde Osmanlı idaresi altında bulunanlar barış ve uyum içinde yaşıyorlardı." demiştir.

Buna göre Osmanlı Devleti'yle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Hoşgörü ile toplumu yönettiği
B) İnsanların dinî hürriyetini verdiği
C) Toplumsal huzuru sağladığı
D) İnsani değerleri ön plana aldığı
E) Müslümanların ayrıcalıklı bir sınıf oluşturduğu

16. I. Memlûkler
II. Mekke Şerifi
III. Karakoyunlular

İstanbul'u fetheden II. Mehmet'in yukarıdakilerden hangilerine fetihname gönderdiği söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

9. Kanuni Dönemi'nde Osmanlılar hem Hindistan'daki Müslümanlara yardım etmek hem de Baharat Yolu'nun güvenliğini sağlamak için Hindistan'a 1538'de başlayıp 1553 yılına kadar devam eden dört sefer düzenlemişlerdir. Osmanlılar bu seferlerde başarılı olmamışlardır. Bunun temel nedeni, Kızıldeniz'de hazırlanan Osmanlı donanmasının okyanus şartlarına uygun olmamasıdır. Ayrıca Osmanlı denizcilerinin Hint Okyanusu'nu tanımaması, seferlere gereken önemin verilmemesi, Güccerat sultanlarının gerekli yardımları yapmaması gibi durumlar da seferlerin başarısız olmasında etkili olmuştur.

A B C D E

10. Osmanlı Devleti 1560 yılında yaşanan Cerbe Savaşı ile Tunus açıklarındaki Cerbe Adası'nı ele geçirmiş, böylece Kuzey Afrika'daki hâkimiyetini pekiştirmiştir.

A B C D E

11. Osmanlı Beyliği'nin kurucusu Osman Bey'in ismi ilk defa Bizanslı tarihçi Pachymeres'in *Relations Historiques* (Bizanslı Gözüyle Türkler) adlı eserinde geçmektedir.

A B C D E

12. Osmanlı Devleti; Balkanlarda ilerledikçe asker ihtiyacı artmış, bunun üzerine I. Murat Kapıkulu Ocağı adıyla bilinen ocağı kurmuştur. 1363 tarihinde çıkarılan bir kanuna göre oluşturulan ocağa savaş esirlerinin beşte biri alınmıştır (I). Fetret Devri'nde savaşların durması yüzünden savaş esirleri azalınca asker ihtiyacı karşılanamamış ve ihtiyacı karşılamak için devşirme sistemine geçilmiştir. Tımar sistemi bu dönemde değil XVII. yüzyıldan itibaren sorun oluşturmıştır.

A B C D E

13. Frenk Yazısı Savaşı 1387'de Karamanoğulları ile Osmanlı arasında yapılmıştır. Savaşı Osmanlı Devleti kazanmıştır.

A B C D E

14. II. Bayezit Dönemi'nde Osmanlı Devleti'nin denizlerdeki en güçlü rakibi Venedik olmuştur. Venediklilerin Fatih Dönemi'nde yapılan anlaşmayı çiğnemesi üzerine 1499 yılında Osmanlı - Venedik savaşları yeniden başlamıştır. Osmanlı donanması Modon, Koron, Navarin, ve İnebahtı kaleleri ile Arnavutluk kıyısındaki Draç'ı fethetmiş, bunun üzerine Venedik barış istemek zorunda kalmıştır.

A B C D E

15. Osmanlı Devleti toplumda adaletli bir yönetim sergilemiş ve ister Müslüman olsun ister gayrimüslim olsun her insanı değerli kabul etmiştir. Örneğin II. Bayezit Dönemi'nde İspanya'da Katolik Hristiyanların baskısından kaçan Müslümanların yanında Musevileri de kurtarmış ve topraklarını onlara açmıştır.

A B C D E

16. 29 Mayıs 1453'te İstanbul'u fetheden II. Mehmet fethi takip eden günlerde Memlükler (I), Mekke Şerifi (II) ve Karakoyunlulara (III) fetihnameler göndermiştir.

A B C D E

1. İstanbul'un fethinin ardından Avrupa'da yaşayan kral-lar etrafı kalın surlarla çevrili şatolarda yaşayan dere-beylerin hâkimiyetine son vererek merkezî krallıkları güçlendirmişlerdir.

Bu duruma aşağıdakilerden hangisinin yol açtığı söylenebilir?

- A) Bizanslı bilim adamlarının İtalya'ya gitmesi
B) İstanbul'un fethinde kullanılan büyük topların güç-lü surları yıkabildiğinin görülmesi
C) Eski ticaret yollarının Türklerin hâkimiyetine gir-mesi
D) Coğrafi Keşiflerin başlaması
E) Rönesans ve Reform hareketlerinin yaşanması

2. **Aşağıdakilerden hangisi Fetret Devri'nde taht mücadelesine katılan Osmanlı şehzadelerinden biri değildir?**

- A) Süleyman Çelebi
B) Mustafa Çelebi
C) İsa Çelebi
D) Mehmet Çelebi
E) Musa Çelebi

3. **Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin Bal-kanlarda uyguladığı politikalardan biri değildir?**

- A) Yerli halkın dili ve dinine müdahale edilmemiştir.
B) Yerli halkın gelenek ve göreneklerine dokunulma-mıştır.
C) Ağır vergiler hafifletilmiştir.
D) Adaletli bir yönetim sergilenmiştir.
E) Yerli halktan bir mezhep doğrultusunda birleşme-leri istenmiştir.

4. **I. Murat Dönemi'nde;**

- I. başkent değişikliğinin yapılması,
II. Rumeli Beylerbeyliği'nin kurulması,
III. Veraset sisteminin düzenlenmesi

gelişmelerinden hangileri sınırların genişlediğine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

5. **Aşağıdakilerden hangisi Fatih Sultan Mehmet Dö-nemi'nde merkezi otoriteyi güçlendirmek amacıyla yapılan faaliyetler arasında gösterilemez?**

- A) Veziriazam Çandarlı Halil Paşa'nın idam edilmesi
B) Haremden evlenme usulünün uygulanması
C) Padişahlara kardeşlerini öldürme izninin verilmesi
D) Divana veziriazamın başkanlık yapmaya başla-ması
E) Ülkenin padişah ve oğullarının malı kabul edilmesi

6. **Aşağıdakilerden hangisi Ankara Savaşı'nın sonuç-larından biri değildir?**

- A) İstanbul'un fethinin gecikmesi
B) Balkanlarda ilerleyişin durması
C) Fetret Devri'nin başlaması
D) Anadolu Türk siyasi birliğinin parçalanması
E) Timur'un Çin üzerine sefer yapmayı planlaması

7. **Yavuz Sultan Selim'in Doğu siyasetinin temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Osmanlı hazinesini doldurmak
B) İslam dünyasını Osmanlı yönetimi altında birleş-tirmek
C) Kutsal emanetleri İstanbul'a getirmek
D) Memlûklerden halifelîği almak
E) Safevileri ortadan kaldırmak

8. **II. Bayezit Dönemi'nde yaşanan Cem Sultan Ola-yı'nın;**

- I. batı yönünde seferlerin yavaşlaması,
II. Avrupalı devletlerin Osmanlı'nın iç işlerine karış-ması,
III. Osmanlı maliyesinin zayıflaması

gelişmelerinden hangilerine neden olduğu söy-lenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

1. İstanbul'un kuşatılması sırasında kullanılan "Şahi" denilen güçlü toplar şehrin etrafında yıkılmaz denilen kalın surları yıkmıştır. Bunu gören Avrupalı krallar da aynı yöntemi kullanarak etrafı kalın surlarla çevrili şatolarda yaşayan derebeylerin hâkimiyetine son vermişlerdir. Bu durum Orta Çağ boyunca Avrupa'da hüküm süren derebeylik (feodalite) rejiminin çökmesine yol açarken merkezî krallıkların güçlenmesini sağlamıştır.

2. Osmanlı tarihinde Yıldırım Bayezid'in Ankara Savaşı mağlubiyeti ile başlayan ve oğulları arasında taht kavgaları ile geçen belirsizlik dönemi "Fetret Devri" olarak adlandırılmıştır. Yıldırım Bayezid'in oğullarından Süleyman Çelebi, Rumeli'deki Osmanlı topraklarında hükümdarlığını ilan ederken Mehmet Çelebi Tokat ve Amasya havalisini ele geçirmiştir. İsa Çelebi Baike-sir'de, Musa Çelebi ise Timur'un desteğiyle Bursa'da hüküm sürmüştür. Mustafa Çelebi Ankara Savaşı'nda esir alınarak Timur tarafından Semerkant'a götürülmüştür.

3. Osmanlı Devleti, hiçbir zaman toplulukları din değiştirmeye veya bir mezhep etrafında birleşmeye zorlamamıştır. Hâkimiyeti altındaki topluluklara hoşgörü ile davranmış, din ve ibadet serbestliği tanımıştır.

4. I. Murat Dönemi'nde Bizans ve Bulgar ordusuyla 1363'te Sazlıdere Savaşı yapılarak Edirne fethedilmiştir. 1364'te Haçlılarla Sırpsındığı Savaşı yapılarak kazanılmıştır. Bu savaştan sonra Trakya'nın fethi tamamlanarak Edirne başkent yapılmıştır (I). Balkanlarda sınırların genişlemesi üzerine Osmanlı Devleti'nin ilk eyaleti olan Manastır merkezli Rumeli Beylerbeyliği kurulmuştur (II). I. Murat Dönemi'nde veraset sisteminde değişiklik yapılarak "Ülke padişah ve oğullarındır." anlayışı getirilmiştir. Bu değişiklik sınırların genişlemesiyle bağlantılı değildir.

5. Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde merkezî otoritenin güçlendirilmesi ve istikrarın sağlanması için bazı uygulamalara gidilmiştir. İstanbul'un fethi, Fatih'e bazı güçlü aileleri bertaraf etme imkânı sağlamış ve Veziriazam Çandarlı Halil'in idamı ile köklü ailelerin iktidarı paylaşma dönemi artık bitmiştir. Devletin bekası için padişahlara kendi kardeşlerini öldürme izni verilmiştir. Divan-ı Hümayun'un başkanlığı veziriazama devredilmiştir. Bu uygulamaya ile Divan-ı Hümayun bir karar organı olmaktan ziyade bir danışma kurulu hâline dönüşmüştür. Merkezî otoriteyi güçlendirmek için yapılan bir başka düzenleme de haremden evlenme usulünün uygulanmasıdır. Fatih Devri'nde "Devletin toprakları sadece padişahındır." anlayışı getirilmiştir.

6. Timur Ankara Savaşı'ndan önce Çin üzerine sefer düzenlemeyi planlamış ve arkasında güçlü bir Osmanlı bırakmamak için Ankara Savaşı'nı yapmıştır.

7. Yavuz Sultan Selim'in Doğu siyasetinin temel amacı, İslam dünyasını Osmanlı yönetimi altında birleştirmektir.

8. II. Mehmet'in vefat etmesi üzerine Amasya'da şehzade olan II. Bayezit, Osmanlı tahtına geçmiş, bu durumu Konya'da bulunan şehzade Cem ile kabul etmemiştir. Bursa'ya gelen Cem Sultan burada hükümdarlığını ilan etmiş, II. Bayezit'in kuvvetlerine Yenişehir Ovası'nda yenilerek önce Konya'ya çekilmiş ardından Memlûklere sığınmıştır. Memlûklardan sonra Rodos Şövalyeleri'nin desteğini alarak Rumeli'ye geçmek istemiş ancak önce Fransa'ya ardından Papa'ya götürülerek esir edilmiştir. Bu durum Osmanlı'nın batı yönündeki seferlerinin yavaşlamasına (I), Avrupalı devletlerin Osmanlı iç işlerine karışmasına (II) ayrıca II. Bayezit Dönemi'nin sönük geçmesine neden olmuştur. Papa, Cem Sultan'ı eînde tuttuğu için Osmanlı'dan büyük miktarda para almış bu ise Osmanlı maliyesini zayıflatmıştır (III).

9. Osman Bey'in Eskişehir yakınlarındaki Karacahisar'ı alarak beyliğin merkezi yapması üzerine Anadolu Selçuklu sultanı tarafından kendisine sancak ve çeşitli armağanlar gönderilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin doğru olduğu savunulabilir?

- A) Osman Bey, Selçuklu uç beyi olarak öne çıkmıştır.
B) Anadolu toprakları üzerinde Bizans'ın egemenliği tamamen bitmiştir.
C) En güçlü beylik Osmanlılar olmuştur.
D) Diğer beylikler Osmanlı hâkimiyetine girmiştir.
E) Osmanlılar, Anadolu Türk birliği için ilk adımı atmıştır.

10. Memlûklerin Timur'a karşı Osmanlı Devleti'nin yanında yer almamasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Mısır'da kurulması
B) Osmanlı Devleti'nin, Dulkadiroğlu Beyliği'nin topraklarını alması
C) Abbasi halifesini siyasi egemenlik altında tutması
D) Akkoyunlularla ittifak kurması
E) Karakoyunlularla ittifak kurması

11. Anadolu Türk siyasi birliğini kurma yolunda ilk adımlar aşağıdaki padişahlardan hangisi döneminde atılmıştır?

- A) Osman Bey B) Orhan Bey
C) Yıldırım Bayezit D) Çelebi Mehmet
E) I. Murat

12. Orhan Bey, Karesioğulları'ndaki taht kavgalarından da yararlanarak 1345 yılında bu beyliğin topraklarını ele geçirmiştir. Karesioğulları'nın hâkimiyet altına alınmasıyla bu beyliğe ait donanma ise Evrenuz Bey, Hacı İlbeyi, Ece Halil gibi önde gelen Karesi komutanları da Osmanlı hizmetine girmiştir.

Buna göre;

- I. Osmanlı donanması güçlenmiştir.
II. Anadolu Türk siyasi birliğini sağlama yolunda adımlar atılmıştır.
III. Osmanlı Devleti Rumeli'ye geçmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

13. Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda ilerlemesinde aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Osmanlılık düşüncesi
B) Yeniçeri ordusu
C) Merkezî otoritenin güçlü olması
D) Balkan devletleri arasındaki anlaşmazlık
E) Balkan uluslarının tebaa olarak benimsenmesi

14. Kankuzen taht mücadeleleri sırasında Orhan Bey'den aldığı yardımla Bizans imparatoru olmuş, bu yardımın karşılığında da Gelibolu Yarımadası'ndaki Çimpe Kalesi'ni Osmanlılara bırakmıştır.

Yukarıda verilenlerden hareketle Osmanlı Devleti'yle ilgili olarak;

- I. Avrupa kıtasında ilk toprağını kazandığı,
II. Rumeli'deki fetihlere kolaylık sağlayacak bir askeri üsse ulaştığı,
III. Bizans'ın iç siyasetine yön verdiği

durumlarından hangilerinin doğru olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

15. Fatih Dönemi'nde

- I. Trabzon,
II. Bosna - Hersek,
III. Mora

gibi yerlerden hangilerinin alınması ile Bizans'ı tekrar diriltme ümitleri sona ermiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

9. Osman Bey'in Eskişehir yakınlarındaki Karacahisar'ı alarak beyliğin merkezi yapması üzerine Anadolu Selçuklu sultanı tarafından kendisine sancak ve çeşitli armağanlar gönderilmesi "Osman Bey'in, Bizans sınırında görevli bir Selçuklu uç beyi olarak öne çıktığını" göstermektedir.

A B C D E

10. Yıldırım Bayezit Dönemi'nde Osmanlı ve Memlükler komşu olmuşlardır. Yıldırım Bayezit, Maraş ve çevresini elinde tutan Dulkadiroğulları'nın topraklarını ele geçirmiş; Memlükler, Dulkadiroğulları Beyliği üzerinde hak iddia ettiği için Osmanlıların bu beyliğin topraklarını ele geçirmesi nedeniyle Timur'un yanında yer almıştır.

A B C D E

11. Osmanlı Devleti, Anadolu Türk siyasi birliğini kurma yolundaki ilk adımlarını Orhan Bey Dönemi'nde atmıştır. İlk alınan beylik Karesioğulları'dır.

A B C D E

12. Karesi Beyliği'nin donanmasının ele geçirilmesi ve önemli komutanların hizmete alınmasıyla Osmanlı donanmasının güçlendiği (I), Karesilerin topraklarının ele geçirilerek bu beyliğe son verilmesiyle Anadolu Türk siyasi birliği sağlama yolunda adımlar atıldığı (II) söylenemez. Fakat verilen bilgilerden Osmanlı'nın Rumeli'ye geçtiği sonucuna ulaşılamaz.

A B C D E

13. Osmanlıcılık fikri XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'ni dağıtmaktan kurtarmak için ortaya atılmıştır. Kuruluş Dönemi'nde Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda ilerlemesini sağlayan etkenler arasında bu düşünce yoktur.

A B C D E

14. Verilenlerden hareketle Osmanlı Devleti'nin Rumeli'de yapacağı fetihlerde kolaylık sağlayacak askerî bir üsse sahip olduğu (I), ayrıca Bizans'taki taht kavgalarında taraf olarak Bizans'ın iç siyasetine yön verdiği (II) belirlenemez. Osmanlı Devleti, Çimpe Kaiesi'ni alarak Avrupa'da ilk toprak parçasına ulaşmıştır. (I)

A B C D E

15. İstanbul'un fethedilmesinden sonra Mora'daki Rum Despotluğu kendini Bizans'ın devamı olarak görmüştür. Fatih 1460 yılında burayı alarak Bizans'ı yeniden canlandırmak isteyen bu oluşumu ortadan kaldırmıştır (III). Fatih, vergisini vermeyen Akkoyunlularla Osmanlı Devleti'ne karşı ittifak kuran, ayrıca Bizans'ı yeniden diriltmek için çabalayan Trabzon Rum Devleti'ni 1461 yılında ortadan kaldırmış ve Bizans'ı yeniden diriltme ümitlerine son vermiştir (I).

A B C D E

1. Osmanlı Devleti, Rumeli'ye ilk olarak aşağıdaki padişahlardan hangisi döneminde geçmiştir?

A) Osman Bey B) Orhan Bey
C) I. Murat D) II. Murat
E) I. Bayezit

2. Aşık Paşazade, Anadolu erenleri de denilen dervişleri dört gruba ayırmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda da rol oynamış bu dört gruptan biri değildir?

A) Bahadır-ı Rum B) Gazian-ı Rum
C) Ahiyan-ı Rum D) Abdalan-ı Rum
E) Bacıyan-ı Rum

3. İlk vezir ataması aşağıdakilerden hangisi döneminde yapılmıştır?

A) Osman Bey B) Orhan Gazi
C) I. Murat D) I. Bayezit
E) II. Murat

4. I. Murat Dönemi'nde "Ülke hanedanın ortak malıdır." anlayışı terk edilerek "Ülke padişah ve oğullarındır." anlayışı getirilmiştir.

Buna göre;

- I. Veraset anıyaşında düzenleme yapıldığı,
II. kardeş katlinin yasalaştığı,
III. merkezî otoritenin arttığı

yargılarından hangileri söylenemez?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

5. Yıldırım Bayezit'e Abbasi halifesi tarafından "Sultan-ı İklim-i Rum" unvanının verilmesi;

- I. Osmanlı Devleti'nin İslam dünyasındaki saygınlığının artması,
II. Anadolu Türk siyasi birliğinin kolaylaşması,
III. Niğbolu Savaşı için Anadolu beylerinden askerî destek alınması

durumlarından hangilerine yol açmıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

6. Edirne aşağıdaki padişahlardan hangisi döneminde fethedilerek başkent yapılmıştır?

A) Osman Bey
B) Orhan Bey
C) I. Murat
D) II. Murat
E) I. Bayezit

7. I. Niğbolu Savaşı'nın başlaması
II. Fetret Devri'ne girilmesi
III. Timur tehlikesinin ortaya çıkması

Yukarıdaki gelişmelerden hangilerinin Yıldırım Bayezid'in yaptığı İstanbul kuşatmalarının kaldırılmasında etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I ve III
E) I, II ve III

8. Osmanlı Devleti aşağıdaki beyliklerin hangisinden para yoluyla toprak almıştır?

A) Karamanoğulları
B) Germiyanogulları
C) Hamitoğulları
D) Ahi Beyliği
E) Candaroğulları

9. Osmanlı Devleti'nin ikinci kurucusu sayılan padişah aşağıdakilerden hangisidir?

A) Orhan Bey
B) I. Murat
C) I. Bayezit
D) I. Mehmet
E) II. Murat

1. Osmanlı Devleti, Rumeli'ye ilk olarak Orhan Gazi Dönemi'nde geçmiştir. Orhan Gazi, Bizans'ta yaşanan taht kavgalarında kayınpederi olan Kantakuzen'e yardım etmiş ve tahta geçmesini sağlamıştır. Daha sonra Baikan topraklarında zor durumda olan Bizans, Sırlara karşı Orhan Gazi'den bir kez daha yardım istemiş ve karşılık olarak Gelibolu'daki Çimpe Kalesi'ni Osmanlılara vermiştir (1353). Böylece Osmanlılar, Rumeli'ye geçmiştir.

B

2. Âşık Paşazade'nin eserinde bahsettiği gruplar arasında bahadrlar yer almaz. Bahadrlardan Âşık Paşa, *Garib-name* adlı eserinde bahsetmiştir.

A

3. İlk vezir ataması Orhan Bey Dönemi'nde yapılmıştır. Osmanlı Devleti'nin ilk veziri ise Alâeddin Paşa'dır.

B

4. Kardeş katli II. Mehmet Dönemi'nde yasallaştırılmıştır. Verilen öncülden kardeş katlinin yasallaştırıldığı sonucuna varılamaz.

B

5. Abbasi halifesi Niğbolu Savaşı'nı kazanması üzerine Yıldırım Bayezit'e "Sultan-ı İkiim-i Rum" unvanını vermiştir. Bu unvan Osmanlıların İslam dünyasında itibarlarının artırmış (I), ayrıca Anadolu Türk siyasi birliğinin sağlanmasını (II) kolaylaştırmıştır.

D

6. Edirne I. Murat Dönemi'nde fethedilerek başkent yapılmıştır.

C

7. Osmanlı toprak bütünlüğünü sağlamak isteyen Yıldırım Bayezid, 1391 yılında Osmanlı tarihinde ilk kez İstanbul'u kuşatmıştır. Yıldırım Bayezid, 1395 tarihinde gerçekleşen ikinci İstanbul kuşatmasında Anadolu Hisarı'nı yaptırmıştır. Ancak Niğbolu Savaşı (I) yüzünden kuşatmayı kaldırmıştır. Yıldırım Bayezid, Niğbolu Savaşı'ndan sonra İstanbul'u tekrar kuşatmıştır. Aralıklarla 1401 yılına kadar devam eden kuşatma bu kez Anadolu'da Timur tehlikesi ortaya çıkınca (III) kaldırmış ve Bizans'la bir antlaşma yapmıştır. Fetret Devri'ne girmesi ise kuşatmaların kaldırılmasında etkili olmamıştır.

D

8. Osmanlılar, Hamitoğulları'ndan 80 bin altın karşılığında Akşehir, Beyşehir, Seydişehir, Yalvaç ve Isparta'yı satın alarak topraklarına katmışlardır.

C

9. 1402'de Osmanlı Devleti ile Timur Devleti arasında Ankara Savaşı yapılmış, bu savaşı kaybeden Osmanlı Devleti dağılma tehlikesi geçirmiştir. Yıldırım Bayezit'in çocukları arasındaki taht kavgalarıyla geçen ve Fetret Devri denilen zaman diliminden sonra I. Mehmet (Çelebi) on bir yıl süren taht kavgalarına son vererek saltanatı ele geçirmiştir. Bu sebeple Osmanlı Devleti'nin ikinci kurucusu sayılmıştır.

D

10. Yaptırdığı eserlerden dolayı "Ebu'l Hayrat" unvanıyla anılan Osmanlı padişahı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) II. Murat
- B) Yavuz Sultan Selim
- C) II. Bayezid
- D) Kanuni Sultan Süleyman
- E) Orhan Bey

11. Osmanlı iskân politikası içinde özellikle ordunun geçiş yollarının, geçitlerin ve önemli şehirlerin bulunduğu bölgelerin Türkleştirilmesine ayrı bir önem verilmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ordunun Balkanlarda güvenli bir biçimde ilerlemesini sağlamak
- B) Balkan halkının göniünü kazanmak
- C) Balkanlarda istimalet politikası uygulamak
- D) Balkanlardaki gayrimüslim halkı İslam'a ısındırmak
- E) Balkanlarda Türk kültürünü egemen kılmak

12. Anadolu Selçuklu Devleti 1243'te yapılan Köseadağ Savaşı'nda Moğollara yenilmiş ve onların egemenliğine girmiştir. Bu nedenle Anadolu Selçuklu Devleti'nin siyasi, sosyal ve ekonomik düzeni bozulmuştur. Anadolu'da tarım üretimi ve ticaret gerilerken Türk boyları sınır bölgelerine doğru göç etmek zorunda kalmıştır.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisine sebep olduğu söylenebilir?

- A) Uç beylikleri bağımsız birer devlet gibi davranmaya başlamışlardır.
- B) Türklerin Balkanlarda ilerlemesi kolaylaşmıştır.
- C) Anadolu Selçuklu Devleti Bizans ile iş birliği yapmıştır.
- D) Anadolu'ya Haçlı Seferleri başlamıştır.
- E) Anadolu'da Birinci Beylikler Dönemi başlamıştır.

13. Osmanlı Devleti, Balkanlarda fethettiği yerlere Anadolu'dan getirdiği Türk nüfusunu yerleştirmiş ve onlara kullanmaları için toprak vermiştir.

Osmanlı Devleti'nin, uyguladığı bu politika ile;

- I Balkanlarda kalıcı olmak,
- II ele geçirdiği yerleri Türkleştirmek,
- III fetih hareketleri için lojistik destek elde etmek

amaçlarından bangilerini gerçekleştirmeye çalıştığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

14. Osmanlı Devleti'nin, Rumeili'ye geçmesiyle birlikte devlet ele geçirdiği topraklara, Anadolu'nun çeşitli yerlerinden Türk nüfusunu yerleştirmiştir. Bu politikaya ise iskân adı verilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden bangisi iskân politika-sıyla ulaşılmak istenen amaçlardan biri olamaz?

- A) Göçebe Türkleri yerleşik hayata geçirip vergi sistemine dâhil etmek
- B) Balkanları Türkleştirip Müslümanlaştırmak
- C) Savaş güzergâhlarını güvenlik altına almak
- D) Toplumda barışı ve huzur ortamı sağlamak
- E) Balkanlarda yeni bir Türk devleti kurmak

15. Osmanlıların İzmit'i fethettiği 1337 yılında Avrupa'da İngiltere ve Fransa arasında 1453'e kadar sürecek olan Yüzyıl Savaşları başlamıştır.

Bu durumun, aşağıdakilerden hangisini kolaylaştırdığı söylenebilir?

- A) Anadolu Türk birliğinin sağlanmasını
- B) Osmanlı Devleti'nin Bursa'yı ele geçirmesini
- C) Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda önemli bir engelle karşılaşmadan ilerlemesini
- D) Osmanlı Devleti'nin Doğu siyasetinin ağırlık kazanmasını
- E) Anadolu'da siyasi ve sosyal içerikli isyanlar çıkmasını

10. II. Murat, ömrünü gaza meydanlarında geçirdiği hâlde, imar işlerine de büyük önem vermiştir. Döneminde birçok eserin yapılmasına öncülük ettiği için "Ebu'l Hayrat" unvanıyla anılmıştır. Başta Bursa ve Edirne olmak üzere Rumeli'de birçok şehirde camiler, medreseler, saraylar ve köprüler yaptırmıştır. Külliye binaları ile birlikte inşa edilen Bursa Muradiye Camii ve Edirne Muradiye Camii kendi adını verdiği en büyük eserlerdir.

A B C D E

11. Osmanlı Devleti'nin özellikle ordunun geçiş yolları üzerindeki geçitler, önemli yollar ve şehirleri Türkleştirmek istemesinin temel nedeni Osmanlı ordusunun Balkanlarda güvenli bir şekilde ilerlemesini sağlamaktır.

A B C D E

12. Anadolu Selçuklu Devleti 1243'te yapılan Köseadağ Savaşı'nda Moğollara yenilmiş ve onların egemenliğine girmiştir. Bu nedenle Anadolu Selçuklu Devleti'nin siyasi, sosyal ve ekonomik düzeni bozulmuştur. Anadolu'da tarım üretimi ve ticaret gerilerken Türk boyları sınır bölgelerine doğru göç etmek zorunda kalmıştır. Selçukluların Moğol hâkimiyetine girmesi üzerine sınırlarda bulunan uç beyleri bağımsız birer devlet gibi davranmaya başlamışlardır.

A B C D E

13. Osmanlı Devleti uyguladığı iskân siyaseti ile Balkanlarda kalıcı olmak (I), ele geçirdiği bölgeleri Türkleştirmek (II), fetih hareketleri için lojistik destek sağlamak (III), devlet otoritesini kuvvetlendirmek gibi amaçlar taşımıştır.

A B C D E

14. Osmanlı Devleti, Rumeli'ye geçtikten sonra burada iskân siyaseti izlemiştir. İskân siyasetinin amaçları arasında Balkanlarda ayrı bir devlet kurmak yoktur.

A B C D E

15. Osmanlıların İzmit'i fethettiği 1337 yılında Avrupa'da İngiltere ve Fransa arasında 1453'e kadar sürecektir olan Yüzyıl Savaşları başlamıştır. Bu durum, Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda yaptığı fetih hareketlerinde önemli bir engelle karşılaşmadan ilerlemesini ve başarılı olmasını kolaylaştırmıştır.

A B C D E

1. Osman Bey Dönemi'nde yapılan fetih hareketlerinde aşağıdakilerden bangisinin katkısı olduğu söylenemez?

A) Yaya ve müsellemler
B) Aiplar ve gaziler
C) Abdalan-ı Rum
D) Aşiret kuvvetleri
E) Ahiyan-ı Rum

2. Osmanlı Devleti Kuruluş Dönemi'nde görülen aşağıdaki uygulamalardan hangisi askerî alanla ilişkilendirilemez?

A) Tımar
B) Pençik
C) Devşirme
D) Vakıf
E) Kapıkulu

3. Osmanlı Devleti'nde beyliklerin ele geçirilmesinden sonra vakit kaybedilmeden bölgenin tahriri yapılmış ve ardından da bölge için ihtiyaç duyulan esaslar eklenerek kanunnameler düzenlenmiştir.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olduğu söylenebilir?

A) Osmanlı Devleti'nin bölgede hâkimiyet kurduğunun
B) Sancak sisteminin uygulandığının
C) Tımar sisteminin uygulandığının
D) İstimalet politikasının uygulandığının
E) Eski kanunların tamamen değiştirildiğinin

4. Fatih Sultan Mehmet, İstanbul'a sahip olması sıfatıyla Roma üzerinde de hakkı olduğunu ilan etmiştir.

Bu amaçla Fatih Dönemi'nde aşağıdaki yerlerden hangisinin fethedildiği söylenebilir?

A) Mora
B) Sırbistan
C) Trabzon
D) Otranto
E) Arnavutluk

5. Aşağıdakilerden bangisinin fetih İslam dünyasında "Feth-i Mübin" olarak isimlendirilmiştir?

A) İznik
B) Bursa
C) İstanbul
D) Edirne
E) Kırım

6. Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda gaza düşüncesi- nin etkili olduğunu savunan tarihçi aşağıdakilerden hangisidir?

A) R.P. Linder
B) P. Wittek
C) C. Imber
D) Hammer
E) G. François

7. I. Koyunhisar Savaşı
II. Frenk Yazısı Savaşı
III. Sazlıdere Savaşı

Yukarıdaki savaşlardan bangilerinin Anadolu Türk birliğini sağlamaya yönelik olarak yapıldığı söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

8. II. Kosova Savaşı'nın yaşanmasında;

I. Varna Savaşı,
II. İskender Bey İsyanı,
III. Osmanlı'nın Balkanlarda ilerlemesi

durumlarından bangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

1. Osmanlı Beyliği'nin başlangıçta düzenli askerî birlikleri yani beyliğe bağlı bir ordusu yoktur. Beyliğin ilk savaşçı sınıfını, Osman Gazi'nin etrafında gaza ve ganimet amaçlı toplanan aiplar ve gaziler oluşturmuştur. Alp; cesur, yiğit, kahraman demektir. Osman Bey'in gazileri ile yaptığı başarılı askerî faaliyetler diğer aşiret Türkmenlerinin de onlara katılmalarını sağlamıştır. Bunlardan başka, Ahiyan-ı Rum, Bacıyan-ı Rum, Abdalan-ı Rum, Gaziyan-ı Rum adlarıyla anılan zümrelere mensup kuvvetler de seferlere katılmıştır. Osmanlı Devleti'nde ilk düzenli ordu yaya ve müseliem adıyla, Orhan Bey Dönemi'nde Bursa'nın fethinden sonra kurulmuştur.

A B C D E

2. Osmanlı Devleti'nde vakıflarla toplumun sağlık, eğitim, ulaşım gibi sosyal ihtiyaçları karşılanmıştır. Vakıflar askerî sistemle ilgili değildir.

A B C D E

3. Osmanlı Devleti'nde beyliklerin ele geçirilmesinden sonra vakit geçirilmeksizin bölgenin tahriri yapılmış (kayıt altına alınmış) ve ardından da bölge için ihtiyaç duyulan esaslar eklenerek kanunnameiler düzenlenmiştir. Bu, Osmanlı Devleti'nin o bölgede hâkimiyet kurduğu anlamına gelmektedir.

A B C D E

4. Fatih Sultan Mehmet'ten itibaren Osmanlılar, Roma'yı fethetmeyi hedeflemiştir. İstanbul'a sahip olması sıfatıyla Fatih, Roma üzerinde de hakkı olduğunu ilan etmiştir. Bu amaçla, Gedik Ahmet Paşa komutasındaki bir donanmayı İtalya üzerine sefere göndermiştir. Osmanlı donanması ilk olarak Venedik'in elinde bulunan Yunan adalarından Ayamavra, Zenta ve Kefalonya'yı fethetmiştir. Ardından Ahmet Paşa, 1480'de Güney İtalya'da bulunan Otranto'yu almıştır. Ancak 1481'de Fatih'in ölümü, Osmanlıları daha fazla ileri gitmekten alıkoymuştur.

A B C D E

5. İstanbul'un fethi İslam dünyasında sevinçle karşılanmış ve "Feth-i Mübin" olarak isimlendirilmiştir. Memlûkier hariç diğer İslam şehirlerinde fethin şerefine büyük şenlikler ve gösteriler yapılmıştır. Fetih Osmanlı Devleti'nin İslam dünyasındaki itibarını daha da artırmıştır.

A B C D E

6. P. Wittek, Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda gaza düşüncesinin etkili olduğunu ve gazilerin özellikle Balkanlarda kendilerine yayılma alanı bulduklarını belirtmiştir.

A B C D E

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
I

7. 1387'de Karamanoğulları ile yapılan Frenk Yazısı savaşı Anadolu Türk birliğini sağlamaya yöneliktir (II). Osmanlı bu savaşta Karamanoğulları'nı yenmiştir. Koyunhisar Savaşı, Bizansla; Sazlıdere Savaşı ise Bulgar - Bizans ordusu ile yapılmış ve Osmanlı galibiyeti ile sonuçlanmıştır.

A B C D E

8. II. Murat, Varna Zaferi'nden sonra Rumeli'deki ilerlemesini sürdürürken Arnavutluk'ta İskender Bey isyan etmiştir. Osmanlı Devleti'nin bu isyanla uğraşmasından yararlanmak (II) isteyen Avrupalılar, Varna yenilgisinin intikamını almak (I) ve Balkanlarda Osmanlı ilerlemesini (III) durdurmak için yeni bir Haçlı ordusu oluşturmuşlardır. Osmanlı Devleti, Haçlıları yenerek büyük bir zafer kazanmış ve Balkanlardaki hâkimiyetini kesinleştirmiştir.

A B C D E

9. II. Murat, Bizans imparatoriyesinin döneminde meydana gelen yolsuzlukların izlerini silebilmek için kanunlar çıkarmış, hem Müslümanlar hem de Hristiyanlar için tamamen tarafsız bir adalet sağlamıştır. Osmanlı yönetiminde halktan alınan vergiler Bizans'ın, Frankların koyduğu vergiler yanında pek hafif kalmıştır.

T.W. Arnold'un *İntişar-ı İslam Tarihi* adlı eserinden alınan yukarıdaki bilgilere göre Osmanlı Devleti'nin;

- I. din ve vicdan hürriyeti sağladığı,
- II. Bizans yönetimine göre halkı ekonomik olarak zorlamadığı,
- III. adaletin uygulanmasında dinî ayrımı dikkate almadığı

uygulamalarından hangilerini yaptığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

10. Aşağıdakilerden hangisinin Osmanlı Devleti'nin Rumeli'ye geçişini kolaylaştırdığı savunulamaz?

- A) Kocaeli bölgesinin ele geçirilmesi
- B) Karesioğulları Beyliği'nin ilhakı
- C) Bizans'taki iç savaş ortamı
- D) Osmanlı Devleti'nin jeopolitik konumu
- E) İstimalet politikası

11. Osmanlı Devleti'nde I. Murat Dönemi'nde beylikler doğrudan hâkimiyet altına alınmamış, vassallık statüsünde bırakılmıştır. Yıldırım Bayezit Dönemi'nde bu politika terk edilerek beylikler doğrudan merkezî idareye bağlanarak eski bey aileleri tasfiye edilmiştir.

Buna göre Osmanlı Devleti'nde;

- I. merkezî otoritenin artırılmak istendiği,
- II. gaza anlayışı ile hareket edildiği,
- III. Anadolu beylikleri üzerinde politika değişikliğine gidildiği

durumlarından hangilerinin doğru olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve III
E) I, II ve III

12. Aşağıdakilerden hangisi ile Doğu Anadolu tamamen Osmanlı topraklarına katılmıştır?

- A) Mohaç Meydan Savaşı
- B) Çaldıran Savaşı
- C) Mercidabık Savaşı
- D) Ridaniye Savaşı
- E) Turnadağ Savaşı

13. Timur, kendisini aşağıdaki devletlerden hangisinin mirasçısı olarak gördüğü için Yıldırım Bayezit'e vasilik iddiasında bulunmuştur?

- A) Memlükler
- B) Abbasiler
- C) Moğollar
- D) Harzemşahlar
- E) Selçuklular

14. Orhan Bey Dönemi'nde Osmanlıların bir yandan Bizans ile ittifak kurarken bir yandan Cenevizlilerle iyi ilişkiler kurması aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olabilir?

- A) Bizans ve Latinler arasında dengeli bir siyaset izlediğinin
- B) Osmanlı Devleti'nin bir dünya gücü olduğunun
- C) Osmanlı Devleti'nin Gelibolu'da bir üs kurduğunun
- D) Osmanlı Devleti'nin Balkanlara geçtiğinin
- E) Osmanlı Devleti'nin Bizans ve Venedik'e ticari ilişkilerde bulunduğunun

15. Aşağıdakilerden hangisi Yıldırım Bayezit Dönemi'nde doğrudan Osmanlı hâkimiyetine alınan beyliklerden biri değildir?

- A) Saruhanoğulları
- B) Aydınoğulları
- C) Menteşeoğulları
- D) Germiyanogulları
- E) Karesioğulları

9. Verilenlere göre adaletin sağlanmasında Müslüman ve Hristiyanlar için fark gözetilmemesi din ve vicdan hürriyeti sağlandığının (I), ayrıca adaletin uygulanmasında dinî ayrım yapılmadığının (III), halktan alınan vergilerin Bizans'a göre hafif olması halkın ekonomik olarak Bizans yönetimine göre zorlanmadığının (II) göstergesidir.

•••••E

10. İstimâlet politikası, Osmanlı Devleti'nin Rumeli'ye geçmesinde değil bu bölgelerde kalıcı olmasında etkili olmuştur. Osmanlı, Rumeli'ye geçtikten sonra fethettiği yerlerdeki bölge insanına hoşgörölü davranarak yerli halkı İslam dinine ve Osmanlı yönetimine ısındırmıştır. İstimalet, Osmanlı Devleti'nin uyguladığı "uzlaştırıcı fetih politikası" olarak adlandırılmıştır.

•••••E

11. Yıldırım Bayezit Dönemi'nde bütün beylikleri doğrudan merkezî otorite altına aima ve eski beylik ailelerini tasfiye etme anlayışı merkezî otoritenin güçlendirilmeye çalışıldığı (I) ve Anadolu beylikleri üzerinde politika değişikliğine gidildiği (III) durumlarını göstermektedir. Gaza, İslam'ı benimsememiş unsurlar üzerine yapılan savaşlardır.

•••••D

12. 1514'te yapılan Çaldıran Savaşı, Anadolu tarihinde bir dönüm noktası olmuş bu zaferle Doğu Anadolu tamamen Osmanlı topraklarına katılmıştır.

•••••B

13. Timur, Moğolların mirasçısı olarak Anadolu'dan ve Yıldırım Bayezit'tan vasilik iddiasında bulunmuştur.

•••••C

14. Osmanlıların Orhan Bey Dönemi'nde bir yandan Bizans ile ittifak kurarken diğer yandan Cenevizlilerle iyi ilişkiler kurması Bizans ve Latinler arasında dengeli bir siyaset izlediğinin göstergesidir.

•••••A

15. Yıldırım Bayezit Dönemi'nde Saruhan, Aydın, Menteşe, Hamit, Germiyan beylikleri doğrudan hâkimiyet altına alınmıştır. Karesi Beyliği, 1345 yılında Orhan Bey Dönemi'nde ortadan kaldırılmıştır.

•••••E

1. Celâli İsyanları'nın başlıca nedenleri; tımar sisteminin bozulması, vergilerin artması ve eyaletlerdeki devlet görevlilerinin haksız uygulamalarda bulunmasıdır.

Buna göre Celâli İsyanları'nın çıkmasında daha çok aşağıdaki alanlardan hangisinde yaşanan bozulmanın etkili olduğu söylenebilir?

- A) Din B) Ekonomi
C) Ticaret D) Ordu
E) Eğitim

2. IV. Murat Dönemi âlim, şair, tarihçi, hattat ve musikişinas gibi çeşitli alanlarda yetişmiş fikir adamları bakımından Osmanlı Devleti'nin dikkate değer bir devresi olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bu dönemin önde gelen fikir adamları arasında gösterilemez?

- A) Evliya Çelebi B) Koçi Bey
C) İdris-i Bitlisi D) Kâtib Çelebi
E) Nef'i

3. Aşağıdakilerden hangisi XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti ile Venedikliler arasında yaşanan olaylardan biridir?

- A) Bucaş Antlaşması'nın imzalanması
B) Girit Adası'nın fethedilmesi
C) Hotin Seferi'nin düzenlenmesi
D) Haçova Savaşı'nın yapılması
E) Kapitülasyonların sürekli hale getirilmesi

4. Yaptığı Revan ve Bağdat Seferleri'nden sonra "Bağdat Fatihi" olarak anılan Osmanlı padişahı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) III. Murat B) IV. Murat
C) III. Mehmet D) IV. Mehmet
E) III. Osman

5. Aşağıdakilerden hangisi XVII. yüzyıl ıslahatlarının genel özelliklerinden biri değildir?

- A) Kanun - u Kadim'e dönmek amaçlanmıştır.
B) Avrupa örnek alınmamıştır.
C) Kişilere bağlı kalmıştır.
D) Devlet politikası hâline getirilmiştir.
E) Daha çok askerî ve ekonomik alanlarda yapılmıştır.

6. XVII. yüzyılın başlarında Osmanlı Devleti'nde Veraset anlayışında değişiklik yapılarak hanedanın en yaşlı ve olgun erkek üyesinin padişah olması usulüne dayanan ekber ve erşed sistemi uygulamaya konulmuştur.

Buna göre;

- I. taht mücadeleleri,
II. deneyimli padişahlar,
III. sancağa çıkma

gibi konuların hangilerinde olumsuzluk yaşandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) II ve III
E) I, II ve III

7. XVII. yüzyılda tımar sisteminde yaşanan bozulmanın aşağıdakilerden hangisinde azalmaya neden olduğu söylenemez?

- A) Tarımsal üretim
B) Devlet gelirleri
C) Tımarlı sipahi
D) Cebelü
E) Gümrük gelirleri

8. 1596'da yapılan Haçova Meydan Muharebesi'nin başlangıcında Osmanlı ordusu ağır kayıplar verince askerin bir kısmı savaş alanını terk etmiştir. Ancak akıncı birliklerinin büyük gayreti ve saray çalışanları ile geri hizmet bölüklerinin devreye girmesiyle kaybedilmek üzere olan savaş kazanılmıştır. Savaş sonunda ise Sadrazam Sinan Paşa orduda yoklama yaparak asker kaçaklarını tespit etmiş, ayrıca vilayetlere gönderdiği emirnamelerle kaçakların bütün mallarına el konulmasını istemiştir.

Buna göre;

- I. Anadolu'da Celâli İsyanları başlamıştır.
II. Osmanlı ordusu bozularak eski gücünden uzaklaşmıştır.
III. Haçova Savaşı toplumsal bazı sorunların başlamasında etkili olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) II ve III
E) I, II ve III

1. Verilenlere bakılarak Celâli İsyanları'nın çıkmasında daha çok ekonomide meydana gelen bozulmaların etkili olduğu söylenebilir.

B

2. IV. Murat, Osmanlı padişahları arasında farklı karakterde bir şahsiyettir. Tebdil-i kıyafet gezerek her şeyi yakından görmüş, anlamaya çalışmış, memleketin iç ve dış durumunu düzeltmiştir. IV. Murat Dönemi çeşitli alanlarda yetişmiş fikir adamları bakımından Osmanlı Devleti'nin dikkate değer bir devresi olmuştur. Evliya Çelebi, Kâtib Çelebi, Nef'i, Koçi Bey, Şeyhülislam Yahya, Veysi, Azmizade Halefi gibi isimler dönemin önde gelen şahsiyetlerinden bazılarıdır. İdris-i Bitlisi ise Yavuz Sultan Selim Dönemi'nde Doğu siyaseti hakkında danışmanlık yapmıştır.

C

3. Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılda karşı karşıya kaldığı stratejik tehditlerden biri Venedik'tir. IV. Murat Dönemi'nde Venedik yönetimindeki Girit'in bir korsan yatağı hâline gelmesi nedeniyle Osmanlı-Venedik ilişkileri bozulmaya başlamıştır. Korsan faaliyetlerinin artması sonucu Osmanlı donanması, 1645'te Girit'i kuşatmış ve 1669'da Girit Adası tamamen Osmanlı yönetimine geçmiştir.

B

4. IV. Murat 1635 - 38 yıllarında Safeviler üzerine **Revan** ve Bağdat Seferleri'ni düzenlemiş ve Bağdat'ı ele geçirmiştir. Bu durum onun "Bağdat Fatih"i olarak anılmasını sağlamıştır.

B

5. XVII. yüzyıl ıslahatları devlet politikası hâline getirilememiş, bu sebeple kalıcılık yakalanamayarak başarılı olunamamıştır.

D

6. Osmanlı Devleti, I. Ahmet'le birlikte taht kavgalarını önlemek için ekber ve erşed sistemini uygulamaya koymuştur. Bu sistemle hanedanın en yaşlı ve olgun kişinin tahta geçmesi kabul edilmiş, bu durum taht kavgalarının eskiye göre azalmasına neden olurken şehzadelerin devlet tecrübesi kazandıkları sancağa çıkma (III) uygulamasına son verilmesiyle tecrübesiz padişahların başa geçmesinde etkili olmuştur (II). Sarayda şimşirlik denilen yerde yetişen padişah adayları tahta çıktıklarında tecrübesiz oldukları için bazen de çocuk yaşta tahta geçmek zorunda kaldıkları için saray kadınlarının etkisinde kalarak devleti yönetmişlerdir.

D

7. XVII. yüzyılda tımar sisteminin bozulmasına bağlı olarak tarımsal üretim ve devlet gelirlerinde azalma yaşanmıştır. Ayrıca tımarlı sipahi sayısı azalmış, bu da tımarlı sipahilerin giderlerini karşıladığı cebelünün sayısının azalmasına neden olmuştur. Osmanlı gümrük gelirlerinin azalmasında tımar sistemi değil XVI ve XVII. yüzyıllarda Avrupalılarınca yeni ticaret yollarının bulunması etkili olmuştur.

E

8. Haçova Savaşı'nda askerin savaş meydanını terk etmesi ve savaşın güçlükle kazanılması Osmanlı ordusunun eski gücünden uzaklaştığını ve bozulduğunu göstermektedir (II). Savaş sonrası asker kaçaklarının tespit edilerek tüm mallarına el konulması Anadolu'da Celâli İsyanları'nın başlamasının nedenlerinden birini oluşturmuş (I), Celâli İsyanları ise Anadolu'da can ve mal güvenliğinin kalmaması ve toplumsal sorunların doğmasına neden olmuştur (III).

E

9. Osmanlı Devleti'nin, Avusturya'nın isteği üzerine bu devletle 1606'da yaptığı Zıttorok Antlaşması'nda "Avusturya arşidükünün protokol bakımından Osmanlı padişahına eşit olduğu" kabul edilmiştir.

Buna göre Osmanlı Devleti ile ilgili olarak;

- I. III. Mehmet Dönemi'nde Avusturya ile yapılan savaş kaybedildiği,
- II. Kanuni Dönemi'nde Avusturya'ya karşı kazanılan siyasi üstünlüğün sona erdiği,
- III. Avusturya'ya karşı kazanılan askerî başarının siyasi olarak devam ettirilemediği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) II ve III
E) I, II ve III

10. I. Celâli İsyanları
II. Avusturya Savaşları
III. Milliyetçilik isyanları

İran'ın Ferhat Paşa Antlaşması'nı bozarak Azerbaycan'ı işgal etmesinde yukarıdakilerden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

11. Günümüz Türkiye - İran sınırının büyük ölçüde çizilmesinde etkili olan antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Amasya Antlaşması
B) Ferhat Paşa Antlaşması
C) Nasuh Paşa Antlaşması
D) Kasr-ı Şirin Antlaşması
E) İstanbul Antlaşması

12. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde çıkan isyanlarda;

- I. doğuda ve batıda savaş yapılması,
- II. bütçe açığını kapatmak için vergiler konulması,
- III. ülke kaynaklarının savaşlara harcanması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

13. XVII. yüzyılda çıkan isyanlarda aşağıdakilerden bangisinin doğrudan etkili olduğu söylenemez?

- A) Devlet otoritesinin zayıflaması
B) Yeteneksiz padişahların tahta geçmesi
C) Ordunun ve halkın devlete güveninin azalması
D) Coğrafi Keşiflerin yaşanması
E) Yönetimin bozulması

14. Aşağıdakilerden hangisi İstanbul İsyanları'nın nedenlerinden biridir?

- A) Ulufelerin ve culüs bahşişinin değeri düşük parayla ödenmek istenmesi
B) Tımarların mültezimlere verilmesi
C) Beşik ülemalığı denilen bir yapının ortaya çıkması
D) Yeni vergilerin konulması
E) Eyaletlerde devlet görevlilerinin haksız davranışlarda bulunması

15. Çınar Vakası aşağıdaki Osmanlı padişahlarının bangisi döneminde yaşanmıştır?

- A) III. Mehmet
B) III. Murat
C) IV. Mehmet
D) IV. Murat
E) II. Osman

9. Verilen bilgidен Avusturya'nın barış istemesi savaşı Osmanlı Devleti'nin kazandığını göstermektedir. Fakat anlaşma şartlarında arşidükün Osmanlı padişahına eşit kabul edilmesi siyasi başarının devam ettirilemediğinin (III), ayrıca protokol bakımından sadrazama eşit olan arşidükün Osmanlı padişahına eşit kabul edilmesinin bu devlete karşı Kanuni Dönemi'ndeki siyasi üstünlüğün sona erdiğinin (II) göstergesidir.

10. XVI. yüzyılda olduğu gibi XVII. yüzyılda da Osmanlı Devleti'nin doğu siyasetinde İran önemli bir yer tutmuştur. Safeviler, Osmanlı Devleti'nin batıda Avusturya ile savaş hâlinde olması (I) ve içte Celâli İsyanları (II) ile uğraşmasından faydalanarak Ferhat Paşa Antlaşması'nı bozmuş ve Azerbaycan toprakları'nı işgal etmişlerdir. Osmanlı Devleti Avusturya ile barış yapmış, içeride ise Celâli İsyanları'nı bastırmış ve İran üzerine yürümüştür. İran ile bu defa Nasuh Paşa Antlaşması yapmıştır (1612). Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda milliyetçilik isyanları başlamamıştır.

11. IV. Murat Dönemi'nde düzenlenen, Revan ve Bağdat Seferleri adıyla bilinen seferlerden sonra Bağdat alınmış ve iki devlet arasında 1639'da Kasr- ı Şirin Antlaşması imzalanmıştır. Bu antlaşmayla Revan ve Azerbaycan İran'a bırakılırken Bağdat ve çevresi Osmanlı Devleti'nde kalmıştır. Zağros Dağları'nın sınır kabul edildiği bu antlaşmayla bugünkü Türkiye - İran sınırı büyük ölçüde çizilmiştir.

12. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti doğuda Safeviler, batıda Habsburglara karşı uzun ve yorucu savaşlara girmiştir (I). Bu savaşlar nedeniyle siyasi, sosyal ve ekonomik alanlarda önemli sorunlarla karşı karşıya kalmıştır. Devlet, daha çok dış sorunlarla meşgul olduğu ve kaynaklarını büyük ölçüde savaşa harcadığı için ülke içindeki sorunları çözecek gücü bulamamıştır (II). Yüksek askerî harcamalar nedeniyle çok büyük bütçe açığı yaşanmış bu açığı kapatmak için yeni vergiler konulmuştur. (III). Bunun sonucunda ise ülke içinde ayaklanmalar çıkmıştır.

13. Coğrafi Keşifler sonucu Avrupa ülkelerinde değerli madenlerin bollaması Osmanlı parasının değerini düşürerek fiyatların yükselmesine sebep olmuştur. Bunun sonucunda Osmanlı halkının alım gücü düşmüş ve ekonomi bozulmuştur. Coğrafi Keşifler ekonominin bozulmasını dolayısıyla ekonomisi bozulan halkın devlete karşı hoşnutsuzluğunun artmasında etkili olmuştur.

14. İstanbul İsyanları genellikle yeniçeriler tarafından çıkarılmıştır. İsyanların çıkmasında merkezî otoritenin bozulması, devşirmelerin kanunsuz bir şekilde ocağa alınması, devletin ekonomik olarak zor durumda olması nedeniyle yeniçerilerin ulufe denilen maaşlarının ve padişah değişikliklerinde aldıkları cülus bahşişinin ödenmesinde güçlük yaşanması ya da değeri düşük parayla ödenmesi etkili olmuştur.

15. İstanbul İsyanları içinde en önemlilerinden olan Çınar Vakası 1656'da IV. Mehmet Dönemi'nde yaşanmıştır. Vakay-ı Vakvakiye olarak da bilinen bu ayaklanmada ayarı düşük parayla maaşlarının ödenmesinden sorumlu tuttukları kişileri padişahın isteyen yeniçeriler, amaçlarına ulaşmışlar ve öldürülen kişileri çınar ağacına asmışlardır.

1. Köprülü Mehmet Paşa, IV. Mehmet 'in sadrazamlık teklifini bazı şartlar ileri sürerek kabui etmiştir.

Bu durum aşağıdaki yargılardan hangisini kanıtlar niteliktedir?

- A) Osmanlı merkezî otoritesi sarsılmıştır.
B) Osmanlı ekonomisi bozulmuştur.
C) Osmanlı padişahları saygınlıklarını tamamen yitirmiştir.
D) Laie Devri başlamıştır.
E) Osmanlıda ilk demokratikleşme hareketleri yaşanmıştır.

2. XVII. yüzyılda Avusturya'ya karşı başarılı olamayan Macarlar, Tökeli Imre başkaniğinde Osmanlı Devleti'nden yardım istemişlerdir. Bunun üzerine Merzifonlu Kara Mustafa Paşa komutasındaki Osmanlı ordusu 1683'te Viyana'yı kuşatmıştır.

Buna göre XVII. yüzyıl Osmanlı Devleti için;

- I. Avrupalı bazı devletler tarafından hâlâ büyük bir güç olarak görülmektedir.
II. Macarlar ve Osmanlıların siyasi çıkarları bir noktada birleşmiştir.
III. Viyana Kuşatması'nda dış politika belirleyici olmuştur.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

3. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'ne karşı oluşturulan "Kutsal İttifak"ta aşağıdaki devletlerden hangisi yer almamıştır?

- A) Avusturya
B) Venedik
C) Lehistan
D) İngiltere
E) Rusya

4. Karlofça Antlaşması ile;

- Banat hariç bütün Macaristan ve Erdel Avusturya'ya verilmiştir.
- Ukrayna ve Podolya, Lehistan'a verilmiştir.
- Mora ve Daimaça kıyıları Venedik'e verilmiştir.

Buna göre;

- I. Osmanlı Devleti Avrupalı devletler karşısında büyük toprak kayıpları yaşamıştır.
II. Karlofça Antlaşması ile Osmanlı Devleti'nin Batı'ya ilerleyişi durmuştur.
III. Osmanlı Devleti, Batı karşısında son büyük yenilgisini almıştır.

durumlarından hangilerinin doğru olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

5. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda ortaya çıkan isyanlarda aşağıdaki nedenlerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Yeniçeri maaşlarının zamanında verilmemesi
B) Halktan alınan vergilerin yükseltilmesi
C) Azınlıklar arasında milliyetçiliğin yayılması
D) Tımarlı sipahilerin haika zuimetmesi
E) Osmanlı parasının değer kaybetmesi

1. Köprüiü Mehmet Paşa'nın kendisine sunulan sadrazamlık görevini bazı şartlar ileri sürerek kabul etmesi Osmanlı merkezî otoritesinin sarsıldığının kanıtı oia-biir.

A B C D E

4. Verilenlere bakarak Osmanlı Devleti'nin Avrupa karşısında büyük toprak kayıpları yaşadığı söylenebiir (I). Osmanlı Devleti'nin Karlofça Antlaşması ile Batı'ya karşı ilerleyişi durmuş, (II) ayrıca Batı karşısında ilk büyük yenilgisini almıştır.

A B C D E

2. XVII. yüzyılda Macarların Avusturya'ya karşı Osmanlı Devleti'nden yardım istemesi;

- Osmanlı Devleti'nin; bazı Avrupa devletleri tarafından hâlâ büyük bir güç olarak görüldüğünü (I),
- Macarlar ve Osmanlı siyasi çıkarlarının bir noktada kesiştiğini (II),
- Viyana Kuşatması'nda dış politikanın belirleyici olduğunu (III)

kanıtlar niteliktedir.

A B C D E

3. Viyana Kuşatması'nda Osmanlı Devleti'nin başarılı olamaması üzerine Osmanlı Devleti'ni Avrupa ve Balkanlardan atmak için Papa'nın da desteği ile Osmanlı Devleti'ne karşı Kutsal İttifak oluşturulmuştur. Bu oluşumda Avusturya, Lehistan; Venedik, Malta ve Rusya yer almıştır.

A B C D E

5. XVII. yüzyılda yaşanan isyanlar; İstanbul İsyanları, Anadolu İsyanları ve Eyalet İsyanları olarak üç grupta toplanabilir. Bu isyanların çıkmasında; Yeniçeri maaşlarının zamanında verilmemesi, halktan alınan vergilerin yükseltiilmesi, tımarlı sipahilerin halka zuimetmesi, Osmanlı parasının değer kaybetmesi ve merkezi otoritenin bozulması gibi nedenler etkili olmuştur. Azınlıklar arasında milliyetçilik fikri ise 1789 Fransız İhtilali sonrasında yayılmıştır.

A B C D E

6. Aşağıdakilerden hangisi XVII. yüzyılda yaşanan Celali İsyanlarının sonuçları arasında gösterilemez?

- A) Yeniçeri sayısında azalma yaşanması
- B) Devletin para sıkıntısı çekmesi
- C) Ürünlerin fiyatlarının yükselmesi
- D) Büyük kaçgun denilen göçlerin başlaması
- E) Anadolu'da sosyai düzenin bozulması

7. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda;

- I. yeniçeri ve sipahi zorbalarının ortadan kaldırılması,
- II. saray harcamalarının kısıtlanması,
- III. Esham sisteminin uygulanması

gelişmelerinden hangilerinin ekonomiyi düzeltmek amacıyla yapıldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

8. Coğrafi Keşifler sonucu Akdeniz Limanları'nın öneminin azalması üzerine Osmanlı Devleti bu limanları tekrar canlandırmak için aşağıdakilerden hangisini yapmıştır?

- A) Batı Avrupa ülkelerine ticari imtiyazlar vermiştir.
- B) Sömürge bulma yarışına girmiştir.
- C) Merkantalizm anlayışı uygulamıştır.
- D) Avrupalı devletler arasındaki ekonomik rekabette yararlanmıştır.
- E) Hint Deniz Seferleri başlatmıştır.

9. Osmanlı Devleti II. Osman Dönemi'nde;

- I. İran,
- II. Lehistan,
- III. Rusya

devletlerinden hangileri ile savaşmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

10. Osmanlı Devleti'nde ilk önemli ıslahat girişiminde bulunan padişah aşağıdakilerden hangisidir?

- A) II. Osman
- B) II. Osman
- C) III. Ahmet
- D) III. Mehmet
- E) III. Murat

6. XVI. yüzyılda başlayıp XVII. yüzyılda gelişerek devam eden Celali İsyanları, Osmanlı Devleti'ni ekonomik, siyasi ve sosyal yönden oldukça etkilemiştir. Celâli İsyanları, devletin para sıkıntısı çekmesini, ürünlerin fiyatlarının yükseimesini ve Anadolu'da sosyal düzenin bozulmasını doğrudan etkilemiştir. Celâli İsyanlarının ortaya çıkardığı en büyük sonuçlardan biri, Büyük kaçgun denilen Anadolu köylüsünün geniş çaplı bir göçe başlamasıdır. Bu isyanlar ayrıca tımar sisteminin bozulması ve tımarlı sipahi sayısının azalmasına da neden olmuştur.

7. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda savaşların uzun sürmesi ve yenilgilerin artması, ganimetlerin ve vergilerin azalması, tımar sisteminin bozulması, lüks ve israfın artması, ticaret yollarının yön değiştirmesi gibi nedenlerden dolayı ekonomi bozulmuştur. Ekonomiyi düzeltmek amacıyla;
- Mali alanda ıslahatlar yapılarak modern anlamda ilk denk bütçe hazırlanmıştır.
 - Hazineye borcu olan kişilerden borçları tahsil edilmiştir.
 - Saray harcamaları kısıtlanmıştır (II).
 - Yeniçeri ve sipahi zorbalarının ortadan kaldırılması merkezî otoritenin güçlendirilmesine yöneliktir. Esham sistemi ise ilk defa XVIII. yüzyılda uygulanmıştır.

8. Osmanlı Devleti, Akdeniz Limanları'nı tekrar canlandırmak için Avrupalı bazı devletlere ticari imtiyazlar vermiştir.

9. II. Osman Dönemi'nde Osmanlı Devleti İran (I) ve Lehistan (II) ile savaşmıştır.

10. Osmanlı Devleti'nde ilk önemli ıslahat girişiminde bulunan padişah II. Osman'dır.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

11. II. Osman'ın, şeyhülislamın fetva vermek dışındaki yetkilerini elinden alması aşağıdakilerden hangisine kanıt olabilir?

- A) İlimiye sınıfının devlet işlerine karışmasının engellenmeye çalışıldığının
- B) Osmanlı başkentini Anadolu'ya taşımak istediğinin
- C) İslam hukuk anlayışına uyumadığının
- D) Yeniçeri Ocağının etkisinde kalmadığının
- E) Saraydan evlilik geleneğinin yıkıldığının

12. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti ekonomiyi düzeltmek ve peşin para ihtiyacını karşılamak için iltizam sistemini yaygınlaştırmıştır.

Buna göre Osmanlı Devleti'nde;

- i. Doğrudan hazineye giden gelirlerde artış yaşanmıştır.
- ii. Tımara ayrılan toprakların oranı azalmıştır.
- iii. Ordunun asker ihtiyacı paralı askerlerle giderilmeye çalışılmıştır.

durumlarından hangilerinin yaşandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) i, II ve III

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

14. IV. Murat Dönemi'nde aşağıdaki alanlardan hangisinde bir yasaklamaya gidildiği söylenemez?

- A) Tütün
- B) İçki
- C) Gece fenersiz sokağa çıkma
- D) Meyhane
- E) Tiyatro

15. Osmanlı Devleti'nde modern anlamda ilk devlet bütçesini yapan kişi ve dönemin padişahı aşağıdakilerden hangisinde birlikte verilmiştir?

	Denk bütçe yapan kişi	Dönemin padişahı
A)	Tarhuncu Ahmet Paşa	IV. Mehmet
B)	Tarhuncu Ahmet Paşa	IV. Murat
C)	Kemankeş Kara Mustafa Paşa	IV. Murat
D)	Köprülü Mehmet Paşa	III. Mehmet
E)	Tarhuncu Ahmet Paşa	III. Murat

13. Osmanlı Devleti'nde "kazan kaldırma" deyimini aşağıdakilerden hangisi için kullanılmıştır?

- A) Halk ayaklanmaları
- B) Milliyetçilik isyanları
- C) Yeniçeri İsyanları
- D) Eyalet isyanları
- E) Taht kavgaları

11. II. Osman'ın şeyhülislamın fetva vermek dışındaki yetkilerini elinden alması ilmiye sınıfının devlet işlerine karışmasının engellenmeye çalışıldığının kanıtı olabilir.

A B C D E

14. Tiyatro, Osmanlı Devleti'ne XIX. yüzyılda girmiştir. Bu sebeple tiyatrunun IV. Murat Dönemi'nde yasaklandığı söylenemez.

A B C D E

12. İltizam sisteminin yaygınlaşması ile hazineye giren nakit para artmış (I), tımara ayrılan toprak oranı ve ordudaki tımarlı sipahi azalmıştır. (II) Vergilerini ödeyemeyen köylü topraklarını terk ederek şehirlere göç etmiştir. Tımar sisteminin bozulması tımarlı sipahilerden oluşan eyalet askerlerinin azalmasına yol açmış, orduda oluşan açık paralı askerlerle giderilmeye çalışılmıştır (III).

A B C D E

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

13. Yeniçeriler ulufelerinin zamanında ödenememesi veya ayarı düşük para ile ödenmesi nedeniyle, padişah değişikliklerinde cülus bahşişi almak ve işlerine gelmeyen devlet adamlarını görevlerinden azlettirmek için özellikle devletin gücünün azaldığı dönemlerde sık sık isyan etmişlerdir. Onların bu ayaklanmaları genel olarak "kazan kaldırma" deyimini ile ifade edilmiştir.

A B C D E

15. IV. Mehmet padişah olduktan sonra ilk iş olarak sadrazamlığa Tarhuncu Ahmet Paşa'yı getirmiştir. Tarhuncu ise maliyeyi düzeltmek için gereksiz görevleri kaldırmış, tımar sistemini düzeltmeye çalışmış ve giderleri kısmıştır. Modern anlamda ilk devlet bütçesini yapan Tarhuncu Ahmet Paşa, çıkarı elden giden çevreler tarafından idam ettirilmiştir.

A B C D E

1. I. Aristo'nun bazı eserlerini Grekçeden Arapçaya çevirmiştir.
II. Lâle Devri'nde kurulan tercüme heyetinin başkanlığına getirilmiştir.
III. Dönemin ilim adamları tarafından kendisine Muallim-i Salis unvanı verilmiştir.

Hakkında bazı bilgilerin verildiği Osmanlı bilim insanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Naima Efendi
B) Kâtip Çelebi
C) Erzurumlu İbrahim Hakkı
D) Yanyalı Esad Efendi
E) Yirmisekiz Çelebi Mehmet

2. Çelebi Mehmet Dönemi'nden itibaren devam eden Osmanlı-Venedik savaşları aşağıdaki antlaşmalardan hangisi ile sona ermiştir?

- A) Kermen
B) Pasarofça
C) Ahmet Paşa
D) Belgrad
E) Zıstovi

3. Osmanlı Devleti'nde XVIII. yüzyılda Gerçek Davut Ağa tarafından can ve mal kayıplarını azaltmak amacıyla kurulan teşkilat aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Humbaracı Ocağı
B) Sürat Topçuları
C) Hendesehane
D) Tulumbacılar Ocağı
E) İstihkâm Okulu

4. Lale Devri'nde;

- I. ilk Türk matbaasının kurulması,
II. Enderun Kütüphanesi'nin açılması,
III. çiçek aşısının uygulanması

gelişmelerinden hangileri kültürel bayata önem verildiğinin göstergesidir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

5. I. Sadabad Köşkü
II. Revan Köşkü
III. Bağdat Köşkü

Yukarıdaki mimari eserlerden hangilerinin XVIII. yüzyılda Avrupa'nın etkisi ile barok ve rokoko üslupları kullanılarak yapıldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

1. Yanyalı Esad Efendi, Lale Devri'nin en önemli ilim ve fikir adamlarından biridir. Aristo'nun bazı eserlerini Grekçeden Arapçaya çevirip onları düzeltmiş ve bu şekilde tanınmıştır. Nevşehirli Damat İbrahim Paşa tarafından, Lale Devri'nde başlatılan yenileşme hareketleri kapsamında kurulan tercüme heyetinin başkanlığına getirilmiştir. Sahip olduğu ilim ve tecrübeyle yetiştirdiği öğrenciler, yaptığı önemli vazifeler, yazdığı eserler devrin âlimleri tarafından takdir edilmiştir. Dönemin ilim adamları tarafından kendisine Muallim-i Salis (Üçüncü Öğretmen) unvanı verilmiştir.

D

2. Osmanlı Devleti, Karlofça Antlaşması ile Venedik'e bıraktığı Mora Yarımadası ve Dalmaçya kıyılarını geri almak istiyordu. Bu nedenle 1715'te Venediklilere savaş açıldı. Silahtar Ali Paşa komutasındaki Osmanlı kuvvetleri kısa zamanda Mora'yı ele geçirdiler. Ancak Avusturya'nın da savaşa dâhil olması üzerine Osmanlı Devleti başarılı olamadı. 1718'de imzalanan Pasarofça Antlaşması ile Çelebi Mehmet Dönemi'nden itibaren devam eden Osmanlı-Venedik savaşları kesin olarak sona erdi.

B

3. Gerçek Davut Ağa 1715 Venedik seferi dönüşünde Müslüman olan Fransız asıllı bir mühendistir. Osmanlı Devleti'nde İstanbul'un en korktuğu afetlerin başında yangınlar gelmekteydi. 1718'deki Tüfenghane ve ardından Tophane yangınlarında tulumba ile yangına müdahale eden ve hizmeti büyük takdir toplayan Davut Ağa, Sadrazam Nevşehirli Damat İbrahim Paşa tarafından itfaiye teşkilatı kurmakla görevlendirildi. Gerçek Davut Ağa, Yeniçerilerden oluşan bir itfaiye bölüğü (Tulumbacılar Ocağı) kurmuş ve ölümüne kadar tulumbacıbaşılık görevini yürütmüştür.

D

4. Osmanlı tarihinde 1718 Pasarofça Antlaşması ile başlayıp, 1730 Patrona Halil İsyanı ile biten dönem Lale Devri olarak adlandırılmıştır. Osmanlı'da Avrupa tarzı ilk ıslahatlar Lale Devri'nde yapılmıştır. Bu dönem sosyal ve kültürel hayatta bir reform döneminin de başlangıcı olmuştur. İbrahim Müteferrika ve Said Efendi tarafından 1727'de ilk Türk matbaası kurulmuştur (I). Topkapı Sarayı'nda Enderun Kütüphanesi ve Yeni Cami Kütüphanesi açılmıştır (II). Doğu ve Batı dünyasından çeşitli eserler tercüme edilerek matbaada çoğaltılmıştır. Bu durum Osmanlı'da kültür hayatının canlanmasına ve dünyadaki yeni gelişmelerin yakından izlenmesine katkı sağlamıştır. Çiçek aşısının uygulanması ise sağlık alanında yaşanan bir gelişmedir.

C

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

5. Sadabad Sarayı XVIII. yüzyılda barok ve rokoko üslubunda inşa edilmiştir. Bağdat ve Revan Köşkleri Klasik Dönem Osmanlı mimarisi tarzında inşa edilen yapılarıdır.

A

6. Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyılda;

- I. eldeki mevcut toprakları koruma,
- II. kaybettiği toprakları geri alma,
- III. ıslahatlar yaparak bozulan yönleri düzeltme

politikalarından hangilerini uyguladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) II ve III
E) I, II ve III

8. Katolik Venedik'in, Ortodoks Mora halkı üzerinde baskı kurması üzerine, Osmanlı Devleti'nden yardım isteyen Mora halkına Osmanlı yardım etmiş ve Mora'yı tekrar ele geçirmiştir.

Bu gelişmeler üzerine Avusturya aşağıdaki antlaşmalardan bangisinin bozulduğunu ileri sürerek Osmanlı Devleti'ne savaş ilan etmiştir?

- A) İstanbul B) Prut
C) Karlofça D) Pasarofça
E) Belgrat

7. Prut Antlaşması'na göre,

- Azak Kalesi ve çevresi Osmanlılara geri verilmiştir.
- Rusya'nın Lehistan'ın iç işlerine karışmaması kabul edilmiştir.
- Rusya'nın İstanbul'da elçi bulundurma hakkı elinden alınmıştır.
- İsveç Kralı, XII. Şarl'ın ülkesine serbestçe dönmesi kabul edilmiştir.

Buna göre Osmanlı Devleti'nin;

- I. kaybettiği toprakları geri alma umudunun arttığı,
- II. Rusya'ya karşı üstünlük sağladığı,
- III. Rusya'nın iç işlerine karışmasını engellemeye çalıştığı

kazanımlarından bangilerini elde ettiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

9. Osmanlı Devleti ve Rusya 1724'te yapılan İstanbul Antlaşması ile aşağıdaki devletlerden bangisinin Kafkasya topraklarını aralarında paylaşmıştır?

- A) Gürcistan
B) Ermenistan
C) İran
D) Azerbaycan
E) Nahçıvan

10. Pasorafça Antlaşması'nın imzalanmasında arabuluculuk yapan devletler aşağıdakilerden bangisidir?

- A) Hollanda ve İngiltere
B) Hollanda ve Fransa
C) Fransa ve Rusya
D) İngiltere ve İran
E) Almanya ve Venedik

6. Osmanlı Devleti 1699 Karlofça ve 1700 İstanbul Antlaşmaları ile tarihinde ilk defa büyük çaplı toprak kaybı yaşamıştır. Devletin XVIII. yüzyılda uygulamaya koyduğu ilk politikası bu antlaşmalarla kaybettiği toprakları geri almak olmuştur (II). Bu amaçla Avusturya, Rusya ve Venedik'le savaşlar yapılmıştır. Osmanlı Devleti kaybettiği toprakların bir kısmını geri almasına rağmen, 1718 Pasarofça Antlaşması'ndan sonra eldeki mevcut toprakları koruma siyaseti izlemiştir (I). Ayrıca Avrupa örnek alınarak ıslahatlar yapılmış ve devletin bozulan yönleri yeniden düzenlenmeye çalışılmıştır (III).

8. Osmanlı Devleti'nin Mora'yı tekrar ele geçirmesi üzerine Avusturya, Karlofça Antlaşması'nın bozulduğunu ileri sürerek Osmanlı Devleti'ne savaş açmış ve yapılan savaşta kazanmıştır.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

9. XVIII. yüzyıl başlarında mezhep kavgaları ile uğraşan İran'ın Kafkasya topraklarını ele geçirmek için saldırıya geçen Rusya bu amacında başarılı olmuş ve Kafkaslardan güneye inmeye başlamıştır. Bunun üzerine Osmanlı Devleti Rusya'nın daha fazla güneye inmesine engel olmak için üç koldan İran'a girmiş, iki devletin İran topraklarında karşı karşıya gelmesi üzerine Fransa'nın arabuluculuğu ile İstanbul Antlaşması yapılmış ve iki devlet İran'ın Kafkasya topraklarını aralarında paylaşmıştır.

7. Prut Antlaşması'nın şartları düşünüldüğünde kaybettiği toprakları geri alma umudunun arttığı (I), Osmanlı Devleti'nin Rusya'ya karşı üstünlük sağladığı (II), Rusya'nın iç işlerine karışmasını engellemeye çalıştığı söylenebilir (III).

10. 1716'da yapılan Petervaradin Savaşı'nda Osmanlı ordusu yenilmiştir. Avusturya'nın Belgrad'ı ele geçirmesi üzerine Hollanda ve İngiltere araya girmiş iki devlet arasında Pasarofça Antlaşması imzalanmıştır. Bu antlaşma ile Osmanlı Devleti Batı karşısındaki üstünlüğünü kaybetmiştir.

11. Patrona Halî İsyânı ile Osmanlı tabtından indirilen padişah aşağıdakilerden hangisidir?

- A) II. Osman B) II. Ahmet
C) III. Ahmet D) I. Mahmut
E) III. Selim

12. Pasarofça Antlaşması'ndan sonra Sadrazam Nevşehirli Damat İbrahim Paşa Avrupa'nın çeşitli başkentlerine elçiler göndermiştir.

Buna göre Damat İbrahim Paşa'nın Batı dünya-sının;

- I. siyasi,
II. sosyal,
III. kültürel

unsurlarından hangileri hakkında bilgi edinmek amacıyla oduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

13. Lale Devri'nin sadrazamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Silahtar Ali Paşa
B) Sinan Paşa
C) Pargalı İbrahim Paşa
D) Nevşehirli Damat İbrahim Paşa
E) Rüstem Paşa

14. Yirmi Sekiz Çelebi Mehmet Efendi ile Paris'e giden oğlu Sait Efendi; matbaayı orada görmüş, incelemiş ve bunu Osmanlı başkentine getirmeye karar vermişlerdir. Yurda döndükten sonra Müteferrika İbrahim Efendi'nin imzasıyla sadrazama verdikleri dilekçe kabul edilmiş, ayrıca Şeyhülislam Abdullah Efendi'den gerekli fetva alınmıştır. Böylece 1727 yılında ilk Osmanlı matbaası kurulmuştur.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisinin doğru olduğu savunulamaz?

- A) Osmanlı Devleti, Avrupa'nın teknik yeniliklerinden yararlanmıştır.
B) Şeyhülislam her türlü kitabın matbaada basılmasını onaylamıştır.
C) Osmanlı bürokrasisinde yenilik taraftarları vardır.
D) İbrahim Müteferrika matbaanın Osmanlı Devleti'ne gelmesinde önemli rol oynamıştır.
E) Osmanlı Devleti ilk matbaasını XVIII.yüzyılda açmıştır.

15. XVIII. yüzyılda Rusya'nın yayılmacı politikaları yüzünden Osmanlı Devleti ile Rusya sık sık savaşmıştır.

Bu savaşların yaşanmasında Rusya'nın;

- I. Kırım'ı alarak Karadeniz'e yerleşmek,
II. Boğazlar üzerinden Akdeniz'e inerek sömürge bölgelerine ulaşmak,
III. İngiltere'nin Mısır'ı işgalini sonlandırmak
amaçlarından bangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

11. Osmanlı Devleti'nde 1718 - 1730 arasındaki döneme Lale Devri denilmiştir. Bu dönemde yaşanan olumsuzluklar yanında lüks ve israfın artması üzerine Patrona Halil İsyanı yaşanmıştır. Bu isyan ile III. Ahmet tahttan indirilmiş, yerine I. Mahmut tahta geçmiştir.

14. Şeyhülislam matbaasının Osmanlı Devleti'nde açılmasına fetva vermiş fakat hattatlar ve müstensihlerin işsiz kalmaması için dinî kitapların matbaada basılması yasaklanmıştır.

12. Avrupa'nın çeşitli bölgelerine gönderilen elçiler ile Osmanlı Devleti'nin Avrupa'nın siyasi (I), sosyal (II) ve kültürel (III) unsurları hakkında bilgi edinmeyi amaçladığı söylenebilir.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
İ

13. Lale Devri'nin ünlü sadrazamı Nevşehirli Damat İbrahim Paşa'dır.

15. XVIII. yüzyılda Osmanlı ve Rusya'nın sık sık savaşmasında Rusya'nın;
- Kırım'ı alarak Karadeniz'e yerleşmek (I),
 - Boğazlar üzerinden Akdeniz'e inerek sömürge bölgelerine ulaşmak (II)

amaçları etkili olmuştur. İngiltere, Mısır'ı XIX. yüzyılda işgal ettiği için Rusya'nın böyle bir amaç taşıdığı savunulamaz.

1. Aşağıdakilerden hangisi Küçük Kaynarca Antlaşması'nın sonuçları arasında gösterilemez?

- A) Karadeniz'in Türk gölü olmaktan çıkması
- B) Rusya'ya ilk defa kapitülasyon verilmesi
- C) Boğazlar Sorununun ortaya çıkması
- D) Halifeliğin siyasi güç olarak kullanılması
- E) Kırım topraklarının kaybedilmesi

2. Rus General Potemkin tarafından hazırlanan Grek Projesi'ne göre Osmanlı Devleti Avrupa'dan tamamen çıkarılacak ve Bizans İmparatorluğu yeniden canlandırılacaktı. Bu amaçla İstanbul Türklerin elinden alınacak ve burada Rus prenslerinin birinin yöneteceği Grek Devleti kurulacaktı.

Buna göre;

- I. Rusya'nın kendini Bizans İmparatorluğu'nun vârisi olarak gördüğü,
- II. İstanbul'un fethinin etkisinin hâîâ devam ettiği,
- III. Avrupa'daki Türk varlığının kabul edilmek istenmediği

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

3. Osmanlı Devleti'nde XVIII. yüzyılda yapılan Batı tarzı askerî islahatların başarılı olduğuna;

- I. 1768 - 1774 Osmanlı - Rus Savaşı,
- II. 1798 Fransa'nın Mısır'ı işgali,
- III. 1736 - 1739 Osmanlı - Rus ve Avusturya Savaşı

gelişmelerinden hangileri kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

4. III. Selim tarafından kurulan Nizam-ı Cedid Ordu-su'nun masraflarını karşılamak için oluşturulan kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İrad-ı Cedid
- B) Hazine-i Amire
- C) Hazine-i Hassa
- D) Matbaa-ı Amire
- E) Meşveret Meclisi

5. Kabakçı Mustafa İsyanı ile tahttan indirilen Osmanlı padişahı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) II. Selim
- B) III. Selim
- C) II. Ahmet
- D) III. Ahmet
- E) I. Mahmut

6. Osmanlı Devleti'nde XVIII. yüzyılda uzun süren savaşlar ve ordu masraflarının artması nedeniyle ekonomik açıdan sıkıntılar yaşanmış, devlet bütçesinde açıklar oluşmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bütçe açıklarını kapatmak amacıyla XVIII. yüzyılda gerçekleştirilen faaliyetler arasında gösterilebilir?

- A) Esham sisteminin uygulanması
- B) Balta Limanı Antlaşması'nın imzalanması
- C) İngiltere'den dış borç alınması
- D) Ramazan Kararnamesi'nin yayımlanması
- E) Kâğıt paraların basılmaya başlanması

7. Osmanlı Devleti'nde XVIII. yüzyıldan itibaren iltizam uygulamasından vazgeçilerek vergi kaynaklarının yaşam boyu kiralandığı malikâne sistemine geçilmiştir.

Bu durumun;

- I. âyan,
- II. seyfiye,
- III. ilmiye

sınıflarından hangilerinin güçlenmesine ortam hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

1. 1774'te Osmanlı Devleti ile Rusya arasında imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması'nın sonuçlarından bazıları şunlardır:

- Karadeniz Türk gölü olmaktan çıktı ve Karadeniz'deki Osmanlı hâkimiyeti sona erdi.
- Rusya ilk defa kapitülasyonlardan yararlanma hakkı elde etti.
- Siyasi ilişkilerde ilk defa halifeliğin gücünden yararlanılmaya başlandı.
- Halkı Müslüman ve Türk olan Kırım toprakları kaybedildi.

Boğazlar Sorunu ise 1833 Hünkâr İskelesi Antlaşması ile ortaya çıkmıştır.

2. Hazırlanan Grek Projesi'ne göre Rusya'nın kendini Bizans'ın vârisi olarak gördüğü (I), İstanbul'un fethinin hâlâ kabullenilmediği (II), Avrupa'daki Türk varlığının yok edilmek istendiği (III) çıkarımlarına ulaşılabilir.

3. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyılda I. Mahmut döneminden itibaren Batı tarzı askeri ıslahatlara ağırlık vermiştir. Avrupa'dan getirilen Comte de Bonneval ve Baron de Tott gibi askeri uzmanlar tarafından bozulan orduyu düzeltmek amacıyla yenilikler yapılmıştır. Bu alanda yapılan ıslahatlar sayesinde 1736 - 1739 Osmanlı - Rus ve Avusturya Savaşı (III) ile 1798'de Fransa'nın Mısır'ı işgali (II) sırasında önemli askeri başarılar elde edilmiştir. Cezzar Ahmet Paşa komutasındaki Nizam-ı Cedit Ordusu Akka'da Fransızları yenilgiye uğratmıştır. 1768 - 1774 Osmanlı - Rus Savaşı ise Osmanlı Devleti'nin yenilgisiyle sonuçlanmıştır.

4. III. Selim tarafından kurulan Nizam-ı Cedit Ordusu'nun masraflarını karşılamak için İrad-ı Cedit kurumu oluşturulmuştur.

5. Kabakçı Mustafa İsyanı ile Osmanlı tahtından indirilen Osmanlı padişahı III. Selim'dir. Böylece Nizam-ı Cedit Devri sona ermiştir.

6. Osmanlı Devleti XVII. yüzyılda uzun süren ve üst üste kaybedilen savaşlar nedeniyle ekonomik açıdan sıkıntılar yaşamış, devlet bütçesinde açıklar oluşmuştur. XVIII. yüzyılda savaş ve ordu masraflarının artması üzerine mali bunalım sürekli artış göstermiştir. Oluşan bütçe açıklarını kapatmak amacıyla halktan yeni vergiler toplanmış, 1775'te I. Abdülhamit Dönemi'nde Esham sistemi denilen ilk iç borçlanma uygulanmıştır. Soruda verilen diğer gelişmeler ise XIX. yüzyılda yaşanmıştır.

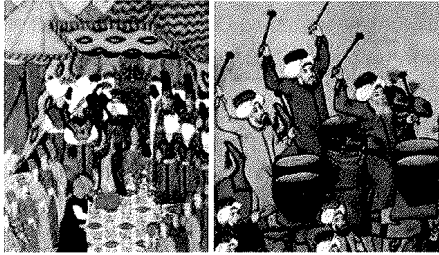
7. XVIII. yüzyılda iltizam sisteminin yaygınlaşması ile âyan sınıfı güçlenmiştir(I).

8. Aşağıdakilerden hangisi Avrupa mimarisine özgü barok ve rokoko üslupları kullanılarak İstanbul'da yapılan mimari eserlerden biri değildir?

A) Laleli Külliyesi
B) Nuruosmaniye Camisi
C) III. Ahmet Çeşmesi
D) Koca Ragıp Paşa Kütüphanesi
E) İshak Paşa Sarayı

9.

Örnekleri verilen sanat dalının XVIII. yüzyıldaki ünlü sanatçısı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Nedim
B) Naima
C) Levnî
D) Nabi
E) Baki

10. III. Selim'in Nizam-ı Cedid adı verilen ıslahat programı çerçevesinde yaptıklarına aşağıdakilerden hangisi örnek gösterilemez?

A) Batı tarzında modern bir ordu kurması
B) Yeni bir askerî okui açması
C) Avrupa ülkelerinden subaylar ve öğretmenler getirtmesi
D) Avrupa'da ilk daimî elçilikleri açması
E) İlk matbaayı kurması

11. XVIII. yüzyılda;

I. askerî,
II. toplumsal,
III. kültürel

alanların hangilerinde ıslahatlar yapıldığı söylenbilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

12. XVIII. yüzyılda Divanîhumayunun önemini kaybetmesiyle aşağıdakilerden hangisi önemli bir kurum hâline gelmiştir?

A) Babıali
B) Birun
C) Enderun
D) Bab-ı Meşihat
E) Dersaadet

13. Aşağıdakilerden hangisi III. Selim Dönemi'nde askerî alanda yapılan yeniliklerden biri değildir?

A) Zahirî Nazırlığının kurulması
B) Mühendishane-i Berrî Hümayunun kurulması
C) Donanmanın güçlendirilmeye çalışılması
D) Selimiye ve Levent kırsallarının kurulması
E) Tophanenin ıslah edilmesi

14. III. Selim'in devlet adamlarına lahiyalar hazırlatması ve meşveret meclisleri kurması aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olabilir?

A) Planlı ve programlı olarak ıslahat yapmak istediğinin
B) Sadece askerî alanda ıslahatlara önem verdiğinin
C) Önceki padişahların uygulamalarını takip ettiğinin
D) Sorunlara yüzeysel uygulamalar getirdiğinin
E) İlk defa Osmanlı Devleti'nde ıslahat hareketlerine giriştiğinin

15. XVII. yüzyıl ıslahatları ile XVIII. yüzyıl ıslahatlarının;

I. devletin bozulan kurumlarının Avrupa örnek alınarak düzeltilmek istenmesi,
II. Avrupa ile diplomatik ilişkiler kurularak Avrupa'nın yakından tanınmaya çalışılması,
III. yapılan ıslahatların özellikle yeniçeriler tarafından engellendiği için başarıya ulaşamaması

özelliklerinden hangileri yönüyle benzerlik taşıdığı söylenemez?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

8. İshak Paşa Sarayı, Ağrı'nın Doğubeyazıt ilçesinde inşa ettirilmiştir.

ABDE

12. XVIII. yüzyılda Divan-ı Humayun önemini kaybedince sadrazamların konağı olan Bab-ı alinin önemi artmıştır.

ABDE

9. Verilen minyatür örneklerinin XVIII. yüzyıla özdeşleşmiş ustası Levnî'dir.

ABDE

13. III. Selim Dönemi'nde kurulan Zahirî (Tahıl) Nazırlığı askerî alanda yapılan yeniliklerden değildir. 1795'te kurulan bu nazırlık zahire toplama, saklama ve dağıtma görevini üstlenmiştir.

ABDE

10. III. Selim Dönemi'nde ilk matbaa değil, ilk devlet matbaası kurulmuştur. İlk matbaa ise III. Selim Dönemi'nden önce Lale Devri'nde kurulmuştur.

ABDE

14. III. Selim, devletin içinde bulunduğu sorunlara çözüm bulmak için devlet adamlarına ve devrin ileri gelenlerine raporlar (lahiyalar) hazırlatmış, meşveret (danışma) meclisleri kurmuştur. III. Selim bu uygulamalarla planlı programlı ıslahat hareketlerine girişmek istediğini göstermiştir.

ABDE

11. XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde askerî (I) ve ekonomik alanların dışında ilk kez toplumsal (II) ve kültürel (III) alanlarda da ıslahatlar yapılmıştır.

ABDE

15. XVIII. yüzyılda yapılan ıslahatların XVII. yüzyıl ıslahatlarından;

- devletin bozulan kurumlarının Avrupa örnek alınarak düzeltilmek istenmesi (I),
- Avrupa ile diplomatik ilişkiler kurularak Avrupa'nın yakından tanınmaya çalışılması (II)

yönleriyle farklılık taşıdığı söylenebilir. Bazı çıkar çevrelerinin, özellikle Yeniçerilerin ıslahatları engellemek istemesi ise benzer yönleri arasındadır.

ABDE

1. Osmanlı Devleti Pasarofça Antlaşması'ndan sonra;

- I. savaşıardan kaçınma,
- II. elindeki toprakları koruma,
- III. Avrupalı devletlerle iyi geçinme

politikaiaarından hangilerini uygulamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

2. Osmanlı Devleti'nde 1718 - 1730 yılları arası dönem aşağıdakiilerden hangisiyle adlandırılmıştır?

- A) Tanzimat Dönemi
- B) İstibdat Dönemi
- C) Lale Devri
- D) Fetret Devri
- E) Meşrutiyet Dönemi

3. I. Baron de Tott
II. Von der Goltz
III. Conte de Bonneval

Yukarıdakilerden hangileri XVIII. yüzyıl ıslahatlarının yapılmasına katkı sağlayan yabancı askeri uzmanlar arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

4. Lale Devri'nde gerçekleştirilen;

- I. ilk Türk matbaasının kurulması,
- II. çiçek hastalığı için aşı uygulanması,
- III. Sadabat Kasrı'nın inşa edilmesi

yeniliklerinden hangileri Batı'dan etkilenildiğinin göstergesidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

5. Gerileme Dönemi ıslahatlarını Duraklama Dönemi ıslahatlarından ayıran en önemli fark aşağıdakiilerden hangisidir?

- A) Askerî alanda yapılması
- B) Avrupa'nın örnek alınması
- C) Mali alanda yapılması
- D) Kalıcı olması
- E) Halk tarafından yapılması

6. Osmanlı Devleti, Şahin Giray'ın Kırım hanı olmasını aşağıdakiilerden hangisini imzaiyarak kabul etmiştir?

- A) Belgrat Antlaşması
- B) Küçük Kaynarca Antlaşması
- C) Aynalıkavak Tenkihnamesi
- D) Yaş Antlaşması
- E) Prut Antlaşması

7. Aşağıdakilerden hangisi XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin genei durumu hakkında doğru bir bilgi değildir?

- A) Değişim ve diplomasi hızlanmıştır.
- B) Avrupa ile diplomatik ilişkiler kurulmuştur.
- C) Avrupa'ya karşı kendini üstün görme politikasından vazgeçilmiştir.
- D) Savunma politikalarına ağırlık verilmiştir.
- E) Daha çok milliyetçilik isyanları çıkmıştır.

8. XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde yaşanan Çeşme Olayı aşağıdaki aianlardan hangisinde yeni düzenlemeier yapılmasını sağlamıştır?

- A) Yeniçeri Ocağı
- B) Tımarlı sipahiler
- C) Deniz Kuvvetleri
- D) Yardımcı kuvvetler
- E) İltizam sistemi

1. Osmanlı Devleti Pasarofça Antlaşması'ndan sonra savaşta kaçınma siyaseti izlemeye başlamış (I), yeni fetihler yapma yerine elindeki toprakları koruma siyaseti gütmüş (II), buna bağlı olarak da Avrupalı devletlerle iyi geçinmeye çalışmıştır (III).

2. Osmanlı Devleti'nde 1718 - 1730 yılları arası dönem Lale Devri olarak adlandırılmıştır.

3. I. Mahmut, Osmanlı ordusunun yeniden güçlenmesi için çağdaş askerlik bilgisi bulunan subaylara ihtiyaç olduğunu düşünmüştür. Fransız asıllı Conte de Bonneval (III) ülkeye davet edilmiştir. Bonneval, İslamiyet'i kabul ederek Ahmet adını almıştır. Sultan III. Mustafa, çağdaş bilgilerle donatılmış deniz subayı yetiştirilmesi konusunda harekete geçmiştir. Bu nedenle Baron de Tott (I) isimli Fransız mühendis, donanmayı iyileştirme çalışmalarında görevlendirilmiştir. Von der Goltz ise XIX. yüzyılda II. Abdülhamid Dönemi'nde Almanya'dan gelmiştir.

4. Osmanlı'da Avrupa tarzı ilk ıslahatlar Lale Devri'nde yapılmıştır. İbrahim Müteferrika ve Said Efendi tarafından 1727'de ilk Türk matbaası kurulmuştur. Matbaa Avrupa'dan alınan ilk teknik yenilikler (I). Bu dönemde sivil mimari ön plana çıkmış, Avrupa mimarisini örnek alınarak eserler yapılmaya başlanmıştır. III. Ahmet Çeşmesi ve Sadabat Kasrı bu eserler arasında yer almaktadır (III). Ayrıca ilk defa çiçek hastalığı için aşı uygulanmıştır. Çiçek aşısı Avrupa'dan alınan bir yenilik değildir.

5. XVIII. yüzyılda yani Gerileme Dönemi'nde Avrupa'nın gerisinde kalındığı fark edilerek askerî, mali, teknik alanlarda Avrupa'yı örnek alan ıslahatlar yapılmıştır. Bu durum Duraklama Dönemi ıslahatlarından Gerileme Dönemi ıslahatlarını ayıran en büyük faktördür.

6. Osmanlı Devleti, Rusya ile 1779'da imzaladığı Aynalıkavak Tenkihnamesi ile Şahin Giray'ın Kırım hanı olmasını kabul etmiştir. Bu durum Kırım ilhakının ikinci aşamasıdır.

7. XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde milliyetçilik isyanlarının çıktığı söylenemez. Ulusçuluk isyanları Osmanlı devletini XIX. yüzyılın başlarında etkileyecektir.

8. 1768 - 1774 Osmanlı - Rus Savaşı'nda Ruslar Baltık Denizi'nden hareket ederek Cebelitarık Boğazı'nı geçmiş ve Akdeniz'e girmiştir. Daha sonra Çeşme Limanı'na gelerek burada demirli bulunan Osmanlı donanmasını yakmıştır. Bu Osmanlı deniz gücü için İnebahtı Deniz Savaşı'ndan sonraki en büyük felaket olmuştur. Tarihe Çeşme Vakası olarak geçen bu gelişme sonunda deniz kuvvetlerinde yenileşmeye gidilmiştir.

9. I. Fransa
II. İsveç
III. Prusya

Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyılda yukarıdaki devletlerden hangileri ile kapitülasyon antlaşması imzalandığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

10. Kanuni Dönemi'nde Fransa'ya verilen kapitülasyonların sürekli hâle getirilmesinde;

- I. Belgrat Antlaşması,
II. Fransa'nın Mısır'ı işgali,
III. Küçük Kaynarca Antlaşması

gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu söylenbilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

11. III. Selim ıslahat yapmak için kendisine sunulan raporları inceledikten sonra meşveret meclisleri oluşturarak buralara eyaletlerden gelen temsilcilerin de katıldığı büyük meclisler oluşturmuştur.

III. Selim'in bu uygulamasının;

- I. halk ile devlet arasındaki kopukluğu gidermek,
II. yapılacak yenilikleri halka mal etmek,
III. ıslahatlarda kalıcılığı yakalamak

amaçlarından hangilerine yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

12. Osmanlı Devleti, Fransız İhtilali'nin sonuçlarından en fazla etkilenen devletlerden biri olmuştur.

Bu durumun yaşanmasında;

- I. çok uluslu yapı,
II. coğrafi büyüklük,
III. jeopolitik konumu

unsurlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

13. Pıncı programı ıslahat yapan ilk Osmanlı padişahı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I. Mahmut
B) II. Mahmut
C) I. Selim
D) III. Selim
E) II. Osman

14. Aşağıdakilerden hangisi III. Selim Dönemi'nde askerî alanda yapılan yeniliklerden biri değildir?

- A) Yeniçeriler talim zorunluluğu getirilmesi
B) Nizam-ı Cedit adıyla yeni bir ordu oluşturulması
C) Levent ve Selimiye kışlalarının yapılması
D) Fransa ve İsveç'ten subaylar, mühendisler ve teknik elemanlar getirilmesi
E) İstihkâm Okulunun açılması

15. Nizam-ı Cedit Ordusu'nun Akka Kalesi önlerinde Napolyon kuvvetlerini yenmesi aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olabilir?

- A) III. Selim Dönemi'nde askerî alanda yapılan ıslahatlar olumlu sonuçlar vermiştir.
B) İngiltere ve Rusya Fransa'ya karşı Osmanlı Devleti'ni desteklemiştir.
C) Fransa sömürgeci bir anlayış sergilemiştir.
D) Osmanlı Devleti, denge politikası uygulamıştır.
E) Nizam-ı Cedit Ordusu için İradıcedit hazinesi oluşturulmuştur.

9. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyılda Avusturya - Rusya ittifakına karşı Fransa, İsveç ve Prusya ile dostluk kurma politikası izlemiştir. Bu amaçla 1740'ta Fransa ile var olan kapitülasyonları genişletmiş (I); 1737'de İsveç (II), 1761'de Prusya ile (III) kapitülasyon antlaşması imzalamıştır.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

10. 1736 - 1739 Osmanlı - Avusturya Savaşları'nda Fransa arabuluculuk rolü üstlenmiş ve Belgrat Antlaşması'nın yapılmasını sağlamıştır (I). Bu antlaşmada yaptığı arabuluculuk karşılığında Osmanlı Devleti'nden 1740'ta kapitülasyonların sürekli hâle getirilmesi imtiyazını elde etmiştir. Böylece her padişah değişikliğinde Fransa'nın kapitülasyonları yeniden onaylatma zorunluluğu ortadan kalkmıştır.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

11. III. Selim ıslahat yapmak için kendisine sunulan raporları inceledikten sonra meşveret meclisleri oluşturarak buraiara eyaletlerden gelen temsilcilerin de katıldığı büyük meclisler oluşturmuştur. III. Selim bu uygulama ile halk ile devlet arasındaki kopukluğu gidermek (I), yapılacak yenilikleri halka mal etmek (II), ıslahatlarda kalıcılığı yakalamak (III) amaçlarına ulaşmaya çalışmıştır.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

12. Osmanlı Devleti'nin Fransız İhtilali'nin sonuçlarından en fazla etkilenen devletlerden biri olmasında çok uluslu yapısı (I), coğrafi olarak Avrupa'ya yakın olması (III) durumları etkili olmuştur.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

13. İleri görüşlü ve yetenekli olan III. Selim planlı ve programlı ıslahat yapan ilk Osmanlı padişahıdır.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

14. İstihkâm Okulu, I. Abdülhamit Dönemi'nde açılmıştır.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

15. Nizam-ı Cedit Ordusu'nun Cezzar Ahmet Paşa komutasında Akka Kalesi önlerinde Napolyon kuvvetlerini yenmesi III. Selim Dönemi'nde yapılan askeri ıslahatların olumlu sonuçlar doğurduğunu göstermektedir.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

1. Avrupa'da meydana gelen;

- I. kâğıt, matbaa ve pusulanın kullanılması,
- II. Rönesans hareketlerinin başlaması,
- III. Magna Carta'nın imzalanması

gelişmelerinden hangilerinde İslam dünyasının etkisi olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2. Çifte Gül Savaşları aşağıdaki devletlerden hangisinde yaşanmıştır?

- A) Fransa
- B) İtalya
- C) İngiltere
- D) Almanya
- E) İspanya

3. Polanya'da doğmuştur. Dünya'nın ve diğer gezegenlerin Güneş etrafında döndüklerini açıklamıştır. Güneş merkezli evren modelini sistemleştirmiştir. Kiliseye rağmen bir çok eser meydana getirmiştir.

Bu parçada sözü edilen hilim insanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kopernik
- B) Galileo
- C) Bacon
- D) Pascal
- E) Kepler

4. 1450 yılında Almanya'da Jean Gutenberg tarafından geliştirilen ve Avrupa'da yaşanan demokratik gelişmelerde ve düşünce akımlarının yayılmasında önemli rol oynayan teknik araç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Telefon
- B) Pusula
- C) Telgraf
- D) Matbaa
- E) Buhar makinesi

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

5. 1815'te toplanan Viyana Kongresi'nde, milliyetçilik ve özgürlük akımlarını önleyebilmek için bütün kralların bu akımlar karşısında birbiriyle dayanışmasını ve fiili yardımlaşmasını öngören bir sistem kurulmuştur.

Viyana Kongresi'nde kurulan bu sisteme aşağıdaki devlet adamlarından hangisinin adı verilmiştir?

- A) Otto von Bismarck
- B) Kont Cavour
- C) Çar I. Alexander
- D) Kont Metternich
- E) Prens Mençikof

1. Avrupalılar Haçlı Seferleri sırasında Müslümanlardan kâğıt, matbaa, barut ve pusula gibi icatları öğrenmişler ve seferler sonucunda Avrupa'ya götürmüşlerdir (I). Bu icatlar Avrupa'da bilim ve tekniğin gelişmesine katkı sağlamıştır. Avrupalıların Endülüs Emevileri ve Haçlı Seferleri ile İslam medeniyetini yakından tanımaları İtalya'da Rönesans hareketlerinin başlamasında da etkili olmuştur (II). 1215'te İngiltere Kralı Yurtsuz John ile halk arasında imzalanan Magna Carta ise Avrupa'da demokrasiye geçişte ilk adım olmuştur. Magna Carta'nın imzalanmasında İslam dünyasının etkisi olmamıştır.

2. Çifte Gül Savaşları, İngiltere'de York ve Lancaster hanedanları arasında yaşanmıştır. Savaşın sonunda iç savaşı kazanan Tudor hanedanlığı tahtı ele geçirmiştir.

3. Nicolaus Kopernik (1473 - 1543), Polonya'da doğmuştur.
- Dünya'nın ve diğer gezegenlerin Güneş etrafında döndüklerini açıklamıştır.
 - Güneş merkezli evren modelini sistemleştirmiştir.
 - Kiliseye rağmen birçok eser meydana getirmiştir.

4. Matbaa, 1450 yılında Almanya'da Jean Gutenberg tarafından geliştirilmiştir. Daha önce elle yazılan, çok pahalı olan ve yazılması için çok zaman harcanılan kitaplar matbaada basılıp çoğaltılmıştır. Bu durum bilim ve düşünce hayatının gelişmesini sağlamış, Reform, Rönesans, hümanizm gibi akımların yayılmasında önemli rol oynamıştır.

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
I

5. Fransız İhtilali'nin yaydığı fikirlere karşı Fransa ile diğer Avrupalı devletler arasında savaşlar yapıldı. Fransa ile savaşan Avrupalı devletler, bozulan sınırları ve siyasi dengeyi yeniden düzenlemek ve Avrupa'nın geleceğini belirlemek amacıyla 1815'te Viyana Kongresi'ni topladılar. Kongreye Avusturya başbakanı Kont Metternich başkanlık yaptı. Kongrede milliyetçilik ve özgürlük akımlarını önleyebilmek için bütün kralların yardımlaşmasını öngören Metternich Sistemi kuruldu.

6. Aşağıdaki gelişmelerden hangisi Orta Çağ'ın başlangıcı olarak kabul edilir?

- A) Coğrafi Keşiflerin başlaması
- B) Roma İmparatorluğu'nun ikiye ayrılması
- C) Kavimler Göçü'nün yaşanması
- D) Yüzyıl Savaşları'nın başlaması
- E) İstanbul'un fethedilmesi

7. Avrupa'da halkın ilk kez kralın yanında yönetime katıldığı ve kralın yetkilerinin sınırlandırıldığı olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rönesans
- B) Magna Carta
- C) Reform
- D) Yüzyıl Savaşları
- E) Otuz Yıl Savaşları

8. Feodalite, toprak egemenliğine dayanan federal bir yönetim sistemidir. XV. yüzyıldan itibaren Avrupa'nın feodal yapısı değişmeye başlamıştır.

Bu değişimin yaşanmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu savunulamaz?

- A) Haçlı Seferleri'nin yapılması
- B) İstanbul'un fethinde toprakların surları yıkılabileceğinin anlaşılması
- C) Yüzyıl Savaşları'nın yaşanması
- D) Yeni kıtalara yapılan göçlerle nüfusun azalması
- E) ABD'nin kurulması

9. Orta Çağ Avrupası'nda kullanılan aşağıdaki kavram - anlam eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

Kavram	Anlam
A) Endüljans	Kilisenin para karşılığı cennetten yer satması
B) Aforoz	Kilisenin bir bireyin günahlarını affetme uygulaması
C) Enterdi	Kilisenin bir ülkeyi halkı ile birlikte dinden çıkarması
D) Vaftiz	Hristiyanlıkta yeni doğan çocuklar için yapılan dinî tören
E) Engizisyon	Hristiyanlık inancı dışındaki inançları cezalandırmak için kurulan mahkeme

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

10. İngiltere'nin;

- dünyanın her yerinde çok sayıda sömürgeye sahip olması,
- ham madde birikimi ve pazarlama imkânı,
- araştırma ve özgür düşünme imkânlarının yaratılması

özellikleri aşağıdakilerden hangisinin ilk olarak burada yaşanmasını sağlamıştır?

- A) Reform Hareketleri
- B) Rönesans Hareketleri
- C) Sanayi Devrimi
- D) Coğrafi Keşifler
- E) 1848 İhtilalleri

6. Orta Asya'da Asya Hun Devleti'nin yıkılmasından sonra başta Hunlar olmak üzere çeşitli Türk boyları batıya doğru hareket etmişlerdir. Bu hareket Karadeniz'in kuzeyinde bulunan ve çoğunluğu Germen olan Ostrogot, Vizigot, Gepit gibi çeşitli kavimlerin batıya doğru hareket etmesine neden olmuş, Romalılar tarafından Barbarlar olarak nitelendirilen bu kavimlerin yer değiştirmesi Kavimler Göçü olarak nitelendirilmiştir. Bugünkü Avrupa'nın temellerinin atıldığı bu gelişme Orta Çağ'ın başlangıcı olarak kabul edilmiştir. Fakat Avrupalı tarihçiler feodalitenin başlayıp bitmesini Orta Çağ olarak kabul eder.

7. Avrupa'da demokrasiye geçişte ilk aşama, İngiltere kralı Yurtsuz John'un kabul ettiği Magna Carta olmuştur. Krala karşı ayaklanan soylular, hazırladıkları bu sözleşmeyi zorla kabul ettirmişlerdir. Bu şartname ile halk ilk kez kralın yanında yönetime katılmış ve kralın yetkileri sınırlandırılmıştır.

8. ABD, 1787'de yani XVIII. yüzyılda kurulmuştur. ABD kurulduğunda Avrupa'da feodal sistem son bulmuş, merkezî krallıklar güçlenmiştir. XV. yüzyılda feodal sistemin yapısının değişmeye başlamasında Haçlı Seferleri'ne katılan birçok soylunun seferler sırasında ölmesi veya servetlerini kaybetmesi, İstanbul'un fethi, Coğrafi Keşifler sonucu yeni keşfedilen yerlere yaşanan göçler, Yüzyıl Savaşları'nda soyluların zayıflaması (Fransa bunu fırsat bilerek feodaliteyi kaldırmıştır), Çifte Gül Savaşları etkili olmuştur. Bu gelişmeler Avrupa'da mutlakiyet rejimlerini güçlendirmiştir.

9. Aforoz, kilisenin bir bireyi dinden çıkarma uygulamasıdır. Endüljans, kilisenin para karşılığı cennetten yer satmasıdır. Enterdi, kilisenin bir ülkeyi halkı ile birlikte dinden çıkarmasıdır. Vaftiz, Hristiyanlık'ta yeni doğan çocuklar için yapılan dinî törendir. Engizisyon, Hristiyanlık inancı dışındaki inançları cezalandırmak için kurulan mahkemedir.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

10. İngiltere'nin;

- dünyanın her yerinde çok sayıda sömürgeye sahip olması,
- ham madde birikimi ve pazarlama imkânı,
- araştırma ve özgür düşünme imkânlarının yaratılması

Sanayi Devrimi'nin ilk olarak bu ilkede yaşanmasını sağlamıştır.

11. Aşağıdakilerden hangisi ile Fransa'da inanç serbestliği kanuni güvence altına alınmıştır?

- A) Nantes Fermanı
- B) Vestfalya Antlaşması
- C) Augsburg Antlaşması
- D) Luther Bildirgesi
- E) Yüzyıl Savaşları

12. Kanuni Dönemi'nde Martin Luther'in faaliyetlerinin yakından takip edilerek desteklenmesinde;

- I. Hristiyan birliğini parçalamak,
 - II. Osmanlı Devleti'ndeki Reform hareketlerini sonlandırmak,
 - III. Avrupalı bazı devletlere ticari imtiyazlar tanımak
- amaçlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

13. Reform Hareketleri ilk önce aşağıdaki Avrupa devletlerinin hangisinde başlamıştır?

- A) İngiltere
- B) Almanya
- C) İtalya
- D) Vatikan
- E) Fransa

14. XVI. yüzyılda Hristiyanlığın Katolik mezhebindeki bozulmaları önlemek ve yeniden düzenleme yapmak için Avrupa'da başlayan Reform Hareketleri Osmanlı Devleti'nde etkili olmamıştır.

Bu durumun ortaya çıkmasında;

- I. Osmanlı Devleti'nin tebaasına din ve ibadet özgürlüğü tanınması,
- II. Osmanlı toplumunda huzur ve güvenliğin hâkim olması,
- III. Ortodoks din adamlarının halk üzerinde baskı oluşturmaya engel olunması

nedenlerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

15. Katolik - Protestan Savaşı olarak da bilinen Otuz Yıl Savaşları aşağıdaki antlaşmalardan hangisi ile sona ermiştir?

- A) Vestfalya Antlaşması
- B) Paris Antlaşması
- C) Versay Antlaşması
- D) Berlin Antlaşması
- E) Augsburg Antlaşması

11. Fransa Kralı IV. Henri, Nantes Fermanı ile inanç serbestliğini kanunlaştırmış, Katolik mezhebinin yanında Kalvenizm de resmî mezhep olmuştur.

A B C D E

14. Reform Hareketleri'nin Osmanlı Devleti'nde etkili olmamasında,

- Osmanlı Devleti'nin gayrimüslim halka ve tebaasındaki tüm insanlara din ve ibadet özgürlüğü tanınması (I),
- Avrupa, Reform Hareketleri ile kargaşa içinde boğuşurken Osmanlı toplumunda huzur ve güvenin hâkim olması (II),
- Ortodoks din adamlarının halk üzerinde baskı yapmasına müsaade edilmemesi (III)

etkili olmuştur.

A B C D E

12. Kanuni Dönemi'nde, Avrupa'da yaşanan Reform Hareketleri yakından takip edilerek desteklenmiştir. Reform Hareketlerinin desteklenmesindeki amaç, Hristiyan birliğini parçalamaktır (I).

A B C D E

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
I

13. Reform Hareketleri ilk önce Almanya'da başlamıştır. Bu durumun yaşamasında İncil'in ilk kez Almancaya tercüme edilmesi, Alman kiliselerinin doğrudan Vatikan'a bağlı olması, Hristiyanlığın burada diğer Avrupa devletlerine göre geç kabul edilmesi gibi nedenler etkili olmuştur.

A B C D E

15. Otuz Yıı Savaşları, Katolik - Protestan Savaşı olarak da bilinmesinin yanında, Kutsal Roma İmparatorluğu ile bağlı devletler arasında, bağımsızlığını kazanmak amacıyla yapılan mücadeleleri kapsamaktadır. Savaşın sonunda Vestfalya Antlaşması imzalanmış ve bu antlaşma ile Avrupa halkına mezhep seçebilişme özgürlüğü verilmiştir.

A B C D E

1. Merkantilizm anlayışı ile hareket eden devletlerin aşağıdaki ekonomik hareketlerden hangisini yapması beklenmez?

A) İç ticarete vergileri düşürmek
B) İthalatta vergileri artırmak
C) Yerli sanayiye korumak
D) İhracatı teşvik etmek
E) Ham madde ve değerli madenleri ülke dışına satmak

2. Avrupa'da yaşanan;

I. Fransız İhtilali,
II. Coğrafi Keşifler,
III. Yüzyıl Savaşları

gelişmelerinden hangilerinin Osmanlı Devleti'ni olumsuz yönde etkilediği söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

3. Ekonomide serbestliği savunan liberalizmin kurucusu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Adam Smith
B) Laplace
C) Benjamin Franklin
D) Euler
E) Reaumur

4. XVI. yüzyılda dünya ticaret merkezinin Kuzey Avrupa kıyılarına kayması üzerine Osmanlı Devleti, Akdeniz ticaretini yeniden canlandırmak için aşağıdaki faaliyetlerden hangisini yapmıştır?

A) Fransa ve İngiltere'ye kapitülasyon vermiştir.
B) Rumeli üzerine fetihler düzenlemiştir.
C) Yeniçeri Ocağında ıslahatlar yapmıştır.
D) Balta Limanı Ticaret Antlaşması'nı imzalamıştır.
E) İslah-ı Sanayi Komisyonunu oluşturmuştur.

5. I. Fransa
II. Almanya
III. İspanya

Yukarıdaki devletlerden hangilerinin Otuz Yıl Savaşları'ndan yenik çıktığı söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

6. Avrupa'da feodalitenin güç kaybetmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu savunulamaz?

A) Haçlı Seferleri
B) Yüzyıl Savaşları
C) Çifte Gül Savaşları
D) Coğrafi Keşifler
E) Kavimler Göçü

7. Maya, İnka, Aztek gibi uygarlıkların yok edilmesine neden olan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Coğrafi Keşifler
B) Haçlı Seferleri
C) Sanayi Devrimi
D) Aydınlanma Çağı
E) Kavimler Göçü

8. Tarih Öğretmeni Resul Bey'in kelime anlamını "yeniden doğuş" olarak açıkladığı kavram aşağıdakilerden hangisidir?

A) Rönesans
B) Reform
C) Engizisyon
D) Süzeren
E) Hümanizm

1. Merkantilizm anlayışı ile hareket eden devletlerin temel amacı, dış ticaret fazlası oluşturmaktır. Bu amaçla merkantilist devletler sanayi ve ticaret faaliyetlerini millî politikalarına uygun şekilde düzenleyerek geliştirmeye çalışmışlardır. Bunun için iç ticarete vergileri düşürmüşler, ithal malların vergilerini artırmışlar, yerli sanayiye teşvik etmişler, ülkedeki altın ve gümüş gibi değerli madenlerin bol omasına çalışmışlar ve bu madenlerin ihracatını yasaklamışlardır.

2. Fransız İhtilali'nin Osmanlı Devleti'ne olumsuz etkisi milliyetçilik akımının ülkedeki Müslüman olmayan topluluklar arasında hızla yayılması olmuştur (I). XIX. yüzyılda milliyetçilik akımının etkisiyle ülkede birçok isyan çıkmıştır. Coğrafi Keşifler de Osmanlı Devleti'ni ve Türk dünyasını olumsuz yönde etkilemiştir (II). Ticaret yollarının yön değiştirmesi, Osmanlı ülkesinden geçen İpek ve Baharat Yollarının önemini azaltmıştır. Osmanlı Devleti'nin gümrük gelirlerinde önemli ölçüde azalma ve ekonomisinde gerileme başlamıştır. İngiltere ve Fransa arasında yapılan Yüzyıl Savaşları ise Osmanlı Devleti'nin kuruluş döneminde Balkanlardaki ilerleyişini kolaylaştırmıştır.

3. XVIII. yüzyılda Avrupa'da fizyokratizm denilen akım ortaya çıkmıştır. Bu akımı benimseyen ekonomistler katkısız ve yeni bir ürünü ortaya çıkarabilen tek ekonomik faaliyetin tarım olduğunu savunmuşlardır. Bu nedenle başta sanayi ve ticaret olmak üzere her şeyin tarımsal üretime dayalı olduğunu savunmuşlardır. Ayrıca tarımın gelişmesi için de bireysel mülkiyetin gerekliliğini savunmuşlardır. Adam Smith *Milletlerin Zenginliği* adlı eserinde bu düşüncüyü sistemleştirmiştir. O, insanların kişisel çıkarlarını koruma konusunda serbest bırakılmasını istemiştir. Böylece ekonomide serbestliği savunan liberalizmin kurucusu olmuştur.

4. XVI. yüzyılda Coğrafi Keşifler sebebiyle dünya ticaret merkezinin ağırlık merkezinin Kuzey Avrupa kıyılarına kayması üzerine Osmanlı Devleti, Akdeniz ticaretini yeniden canlandırmak için Fransa ve ardından İngiltere'ye kapitülasyonlar vermiştir.

5. Otuz Yıl Savaşları'ndan Almanya (II) ve İspanya (III) yenik çıkmış ve toprak kaybetmiştir. Fransa ise topraklarını genişletmiştir.

6. Kavimler Göçü Avrupa'da feodalite (derebeylik) denilen ve toprağa dayalı bir güç olan sistemin doğmasına neden olmuş ve Orta Çağ Avrupası'nda etkili olmuştur. Feodalite XV. yüzyılda çözülme sürecine girmiştir. Feodalitenin zayıflamasında senyörlerin Haçlı Seferleri ve Yüzyıl Savaşları'nda uğradıkları can ve mal kayıpları büyük rol oynamıştır. Ardından İngiltere'de yaşanan Çifte Gül Savaşı'nda birbirleriyle savaşan derebeyler güç kaybetmiştir. Avrupa'da XV. yüzyıl sonlarında hızlanan Coğrafi Keşifler ekonomi, bilim ve teknolojiye ilerleme sağlamış, skolastik düşünce yıkılarak kilişeye duyulan güven sarsılmış, yeni yerlerin keşfi buralara yaşanan göçler ve bu bölgeden Avrupa'ya akan zenginlikler feodaliteyi zayıflatmıştır.

7. Coğrafi Keşifler sırasında sömürgeci Avrupa devletleri Amerika kıtasındaki Maya, İnka, Aztek gibi uygarlıkları ortadan kaldırarak zenginliklerine el koymuşlardır. Yerli halkı ise köleleştirmişlerdir.

8. XV ve XVI. yüzyıllarda önce İtalya'da başlayan, daha sonra diğer Avrupa devletlerine yayılan sanat, edebiyat, düşünce ve bilim alanındaki gelişme ve anlayışa Rönesans denilmiştir. Rönesans'ın temel anlamı "yeniden doğuş" tur.

9. Avrupa'da meydana gelen Sanayi İnkılabının, Osmanlı Devleti'nde;

- I. Mısır topraklarının kaybedilmesi,
- II. ekonominin dışa bağımlı hâle gelmesi,
- III. Yunanistan'ın bağımsız olması

gelişmelerinden hangileri üzerinde etkisi olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

10. İtalya ve Almanya'nın siyasi birliklerini kurmasının;

- I. devletlerarası bloklaşmaların yaşanması,
- II. Avrupa'da güçler dengesinin değişmesi,
- III. ABD'nin bağımsızlığını elde etmesi

gelişmelerinden hangileri üzerinde etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

11. I. Dante
II. Petrarca
III. Boccaccio

Yukarıdakilerden hangilerinin İtalya'da hümanizmin temsilciliğini yaptığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

12. Hamlet, Othello, Kral Lear, Romeo ve Juliet adlı eserleriyle ünlü Rönesans sanatçısı William Shakespeare aşağıdaki devletlerden hangisini temsil etmiştir?

- A) Almanya
- B) İtalya
- C) İngiltere
- D) Fransa
- E) İspanya

13. Osmanlı Devleti'nde Rönesans etkili olmamış, Osmanlı bilim insanları ve sanatçıları Rönesans'tan yararlanmamıştır.

Bu durumun oluşmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlıların bilim, teknik ve sanatta Avrupa'dan çok ileride olması
- B) Osmanlı'da dinî ve kültürel serbestliğin yaşanması
- C) Osmanlı başkentinin Bizans'ın merkezi olması
- D) Osmanlı Devleti'nin kozmopolit yapısı
- E) Osmanlı Devleti'nin çeşitli milletleri bünyesinde barındıran bir imparatorluk olması

14. Osmanlı Devleti hakkındaki araştırmalarıyla ünlü tarihçi Gibbons, Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuruluşu isimli eserinde "Yahudilerin toptan öldürüldüğü, engizisyon mahkemelerinin ölüm sağtığı bir devirde Osmanlılar idareleri altında bulunan çeşitli dinlere bağlı kimseleri barış ve uyum içinde yaşıyorlardı. Onların hoşgörüsü hangi amaçla gerçekleşmiş olursa olsun, şu gerçeğe itiraz edilemez ki Osmanlılar dini hürriyet ilkesini benimsemiş ilk millettir." demiştir.

Bu durumun;

- I. Reform Hareketleri,
- II. Otuz Yıl Savaşları,
- III. Rönesans Hareketleri

gibi gelişmelerden hangilerinin Osmanlı Devleti'nde yaşanmamasında etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

15. Coğrafi Keşifler sonrası Avrupa'da ticaret yollarının;

- I. Atlas Okyanusu,
- II. Akdeniz,
- III. Kuzeybatı Avrupa

bölgelerinden hangilerine kaydıgı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

9. Avrupa'da Sanayi İnkılabı ile makineleşmenin başlama-
sı sonucu büyük fabrikalar kurulmuş, bol, ucuz ve ka-
teli mallar üretilmiştir. Osmanlı, Avrupa'daki fabrikalarla
yarış edememiş, küçük el tezgâhları kapanmış, işsizlik
artmış ve ekonomisi dışa bağımlı hale gelmiştir (I). Av-
rupa'da üretimin artması hammadde ve pazar ihtiyacını
ortaya çıkarmış, sömürgecilik hız kazanmıştır. Sömür-
gecilik yarışı sonucu İngilizler tarafından 1881'de Mısır
toprakları işgal edilmiştir (I). Yunanistan'ın bağımsız
olmasında Fransız İhtilali'nin doğurduğu milliyetçilik
akımı etkili olmuştur.

10. İtalyanlar 1870'te, Almanlar ise 1871'de siyasi birlikle-
rini kurmuştur. İtalya ve Almanya'nın siyasi birliklerini
kurması sonucunda; Avrupa'da güçler dengesi deği-
şimiğe uğramıştır (II). Avusturya ve Fransa güç kay-
bı yaşamış ve Avrupa'da devletlerarası bloklaşmalar
meydana gelmiştir (I). ABD ise 1787'de bağımsızlığını
elde etmiştir.

11. Rönesans'ın beşiği olarak anılan İtalya'da hümaniz-
min öncüleri Dante (I), Petrarca (II) ve Boccaccio (III)
olmuştur.

12. İngiltere'de Rönesans'ın en ünlü temsilcisi William
Shakespeare olmuştur. William Shakespeare; *Hamlet*,
Othello, *Kral Lear*, *Romeo ve Juliet* adlı eserleri dünya
edebiyatına kazandırmıştır.

13. Batı'da Rönesans yaşandığı sırada Osmanlılar bilim,
teknik ve sanatta Avrupalıların çok ilerisinde bulun-
dukları için Rönesans Hareketleri Osmanlı Devleti'nde
etkili olmamıştır. Osmanlı bilim insanları ve sanatçıları
da bu sebeple Rönesans'tan yararlanma ihtiyacı duy-
mamıştır.

14. Avrupa'da yaşanan Reform Hareketleri ve Otuz Yıl
Savaşları dinî özgürlüğün olmaması üzerine ortaya
çıkmiştir. Reform Hareketleri (I) ve Otuz Yıl Savaşları
(II) gibi olayların etkili olmamasında Osmanlı Devle-
ti'nde var olan dinî ve kültürel özgürlük etkili olmuştur.

15. Coğrafi Keşifler sonrası yeni ticaret yollarının bulun-
masından sonra dünya ekonomisinin ağırlık merkezi
Akdeniz'den Kuzey Avrupa kıyılarına kaymış (III), At-
las Okyanusu kıyılarındaki (i) devletler ticarete hâkim
olmuşlardır.

1. Osmanlı Devleti'nde sultanilerin açılmasında aşağıdaki devletlerden hangisi örnek alınmıştır?

A) Almanya B) İngiltere
C) Fransa D) Avusturya
E) İtalya

2. Aşağıdakilerden hangisi XIX. yüzyılda yaşamış önemli Osmanlı hestekârlarından hiri değildir?

A) İtrî
B) Mehmet Zekâi Dede
C) Hacı Arif Bey
D) Tanburi Cemii Bey
E) Dellalzade İsmail Efendi

3. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda çıkan milliyetçilik isyanlarının iç nedenlerinden biridir?

A) Taşra yönetimindeki bazı görevlilerin haika baskı yapması
B) Fransız İhtilali sonucu yayılan düşünce akımları
C) Kapitülasyonların yaygınlaşması
D) Rusya'nın özellikle Balkanlar'da uyguladığı Panslavizm Politikası
E) Avrupalı devletlerin Osmanlı Devleti'nde yaşayan azınlıklar üzerinden siyasi ve ekonomik çıkarlar peşinde olması

4. II. Meşrutiyet'in ilanından sonra başlayan I. Ulusal Mimarlık Akımı'nın;

I. Selçuklu,
II. Osmanî,
III. Batı

medeniyetlerinin hangilerinin izlerini taşıdığı söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

5. Osmanlı Devleti'nde 1854'ten itibaren kanun ve yönetmelik hazırlama görevini devralan meclis aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dar-ı Şura-yı Bab-ı Ali
B) Meclis-i Ali Tanzimat
C) Şura-yı Devlet
D) Dar-ı Şura-yı Askerî
E) Meclis-i Vala-yı Ahkâm-ı Adliye

6. XIX. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti'nin siyasi durumuyla ilgili olarak;

I. topraklarını koruyamayacak güçte olduğu,
II. Avrupalı devletler arasındaki rekabetten yararlanmaya çalıştığı,
III. Avrupalı devletlerin desteğini almak için onlara ticari imtiyazlar sağladığı

ifadelerinden hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız ii
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

7. Avrupa'nın siyasi ve ekonomik bakımdan en büyük gücü durumundaki İngiltere, Napolyon'un Mısır'ı işgali sırasında Osmanlı Devleti'ni desteklemiş, Mısır'da ayaklanan Mehmet Ali Paşa'ya karşı Osmanlı Devleti'nin yanında yer almış, yine Kırım Savaşı'nda Rusya ile savaşan Osmanlı ordusunu yalnız bırakmamıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) İngiltere, Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü koruma siyaseti izlemiştir.
B) İngiltere, milliyetçilik isyanlarında Osmanlı Devleti'ne karşı tavır almıştır.
C) İngiltere, Rusya'nın yayılmacı politikasına sessiz kalmıştır.
D) Kırım Savaşı'nı Osmanlı kazanmıştır.
E) Mehmet Ali Paşa İsyanı'nı Fransa desteklemiştir.

8. Hünkâr İskelesi Antlaşması'na göre; Rusya bir saidırıya uğrarsa Osmanlı Devleti, Boğazları diğer devletlerin savaş gemilerine kapatacak ve Rus gemilerinin Boğazlardan geçişine izin verecekti.

Bu durumun;

I. Rusya'nın Karadeniz'de güvenliğini artırması,
II. Mehmet Ali Paşa İsyanının sona ermesi,
III. Boğazlar Sorununun ortaya çıkması

gelişmelerinden hangileri üzerinde etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I ve III
E) I, II ve III

1. Osmanlı Devleti'nde sultanilerin açılmasında Fransız eğitim kurumları model alınmış ve idadilerin üzerine eğitim vermeleri hedeflenmiştir.

2. Mustafa İtri Efendi XVII. yüzyılda yaşamış Osmanlı bestekârlarındandır. İtri, musikiye Neva - Kâr bestesini kazandırmıştır. Ayrıca şehitlerimizin cenaze törenlerinde İtri'nin bestelediği Segâh Tekbiri okunmaktadır.

3. Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda çıkan milliyetçilik isyanlarının iç nedenlerinden biri taşradaki bazı yöneticilerin halka kötü davranarak baskı yapmalarıdır.

4. II. Meşrutiyet'in ardından kendini hissettirmeye başlayan milliyetçilik akımı Osmanlı mimarisini de etkilemiştir. Osmanlı mimarisini Batı etkisinden kurtarmak isteyen mimarlar I. Ulusal Mimarlık Akımı etrafında birleşmiştir. Bu mimari akım Selçuklu (I), Osmanlı (II) ve Batı (III) mimarilerinin izlerini taşımıştır.

5. Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda açılan bazı meclisler şunlardır:

- Dar-ı Şura-yı Bab-ı Ali: II. Mahmut Dönemi'nde yönetim işlerini düzenlemek için kurulmuştur.
- Meclis-i Ali Tanzimat: 1854'ten itibaren kanun ve yönetmelik hazırlama görevini devralmıştır.
- Şura-yı Devlet: 1868'de kurulmuştur. Tanzimat Dönemi'nde yasa ve tüzüklerin hazırlanması görevini üstlenmiştir.
- Dar-ı Şura-yı Askerî: II. Mahmut Dönemi'nde askerî işleri düzenlemek için kurulmuştur.
- Meclis-i Vala-yı Ahkâm-ı Adliye: II. Mahmut Dönemi'nde adli işleri düzenlemek için kurulmuştur.

6. XIX. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti çok önemli siyasi ve ekonomik sorunlarla karşı karşıya kalmıştır. Bu dönemde devlet, topraklarını tek başına koruyacak güçte olmadığı için (I) Avrupalı devletler arasındaki rekabetten yararlanarak denge politikası uygulamaya çalışmış (II) ve Avrupalı devletlerin desteğini almak için onlara ticari imtiyazlar tanımıştır (III).

7. Verilenlere bakarak İngiltere'nin, Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü koruma siyaseti izlediği söylenebilir.

8. Mehmet Ali Paşa'nın yeniden isyan etme ihtimaline karşı, İngiltere ve Fransa'ya güvenmeyen II. Mahmut, 1833 yılında Ruslara Hünkâr İskeleyi Antlaşması'nı imzalamıştır. Bu antlaşma ile Rusya Karadeniz'de güvenliğini artırmıştır (I). Rusya'nın Boğazlardan geçiş hakkı elde ederek sıcak denizlere inme fırsatı yakalaması İngiltere ve Fransa'yı tedirgin etmiştir. Bu durum Boğazlar Sorununun ortaya çıkmasına neden olmuştur (III). Mehmet Ali Paşa İsyanı ise 1840'ta imzalanan Londra Antlaşması ile sona ermiştir.

9. 1808'de II. Mahmut ve âyanlar arasında imzalanan Sened-i İttifak ile;

- Âyanlar: Padişaha bağlı kalacaklarını, ıslahatları destekleyeceklerini ve kanunlara uyacaklarını kabul etmişlerdir.
- Padişah: Ağır vergi koymayacağını, vergilerin belli bir zaman diliminde toplanmasını ve miktarının âyanlar ile görüşülerek belirlenmesini kabul etmiştir.

Buna göre;

- Padişah yönetme gücünü bazı erklerle paylaşmıştır.
- Padişah kendinden başka bir gücün varlığını tanımıştır.
- Padişahının mutlak otoritesi sarsılmıştır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

10. II. Mahmut Dönemi'nde başta valiler olmak üzere merkezdeki ve taşradaki devlet görevlilerinin maaşa bağlanması aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) İltizam sisteminin kaldırıldığı
B) Tımar sisteminin kaldırıldığı
C) Beşik ulemalığının yaygınlaştığı
D) Sened-i İttifak'ın imzalandığı
E) Yeniçeri Ocağının kaldırıldığı

11. II. Mahmut Dönemi'nde posta teşkilatı'nın kurulması ile;

- merkezin taşra üzerindeki otoritesinin arttığı,
- taşra ve merkez arasında iletişimin hızlandığı,
- menzil teşkilatı uygulamasının sonlandırıldığı

yargılarından hangilerinin doğru olduğu savunulamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

12. II. Mahmut Dönemi'nde eyaletlerde görev yapmak için oluşturulan askerî grup aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Redif
B) Nizamıcedit
C) Serasker
D) Mültezim
E) Muhassıl

13. Asakir-i Mansure-i Muhammediye'nin kurulmasında doğrudan etkili olan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Redif birliklerinin oluşturulması
B) Eşkinici Ocağının kurulması
C) Yeniçeri Ocağının kaldırılması
D) Sekbanıcedit Ocağının kurulması
E) Tulumbacılar Ocağının kaldırılması

14. 1831'de *Takvim-i Vekayi* adıyla ilk resmî Osmanlı gazetesi çıkarılmıştır.

Bu uygulama ile halkın;

- ülkedeki gelişmeler,
- devletin aldığı kararlar,
- padişah buyrukları

gihi durumlardan hangilerinden haberdar olmasının amaçlandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

15. II. Mahmut Dönemi'nde İstanbul'a gireceklerden geçiş belgesi alınmasının nedeninin aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) İstanbul'un nüfusunu kontrol etmek ve güvenliğini sağlamak
B) Müsadere usulünü kaldırmak
C) Tımar sisteminin önemini artırmak
D) Celâli İsyanlarını sonlandırmak
E) Taşra yönetimini merkezden uzaklaştırmak

9. 1808'de II. Mahmut Dönemi'nde imzalanan Sened-i İttifak ile padişah kendi dışında bir gücün varlığını kabul etmiş (II), bu durum ise padişahın otoritesini sarsmıştır (III). Ayrıca vergilerin miktarının belirlenmesinde âyanlara danışılacağına belirtilmesi yönetme yetkisinin bazı erklerle paylaşılacağını kanıtlar niteliktedir (I).

A B C D E

12. II. Mahmut Dönemi'nde eyaletlerde görev yapması için kurulan askerî birlik rediftir.

A B C D E

13. II. Mahmut 1826'da halkın ve yenilik taraftarlarının desteği ile Yeniçeri Ocağını ortadan kaldırmıştır. Osmanlı Devleti'nde Vakay-ı Hayriye (Hayırlı Olay) olarak adlandırılan bu gelişmeden sonra Yeniçeri Ocağı yerine Asakir-i Mansure-i Muhammediye adıyla bir ordu kurulmuştur.

A B C D E

10. II. Mahmut Dönemi'nde tımar sistemi kaldırılmış ve başta valiler olmak üzere merkezde ve taşrada görevli devlet memurları maaşa bağlanmıştır. Bu uygulamayla merkezi otoriteyi korumak amaçlanmıştır.

A B C D E

14. II. Mahmut Dönemi'nde halkın gelişmelerden (I), padişah fermanlarından (III) ve yeni uygulamalarından haberdar olunması amacıyla ilk Osmanlı gazetesi çıkarılmıştır.

A B C D E

11. II. Mahmut Dönemi'nde kurulan posta teşkilatı ile merkezin taşra üzerindeki otoritesi artmış ve iki taraf arasında iletişim hızlanmıştır. Posta teşkilatının kurulması ile menzii uygulamasına son verildiği söylenemez (III).

A B C D E

15. II. Mahmut Dönemi'nde İstanbul'a gelenlerden Mürur Tezkiresi denilen bir beige istenmiş; ayrıca İstanbul'da kalacakları süre, kimin yanında kalacakları gibi konularda bilgi edinilmiştir. Bu uygulamanın amacı İstanbul'un nüfusunu kontrol etmek ve güvenliğini sağlamaktır.

A B C D E

1. II. Meşrutiyet'in ardından Türkçülük düşüncesi ile İstanbul'da Türk Derneğini kuran kişi aşağıdaki-lerden hangisidir?

A) Yusuf Akçura
B) Ziya Gökalp
C) Ahmet Ağaoğlu
D) Halide Edip
E) Fuat Köprülü

2. 31 Mart Ayaklanması'nı bastırmak için Hareket Ordusu, aşağıdaki şehirlerden hangisinde hazır-
lanmıştır?

A) İstanbul
B) İzmir
C) Selanik
D) Bükreş
E) Bursa

3. Macar Mültecileri Sorunu, İngiltere ve Fransa'nın aşağıdaki savaşlardan hangisinde Osmanlı Dev-
leti'nin yanında yer almalarında etkili olmuştur?

A) 93 Harbi
B) Dömeke Meydan Savaşı
C) 1828-1829 Osmanlı-Rus Savaşı
D) Kırım Savaşı
E) 1806-1812 Osmanlı-Rus Savaşı

4. II. Meşrutiyet'in ilanı sırasında aşağıdaki Balkan devletlerinden hangisi bağımsızlığını ilan etmiştir?

A) Yunanistan
B) Arnavutluk
C) Bulgaristan
D) Romanya
E) Karadağ

5. II. Meşrutiyet'in ilan edilmesinde etkili olan dış olay aşağıdakilerden hangisidir?

A) Revai Görüşmeleri
B) Balkan Savaşları
C) Elçiler Konferansı
D) Berlin Konferansı
E) İtalya'nın Trablusgarp'ı işgali

6. XIX. yüzyılda milliyetçilik duygusunun etkisiyle hareket eden "Vataniler" grubunun ayaklanmasını bahane eden İngiltere, aşağıdaki bölgelerden han-
gisini işgal etmiştir?

A) Kıbrıs
B) Mısır
C) Trablusgarp
D) Mora
E) Girit

1. Kültürel bir akım olarak başlayan Türkçülük; II. Meşrutiyet'in ardından siyasi bir nitelik kazanmış, bu dönemin önde gelen isimlerinden olan Yusuf Akçura İstanbul'da Türk Derneğini kurmuştur. Bir süre sonra Ziya Gökalp, Ahmet Ağaoğlu, Fuat Köprülü, Halide Edip gibi aydınlar da katılmıştır. Bu fikir insanları, düşüncelerini Türkçülüğün yayın organı durumundaki *Türk Yurdu* dergisinde anlatmaya başlamışlardır.

2. 31 Mart Ayaklanması'nın bastırılmaması üzerine Selanik'te bulunan III. Ordu, Hareket Ordusu adıyla bir askerî birlik hazırlamıştır.

3. Avusturya kendisinden bazı haklar isteyen Macarlara bu hakları vermediği gibi Macaristan'ı ilhak etmeye kalkışınca aralarında savaş çıktı. Savaşı kaybeden Macarlar Osmanlıya sığındı. Osmanlı Devleti mültecileri geri vermediği gibi bunu bir raporla Avrupa kamuoyuna taşıyarak bir Avrupa meselesi haline getirdi. Osmanlı Devleti, bu tutumuyla Avrupa kamuoyunda büyük bir prestij kazandı. Macar Mültecileri Sorunu, İngiltere ve Fransa'nın Kırım Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin yanında yer almalarında etkili oldu.

4. II. Meşrutiyet'in ilanı sırasında iç karışıklıktan yararlanan Bulgaristan bağımsızlığını ilan etmiştir. Ayrıca Girit, Yunanistan'a bağlanmış, Avusturya Bosna Hersek'i topraklarına katmıştır.

5. II. Meşrutiyet'in ilan edilmesinde İngiltere ile Rusya arasında 1908'de yapılan Reval Görüşmeleri etkili olmuştur. İttihat ve Terakki üyeleri bu iki devletin Osmanlı topraklarını paylaşma konusunda anlaşmalarını ileri sürerek isyan başlatmışlardır. Bu gelişme üzerine II. Abdülhamit, II. Meşrutiyet'i ilan etmiştir.

6. Yabancı devletlerin Mısır'da söz sahibi olmaları Mısır halkında milliyetçilik duygusunun uyanmasına neden olmuştur. "Vataniler" adıyla ayaklanma başlatan bir grup, ordunun da desteğiyle Mısır'da yönetimi ele geçirmiştir. Bunun üzerine kendisi için hayati öneme sahip Süveyş Kanalı'nın kontrolünü bu gruba kaptırmak istemeyen İngiltere, Mısır'ı işgal etmiş ve böylece Osmanlı toprak bütünlüğünü savunan politikasını tamamen terk etmiştir.

7. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin konu edildiği derste Lale Öğretmen, öğrencilerine aşağıdaki bilgileri verir:
- Giritli Rumlara yeni haklar tanıyan Halepa Fermanı yayımlanmıştır.
 - Dömeke Meydan Savaşı yapılarak kazanılmıştır.
 - Uluslararası bir şirket olan Reji İdaresi kurulmuştur.

Lale Öğretmen'in, dönemi hakkında bilgi verdiği Osmanlı padişahı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) II. Mahmut
- B) II. Abdülhamit
- C) Abdülaziz
- D) Abdülmecit
- E) III. Selim

9. • 1886'da yayın hayatına başlamıştır.
• Afife Hanım tarafından çıkarılmıştır.
• Tüm yazarları kadındır.

Özellikleri verilen basın yayın organı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şükûfezar
- B) Mürüvvet
- C) Parça Bohçası
- D) Terakki-i Muhadderat
- E) Terakki

10. **Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti kadınlarının XIX. yüzyılda elde ettiği hakiardan biri değildir?**

- A) Kadınların Tıbbiye Mektebinde ebelik eğitimi almaya başlaması
- B) Darülmuallimat adıyla ilk kız öğretmen okulunun açılması
- C) Aile Hukuku Kararnamesi ile evlilik sözleşmesinin resmî görevli önünde yapılması uygulamasına geçilmesi
- D) Kadınlar için ilk süreli yayın olarak kabul edilen *Kadınların Yükselişi* adlı derginin yayımlanmaya başlanması
- E) Kadınların devlet memuru olarak çalışmaya başlaması

8. 1856'da imzalanan Paris Antlaşması'nın bazı maddeleri şunlardır:

- I. Karadeniz tarafsız olacak, Osmanlı ve Rusya burada savaş gemisi bulundurmayacak.
- II. Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğü Avrupalı devletlerin garantisi altında olacak.
- III. Sırbistan'ın hakları antlaşmayı imzalayan devletlerin garantisi altında olacak.

Buna göre verilen maddelerden hangilerinin Rusya'nın güneye inme politikasını engeliemeye yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

11. **İnas Darülfünunu aşağıdakilerden hangisini ifade etmektedir?**

- A) Kızlar için açılan ilk yükseköğretim kurumu
- B) Şehir tiyatrosu
- C) Kız Öğretmen Okulu
- D) Kız Rüştîyeleri
- E) Erkek Öğretmen Okulu

7. II. Abdülhamit Dönemi'nde yaşanan gelişmelerden bazıları şunlardır:
- Giritli Rumlara yeni haklar tanıyan Halepa Fermanı yayımlanmıştır (1878).
 - Girit sorunu sebebiyle Yunanlılarla Dömeke Meydan Savaşı yapılarak kazanılmıştır (1897).
 - Tütün ve tuz tekelinin devredildiği uluslararası bir şirket olan Reji İdaresi kurulmuştur (1883).
 - Yönetim merkezi Yıldız Sarayı'na taşınmıştır.

B

9. *Şükûfezar* (Çiçek Bahçesi) dergisi 1886'da yayın hayatına başlamıştır. Afife Hanım tarafından çıkarılan derginin bütün yazarları kadındır.

A

10. Osmanlı kadınları 1913 yılından itibaren devlet memuru olabilmişlerdir. Bu zaman dilimi XX. yüzyılın başlarıdır.

- Kadınların Tıbbiye Mektebinde ebelik eğitimi almaya başlaması - 1843 (XIX. yüzyıl)
- Darülmuallimat adıyla ilk kız öğretmen okulunun açılması - 1870 (XIX. yüzyıl)
- Aile Hukuku Kararnamesi ile evlilik sözleşmesinin resmî görevli önünde yapılması uygulamasına geçilmesi - 1871 (XIX. yüzyıl)
- Kadınlar için ilk süreli yayın olarak kabul edilen *Kadınların Yükselişi* adlı derginin yayımlanmaya başlanması - 1869 (XIX. yüzyıl)

E

8. Karadeniz'de Rusya'nın savaş gemisi bulunduraması (I) ve Osmanlı toprak bütünlüğünün Avrupa devletlerinin garantisi altında olması (II) Rusya'nın güneye inme politikasını engellemeye yöneliktir.

D

11. İnas Darülfünunu kızlar için açılan yükseköğretim kurumudur.

A

12. Osmanlı Devleti'nde 1847'de yayımlanan Sıbyan Mektepleri Talimatnamesi ile;

- I. eğitim ve öğretimin dört yıl olması,
- II. okula devam zorunluluğunun konulması,
- III. her yıl Avrupa'ya öğrenci gönderilmesi

kararlarından hangilerinin alındığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

14. Osmanlı Devleti'ne XVIII. yüzyıl sonlarında başlayan muhacir akını XIX. yüzyıl ortalarında hızını artırmıştır.

Bu durumun yaşanmasına;

- I. Kırım, Kafkasya ve Hazar Denizi civarında yaşayan Müslüman toplulukların Rusya'nın baskısından kaçması,
- II. Macaristan, Bohemya ve Polonya gibi doğu Avrupa ülkelerinden siyasi nedenlerle kopan toplulukların Osmanlı Devleti'ne sığınması,
- III. Balkan Savaşları'nın kaybedilmesi ile Balkan Müslümanlarının topraklarından çıkarılması

durumlarından hangilerinin sebep olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

13. ● Kabakçı Mustafa İsyanı
● 1876 Darbesi
● 31 Mart Olayı

Osmanlı Devleti'nde meydana gelen bu olayların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İslahatlara karşı yapılması
B) Padişah değişikliği ile sonuçlanması
C) Jön Türkler tarafından gerçekleştirilmesi
D) Rejimin değiştirilmek istenmesi
E) Rusya tarafından desteklenmesi

15. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtarmak için ortaya atılan ve "Ya Batılılaşınız ya mahvoluruz!" görüşünü dile getiren grubun savunduğu düşünceler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Tek eşle evlilik
B) Latin harflerinin kabulü
C) Yerli malı kullanılmaması
D) Miladi takvime geçilmesi
E) Tekke ve zaviyelerin kapatılması

12. 1847'de yayımlanan Sıbyan Mektepleri Talimatnamesi'nde eğitim - öğretim süresinin dört yıl olması (I), okula devam zorunluluğu uygulamasının getirilmesi (II) kararları alınmıştır.

14. XIX. yüzyılın ortalarında Osmanlı Devleti'ne gelen muhacir göçlerinin hızlanmasında;

- Kırım, Kafkasya ve Hazar Denizi civarında yaşayan Müslüman toplulukların Rusya'nın baskısından kaçması (I),
- Macaristan, Bohemya ve Polonya gibi Doğu Avrupa ülkelerinden siyasi nedenlerle kopan toplulukların Osmanlıya sığınması (II),

durumları etkili olmuştur. Balkan Savaşları XX. yüzyıl başlarında yaşanmıştır.

13. III. Selim döneminde yapılan ıslahatlara Nizam-ı Cedid adı verilmiştir. III. Selim tarafından yapılmak istenen ıslahatlar; Yeniçerilerin tepkisi, devlet adamlarının lüks ve israfa dalması nedeniyle başarılı olamamıştır. Çıkarları zedelenen zümrelerin gayretleri sonucunda çıkan Kabakçı Mustafa İsyanı ile III. Selim tahttan indirilmiştir (1807). 30 Mayıs 1876'da Sultan Abdülaziz bir darbeye tahttan indirilerek Topkapı Sarayı'na getirilmiştir. Yerine meşrutiyeti ilan edeceğine söz veren veliaht V. Murat tahta çıkarılmıştır. 31 Mart Olayı da padişah değişikliğine neden olmuştur. II. Abdülhamit isyanda rolü olduğu gerekçesiyle tahttan indirilerek Selanik'e sürgüne gönderilmiş, yerine V. Mehmet Reşat padişah ilan edilmiştir (1909).

15. Batıcılık, Avrupa uygarlığını üstün tutan ve onun benimsenmesi gerektiğini savunan bir düşünce akımıdır. Osmanlı Devleti'nde Batıcılık düşüncesi Lale Devri'nde başlamıştır. Batıcılık II. Meşrutiyetten sonra sistemli bir hâle gelmiştir. Aralarında Tefik Fikret ve Celal Nuri gibi aydınların bulunduğu Batıcılar "Ya Batılılaşırız ya mahvoluruz!" düşüncesiyle hareket etmişlerdir. Batılılaşma yanlıları tek kadınla evliliği, medreselerin kaldırılarak modern okullar açılmasını, Latin harflerinin kabulünü, tekke ve zaviyelerin kapatılmasını, yerli malı kullanmayı, Miladi takvime geçmeyi, kanunların yenilenmesini savunmuşlardır.

1. Bazı tarihçilere göre Osmanlı Devleti'nin Magna Carta'sı olarak kabul edilen gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tanzimat Fermanı
- B) Sened-i İttifak
- C) Kanun-i Esasi
- D) Islahat Fermanı
- E) Vakay-ı Hayriye

2. 1869'da açılan ve Mısır'ın uluslararası önemini daha da artıran Süveyş Kanalı, aşağıdaki denizlerden hangilerini birleştirmiştir?

- A) Akdeniz - Karadeniz
- B) Akdeniz - Hazar Denizi
- C) Hazar Denizi - Kızıldeniz
- D) Kızıldeniz - Akdeniz
- E) Kızıldeniz - Karadeniz

3. Klasik Dönem'de Divanühümayunda yer alan Reisülküttap, XIX. yüzyılda aşağıdakilerden hangisine dönüşmüştür?

- A) Hariciye nazırı
- B) Dâhiliye nazırı
- C) Sadaret kethüdası
- D) Evkâf nazırı
- E) Maliye nazırı

4. Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu savunulamaz?

- A) Milliyetçilik akımının etkisini azaltmak
- B) Devletin dağılmasını önlemek
- C) Mısır Meselesi'nde Avrupa'nın desteğini almak
- D) Rusya'nın Balkanlar'daki etkisini azaltmak
- E) Yunanistan'ın Osmanlı Devleti'nden ayrılmasını önlemek

- 5. • Posta Teşkilatının kurulması
- Jandarma Teşkilatının kurulması
- Arazi Kanunnamesi'nin hazırlanması

Sultan Abdülmecit Dönemi'nde yaşanan gelişmelere göre aşağıdakilerden hangisinin güçlendiği savunulabilir?

- A) Merkezîyetçi yapı
- B) Tımar sistemi
- C) İltizam sistemi
- D) Âyan sistemi
- E) Taşra Teşki
- E) İlatı

6. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde milliyetçilik isyanlarının çıkmasında;

- I. Taşra Teşkilatındaki devlet görevlilerinin olumsuz tutumları,
- II. Panславизм politikası,
- III. Fransız İhtilali'nin getirdiği fikir akımları

durumlarından hangilerinin iç nedenlerden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

7. İngiltere;

- Fransa'nın desteği ile Mısır'da ayaklanan Mehmet Ali Paşa İsyanı'nda,
- Napolyon'un Mısır'ı işgalinde,
- Kırım Savaşı'nda Rusya'ya karşı

Osmanlı Devleti'nin yanında olmuştur.

İngiltere'nin bu gelişmeler karşısında Osmanlı Devleti'nin yanında yer alarak aşağıdakilerden hangisini elde ettiği savunulabilir?

- A) Rusya ve Fransa gibi güçlü rakiplerinin Akdeniz ve Boğazlara hâkim olmasını engellemiştir.
- B) Osmanlı askerî gücünden yararlanmıştır.
- C) Osmanlı sanayisinden yararlanarak ekonomisini güçlendirmiştir.
- D) Osmanlı Devleti'ndeki milliyetçi isyanları desteklemiştir.
- E) Sömürgeci emellerinden vazgeçmiştir.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

1. Sened-i İttifak, II. Mahmut ile bölgesel güç odakları haline gelen ayanlar arasında imzalanan bir sözleşmedir. Sened-i İttifak'ın Osmanlı tarihinde başka bir örneği yoktur. Osmanlı tarihinde ilk defa padişahın yetkileri sınırlandırılmış ve padişah kendi otoritesi yanında bir güç olarak ayanları kabul etmiştir. Sened-i İttifak, bazı tarihçilere göre Osmanlı Devleti'nin Magna Carta'sıdır.

A B C D E

2. 1869'da Akdeniz ile Kızıldeniz, İngilizler tarafından açılan Süveyş Kanalı ile birleştirilmiştir. Bu gelişme ile Coğrafi Keşifler sonucu önemi azalan Akdeniz'in tekrar önemi artmış ve Akdeniz ticaret yolu yeniden canlanmıştır.

A B C D E

3. XIX. yüzyılda II. Mahmut merkez ve taşra teşkilatında Batı tarzında yeni kurumlar kurarak devlet ve hükümet anlayışını değiştirmek için düzenlemeler yapmıştır. II. Mahmut Divan Teşkilatını kaldırarak yerine Avrupa'da uygulanan kabine sistemini getirmiştir. Klasik Dönem'de reisülküttaplık olan görevli hariciye nazırı olmuştur.

A B C D E

4. Yunanlar 1829'da yapılan Edirne Antlaşması ile bağımsızlıklarını kazandıkları için Yunanların Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesinde (1839) etkili oldukları savunulamaz.

A B C D E

5. Sultan Abdülmecit Dönemi'nde yaşanan Posta Teşkilatının kurulması, Jandarma Teşkilatının kurulması, Arazi Kanunnamesi'nin hazırlanması merkeziyetçi yapıyı güçlendirmiştir.

A B C D E

6. Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda görülen milliyetçilik isyanlarının nedenlerinden biri taşradaki bazı devlet görevlilerinin halka karşı olumsuz davranışlarda bulunmasıdır. Bu ise milliyetçilik isyanlarının iç nedenlerindendir (1).

A B C D E

7. İngiltere verilen gelişmeler karşısında Osmanlı Devleti'nin yanında yer alarak Fransa ve Rusya gibi güçlü devletlerin Akdeniz ve Boğazlara yerleşmesini engellemiştir.

A B C D E

8. XIX. yüzyılda yaşanan aşağıdaki gelişmelerden hangisinin Boğazlarla ilgili olduğu söylenemez?

- A) Londra Boğazlar Sözleşmesi
- B) Londra Konferansı
- C) Hünkâr İskeleyi Antlaşması
- D) Kırım Savaşı
- E) Halepa Fermanı

9. II. Abdülhamit Dönemi'nde Doğu Anadolu'da Hamidiye Alayları adıyla hafif süvari birlikleri oluşturulmuştur.

Bu birliklerin oluşturulmasında;

- I. merkezî otoriteyi artırmak,
- II. aşiretlerin askerî gücünden faydalanmak,
- III. Ermeni faaliyetlerine engel olmak

amaçlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

10. Aşağıdakilerden hangisinin Osmanlı toplum hayatında XIX. yüzyıldan önce var olduğu söylenemez?

- A) Orta oyunu
- B) Tiyatro
- C) Kahvehane
- D) Musiki
- E) Cirit

11. Yurt dışı seyahatine çıkan ilk Osmanlı padişahı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) V. Mehmet
- B) Abdülmecit
- C) II. Mahmut
- D) Abdülaziz
- E) II. Abdühamit

- 12. I. Çırağan Sarayı
- II. Haydar Paşa Tren Garı
- III. Dolmabahçe Camisi

Yukarıdaki mimari eserlerden hangilerinde Batı üsluplarının etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

13. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin Fas, Cezayir ve Tunus gibi Kuzey Afrika topraklarını ele geçiren Avrupa devleti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fransa
- B) İtalya
- C) İngiltere
- D) Avusturya
- E) Almanya

14. Abdülmecit Dönemi'nde yaptırılan Dolmabahçe Sarayı'nda;

- I. barok,
- II. rokoko,
- III. ampir

üsluplarından hangilerinin kullanıldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

15. Avusturya 1815 yılında Viyana Kongresi'ni toplayarak Balkanlardaki bağımsızlık hareketlerine karşı çıkmış, Yunan İsyanı sırasında Osmanlı Devleti'nin yanında olmuştur.

Bu durumun temel nedeninin aşağıdakilerden hangisi olduğu savunulabilir?

- A) Milliyetçilik akımının ülkesini etkileyeceğini düşünmesi
- B) Osmanlı toprak bütünlüğünü savunması
- C) Prusya ile mücadele etmesi
- D) Macaristan ile birleşmesi
- E) Rusya'nın Panslavizm politikasını desteklemesi

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
I

8. Halepa Fermanı ile Giritli Rumlara ayrıcalık verilmiştir. Boğazlarla ilgili bir gelişme değildir.

REC'D

12. Geç Dönem diye adlandırılan dönemde Osmanlı mimarisinde Batı etkisi görülür. XIX. yüzyılda yapılan Çırağan Sarayı (I), Haydar Paşa Tren Garı (II) ve Dolmabahçe Camisi (III) gibi mimari eserlerde Batı etkisi görülmektedir.

a. b. c. d. e.

9. II. Abdülhamit Dönemi'nde Doğu Anadolu'da Hamidiye Alayları adı verilen hafif süvari birlikleri oluşturulmuştur. Bu birliklerin oluşturulmasında merkezî otoriteyi artırmak (I) aşiretlerin askerî gücünden faydalanmak (II) ve Ermenilerin bölücü faaliyetlerine engel olmak (III) amaçlanmıştır.

13. Fransa Yedi Yıl Savaşları'nı kaybedince gözünü Akdeniz'e ve Osmanlı topraklarına dikmiştir. Bu, iki devlet arasındaki ilişkilerin bozulmasına sebep olmuş, Fransa Akdeniz'e hâkim olmak düşüncesinden vazgeçmemiş ve XIX. yüzyılda Cezayir, Fas ve Tunus gibi Osmanlı topraklarını işgal etmiştir.

10. Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda tiyatro ve opera alanlarında önemli gelişmeler yaşanmış, Güllü Agop sadrazamın izni ile modern Osmanlı tiyatrosunu kurmuştur.

14. Geç Dönem Osmanlı Mimarisi olarak adlandırılan zaman diliminde yaptırılan Dolmabahçe Sarayı'nda barok, rokoko ve ampir Avrupa üslupları kullanılmıştır.

11. Sultan Abdülaziz yurt dışı seyahatine çıkan ilk Osmanlı padişahıdır (1867). Fransa Kralı III. Napolyon'un daveti sonucunda bu geziyi düzenlemiştir. Seyahatinde Fransa, İngiltere, Prusya, Avusturya ve Macaristan'a gitmiştir.

a b c **d** e

15. Avusturya, XIX. yüzyılda Fransız İhtilali'nin getirdiği milliyetçilik akımının ülkesini etkileyerek parçalanmasına yol açacağı gerekçesi ile Viyana Kongresi'ni toplamış ve Yunan İsyanı'nda Osmanlı Devleti'nin yanında yer almıştır.

1. Kanunuesasi'nin;

- I. devlet görevlilerine Türkçe bilme şartı getirmesi,
- II. kanun önünde herkese eşit haklar vermesi,
- III. Mebusan Meclisi üyelerinin dört yıllığına seçilmesi

uygulamalarından hangilerinin milliyetçilikle bağdaştığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

2. I. Plevne Müdafaasının yapılması
II. Osmanlı donanmasının yakılması
III. Çanakkale Boğazı'nın işgal edilmesi

Yukarıdakilerden hangileri 93 Harbi sırasında yaşanan gelişmeler arasında gösterilemez?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

3. II. Mahmut, Vakay-ı Hayriye'den sonra "Bundan böyle saltanatın millet için bir dehşet, bir korku kaynağı değil, fakat bir destek olmasını istiyorum. Bunun için ferdin malına el konulması geleneğini kaldırıyorum." diyerek aşağıdaki uygulamalardan hangisine son vermiştir?

- A) İltizam
B) Malikâne
C) Müsadere
D) Çifhane
E) Pencik

4. II. Abdülhamit Dönemi'nde Mehmet Akif tarafından çıkarılan Sırat-ı Müstakim gazetesi aşağıdakilerden hangisine dönüşmüştür?

- A) Sebilürreşad
B) Tanin
C) Serbestî
D) Şükûfezar
E) Peyam-ı Sabah

5. Osmanlı Devleti'nde görülen;

- I. Ramazan Kararnamesi,
- II. Muharrem Kararnamesi,
- III. Düyunuümumiye Idaresi

uygulamalarından hangilerinin Osmanlı maliyesi ile ilgili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

6. Yunan İsyanı'nın çıkmasında aşağıdakilerden hangisinin doğrudan etkili olduğu söylenemez?

- A) Rusya'nın sıcak denizlere inmek istemesi
B) Milliyetçilik fikrinin yayılması
C) Filik-i Eterya Cemiyetinin faaliyetleri
D) Fener Rum Patrikhanesinin kışkırtmaları
E) Kendilerini eski Yunan Uygarlığının vârisi olarak görmeleri

7. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti, Fransız İhtilali'nin yaydığı milliyetçilik isyanları ile uğraşmak zorunda kalmıştır.

Osmanlı Devleti'nin milliyetçilik isyanlarından etkilenmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çok uluslu yapısı
B) Üç kıtada topraklarının bulunması
C) Jeopolitik konumu
D) Veraset sistemi
E) Tımar sistemi

8. Rusya'nın, bütün Slav topluluklarını özellikle Osmanlı yönetiminden kurtarmak için uyguladığı politika aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pangermenizm
B) Panславизм
C) Panislamizm
D) Pantürkizm
E) Megola İdea

1. Kanunuesası'nın "devlet görevlilerine Türkçe bilme" şartı getirmesi maddesi milliyetçilik düşüncesi ile bağdaştırılabilir.

A B C D E

2. Osmanlı Devleti'nde 1878 - 1908 yılları arasında II. Abdülhamit'in tahtta kaldığı dönem İstibdat olarak adlandırılmıştır. İslah-ı Sanayi Komisyonu İstibdat Dönemi'nde değil, Sultan Abdülaziz Dönemi'nde kurulmuştur.

A B C D E

3. 93 Harbi, Balkan ve Kafkas olmak üzere iki cephede meydana gelmiştir. Rus kuvvetleri Doğu Anadolu'da Erzurum'a kadar ilerlemiş, Erzurum halkı Rusları Aziziye Tabyalarında durdurmayı başarmıştır. Balkanlarda ise Gazi Osman Paşa Plevne'de başarılı mücadeleler vermiştir. Yaklaşık beş ay süreyle Plevne'yi savunmuştur. Ancak Plevne'yi alan Ruslar, Edirne'yi ele geçirip Çatalca'ya kadar gelmiştir. Osmanlı donanması son kez Kırım Savaşı sırasında Sinop'ta yakılmıştır (II). 93 Harbi'nde Çanakkale Boğazı işgal edilmemiştir (III).

A B C D E

4. II. Mahmut, Vakay-ı Hayriye'den sonra müsadere usulüne son vermiştir. Müsaderenin ancak kamu malı olduğu mahkeme kararıyla saptanan servetlere uygulanması kuralı getirilmiştir. Müsaderenin kaldırılması, özel mülkiyet hakkının güvence altına alınması açısından önemlidir. Bu durum halkın devlete olan bağlılığının artmasında da etkili olmuştur. Müsadere uygulaması Tanzimat Fermanı ile tamamen kaldırılmıştır.

A B C D E

5. Osmanlı Devleti'nde 1875'te ilan edilen Ramazan Kararnamesi (I) ile maliyenin iflası ve borçların ödenmesi ile ilgili plan açıklanmış ancak bir süre sonra borçların geri ödenmesi tamamen durmuştur. Alacaklıların yoğun baskıları sonucu 1881'de Muharrem Kararnamesi (II) hazırlanmış devletin bazı gelirleri yabancılara bırakılmış, yine bu kararname kapsamında Düyunuumumiye İdaresi (III) kurulmuştur.

A B C D E

6. Yunan İsyanı'nın nedenlerinden olan Rusya'nın sıcak denizlere inme düşüncesi Yunan İsyanı'nı dolaylı etkilemiş, Ruslar sıcak denizlere inmek amacıyla Balkanlar'da Panslavizm politikası uygulamıştır.

A B C D E

7. Fransız İhtilali sonrası yayılan milliyetçilik anlayışı özellikle Osmanlı gibi çok uluslu devletleri etkilemiş ve onların dağılmasında rol oynamıştır.

A B C D E

8. Rusya'nın bütün Slav topluluklarını yabancı egemenliğinden, özellikle Osmanlı yönetiminden kurtarmak için uyguladığı politika Panslavizm'dir. Ruslar sıcak denizlere inmek amacının bir parçası olarak bu düşüncüyü savunmuşlardır.

A B C D E

9. Sırlar aşağıdaki antlaşmalardan hangileriyle sırasıyla ayrıcalık - özerklik - bağımsızlık kazanmışlardır?

	Ayrıcalık	Özerklik	Bağımsızlık
A)	Berlin	Edirne	Bükreş
B)	Paris	Edirne	Berlin
C)	Bükreş	Edirne	Berlin
D)	Bükreş	Edirne	Paris
E)	Paris	Edirne	Bükreş

10. II. Mahmut Dönemi'nde yapılan;

- I. devlet memuru ve askerlerin elbiselerinin yerli kumaştan yapılması,
II. İstanbul'da kumaş ve bez fabrikasının açılması,
III. Osmanlı vatandaşı olan tüccar ve esnafa gümrük kolaylığı sağlanması

düzenlemelerinden hangilerinin ekonomi alanında olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

11. 1821'de başlayan Mora İsyanı'nın kısa sürede büyümesinde;

- I. Kavalalı Mehmet Ali Paşa Sorunu,
II. Avrupalıların Rumlara destek olması,
III. Tepedelenli Ali Paşa İsyanı

gelişmelerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

12. I. Çeşme Baskını
II. Navarin Baskını
III. Sinop Baskını

Yukarıda verilen baskınlardan hangileri XIX. yüzyılda yaşanmıştır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

13. Osmanlı Devleti'nin Boğazlar üzerinde egemenlik hakkını kullanarak imzaladığı son antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Edirne Antlaşması
B) Kütahya Antlaşması
C) Hünkâr İskelesi Antlaşması
D) Londra Boğazlar Sözleşmesi
E) Paris Antlaşması

14. II. Mahmut'un "Denize düşen yılana sarılır." diyerek Rusya'dan yardım istemesinde;

- I. Avrupalı devletlerden gerekli desteği alamaması,
II. Mısır Meselesi'nin ortaya çıkması,
III. Kütahya Antlaşması'nın yapılması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

15. Osmanlı Devleti'nde yaşanan;

- I. Sened-i İttifak'ın imzalanması,
II. Tanzimat Fermanı'nın yayımlanması,
III. Islahat Fermanı'nın yayımlanması

gelişmelerinden hangilerinde Fransız İhtilali etkisiyle dünyaya yayılan fikir akımlarının etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

9. Sırlar;

- 1812'de yapılan Bükreş Antlaşması ile ayrıcalık,
- 1829'da yapılan Edirne Antlaşması ile özerklik,
- 1878'de yapılan Berlin Antlaşması ile bağımsızlık

kazanmışlardır.

10. II. Mahmut Dönemi'nde;

- devlet memuru ve askerlerin elbiselerinin yerli kumaştan yapılması (I),
- İstanbul'da kumaş ve bez fabrikalarının açılması (II),
- Osmanlı vatandaşı olan tüccar ve esnafa gümrük kolaylığı sağlanması (III)

düzenlemeleri ekonomi alanında yapılmıştır.

Y
A
R
G
I
Y
A
Y
I
N
E
V
I

11. Rumlar Eflak'tan sonra 1821'de Mora'da ayaklanmışlardır. Bu sırada II. Mahmut tarafından görevden azledilen Yanya Valisi Tepedelenli Ali Paşa isyan etmiştir (III). Ali Paşa'nın başlattığı isyan 1822'de bastırılmış ancak bu isyan yüzünden Osmanlı Devleti Mora İsyanı ile yeterince ilgilenememiştir. Bu da Yunan İsyanı'nı kolaylaştırmış ve başarılı olmasına katkı sağlamıştır. İsyançılara İngiliz bankalarının para, Rusların ise silah yardımıyla bulunması Mora İsyanı'nın kısa sürede büyümesinde etkili olmuştur (II). Kavalalı Mehmet Ali Paşa Sorunu ise Mora İsyanı sonrası ortaya çıkmıştır.

12. XIX. yüzyılda Navarin Baskını 1827'de (II), Sinop Baskını 1853'te yaşanmıştır. Çeşme Baskını 1770'te yani XVIII. yüzyılda yaşanmıştır.

13. Osmanlı Devleti, Rusya ile imzaladığı Hünkâr İskelesi Antlaşması ile Boğazlar üzerinde son kez tek başına karar almıştır. Bu antlaşma ile Boğazlar Sorunu ortaya çıkmıştır.

14. Mısır Hidivi Mehmet Ali Paşa; Mora İsyanı'nın bastırılmasında Osmanlı Devleti'ne yardım etmiş; bu yardım karşılığında bazı yerlerin valiliğini istemiştir. Mora'nın elden çıkması üzerine Adana ve Şam valiliklerini talep etmiş, bu istek II. Mahmut tarafından kabul edilmeyince isyan çıkarmış ve Osmanlı Devleti'ni yapılan savaşta yenerek Kütahya'ya kadar gelmiştir (II). Osmanlı Devleti Avrupalı devletlerden yardım istediye de bu yardımı alamamış, bunun üzerine II. Mahmut "Denize düşen yılana sarılır." diyerek Rusya'dan yardım istemiştir (I). Kütahya Antlaşması ise Rus desteği geldikten sonra İngiltere ve Fransa'nın baskısı üzerine imzalamıştır.

15. Osmanlı Devleti'nde yaşanan Tanzimat (II) ve Islahat (III) Fermanı gibi gelişmelerde Fransız İhtilali ile dünyaya yayılan özgürlük, eşitlik gibi demokratik düşüncelerin etkili olduğu söylenebilir.

1. I. Sırbistan
II. Yunanistan
III. Bulgaristan

Osmanlı Devleti'nin yukarıdaki devletlerden hangileriyle Balkan Savaşları sonrasında sınırları belirleyen bir antlaşma yaptığı savunulamaz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

2. İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etmesinin nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Ekonomisinin Avrupalı devletlere göre zayıf olması
B) Sömürgecilik faaliyetlerinde geri kalması
C) Coğrafi olarak Trablusgarp'a yakın olması
D) Sanayisine ham madde ve pazar bulma arayışı
E) Kuzey Afrika'daki sömürgelerini Fransa'ya kaptırması

3. Trablusgarp Savaşı'nda bölgeye gönüllü olarak giden Osmanlı askerleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İsmet İnönü
B) Mustafa Kemal
C) Nuri Conker
D) Süleyman Askerî
E) Fethi Bey

4. I. Balkan Savaşı sonrasında Osmanlı Devleti ile Balkan Devletleri arasında aşağıdaki antlaşmalardan hangisi imzalanmıştır?

- A) Uşi Antlaşması
B) Londra Antlaşması
C) Bükreş Antlaşması
D) Atina Antlaşması
E) İstanbul Antlaşması

5. Osmanlı Devleti'nin I. Balkan Savaşı'nda başarılı olamamasında;

- I. ordunun siyasete karışması,
II. askerlerin büyük bir bölümünün terhis edilmiş olması,
III. Osmanlı Devleti'nin bölge ile kara bağlantısının olmaması

nedenlerinden hangilerinin etkili olduğu savunulamaz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

6. 1909 yılında Kanunuesasi'de yapılan;

- I. hükûmetin padişaha değil Meclise karşı sorumlu olması,
II. uluslararası antlaşmalar için Meclis onayının getirilmesi,
III. padişahın sansür ve sürgün yetkisinin elinden alınması

değişikliklerinden hangilerinin millî iradeyi güçlendirdiği savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

7. Reval Görüşmeleri'nde;

- İstanbul ve Boğazların Ruslara verilmesi,
- Rusların Balkanlarda serbest bırakılması,
- Makedonya Bölgesi'nde ıslahat yapılması

kararlarının alınması aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olduğu söylenebilir?

- A) İngiltere, Osmanlı Devleti'nin parçalanmasında sessiz kalacağını göstermiştir.
B) İngiltere, Rusya'ya karşı Osmanlı Devleti'nin yanında yer almıştır.
C) Osmanlı Devleti alınan kararlar karşısında sessiz kalmıştır.
D) Osmanlı Devleti bu durum karşısında İkinci Meşrutiyet'i ilan etmiştir.
E) Makedonya Bölgesi'nde Resneli Niyazi öncülüğünde isyan çıkmıştır.

1. Osmanlı Devleti'nin Balkan Savaşları sonucunda Sırbistan'la sınırı kalmamıştır. Osmanlı Devleti Sırbistan'la bölgedeki Türklerin haklarını korumak için 14 Mart 1914'te İstanbul Anlaşması'nı yapmıştır.

A B C D E

2. İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etmesinin nedenleri arasında Kuzey Afrika'daki sömürgelerini Fransa'ya kap-tırması gibi bir neden yoktur.

A B C D E

3. Siyasi birliğini geç tamamlayan ve sömürgecilik yarışın-da diğer Avrupa devletlerine göre geride kalan İtalya, gözünü Trablusgarp'a dikmiş ve burayı 1911 - 1912 yıl-larında işgal etmiştir. Osmanlı Devleti'nin bölgeyle kara sınırı olmadığı ve deniz gücü bulunmadığı için buraya doğrudan müdahale edememiştir. Bölge buraya gö-nüllü giden askerlerle savunulmuştur. Bölgeye gönüllü giden askerler arasında Mustafa Kemal, Enver Bey, Fethi Bey, Kuşçubaşı Eşref, Fuat Bey, Nuri Conker, Ali Çetinkaya, Süleyman Askeri gibi isimler yer almıştır.

A B C D E

4. Balkan Savaşlarında Osmanlı Devleti'nin yenilme-si üzerine Avrupalı devletler Rusya'nın Balkanlarda hâkimiyet kurmasından endişelenerek Londra Konfe-ransı'nı toplamışlar ve Osmanlı ile Balkan Devletleri arasında Londra Antlaşması'nın imzalanmasını sağ-lamışlardır. Bu antlaşma ile;

- Edirne, Kırklareli, Dedeoğlu ve Trakya'nın tamamı Bulgaristan'a verilmiştir.
- Ege adalarının durumunun daha sonra Avrupalı devlet-ler tarafından belirlenmesi kararlaştırılmıştır.
- Kuzey ve Orta Makedonya, Sırbistan'a bırakılmıştır.
- Güney Makedonya, Selanik ve Girit Yunanistan'a bı-rakılmıştır.

A B C D E

5. Osmanlı Devleti'nin Balkan Savaşları'nda bölge dev-letleriyle kara bağlantısı vardır. Osmanlı Devleti'nin I. Balkan Savaşı'nda başarılı olamamasında;

- askerın büyük bölümünün terhis edilmiş olması,
- ordunun siyasete karışması,
- savaşın birden fazla cephede yapılması,
- ordu teşkilatlanması ve eğitiminin zayıf olması

faktörleri etkili olmuştur.

A B C D E

6. 8 Ağustos 1909'da Kanunuesası'de yapılan değişiklik-le; hükûmetin padişaha değil, Meclise karşı sorumlu olması(I), uluslararası antlaşmalar için Meclis onayının getirilmesi (II)değişikliklerinin doğrudan millî iradeyi güçlendirdiği savunulabilir.

A B C D E

7. 8 - 9 Haziran 1908'de İngiltere Kralı VII. Edward ile Rus Çarı II. Nikola arasında Reval Görüşmeleri yapılmış ve bu görüşmelerde; İstanbul ve Boğazların Ruslara verilmesi, Rusların Balkanlarda serbest bırakılması, Makedonya Bölgesi'nde ıslahat yapılması gibi kararlar alınmıştır. Bu kararlara bakıldığında dönemin güçlü devleti olan İngiltere'nin Osmanlı Devleti'nin parçalan-masını onayladığı anlaşılmaktadır.

A B C D E

8. Osmanlı tarihinde meclis kararıyla görevden alınan ilk padişah aşağıdakilerden hangisidir?

- A) V. Mehmet
- B) II. Abdülhamit
- C) Abdülaziz
- D) VI. Mehmet
- E) V. Murat

9. II. Meşrutiyet'in ilanı sırasında;

- I. Girit'in Yunanistan'a bağlanması,
- II. Bulgaristan'ın bağımsızlığını ilan etmesi,
- III. Balkan Savaşlarının başlaması

gelişmelerinden hangileri yaşanmamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

10. Aşağıdakilerden hangisi II. Meşrutiyet Dönemi siyasi partileri arasında gösterilemez?

- A) Osmanlı Demokrat Fırkası
- B) Hürriyet ve İtilaf Fırkası
- C) Osmanlı Ahrar Fırkası
- D) Millî Meşrutiyet Fırkası
- E) Hürriyet Partisi

11. Siyasi rejime karşı Türk tarihinde yapılan ilk ayaklanma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çınar Olayı
- B) 31 Mart Ayaklanması
- C) Babıali Baskını
- D) Edirne Vakası
- E) Kuleli Olayı

12. Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemek amacıyla ertaya atılan Osmanlıcılık fikrinin aşağıdaki gelişmelerden hangisiyle önemini yitirdiği anlaşılmış elamaz?

- A) Balkan Savaşlarının yaşanması
- B) Bulgaristan'ın bağımsızlığını kazanması
- C) I. Meşrutiyet'in ilan edilmesi
- D) Arnavutluk'un Osmanlı Devleti'nden kopması
- E) Dömeke Meydan Savaşı'nın yapılması

13. Aşağıdaki devletlerden hangisi I. Balkan Savaşı'na katılmamıştır?

- A) Romanya
- B) Bulgaristan
- C) Sırbistan
- D) Karadağ
- E) Yunanistan

14. Rauf Orbay'ın "Hamidiye Kahramanı" olarak anılmasında aşağıdaki savaşlardan hangisinde gösterdiği başarılar etkili olmuştur?

- A) Kırım Savaşı
- B) Trablusgarp Savaşı
- C) Balkan Savaşları
- D) 93 Harbi
- E) Dömeke Meydan Savaşı

15. Türkleri millî bir duygu etrafında tekrar birleştirerek dünya devletleri arasına sokmayı savunan ve II. Meşrutiyet Dönemi'nde etkili olan düşünce akımını aşağıdaki Osmanlı aydınlarından hangisinin savunduğu söylenemez?

- A) Ziya Gökalp
- B) Ömer Seyfettin
- C) Mehmet Akif Ersoy
- D) Mehmet Emin Resulzade
- E) Yusuf Akçura

8. 31 Mart Olayı padişah değişikliğine neden olmuştur. II. Abdülhamit isyanda rolü olduğu gerekçesiyle tahttan indirilerek Selanik'e sürgüne gönderilmiş, yerine V. Mehmet Reşat padişah ilan edilmiştir (27 Nisan 1909). II. Abdülhamit Meclis-i Umumi tarafından görevden alınmıştır. Osmanlı tarihinde meclis kararıyla görevden alınan ilk padişah olmuştur. II. Abdülhamit'in tahttan indirilmesinde, 31 Mart Olayını çıkaranlar değil, bu isyanı bastıranlar etkili olmuştur.

9. II. Abdülhamit, Kanunuesasi'yi tekrar yürürlüğe koymuş ve 24 Temmuz 1908'de II. Meşrutiyet'i ilan etmiştir. II. Meşrutiyet'in ilanı sırasında yaşanan gelişmeler şunlardır:

- Girit, Osmanlı Devleti'nden ayrılarak Yunanistan'a bağlanmıştır.
- Bulgaristan, bağımsızlığını ilan etmiştir.
- Avusturya, geçici olarak elinde tuttuğu Bosna - Hersek'i tamamen ele geçirmiştir.

Balkan Savaşları 1912 - 1913 yıllarında II. Meşrutiyet'in ilanından sonra yaşandığı için II. Meşrutiyet sırasında yaşanan gelişmelere örnek verilemez.

10. Hürriyet Partisi, 1950'lerde kurulmuştur. II. Meşrutiyet siyasi partileri arasında gösterilemez.

11. II. Meşrutiyet'e karşı olanlar 31 Mart Ayaklanması adıyla bilinen isyanı çıkarmışlardır. İsyan, Selanik'ten gelen Hareket Ordusu tarafından bastırılmıştır. İsyanla ilişkili görülerek II. Abdülhamit, Meclis kararıyla Osmanlı tahtından indirilmiş ve yerine V. Mehmet Reşat geçirilmiştir. Bu olay Türk tarihinde rejime karşı yapılan ilk ayaklanma olarak kabul edilir.

12. Osmanlı Devleti'ndeki azınlıkların bağımsızlıklarını elde etmek için ayaklanmaları üzerine Osmanlıcılık fikri ortaya çıkmıştır. Bu fikir özellikle Tanzimat ve I. Meşrutiyet dönemlerinde etkili olmuştur. Devletin dağılmasını önlemek için dil, din, ırk ve mezhebine bakmaksızın Osmanlı sınırları içinde yaşayan bütün topluluklar adalet, eşitlik ve hürriyet gibi duygularla Osmanlılık düşüncesi etrafında birleştirilmeye çalışılmıştır.

13. I. Balkan Savaşı; Karadağ'ın Osmanlıya saldırması ile Osmanlı, Karadağ, Bulgaristan, Sırbistan ve Yunanistan arasında yaşanmıştır. I. Balkan Savaşı'na Romanya katılmamıştır.

14. Rauf Orbay komutasındaki Hamidiye Kuvvaz-ı Muvakkalat; I. Balkan Savaşı'nda Ege, Akdeniz ve Adriyatik'te Yunanlara karşı mücadele etmiştir. Rauf Orbay, Balkan Savaşlarında gösterdiği başarıdan dolayı Hamidiye Kahramanı olarak anılmıştır.

15. Türkleri millî bir duygu etrafında tekrar birleştirerek dünya devletleri arasına sokmayı savunan ve II. Meşrutiyet Dönemi'nde etkili olan düşünce Türkçülüktür. Bu fikri Mehmet Akif Ersoy desteklememiştir. Çünkü o İslamcılık fikri ile Osmanlı Devleti'nin dağılmaktan kurtulacağını savunmuştur.

1. I. Dünya Savaşı sırasında İtilaf Devletleri aralarında yaptıkları gizli antlaşmalarla Osmanlı Devleti'nin topraklarını paylaşmışlardır.

Bu paylaşımları dünya kamuoyuna açıklayan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) ABD
B) Fransa
C) Almanya
D) Rusya
E) İngiltere

2. 1916'da İngiltere ve Fransa arasında imzalanan Sykes - Picot Antlaşması ile aşağıdaki Osmanlı topraklarından hangisinde uluslararası bir yönetim kurulması kararı alınmıştır?

- A) Irak
B) Filistin
C) Boğazlar
D) Suriye
E) İstanbul

3. ABD Başkanı Wilson'un yayımladığı 14 maddeden oluşan ve Wilson İlkeleri olarak adlandırılan belgede kurulması istenilen devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İsrail
B) Hollanda
C) Çekoslovakya
D) Litvanya
E) Polonya

4. I. Dünya Savaşı sonunda İtilaf Devletlerinin çağrısıyla toplanan konferans aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Paris
B) Berlin
C) San Remo
D) İstanbul
E) Lozan

5. İtilaf Devletleri'nden ateşkes isteğinde bulunarak 30 Ekim 1918'de Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasını sağlayan Osmanlı Hükûmetinin başında aşağıdakilerden hangisi yer almıştır?

- A) Salih Paşa
B) Ahmet İzzet Paşa
C) Damat Ferit
D) Kâmil Paşa
E) Mahmut Şevket Paşa

6. Wilson İlkelerine göre; Osmanlı Devleti'nde Türklerin oturdukları bölgelerde Türk egemenliği sağlanacak fakat Türk olmayan milletlere özerk gelişme imkânı verilecektir. Bu maddeden hareketle gayrimüslim halk bazı bölgelerde kendilerinin Müslüman halktan çok olduklarını ileri sürerek o yerin yasal işgal zemininin hazırlanmasına çalışmışlardır.

Buna göre aşağıdaki şehirlerden hangisinin işgali bu bölgelerden birine örnek gösterilebilir?

- A) Konya
B) Antalya
C) Musul
D) İzmir
E) Adana

7. Aşağıdaki Osmanlı topraklarından hangisi Balkan Savaşları sonunda kaybedilmemiştir?

- A) Batı Trakya
B) Arnavutluk
C) Oniki Ada
D) Ege adaları
E) Makedonya

8. I. Dünya Savaşı'nın genel nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Milliyetçilik akımı
B) Sanayi İnkılabı
C) Ham madde ve pazar arayışı
D) Silahlanma ve bloklaşma
E) Alsace Lorraine kömür havzası

9. Milli Mücadele'nin haklılığını ortaya koyan ilk uluslararası belge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Amiral Bristol Raporu
B) Hoover Moratoryumu
C) Sandler Raporu
D) Annan Planı
E) Balfour Deklarasyonu

1. I. Dünya Savaşı sırasında Çarlık Rusya'da ihtilal olmuş ve Bolşevikler yönetimi ele geçirerek I. Dünya Savaşı'ndan çekilmişlerdir. Bolşevikler ayrıca I. Dünya Savaşı sırasında imzalanan gizli antlaşmaları dünya kamuoyuna açıklamışlardır (Sarı Kitap).

❖❖❖D❖❖

2. 1916'da İngiltere ve Fransa arasında imzalanan Sykes - Picot Antlaşması ile;
- Adana, Antakya, Suriye kıyıları ve Lübnan Fransa'ya; Musul hariç Irak İngiltere'ye bırakılmıştır.
 - Suriye'nin diğer bölgeleri ile Mısır ve Ürdün'de Büyük Arap Krallığı kurulması, bu krallığın İngiltere ve Fransa'nın koruyuculuğunda olması kararlaştırılmıştır.
 - Filistin'de uluslararası bir yönetim kurulması kararlaştırılmıştır.

❖❖B❖❖❖

3. ABD Başkanı Wilson'un, kalıcı barışın sağlanması ve sömürgeciliğin sona ermesi amacıyla I. Dünya Savaşı sırasında yayımladığı 14 maddeden oluşan ilkelerden biri bağımsız bir Polonya devletinin kurulmasıyla ilgilidir.

❖❖❖A❖❖E

4. I. Dünya Savaşı sonunda yenilen devletlerin durumlarını görüşmek üzere, İtilaf Devletlerinin çağrısıyla Paris Barış Konferansı toplanmıştır (18 Ocak 1919). Paris Barış Konferansı'nda, Osmanlı Devleti'nin nasıl paylaşılacağı konusu da görüşülmüş fakat bir sonuca varılamamıştır.

❖❖A❖❖❖

5. Osmanlı Devleti'nde Mondros Ateşkes Antlaşması imzalanmadan önce Padişah V. Mehmet Reşat ölmüş, yerine Padişah Vahdettin geçmiştir. Yeni hükûmeti ise Ahmet İzzet Paşa kurmuştur. Ahmet İzzet Paşa Hükûmeti İtilaf Devletlerinden ateşkes isteğinde bulunmuş ve Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalamıştır.

❖❖B❖❖❖

6. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasından sonra toplanan Paris Konferansı'nda İzmir Yunanlara verilmiştir. Yunanlar burası ile tarihî bağları olduğunu, nüfusunun büyük oranda gayrimüslimlerden oluştuğunu ileri sürmüş ve 15 Mayıs 1919'da İzmir'i işgal etmiştir. İzmir'in işgal edilmesi yurt genelinde protesto edilmiş ve Osmanlı Hükûmeti, ABD'ye başvurarak İzmir konusunda bir komisyon kurulmasını istemiştir. Amiral Bristol başkanlığında kurulan komisyon İzmir'in haksız yere işgal edildiğini, bölgedeki Müslüman halkın çoğunlukta olduğunu ve Rumların bölgedeki katliamlardan sorumlu olduğunu belirtmiştir. Bu rapor ayrıca Türk Kurtuluş Savaşı'nın haklılığını ortaya koyan ilk uluslararası belgedir.

❖❖❖D❖❖

7. Trablusgarp Savaşı sonunda Oniki Ada geçici olarak İtalyanlara bırakılmıştır. İtalya bu adaları II. Dünya Savaşı sonrasında Yunanistan'a bırakmıştır.

❖❖C❖❖❖

8. Alsace Lorraine Bölgesi önemli bir kömür havzasıdır. Fransa Sedan Savaşı'nda bu bölgeyi Prusya'ya (Almanya) kaptırmış ve geri almak için I. Dünya Savaşı'na girmiştir. Bu ise I. Dünya Savaşı'nın özel nedenlerinden biridir.

❖❖❖A❖❖E

9. İzmir'in işgali üzerine Osmanlı Hükûmeti ABD'ye başvurarak bir komisyon kurulmasını ve bu komisyonun İzmir'in işgali ile yaşanan katliamları araştırmasını istemiştir. Amerikan Yüksek Komiseri Amiral Mark Lambert Bristol başkanlığında bir komisyon kurulmuş ve komisyon araştırmaları sonucunda bir rapor hazırlamıştır. Bu rapora göre;

- Bölgede yapıldığı söylenen Rum katliamı gerçek değildir.
- Bölgedeki Hristiyanların güvenlik sorunu yoktur.
- Türk ordusunun büyük bir direnişi görülmemiştir.
- Bölgede Türk nüfus fazladır ve katliamlardan Yunanistan sorumludur.

Bu rapor Milli Mücadele'nin haklılığını ortaya koyan ilk uluslararası belgedir.

❖❖A❖❖❖

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

10. I. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Devleti tarafından Sevk ve İskân Kanunu'nun çıkarılmasında etkili olan cephe aşağıdakilerden hangisidir?

A) Irak
B) Kanal
C) Kafkas
D) Çanakkale
E) Suriye-Filistin

11. I. Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru gerekli ham maddeyi elde edemediğinden Almanya'nın ekonomisi çökme noktasına gelmiştir. Diğer yandan Avusturya - Macaristan İmparatorluğu ve Bulgaristan ise sürekli yenilgiye uğramıştır. Ekonomik açıdan zor durumda kalan Almanya'nın da desteği kesilince bu iki devlet barış istemek zorunda kalmıştır. Böylece Almanya ile Osmanlı Devleti arasındaki kara bağlantısı kesilmiştir. İtilaf Devletlerinin baskısı sonucunda önce Almanya, daha sonra ise yalnız kalan Osmanlı Devleti barış istemiştir. Yapılan görüşmeler sonunda 30 Ekim 1918'de İtilaf Devletleri ile Osmanlı Devleti arasında Mondros Ateşkes Anlaşması imzalanmıştır.

Buna göre Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra İtilaf Devletleri'nin Anadolu topraklarını işgal etmeye başlamalarının aşağıdakilerden hangisine yol açtığı savunulamaz?

- A) Türk topraklarından komşu devletlere yoğun bir Türk mülteci akınının yaşanması
B) Anadolu halkının direnişe geçerek Kuvayımilliye'yi oluşturması
C) Mustafa Kemal'in kendisine verilen görevden istifa ederek sineyimillile dönmesi
D) Halk tarafından Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerinin kurulması
E) Protesto ve mitinglerin düzenlenmesi

12. Osmanlı Devleti, İttifak Devletleri'nin yanında I. Dünya Savaşı'na girince birçok cephede savunma amaçlı mücadele etmek zorunda kalmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu cepheiere örnek gösterilemez?

- A) Kanal
B) Çanakkale
C) Irak
D) Hicaz - Yemen
E) Suriye - Filistin

13. Osmanlı Devleti'nde I. Dünya Savaşı sırasında faaliyet gösteren cemiyetlerden bazıları şunlardır:

- Pontus Rum Cemiyeti
- Hınçak ve Taşnak Cemiyeti
- Mavri Mira Cemiyeti

Buna göre Osmanlı Devleti'ndeki bu oluşumların adlarına bakılarak;

- I. milliyetçi söylemle ayrılıkçı faaliyetler yapıldığı,
- II. birlik ve bütünlüğün bozulduğu,
- III. tarihsel projelerin hayata geçirilmek istendiği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

14. I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı topraklarında açılan ilk cephe aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çanakkale
B) Kafkasya
C) Irak
D) Suriye - Filistin
E) Kanal

15. Halil Paşa'nın "Kut'ül Amare Kahramanı" olarak anılmasında aşağıdaki cephelerden hangisinde yaptığı mücadele etkili olmuştur?

- A) Kanal Cephesi
B) Kafkas Cephesi
C) Galiçya Cephesi
D) Hicaz - Yemen Cephesi
E) Irak Cephesi

10. I. Dünya Savaşı başlarında Ermeni ayaklanmaları artarak devam etmiştir. Kafkas Cephesi'nde Ermenilerin Ruslarla iş birliği yapması nedeniyle de Osmanlı Devleti iki ateş arasında kalmıştır. Osmanlı Hükûmeti, hem halkın can ve mal güvenliğini sağlamak hem de Türk ordusuna cephe gerisinden gelebilecek saldırıları önlemek için 1915'te Sevk ve İskân (Tehcir) Kanunu'nu çıkarmıştır. Bu kanunla, Ermeniler zorunlu olarak Suriye, Kuzey Irak ve Lübnan'a göç ettirilmiştir.

B

11. İtilaf Devletleri Mondros Ateşkes Anlaşması'nın 7. maddesine dayanarak yurdumuzun çeşitli yerlerine asker çıkarmışlar ve işgal hareketlerine girişmişlerdir. İşgal hareketleri bir yandan Mondros Ateşkes Anlaşması'nın şartlarına bir yandan da Wilson İlkelerine aykırı olmasına rağmen İtilaf Devletleri kendi çıkarlarını düşünmüşler ve Türk milletinin hürriyet, bağımsızlık ve egemenlik haklarını tanımayarak işgal hareketlerine devam etmişlerdir. Bu durum karşısında Türk halkı canını ortaya koyarak mücadelesini yapmış asla komşu ülkelere Türk topraklarından yoğun bir mülteci akını olmamıştır.

A

12. Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'nda taarruz, savunma ve müttefiklere yardım amacıyla mücadele etmiştir. Osmanlı Devleti'nin savaştığı cepheler şu şekilde sınıflandırılabilir:

- Taarruz cepheleri: Kanal ve Kafkas
- Savunma cepheeri: Çanakkale, Irak, Hicaz - Yemen, Suriye - Filistin
- Müttefiklere yardım cepheleri: Galiçya, Romanya, Macaristan

A

13. Osmanlı Devleti'nde faaliyet gösteren cemiyetlerin isimlerine bakıldığında ayrılıkçı faaliyetler yaptıkları (I), milliyetçilik duygusunu vurgulayarak birlik ve bütünlüğü bozdukları (II), tarihe mal olmuş devletlerin adını kullanarak tarihî projeleri tekrar hayata geçirmeye çalıştıkları (III) söylenebilir.

B

14. Kafkasya Cephesi, I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı topraklarında açılan ilk cephe. Osmanlı Devleti bu cephede Çarlık Rusya ile mücadele etmiştir. Doğu Anadolu'daki Ermeniler de Ruslara yardım etmişlerdir. Ayrıca bu cephe Osmanlı Devleti'nin toprak kazandığı tek cephe.

B

15. Halil Paşa, İngilizleri Kut'ül Amare'de durdurmuş ve yenilgiye uğratmıştır. Irak Cephesi'nde yaptığı kahramanlıklardan dolayı Halil Paşa "Kut'ül Amare Kahramanı" olarak anılmıştır.

B

1. Mondros Antlaşması'nın 7. maddesi "İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehlikede gördükleri herhangi bir stratejik bölgeyi işgal edebileceklerdir." şeklindedir.

Bu maddeye bakarak İtilaf Devletleri'nin;

- I. Anadolu'yu işgal etmek,
- II. Doğu Anadolu'da Ermeni devleti kurmak,
- III. Osmanlı Devleti'ni savunmasız bırakmak

amaçlarından hangilerine ulaşmak istediği savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

2. Aşağıdaki şehirlerden hangisinin Mondros Ateşkes Antlaşması'nın 24. maddesinde belirtilen bölge içinde olduğu söylenemez?

- A) Diyarbakır
- B) Erzurum
- C) Sivas
- D) Bitlis
- E) Malatya

3. Aşağıdakilerden hangisi Mustafa Kemal'in Çanakkale Cephesi'nde mücadele ettiği bölgelerden biri değildir?

- A) Anafartalar
- B) Dumlupınar
- C) Arıburnu
- D) Seddülbahir
- E) Kumkale

4. Vilayet-i Şarkîye Müdafa-i Hukuku Milliye Cemiyeti'nin;

- I. Erzurum Kongresi'nin toplanması,
- II. Albayrak ve Le Pays gazetelerinin çıkarılması,
- III. Ermeni devletinin kurulmasının engellenmesi

faaliyetlerinden hangilerinde bulunduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

5. İzmir'in işgal üzerine İstanbul'un çeşitli ilçelerinde yapılan büyük mitinglerde aşağıdakilerden hangisinin konuşma yaptığı söylenemez?

- A) Nene Hatun
- B) Sait Bey
- C) Selim Sırrı Tarcan
- D) Nakiye Hanım
- E) Halide Edip Adivar

6. Aşağıdakilerden hangisi Kuvayımiliye'nin, Kurtuluş Savaşı'na katkıları arasında gösterilemez?

- A) Yunanların ilerleyişini yavaşlatmıştır.
- B) Rum ve Ermeni çeteleriyle mücadele etmiştir.
- C) Bölgesel kurtuluş için çalışmalar yapmıştır.
- D) Düzenli odunun kurulması için zaman kazandırmıştır.
- E) Kurtuluş Savaşı'nın tek elden yönetilmesini sağlamıştır.

7. Osmanlı Hükûmetinin, İtilaf Devletlerinin ağır baskısı altında kalması, İstanbul Boğazı'na işgal devletlerinin donanmalarının demirlemesi ve toplarını önemli resmî kurum ve kuruluşlara doğru çevirmiş olması Anadolu'nun her yanında haksız işgallere karşı yerel güçlerin oluşmasını sağlamıştır. Bu güçlerin amacı, kendilerinden sayı ve güç olarak daha çok ve kuvvetli olan düşman birliklerini savunma savaşları yaparak durdurmak veya saldırılarını yavaşlatmaktır. Bu yerel direniş örgütlerine, Kuvayımiliye adı verilmiştir. Bu örgütlere işgal edilen yerlerde yaşayan, bağımsız yaşama ideallerine gönül veren, eli silah tutan herkes katılmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin bu oluşuma katılarak liderlik yaptığı söylenemez?

- A) İpsiz Recep
- B) Demirci Mehmet Efe
- C) Gördesli Makbule
- D) Kara Fatma
- E) Kâzım Karabekir

1. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın 7. maddesine bakılarak İtilaf Devletlerinin Anadolu'yu işgal etmeyi planladıkları çıkarımı yapılabilir.

A B C D E

2. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın 24. maddesinde "Altı vilayette karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri buraları işgal edebilecek." denilerek Doğu Anadolu'da bir Ermeni devleti kurulması planlanmıştır. Bu altı vilayet şunlardır (Vilayet-i Sitte): Van, Diyarbakır, Erzurum, Harput (Elâzığ), Bitlis, Sivas.

A B C D E

3. Dumlupınar, Mustafa Kemal'in Çanakkale Cephesi'nde mücadele ettiği yerlerden biri değildir.

A B C D E

4. 4 Aralık 1918'de İstanbul'da kurulan Vilayat-ı Şarkiye Müdafaa-i Hukuku Milliye Cemiyeti'nin Doğu Anadolu'da kurulması planlanan Ermeni devletine mâni olmak (III), bölgedeki Türk nüfusun başka yerlere göç etmesini önlemek gibi faaliyetler içinde olmuştur. Cemiyet *Le Pays (Vatan)* adında Fransızca yayın yapan bir gazete ile *Albayrak* gazetesini çıkarmıştır. (II) Erzurum Kongresi'ni toplayan (I) cemiyet 1919'da Şarki Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyetine katılmıştır.

A B C D E

5. İzmir'in işgali üzerine Sultanahmet'te ve Fatih'te büyük mitingler yapılmıştır. Bu mitinglere Sait Bey, Selim Sırrı Tarcan, Nakiye Hanım ve Halide Edip Adıvar gibi kişiler katılmış ve halkın millî duygularını uyandıran konuşmalar yapılmıştır. Nene Hatun 1877 - 1878 Osmanlı - Rus Savaşı'nda (93 Harbi) Doğu Cephesi'ndeki Aziziye Tabyalarında kahramanca savaşarak mücadele etmiştir.

A B C D E

6. Anadolu'nun her yanında haksız işgallere karşı yerel güçler oluşmuştur. Bu güçlerin amacı, kendilerinden sayı ve güç olarak daha çok ve daha da kuvvetli olan düşman birliklerini savunma savaşları yaparak durdurmak veya saldırılarını yavaşlatmaktır. Bu yerel direniş örgütlerine, Kuvayımilliye adı verilmiştir. Kuvayımilliye'nin Kurtuluş Savaşı'na katkıları şunlardır:
- Yunan ilerleyişini yavaşlatmışlardır.
 - Rum ve Ermeni çeteleriyle mücadele etmişlerdir.
 - Ayaklanmaların bastırılmasında görev almışlardır.
 - Bölgesel kurtuluş için çalışmışlardır.
 - Vatanın bağımsızlığı için çalışmışlardır.
 - Millî bilinci güçlendirmişlerdir.
 - Düzenli ordunun kurulması için zaman kazandırmışlardır.

Kuvayımilliye düzensiz ve dağınık güçlerdir. Bu güçlerde koordinasyon sağlanamadığı için düzenli ordu kurulmuştur.

A B C D E

7. Kâzım Karabekir Paşa, Osmanlı Devleti'nden kalan düzenli birliklere komuta etmiş ve Doğu Cephesi'nde görev yapmıştır. Kâzım Karabekir Paşa, Mustafa Kemal'in Erzurum'a gelmesinden sonra huzuruna çıkarak "Ben ve Kolordum emrinizdeyim, Paşam!" diyerek Millî Mücadele'ye destek vereceğini göstermiştir.

A B C D E

8. Aşağıdakilerden hangisi yararlı cemiyetlerin kurulma nedenleri arasında gösterilemez?

- A) Anadolu'nun yer yer işgal edilmesi
- B) Hükûmetin, İtilaf Devletleri tarafından yapılan iş-galler karşısında sessiz kalması
- C) Türk halkının bağımsızlık konusunda bilinçlendirilmek istenmesi
- D) Sivas Kongresi'nde cemiyetlerin kurulması yönünde karar alınması
- E) Türk halkının mücadelesinde haklı olduğunun kanıtlanmak istenmesi

9. Azınlıkların kurduğu zararlı cemiyetlerin dışında İtilaf Devletlerinin desteğiyle Osmanlı vatandaşları tarafından kurulan bazı cemiyetler de millî birlik ve beraberliğimizi bozmak için çalışmalar yapmaya başlamışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi Türklerin kurduğu bu zararlı cemiyetlerden biri değildir?

- A) Kilikyalılar Cemiyeti
- B) İngiliz Muhipleri Cemiyeti
- C) Wilson Prensipleri Cemiyeti
- D) Teali-i İslam Cemiyeti
- E) Kürt Teali Cemiyeti

10. I. Dünya Savaşı başladığında Osmanlı yöneticileri, ilk ittifak teklifini İngilizlere yani İtilaf Devletleri'ne yapmışlardır.

Bu teklifin yapılmasında;

- I. Almanlardan yeterli destek görülememesi,
- II. Rus baskısından kurtulmak istenmesi,
- III. Osmanlının siyasi yalnızlık içinde olması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

11. • Batı Anadolu Bölgesi'ndeki Rum nüfusun artırılması için kurdurduğu derneklerle yasa dışı güçleri örgütlemiştir.

• Büyük Yunan Krallığı ve Rum Pontus Devleti kurmak amacıyla çalışmalar yapmıştır.

Özellikleri verilen zararlı cemiyet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hınçak
- B) Taşnak
- C) Alyans
- D) Kordos
- E) Etnik-i Eterya

12. "Türk milletinin kadınlı erkekli savaşlarda can vermeyi asla düşünmeyeceğini, eğer silah ve cephanemizin bulunmadığına ümit bağlanıyorsa düşmanları tırnaklarımızla boğacağımızı ve gerekirse toprağın üstünde şerefsiz yatmaktansa toprağın altında kahramanca yatmayı tercih edeceğimizi bildiririz."

Müdafaa-ı Hukuk Kadınlar Şubesi'nin, İtilaf Devletleri başkanlarının eşlerine gönderdiği yukarıdaki telgrafa bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılır?

- A) Millî Mücadele asker - millet anlayışı ile yapılmıştır.
- B) Bağımsızlıktan asla ödün verilmemiştir.
- C) Millî Mücadele'de kadınlar örgütlü hareket etmiştir.
- D) Müdafaa-ı Hukuk Kadınlar Şubesi demokratik hakkını kullanmıştır.
- E) Millî Mücadele'ye sadece protesto telgrafları çekerek destek olmuşlardır.

13. Millî Mücadele Dönemi'nde kurulan cemiyetlerin;

- I. tam bağımsızlık,
- II. manda ve himaye,
- III. kendi devletlerini kurma

amaçlarından hangilerini taşıdığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

14. Anadolu'nun işgaline karşı ilk silahlı direniş aşağıdaki yerlerden hangisinde yapılmıştır?

- A) Ödemiş
- B) Bergama
- C) Dört Yol
- D) Aydın
- E) Manisa

15. İzmir'in işgali sırasında Yunanlara karşı ilk kurşunu sıkan ve ardından şehit düşen gazeteci aşağıdakiilerden hangisidir?

- A) Hasan Tahsin
- B) Halide Edip
- C) Yakup Kadri
- D) Selim Sırrı
- E) Mehmet Emin

8. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasından sonra İtilaf Devletleri kendi çıkarları için uydurdıkları bahanelerle antlaşmanın 7. maddesine dayanarak Anadolu'yu işgale başlamıştır. Bu durum karşısında Türk halkı mitingler düzenlemiş ve cemiyetler kurmuştur. Cemiyetlerin kurulmasında;
- Anadolu'nun işgal edilmesi,
 - Osmanlı Hükûmetinin işgaller karşısında sessiz kalması,
 - İtilaf Devletleri'nin işgal ettikleri yerlerde halka zulmetmesi,
 - Türk ulusunun haklı mücadelesini dünyaya duyurmak istemesi,
 - halkın bilinçlendirilmek istenmesi
- faktörleri etkili olmuştur.

A B C D E

9. Azınlıkların kurduğu zararlı cemiyetlerin dışında İtilaf Devletlerinin desteğiyle Osmanlı vatandaşları tarafından kurulan bazı cemiyetler de millî birlik ve beraberliğimizi bozmak için çalışmalar yapmaya başlamışlardır. Bu cemiyetlerin en önemlileri şunlardır:
- İngiliz Muhipleri Cemiyeti
 - Wilson Prensipleri Cemiyeti
 - Teali-i İslam Cemiyeti
 - Kürt Teali Cemiyeti
 - Sulh ve Selamet-i Osmaniye Fırkası
- Kilikyalılar Cemiyeti, millî varlığa yararlı cemiyetlerden-
dir. Bu cemiyet Çukurova Bölgesini Fransız ve Ermenilerle
karşı savunmuştur.

A B C D E

10. I. Dünya Savaşı başladığında tarafsızlığını ilan eden Osmanlı Devleti, siyasi yalnızlıktan kurtulmak amacıyla (III) ilk ittifak teklifini İtilaf Devletleri'ne yapmıştır. Bunda Almanya'ya karşı duyulan kırılgınlığın da etkisi vardır. Çünkü Osmanlı yöneticileri son dönemde yaptıkları savaşlarda, müttefik bildikleri Almanlardan destek görememiştir (I). İngiltere ile müttefik olunması hâlinde ise, Osmanlı Devleti üzerindeki Rus baskısının İngilizler tarafından önleneceği düşünülmüştür (II). Ekonomik ve askerî gücü iyice zayıflamış olan Osmanlı Devleti'nin bu ittifak teklifi, Rusların da baskısıyla, İngilizler tarafından reddedilmiştir.

A B C D E

11. İlk adı Filik-i Eterya olan Etnik-i Eterya Cemiyeti, 1814 yılında Yunanistan'da gerçekleşen bir isyan sırasında kurulmuştur. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra çalışmalarına tekrar başlamış, Batı Anadolu Bölgesi'ndeki Rum nüfusun artırılması için kurdurduğu derneklerle yasa dışı güçleri örgütleyerek Büyük Yunan Krallığı ve Trabzon dolaylarında Rum Pontus Devleti kurmak amacıyla çalışmalar yapmış zararlı bir cemiyettir.

A B C D E

12. Verilen telrafa bakarak Müdafaa-ı Hukuk Kadınlar Şubesinin Millî Mücadele'de sadece protesto telgrafları çektiği yargısına ulaşılamaz. Millî Mücadele'de Türk kadını her türlü desteği ve katkısı yapmıştır.

A B C D E

13. Millî Mücadele Dönemi'nde kurulan millî varlığa yararlı cemiyetler tam bağımsızlık (I), millî varlığa zararlı cemiyetlerden Türkler tarafından kurulanlardan bazıları manda ve himaye (II), azınlıkların kurduğu cemiyetler ise kendi devletini kurma (III) amaçlarını taşımışlardır.

A B C D E

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
İ

14. İtilaf Devletleri, I. Dünya Savaşı devam ederken kendi aralarında yaptıkları antlaşmalar gereği yurdumuzu işgal etmeye başlamışlardır. Türk halkının uzun süren savaşlardan yorgun ve bitkin düşmüş olması, İtilaf Devletlerini cesaretlendirmiştir. Fakat Türk milleti, onur kırıcı işgaller karşısında hemen tepki göstermiştir. Sözlü ve yazılı tepkiler işgalleri önleyemeyince halk silahlı direniş için harekete geçmiştir. İşgallere karşı ilk silahlı direniş Güney Cephesi'nde, Hatay'ın Dört Yol ilçesinde, halkın Fransızlara karşı koyması ile başlamıştır (19 Aralık 1918). Bunu, İzmir'in işgalinden sonra Batı Cephesi'ndeki Yunan saldırılarına karşı silahlı direnişler izlemiştir.

A B C D E

15. İzmir'in işgali sırasında Yunanlara karşı ilk kurşunu sıkan ve şehit olan gazeteci Hasan Tahsin'dir (Osman Nevres).

A B C D E

1. Temsil Heyetinin, Sivas Kongresi'nden sonra Ali Fuat Paşa'yı Batı Cephesi Kuvayımiliye Komutanlığına ataması aşağıdakilerden hangisini kanıtlar niteliktedir?

- A) Yürütme yetkisini kullandığının
- B) İstanbul Hükûmeti ile Amasya Görüşmeleri'ni yaptığının
- C) Temsil Heyetinin üye sayısının arttığının
- D) TBMM'nin yetkilerini kullandığının
- E) Düzenli ordunun kurulduğunun

2. Cevat Abbas Gürer tarafından kaleme alınan, Kurtuluş Savaşı'nın amacını, yöntemini ve gerekçesini açıklayarak tarihi değer kazanan belge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Havza Genelgesi
- B) Amasya Genelgesi
- C) Samsun Raporu
- D) Misakımillî
- E) Amasya Protokolleri

3. Mustafa Kemal ve Rauf Orbay'ın Erzurum Kongresi'ne katılabilmesi için istifa eden delegeler aşağıdakilerden hangisinde birlikte verilmiştir?

- A) Kâzım İnanç - Kâzım Dirik
- B) Kâzım Dirik - Hüsrev Gerede
- C) Kâzım Yurdalan - Dursunbeyoğlu Cevat
- D) Refik Saydam - İsmet İnönü
- E) Refik Saydam - Kâzım Dirik

4. Temsil Heyetinin Ankara'ya gelmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu kesinlikle söylenemez?

- A) Ankara'nın yeni Türk Devletinin başkenti yapılmak istenmesi
- B) Ankara'nın Batı Cephesi'ne yakın olması
- C) Ankara'nın ulaşım ve haberleşme açısından elverişli olması
- D) 20. Kolordu'nun burada yer alması
- E) İtilaf güçleri tarafından işgal edilmemiş olması

5. Erzurum ve Sivas kongreleri;

- I. her türlü işgale karşı çıkmaları,
 - II. ulusal olarak toplanmaları,
 - III. başkanlıklarını Mustafa Kemal'in yapması
- yönlerinin hangilerinde ortak değildir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

1. Temsil Heyetinin, Sivas Kongresi'nden sonra Ali Fuat Paşa'yı Batı Cephesi Kuvayimillîye Komutanlığına ataması yürütme yetkisini kullandığını kanıtlar niteliktedir. Ayrıca bu uygulama ile Temsil Heyeti ilk kez yürütme yetkisini kullanmıştır.

A B C D E

2. Amasya Genelgesi, Cevat Abbas Gürer tarafından kaleme alınmıştır. Genelge Kurtuluş Savaşı'nın amacı, yöntemi ve gerekçesini açıklayarak tarihî değer kazanmıştır.

A B C D E

3. Erzurum Kongresi'ne Mustafa Kemal'in katılabilmesi için Kâzım Yurdalan, Rauf Orbay'ın katılabilmesi için Dursunbeyoğlu Cevat istifa etmiştir.

A B C D E

4. Amasya Görüşmeleri'nin sonuçsuz kalmasının ardından Mustafa Kemal ve Temsil Heyeti, İstanbul ve Batı Cephesi'ndeki gelişmeleri izleyebilmek için uygun bir yer olarak gördükleri Ankara'ya gelmişlerdir (27 Aralık 1919). Ankara'nın haberleşme ve ulaşım açısından kilit noktada yer alması, hem güvenli hem de cephelere yakın olması, diğer yandan Ali Fuat (Cebesoy) Paşa'nın komutanlığını yaptığı 20. Kolordu'nun Ankara'da bulunması Temsil Heyetinin buraya gelmesinde etkili olmuştur. Mustafa Kemal'in Ankara'ya gelmesiyle bu kent, millî kurtuluş hareketinin merkezi olmuştur.

A B C D E

5. Erzurum Kongresi bölgesel, Sivas Kongresi ulusal olarak toplanmıştır. Ancak iki kongrede de alınan kararlar ulusaldır.

A B C D E

6. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra İstanbul'a gelen Mustafa Kemal, İstanbul Boğazına demirlemiş İtilaf donanmasını görünce "Geldikleri gibi giderler!" demiştir.

Buna göre Mustafa Kemal'in, İstanbul'da bulunduğu süre içinde;

- I. Padişah Vahdettin'le görüşmek,
- II. yakın arkadaşları ile toplantılar yaparak ülkenin durumunu belirlemek,
- III. İtilaf Devletleriyle bağlantıya geçerek işgalin hafifletilmesini istemek

faaliyetlerinden hangilerini yaptığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

7. 18 Ocak 1919'da toplanan Paris Barış Konferansı'nda İstanbul'un İtilaf Devletleri tarafından ortaklaşa işgal edilmesine karar verilmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yunanistan'ın karşı çıkması
B) Osmanlı Devleti'nin askerî gücünden korkulması
C) Rusya'nın I. Dünya Savaşı'ndan çekilmesi
D) Gözlemci olan ABD'nin önerisi olması
E) I. Dünya Savaşı sırasında imzalanan gizli antlaşmaların uygulamaya koyulması

8. IX. Ordu Müfettişi olarak Mustafa Kemal'in Anadolu'da;

- I. silah ve cephaneleri toplamak,
- II. millî hareketlere engel olmak,
- III. millî amaç etrafında milleti teşkilatlandırmak

faaliyetlerinden hangilerini yapmakla yetkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

9. Amasya Genelgesi'ni imzalayan veya telgrafla onaylayan paşalar arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Kazım Karabekir
B) Fevzi Çakmak
C) Rauf Orbay
D) Cemal Mersinli
E) Ali Fuat Cebesoy

10. • İtilaf Devletlerinin işgallerine karşı halkın bilinçlendirilmesi
• Kongrelere katılan delegeleri seçimle belirlenmesi
• Saltanat ve hilafetle dolaylı olarak mücadele edilmesi

Bu faaliyetlerin daha çok aşağıdakilerden hangisini kanıtladığı söylenebilir?

- A) Millî Mücadele'nin hazırlık aşamasında ulusal bağımsızlık yanında ulusal egemenlik için de çalışılmıştır.
B) Mustafa Kemal, İstanbul Hükûmetinin tepkisini çekmemek için onlarla uyum içinde çalışmıştır.
C) Millî Mücadele için ilk önce fikrî hazırlık yapılmıştır.
D) Millî Mücadele öncelikle barış yoluyla kazanılmaya çalışılmıştır.
E) Kongrelerde demokratik uygulamalar yapılmaya çalışılmıştır.

6. Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandıktan sonra Mustafa Kemal 13 Kasım 1918'de İstanbul'a gelmiştir. Mustafa Kemal Paşa, İstanbul'da zamanının çoğunu Şişli'deki evinde, kendisi gibi vatan ve millet sevgisiyle dolu yakın arkadaşları Ali Fuat (Cebesoy) Paşa, Kâzım Karabekir Paşa ve Albay İsmet (İnönü) Bey ile yurdun durumunu tartışarak geçirmeye başlamıştır (II). Bu arada padişah ve bazı devlet adamları ile görüşerek anlaşmanın uygulanması sırasında oluşacak yanlışlık ve tehlikeleri anlatmıştır (I).

7. I. Dünya Savaşı sırasında imzalanan gizli antlaşmalar da İstanbul ve çevresi Rusya'ya bırakılmıştır. Rusya'nın I. Dünya Savaşı'ndan çekilmesi ve savaşın galiplerinden olmaması Paris Barış Konferansı'nda İstanbul'un İtilaf Devletlerinin ortak işgaline karar verilmesine neden olmuştur.

8. Mustafa Kemal, IX. Ordu Müfettişi olarak görevli olduğu bölgelerde halkın elinde bulunan silah ve cephaneyi toplamak (I), millî hareketlere engel olmakla (II) yetkili kılınmıştır. Onun millî amaçlar doğrultusunda milleti organize etmek gibi bir görevi yoktur.

9. Mustafa Kemal, Havza Genelgesi'ni yayımladıktan sonra Amasya'ya geçmiştir. Burada halkla yaptığı görüşmelerin ardından, komutanlarla temasa geçerek Amasya Genelgesi'ni yayımlamıştır. Mustafa Kemal'in genelgeyi diğer komutanlara da imzalatmasının nedeni, kurtuluş mücadelesini bireysellikten çıkartıp halka mâl etmek istemesidir. 22 Haziran 1919'da yayımlanan Amasya Genelgesi, Mustafa Kemal, Rauf Orbay, Refet Bele ve Ali Fuat Cebesoy tarafından imzalanmış, Kâzım Karabekir ve Cemal Mersinli Paşaların da onayı alınmıştır.

10. Mustafa Kemal, Millî Mücadele'nin hazırlık döneminde ulusal bağımsızlığı kazanmanın yanında ulusal egemenlik için de çalışmıştır. Bunu;
- İtilaf Devletleri'nin işgallerine karşı halkın bilinçlendirilmesi,
 - Kongrelere katılan delegelerin seçimle belirlenmesi,
 - Saltanat ve hilafetle dolaylı olarak mücadele edilmesi faaliyetleri kanıtlamaktadır.

11. 23 Mayıs 1919'da Sultan Ahmet Meydanı'nda yapılan mitingde Halide Edip, "Müslümanlar, Türkler! Türk ve Müslüman bugün en kara gününü yaşıyor. Gece, karanlık bir gece. Fakat insanın hayatında sabahı olmayan gece yoktur." demiştir.

Buna göre Halide Edip'in aşağıdaki gelişmelerden hangisine tepki gösterdiği söylenebilir?

- A) Sevr Antlaşması'nın imzalanması
- B) Wilson İlkeleri'nin ilan edilmesi
- C) Mustafa Kemal'in görevden alınması
- D) Yunanların İzmir'i işgal etmesi
- E) Bristol Raporu'nun yayımlanması

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
I

12. **Amasya Genelgesi'nde yer alan "Milletin bağımsızlığını, yine milletin azmi ve kararı kurtaracaktır." kararını Erzurum Kongresi'nin aşağıdaki kararlarından hangisinin tamamlar nitelikte olduğu söylenebilir?**

- A) Millî sınırlar içinde bulunan vatan parçaları bir bütündür. Birbirinden ayrılamaz.
- B) Kuvayımiliyyeyi tek kuvvet olarak tanımak ve millî iradeyi hâkim kılmak esastır.
- C) Hristiyan azınlıklara siyasi hâkimiyet ve sosyal dengemizi bozacak imtiyazlar verilemez.
- D) Manda ve himaye kabul olunamaz.
- E) Millî Meclisin derhâl toplanmasını ve hükûmetin yaptığı işlerin Meclis tarafından kontrol edilmesini sağlamak için çalışılacaktır.

13. **Amasya Görüşmelerinin en önemli sonucu aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) İstanbul Hükûmeti ve Temsil Heyetinin birlikte ilk kez hareket etmesi
- B) Halkın Milli Mücadele'yi savunanlara olan inancının artması
- C) İki taraf arasında yapılan protokollerin imzalanarak resmîyet altına alınması
- D) Osmanlı Hükûmetinin, Temsil Heyetini ve böylece Anadolu'daki millî hareketi resmen tanınması
- E) Osmanlı Devleti ile İtilaf Devletleri arasındaki barış görüşmeleri için toplanacak konferansa, Temsil Heyetinin belirlediği delegelerin gönderilmesinin kabul edilmesi

14. **Amasya Genelgesi'nin bir "İhtilal Bildirgesi" olarak görülmesini;**

- I. millet egemenliğini işaret etmesi,
- II. İstanbul Hükûmetine tepki göstermesi,
- III. Mustafa Kemal ve bazı subayların imzasını taşıması

özelliklerinden hangileri kanıtlar?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

15. Misakımillî'de bazı bölgeler için halk oylaması kararı alınmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu yerlerden biri değildir?

- A) Batı Trakya
- B) Kars
- C) Ardahan
- D) Batum
- E) Trabzon

11. 15 Mayıs 1919'da bir İngiliz gemisinin desteğindeki Yunan ordusu İzmir'e asker çıkardı. İşgali ve katliamları protesto etmek için ülkenin her yerinde mitingler yapıldı ve İtilaf Devletleri temsilciliklerine protesto telgrafları çekildi. Mitinglerin en büyükleri ve en çok ses getirenleri, on binlerce İstanbullunun katıldığı Fatih, Kadıköy ve Sultan Ahmet mitingleridir. Sultan Ahmet Mitinginde Halide Edip başta olmak üzere, yapılan konuşmalarla halkın millî duyguları coşturuldu. Bu konuşmalar gazeteler aracılığıyla bütün yurda yayıldı.

D

13. Amasya Görüşmeleri'nin en önemli sonucu Osmanlı Hükûmetinin, Temsil Heyetini ve böylece Anadolu'daki millî hareketi resmen tanımış olmasıdır. Bu şekilde Temsil Heyeti, siyasi varlığını ve gücünü kanıtlamıştır.

D

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

14. 22 Haziran 1919'da yayımlanan Amasya Genelgesi'nin bir İhtilal Bildirgesi olarak görülmesinde
- millet egemenliğini işaret etmesi (I),
 - İstanbul Hükûmetine tepki göstermesi (II)
- özellikleri etkili olmuştur.

D

12. Amasya Genelgesi'nde yer alan "Milletin bağımsızlığını, yine milletin azmi ve kararı kurtaracaktır." maddesini Erzurum Kongresi'nin 'Kuvayımilliyeyi tek kuvvet olarak tanımak ve millî iradeyi hâkim kılmak esastır.' maddesi destekler niteliktedir.

B

15. Misakımillî'de halk oylaması yapılması kararı alınan yerler arasında Trabzon yoktur.

E

1. "Ya istiklal ya ölüm!" sloganıyla Sivas Kongresi'nde;
- I. manda ve himaye,
 - II. ekonomik yardım,
 - III. saltanat sistemi

düşüncelerinden hangilerine karşı çıkıldığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

2. Sivas'ta Temsil Heyetinin görüş ve düşüncelerini Anadolu ve dünyaya açıklamak üzere yayımlanan yarı resmî yayın organı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Hakimiyetimilliye*
B) *İradeimilliye*
C) *Cerideiresmiye*
D) *Albayrak*
E) *Le Pays*

3. Aşağıdakilerden hangisi Erzurum ve Sivas Kongreleri'nin ortak özellikleri arasında yer almaz?

- A) Başkanlığını Mustafa Kemal'in yapması
B) Ulusal kararlar alınması
C) Bölgesel olarak toplanması
D) Millî sınırlardan bahsedilmesi
E) Manda ve himayeye karşı çıkılması

4. Misakımillî Kararlarında, "Millî ve ekonomik gelişmemizi engelleyen her türlü siyasi, adli ve mali sınırlamalar kaldırılmalıdır." maddesi yer almıştır.

Buna göre alınan bu kararlar aşağıdakilerden hangisine karşı çıkıldığı söylenebilir?

- A) Azınlık haklarına
B) Yapılan işgallere
C) Kapitülasyonlara
D) Manda ve himayeye
E) Yabancı okullara

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

1. Sivas Kongresi'nde manda ve himaye fikri dile getirilmiş, "Ya istiklal, ya ölüm!" parolasıyla bu düşünceye karşı çıkmış ve bu fikir bir daha gündeme gelmemiştir (I).

A B C D E

3. Erzurum ve Sivas Kongresi'nin başkanlığına Mustafa Kemal seçilmiştir. Her iki kongrede de millî sınırlardan bahsedilmiş, manda ve himaye reddedilerek ulusal kararlar alınmıştır. Toplanış bakımından Erzurum Kongresi bölgesel, Sivas Kongresi ise ulusal bir kongre olmuştur.

A B C D E

2. Sivas Kongresi'nin sona ermesiyle birlikte 14 Eylül 1919 tarihinde Sivas'ta Temsil Heyetinin görüş ve düşüncelerini Anadolu ve dünyaya açıklamak üzere *İradeimillîye* adı verilen yarı resmi bir gazete yayımlanmaya başlamıştır.

A B C D E

4. Misakımillî Kararlarında, "Millî ve ekonomik gelişmemizi engelleyen her türlü siyasi, adli ve mali sınırlamalar kaldırılmalıdır." maddesi ile kapitülasyonlara karşı çıkmıştır. Siyasi bağımsızlıktan ödün verilmediği gibi ekonomik bağımsızlıktan da ödün verilmeyeceği açıkça duyurulmuştur. Böylece tam bağımsızlığın sağlanabilmesi amaçlanmıştır.

A B C D E

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
I

5. Millî Mücadele Dönemi'nde Batı Anadolu'da Hacı Muhittin Çarıkçı'nın önerisi ile toplanan kongre aşağıdakilerden hangisidir?

A) Alaşehir B) Isparta
C) Nazilli D) Muğla
E) Burdur

6. Aşağıdaki gelişmelerden hangisinin İstanbul'un İtilaf Devletleri tarafından resmen işgal edilmesinde doğrudan etkili olduğu söylenebilir?

A) Misakımillî Kararları'nın alınması
B) Amasya Görüşmeleri'nin yapılması
C) Amasya Genelgesi'nin yayımlanması
D) Erzurum Kongresi'nin yapılması
E) Sivas Kongresi'nin yapılması

7. Amasya Genelgesi'nde "Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır." kararı alınmıştır.

Aşağıdakilerden hangisinin bu kararın aşamalarından biri olduğu savunulamaz?

A) Mustafa Kemal'i IX. Ordu Müfettişliğine atanması
B) Sivas Kongresi'nde tüm cemiyetlerin Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk adı altında toplanması
C) Sakarya Savaşı öncesi ordunun ihtiyaçlarının karşılanması için Tekalif-i Milliye Emirleri'nin yayımlanması
D) Erzurum Kongresi'nde Temsil Heyetinin oluşturularak Mustafa Kemal'in başkanlığında çalışmalarına başlaması
E) İstanbul'un işgali üzerine Ankara'da TBMM'nin açılması

8. "Vatanın bütünlüğü, milletin istiklali tehlikededir."

Amasya Genelgesi'nin verilen maddesini aşağıdakilerden hangisinin kanıtlar niteliğinde olduğu savunulamaz?

A) Azınlıkların İtilaf Devletleri'nin de desteğiyle Türk halkı üzerinde baskı ve katliam yapması
B) Kuvayimillîye birliklerinden düzenli orduya geçilmesi
C) İstanbul Hükûmetinin Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalaması
D) Bazı cemiyetlerin ve aydınların manda ve himaye fikrini savunması
E) İtilaf Devletleri'nin Anadolu'da işgal faaliyetlerine başlaması

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
I

5. 16 - 25 Ağustos 1919 tarihleri arasında Hacim Muhittin (Çarıkılı) Bey'in önerisi ile Alaşehir'de bir yerel kongre toplanmıştır. Alaşehir Kongresi'nde Batı Anadolu'da devam eden yerel direnişin nasıl başarıya ulaşacağı, halkın Yunan işgaline karşı bilinçlendirilmesi ve teşkilatlandırılması üzerinde durulmuştur. Amacı ve kararları açısından bölgesel bir nitelik taşıyan Alaşehir Kongresi, halkın işgalci güçlere karşı bilinçlendirilmesinde etkili olmuştur.

A B C D E

7. Mustafa Kemal, IX. Ordu Müfettişliğine İstanbul Hükûmeti tarafından bölgedeki karışıklıkları engellemek ve bölge halkının silahlarını toplamak için Amasya Genelgesi'nden önceki bir tarihte görevlendirilmiştir. Hem tarih hem de amaç olarak IX. Ordu Müfettişliği görevinin verilen maddenin uygulamalarından olduğu savunulamaz.

A B C D E

6. Osmanlı Mebusan Meclisinin aldığı Misakımillî Kararları, İtilaf Devletleri arasında büyük şaşkınlık ve kızgınlığa neden olmuştur. Öncelikle Osmanlı Hükûmetine karşı baskı ve tehditlerini yoğunlaştırmışlar, bazı milletvekilleri, asker ve bürokratları, Temsil Heyeti taraftarı oldukları gerekçesiyle tutuklamışlardır. İtilaf Devletleri, millî hareketi sindirmek ve kurtuluş umutlarını söndürmek için 16 Mart 1920'de İstanbul'u resmen işgal etmişlerdir.

A B C D E

8. Anadolu'nun her yanında haksız işgallere karşı yerel güçler oluşturulmuştur. Bu güçlerin amacı, kendilerinden sayı ve güç olarak daha kuvvetli olan düşman birliklerini savunma savaşları yaparak durdurmak veya saldırılarını yavaşlatmaktır. Bu yerel direniş örgütlerine Kuvayımillîye adı verilmiştir. Bu örgütlere, işgal edilen yerlerde yaşayan, bağımsız yaşama ideallerine gönül veren, eli silah tutan herkes katılmıştır. Kuvayımillîye hareketi düzenli ordunun kurulmasından sonra ortadan kalkmıştır.

A B C D E

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
I

9. Amasya Genelgesi'nin aşağıdaki maddelerinden hangisi bağımsızlık mücadelesinin silahlı güçlerle de yapılacağını göstermektedir?

- A) Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlike-dedir.
- B) İstanbul Hükûmeti, galip devletlerin etkisi altında bulunduğundan sorumluluklarını yerine getirememektedir. Bu durum milletimizi yok olmuş gibi göstermektedir.
- C) Milletin bağımsızlığını, yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.
- D) Milletin durumunu saptamak ve halkın sesini dünyaya duyurmak için her türlü etki ve denetimden uzak bir ulusal kurulun varlığı şarttır.
- E) Askerî ve ulusal örgütler hiçbir şekilde lağvedilemeyecek, komuta devredilmeyecektir. Komutanlar işgal eylemlerini derhâl birliklerine haber verecek; silah, cephane ve diğer araçlar hiçbir şekilde elden çıkarılmayacaktır.

11. Erzurum Kongresi'nde kurulan Temsil Heyeti Sivas Kongresi'nde genişletilerek tüm yurdu temsil eder hâle getirilmiştir.

Buna göre Temsil Heyetinin;

- I. yetki ve görev alanı,
- II. temsil gücü,
- III. üye sayısı

yönlerinin hangilerinde güç kazandığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
I

12. Sivas Kongresi'nden sonra Mustafa Kemal Paşa ve Temsil Heyeti üyelerinin Ankara'ya ödünç benzin ve borç para ile gelmesi Millî Mücadele'de aşağıdakilerden hangisi yönünden zorluk yaşadığını kanıtlamaktadır?

- A) Ekonomik güç
- B) İnsani güç
- C) Millî güç
- D) Stratejik güç
- E) Teknolojik güç

10. Sivas Kongresi'nin toplanmasını engellemek için İstanbul Hükûmeti'nin;

- I. Mustafa Kemal'in İttihatçı olduğunu yayması,
- II. Yunan İlerleyişinin sadece antlaşma yapılarak durdurulabileceğini halka deklare etmesi,
- III. Elâzığ Valisi Ali Galip'e Mustafa Kemal'i tutuklama emrini vermesi

faaliyetlerinden hangilerini gerçekleştirdiği söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

13. Mustafa Kemal ve arkadaşları 27 Aralık 1919'da Ankara'ya geldiklerinde Ankara'da;

- I. Fransız,
- II. İngiliz,
- III. İtalyan

askerlerinden hangilerinin bulunduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

9. Amasya Genelgesi'nin "Askerî ve ulusal örgütler hiçbir şekilde lağvedilemeyecek, komuta devredilmeyecektir. Komutanlar işgal eylemlerini derhâl birliklerine haber verecek; silah, cephane ve diğer araçlar hiçbir şekilde elden çıkarılmayacaktır." maddesi Türk bağımsızlık mücadelesinin silahla yapılacağını kanıtlar niteliktedir.

11. Erzurum Kongresi'nde dokuz kişiyle oluşturulan Temsil Heyetinin, Sivas Kongresi'nde üye sayısı artırılarak tüm yurdu temsil eder hâle getirilmesi yetki ve görev alanı (I), temsil gücü (II) ve üye sayısı (III) yönünden güç kazandığını kanıtlamaktadır.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

10. Ülkenin her yanından katılacak temsilcilerle Sivas Kongresi'nin yapılacak olması İstanbul Hükûmetini rahatsız etmiş ve hükûmet bu kongreyi engellemek için;
- Mustafa Kemal'in İttihatçı olduğunu yayması (I),
 - Yunan ilerleyişinin sadece antlaşma yapılarak durdurulabileceğinin halka deklare edilmesi (II),
 - Elazığ Valisi Ali Galip'e Mustafa Kemal'i tutuklama emrini vermesi (III)
- faaliyetlerini yapmış yine de kongreyi engelleyememiştir.

12. Mustafa Kemal Paşa ve Temsil Heyeti üyeleri Sivas'tan Ankara'ya 6 teneke ödünç benzin ve bankadan alınan 1000 lira borç parayla gelmişlerdir. Tekerleklerine bez doldurularak şişirilen üstü açık beyaz otomobil ile geçtikleri her yerde olduğu gibi Ankara'da sevgi gösterileriyle karşılanmışlardır. Alınan ödünç benzin ve borç para Millî Mücadele'de ekonomik yönden zorlanıldığının kanıtıdır.

13. Mustafa Kemal ve Temsil Heyeti üyeleri 27 Aralık 1919'da Ankara'ya gelmiştir. O tarihlerde Ankara'da bir Fransız müfrezesi (I) ve İngiliz askerleri (II) bulunmaktaydı.

1. Erzurum Kongresi'ne aşağıdaki vilayetlerden hangisinden temsilci katılmamıştır?

- A) Mardin B) Erzurum
C) Bitlis D) Sivas
E) Trabzon

2. Aşağıdakilerden hangisi ile yabancılara tanınan kapitülasyon haklarına ilk kez karşı çıkmıştır?

- A) Amasya Genelgesi
B) Erzurum Kongresi
C) Misakımilli
D) Sivas Kongresi
E) Teşkilat-ı Esasiye

3. Misakımillî ile Elviye-i Selase'de gerekirse halkın oyuna başvurulabileceği belirtilmiştir.

Bu kararın alınmasında aşağıdakilerden hangisine duyulan güvenin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Etnik yapı B) İtilaf Devletleri
C) Askerî güç D) Millî Cemiyetler
E) Millî Kongreler

4. İstanbul'da kurulan ve amacı Türkler aleyhine basın ve yayın yoluyla yapılan olumsuz propagandalan engellemek olan cemiyet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millî Kongre Cemiyeti
B) İzmir Reddi İlhak Cemiyeti
C) Trabzon Muhafaza-i Hukuk-u Milliye Cemiyeti
D) Kilikyalılar Cemiyeti
E) Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk-u Milliye Cemiyeti

5. Amasya Görüşmeleri'nde İstanbul Hükûmetinin;

- I. seçimlerin yapılması,
II. Meclisin açılması,
III. Meclisin Anadolu'da toplanması

kararlarından hangilerini kabul ettiği söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

6. Millî Mücadele Dönemi'nde birçok kongre toplanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu kongrelerin öncelikli toplanış amaçlarından biri değildir?

- A) Doğu illeri üzerindeki işgal tehdidini engellemek
B) Millî Mücadele'yi tek merkezden yürütmek
C) Yunanlara karşı asker ve cephane toplamak
D) Kuvayımiliye'yi desteklemek
E) Rejimi değiştirmek

7. Yunanlar aşağıdakilerden hangisinde alınan kararla İzmir'i işgal etmiştir?

- A) San Remo Konferansı
B) Paris Konferansı
C) Berlin Konferansı
D) Londra konferansı
E) Viyana Konferansı

8. I. Pontus Rum Cemiyeti
II. Kürt Teali Cemiyeti
III. İngiliz Muhipleri Cemiyeti

Yukarıdaki cemiyetlerden hangilerinin bağımsız bir devlet kurma amacıyla olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

9. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Anadolu'da yaşayan azınlıkların bağımsızlıklarını kazanmak için;

- I. cemiyetler kurmak,
II. İtilaf Devletleriyle iş birliği yapmak,
III. silahlı çeteler oluşturmak

faaliyetlerinden hangilerini yaptıkları söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

1. Erzurum Kongresi Vilayet-i Şarkıyye Müdafa-i Hukuk-u Milliye Cemiyetinin Erzurum şubesi ve Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyetinin iş birliği ile toplanmıştır. Kongreye Erzurum, Bitlis, Sivas, Trabzon ve Van'dan temsilci katılmıştır. Diyarbakır, Mardin ve Elâzığ'dan temsilci katılmamıştır.

A B C D E

2. 28 Ocak 1920'de kabul edilen Misakımillî Kararları ile yabancılara tanınan ayrıcalıklara ve kapitülasyonlara ilk kez karşı çıkmıştır.

A B C D E

3. Misakımillî ile "Elviye-i Selase'de (Kars - Ardahan - Batum) gerekirse tekrar halkın oyuna başvurulacaktır." kararının alınmasında bölge halkının etnik yapısına duyulan güven etkili olmuştur.

A B C D E

4. İstanbul'da yetmişten fazla oluşumun temsilcilerinin katılımıyla kurulan Millî Kongre Cemiyetinin amacı, Türkler aleyhine basın ve yayın yoluyla yapılan olumsuz propagandaları engellemektir.

A B C D E

5. Amasya Görüşmeleri, Temsil Heyeti ile Salih Paşa Hükûmeti arasında 20 - 22 Ekim 1919'da yapılmıştır. Bu görüşmelerde İstanbul Hükûmeti seçimlerin yapılmasını, Meclisin açılmasını kabul etmiş fakat Meclisin İstanbul dışında toplanmasını Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle kabul etmemiştir (III).

A B C D E

6. Millî Mücadele Dönemi'nde toplanan milli kongrelerin rejimi değiştirmek gibi bir amacı olmamıştır. Kongrelerin öncelikli amacı vatanın bütünlüğünü ve bağımsızlığını sağlamaktır.

A B C D E

7. Paris Barış Konferansı'nda alınan kararlar uyarınca hazırlıklarını tamamlayan Yunanistan, İzmir'i işgale hazır olduğunu İngiltere'ye bildirmiş ve şehri işgal etmiştir.

A B C D E

8. Rum Patrikhanesi tarafından desteklenen Pontus Cemiyeti, Samsun merkez olmak üzere Doğu Karadeniz'de bir Pontus devleti kurmak amacı taşımıştır (I). Kürt Teali Cemiyeti ise Doğu Anadolu'da bağımsız bir devlet kurmak için faaliyet yürütmüştür (II). İngiliz Muhipleri Cemiyeti ise bağımsız bir devlet değil, İngiliz mandasını savunan bir topluluktur.

A B C D E

9. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra ülkede bulunan azınlıklar ülkeyi bölerek bağımsızlıklarını kazanmak için Mavri Mira, Pontus Rum, Hınçak ve Taşnak gibi cemiyetler kurmuşlar ya da var olan cemiyetleri desteklemişler (I), yine İtilaf Devletleriyle iş birliği (II) yaparak bulundukları bölgelerde karışıklık çıkararak antlaşmanın 7. maddesinin uygulanmasına çalışmışlar, silahlı çeteler şeklinde toplanarak Türk halkına karşı katliamlar yapmışlardır (III).

A B C D E

10. İzmir'in işgalinin aşağıdakilerden hangisine neden olduğu savunulamaz?

- A) Anadolu'nun birçok bölgesinde protesto ve mitingler düzenlenmesine
- B) İstanbul'daki gösteri ve mitinglerin yasaklanmasına
- C) Kuvayımiliye birliklerinin oluşturulmasına
- D) Millî Mücadele'nin başlamasının hızlanmasına
- E) Mustafa Kemal'in IX. Ordu Müfettişliğine atanmasına

11. Mustafa Kemal'in Millî Mücadele Dönemi'nde sivil olarak yaptığı ilk faaliyet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Amasya Genelgesi'ni yayımlaması
- B) Amasya Görüşmelerini yapması
- C) Erzurum Kongresi'ne katılması
- D) Sivas Kongresi'nde bulunması
- E) Bilecik Görüşmeleri'ni yapması

12. Ankara'da Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine:

16 Mart 1920

Bu sabah, Şehzadebaşındaki Mızıka Karakolunu İngilizler basıp, oradaki askerlerle çarpışarak sonuçta şimdi İstanbul'u işgal altına alıyorlar. Bilginize sunulur.

Mustafa Kemal'e yukarıdaki telgrafı çeken kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Manastırlı Hamdi Bey
- B) Kâzım Bey
- C) Refet Bey
- D) Dursunbeyoğlu Cevat Bey
- E) Rauf Bey

13. Millî Mücadele Dönemi'nde ilk direnişin başladığı yer ve direniş yapılan devlet eşleştirmelerinden hangisi doğrudur?

- A) Adana - Fransa
- B) Hatay - Fransa
- C) İzmir - Yunanistan
- D) Aydın - Yunanistan
- E) Urfa - İngiltere

14. Millî Mücadele Dönemi'nde Merkez Ordusu'nun kurulmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Kilikya bölgesinde Ermenilerin yaptığı faaliyetler
- B) İstanbul Hükûmeti ve İtilaf Devletlerinin oluşturduğu Kuvayınzibatiyenin yaptığı faaliyetler
- C) Anadolu'da millî varlığa düşman olarak Türkler tarafından kurulan cemiyetlerin yaptığı faaliyetler
- D) Karadeniz Bölgesi'nde Pontus Rumlarının yaptığı faaliyetler
- E) İzmir'de Yunanların yaptığı faaliyetler

15. Son Osmanlı Mebusan Meclisinde, Millî Mücadele taraftarı milletvekilleri tarafından kurulan grup aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Müdafaa-i Hukuk
- B) İstiklal
- C) Muhafaza-i Mukaddesat
- D) Felah-ı Vatan
- E) Tesanüt

10. Mustafa Kemal, İzmir'in işgalinden önce IX. Ordu Müfettişliğine atanmıştır. İzmir'in işgalinin sonuçları şunlardır:

- İzmir'in işgali Türk milletinde büyük bir heyecana neden olmuş, Anadolu'nun birçok bölgesinde protesto ve mitingler düzenlenerek kınanmıştır.
- Gelişen olaylar karşısında endişeye kapılan işgalci güçler İstanbul'daki gösteri ve mitingleri yasaklamışlardır.
- Türk milletinde millî bilincin uyanmasında ve Kuva-yı Milliye birliklerinin oluşturulmasında etkili olmuştur.
- Millî Mücadele'nin başlamasını hızlandırmıştır.

11. Mustafa Kemal'in Anadolu'daki faaliyetlerinden rahatsız olan İstanbul Hükûmeti onu geri çağırmış, Mustafa Kemal bu çağrıya uymaması üzerine de onu görevden almıştır. Bunun üzerine Mustafa Kemal 7 - 8 Temmuz 1919'da çok sevdiği askerlik mesleğinden ayrılmış ve sineyi millete dönerek sivil hayatta ilk olarak Erzurum Kongresi'ne katılmıştır.

12. Mustafa Kemal, İstanbul'un işgalini Manastırlı Hamdi Bey'in telgrafıyla öğrenmiştir.

13. İşgalci güçlere karşı ilk direniş Hatay ilinin Dört Yol ilçesinde halkın Fransızlara karşı koyması ile başlamıştır (19 Aralık 1918). Özellikle Fransızların bölgeye Ermenileri yerleştirecekleri haberleri, millî bağımsızlık konusunda duyarlı olan bölge halkını harekete geçirmiştir. Kısa sürede Maraş, Urfa ve Antep gibi kentlerde de Fransızlara karşı büyük bir mücadele başlatılmıştır.

14. Mustafa Kemal, 24 Nisan 1920'de Büyük Millet Meclisinde yapmış olduğu konuşmasında Pontus Rum çeteleri ile mücadele edecek kuvvetlerin bir komuta altında toplanması gerektiğini açıklamış, bu amaç doğrultusunda "Merkez Ordusu" adıyla TBMM Hükûmetine bağlı yeni bir askerî birliğin kuruluşu gerçekleştirilmiştir.

15. Mustafa Kemal, Son Osmanlı Mebusan Meclisi açılmadan önce milletvekili seçilen arkadaşlarıyla Ankara'da görüştü. Onlardan mecliste "Müdafaa-i Hukuk" adıyla grup kurarak birlikte hareket etmelerini ve kendisini meclis başkanı seçtirmelerini istedi. Son Osmanlı Mebusan Meclisi, 12 Ocak 1920'de çalışmalarına başladı. Fakat meclis başkanlığına Mustafa Kemal Paşa seçilmedi. Müdafaa-i Hukuk Grubu yerine de Felah-ı Vatan Grubu kuruldu.

1. Kurtuluş Savaşı'nda hazırladığı karşı fetva ile I. TBMM ve Millî Mücadele'ye destek veren Ankara müftüsü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Rifat Börekçi
B) Hamdi Yazır
C) Abdullah Efendi
D) Feyzullah Efendi
E) Fevzi Efendi

2. 23 Nisan 1920'de açılan TBMM'nin ilk günkü toplantısına en yaşlı üye sıfatıyla aşağıdaki milletvekillerinden hangisi başkanlık yapmıştır?

A) Bekir Sami Bey
B) Mustafa Kemal Paşa
C) Celalettin Arif Bey
D) Şerif Bey
E) Rauf Bey

3. I. TBMM'nin Hıyanet-i Vataniye Kanununu;

I. varlığını korumak,
II. Millî Mücadele'yi devam ettirmek,
III. Meclise muhalefeti önlemek

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmek için çıkardığı savunulabilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

4. I. TBMM tarafından gerçekleştirilen tek inkılap aşağıdakilerden hangisidir?

A) TBMM'nin açılması
B) Cumhuriyetin ilanı
C) Saltanatın kaldırılması
D) Halifeliğin kaldırılması
E) Anayasanın yapılması

5. I. TBMM'nin yapısı ve özelliklerinin verildiği aşağıdaki eşleştirmeden hangisi yanlıştır?

Yapısı	Özellikleri
A) Kurucudur.	Anayasa yapmıştır.
B) Olağanüstüdür.	Güçler birliğini kendisinde toplamıştır.
C) İhtilalcidir.	Saltanata karşı çıkmıştır.
D) Demokratiktir.	Üyeleri seçim yoluyla belirlenmiştir.
E) Savaşçıdır.	Azınlık vekillerine yer vermiştir.

6. Aşağıdakilerden hangisi I. TBMM'nin kendisine karşı çıkan ayaklanmalara karşı aldığı önlemler arasında gösterilemez?

A) Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nu çıkarması
B) İstiklal Mahkemelerini kurması
C) İstanbul Hükûmeti ile olan haberleşmeyi kesmesi
D) Takrir-i Sükûn Kanunu'nu çıkarması
E) Ankara müftüsüne fetva hazırlatması

1. Rıfat Börekçi, İstanbul Hükûmetinin hazırlattığı Millî Mücadele karşıtı fetvaya karşılık Mustafa Kemal ve Millî Mücadele taraftarı bir fetva hazırlayarak Kurtuluş Savaşı sürecine destek olmuş, ayrıca silahlı mücadeleye de katılmıştır.

A B C D E

2. I. TBMM ülkenin kurtarılmasını öncelikli amaç olarak belirlemiş ve Meclis içinde birlik ve bütünlüğün bozulmaması için siyasi parti kurulması gibi bir uygulamaya gitmemiştir.

A B C D E

3. Mustafa Kemal, 19 Mart 1920'de yayımladığı genelgede Ankara'da olağanüstü yetkilere sahip bir meclisin toplanacağını haber verdi. Meclis, 23 Nisan 1920 Cuma günü, milletvekillerinin Hacıbayram Camii'nde halkla beraber cuma namazını kılmalarının ardından açıldı. 115 milletvekilinin katıldığı ilk gün toplantısına en yaşlı üye sıfatıyla, Sinop milletvekili Şerif Bey başkanlık yaptı. 24 Nisan 1920 tarihinde yapılan toplantıda ise Mustafa Kemal, meclis başkanı seçildi.

A B C D E

4. I. TBMM, 1 Kasım 1922'de saltanatı kaldırmıştır. I. TBMM Dönemi'nde yapılan tek inkılap budur. Daha sonra seçimler yapılmış ve II. TBMM Dönemi başlamıştır. I. TBMM Dönemi 23 Nisan 1920'den, 15 Nisan 1923'e kadar sürmüştür. 11 Ağustos 1923'te II. TBMM Dönemi başlamıştır.

A B C D E

5. I. TBMM'nin Kurtuluş Savaşı'nı gerçekleştirmesi savaşçı bir Meclis olduğunu gösterir, ulusal olması azınlık milletvekillerine yer vermemesinin göstergesidir.

A B C D E

6. Takrir-i Sükûn Kanunu, I. TBMM Dönemi'nde değil, II. TBMM Dönemi'nde Şeyh Said İsyanı'nı bastırmak için çıkarılmıştır.

A B C D E

7. I. TBMM'de alınan "Yasama ve yürütme görevi TBMM'ye aittir." kararına bakılarak;

- I. millî egemenliğe dayalı bir yönetimin kurulduğu,
- II. meclis hükûmeti sisteminin uygulandığı,
- III. padişah iradesinin yok sayıldığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

8. I. TBMM'ye karşı çıkan ayaklanmaları;

- I. padişah taraftarları,
- II. İtilaf güçleri,
- III. rejim karşıtları

gibi gruplardan hangilerinin desteklediği savunulamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

9. I. TBMM'nin yasama, yürütme ve yargı yetkilerini kendisinde toplaması aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Güçler birliği ilkesini uyguladığının
- B) Üyelerinin seçim yoluyla göreve başlamadığının
- C) Üyelerinin Mebusan Meclisi üyelerinden oluştuğunun
- D) Kurucu Meclis olduğunun
- E) İstiklal Mahkemelerini kurduğunun

10. Aşağıdakilerden hangileri İstanbul Hükûmeti ve İtilaf Devletlerinin kışkırtmasıyla çıkan ayaklanmalardan biri değildir?

- A) Bolu, Düzce - Hendek
- B) Adapazarı, Afyon, Bozkır
- C) Milli Aşireti, Koçgiri
- D) Çerkez Ethem, Demirci Mehmet Efe
- E) Ali Batı, Şeyh Eşrefi, Cemil Çeto

11. Osmanlı Devleti'nde İstanbul'un resmen işgalinden sonra aşağıdaki hükûmetlerden hangisi kurulmuştur?

- A) Damat Ferit Paşa Hükûmeti
- B) Salih Paşa Hükûmeti
- C) Tevfik Paşa Hükûmeti
- D) Ahmet İzzet Paşa Hükûmeti
- E) Mahmut Şevket Paşa Hükûmeti

7. TBMM'de alınan "Yasama ve yürütme görevi TBMM'ye aittir." kararına bakılarak

- millî egemenliğe dayalı bir yönetimin kurulduğu (I),
- Meclis hükûmeti sisteminin uygulandığı (II),
- padişah iradesinin yok sayıldığı (III)

çıkarımları yapılabilir.

8. I. TBMM'ye karşı çıkan ayaklanmaları padişah ve halife taraftarları (I) İtilaf güçleri ve taraftarları (II) desteklemiştir. I. TBMM'ye karşı çıkan ayaklanmalarda rejim sorunu olmamıştır.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

9. I. TBMM olağanüstü şartlarda kurulmuş bir savaş meclisidir. Kararların daha hızlı alınabilmesi amacıyla yasama, yürütme ve yargı yetkisini kendi bünyesinde toplayarak güçler birliği ilkesini uygulamıştır. Bu özellikleri ile Büyük Millet Meclisinin millî bağımsızlığın kazanılmasında ve millî egemenliğin sağlanmasında önemli bir yeri vardır.

10. Çerkez Ethem ve Demirci Mehmet Efe İsyanı Kuvayı-millîye yanlısı olup sonradan ayaklananlardandır.

11. İstanbul'un resmen işgalinin hemen ardından hükûmeti kurma görevi Damat Ferit Paşa'ya verilmiştir.

12. Damat Ferit Paşa, millî hareketi engellemek için Büyük Millet Meclisi Hükûmetine karşı yoğun bir propaganda başlatmış, ilk olarak şeyhülislamdan millî hareketin hatalı ve dine aykırı olduğuna dair bir fetva alarak bunu çoğaltıp İngiliz uçakları ile bütün Anadolu'ya dağıttırıştır. Bu fetva ile Mustafa Kemal ve arkadaşlarının dine karşı büyük günah işledikleri duyurulmuş; yurdunu, devletini ve dinini seven her yurttaşın silahına sarılarak millî hareket sona erdirilinceye kadar savaşması istenmiştir. Bu arada Mustafa Kemal ve arkadaşları, kendilerinin bulunmadığı bir mahkemede yargılanıp idama mahkûm edilmiş, bu idam kararları İngiliz uçaklarından atılan bildirilerle bütün Anadolu'ya duyurulmuştur. Aynı zamanda Osmanlı Hükûmeti, Kuvayımilliye hareketine karşı Kuvayı inzibatiye adında bir ordu kurmuştur.

Buna göre Millî Mücadele Dönemi için aşağıdaki-lerden bangisi söylenemez?

- A) İstanbul Hükûmeti ve İtilaf Devletleri iş birliği yapmıştır.
B) Mustafa Kemal ve arkadaşlarına karşı halkın dinî duyguları olumsuz olarak kullanılmaya çalışılmıştır.
C) İstanbul Hükûmeti teknolojik ve lojistik bakımdan İngiltere tarafından desteklenmiştir.
D) Mustafa Kemal ve arkadaşlarının idam kararı Anadolu halkına duyurularak Millî Mücadele'ye destek engellenmeye çalışılmıştır.
E) Büyük Millet Meclisinin Ankara'dan Kayseri'ye taşınması gündeme gelmiştir.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

13. I. Anadolu Ajansı
II. Basın ve Haberleşme Genel Müdürlüğü
III. *Ceride-i Resmiye*

Yukarıdaki basın yayın kuruluşlarından bangileri-nin TBMM'den önce kurulduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

14. **Sevr Antlaşması'nın Osmanlı Hükûmeti tarafından imzalanmasının;**

- I. Millî Mücadele'ye katılım hızı,
II. halkın direnme gücü,
III. TBMM'ye olan inanç

olgularından hangilerini artırdığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

15. **Sevr Antlaşması aşağıdaki konferanslardan hangisinde bazılanmıştır?**

- A) Lozan Konferansı
B) Londra Konferansı
C) Paris Konferansı
D) San Remo Konferansı
E) İstanbul Konferansı

12. Büyük Millet Meclisinin Ankara'dan Kayseri'ye taşınması Kütahya Eskişehir Savaşı'ndan sonra gündeme gelmiştir.

14. Türk halkı, yurdunu parçalayan ve bölen, kendisine hayat hakkı tanımayan Sevr Antlaşması'nın uygulanmasına izin vermemiştir. Sevr Antlaşması'nın Osmanlı Hükûmeti tarafından imzalanması halkın direnme gücünü alevlendirmiş (II), Millî Mücadele'ye katılımı hızla artırmış (I), TBMM'ye olan inancı artırmıştır (III). Daha sonra Türk milleti, Millî Mücadele'yi zaferle noktalarak bu antlaşmaya karşı en güzel cevabı vermiştir.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

13. Millî Mücadele'nin önemini dünyaya ve Anadolu'ya yayarak halkın yeterli bilgiye sahip olması için TBMM açılmadan önce 6 Nisan 1920 tarihinde Anadolu Ajansı kurulmuştur (I). Ajans, özellikle TBMM Hükûmetine karşı başlatılan ayaklanmaların nedenlerinin halka anlatılmasında önemli görevler üstlenmiştir. Anadolu Ajansının kurulmasından sonra 7 Haziran 1920 tarihinde Matbuat ve İstihbarat Müdüriyet-i Umumiyesi (Basın ve Haberleşme Genel Müdürlüğü) kurularak çalışmalarına başlamıştır. 1921 yılında *Ceride-i Resmiye* (Resmî Gazete) adı verilen bir gazete yayın hayatına girmiştir.

15. 18 Ocak 1919 yılında toplanan Paris Barış Konferansı'nda Osmanlı Devleti'nin topraklarının nasıl paylaşılacağı görüşülmüş ancak İngiltere, Fransa ve İtalya paylaşım konusunda anlaşamamışlardır. Bu gelişme üzerine Paris Barış Konferansı sona ermiştir. İtilaf Devletleri, aralarındaki anlaşmazlıkları gidermek için İtalya'nın San Remo kentinde yeniden toplanarak Osmanlı Devleti'nin ne şekilde paylaşılacağı konusunda bir anlaşmaya varmışlar ve Sevr Antlaşması'nı hazırlamışlardır.

1. I. TBMM'de yapılan konuşmaları öğrencilerine incelemek isteyen Elif Hanım'ın aşağıdakilerden hangisini sınıfına getirdiği söylenebilir?

A) Zabıt cerideleri
B) Tereke defterleri
C) Mühimme defterleri
D) Tahrir defterleri
E) Zimem Defterleri

2. I. TBMM tarafından kurulan İstiklal Mabkemelerinin;

I. üyelerinin milletvekillerinden oluşması,
II. kararlarında temyiz yolunun açık olması,
III. gezici mahkemeler olması

özelliklerinden hangilerine sabip olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

3. İngiltere'nin Bolu, Düzce, Hendek ve Adapazarı isyanlarını desteklemesinde;

I. saltanat ve hilafeti korumak,
II. Boğazlara ve çevresine hâkim olmak,
III. Musul Meselesi'ni kendi lehine çözmek

amaçlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

4. I. İngiltere
II. Rusya
III. Fransa

Sevr Antlaşması'nın imzalandığı San Remo Konferansı'na yukarıdaki devletlerden hangileri katılmıştır?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

5. Sevr Antlaşması'nda "İzmir şehri ile birlikte Ege Bölgesi'nin büyük bir bölümü ve Midye - Büyükçekmece çizgisinin batısında kalan bütün, Trakya'nın" aşağıdakilerden hangisine verilmesi kararlaştırılmıştır?

A) Yunanistan
B) İtalya
C) Fransa
D) Rusya
E) İngiltere

6. Sivas Kongresi'nin sona ermesiyle birlikte 14 Eylül 1919 tarihinde Sivas'ta Temsil Heyetinin görüş ve düşüncelerini Anadolu ve dünyaya açıklamak üzere "İradeimilliyeye" adı verilen yarı resmî bir gazete yayımlanmaya başlamıştır. Mustafa Kemal Paşa, Sivas'tan Ankara'ya geldikten sonra Ankara'da da bir gazetenin yayımlanması için harekete geçmiş ve Anadolu ve Rumeli Müdafaa-ı Hukuk Cemiyeti adına "Hâkimiyetimilliyeye" adı verilen bir gazetenin çıkarılmasını sağlamıştır.

Yukarıdaki bilgilere bakılarak Millî Mücadele'de;

I. Kamuoyunun oluşmasına önem verilmiştir.
II. Halkın doğru bilgi alması ve Millî Mücadele'yi desteklemesi istenmiştir.
III. Kurtuluş Savaşı'nda basın ve yayın etkin bir şekilde kullanılmak istenmiştir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

7. Mustafa Kemal tarafından Anadolu Ajansı'nın kurulmasında;

I. olumsuz propagandalara engel olmak,
II. halkı doğru şekilde bilgilendirmek,
III. Millî Mücadele'yi içte ve dışta savunmak

amaçlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

1. I. TBMM'de yapılan bütün konuşmalar zabıt ceridelerine kaydedilmiştir.

A B C D E

2. İstiklal Mahkemeleri 11 Eylül 1920'de Firariler Kanunu ile kurulmuştur. Böylece TBMM yargı yetkisine de sahip olmuştur. İstiklal Mahkemeleri, iç isyanların bastırılmasında, Tekalifimillîye Emirlerinin uygulanmasında, Şeyh Sait İsyanı ve Atatürk'e suikast girişimi yargılamalarında görev yapmıştır. Bu mahkemelerin bazı özellikleri şunlardır:

- Üyeleri milletvekillerinden oluşmuştur (I).
- Kararlarında temyiz yolu kapalıdır, cezaları hemen uygulanmıştır.
- Gezici mahkeme olarak görev yapmışlardır (III).
- Olağanüstü mahkemelerdir.
- Devlet otoritesini güçlendirmişlerdir.

A B C D E

3. 13 Nisan 1920'de Düzce'de başlayan isyan daha sonra Hendek, Bolu ve Adapazarı'na yayılmıştır. İngiltere Boğazlar ve çevresine sahip olmak için bu isyanları desteklemiştir (II). İsyân Ali Fuat Paşa ve Refet Bey tarafından bastırılmış daha sonra tekrar eden isyan 23 Eylül 1920'de kesin olarak son bulmuştur.

A B C D E

4. 18 - 26 Nisan 1920 tarihlerinde toplanan ve toplantı sonunda Sevr Antlaşması'nın hazırlandığı konferansa İngiltere (I), Fransa (III) ve İtalya katılmıştır.

A B C D E

5. Sevr Antlaşması'nda İzmir şehri ile birlikte Ege Bölgesi'nin büyük bir bölümü ve Midye - Büyükçekmece çizgisinin batısında kalan bütün Trakya'nın Yunanistan'a verilmesi kararlaştırılmıştır. Bu bölgede güçlü bir İtalya istemeyen İngiltere daha önceden bu bölgenin İtalya'ya vaat edilmesine rağmen bu bölgeyi İtalya'ya vermemiştir.

A B C D E

6. Verilen bilgilerden;

- Kamuoyunun oluşmasına önem verilmiştir (I).
- Halkın doğru bilgi alması ve Millî Mücadele'yi desteklemesi istenmiştir (II).
- Kurtuluş Savaşı'nda basın ve yayın etkin bir şekilde kullanılmak istenmiştir (III).

yargıları çıkarılabilir.

A B C D E

7. Mustafa Kemal, İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri'nin ayaklanmalara neden olan olumsuz propagandalarına engel olmak için (I) basının etkili kullanılması gerektiğini düşünüyordu. Propagandalara karşı halkı doğru bilgilendirmek (II), Millî Mücadele'yi içte ve dışta savunmak (III) amacıyla, Anadolu Ajansı kuruldu ve Hâkimiyet-i Millîye gazetesi çıkarıldı.

A B C D E

8. Aşağıdaki kanunlardan bangisi ile I. TBMM'nin iç tüzüğü düzenlenmiştir?

- A) Ağnam Resmi Kanunu
- B) Hıyanet-i Vatan Kanunu
- C) Nisab-ı Müzakere Kanunu
- D) Men-i Müskirat Kanunu
- E) Teşkilat-ı Esasiye Kanunu

9. Aşağıdakilerden bangisi Teşkilat-ı Esasiye ile ilgili doğru bir bilgi değildir?

- A) En yumuşak anayasadır.
- B) Kısa ve öz hazırlanmıştır.
- C) Egemenliği millete vermiştir.
- D) Türklerin ilk anayasasıdır.
- E) Kanuniesasi'yi yürürlükten kaldırmamıştır.

10. Teşkilat-ı Esasi ile;

- I. dinî emirlerin yerine getirilmesi,
- II. yasaların yapılması,
- III. antlaşma ve barışa karar verilmesi

konularından hangilerinin yetkisi Meclise verilmiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

11. Bilecik Görüşmelerine İstanbul Hükûmeti adına katılanlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Salih Paşa
- B) Cevat Paşa
- C) Hüseyin Kazım Bey
- D) Hoca Fatih Efendi
- E) İsmet Paşa

12. Aşağıdakilerden hangisi I. TBMM'de yer alan gruplardan biri değildir?

- A) Tesanüt Grubu
- B) Felah-ı Vatan Grubu
- C) Islahat Grubu
- D) İstiklal Grubu
- E) Halk Zümresi

13. I. TBMM'de yer alan aşağıdaki gruplardan bangisi İttihatçılar tarafından oluşturulmuştur?

- A) Tesanüt Grubu
- B) Yeşil Ordu Grubu
- C) Islahat Grubu
- D) İstiklal Grubu
- E) Halk Zümresi

14. I. TBMM'nin ilk başkanlığını aşağıdakilerden bangisi yapmıştır?

- A) Kazım Karabekir
- B) Fevzi Çakmak
- C) İsmet İnönü
- D) Ali Fuat Cebesoy
- E) Mustafa Kemal

15. I. Hükûmet kurmak zorunludur.
II. Büyük Millet Meclisi üzerinde hiçbir güç yoktur.
III. Padişah ve halife, İtilaf Devletlerinin baskısından kurtulduğu zaman, Meclisin düzenleyeceği yasa-ya göre hareket etmek durumundadır.

Mustafa Kemal tarafından Meclise sunulan ve 24 Nisan Önergesi olarak adlandırılan belgenin yukarıdaki maddelerinden hangilerinde İstanbul Hükûmeti yok sayılarak Meclis üstünlüğünün vurgulandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

8. 5 Eylül 1920'de çıkarılan Nisab-ı Müzakere Kanunu ile Meclis iç tüzüğü düzenlenmiştir.

9. Türklerin ilk anayasası Kanuniesasi'dir (1876). Yeni Türk devletinin ilk anayasası ise Teşkilat-ı Esasl'dir. Cumhuriyetin ilanından sonra 1924 anayasası yapılmıştır.

10. Teşkilat-ı Esasi ile dinî emirlerin yerine getirilmesi (I), yasaların yapılması, kaldırılması (II), antlaşma ve barışa karar verilmesi (III) gibi temel hak ve yetkiler Meclise verilmiştir.

11. Bilecik Görüşmeleri 5 Aralık 1920'de yapılmıştır. İsmet Paşa, Bilecik Görüşmelerine TBMM adına katılmıştır.

12. Felah-ı Vatan, son Osmanlı Mebuslar Meclisinde oluşturulan bir gruptur. Bu grubun kurulmasını Mustafa Kemal Nutuk'ta "... Bu grubu teşkil etmeyi, vicdan borcu, millet borcu bilmek vaziyet ve kabiliyetinde bulunan efendiler, imansız idiler ... cebin idiler ... cahil idiler." diyerek eleştirmiştir.

13. Tesanüt Grubu, eski İttihatçılar tarafından oluşturulmuş ve bu grup milletvekilleri arasında dayanışmayı esas almıştır.

14. I. TBMM'nin ilk başkanı Mustafa Kemal'dir. Mustafa Kemal 24 Nisan 1920'de Meclis başkanı seçilmiştir. Şerif Bey Türk devlet teamülleri gereği en yaşlı üye sıfatıyla meclis çalışmalarını başlatmış, ardından yapılan Meclis Başkanı seçimlerini Mustafa Kemal kazanmıştır.

15. 24 Nisan Önergesi'nin;

- Hükûmet kurmak zorunludur (I).
- Büyük Millet Meclisi üzerinde hiçbir güç yoktur (II).
- Padişah ve halife, İtilaf Devletlerinin baskısından kurtulduğu zaman, Meclisin düzenleyeceği yasaya göre hareket etmek durumundadır (III).

maddeleri ile İstanbul Hükûmetinin yok sayılarak TBMM'nin üstünlüğünün vurgulandığı söylenebilir.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

1. Aşağıdakilerden hangisi TBMM tarafından düzenli ordunun kurulma nedenlerinden biri değildir?

- A) Eskişehir - Kütahya Savaşlarında başarısız olunması
- B) Gediz Taarruzu'nda Kuvayımiliye birliklerinin başarısız olması
- C) Kuvayımiliye birliklerinin işgal güçleri karşısında yetersiz olması
- D) Anadolu'ya Yunan saldırısının başlaması
- E) Bazı Kuvayımiliye liderlerinin halktan zorla para ve yiyecek toplaması

2. Hatay'ın Dörtüoi bölgesinin Millî Mücadele'deki önemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Misakımillî'den verilen ilk taviz olması
- B) Millî Mücadele'de ilk kurşunun atılması
- C) İstiklal Yolu içinde yer alması
- D) Düzenli ordunun ilk mücadelesini burada kazanması
- E) Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasından sonra işgal edilen ilk yer olması

3. TBMM Hükümeti aşağıdaki gelişmelerden hangisiyle Misakımillî'yi dünya kamuoyuna duyurmuştur?

- A) İkinci İnönü Muharebesi'nin kazanılmasıyla
- B) Düzenli ordunun kurulmasıyla
- C) Paris Barış Konferansı'na katılmasıyla
- D) Londra Konferansı'na katılmasıyla
- E) Son Osmanlı Mebusan Meclisinin toplanmasıyla

4. Moskova Antlaşması'nda Sovyet Rusya, TBMM Hükümetinin Gürcistan ve Ermenistan'la belirlediği sınırları Batum'un Gürcistan'a verilmesi şartıyla kabul etmiştir.

Bu duruma bakarak;

- I. Misakımillî'den taviz verilmiştir.
- II. Sovyet Rusya, Sevr'in geçersizliğini kabul etmiştir.
- III. Sovyetler, Kafkas Cumhuriyetlerini egemenlik altına almıştır.

yargılarından hangilerinin doğru olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

5. Kurtuluş Savaşı'nı konu alan ilk Türk romanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ateşten Gömlek
- B) Bir Millet Uyanıyor
- C) Vurun Kahpeye
- D) Susuz Yaz
- E) Yaban

6. Mustafa Kemal 7 - 8 Temmuz 1919'da ayrılmak zorunda kaldığı askerlik mesleğine aşağıdaki savaşlardan hangisinden önce dönmüştür?

- A) Birinci İnönü
- B) İkinci İnönü
- C) Eskişehir - Kütahya
- D) Sakarya
- E) Başkomutanlık

1. TBMM tarafından düzenli ordunun kurulmasında;
- Kuvayımilliye birliklerinin disiplin ve eğitimden uzak olması,
 - Kuvayımilliyenin işgalcilerin ilerleyişini durduramaması,
 - birlikler arasında uyum sağlamanın zor olması,
 - Gediz Taarruzu'nda başarısız olunması,
 - bazı Kuvvacıların uygunsuz ve hukuksuz işler yapması

gibi sebepler etkili olmuştur. Eskişehir - Kütahya Savaşları düzenli ordu kurulduktan sonra yaşanmış, ayrıca bu gelişme ile düzenli ordu ilk ve tek yenilgisini almıştır.

A B C D E

2. İtilaf Devletleri, I. Dünya Savaşı devam ederken kendi aralarında yaptıkları antlaşmalar gereği yurdumuzu işgal etmeye başlamışlardır. İşgallere karşı ilk silahlı direniş Güney Cephesi'nde, Hatay'ın Dört Yol ilçesinde, halkın Fransızlara karşı koyması ile başlamıştır (19 Aralık 1918). Bunu İzmir'in işgalinden sonra Batı Cephesi'ndeki Yunan saldırılarına karşı silahlı direnişler izlemiştir

A B C D E

3. Birinci İnönü Muharebesi'nden sonra İtilaf Devletleri Sevr'i biraz yumuşatarak Türklere kabul ettirmek için Londra Konferansı'nı toplamıştır. Konferans sonuç alınmadan dağılmıştır. Londra Konferansı'nın en önemli sonuçları şunlardır:
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti, İtilaf Devletleri tarafından resmen tanınmıştır.
 - Avrupa kamuoyunda "Türkler barış istemiyorlar, savaş uzatıyorlar." şeklindeki propagandalar etkisiz hâle getirilmiştir.
 - Misakımillî Kararları toplantıda dile getirilerek hangi şartlarda barış yapılacağı bildirilmiştir.
 - Türk milletinin haklı davası, başta Avrupalı devletler olmak üzere, bütün dünya kamuoyuna duyurulmuştur.

A B C D E

4. Verilen öncüle bakarak Misakımillî içinde olan Batum'un Gürcistan'a bırakılması Misakımillîden taviz verildiğini (I), yine Doğu Anadolu'dan Ermenilerin vazgeçmesini kabul etmekle Sevr'i tanımadığı (II) yargıları çıkarılabilir. Ayrıca Sovyet Rusya'nın Kafkas cumhuriyetlerinin yeni Türk devletiyle imzaladığı antlaşmalara karışması bu devletleri siyasi hâkimiyet altına aldığını gösterir niteliktedir (III).

A B C D E

5. Kurtuluş Savaşı'nı konu alan ilk Türk romanı Halide Edip'in yazdığı *Ateşten Gömlek*'tir.

A B C D E

6. IX. Ordu Müfettişliği görevi sürerken Anadolu'da Millî Mücadele'yi başlatan Mustafa Kemal'i İstanbul Hükümeti geri çağırması ve geri gelmemesi üzerine müfettişlik görevinden almıştır. Mustafa Kemal bunun üzerine çok sevdiği askerlik mesleğinden ayrılmıştır. Mustafa Kemal, TBMM tarafından kendisine Kütahya - Eskişehir savaşından sonra verilen Başkomutanlık görevi ile Sakarya Savaşı öncesi askerlik mesleğine geri dönmüştür.

A B C D E

7. I. Ermenilerle mücadele edilmiştir.
II. Toprak kazanılmıştır.
III. TBMM ilk uluslararası başarısını elde etmiştir.
- Kurtuluş Savaşı'nda Doğu Cephesi'yle ilgili yukarıda verilenlerden hangilerinin doğru olduğu savunulabilir?**
- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

8. Kurtuluş Savaşı'nda İtalyanlara karşı cephe açılmıştır. İtalyanlar işgal ettikleri Antalya ve çevresindeki halkla iyi geçinmiş ve halkın yaşamına müdahale etmemiştir. Yol ve hastane yaptırarak halkın üzerinde olumlu bir etki yaratmaya çalışmışlardır.

İtalya'nın bu tutumunda;

- I. TBMM'yi tanıyan ilk İtilaf Devleti olması,
II. İzmir ve çevresinin Yunanistan'a bırakılması,
III. Londra Konferansı'na davet edilmemesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

9. **Aşağıdakilerden hangisi Gümrü Antlaşması'yla ilişkilendirilmez?**

- A) TBMM'nin yabancı bir devletle imzaladığı ilk antlaşma olması
B) Uluslararası alanda TBMM tarafından kazanılan ilk siyasi başarı olması
C) TBMM Hükûmeti tarafından kurulan düzenli ordunun ilk başarısı sonucu imzalanması
D) Ermenistan'ın Sevr Antlaşması'nın geçersizliğini kabul etmesi
E) Doğudaki cephenin büyük ölçüde kapanmasını sağlayarak Batı Cephesine asker ve malzeme yönünden güç katması

10. **Doğu Anadolu'da bir Ermeni Devleti kurulmasını öngören ve engelleyen antlaşmalar aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla verilmiştir?**

- A) Londra - Sevr
B) Sevr - Gümrü
C) Moskova - Gümrü
D) Mudanya - Sevr
E) Batum - Moskova

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

7. Kurtuluş Savaşı'nda Doğu Cephesi'nde Ermenilerle mücadele edilmiş (I), Ermenilerle yapılan mücadeleyi kazanan Türk kuvvetleri onlarla Gümrü Antlaşması'nı yapmıştır.

Bu antlaşmaya göre;

- Ermeniler, işgal ettikleri yerlerden çekilecek,
- Kars, Sarıkamış, Kağızman ve Iğdır TBMM Hükûmetine bırakılacak (II),
- Ermeniler, Doğu Anadolu'ya yönelik toprak istemlerinden vazgeçecekti.

Böylece TBMM'nin ilk uluslararası başarısı kazanılmıştır. (III).

8. Muğla ve Antalya çevresini işgal eden İtalyanlarla önemli bir çatışmaya girilmemiştir. İtalyanlar, kendilerine vaat edilen İzmir ve çevresinin Yunanlara verilmesini hoş karşılamadıkları için (II) Yunanlara karşı başlayan Kuvayımillîye hareketini desteklemişlerdir. İşgal ettikleri yerlerde yaşayan halkla iyi geçinmeye çalışmışlardır. İkinci İnönü Savaşı'ndan sonra çekilmeye başlayan İtalyanlar, Sakarya Zaferi neticesinde Anadolu'yu tamamen terk etmiştir. TBMM'yi tanıyan ilk İtilaf Devleti Fransa'dır. İtalyanlar Londra Konferansı'na da katılmışlardır.

9. Ermenilerin işgallerini önlemek amacıyla Büyük Millet Meclisi Hükûmeti, Kâzım Karabekir Paşa'yı Doğu Cephesi Komutanlığına atamıştır. Kâzım Karabekir Paşa, Mondros Ateşkes Antlaşması kararlarına rağmen terhis edilmeyen 15. Kolordu'ya ait birlikleri yeniden düzenleyerek Ermenilere karşı bir saldırı gerçekleştirmiştir. Ermeniler, yenilerek geri çekilmek zorunda kalmıştır. Ermeniler, Kafkaslardaki topraklarını koruyabilmek için barış istemişlerdir. Büyük Millet Meclisi Hükûmeti ile Ermeniler arasında Gümrü Barış Antlaşması imzalanmıştır. (3 Aralık 1920). Bu antlaşma, Türkiye Büyük Millet Meclisinin imzaladığı ilk antlaşma olması nedeni ile siyasal bakımdan büyük önem taşır.

Gümrü Barış Antlaşması ile Ermenilerle yaşanan sorun çözüme kavuşturulmuştur. Ayrıca Doğu Cephesi'nde savaş sona ermiş ve bu cephedeki birliklerimiz, Batı Cephesi'ne gönderilmiştir. Gümrü Barış Antlaşması ile taraflar arasındaki sınır belirlenmiştir. Daha sonra doğu sınırimız, Sovyetler Birliği'ne bağlı Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan ile imzalanan Kars Antlaşması ile kesinlik kazanmıştır (13 Ekim 1921).

10. Sevr Antlaşması ile Doğu Anadolu'da bir Ermeni Devleti kurulması öngörülmüş, Millî Mücadele'de Doğu Cephesi'nde mücadele eden Kâzım Karabekir ve kuvvetleri Ermenileri yenilgiye uğratarak Gümrü Antlaşması'nın yapılmasını sağlamıştır. Ermeniler, Gümrü Antlaşması ile Sevr Antlaşması'nın geçersizliğini kabul etmiştir. Böylece Gümrü Antlaşması ile Doğu Anadolu'da bir Ermeni Devleti kurulması engellenmiştir.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

11. Balkan Savaşları ve I. Dünya Savaşı'nda görev almıştır. Doğu Cephesi Komutanlığı sırasında Kars, Sarıkamış, Kağızman ve Iğdır'ın işgalden kurtulmasını sağlamıştır. I. Dünya Savaşı'nda anasız babasız kalan dört bin kadar çocuğa sahip çıkmış ve bu çocuklara "Gülbüzler Ordusu" adını vermiştir. Kimsesiz çocuklar için okullar açmış "Çocuk Davam" dediği bu meseleye dikkat çekmek için Mustafa Kemal'le görüşmüştür.

Bu parçada sözü edilen Osmanlı paşası aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kâzım Karabekir Paşa
B) Halil Paşa
C) Deli Halit Paşa
D) Saffet Paşa
E) Nurettin Paşa

13. Kurtuluş Savaşı'nın asıl kanlı çarpışmaları Batı Cephesi'nde olmuş ve tam bir varlık - yokluk mücadelesi yapılmıştır.

Batı Cephesi'ndeki bu mücadelelerin

- I. bölge halkı,
II. Güney Cephesi'nden gelen askerler ve silah,
III. Doğu Cephesi'nden gelen asker ve silah

unsurlarından hangileriyle desteklendiği söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

Y
A
R
G
i

Y
A
Y
i
N
E
V
i

14. Güney Cephesi'nde Fransız ve Ermenilere karşı yapılan mücadeleye aşağıdaki savaşlardan hangisinin kazanılmasıyla sona ermiştir?

- A) Birinci İnönü Savaşı
B) İkinci İnönü Savaşı
C) Eskişehir - Kütahya Savaşı
D) Gediz Savaşı
E) Sakarya Savaşı

12. Kurtuluş Savaşı'nın Batı Cephesi'nde;

- I. Osmanlı Devleti'nden kalan düzenli birlikler,
II. TBMM tarafından kurulan düzenli ordu,
III. Kuvayımilliye

kuvvetlerinden hangileriyle mücadele yapıldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

15. Birinci İnönü Muharebesi'nden sonra Afganistan ile yapılan dostluk antlaşmasını TBMM Hükümeti adına imzalayan heyetin başkaniğini aşağıdakilerden hangisi yapmıştır?

- A) Yusuf Kemal Tengirşenk
B) İsmet İnönü
C) Fethi Okyar
D) Kazım Özalp
E) Rauf Orbay

11. Kâzım Karabekir Paşa (1882 - 1948), İstanbul'da doğmuştur. 1902'de Harp Okulunu, 1905'te de Harp Akademisini bitirmiş, ardından Balkan Savaşı ve I. Dünya Savaşı'nda görev almıştır. 1918 yılında tümgeneralliğe terfi etmiştir. Millî Mücadele'nin zaferle sonuçlanmasında önemli görevler üstlenmiştir. Doğu Cephesi Komutanlığı sırasında Kars, Sarıkamış, Kağızman ve Iğdır'ın işgalden kurtarılmasını sağlamıştır. 1920 yılında, rütbesi korgeneralliğe yükseltilmiştir. I. Dünya Savaşı'nda anasız babasız kalan dört bin kadar çocuğa sahip çıkmış ve bu çocuklara "Gülbüzler Ordusu" adını vermiştir. Bu çocuklar için okullar açmış, "Çocuk Davam" dediği bu meseleye dikkat çekmek için Mustafa Kemal'le görüşmüştür. 1927 yılında Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılarak emekli olmuştur. TBMM'de 1 ve 2. dönem Edirne, 5 ve 8. dönem İstanbul milletvekili olarak görev almıştır. 1946 - 1948 yılları arasında TBMM başkanlığı yapmış ve 1948'de Ankara'da vefat etmiştir.

13. Batı Cephesi'ndeki mücadeleler bölge halkı (I), Gümrü Antlaşması'ndan sonra Doğu Cephesi'nden (II); Ankara Antlaşması'ndan sonra Güney Cephesi'nden gelen asker ve malzeme (III) ile desteklenmiştir.

Y
A
R
G
i

Y
A
Y
i
N
E
V
i

12. Millî Mücadele'nin Batı Cephesi'nde Kuvayımillîye (III) ve TBMM tarafından kurulan düzenli ordu (II) ile mücadele yapılmıştır. Doğu Cephesinde Osmanlı'dan kalan birlikler ise Sakarya Savaşı'ndan sonra Batı Cephesi'ne kaydırılmıştır.

14. Batı Cephesi'nde Yunanlara karşı yapılan Sakarya Savaşı'ndan sonra Fransa ile TBMM arasında 1921'de Ankara Antlaşması yapılmıştır. Bu antlaşma ile Güney Cephesi kapanmış ve buradaki millî unsurlar Batı Cephesi'ne kaydırılmıştır.

15. Birinci İnönü Muharebesinin zaferle sonuçlanmasının ardından, İngiltere'ye karşı destek arayışı için Moskova'ya gelen Afgan heyeti ile Türk heyeti arasında 1 Mart 1921 tarihinde Türk - Afgan Dostluk Antlaşması imzalanmıştır. Türk heyetinin başkanlığını o dönem TBMM Hükûmetinin Dış İşleri Bakanı Yusuf Kemal Tengirşenk yapmıştır.

1. Mustafa Kemal Paşa'nın, Sakarya Meydan Muharebesi'nden sonra yapılan ateşkes ya da barış önerilerini kabul etmemesinin temel nedeninin aşağıdakilerden hangisi olduğu savunulabilir?

A) Türk halkının isteklerine yanıt vermeyeceği düşüncesi
B) İzmir'deki Yunan işgalinin tamamen sona erdirilememesi
C) Düzenli ordunun ihtiyaçlarının giderilememesi
D) Misakımillî'den tavizler verilmesi
E) Sovyet Rusya'nın kapitülasyon hakkında vazgeçmesi

2. • Londra Konferansı'nın düzenlenmesi
• İtalyanların Anadolu'dan çekilmesi
• Fransa ile Ankara Antlaşması'nın yapılması

Batı Cephesi'nde meydana gelen gelişmelerin aşağıdakilerden hangisini kanıtlar nitelikte olduğu söylenebilir?

A) Kurtuluş Savaşı'nın kazanıldığı
B) İtilaf Devletlerinin Yunanlıları desteklemekten vazgeçtiğinin
C) Saltanatın kaldırıldığı
D) İtilaf Devletlerinin politika değişikliğine gittiğinin
E) İnönü Savaşlarının kazanıldığı

3. Batı Cephesi Komutanı Ali Fuat Paşa, 24 Ekim 1920'de Gediz'de bulunan Yunan kuvvetleri üzerine taarruza geçmiş fakat başarılı olamamıştır.

Gediz Taarruzu'nun başarılı olamamasının temel nedeninin aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

A) Kuvayımilliye birliklerinin askerî disiplinden yoksun olması
B) TBMM tarafından oluşturulan düzenli ordunun lojistik eksikliği
C) TBMM'ye karşı çıkan isyanların bastırılmaması
D) Birinci İnönü Savaşı'nın başarıyla sonuçlanamaması
E) Düzenli ordunun gerekli asker ve silah yardımını yapmaması

4. • Kapitülasyonların kaldırılması
• Anadolu işgalinin sonlandırılması
• Tam bağımsızlığın tanınması

21 Şubat 1921'de başlayan Londra Konferansı'nda TBMM Hükümeti Temsilcisi Bekir Sami Bey, İtilaf Devletlerinden yukarıdaki isteklerde bulunmuştur.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisine neden olduğu savunulabilir?

A) Konferansın hiçbir sonuç almadan dağılmasına
B) Birinci İnönü Muharebesi'nin yapılmasına
C) İtilaf Devletleri arasında görüş ayrılığı yaşanmasına
D) İtilaf Devletlerinin bu istekleri kabul etmesine
E) Ankara'da yeni bir hükümetin kurulmasına

5. Aşağıdakilerden hangisi Birinci İnönü Muharebesi'nin sonuçlarından biri değildir?

A) Büyük Millet Meclisinin itibarını artırmıştır.
B) Türk halkının kurtuluş umudu güçlenmiştir.
C) Batı Cephesi Komutanı İsmet Bey generalliğe yükseltilmiştir.
D) İtilaf Devletleri'nin Yunanlılara olan güveni sarsılmıştır.
E) Düzenli ordu kurulmuştur.

6. Londra Konferansı'nda TBMM Hükümetini aşağıdakilerden hangisi temsil etmiştir?

A) Tefik Paşa
B) Bekir Sami Kunduh
C) İsmet İnönü
D) Ali Fuat Cebesoy
E) Kazım Dirik

7. Kapitülasyon hakkında vazgeçen ilk Avrupa ülkesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) İtalya
B) Rusya
C) İngiltere
D) Fransa
E) Almanya

1. Mustafa Kemal Paşa'nın, Sakarya Meydan Muharebesi'nden sonra yapılan ateşkes ya da barış önerilerini kabul etmemesinin temei nedeni Türk halkının isteklerine yanıt vermeyeceği düşüncesidir.

A B C D E

2. • Londra Konferansı'nın düzenlenmesi
• İtalyanların Anadolu'dan çekilmesi
• Fransa ile Ankara Antlaşması'nın yapılması
gelişmeleri İtilaf Devletlerinin politika değişikliğine gittiğinin kanıtıdır.

A B C D E

3. Batı Cephesi Komutanı Ali Fuat Paşa, 24 Ekim 1920'de Gediz'de bulunan Yunan kuvvetleri üzerine taarruza geçmiş fakat Kuvayımilliye birliklerinin askerî disiplininden yoksun olması ve düzensiz olması nedeniyle başarılı olamamıştır.

A B C D E

4. 21 Şubat 1921'de başlayan Londra Konferansı'nın herhangi bir sonuca varılmadan dağılmasında TBMM Hükûmeti temsilcisi Bekir Sami Bey'in;
- kapitülasyonların kaldırılması (I),
 - Anadolu işgalinin sonlandırılması (II),
 - tam bağımsızlığın tanınması (III)
- isteklerinin İtilaf Devletleri tarafından kabul edilmemesi etkili olmuştur.

A B C D E

5. Birinci İnönü Muharebesi düzenli ordu ile yapılmıştır. Bu savaş düzenli ordunun kazandığı ilk zaferidir.

A B C D E

6. Londra Konferansı'nda İstanbul Hükûmetini Tevfik Paşa, TBMM Hükûmetini ise Dışişleri Bakanı Bekir Sami Bey (Kunduh) temsil etmiştir.

A B C D E

7. Birinci İnönü Muharebesi'nin ardından imzalanan Moskova Antlaşması'nda Rusya kapitülasyonların kaldırılmasını kabul ederek bu haktan vazgeçen ilk Avrupa ülkesi olmuştur.

A B C D E

8. Kurtuluş Savaşı devam ederken Teşkilat-ı Esasiye'nin hazırlanmasının amacı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Ülkedeki karışıklıkları önlemek
- B) Çağdaş bir devlet meydana getirmek
- C) Temel hak ve özgürlükleri anayasal güvenceye almak
- D) Saltanatı kaldırmak
- E) Cumhuriyeti ilan etmek

9. İstiklal Marşı'nın yazılmasında;

- I. Birinci İnönü Muharebesi'nin kazanılması,
- II. millî duyguların artırılmak istenmesi,
- III. halkın ve askerin moralinin yükseltilmek istenmesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

10. Öğrencilerine, "Yunanların Türk ordusu karşısında bir kez daha yenilgiye uğraması, İtilaf Devletleri arasındaki görüş ayrılıklarını artırdı. İtalya, işgal bölgelerini boşaltma kararı aldı. Zonguldak'taki birliklerini çeken Fransa, TBMM Hükûmeti ile anlaşma zemini aramaya başladı." diyen bir tarih öğretmeni aşağıdaki savaşlardan hangisini anlatmaktadır?

- A) Birinci İnönü
- B) Eskişehir-Kütahya
- C) İkinci İnönü
- D) Sakarya
- E) Büyük Taarruz

11. Yunanistan Kralı Konstantin, aşağıdaki savaşlardan hangisinden önce İzmir'e kadar gelerek Yunan ordusuna morai vermeye çalışmıştır?

- A) Eskişehir - Kütahya Savaşları
- B) Birinci İnönü Muharebesi
- C) İkinci İnönü Muharebesi
- D) Sakarya Savaşı
- E) Büyük Taarruz

12. Eskişehir - Kütahya Muharebeleri devam ederken Ankara'da Maarif Kongresi'nin toplanması;

- I. eğitim,
- II. kültür,
- III. laiklik

unsurlarından hangilerine verilen önemin göstergesi olabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

13. Mustafa Kemal, "Bugüne kadar izlenen eğitim ve öğretim yöntemlerinin milletimizin gerileme tarihinde en önemli etken olduğu kanaatindeyim. Onun için bir millî eğitim programından bahsederken eski devrin batıl inançlarından, toplumsal yapımızla hiç de ilgisi olmayan yabancı fikirlerden, Doğu'dan ve Batı'dan gelebilen tüm etkilerden tamamen uzak, millî özelliklerimizle ve tarihimizle bağdaşabilen bir kültür kastediyorum." konuşmasını aşağıdaki savaşlardan hangisi devam ederken yapmıştır?

- A) Sakarya
- B) Eskişehir - Kütahya
- C) Başkomutanlık
- D) Büyük Taarruz
- E) İnönü

14. Aşağıdakilerden hangisinin Güney Cephesi'nde mücadele ettiği söylenemez?

- A) Tayyar Rahmiye
- B) Ali Saip
- C) Şahin Bey
- D) Sütçü İmam
- E) Kara Fatma

8. Kurtuluş Savaşı devam ederken ülkede yaşanan karışıklıklara son vermek için yeni bir anayasaya gereksinim duyulmuştur. Bu ihtiyacı karşılamak amacıyla TBMM, 20 Ocak 1921 tarihinde özel bir gündemle toplanarak yeni bir anayasanın hazırlanması için çalışmalarına başlamıştır. Yapılan görüşmelerin sonunda 1921 Anayasası (Teşkilat-ı Esasiye) kabul edilmiş ve uygulamaya konulmuştur. Bu Anayasa 1924 yılında yeni bir anayasa hazırlanana kadar yürürlükte kalmıştır.

A B C D E

9. Millî marşlar, milletlerin duygu ve heyecanlarını canlı tutan, birlik ve beraberliğe ihtiyaç duyulduğunda millî duyguların uyanmasında etkili olan önemli eserlerdir. Kurtuluş Savaşı'nın yoğun olarak yaşandığı bir dönemde millî duyguların artırılması (II), halka ve cephede savaşılan meşmetçiğe moral verilmesi için çalışmalar başlatılmıştır (III). Anadolu'da başlayan Millî Mücadele'nin ilk başarısı Birinci İnönü Zaferi ile elde edilmiştir (I). Bu zaferin sevinci yurdun her yerinde kutlanırken millî duyguları uyandıracak bir bağımsızlık marşına gereksinim duyulmuş ve Millî Eğitim Bakanlığı bir yarışma düzenlemiştir. Yarışmayı ise Mehmet Akif Ersoy'un yazdığı İstiklal Marşı kazanmıştır. Mehmet Akif Ersoy İstiklal Marşı'nı kahraman Türk ordusuna ithaf etmiştir.

A B C D E

10. İtilaf Devletleri Londra Konferansı'nda Sevr Antlaşması'nı TBMM'ye kabul ettiremeyince amaçlarını silah zoruyla gerçekleştirmek istediler. Yunanlar Birinci İnönü Savaşı'nın moral bozukluğunu ortadan kaldırmak için yeniden taarruza geçtiler. İsmet Paşa komutasındaki Türk ordusu, Yunanları ikinci kez İnönü mevkiinde durdurmayı başardı. Bu durum İtilaf Devletleri arasındaki görüş ayrılıklarını artırdı. Fransa, TBMM ile anlaşma zemini aramaya başlarken İtalyanlar da Anadolu'da işgal ettikleri bazı yerleri boşaltmaya başladı.

A B C D E

11. Eskişehir - Kütahya savaşları öncesi 13 Haziran'da Yunanistan Kralı Konstantin, İzmir'e kadar gelerek Yunan ordusuna moral vermeye çalışmıştır. Hatta yaptığı basın toplantısında gazetecilere bir sonraki basın toplantısını Ankara'da yapacağını açıklamıştır. 7 Temmuz'da ise Yunan birliklerini denetlemek ve savaş emrini vermek için cepheye hareket etmiştir.

A B C D E

12. Eskişehir - Kütahya Savaşları devam ederken 16 - 21 Temmuz tarihleri arasında Ankara'da Darülmualimin (Erkek Öğretmen Okulu) konferans salonunda 180 kişinin katılımı ile Maarif Kongresi düzenlenmiştir. Millî Mücadele sürerken böyle bir kurultayın düzenlenmesi, yeni kurulacak devletin eğitim (I) ve kültüre (II) verdiği önemi göstermektedir.

A B C D E

13. Mustafa Kemal soruda verilen konuşmayı Kütahya - Eskişehir Savaşları devam ederken toplanan Maarif Kongresi'nde yapmıştır.

A B C D E

14. Kara Fatma Millî Mücadele'de Batı Cephesi'nde mücadele etmiştir. Dinar, Afyon ve Nazilli'de düşmanla çarpışan Kara Fatma bir birlik de yönetmiştir. Ayrıca Kara Fatma Cumhuriyet Dönemi'nde madalya ile ödüllendirilmiştir.

A B C D E

1. I. Dünya Savaşı'ndan sonra imzalanan ve geçerliliği günümüze kadar devam eden tek antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

A) Lozan Antlaşması
B) Versailles Antlaşması
C) Saint German Antlaşması
D) Neuilly Antlaşması
E) Trianon Antlaşması

2. I. Batı Trakya
II. İstanbul
III. İzmir

Lozan Antlaşması'na göre yukarıdaki yerlerden hangilerinde yaşayan Türk ve Yunan ahalisi mübadele kapsamında sayılmıştır?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

3. Lozan Antlaşması'na uluslararası gözlemci sıfatıyla katılan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sovyet Rusya
B) İran
C) Afganistan
D) Japonya
E) Amerika Birleşik Devletleri

4. Aşağıdaki konulardan hangisinin Lozan Antlaşması'nda Türkiye aleyhine çözüldüğü savunulamaz?

A) Patrikhane
B) Irak sınırı
C) Suriye sınırı
D) Boğazlar
E) Adalar

5. I. Yunanistan, Karaağaç'ı savaş tazminatı olarak Türkiye'ye verecek.
II. Avrupalı devletlere tanınan kapitülasyonlar tamamen kaldırılacak.
III. Türkiye'deki Müslüman olmayan azınlıklara ayrıcalık verilmeyecek.

Lozan Barış Antlaşması'nda yer alan yukarıdaki maddelerden hangileri ile ekonomik bağımsızlık sağlanmıştır?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

6. Lozan Konferansı'na Boğazlar konusunda katılan devlet ikilisi aşağıdakilerden hangisinde birlikte verilmiştir?

A) Romanya - Bulgaristan
B) İtalya - Romanya
C) Bulgaristan - Rusya
D) Rusya - ABD
E) Rusya - Ukrayna

7. Lozan Antlaşması'ndan sonra aşağıdaki konulardan hangisi tekrar gündeme gelmemiştir?

A) Kapitülasyonlar
B) Boğazlar
C) Nüfus mübadelesi
D) Suriye sınırı
E) Yabancı okullar

8. Millî Mücadele Dönemi'nde hazırlanan

I. Sevr,
II. Mudanya,
III. Lozan

antlaşmalarından hangilerinde Boğazlar için bir komisyon oluşturulması kararı yer almıştır?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

1. Lozan Antlaşması, I. Dünya Savaşı'ndan sonra imzalanan ve günümüzde de geçerliliğini koruyan tek antlaşmadır.

A B C D E

2. Lozan Antlaşması'nda "Batı Trakya'daki Türkler ve İstanbul'daki Rumlar hariç Türkiye'deki Rumlar ve Yunanistan'daki Türkler'in karşılıklı olarak yer değiştirmesi" kararı alınmıştır. Buna göre İzmir (III) mübadele kapsamında yer almıştır.

A B C D E

3. Lozan Barış Görüşmeleri, 20 Kasım 1922 tarihinde başlamış ve bir dönem ara verilse de 24 Temmuz 1923'te antlaşmanın yapılmasıyla sonlanmıştır. Bu görüşmelere TBMM Hükûmeti; İngiltere, Fransa, Japonya, Romanya, Yunanistan, Sırp - Hırvat ve Sloven Devleti delegeleri katılmıştır. Boğazlarla ilgili konuların görüşülmesi sırasında Sovyetler Birliği ve Bulgaristan delegeleri de görüşmelerde yerini almış, ABD ise Lozan Görüşmelerine gözlemci devlet olarak katılmıştır.

A B C D E

4. Lozan Antlaşması'nda Irak sınırı sorunu çözülememiş, bu konu daha sonra İngiltere ile Türkiye arasındaki görüşmelere bırakılmıştır.

A B C D E

5. Lozan Barış Antlaşması, Osmanlı Devleti yerine yeni bir Türk devletinin kuruluşunu belgeleyen, başta İtilaf Devletleri olmak üzere dünya devletlerine Türkiye'nin bağımsızlığını kabul ettiren uluslararası bir antlaşmadır.

Lozan Barış Antlaşması, diğer sömürge uluslara yol gösterici bir belge olmuş, kapitülasyonların kaldırılması ile tam bağımsızlık hedefine ulaşılmıştır (II).

A B C D E

6. Lozan Konferansı'na Rusya - Bulgaristan ikilisi Boğazlarla ilgili görüşmelerde katılmıştır.

A B C D E

7. Lozan Antlaşması'nda kaldırılan kapitülasyonlar bir daha gündeme gelmemiştir.

A B C D E

8. Boğazlar konusu Sevr'de "Boğazlar, her zaman bütün devletlerin gemilerine açık olacak ve Boğazlar milletlerarası bir komisyon tarafından kontrol edilecek." Lozan'da "Boğazların yönetimi, başkanlığını Türkiye'nin yapacağı milletlerarası bir Boğazlar komisyonuna bırakılmış, Boğazların her iki yakası askerden arındırılmış ve ticaret gemilerinin geçişine izin verilmiştir." şeklinde yer almıştır.

A B C D E

9. Lozan Görüşmeleri'nde İtilaf Devletlerinin kapitülasyonlar konusundaki ısrarcı tutumunun aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenebilir?

- A) Görüşmelerin kesintiye uğramasına
- B) İzmir'in Yunanlar tarafından işgal edilmesine
- C) Boğazlar Komisyonunun kurulmasına
- D) Kabotaj Kanunu'nun çıkmasına
- E) Saltanatın kaldırılmasına

10. Mustafa Kemal'in "Türk milleti, bütün tarihinde harp meydanlarında birçok zafer taçları giymiştir. Bununla övünür, daima övünecektir. Ancak bu övünç tacını daha çok süsleyerek milletin başında tutabilmek için diğer bir sahada da mutlaka başarılı olması lazımdır; o da iktisattır." sözünün Lozan Antlaşması'ndaki uygulanış biçiminin aşağıdakilerden hangisi olduğu savunulabilir?

- A) Patrikhanenin Türkiye'de kalması
- B) Kapitülasyonların kaldırılması
- C) Nüfus mübadelesinin yapılması
- D) Azınlıkların Türk vatandaşı sayılması
- E) Boğazlar Komisyonunun kurulması

11. I. Ekonomik
II. Askerî
III. Siyasi

Lozan Antlaşması ile Türkiye'nin İtilaf Devletleri'ne yukarıdaki alanlardan hangilerinde bağımsızlığını kabul ettirdiği söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III

E) I, II ve III

12. Mudanya Ateşkes Anlaşması'nın imzalanmasından sonra TBMM Hükûmeti, Boğazlar ve Doğu Trakya Bölgesi'ni İtilaf Devletlerinden savaşmadan geri almıştır. Bundan sonra kalıcı bir barışın sağlanması için yapılacak görüşmelere sıra gelmiştir. Atatürk, Yunanların Anadolu'ya verdikleri zararı bütün dünyaya göstermek için barış görüşmelerinin İzmir'de yapılmasını istemiştir. Ancak İtilaf Devletleri bu öneriyi kabul etmeyerek görüşmelerin tarafsız bir ülkede yapılmasına karar vermişlerdir.

Buna göre Lozan Görüşmeleri için belirlenen ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İsveç
- B) İsviçre
- C) Vatikan
- D) Danimarka

E) İskoçya

13. Lozan Konferansı'na katılan ve "Çok ızdırap çektik, çok kan akıttık. Bütün uygar uluslar gibi özgürlük ve bağımsızlık istiyoruz." diyerek Türk milletinin haklı isteklerini dünya kamuoyuna duyuran dönemin Dışişleri Bakanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yusuf Kemal Tengirşenk
- B) İsmet İnönü
- C) Refet Bele
- D) Recep Peker
- E) Rauf Orbay

14. Mustafa Kemal'in "Bu antlaşma Türk ulusuna karşı yüzyıllardan beri hazırlanmış ve Sevr Antlaşması ile tamamlandığı sanılmış, büyük bir suikastın yıkılışını bildirir bir belgedir. Osmanlı tarihinde benzeri görülmemiş bir siyasal zafer yapıtıdır!" şeklinde değerlendirdiği antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mudanya Ateşkes Antlaşması
- B) Lozan Antlaşması
- C) Gümrü Antlaşması
- D) Sevr Antlaşması
- E) Kars Antlaşması

15. İtilaf Devletleri, Lozan Barış Görüşmelerine TBMM Hükûmeti ile birlikte Osmanlı Hükûmetini de davet etmişlerdir.

Buna göre İtilaf Devletlerinin;

- I. Türk tarafları arasında ikilik çıkarmak istediği,
- II. Millî Mücadele'yi yok saydığı,
- III. saltanatın kaldırılmasını destekledikleri

durumlarından hangilerini destekler nitelikte hareket ettikleri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II

E) I, II ve III

9. Mustafa Kemal, Lozan'a giden heyetten Ermeni yurdu ve kapitülasyon konularında asla taviz verilmemesini istemiştir. İtilaf Devletlerinin bu konularda ısrarlı davranması üzerine Lozan Görüşmeleri kesintiye (4 Şubat 1923) uğramıştır. Lozan Barış Görüşmeleri 23 Nisan 1923 tarihinde yeniden başlamış ve üç ay süren görüşmelerin sonunda 24 Temmuz 1923 tarihinde Lozan Barış Antlaşması imzalanmıştır.

A B C D E

10. Mustafa Kemal'in verilen sözü ekonomik bağımsızlıkla ilgilidir. Lozan Antlaşması'nda ekonomik bağımsızlık kapitülasyonların kaldırılmasıyla sağlanmıştır.

A B C D E

11. Lozan Antlaşması ile Türkiye ekonomik (I), askerî (II) ve siyasi (III) konularda bağımsızlığını kabul ettirmiştir. Lozan Antlaşması'nda kapitülasyonların kaldırılması ekonomik, askerî sınırlamaların kaldırılması askerî ve tam bağımsızlığın sağlaması siyasi kazanımlarımıza örnek verilebilir.

A B C D E

12. Atatürk, Yunanların Anadolu'ya verdikleri zararı bütün dünyaya göstermek için barış görüşmelerinin İzmir'de yapılmasını istemiştir. Ancak İtilaf Devletleri bu öneriyi kabul etmeyerek görüşmelerin tarafsız bir ülke olan İsviçre'nin Lozan kentinde yapılmasını istemişlerdir. Sonuçta uluslararası antlaşma kurallarına uygun olarak İsviçre'nin Lozan kentinde konferansın düzenlenmesi taraflarca kabul edilmiştir.

A B C D E

13. Lozan'da görüşmeler sırasında Türk milleti adına İsmet Paşa delegelere, Misakımillî Kararlarından vazgeçilemeyeceğini, vatanın bütünlüğünü ve tam bağımsızlığını koruyacaklarını açıklamıştır. İsmet Paşa, bu tarihte konuşmasını şu sözleriyle sürdürmüştür: "...Çok ızdırap çektik, çok kan akıttık. Bütün medeni milletler gibi hürriyet ve bağımsızlık istiyoruz..." İsmet Paşa'nın bu sözleri konferansa katılan devletlerin delegeleri tarafından tepkiyle karşılanmış, İtilaf Devletleri'nin sorunların çözülmesi yerine yeni problemler çıkarmaları üzerine barış görüşmeleri yarıda kesilmiştir (4 Şubat 1923). Lozan Barış Görüşmeleri'nin yarıda kesilmesi üzerine Mustafa Kemal Türkiye (İzmir) İktisat Kongresi'ni toplayarak Misakı İktisadi Kararlarının alınmasını sağlamıştır. Böylece TBMM Hükûmeti ekonomik konularda daha güçlü bir hâle gelmiştir. Türk ordusu, Mustafa Kemal'in emriyle Boğazlar ve Musul üzerine bir askerî harekât düzenlemek amacıyla hazırlıklara başlamış, bu gelişmeler karşısında İtilaf Devletleri, Türk heyetini Lozan Barış Görüşmelerine yeniden davet etmiş ve Lozan Antlaşması imzalanmıştır.

A B C D E

14. Mustafa Kemal Atatürk, Lozan Antlaşması'nı "Bu antlaşma (Lozan) Türk ulusuna karşı yüzyıllardan beri hazırlanmış ve Sevr Antlaşması ile tamamlandığı sanılmış, büyük bir suikastın yıkılışını bildirir bir belgedir. Osmanlı tarihinde benzeri görülmemiş bir siyasal zafer yapıtıdır!" şeklinde değerlendirmiştir.

A B C D E

15. İtilaf Devletleri, Lozan Barış Görüşmelerine TBMM Hükûmeti ile birlikte Osmanlı Hükûmetini de davet etmişlerdir. Bu sayede Türk heyetleri arasında ikilik çıkararak istedikleri sonuçları elde etmeyi amaçlamışlar (I) hem de Millî Mücadele'yi yok saymak eğiliminde olduklarını (II) göstermişlerdir. Osmanlı Hükûmeti bu konferansa İtilaf Devletleri'nin daveti üzerine katılmak istediğini TBMM Hükûmetine iletmış, bunun üzerine TBMM'de yapılan görüşmeler sonucunda saltanat kaldırılmıştır. Böylece Lozan Barış Görüşmeleri'ne millî egemenliği temel alan TBMM Hükûmetinin katılması sağlanmıştır.

A B C D E

1. 1930'da Adana'da Ahdülkadir Kemali Öğütçü tarafından kurulan siyasi parti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Laik Cumhuriyetçi İşçi ve Çiftçi Fırkası
- B) Ahali Cumhuriyet Fırkası
- C) Türk Cumhuriyet Amele ve Çiftçi Fırkası
- D) Hürriyet Fırkası
- E) Millet Partisi

2. Ezanın Türkçe okunmasına tepki olarak haşıyan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bursa Olayı
- B) Dersim Olayı
- C) Yüzellilikler olayı
- D) Menemen Olayı
- E) Tan Olayı

3. I. Bölgesel sıkıyönetim ilan edilmesi
II. Çok partili siyasi yaşama ara verilmesi
III. Suçluların İstiklal Mahkemelerinde yargılanması

Yukarıdakilerden hangilerinin Şeyh Sait ve Menemen olaylarının ortak sonuçları arasında olduğu söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

4. **Mustafa Kemal** "Benim naçiz vücudum bir gün elbet toprak olacaktır. Fakat Türkiye Cumhuriyeti sonsuza kadar yaşayacaktır. Ve Türk milleti, güvenliğini, mutluluğunu sağlayan ve koruyan ilkelerle uygarlık yolunda durmaksızın yürüyecektir." sözünü aşağıdaki olaylardan hangisi üzerine söylemiştir?

- A) Kendisine 1926'da düzenlenmek istenen suikast sonucu
- B) Şeyh Sait İsyanı sonucu
- C) Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurulması sonucu
- D) Bursa Olayı sonucu
- E) Nasturi İsyanı sonucu

5. **Mustafa Kemal II. Mecliste** aşağıdaki şehirlerden hangisinin milletvekili olarak görev yapmıştır?

- A) Ankara
- B) Isparta
- C) İstanbul
- D) Hatay
- E) Erzurum

6. "Milletin hatadan korunması için tek güvenilir çare, düşünce ve hareketleriyle milletin güvenini kazanmış bir siyasi partinin seçimde millete yol göstermesidir."

Atatürk'ün verilen sözüne bakılarak;

- I. çok partili siyasi hayatın desteklendiği,
- II. demokratik uygulamalara gidildiği,
- III. millet iradesine güvenildiği

yargılarından hangilerine ulaşılabılır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

7. 9 Eylül 1923'te kurulan Halk Fırkasının çalışma ilkelelerinden bazıları şunlardır:

- Egemenlik millete aittir.
- TBMM'nin üstünde bir güç yoktur.
- Bütün yasaların yapılmasında ve uygulanmasında millî egemenlik esasları içinde çalışılacaktır.
- Saltanatın kaldırılması hakkındaki karar değişmez ilkedir.

Buna göre;

- I. Millî irade her şeyin üstünde tutulmuştur.
- II. Halifelik kaldırılmıştır.
- III. Kanunların koyulması ve uygulanması Meclis iradesine bırakılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabılır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

8. **Mustafa Kemal'in**, "Bu fırkalar benim iki evladım gibi olacak. Bir baba nasıl iki evladına eşit davranırsa ben de bu iki fırkaya eşit davranacağım. Bundan emin olunuz. Bu girişim memleket için çok hayırlı sonuçlar verecektir." sözleri üzerine kurulan siyasi parti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cumhuriyet Halk Fırkası
- B) Serbest Cumhuriyet Fırkası
- C) Ahali Cumhuriyet Fırkası
- D) Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası
- E) Laik Cumhuriyetçi İşçi ve Çiftçi Fırkası

1. 1930'da Adana'da, Abdülkadir Kemali Öğütçü tarafından Ahali Cumhuriyet Fırkası kurulmuştur. Parti aynı yıl kapatılmıştır.

B

2. Bursa Olayı 1933'te ezanın Türkçe okunmasını protesto eden bir grup tarafından başlatılmıştır. Mustafa Kemal bu olay için "Bu bir din değil, dil meselesidir." demiştir.

A

3. Şeyh Said İsyanı'na katılanlar İstiklal Mahkemelerinde, Menemen Olayı'na katılanlar Divanîharpte yargılanmıştır (III).

C

4. Mustafa Kemal'in İzmir'e yapacağı gezi sırasında, ona bir suikast düzenlenmesi planlanmıştır. Mustafa Kemal Paşa'nın Bursa gezisinin uzaması, İzmir'e bir gün geç gelmesine neden olmuştur. Suikastı planlayanları Sakız Adası'na tekne ile kaçırarak olan Giritli Şevki, korku ve pişmanlık duyarak bu olaydan vazgeçmiş ve suikast girişimini İzmir Valisi'ne bildirmiştir. Bunun üzerine harekete geçen güvenlik kuvvetleri, suikastı gerçekleştirecek olanları silahları ile birlikte ele geçirmiştir. Suikastı planlayanlar yakalanıp İstiklal Mahkemelerinde yargılanarak çeşitli cezalara çarptırılmıştır. Bu olaydan sonra Mustafa Kemal, Türk milletinin duyduğu samimi üzüntüden dolayı şu açıklamayı yapmıştır: "Benim naçiz vücudum bir gün elbet toprak olacaktır. Fakat Türkiye Cumhuriyeti sonsuza kadar yaşayacaktır. Ve Türk milleti, güvenliğini, mutluluğunu sağlayan ve koruyan ilkelere uygarlık yolunda durmaksızın yürüyecektir."

A

5. II. TBMM, 11 Ağustos 1923'te kurulmuş ve 1 Ekim 1927'ye kadar görev yapmıştır. Mustafa Kemal hem İzmir hem Ankara'dan milletvekili seçilmiş o ise Ankara milletvekili olarak görevini sürdürmüştür.

A

6. Atatürk demokrasisinin uygulanması için yoğun çaba göstermiştir. Mustafa Kemal, cumhuriyet rejiminin ruhu gereği, demokrasiye geçilmesini ve bu amaç için siyasal partilerin önemini "Milletin hatadan korunması için tek güvenilir çare, düşünce ve hareketleriyle milletin güvenini kazanmış bir siyasi partinin seçimde millete yol göstermesidir." sözleriyle açıklamıştır. Bu sözlerden çok partili siyasi hayatın desteklendiği (I), demokratik uygulamalara gidildiği (II), millet iradesine güvenildiği (III) çıkarımları yapılabilir.

E

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
I

7. Verilenlere göre millî iradenin her şeyin üstünde tutulduğu (I), kanunların koyulması ve uygulanmasında millî iradenin yani Meclisin yetkili olduğu (III) vurgulanmıştır. Fakat verilen öncülden halifeliğin kaldırıldığı yargısına ulaşamaz.

D

8. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kapatılmasından sonra Mustafa Kemal, çok partili sisteme geçiş için bir deneme daha yapmaya karar verdi. Bu amaçla yakın arkadaşı olan Ali Fethi Bey'i yeni bir parti kurmaya ikna etti. Cumhurbaşkanı olarak tarafsız kalacağını söyledi. Yeni partiye güven sağlamak için çocukluk arkadaşları olan milletvekillerinin hatta kız kardeşi Makbule Hanım'ın da bu partide görev almasını istedi. Böylece Serbest Cumhuriyet Fırkası, Cumhuriyet Dönemi'nin ikinci muhalefet partisi olarak 12 Ağustos 1930'da İstanbul'da kuruldu.

B

9. Halk Fırkasının ülke genelinde kısa zamanda teşkilatlanmasında;

- I. Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti şubelerinin bu partinin il ve ilçe teşkilatlarına çevrilmesi,
- II. Takrir-i Sükûn Kanunu'nun yayımlanması,
- III. İstiklal Mahkemelerinin kurulması

geişmelerinden hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

10. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk muhalefet partisinin kurucularından biri değildir?

- A) Kâzım Karabekir
- B) Rauf Orbay
- C) Ali Fuat Cebesoy
- D) Ali Fethi Okyar
- E) Adnan Adıvar

Y
A
R
G
I

11. Aşağıdakilerden hangisi Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kuruima nedenlerinden biri değildir?

- A) Saltanat ve hilafetin kaldırılması
- B) Cumhuriyetin ilan edilmesi
- C) Ordunun siyasetten ayrılması
- D) İmar ve İskân Bakanlığı hakkında gensoru verilmesi
- E) Şeyh Sait İsyanı

Y
A
Y
I
N
E
V
I

12. Atatürk ilkeleri hangi yıl Cumhuriyet Halk Fırkasının resmî programına girmiştir?

- A) 1928
- B) 1930
- C) 1931
- D) 1932
- E) 1937

13. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurulmasında;

- I. Dokuz Umde,
- II. Kara Perşembe,
- III. cumhuriyetçilik, milliyetçilik, laiklik ilkelerinin Cumhuriyet Halk Fırkası Programı'na girmesi

gibi durumlardan hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

- 14. I. Liberalizm
- II. Cumhuriyetçilik
- III. Ademimerkeziyet

Yukarıdakilerden hangilerinin Halk Fırkası ve Serbest Cumhuriyet Fırkası programlarının ortak yönlerinden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

15. Şeyh Sait İsyanı'nın;

- I. Misakımillî'den taviz verilmesi,
 - II. demokratik hayatın zedelenmesi,
 - III. bütün yurttaki sıkıyönetim uygulaması getirilmesi
- durumlarından hangilerine neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

9. Halk Fırkasının kısa zamanda ülke genelinde teşkilatlanması için Anadolu ve Rumeli Müdafaa-ı Hukuk Cemiyetlerinin bütün şubeleri, bu partinin il ve ilçe başkanlıklarına dönüştürülmüştür (I).

10. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk muhalefet partisi Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasıdır. Bu parti Kâzım Karabekir, Ali Fuat Cebesoy, Adnan Adıvar, Refet Bele ve Rauf Orbay tarafından 17 Kasım 1924'te kurulmuştur. Ali Fethi Okyar, Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci muhalefet partisi olan Serbest Cumhuriyet Fırkasının kurucusudur.

11. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurulma nedenleri şunlardır:
- Saltanat ve hilafetin kaldırılmasının bazı muhafazakâr milletvekillerini rahatsız etmesi
 - Parti kurucularının cumhuriyetin ilanında fikirlerinin alınmadığını düşünmeleri
 - Ordunun siyasetten ayrılmasıyla ilgili kanunun olumsuz karşılanması
 - İmar ve İskân Bakanlığı hakkında verilen gensoru önergesinin tartışmalara neden olması

Şeyh Said İsyanı bu parti kurulduktan daha sonraki bir zaman diliminde yaşanmıştır. Ayrıca parti bu isyanla ilişkili görülerek kapatılmıştır.

12. 1931 yılında gerçekleştirilen Cumhuriyet Halk Fırkası Kurultayında cumhuriyetçilik, milliyetçilik, halkçılık, devletçilik, laiklik ve inkılapçılık ilkeleri oluşturularak partinin programı yeniden düzenlenmiştir.

13. Cumhuriyet Halk Fırkasının dokuz maddelik (Dokuz Umde) çağdaşlaşma programı (I), Mustafa Kemal ile bazı yakın çalışma arkadaşları arasında görüş ayrılıklarına neden olmuştur. Bu farklı görüşler yeni bir siyasal oluşumu gündeme getirmiştir. Mustafa Kemal'in yanında yer alıp önemli görevler üstlenmiş bir grup asker ve sivilin bir araya gelerek 1924'te kurdukları bu yeni siyasal partiye Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası adı verilmiştir. Kara Perşembe 1929'da; Atatürk ilkelerinin Cumhuriyet Halk Fırkası Programı'na girmesi 1931'de yaşanan gelişmelerdir.

14. Cumhuriyet Halk Fırkası ve Serbest Cumhuriyet Fırkası programlarında cumhuriyetçilik ortak olan ögedir. Serbest Cumhuriyet Fırkası liberalizmi savunmuştur. Ademimerkeziyetçilik ve liberalizmi ayrıca Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası savunmuştur.

15. Şeyh Said İsyanı, dinî nitelikli bir isyandır ve cumhuriyete karşı çıkmıştır. Musul Sorunu'nu kendi lehine çözmek isteyen İngiltere, isyanı desteklemiştir. Şeyh Said İsyanı sonucu Misakımillî sınırları içinde olan Musul kaybedilmiştir (I). İsyanla ilişkili görülerek Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası kapatılmış, böylece demokratik siyasi hayat zedelenmiştir (II). Şeyh Said İsyanı sonucu bölgede sıkıyönetim ilan edilmiş fakat bu bütün yurdu kapsamamıştır.

1. Menemen Olayı sırasında Türkiye Cumhuriyeti başbakanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Recep Peker
- B) İsmet İnönü
- C) Ali Fuat Cebesoy
- D) Kazım Karabekir
- E) Ali Fethi Okyar

2. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ilk taşra şubesini aşağıdaki şehirlerden hangisinde açmıştır?

- A) Sivas
- B) Trabzon
- C) Bursa
- D) Urfa
- E) Erzurum

3. I. Şeyh Sait İsyanı'nın çıkması
II. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurulması
III. Serbest Cumhuriyet Fırkasının kurulması
IV. Menemen İsyanı'nın yaşanması

Bu olayların kronolojik sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I - II - III - IV
- B) II - I - III - IV
- C) II - I - IV - III
- D) III - II - I - IV
- E) IV - I - III - II

4. Aşağıdakilerden hangisi Serbest Cumhuriyet Fırkasının özellikleri arasında gösterilemez?

- A) Tek dereceli seçim sistemine geçilmesini istemiştir.
- B) Cumhuriyetçilik ve laiklik anlayışına bağlıdır.
- C) İnkılapların zamana yayılarak yapılması taraftarıdır.
- D) Kadınlara siyasi haklar verilmesini savunmuştur.
- E) Liberal ekonomi modelini benimsemiştir.

5. Cumhuriyete karşı ilk büyük tehlike aşağıdakilerden hangisinin bastırılmasıyla önlenmiştir?

- A) Şeyh Sait İsyanı
- B) Çopur Musa İsyanı
- C) Koçkiri İsyanı
- D) Ağrı İsyanı
- E) Menemen İsyanı

6. Vatandaşların elinde yeterli sermaye birikimi yoksa bu konuda devletin gücünden yararlanılacaktır.

Serbest Cumhuriyet Fırkası Prog-ramı'nda yer alan yukarıdaki maddenin aşağıdaki Atatürk ilkelerinden hangisiyle doğrudan bağlantılı olduğu söylenebilir?

- A) Milliyetçilik
- B) Laiklik
- C) Devletçilik
- D) Halkçılık
- E) Cumhuriyetçilik

7. İstiklal Mahkemeieri son olarak aşağıdakilerden hangisi için kurulmuştur?

- A) Mustafa Kemal'e suikast girişimi
- B) Bursa Olayı
- C) Musul Olayı
- D) Şeyh Sait İsyanı
- E) Menemen Olayı

8. Aşağıdakilerden hangisi Menemen Olayı'nın sonuçlarından biri değildir?

- A) Sıkıyönetim ilan edilmesi
- B) Çok partili hayat denemelerine uzun bir süre ara verilmesi
- C) Protesto mitingleri düzenlenmesi
- D) İnkılapların halka tam olarak anlatılamadığının ortaya çıkması
- E) Serbest Cumhuriyet Fırkasının kapatılması

1. Menemen Olayı, 1930'da yaşanmıştır. Menemen'de Der-
viş Mehmet ve etrafına topladığı bir grup Cumhuriyet
karşısı "Din elden gidiyor!" propagandasıyla 23 Aralık
1930 tarihinde bir ayaklanma çıkarmıştır. Emrindeki
birliklerle bu ayaklanmayı bastırmak isteyen Asteğ-
men Kubilay ve iki mahalle bekçisi olay yerinde şehit
edilmiştir. İsyan bastırılmış ve suçlular Divanîharpte
yargılanmıştır. Bu dönemde Başbakan İsmet İnönü'dür.

2. 17 Kasım 1924'te kurulan ve Türkiye Cumhuriyeti'nin
ilk muhalefet partisi olan Terakkiperver Cumhuriyet
Fırkası ilk taşra şubesini Urfa'da açmıştır.

3. • Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurulması:
17 Kasım 1924 (II)
• Şeyh Said İsyanı'nın çıkması: 13 Şubat 1925 (I)
• Serbest Cumhuriyet Fırkasının kurulması: 12 Ağustos
1930 (III)
• Menemen Olayı: 23 Aralık 1930 (IV)

4. Serbest Cumhuriyet Fırkasının özelliklerinden bazıları
şunlardır:
- Tek dereceli seçim sistemine geçilmesini istemiştir.
 - Cumhuriyetçilik ve laiklik anlayışına bağlıdır.
 - Kadınlara siyasi haklar verilmesini savunmuştur.
 - Liberal ekonomi modelini benimsemiştir.

İnkılapların zamana yayılarak yapılması ise Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası tarafından istenmiştir.

5. 13 Şubat 1925'te başlayan Şeyh Said İsyanı cumhuriyet
rejimine karşı yaşanan ilk isyandır. Bu isyanın bastırıl-
ması ile cumhuriyet rejimi ilk büyük tehlikeyi atlattır.

6. Atatürk'ün devletçilik ilkesi daha çok ekonomik bir mo-
del olarak halkın gücünün yetmediği alanlarda devletin
yatırım yapmasını öngörmüştür. Buna göre verilen ilke
daha çok devletçilik ilkesiyle ilişkilendirilebilir.

7. İstiklal Mahkemeleri en son Mustafa Kemal'e suikast
girişiminde görev yapmıştır. Ayrıca bu mahkeme üye-
lerinin dördünün adının Ali olması Aliler Mahkemesi
olarak adlandırılmasına neden olmuştur.

8. Serbest Cumhuriyet Fırkası çok kısa bir zaman dilimin-
de ülkenin önemli bir bölümünde teşkilatlarını kurarak
güçlü bir muhalefet partisi hâline gelmiştir. Fakat bu
yeni parti kısa bir süre sonra kuruluş amaçlarından
uzaklaşmıştır. Cumhuriyet ve inkılaplara karşı çıkanlar
Serbest Cumhuriyet Fırkası etrafında toplanmıştır. Par-
tinin kurucusu Ali Fethi Bey, bu olumsuz gelişmelerden
endişelenmeye başlamış ve genç Türkiye Cumhuriyeti
Devleti'nin zarar görmemesi için Serbest Cumhuriyet
Fırkasının kapatılması gerektiğini parti kurucularına
açıklamıştır. Ali Fethi Bey partinin kendi amaçladığı
çizginin dışına çıkması üzerine 17 Kasım 1930'da
kendi isteği ile partiyi kapatmıştır. Bu olay Menemen
Olayı'ndan önce yaşanmış, Menemen Olayı Ali Fethi
Bey'in haklılığını ortaya koymuştur.

9. Kubilay Olayı'nın yaşanmasında aşağıdaki siyasi partilerden hangisinin kurulumunun yarattığı ortamın etkili olduğu söylenebilir?

A) Serbest Cumhuriyet Fırkası
B) Ahali Cumhuriyet Fırkası
C) Laik Cumhuriyetçi İşçi ve Çiftçi Fırkası
D) Türk Cumhuriyet Amele ve Çiftçi Fırkası
E) Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası

10. Mustafa Kemal, Serbest Cumhuriyet Fırkası kurucularından cumhuriyet ilkelerine ve laik devlet düzenine bağlı kalmalarını istemiştir.

Mustafa Kemal'in böyle bir istekte bulunmasına;

I. Şeyh Sait İsyanı,
II. Menemen Olayı,
III. Bursa Olayı

gelişmelerinden hangilerinin neden olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

11. Mustafa Kemal'e suikast girişimi olacağını İzmir valisine bildiren kişi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ziya Hurşit
B) Giritli Şevki
C) Gürcü Yusuf
D) Laz İsmail
E) Şükrü Bey

12. Atatürk Dönemi'nde çok partili siyasi yaşama geçilmek istenmiş fakat geçilememiştir.

Bu durumun yaşanmasında;

I. rejimi tehlikeye düşürecek isyanların çıkması,
II. halkın inkılapları tam olarak anlayamaması,
III. halkın dinî duygularının kötüye kullanılması

faktörlerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

13. I. Takrirî Sükun Kanunu'nun çıkarılması
II. Musul'un kaybedilmesi
III. Serbest Cumhuriyet Fırkasının kendini feshetmesi

Yukarıdakilerden hangilerinde Şeyh Sait İsyanı'nın doğrudan etkii olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

14. Atatürk'ün, Gençliğe Hitahesi'nde de belirttiği gibi iç ve dış düşmanların ortak saldırısına aşağıdakilerden hangisi örnek verilebilir?

A) Şeyh Sait İsyanı
B) Menemen Olayı
C) Bursa Olayı
D) Tan Olayı
E) Mustafa Kemal'e suikast girişimi

15. Atatürk'ün "Bu bir din değil, dil meselesidir." dediği olay aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bursa Olayı
B) Dersim Olayı
C) Ağrı Olayı
D) İstanbul Olayı
E) Razgrad Olayı

9. Serbest Cumhuriyet Fırkasının kurulması ile oluşan demokratik ortamdan yararlanan bazı kişiler, gerçekleştirdikleri şiddet olayları ile cumhuriyet ve inkılaplara karşı zaman zaman çeşitli olayların çıkmasına neden olmuştur. Bu olaylardan biri de Menemen'de Derviş Mehmet ve etrafına topladığı bir grup rejim düşmanının "Din elden gidiyor." propagandasıyla 23 Aralık 1930 tarihinde çıkardığı ayaklanmadır. Emrindeki birliklerle bu ayaklanmayı bastırmak isteyen Asteğmen Kubilay ve iki mahalle bekçisi olay yerinde şehit edilmiştir. İsyanıcılar Divanîharpte yargılanarak cezalandırılmıştır.

A B C D E

10. Mustafa Kemal, Türk milletinin demokratik bir ortam içerisinde kalkınmasını istemiş bu sebeple çok partili siyasi yaşamı desteklemiştir. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurulmasını memnuniyetle karşılayan Mustafa Kemal bu partinin Şeyh Said İsyanı'na karışması ve kapatılmasından üzüntü duymuş (I), bu sebeple yeni kurulan Serbest Cumhuriyet Fırkasının da aynı hatalara düşmemesi için cumhuriyet ilkelerine ve laik devlet düzenine bağlı kalmalarını istemiştir. Menemen Olayı ve Bursa Olayı Serbest Cumhuriyet Fırkasının kurulmasından ve kendisini feshetmesinden sonra yaşanan olaylardır.

A B C D E

11. Mustafa Kemal'in en önemli eserim dediği Türkiye Cumhuriyeti'ni yok etmenin yolunu Mustafa Kemal'i yok etmek olarak gören yenilik karşıtı kişiler, bir plan hazırlamıştır. Hazırlanan plana göre Mustafa Kemal'in İzmir'e yapacağı gezi sırasında, ona bir suikast düzenleyecekler ve yok edeceklerdi. Mustafa Kemal Paşa'nın Bursa gezisinin uzaması, İzmir'e bir gün geç gelmesine neden olmuştur. Ayrıca suikastı planlayanları Sakız Adası'na tekne ile kaçırarak olan Giritli Şevki, korku ve pişmanlık duyarak bu olaydan vazgeçmiş ve suikast girişimini İzmir valisine bildirmiştir. Bunun üzerine harekete geçen güvenlik kuvvetleri, suikastı gerçekleştirecek olanları silahları ile birlikte ele geçirmişlerdir (15 Haziran 1926). Suçlular İstiklal Mahkemelerinde yargılanarak çeşitli cezalara çaptırılmıştır.

A B C D E

12. Atatürk Dönemi'nde çok partili siyasi yaşama geçilememesinde Şeyh Said ve Menemen isyanları gibi rejimi tehlikeye düşüren isyanların çıkması (I) halkın yapılan inkılapları tam olarak anlayamaması ve halka inkılapların tam olarak anlatılamaması (II) bu isyanlarda halkın dinî duygularının kötüye kullanılması (III) durumları etkili olmuştur.

A B C D E

13. 13 Şubat 1925'te çıkan Şeyh Said İsyanı'nı bastırmak için 4 Mart 1925'te Tahrir-i Sükun Kanunu çıkarılmıştır (I). Türkiye bu iç sorunla uğraştığı için Musul Meselesi'yle çok fazla ilgilenememiş ve Musul kaybedilmiştir (II).

A B C D E

14. 1925 yılında başlayan Musul görüşmeleri çıkmaz girince İngiltere, Musul üzerindeki haklarından vazgeçeceğini hesap ederek Türkiye'nin iç sorunlarıyla uğraşmaya başlamıştır. Halkın temiz dinî duyguları kullanılarak cumhuriyete karşı bir isyan çıkarılmasında rol oynamıştır. (13 Şubat 1925). Ergani'nin Piran köyünde Şeyh Said adlı bir kişinin başlattığı bu ayaklanma, İngiltere'nin de desteği sonucu kısa sürede yayılmıştır. Türk ordusu isyancıların üzerine yürümüş ve kısa bir süre sonra isyan bastırılmıştır. (31 Mayıs 1925). Suçlular ve Şeyh Said, İstiklal Mahkemelerinde yargılanarak çeşitli cezalara çaptırılmıştır. Ancak bu isyan İngiltere'nin işine yaramış çünkü Türkiye, Musul üzerindeki haklarından vazgeçmek zorunda kalmıştır. Atatürk'ün, Gençliğe Hitabesi'nde de belirttiği gibi iç ve dış düşmanların ortak saldırısından Türk milleti kurtulmayı başarmış fakat Musul kaybedilmiştir.

A B C D E

15. 1933'te Bursa'da Ulu Cami'den çıkan bir grup ezanın Türkçe okunmasını protesto etmiş Atatürk "...Bu bir din değil, bir dil meselesidir..." demiştir.

A B C D E

1. Atatürk ilkeleri, az gelişmiş milletlerin özgürleşmesi ve demokrasiye geçmesinde en uygun örnektir.

Buna göre Atatürk ilkeleri ile ilgili;

- I. yönetimde millî egemenliği esas aldığı,
- II. evrensel bir değere sahip olduğu,
- III. sömürgecilik anlayışına karşı çıktığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2. 1935 yılında İstanbul'da toplanan uluslararası kadın kongresinde Mısırlı kadınları temsil eden Hüda Şaravi Atatürk'e hitaben şöyle seslenmiştir: "Türkler, sizi Atatürk yani Türklerin babası olarak isimlendiriyorlar. Ben ise Ataşark yani Şark'ın babası diye isimlendirmek istiyorum."

Buna göre söylenebilecek en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1935'te İstanbul'da toplanan kadınlar kongresine Mısır'dan temsilci katılmıştır.
- B) Bazı Doğu toplumları da Atatürk'ü örnek almış ve liderleri olarak görmüştür.
- C) Türkler, Atatürk'ü baba gibi görmektedir.
- D) Türkiye'de kadınlara yönelik faaliyetler yapılmıştır.
- E) 1930'larda yeni Türk devletinde uluslararası organizasyonlar yapılmıştır.

3. • Kabotaj Kanunu'nun kabul edilmesi
• Yabancı okulların Maarif Bakanlığına bağlanması

Bu uygulamalar, Atatürk ilkelerinden hangisine göre hareket edildiğinin göstergesidir?

- A) Cumhuriyetçilik
- B) Milliyetçilik
- C) Halkçılık
- D) Laiklik
- E) Devletçilik

4. I. Şeyh, ağa, paşa gibi lakap ve unvanların kullanılmasının yasaklanması
II. Vatandaşlardan alınan verginin kazanca göre olması
III. Kız çocuklarının erkek çocuklarla birlikte mirastan eşit pay alması
IV. Seçme ve seçilme hakkının sadece erkek vatandaşlara tanınması

Yukarıdaki uygulamalardan hangilerinin Atatürk'ün halkçılık ilkesi tarafından desteklendiği savunulamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız IV
- D) I, III ve IV
- E) I, II ve III

5. • Medreselerin kapatılması
• Halifeliğin kaldırılması
• "Devletin dini İslam'dır." maddesinin Anayasa'dan çıkarılması

Bu inkılapların daha çok aşağıdaki Atatürk ilkelelerinden hangisi doğrultusunda yapıldığı savunulabilir?

- A) Milliyetçilik
- B) Cumhuriyetçilik
- C) Laiklik
- D) Devletçilik
- E) Halkçılık

6. **Atatürk, millî kültürün yükselmesini aşağıda verilen unsurlardan hangilerine bağlamıştır?**

- A) Millî dil - Millî tarih
- B) Millî din - Millî tarih
- C) Millî tarih - Millî ekonomi
- D) Millî ordu - Millî dil
- E) Millî ekonomi - Millî dil

1. Atatürk ilkeleri, az gelişmiş milletlerin özgürleşmesi ve demokrasiye geçmesinde en uygun örnektir. Bu nedenle evrensel bir değere sahiptir (II). Türk milleti, Batı'nın sömürgeci güçlerine karşı zafer kazanarak onların "yenilmezlik" vasfını yok etmiş, sömürge altında yaşayan milletlere bağımsızlık yolunu göstermiştir (III). Atatürk ilkeleri, toplumun ihtiyaçlarını karşılayan ve çağdaş değerlere ulaşmayı sağlayan bir bütünün parçalarıdır. Aklın ve bilimin rehberliğinde millî egemenliğin sağlanmasını esas alır (I).

2. Verilen öncülden çıkarabilecek en genel yargı: "Bazı Doğu toplumları da Atatürk'ü örnek almış ve liderleri olarak görmüştür."

3. Atatürk milliyetçiliği, Türk vatanını ve milletini sevmek ve sahip çıkmakla beraber, diğer dünya uluslarının da bağımsızlık ve toprak bütünlüğüne saygı göstermektedir. Yabancıların elinde olan, Türk kara sularında gemi işletme hakkının Kabotaj Kanunu ile Türk halkına verilmesi ve yabancı okulların Maarif Bakanlığına bağlanarak millî değerler ve ilkeler çerçevesinde bir eğitimin amaçlanması milliyetçilik ilkesi doğrultusunda yapılan inkılaplardır. Böylece tam bağımsızlık yolunda önemli adımlar atılmıştır.

4. Bir milleti meydana getiren çeşitli mesleklerin ve toplumsal grupların içinde yer alan bütün insanlara "halk" denir. Halkçılık; bireyler arasında hiçbir ayırım ve ayrılık gözetmemek, kişilerin yasalar karşısında eşitliğini benimsemek ve egemenliğin halka ait olduğunu kabul etmektir. Atatürk'ün halkçılık anlayışı, birleştirici ve bütünleştiricidir. Atatürk, "Ne mutlu Türk'üm diyene!" sözü ile birlik ve beraberliğe vurgu yapmıştır. Atatürkçü düşünce sisteminde halkçılık ilkesi, adalet ve demokratik ilkelere dayanmaktadır. Buna göre seçme seçilme hakkının sadece erkeklere tanınması halkçılık anlayışı ile bağdaşmaz.

5. Laiklik, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasını öngörür. Laiklik ilkesinde devletin temel düzeni ve hukuki yapısı din kurallarına göre değil, bilimsel gerçeklere göre düzenlenir. Laiklik ilkesinde millî egemenlik esastır.

Laiklik ilkesi doğrultusunda yapılan bazı inkılaplar şunlardır:

- 3 Mart 1924 - Halifeliğin kaldırılması
- 3 Mart 1924 - Şeriyeye ve Evkaf Vekâletinin kaldırılması
- 3 Mart 1924 - Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabul edilmesi
- 25 Kasım 1925 - Şapka Kanunu'nun kabul edilmesi
- 30 Kasım 1925 - Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması
- 17 Şubat 1926 - Türk Medeni Kanunu'nun kabul edilmesi
- 10 Nisan 1928 - "Devletin dini İslam'dır." ibaresinin Anayasa'dan çıkarılması
- 5 Şubat 1937 - Atatürk ilkelerinin Anayasa'ya dâhil edilmesi

6. Mustafa Kemal Atatürk, millî kültürün yükselmesini millî tarih ve millî dil unsurlarına bağlamıştır.

7. Atatürk'ün "Başladığımız inkılap ve yenilik bir an bile durmayacaktır, bizden sonraki devirlerde de böyle olacaktır." ifadesiyle aşağıdakilerden hangisini vurguladığı söylenebilir?

A) Ulusallık
B) Dinamiklik
C) Demokratiklik
D) Bilimsellik
E) Durağanlık

8. Biri diğerine bağlı ilke ve esaslar ile düzenli uygulamalardan oluşan "Atatürkçü düşünce sistemi" ile aşağıdakilerden hangisi bağdaştırılmaz?

A) Aklın ve bilimin rehber alınması
B) Millî kültürün çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarılması
C) İlerlemeye ve yenileşmeye açık olunması
D) Ekonomide yalnızca devletçilik anlayışının uygulanması
E) Millî egemenliğin her şeyin üstünde tutulması

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

9.

Tefik Fikret

İsmail Gökaltı

Namık Kemal

Yukarıdaki Türk aydınlarından Mustafa Kemal daha çok hangi yönleri ile etkilenmiştir?

A) Millî Mücadele'deki faaliyetlerinden
B) Fikirlerinden
C) Askerî cesaretlerinden
D) Resim yeteneklerinden
E) Muhalefeti savunmalarından

10. Mustafa Kemal Atatürk "Harp, muharebe, nihayet meydan muharebesi, yalnız karşı karşıya gelen iki ordunun çarpışması değildir; milletlerin çarpışmasıdır. Meydan muharebesi, milletlerin bütün mevcudiyetleriyle, ilim ve teknik sahasındaki seviyeleriyle, ahlaklarıyla, kültürleriyle, özetle bütün maddi ve manevi kudret ve faziletleriyle ve her türlü vasıtalarıyla çarpıştığı bir imtihan sahasıdır." diyerek aşağıdakilerden hangisinin önemini vurgulamıştır?

A) Millî gücün
B) Askerî gücün
C) Jeopolitik gücün
D) Dinî gücün
E) Teknolojik gücün

11. "Az zamanda çok ve büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü, temeli Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyeti'dir."

Bu sözde ifade edilen yüksek Türk kültürünün içerisinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Eğitimli olmak
B) Görebildiğinden mana çıkarmak
C) Zekâyı terbiye etmek
D) Aynı durağan düşünceleri benimsemek
E) Çağa ayak uydurmak

7. Atatürkçülük, Atatürk'ün devletin rejimi ve işleyişinin yanı sıra sosyal ve ekonomik hayata ilişkin gerçekçi düşüncelerini ve uygulamalarını ifade eder. Atatürkçülüğün ulusallık, demokratiklik, bilimsellik yönleri de vardır. Soruda verilen "bir an durmayacaktır" sözünden anlaşıldığı üzere Atatürkçülüğün dinamiklik yönünün vurgulandığı söylenebilir.

B

8. Atatürkçü düşünce sistemi, Atatürk'ün düşüncelerini kapsayan bir dünya görüşüdür. Temelleri Atatürk tarafından atılan; devlet hayatına, fikir hayatına, ekonomik hayata, toplumun temel kurallarına, devletin rejimi ve işleyişine ait gerçekçi düşüncelere ve ilkelere Atatürkçülük adı verilir. Atatürkçü düşünce sistemi ekonomide sadece devletçilik anlayışına dayanmaz. Atatürkçü düşünce sisteminde devlet ve özel sektör birlikte yer alır.

D

9. Atatürk'ün gençlik yıllarından itibaren etkilendiği fikir insanları olmuştur. Bunlardan en önemlileri Namık Kemal, Ziya Gökalp, Mehmet Emin Yurdakul ve Tevfik Fikret'tir. Namık Kemal'in kitaplarını okuyarak vatan ve millet konusundaki düşüncelerinden etkilenen Mustafa Kemal, özellikle Ziya Gökalp ve Mehmet Emin Yurdakul'un tesirinde kalarak Türkçülük düşüncesiyle yurdun kurtulacağını ve millet iradesine dayalı bir Türk devletinin kurulacağını düşünmeye başlamıştır.

B

10. Mustafa Kemal Atatürk; "Harp, muharebe, nihayet meydan muharebesi, yalnız karşı karşıya gelen iki ordunun çarpışması değildir; milletlerin çarpışmasıdır. Meydan muharebesi, milletlerin bütün mevcudiyetleriyle, ilim ve teknik sahasındaki seviyeleriyle, ahlaklarıyla, kültürleriyle, özetle bütün maddi ve manevi kudret ve faziletleriyle ve her türlü vasıtalarıyla çarpıştığı bir imtihan sahasıdır." diyerek millî gücün önemine vurgu yapmıştır.

A

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

11. Millî kültür, millî benliğin geliştirilmesinde ve güçlenmesinde önemli rol oynar. Bundan dolayı Türk milleti için hayati bir öneme sahiptir. Millî kültürün çağın gereklerine göre gelişimini sürdürmesi ve dinamik bir yapıya sahip olması gerekir.

D

12. Atatürk'ün Cumhuriyetçilik ilkesi gücünü aşağıdakilerden hangisinden almıştır?

- A) Milletten
- B) Ordudan
- C) Batıdan
- D) Dinden
- E) Ekonomiden

13. **Demir - çelik:** Karabük Fabrikası, temeli 1937'de atılmış, işletmeye 1939'da başlanmıştır.

Kömür işletmeleri: Ereğli Kömür Şirketi. 1936'da satın alınmıştır.

Bakır: Ergani Fabrikası açılmıştır.

Kâğıt - karton: İzmit Fabrikası açılmıştır.

Şeker: Uşak, Turhal, Alpullu, Eskişehir şeker fabrikaları açılmıştır.

Demir ocakları: Divriği (Sivas) Fabrikası işletmeye açılmıştır.

Denizcilik: Gölcük Tersanesi açılmıştır. Burada ilk Türk denizaltısı yapılmıştır.

Baraj: Ankara Çubuk Barajı, kentin su ihtiyacı için yapılmıştır.

Bu gelişmeler daha çok aşağıdaki Atatürk ilkelerinden hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Cumhuriyetçilik
- B) Milliyetçilik
- C) Devletçilik
- D) Laiklik
- E) Halkçılık

14. "Mensubu olmaktan bahtiyar olduğumuz İslam dinini asırlardan beri alışılmış olduğu üzere bir siyaset aracı durumundan kurtarmak ve yükseltmek gerektiği kanaatini taşıyoruz. Yüce ve kutsal olan inançlarımızı ve vicdanlarımızı siyasetten ve siyasetle ilgili bütün hususlardan bir an evvel ve kesin olarak kurtarmak milletin dünya ve ahiret saadetine emrettiği bir zorunluluktur."

Atatürk'ün bu sözünden hareketle laikliğin amaçlarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Atatürk İslam dini dışındaki inançları yok saymıştır.
- B) İslam dininin siyaset dışı tutulması gerektiğine inanmaktadır.
- C) Din ve siyaset işlerinin ayrı tutulmasını desteklemektedir.
- D) Dinin siyasetten ayrılmasının saadet getireceğini düşünmektedir.
- E) İslam dininin uzun zamandan beridir siyaset aracı olarak kullanıldığını belirtmektedir.

15. • Cumhuriyetçilik
• Laiklik
• Halkçılık
• Milliyetçilik

Bu ilkelerle aşağıdaki vecizeler eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Hepimiz bir milletiz.
- B) Akıl ve bilimin aydınlığında.
- C) Eşit vatandaşlar.
- D) Daima ileriye.
- E) Egemenlik milletindir.

12. Bugün Türkçede kullanılan "cumhuriyet" kelimesi Arapçadan dilimize geçmiştir. Arapçada cumhur kelimesi; ahali, halk veya büyük bir kalabalık anlamına gelmektedir. Cumhuriyet, yurttaşın devlete, devletin yurttaşa karşı hak ve ödevlerini en iyi şekilde düzenleyen bir yönetimdir. Cumhuriyet yönetimi, "halkın kendi kendini yönetmesi" gerçeği üzerine kurulmuştur. Toplumu oluşturan bireyler serbest ve özgür bir ortamda kendi yöneticilerini seçme hakkına sahiptir. Buna göre Atatürk'ün cumhuriyetçilik ilkesi gücünü Türk milletinden almıştır.

14. Verilenlerden Atatürk'ün İslam dini dışındaki inançları yok saydığı söylenemez.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

13. Devletçilik, Türkiye'de Atatürk tarafından uygulamaya konulan, ekonomik kalkınmada izlenecek yolu ve yöntemleri belirleyen bir ilkedir. Bu ilkenin temel amacı, Türk milletinin refah düzeyini yükselterek çağdaş uygarlık seviyesine ulaştırmak ve güçlü bir ekonomiye sahip olmasını sağlamaktır. Atatürk'ün devletçilik anlayışı, kişisel çalışma ve üretimi temel alır. Bununla birlikte Türkiye'nin en kısa zamanda kalkınması için özellikle ekonomik alanda bireylerin yapamayacağı büyük yatırımları, devletin yapması temeline dayanır.

15. "Daima ileriye" vecizesi inkılapçılık ilkesiyle doğrudan ilişkilidir.

- Hepimiz bir milletiz - Milliyetçilik
- Aklın ve bilimin aydınlığında - Laiklik
- Eşit vatandaşlarız - Halkçılık
- Egemenlik mîlletindir - Cumhuriyetçilik

ilkeleriyle doğrudan ilgilidir.

1. Türk milletinin dünya medeniyetinin gelişmesine katkıda bulunduğunu ve tarih boyunca insanlığa hizmet ettiğini bilen Atatürk, millî tarihimizin her yönüyle araştırılıp ortaya çıkarılması için Türk Tarih Kurumunu kurmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türk Tarih Kurumunun Türk çocuklarına kazandırdıklarından biri olamaz?

- A) Türk çocukları kendileri için lazım gelen hamle kaynağını tarihte bulabileceklerdir.
- B) Türk çocukları bağımsızlık fikrini kazanacaklardır.
- C) Türk çocukları zorluklar karşısında tarihten aldığı kuvvetle yoluna devam edecektir.
- D) Türk çocukları en üstün ırkın kendi milletine ait olduğunu öğreneceklerdir.
- E) Türk çocuğu tarihini öğrendikçe güç kazanacaktır.

3. 1929 yılında önce ABD’de haşlayan daha sonra dünyaya yayılan, Türkiye’de ise devletçilik ilkesinin uygulanmasına ortam hazırlayan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya Ekonomik Krizi
- B) Birinci Dünya Savaşı
- C) İkinci Dünya Savaşı
- D) Soğuk Savaş
- E) Balkan Paketi

4. Aşağıdakilerden hangisi Atatürk milliyetçiliği ile hağdaşmaz?

- A) Türk milletini sevmeye, yüceltmeye ve onun mutluluğu için çalışmaya dayanır.
- B) Türk vatanının bütünlüğü ve bağımsızlığı ile milletin birliğini esas alır.
- C) Dili, dini, ırkı ne olursa olsun “Ben Türk’üm” diyen herkesi Türk kabul eder.
- D) Yalnız kendi milletinin mutluluğu için çalışmayı akılcılığın bir gereği olarak kabul eder.
- E) Saldırgan değil barışa dayalı, insan odaklı bir dünya görüşüdür.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

2. Atatürk Gençliğe Hitabe’nin son bölümünde “Ey Türk istikbalinin evladı!” ifadesini kullanarak aşağıdakilerden hangisine seslenmiştir?

- A) Türk milletinin gelecekteki genç nesillerine
- B) Millî Mücadele’de başarılı olan Türk ordusuna
- C) Türk öğretmenlerine
- D) Türk kadınlarına
- E) Millî Mücadele’yi yapanlara

5. Türk Dil ve Türk Tarih kurumlarının;

- I. milliyetçilik,
- II. laiklik,
- III. cumhuriyetçilik

ilkelerinden hangilerinin sonucu olarak ortaya çıktığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

1. Atatürk'ün tarih ve millet anlayışında, en üstün ırk veya diğer milletleri aşağı görme aşağılama gibi bir durum yoktur.

3. Devletçilik ilkesi, Türkiye'nin ekonomik ihtiyaçlarından ve gerçeklerinden kaynaklanan millî bir ekonomik modeldir. 1929 yılında yaşanan "Dünya Ekonomik Bunalımı"nın olumsuz etkileri 1930'larda da devam etmiştir. Bu bunalım önce ABD ve Avrupa'da bulunan devletlerin ekonomilerini derinden etkilemiş ardından dünyanın dört bir yanına yayılarak daha çok ekonomik anlamda kalkınmış ülkelerin büyük kentlerini etkisi altına almıştır. Bu durum ülkemizde de devletçilik ilkesinin uygulamaya koyulmasına neden olmuştur.

4. Geçmişte beraber yaşamış, şimdi ve gelecekte bir arada yaşama inancı, isteği ve kararında olan; aynı vatana ve kültürel değerlere sahip çıkan; aralarında dil, kültür ve duygu birliği olan insan topluluğuna millet adı verilir. Atatürk'ün milliyetçilik ilkesi; Türk milletini içtenlikle sevmek, uygar bir toplum olarak yüceltme ve onun uğruna her türlü özveride bulunma anlayışına dayanır. Bu ilkeye göre vatanın bütünlüğü ve bağımsızlığı ile milletin birliğini korumak bütün vatandaşların temel görevidir. Atatürk'ün milliyetçilik anlayışı, ülke ve millet bütünlüğünü temel alır, ırkçılığı reddeder, çağdaşlaşmayı amaç edinir. Laiklik ilkesine sıkı sıkıya bağlıdır, her türlü ayrımcılığa karşıdır ve sınıf kavgasını reddeder. Millî dayanışma ve sosyal adalet anlayışını benimser. Atatürk'ün milliyetçilik görüşü vatan kavramı ile bağlantılıdır ve gerçekçidir. Atatürkçü Türk milliyetçiliği demokrasiye yöneliktir. Millet egemenliğini esas alır. Atatürkçü milliyetçilik anlayışı saidırgan değil barışa dayalı, insan odaklı bir dünya görüşüdür.

2. Atatürk, Millî Mücadele günlerinde olduğu gibi Büyük Zafer'in kazanılmasından sonra da bütün ümidini gençliğin enerjisine ve yenilikçi anlayışına bağlamıştır. Bu nedenle Gençliğe Hitabesi'nde Türk istiklal ve cumhuriyetinin sonsuza kadar korunması görevini gençlere vermiştir. Atatürk aynı hitabenin son bölümünde "Ey Türk istikbalinin evladı!" ifadesini kullanarak sadece kendi zamanında yaşayan gençlere değil, Türk milletinin gelecekteki genç nesillerine de seslenmiştir.

5. Türk dilini ve tarihini araştırmak ve geliştirmek için bizat Mustafa Kemal'in öncülüğünde kurulan Türk Dii ve Türk Tarih kurumlarının milliyetçilik (I) ilkesi doğrultusunda kurulduğu söylenebilir.

6. "Hayat ve yaşayışa hâkim olan kuralların zaman ile değişme, gelişme ve yenileşmesi zorunludur." diyen Atatürk, bu yenilenmeyi gerçekleştiremeyen milletlerin devamına imkân olmadığını görmüştür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin doğru olduğu savunulamaz?

- A) Sürekli çağdaşlaşma hedeflenmiştir.
- B) İnkılapçılık düşünce sisteminin temel ilkelerinden biri hâline getirilmiştir.
- C) Toplumun çağdaşlaşması desteklenmiştir.
- D) Atatürk ilkelerinden devletçilikten asla taviz verilmemesi istenmiştir.
- E) Çağdaşlaşmanın temelini değişim ve gelişim olduğu savunulmuştur.

7. **Atatürk ilkeleriyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisinin doğru olduğu savunulamaz?**

- A) Türk toplumunun ihtiyaçlarından doğmuştur.
- B) Herhangi bir dış müdahalenin veya taklitçiliğin eseri değildir.
- C) Her yönüyle Türk milletine özgüdür.
- D) Yalnız Türk vatandaşlarının hak ve hürriyetlerinin korunması gerektiğini savunur.
- E) Millî birlik ve beraberliği sağlamayı amaçlamıştır.

8. **Anayasamızın 24. maddesinde yer alan "Kimse, siyasi veya kişisel çıkar yahut nüfuz sağlama amacıyla her ne suretle olursa olsun, dini veya din duygularını yahut dince kutsal sayılan şeyleri istismar edemez ve kötüye kullanamaz." şeklindeki ifade aşağıdaki Atatürk ilkelerinden daha çok hangisiyle ilişkilendirilebilir?**

- A) Laiklik
- B) Cumhuriyetçilik
- C) Halkçılık
- D) Devletçilik
- E) İnkılapçılık

9. Atatürk, inkılapçılık ilkesinin milletimiz için önemini "Artık duramayız; mutlaka ileri gideceğiz çünkü mecburuz! Medeni dünya çok ileridedir. Buna yetişmek, o medeniyet dairesine dâhil olmak mecburiyetindeyiz. Medeni olmayan insanlar, medeni olanların ayakları altında kalmaya maruzdur." sözleriyle dile getirmiştir.

Buna göre inkılapçılıkla ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Türk milletinin çağdaşlaşma yolunda ileri gitme isteğinden doğmuştur.
- B) Türk medeniyetinin bütün medeniyetlerden üstün olduğu dile getirilmiştir.
- C) Medeniyete sahip toplumlar medeni olmayan toplumları sömürebilmektedir.
- D) Medeni toplumlar içerisine girilmek istenmektedir.
- E) Türk milleti medeniyet yolunda ilerlemeye mecburdur.

10. Millî Mücadele yıllarında milletimiz Büyük Millet Meclisi çatısı altında ve ortak bir gaye etrafında birleşmiştir.

Buna göre Millî Mücadele'nin başarıya ulaşmasında aşağıdaki ilkelerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Cumhuriyetçilik
- B) Milliyetçilik
- C) Devletçilik
- D) Laiklik
- E) İnkılapçılık

6. Atatürkçü sistemde daha çok ekonomik bir model olarak görülen devletçilik, özel sektörün yetersiz olduğu alanlarda devletin yatırımları yapmasını öngörmüştür. Fakat devletçilik olmazsa olmazlardan değildir, ihtiyaç hâlinde başvuru olacak bir destektir.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
İ

Y
A
Y
I
N
E
V
İ

7. Atatürk ilkeleri, Türk milletinin onurlu ve mutlu bir hayat sürmesini, sonsuza kadar bağımsız olarak yaşamasını hedeflemiştir. Atatürk ilkelerinin en önemli amaçlarından biri de her yönüyle gelişmiş, bağımsız, bölgesinde ve dünyada güçlü bir Türkiye'nin kurulmasını sağlamaktır. Bunu yaparken Türk vatandaşlarının olduğu kadar diğer insanların da hak ve hukukuna saygıyı esas almıştır.

Y
A
Y
I
N
E
V
İ

Y
A
Y
I
N
E
V
İ

Y
A
Y
I
N
E
V
İ

8. Laiklik, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasını öngörür. Laiklik ilkesinde devletin temel düzeni ve hukuki yapısı din kurallarına göre değil, bilimsel gerçeklere göre düzenlenir. Laiklik ilkesinde millî egemenlik esastır. Millî egemenlik, demokratik düzeni amaçladığı için yurttaşlar devlet yönetiminde söz söyleme ve karar verme hakkına sahiptir. Laiklik, Batı ülkelerinde olduğu gibi Türkiye'de de cumhuriyet ile birlikte pozitif hukuk alanına girmiştir. Bu olay, özellikle devlet idaresini ve toplumsal kurumları, dinî kuralların etkisinden tamamen uzaklaştırmıştır. Bu çerçevede, Türkiye'de din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması amacıyla devletin laikleştirilmesi öngörülmüş ve bu alanda bir dizi yenilik yapılmıştır.

Y
A
Y
I
N
E
V
İ

Y
A
Y
I
N
E
V
İ

Y
A
Y
I
N
E
V
İ

9. Verilen öncülde Türk medeniyetinin bütün medeniyetlerden üstün olduğu gibi bir anlatım yoktur.

Y
A
Y
I
N
E
V
İ

Y
A
Y
I
N
E
V
İ

Y
A
Y
I
N
E
V
İ

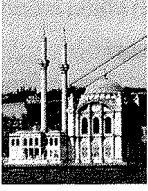
10. Birbirlerinin hâlinde anlayan, derdine ortak olan, geleceğe birlikte yürüyen, ortak hayali paylaşan, aralarında dil, tarih ve kültür birliği bulunan insanlar bütününe "millet" adı verilir. Millî Mücadele yıllarında milletimiz Büyük Millet Meclisi çatısı altında ve ortak bir gaye etrafında birleşti. Millî Mücadele'deki başarının sırrı, vatan ve millet sevgisi ile birik ve beraberliği esas alan milliyetçilik anlayışında gizlidir.

Y
A
Y
I
N
E
V
İ

Y
A
Y
I
N
E
V
İ

Y
A
Y
I
N
E
V
İ

11.

Türkiye'de yukarıdaki resimlerde bulunan Müslümanlara ait cami ile Hristiyanlara ait kilise bir arada yan yana bulunabilmekte ve isteyen istediğinde ibadetini serbestçe yerine getirebilmektedir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisi yanıştır?

- A) Devlet kişilerin dini inancının gereklerini yapıp yapmadığını denetleme hakkına sahiptir.
- B) Devlet veya kişiler başkalarının dinî inançlarına müdahale edemez.
- C) Laiklik ilkesi gereği din ve devlet işleri birbirinden ayrılmıştır.
- D) İnsanlar arasındaki inanç farklılıklarından kaynaklanan ayrıcalıklar ortadan kaldırılmıştır.
- E) İnançlara saygı toplumun vazgeçilmezlerindendir.

12. Atatürk ilkeleri bütünüyle Atatürk'ün gerçekçi fikirlerine dayanmış, bu nedenledir ki kâğıt üzerinde kalmamış;

- kadınlara seçme seçilme hakkının tanınması,
- din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması
- Türk millî kültürüne dayandırılmaları,

gibi uygulamalarla hayata geçirilmiştir.

Bu uygulamalarla aşağıdaki ilkeler ilişkilendirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Laiklik
- B) Devletçilik
- C) Cumhuriyetçilik
- D) Milliyetçilik
- E) Halkçılık

13. "Yurt toprağı! Sana her şey feda olsun. Kutlu olan sensin. Hepimiz senin için fedaiyiz. Fakat sen, Türk milletini ebedî hayatta yaşatmak için verimli kalacaksın." ifadeleriyle Atatürk'ün;

- I. vatanını ve milletini her şeyin üzerinde tuttuğu,
- II. devlet işlerine öncelik verdiği,
- III. vatani uğrunda canını bile vermekten çekinmeyeceği

durumlarından hangileri ilişkilendirilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

14. Atatürk'ün "Devlet, memleketin güvenlik ve savunması için yollarla, demir yollarıyla, iimanlarla, deniz vasıtalarıyla, telgrafla, telefonla, memleketin hayvanlarıyla, her türlü ulaştırma araçları ile, milletin millî serveti ile yakından ilgilidir. Memleket idaresinde ve savunmasında bu saydıklarımız toptan, tüfekten, her çeşit silahtan daha önemlidir." sözüyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisinin doğru olduğu savunulamaz?

- A) Atatürk'ün devletçilik ilkesiyle ilişkilidir.
- B) Devlet halk için gerekli olan yatırımları gerektiğinde kendi yapar.
- C) Memleketin savunmasında en önemli unsur ağır silahlara sahip olmaktır.
- D) Yollar, demir yolları, limanlar, memleketin hayvanları milletin millî servetini oluşturur.
- E) Devlet milleti savunmak için gerekli tedbirleri alır.

11. Laiklik, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasını öngörür. Laiklik ilkesinde devletin temel düzeni ve hukuki yapısı din kurallarına göre değil, bilimsel gerçeklere göre düzenlenir. Laiklik ilkesinde millî egemenlik esastır. Millî egemenlik, demokratik düzeni amaçladığı için yurttaşlar devlet yönetiminde söz söyleme ve karar verme hakkına sahiptir. Laiklik, Batı ülkelerinde olduğu gibi Türkiye’de de cumhuriyet ile birlikte pozitif hukuk alanına girmiştir. Bu sebeple devletin kişilerin dini inanç ve ibadetlerini denetleme yetkisi yoktur.

A B C D E

13. “Yurt toprağı! Sana her şey feda olsun. Kutlu olan sensin. Hepimiz senin için fedaiyiz. Fakat sen, Türk milletini ebedî hayatta yaşatmak için verimii kaıacaksın.” ifadeieriyle Atatürk’ün;

- vatanını ve miiietini her şeyin üzerinde tuttuğı (I),
- sağlığını hiçe sayarak daima devlet işlerine öncelik verdiğı (II),
- vatani uğrunda canını bile vermektan çekinmeyeceğini (III)

durumları ilişkilendirilebilir.

A B C D E

12. Kadınlara seçme ve seçilme hakkının tanınması - cumhuriyetçilik, halkçılık; din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması - laiklik; Türk kültürüne dayanması - milliyetçilik, halkçılık ilkeieriyle ilişkilidir. Verilenler arasında devletçilikle ilgili bir durum yoktur.

A B C D E

14. Atatürk’ün verilen sözünden “Memieketin savunmasında en önemli unsur ağır silahlara sahip olmaktır.” yargısı çıkarılamaz. Çünkü sadece ağır silahlara sahip olmak yeterli değildir. Savunma insanıyla ve bütün unsurlarıyla bir bütündür.

A B C D E

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
I

1. Aşağıdakilerden hangisi millî güç unsurlarından biri değildir?

- A) Dinî güç
- B) Ekonomik güç
- C) Askerî güç
- D) Sosyokültürel güç
- E) Siyasi güç

2. • Halifeliğin kaldırılması
• Erkan-ı Harbiye Vekâletinin kaldırılması
• Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabul edilmesi

Yukarıdaki inkılapların, Atatürk'ün;

- I. laiklik,
- II. cumhuriyetçilik,
- III. milliyetçilik

ilkelerinden hangileriyle ilgili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3. Türk vatandaşlarının dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı aşağıdaki Atatürk ilkelerinden daha çok hangisiyle ilgilidir?

- A) İnkılapçılık
- B) Halkçılık
- C) Laiklik
- D) Milliyetçilik
- E) Devletçilik

4.

Yukarıdaki kampanyaların Atatürk'ün

- I. halkçılık,
- II. laiklik,
- III. cumhuriyetçilik

ilkelerinden hangileriyle bağlantılı olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5. I. Şemsi Efendi İlkokulu
II. Manastır Askerî İdadisi
III. Selanik Askerî Rüştiyesi
IV. İstanbul Hap Okulu
V. İstanbul Harp Akademisi

Mustafa Kemal'in gittiği okulların kronolojik sıralaması aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) I - II - III - IV - V
- B) I - III - II - IV - V
- C) III - II - I - IV - V
- D) III - I - II - IV - V
- E) V - IV - III - II - I

6. "Türkiye Cumhuriyeti"ni kuran Türk halkına Türk milleti denir."

Atatürk'ün ifadesinde millet olabilmek için;

- I. duygu,
- II. ırk,
- III. mezhep

unsurlarından hangilerinin gerekliliği vurgulanmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

7. MADDE 66 – Türk Devleti'ne vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk'tür.

Bugünkü anayasamızda yer alan ve Atatürk'ün Türklük anlayışını yansıtan 66. madde ile aşağıdakilerden hangisi bağdaşmaz?

- A) Yurttaşlar arasında hiçbir ayrımcılığa yer verilemez.
- B) Vatanın bütünlüğünü ve devletin bağımsızlığını amaçlar.
- C) Türk olan vatandaşlar ülkede yaşayan diğer unsurlardan üstün tutulur.
- D) Türk milletinin birlik ve beraberliğini sağlar.
- E) Türklük kavramını anayasa ile hukuki güvenceye alır.

1. Millete dayalı kurulan güçlere "Millî Güç" adı verilir. Bu güç, halkın sahip olduğu maddi ve manevi güçlerin toplamıdır. Millî gücün temel unsuru insandır. Bireyler iyi yetiştirildiği takdirde millî gücün bütün unsurları değer kazanır. Atatürkçü düşünce sistemi, Türkiye'nin millî dayanışma içinde kalkınmasını, çağdaş kültür ve uygarlık düzeyine ulaşmasını amaçlar. Bu amaçlara ulaşmak için bazı güçlerin oluşması gerekmektedir. Bunlar; siyasi, ekonomik, askerî, sosyokültürel, nüfus, coğrafi, bilimsel, teknolojik ve psikososyal güçtür.

A B C D E

2. Halifeliğin kaldırılması ile laiklik ve cumhuriyetçilik yolunda (I), Erkan-ı Harbiye Vekâletinin kaldırılması ile ordu siyasetten ayrılarak cumhuriyetçilik yönünde (II), yine Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile eğitimde Milliyetçilik ve laiklik yolunda önemli kazanımlar elde edilmiştir (III).

A B C D E

3. Halkçılık ilkesi, bütün vatandaşların kanunlar önünde eşit olmasını ve devlet hizmetlerinden yararlanmasını sağlamıştır. Atatürk'ün halkçılık ilkesi hem devlete hem de yurttaşa bazı ödevler yüklemektedir. Buna göre devlet, yurttaşların tam bir toplumsal dayanışma ve iş bölümü içinde çalışmasını sağlayacak önlemler alır. Bireyler iş bölümünün yapıldığı alanda çalışmasını esirgememeli, haksızlığa uğradığı zaman yasal yollarla hakkını aramalıdır. Türk vatandaşlarının dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı daha çok halkçılık ilkesiyle ilgilidir.

A B C D E

4. Halkçılık ilkesi, bütün vatandaşların kanunlar önünde eşit olmasını ve devlet hizmetlerinden yararlanmasını sağlamıştır. Bu nedenle başta güvenlik, eğitim ve sağlık olmak üzere devlet hizmetleri, ülke genelinde adaletli bir şekilde dağıtılmıştır. İhtiyacı olanlara devlet hastanelerinde ücretsiz sağlık hizmetleri verilmesi, toplumun kültürel alanda bilinçlendirilmesi, ilkokul, ortaokul ve lise eğitim giderlerinin devlet tarafından karşılanması, eğitim hakkından kız ve erkek öğrencilerin eşit şekilde yararlanması halkçılık ilkesinin temel özelliklerinden bazılarıdır (I).

A B C D E

5. Mustafa Kemal'in öğrenim gördüğü okullar sırasıyla şu şekildedir:

- Mahalle Mektebi
- Şemsi Efendi İlkokulu
- Mülkiye Rüştiyesi
- Selanik Askerî Rüştiyesi
- Manastır Askerî İdadisi
- İstanbul Harp Okulu
- İstanbul Harp Akademisi

A B C D E

6. Atatürk'ün "Türkiye Cumhuriyeti"ni kuran Türk halkına Türk milleti denir." ifadesi ile millet olabilmek için Türk-lük duygusunun (I) önemi vurgulanmıştır. Atatürk'ün milliyetçilik anlayışı; ülke ve millet bütünlüğünü temel alır, ırkçılığı reddeder, çağdaşlaşmayı amaç edinir. Laiklik ilkesine sıkı sıkıya bağlıdır, her türlü ayrımcılığa karşıdır ve sınıf kavgasını reddeder. Millî dayanışma ve sosyal adalet anlayışını benimser. Atatürk'ün milliyetçilik görüşü vatan kavramı ile bağlantılıdır ve gerçekçidir. Atatürkçü Türk milliyetçiliği demokrasiye yöneliktir. Millet egemenliğini esas alır. Atatürkçü milliyetçilik anlayışı saldırgan değil barışa dayalı, insan odaklı bir dünya görüşüdür.

A B C D E

7. Türk devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkesin Türk sayılması ülkede yaşayan diğer unsurlara karşı bir üstünlük sağlandığının göstergesi olamaz.

A B C D E

8. Aşağıdaki unsurlardan hangisinin millî birlik ve beraberliği güçlendirdiği söylenemez?

- A) Millî eğitim B) Millî kültür
C) Kültür ve ülkü birliği D) Türklük şuuru
E) Mezhep birliği

9. "Ulusal duygu ile dil arasındaki bağ çok kuvvetlidir. Dilin ulusal ve zengin olması, ulusal duygunun gelişmesinde başlıca etkindir." ifadesi ile aşağıdakilerden hangisinin ilişkili olduğu söylenemez?

- A) Türk Dil Kurumunun açılması
B) Türkçe sözlük hazırlanması
C) Güneş Dil Teorisi'nin hazırlanması
D) Harf İnkılabı'nın yapılması
E) Tekke, türbe ve zaviyelerin kapatılması

10. Aşağıdakilerden hangisi siyasi alanda yapılan laiklik çalışmalarına örnek verilemez?

- A) Saltanatın kaldırılması
B) Halifeliğin kaldırılması
C) Tekke, türbe, zaviyelerin kapatılması
D) Laiklik ilkesinin anayasaya eklenmesi
E) Devlet için din tanımlamasının anayasadan kaldırılması

11. Herkesin devlet imkânlarından eşit faydalanmasını öngören ve devletin halka hizmet götürmesini gerekli kılan ilke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Milliyetçilik
B) Laiklik
C) Halkçılık
D) İnkılapçılık
E) Cumhuriyetçilik

12. Aşağıdakilerden hangisi Atatürk ilkelerinin ortak özelliklerinden biri değildir?

- A) Geçerlilikleri ve önemi günümüzde devam etmektedir.
B) Türk kültüründen ve ihtiyaçlarından doğmuşlardır.
C) Birbirini tamamlayıcı niteliktedir.
D) Çağdaşlaşmayı amaçlamıştır.
E) Bağımsızlığı hedeflemiştir.

13. I. Laiklik
II. Halkçılık
III. Cumhuriyetçilik

1926 yılında kabul edilen Medeni Kanun ile yukarıdaki ilkelerden hangileri doğrultusunda adımlar atıldığı savunulamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) II ve III
E) I, II ve III

14. Atatürk ilkeleri ilk kez aşağıdaki anayasaların hangisinde yer almıştır?

- A) 1921 B) 1924
C) 1961 D) 1982
E) 1876

15. Aşağıdaki Atatürk ilkelerinden hangisinin diğer ilkelerin tamamını kapsadığı savunulabilir?

- A) Laiklik
B) Milliyetçilik
C) Halkçılık
D) İnkılapçılık
E) Cumhuriyetçilik

8. Millî birlik ve beraberliği güçlendiren unsurları şu ana başlıklar altında toplayabiliriz:

- Millî eğitim
- Millî kültür
- Dil, tarih, kültür ve ölkü birliği
- Misakımillî
- Türklük şuuru
- Manevi değerler

9. Dil birliği, millî ruhu ve bilinci güçlendirir. Millî kültürü geliştirir. Diğer yandan dil, milletlerin oluşmasında, millî birliğin kurulmasında ve güçlenmesinde en önemli et-kendir. Tekke, türbe ve zaviyelerin kapatılmasının Türk dili ile doğrudan ilgisi yoktur.

10. Laiklik, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasını ön-görür. Laiklik ilkesinde devletin temel düzeni ve hukuki yapısı din kurallarına göre değil, bilimsel gerçeklere göre düzenlenir. Tekke, türbe ve zaviyelerin kapatıl-ması sosyal alanda yapılan laiklik düzenlemelerine örnektir.

11. Bütün vatandaşların yasalar önünde eşit olmalarını, devlet imkânlarından eşit olarak yararlanmalarını esas alan ve her türlü ayrıcalığı reddeden ilkeye halkçılık denir. Halkçılık ayrıcalıkları kaldırarak toplumsal adalet ve barışın sağlanmasına hizmet eder. Sosyal devlet anlayışının bir sonucu olarak devletin halka hizmet götürmesini gerekli kılar.

12. Bütün ilkelerin geçerliliği günümüzde hâlâ devam etme-mektedir. Örneğin, devletçilik ilkesi günümüzde geçerli bir ekonomik model değildir.

13. Cumhuriyetçilik milletin kendi kendini yönetmesi, yö-neticilerin seçim yoluyla iş başına gelmesini destekler. Medeni Kanun'la siyasi haklarla ilgili düzenleme yapı-lmamıştır. Bu sebeple Medeni Kanun'un cumhuriyetçilik ilkesi ile ilgili olduğu söylenemez (III).

14. Atatürk ilkeleri ilk kez 1924 Anayasası'nda yer almıştır. Atatürk ilkeleri 1937'de bu anayasaya eklenmiştir.

15. Toplumun gelişmesine engel olan kurumların yerine çağdaşlaşmayı sağlayacak kurumların konulması için gerçekleştirilen köklü değişikliklere inkılap denir. Atatürk'e göre inkılapçılık; Türk milletini geri bırakmış, yaşama olanağı olmayan kurumları ortadan kaldırmak, bunların yerlerine milletin ihtiyaçlarını ön planda tutan modern kurumlar oluşturmak ve Türk milletini çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkarmak için yapılan büyük değişimdir. Bu sebeple inkılapçılık diğer bütün ilkeleri kapsamaktadır.

1. Yeni Türk devletinde çağdaş hukuku oluşturmak için bazı Avrupa ülkelerinin hukuk sistemi Türk toplum yapısına uyarlanarak yeni kanunlar oluşturulmuştur.

Buna göre aşağıda verilen Avrupa ülkesi yararlanan kanun eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

Ülke	Kanun
A) Fransa	İdare hukuku
B) Almanya	Deniz ticaret Kanunu
C) İtalya	Ceza Kanunu
D) İsviçre	İcra ve iflas hukuku
E) İngiltere	Medeni Kanun

2. • Evlenme yalnız erkeğin değil, kadının da onayı alınarak gerçekleşecek ve ailede kadın ile erkeğin hakları eşit olacak.
- Mirastan pay alma ve mahkemelerde tanıklık yapma konularında kadınlar erkeklerle eşit olacak.
- Kadınların istediği alanda eğitim alma, erkeklerle aynı işlerde çalışma ve eşit ücret alma hakkı olacak.

Yukarıda verilen Türk Medeni Kanunu'nun bazı maddelerine göre Türk kadınların;

I. ekonomik,

II. sosyal,

III. siyasal

alanlarından hangilerinde kazanım elde ettiği söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
- C) Yalnız III D) II ve III

E) I, II ve III

3. **Atatürk Dönemi'nde aşağıda yapılan faaliyetlerden hangisinin "Sağlam kafa, sağlam vücutta bulunur." atasözünü desteklediği söylenemez?**

- A) Sporu yaygınlaştırmak üzere spor uzmanları ve öğretmenlerin yetiştirilmesine öncelik verilmesi
- B) Spor eğitimi almak üzere yurt dışına öğrenciler gönderilmesi
- C) Gazi Terbiye Enstitüsünde Beden Eğitimi Bölümünün açılması
- D) İstanbul Belediye Konservatuarının açılması
- E) Futbol Heyet-i Müttahidesinin kurulması

4. I. Saltanatın kaldırılması
- II. Medeni Kanun'un kabulü
- III. Halifeliğin kaldırılması

Yukarıdaki inkılaplardan hangilerinin devlet yönetiminde iki başlılığı ortadan kaldırmak amacıyla yapıldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
- C) I ve II D) I ve III
- E) I, II ve III

5. • TBMM'nin açılması
- Saltanatın kaldırılması
- Cumhuriyetin ilan edilmesi
- Halifeliğin kaldırılması

Bu inkılaplar düşünüldüğünde yeni Türk devletinin;

- I. millî irade,
- II. aklın ve bilim rehberliği,
- III. din ve devlet işlerinin ayrılığı

özelliklerden hangilerine dayandırılmak istendiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
- C) Yalnız III D) I ve III
- E) I, II ve III

1. Hukuk; devletlerin birbirleriyle, fertlerin birbirleriyle ve devletle olan her türlü ilişkilerini düzenleyen, toplumun huzur ve güven içerisinde yaşamasını sağlayan kuralları bütünüdür. Osmanlı Devleti'nde hukuk birliğinin olmaması yeni Türk devletinin bu değişmeyi daha çabuk ve öncelikli olarak yapmasını zorunlu kılmıştır. Çağdaşlaşma yolunda ilerleyen Türkiye Cumhuriyeti, Türk milletine millî bir kimlik kazandırmak ve uygar dünya ile uyum sağlamak için hukuk inkılabını gerçekleştirmiştir. Bunu yaparken Türk toplum yapısına uygun olan ve en çağdaş olan Avrupa hukukundan yararlanmıştır. Yeni Türk devleti Medeni Kanunu, Türk toplum yapısına uygun hâle getirerek o günün koşullarında en çağdaş olan İsviçre Medeni Kanunu'ndan almıştır.

2. Türk kadını siyasi haklarını ilk kez 1930 yılında belediye seçimlerine katılarak elde etmiştir (III). Türk Medeni Kanunu ile Türk kadınına sosyal; hukuki ve ekonomik alanlarda haklar verilmiştir. Siyasi hak verilmemiştir.

3. İstanbul Belediye Konservatuvarı müzik ve sanat alanında yapılan çalışmalara örnek verilebilir.

4. 1 Kasım 1922'de kabul edilen bir kanunla saltanat ile hilafet birbirinden ayrıldı ve saltanat kaldırıldı. Saltanatın kaldırılmasıyla (I) Osmanlı Devleti resmen sona erdi ve devletteki iki başlılık ortadan kaldırıldı. Ancak halifeliği cumhuriyetin alternatifi olarak görenler vardı. Halife Abdülmecit Efendi sanki bir devlet başkanymış gibi davranmaya başlamıştı. 3 Mart 1924'te halifelik kaldırılarak eski rejime dönüş yolları tamamen kapatıldı. Devlette iki başlılık oluşturabilecek bir durum ortadan kaldırıldı (III). Medeni Kanun ise yönetimle ilgili düzenleme getirmemiştir.

5. Yeni Türk devleti TBMM'yi açarak, cumhuriyeti ilan ederek millet iradesine dayalı (I), saltanatın kaldırılmasıyla millî egemenliğe dayalı; halifeliğin kaldırılmasıyla din ve devlet işlerinin ayrılığı (III), devlet işlerinde aklın ve bilimin rehberliğini (II) esas alan bir sistem kurmaya çalışmıştır.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

6.

Çiftçi grubu Tüccar grubu Sanayici grubu İşçi grubu

17 Şubat 1923 tarihinde Kâzım Karabekir'in başkanlığında toplanan İzmir İktisat Kongresi'ne yukarıda amblemleri verilen grupları temsilen 1135 üye katılmıştır.

Buna göre İzmir İktisat Kongresi'yle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisinin doğru olduğu savunulamaz?

- A) Yeni Türk devletinin ekonomisiyle ilgili görüşmeler yapılmıştır.
- B) Toplumun her kesiminin temsil edilmeye çalışılması halkçılık anlayışı ile bağdaşmaktadır.
- C) Ülkenin bayındır hâle getirilmesi yönünde çalışmalar yapılmıştır.
- D) Mustafa Kemal yaptığı konuşmada yabancı sermayenin asla ülkemize girmemesini söylemiştir.
- E) Tarım, sanayi, ulaştırma ve taşımacılık gibi temel konulara el atılmıştır.

7. "Egemenlik kayıtsız şartsız ulusundur, dedikten sonra kime sorarsanız sorunuz bu, cumhuriyettir. Doğan çocuğun adıdır."

Abdurrahman Şeref

Tarihçi Abdurrahman Şeref Efendi'ye göre cumhuriyetin ilk adımının ne zaman atıldığı savunulabilir?

- A) Amasya Genelgesi'yle
- B) Erzurum Kongresi'yle
- C) TBMM'nin açılmasıyla
- D) Amasya Görüşmeleri'nin yapılmasıyla
- E) Cumhuriyetin ilanıyla

8. Atatürk: "Türk milleti, evlatlarına vereceği eğitimi okul ve medrese adında birbirinden büsbütün başka iki cins kuruma bölmeye bugünkü günde katlanabilir miydi? Eğitim ve öğretimde birlik olmadıkça aynı fikirde, aynı zihniyette fertlerden oluşmuş bir millet yapmaya imkân aramak boş şeylerle uğraşmak olmaz mıydı?" demiştir.

Aşağıdakilerden hangisinin Atatürk'ün bu düşünceleri doğrultusunda yapıldığı savunulamaz?

- A) Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabul edilmesi
- B) Medreselerin kapatılması
- C) Maarif Kongresi'nin toplanması
- D) Erkân-ı Harbiye Vekâletinin kapatılması
- E) Tüm okulların Millî Eğitim Bakanlığına bağlanması

9.

- I. Cumhuriyet Halk Fırkasının kurulması
- II. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurulması
- III. Erkân-ı Harbiye Vekâletinin kapatılması

Yukardaki gelişmelerden hangilerinin Cumhuriyet rejiminin güçlenmesinde etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

10. Cumhuriyetle birlikte ülkemizde mimarlık eğitimine de önem verilmiştir.

Bu doğrultuda aşağıdaki kurumlardan hangisi 1926 yılında Güzel Sanatlar Akademisine dönüştürülmüştür?

- A) Mekteb-i Sanayi-i Nefise
- B) Mekteb-i Maarif-i Adliye
- C) Darülfünun
- D) Darübedayi
- E) Darülelhan

11. "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." vecizesinin içeriğine;

- I. TBMM'nin açılması,
- II. Saltanatın kaldırılması,
- III. Cumhuriyet'in ilan edilmesi

gelişmelerinden hangilerinin dâhil olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

12. Aşağıdakilerden hangileri arasında neden sonuç ilişkisi kurulamaz?

- A) Cumhuriyet'in ilanı - Kabine sistemine geçilmesi
- B) Medeni Kanun'un kabul edilmesi - Kadınların istediği mesleğe girebilmesi
- C) Şeyh Sait İsyanı'nın çıkması - Serbest Cumhuriyet Fırkasının kurulması
- D) Şapka ve kıyafet inkılabının yapılması - Toplumun çağdaş bir görünüme kavuşması
- E) TBMM'nin açılması - Millî egemenliğin sağlanması

13.

- I. İstiklal Marşı
- II. Ankara'nın başkent oluşu
- III. Kabine sistemi

Yukarıdakilerden hangileri 1924 Anayasa'sında yer almıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. Atatürk'ün isteği doğrultusunda, devletin içinde bulunduğu ekonomik koşulları görüşmek ve bir ekonomi politikası oluşturmak üzere toplumun her kesiminden temsilcilerin katıldığı Türkiye İktisat Kongresi, 17 Şubat - 4 Mart 1923 tarihleri arasında İzmir'de toplanmıştır. Türkiye İktisat Kongresi, yeni Türk devletinin izleyeceği ekonomik program ve kalkınma hedeflerini belirlemek amacıyla toplanmıştır. Kongreye ülkenin her yanından çeşitli meslek gruplarının temsilcileri katılmıştır. 1135 temsilcinin katıldığı kongrede ülkenin tüm koşulları göz önünde bulundurularak önemli kararlar alınmıştır. Türkiye İktisat Kongresi'nde Misakıktisadi (Ekonomi andı) kabul edilmiştir. Bu kongrede millî ekonominin temelleri atılmış fakat Mustafa Kemal yabancı devlet sermayenin ülkeye girmesine asla müsaade edilmemesi konusunda bir konuşma yapmamıştır. Ayrıca Mustafa Kemal, bağımsızlığımızı zedelemeyecek yabancı devlet yardımlarını ve yatırımlarını desteklemiştir.

7. İstanbul'un işgalinden sonra Ankara'da yeni Meclis açılmış ve ilk defa burada egemenliğin kayıtsız şartsız milletin olduğu kabul edilmiştir. Tarihçi Abdurrahman Şeref Efendi de bunu vurgulamıştır.

8. 3 Mart 1924'te Erkân-ı Harbiye Vekâleti kaldırılarak yerine Genelkurmay Başkanlığı kurulmuştur. Bu uygulama ile ordu siyasetten ayrılarak ulusal irade güçlendirilmek istenmiştir.

9. Bugün Türkçede kullanılan "cumhuriyet" kelimesi Arapçadan dilimize geçmiştir. Arapçada cumhur kelimesi; ahali, halk veya büyük bir kalabalık anlamına gelmektedir. Cumhuriyetçilik, devletin yönetim şekli olarak cumhuriyeti kabul etmek, bu yönetimi benimsemek, onu korumak ve yaşatmak demektir. Cumhuriyet rejiminin en önemli özelliği, egemenliğin bir kişi veya bir sınıfa değil, bütünü ile millete ait olmasıdır. Cumhuriyet, devlet yönetiminde millî egemenliğe dayanan, özgür ve serbest seçimi temel alan bir yönetim biçimidir. Bu sebeple siyasi partilerin varlığı yani Cumhuriyet Halk Fırkasının kurulması (I), Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurulması (II) ayrıca Erkânıharbiye Vekâletinin kaldırılarak ordunun siyasetten ayrılması (III) cumhuriyet rejimini güçlendirmiştir.

10. Cumhuriyetle birlikte ülkemizde mimarlık eğitimine de önem verilmiştir. Bu doğrultuda Mekteb-i Sanayi-i Nefise, 1926 yılında Güzel Sanatlar Akademisine dönüştürülmüştür.

11. Verilenler öncüllerin hepsinde mili egemenliğin vurgulandığı faaliyetler örneklendirilmiştir. TBMM'nin açılması (I) Türk milleti ilk kez egemenliği kendi eline almıştır. Saltanatın kaldırılması (II) ve Cumhuriyet'in ilanı (III) ile de millî egemenlik güçlendirilmiştir.

12. Şeyh Said İsyanı sonunda isyanla bağlantılı olduğu gerekçesiyle Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası kapatılmış ve çok partili hayat denemelerine uzun bir süre ara verilmek zorunda kalmıştır. Bu sebeple Şeyh Said İsyanı ile Serbest Cumhuriyet Fırkası arasında bağlantı kurulamaz.

13. 1924 Anayasası, 20 Nisan 1924 tarihinde TBMM tarafından kabul edilerek yürürlüğe girmiştir.

1924 Anayasası'nın bazı maddeleri şunlardır:

- Türkiye Devleti bir cumhuriyettir.
- Türkiye Devleti cumhuriyetçi, milliyetçi, halkçı, devletçi, laik ve inkılapçıdır. Devlet dili Türkçedir.
- Başkent Ankara'dır (II).
- Egemenlik kayıtsız şartsız millettir.
- Türk milletini ancak Türkiye Büyük Millet Meclisi temsil eder ve millet adına egemenlik hakkını yalnız o kullanır.
- Yasama yetkisi ve yürütme gücü Türkiye Büyük Millet Meclisinde belirir ve onda toplanır.
- Meclis, yasama yetkisini kendi kullanır.
- Meclis, yürütme yetkisini kendi seçtiği cumhurbaşkanı ve onun tayin edeceği Bakanlar Kurulu eliyle kullanır (III). Meclis, hükûmeti her vakit denetleyebilir ve düşürebilir.
- Yargı hakkı, millet adına usul ve kanuna göre bağımsız mahkemeler tarafından kullanılır.
- İstiklal Marşı ilk kez 1982 Anayasası'nda yer almıştır.

1. Aşağıdakilerden hangisi Atatürk Dönemi'nde yeni hukuk sistemini kurma yolunda atılan ilk adımdır?

- A) Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nu hazırlanması
- B) Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun çıkarılması
- C) Medeni Kanun'un kabul edilmesi
- D) Cumhuriyetin ilan edilmesi
- E) Halifeliğin kaldırılması

2. Atatürk, Türk tarihinin bilimsel metotlarla incelenmesini sağlamak için;

- I. Türk Tarih Kurumu,
- II. Türk Dil Kurumu,
- III. Millet Mektepleri

kurumlarından hangilerini açmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Y
A
R
G
I

4. Millî Eğitim Bakanı Reşit Galip, Darülfünunun durumu şu sözlerle ifade etmiştir: "... Memlekette sosyal ve siyasi büyük inkılaplar oldu. Darülfünun bunlara karşı tarafsız bir gözlemci gibi kaldı. Ekonomik alanda anlamlı hareketler oldu. Darülfünun bunlardan habersiz göründü. Hukukta radikal değişiklikler oldu. Darülfünun yalnız yeni kanunları öğretim programına almakla yetindi. Harf Devrimi oldu. Öz dil hareketi başladı. Yeni bir tarih anlayışı, millî bir hareket hâlinde bütün ülkeyi sardı. Darülfünunda buna ilgi uyandırabilmek için üç yıl kadar uğraşmak ve beklemek gerekti. İstanbul Darülfünunu artık durmuştu, kendisine kapanmıştı. Her şeyden soyutlanmış hâlde dış âlemden elini ayağını çekmişti."

Buna göre Darülfünunla ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Yapılan inkılaplara karşı duyarsız davranmıştır.
- B) Millî tarih oluşturulması girişimine hemen başlamıştır.
- C) Toplumsal gelişmelere duyarsız kalmıştır.
- D) Kendi kendine yetecek faaliyetler yürütmeye çalışmıştır.
- E) Hukuk ve dil alanında yapılan yeniliklere karşı kendini kapatmıştır.

Y
A
Y
I
N
E
V
I

3. Mustafa Kemal'in "Eğitim öğretimde birlik olmadıkça aynı fikirde, aynı düşünüş biçiminde bireylerden oluşmuş bir millet yapmaya imkân aramak boş şeylerle uğraşmak olmaz mıydı?" ifadesinin aşağıdaki inkılaplardan hangisinin gerekçesi olduğu söylenebilir?

- A) Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun çıkarılmasının
- B) Yeni Türk harflerinin kabul edilmesinin
- C) Türk Tarih Kurumunun açılmasının
- D) Türk Dil Kurumunun kurulmasının
- E) Millet Mekteplerinin açılmasının

5. Kabotaj Kanunu ile;

- I. Türk denizciliği,
- II. millî bağımsızlık,
- III. millî egemenlik

unsurlarından hangilerinin güçlendirildiği savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

1. Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin ortaya çıkmasında laikleşme alanında yaşanan gelişmelerin önemli katkıları vardır. Bu çalışmaların en önemlisi 1921 yılında yeni bir anayasanın ilan edilmesidir. Devletin yönetim biçimini belirten anayasada yasama ve yürütme ile ilgili düzenlemeler yer almıştır. 1921 Anayasası yeni Türk devletinde hukuki kuruluşu sağlamıştır.

A DİĞERİ

2. Atatürk, Türk tarihinin bilimsel metotlarla incelenmesini sağlamak için "Türk Tarihini Tetkik Cemiyeti"ni kurmuştur (1931). Daha sonra Türk Tarih Kurumu (I) adını alan bu kuruluşun amacı, Türk tarihinin ortaya çıkarılmasını sağlamaktır. Bilimsel ve teknik metotlarla yaptığı araştırmalar sonucunda cemiyet "Türk Tarih Tezi" adı verilen bir yaklaşımı benimsemiştir. Böylece millî tarihimizle ilgili doğru bilgiler elde edilmiştir. Bu cemiyet, 1931'de "Türk Tarihini Tetkik Heyeti Serisi"ni hazırlamış, ayrıca 1932'de Ankara'da Türk ve yabancı tarihçilerin katıldığı Birinci Türk Tarih Kurultayı toplanmıştır.

A DİĞERİ

3. Osmanlı Devleti'nde eğitim ve öğretimde birlik yoktu. Değişik amaçlı okullarda farklı görüşleri taşıyan insanların yetişmesi toplumda birlik ve bütünlüğün oluşmasını engellemiştir. Bunun farkında olan Mustafa Kemal yeni Türk devletinde henüz savaş devam ederken dahi eğitim kongrelerine katılmış, eğitim için yapılması gerekenleri asla ertelememiştir. 3 Mart 1924'te çıkarılan Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile eğitim ve öğretimde birlik oluşturulmuş tüm eğitim kurumları Millî Eğitim Bakanlığına bağlanmıştır.

A DİĞERİ

4. Verilen öncülden Darülfünunun millî tarih oluşturulması girişimine hemen başladığı yargısına ulaşamaz.

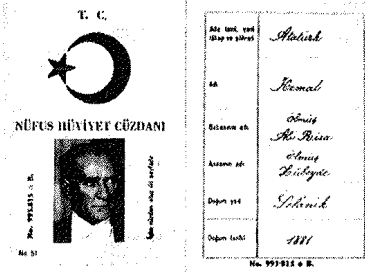
B DİĞERİ

5. 1 Temmuz 1926'da uygulamaya giren Kabotaj Kanunu ile kapitülasyonların kalıntısı temizlenmiş, hem Türk denizciliğinin önündeki engeller ortadan kalkmış (I) hem de millî bağımsızlığın sağlanması açısından (II) önemli bir adım atılmıştır.

D DİĞERİ

Y
A
R
G
I
Y
A
Y
I
N
E
V
I

6.

Elif Öğretmen akıllı tahtaya yukarıdaki görüntüyü yüklemiş ve öğrencilerine "Çocuklar Mustafa Kemal'in nüfus cüzdanına bakarak ne gibi bilgilere ulaşabiliriz?" sorusunu yöneltmiştir.

Emre: 1881'de Selanik'te doğduğuna

Ayşe: Annesinin adının Zübeyde olduğuna

Tuna: Soyadının Atatürk olduğuna

Ömer: Soyadı Kanunu'nun çıkarıldığına

Muhammet: Kurtuluş Savaşı'na katıldığına

Buna göre öğrencilerden hangisinin verdiği cevap yanlıştır?

- A) Emre B) Ayşe C) Tuna
D) Ömer E) Muhammet

7. **Atatürk Dönemi'nde hukuk inkılabının yapılmasında;**

- I. hukuki alanda birliği sağlamak,
II. din ve mezhebe dayalı uygulamaları sonlandırmak,
III. herkesi yasalar karşısında eşit konuma getirmek
nedenlerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) II ve III
E) I, II ve III

8. **Türk kadınının toplumda aşağıdaki kazanımlardan hangisini daha önce elde ettiği savunulabilir?**

- A) İsteddiği mesleğe girmeyi
B) Belediye seçimlerinde oy kullanmayı
C) Milletvekili seçilmeyi
D) Evlilikte kendi soyadını kullanabilmeyi
E) Soyadı kullanmayı

9. **Mustafa Kemal Atatürk** "Türk vatandaşının sağlığı ve sağlamlığı, her zaman, üzerinde dikkatle durulacak millî meselemizdir." **demıştır.**

Yeni Türk devletinde aşağıdaki gelişmelerden hangisinin bu doğrultuda yapıldığı savunulamaz?

- A) Ebe, hemşire ve sağlık memuru sayısı artırılmaya çalışılması
B) Hekimlere zorunlu hizmet yükümlülüğü getirilmesi
C) Seyyar hekimlik uygulaması başlatılması
D) Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması
E) Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsünün kurulması

10. **Atatürk Orman Çiftliği** bilimsel esaslara uygun biçimde yürütülen planlı bir çalışmanın sonucunda kurulmuş, modern yöntemlerle ıslah edilen arazinin bir bölümü ağaçlandırılmış, traktörlerin işlediği tarlalarda verimi yüksek tahıl türleri denenmiş, büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığın yanı sıra arıcılık, tavukçuluk ve at yetiştiriciliği yapılmış, yetiştirilen damızlık hayvanlar halka dağıtılarak üretimi artırma çalışmalarına önem verilmiştir. Ayrıca çiftlik Ankara halkına mesire yeri olarak da hizmet vermiş, burada özellikle çocukların hayvanları tanıması için hayvanat bahçesi kurulmuştur.

Buna göre Atatürk, örnek bir çiftlik meydana getirerek aşağıdaki özelliklerden hangisine sahip olduğunu göstermiş olamaz?

- A) Tarıma verdiği önemi
B) Doğa sevgisini
C) Çevre bilincini
D) Askeri yeteneğini
E) Örnek olmayı

6. Verilen görselden Mustafa Kemal'in Kurtuluş Savaşı'na katıldığı yargısı çıkarılamaz.

7. Atatürk Dönemi'nde hukukta birliği sağlamak (I) ve kanunları bütün vatandaşları kapsayacak şekilde düzenlemek için bazı çalışmalar yapıldı. Lozan Antlaşması ile kapitülasyonlar kaldırılarak yabancıların hukuki ayrıcalıklarına son verildi. Aynı antlaşma ile bütün azınlıklar, vatandaş statüsüne alınarak yasalar karşısında eşit konuma getirildi ve herkes aynı kanunlara tabi oldu (III). Yapılan hukuki düzenlemelerle cinsiyet, ırk, din ve mezhebe dayalı uygulamalar sonlandırıldı (II) Eşitliğe dayalı, laik bir hukuk düzeni oluşturuldu.

8. 17 Şubat 1926 'da kabul edilen Türk Medeni Kanunu ile Türk kadınına istediği mesleğe girebilme hakkı verilmiştir. Kadınlar seçme ve seçilme hakkını 1930'lar-da, kızlık soyadını kullanmayı ise 2000'li yıllarda elde etmiştir.

9. Teşvik-i Sanayi Kanunu İzmir İktisat Kongresi'nde alınan kararla özel sektörü sanayiye teşvik etmek için 28 Mayıs 1927'de çıkarılmıştır. Bu kanunla;

- uygun görülen kuruluşlara karşılıksız veya ucuz arazi verilmesi,
- şirketlere özel haberleşme hatları kurma konusunda kolaylık sağlanması,
- taşımacılıkta indirim uygulanması,
- şirketlere prim ödenmesi

gibi teşviklerde bulunulmuştur.

10. Atatürk, çevreye ve doğaya önem vermiştir. Ankara'nın başkent olması ile birlikte çorak toprakları ağaçlandırarak Atatürk Orman Çiftliği'ni kurmak için harekete geçerek kendi parasıyla aldığı, ortasından demir yolu geçen, o zaman bataklık ve boş bir arazi olan alana Atatürk Orman Çiftliği'ni kurmuştur. (1925).

Atatürk Orman Çiftliği'nin kuruluş amaçları şunlardır:

- Mustafa Kemal, Atatürk Orman Çiftliği'ni kurarak tüm Türkiye'ye örnek olmak istemiştir.
- Yeni bitkiler yetiştirip tarımsal üretimi zenginleştirmeyi amaçlamıştır.
- Tarımda uygulamayı ön plana çıkararak üretimi artırmayı hedeflemiştir.
- Ankara'da eğitim ve öğretim veren Ankara Yüksek Ziraat Okuluna girecek öğrencilerin bir yıl çiftliklerde çalışıp uygulamalı bir eğitimden geçerek mezun olmaları planlanmıştır.
- Ankara halkının hafta sonu ve tatil zamanlarında dinlenip eğlenecekleri bir alanın oluşumu amaçlanmıştır.

11. "Millet açıkça bilmelidir: Medeniyet öyle kuvvetli bir ateştir ki ona kayıtsız olanları yakar, mahveder."

Buna göre aşağıdakilerden hangisi medeniyetle hağdaştırılmaz?

- A) Şeyh Said İsyanı'nın çıkarılması
- B) Türk Medeni Kanunu'nun kabul edilmesi
- C) Eğitim ve öğretimin birleştirilmesi
- D) Cumhuriyetin ilan edilmesi
- E) Halifeliğin kaldırılması

12. Osmanlı Devleti Dönemi'nde insanlar dinlerine, mezheplerine, milliyetlerine veya mesleklerine göre farklı başlıklar ve kıyafetler giymişlerdir. Öyle ki toplumda bir kimsenin kılık kıyafetine bakılarak onun hangi dinden veya millettten olduğu hemen anlaşılabiliştir.

Bu göre kılık kıyafetin Osmanlı Devle-ti'nde;

- I. birlik ve beraberlik,
- II. millet olma,
- III. toplumsal barış

duygularından hangilerini olumsuz yönde etkilediği söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

13. • Miladi takvimin kullanılması
• Alaturka saat yerine uluslararası saat sisteminin kullanılması
• Uluslararası rakamların kabul edilmesi

Cumhuriyet Dönemi'nde yukarıdaki inkıpların yapılmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uluslararası ilişkilerde uyumu sağlamak
- B) Demokratik uygulamaları kolaylaştırmak
- C) Millî bilinci gerçekleştirmek
- D) Sosyal alanda birlik sağlamak
- E) Millî, bir ticaret modeli oluşturmak

14. **Mustafa Kemal, Kastamonu gezisi sırasında yaptığı konuşmalarda "Efendiler ve ey millet, iyi biliniz ki Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler, meczuplar memleketi olamaz. En doğru ve en gerçek tarikat, medeniyet tarikatıdır." diyerek aşağıdaki inkıplardan hangisinin yapılacağına işaretini vermiştir?**

- A) Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun çıkarılması
- B) Tekke, türbe ve zaviyelerin kapatılması
- C) Şapka Kanunu'nun çıkarılması
- D) Halifeliğin kaldırılması
- E) Soyadı Kanunu'nun çıkarılması

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
I

11. Şeyh Sait İsyanı Cumhuriyet rejimine ve yapılan inkılaplara karşı çıkmıştır. Bu ayaklanma ile cumhuriyet rejimi büyük bir tehlike atlattır. İsyan Takrir-i Sükun Kanunu çıkarılarak ve bölgesel sıkıyönetim ilan edilerek önlenmiştir.

A B C D E

13. Osmanlı Devleti sınırları içinde iki türlü takvim kullanılmıştır. Bunlar, sosyal hayatta kullanılan Hicri takvim ile resmî işlerde kullanılan Rumi takvimi. Bu farklılık, devletin resmî işlerinin yürütülmesinde ve çağdaş ülkelerle olan ticari, sosyal ve politik ilişkilerinde büyük sorunlara neden olmuştur. Modern temeller üzerine kurulan Türkiye Cumhuriyeti, toplumsal kargaşaya son vermek ve uluslararası ilişkileri düzenlemek için yeni önlemler almıştır. Bunlar arasında takvim, saat ve ölçülerin değişmesi de yer almıştır. Bütün alanlarda kalkınan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde, 26 Aralık 1925 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisinin kabul ettiği bir yasayla Hicri ve Rumi takvim kaldırılarak Miladi takvim benimsenmiştir. Miladi takvimle birlikte ülke sınırları içerisinde saat birliğini gerçekleştirmek ve uluslararası ilişkilerde kolaylık sağlamak üzere uluslararası saat sistemine geçilmiştir (1 Ocak 1926). Bunun yanında kabul edilen kanun ile eski ölçü birimleri kaldırılarak yeni ağırlık ve ölçü birimlerine geçilmiştir. Okka yerine kilogram; kulaç, arşın yerine metre kullanılmaya başlanmıştır. Böylece uluslararası ticarete büyük kolaylıklar sağlanmıştır.

A B C D E

12. Osmanlı Devleti'nde insanlar mensup oldukları dine ve millete, mesleğe, kentli ya da köylü oluşlarına göre giysi ve başlık giymişlerdir. Bu durum toplumda birlik ve beraberlik (I), millet olma (II) ayrıca toplumsal barış (III) gibi duyguları olumsuz etkilemiştir. Her alanda olduğu gibi yeni Türk devleti kılık ve kıyafet konusunda da yaptığı inkılaplarla Türk halkını çağdaş görünüme kavuşturmuştur.

A B C D E

14. Mustafa Kemal, Kastamonu gezisi sırasında yaptığı konuşmalarda "Efendiler ve ey millet, iyi biliniz ki Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler, meczuplar memleketi olamaz. En doğru ve en gerçek tarikat, medeniyet tarikatıdır." diyerek tekke, türbe ve zaviyelerin kapatılacağını işaretini vermiştir. Atatürk; türbe, tekke ve zaviyelerin İslam dininin özüne aykırı olduğunu belirterek kapatılmalarını istemiş; Atatürk'ün isteği doğrultusunda, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 30 Kasım 1925 tarihinde aldığı bir kararla tekke, zaviye ve türbeler kapatılmıştır.

A B C D E

1. Tevfik Fikret: Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür bir şairim.
Atatürk: Öğretmenler, cumhuriyet sizden fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller ister.

Tevfik Fikret: Kızlarını okutmayan millet oğullarını manevi öksüzlüğe mahkûm etmiş demektir; hüsrânına ağlasın.

Atatürk: Kadınlarımız erkeklerden daha çok aydın, daha çok feyizli, daha fazla bilgili olmaya mecburdurlar.

Tevfik Fikret: Gençler vatanın bütün ümidi şimdi sizdedir.

Atatürk: Gençler! Vatanın ümit ve istikbali size, genç nesillerin anlayış ve enerjisine bağlanmıştır.

Bu sözlere bakarak Atatürk'ün, Tevfik Fikret'in düşüncelerinden etkilenerek aşağıdaki inkıaplardan hangisini gerçekleştirdiği söylenemez?

- A) Eğitim ve öğretimin birleştirilmesi
- B) Miladi takvimin kabul edilmesi
- C) Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun kabul edilmesi
- D) Medeni Kanun'un kabul edilmesi
- E) Kadınlara siyasi haklar verilmesi

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
I

2. Cumhuriyet yönetimi ülkemizde vatandaşların hak ve hürriyetlerini en iyi şekilde düzenleyerek güvence altına almıştır.

Buna göre Türk vatandaşlarının hak ve hürriyetleri aşağıdakilerden hangisiyle güvence altına alınmıştır?

- A) Anayasa
- B) TBMM
- C) Cumhurbaşkanı
- D) Genelkurmay Başkanlığı
- E) Vakıflar Genel Müdürlüğü

3. **Atatürk "Memleketin ve inkılabın içeriden ve dışarıdan gelebilecek tehlikelere karşı korunması için bütün milliyetçi ve cumhuriyetçi kuvvetlerin bir yerde toplanması lazımdır." diyerek aşağıdakilerden hangisini vurgulamıştır?**

- A) Türkiye Cumhuriyeti'ni korumanın her Türk vatan-daşı için millî bir görev olduğunu
- B) Cumhuriyetin devlet - vatandaş ilişkilerini yeniden ele alarak en iyi şekilde düzenlemesini
- C) Millî Mücadele Dönemi'nin bitmediğini
- D) Atatürkçü düşünce sisteminin temel ilkelerini
- E) Ordunun her an savaşa hazırlıklı olması gerektiğini

4. **Yeni Türk devletinde yaşanan;**

- I. Soyadı Kanunu'nun kabul edilmesi,
- II. tekke ve zaviyelerin kapatılması,
- III. takvim değişikliğinin yapılması

gelişmelerinden hangilerinin toplumsal birliği sağlama ve millî kimlik oluşturmada etkili olduğu savunulamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

1. Verilen diyaioğa göre uluslararası ilişkileri geliştirmek ve kolaylaştırmak için yapılan Miladi takvimin kabul edilmesinin bu çerçevede yapıldığı söylenemez.

ABCE

3. Atatürk "Memleketin ve inkılabın içeriden ve dışarıdan gelebilecek tehlikelere karşı korunması için bütün milliyetçi ve cumhuriyetçi kuvvetlerin bir yerde toplanması lazımdır." diyerek Türkiye Cumhuriyeti'ni korumanın her Türk vatandaşı için millî bir görev olduğunu vurgulamıştır.

ABCE

2. Devletin yönetim biçimini belirten anayasada yasama, yürütme ve yargı ile ilgili düzenlemeler yer alır ayrıca vatandaşın temel hak ve ödevleri anayasada belirtilir ve güvence altına alınır. Anayasa; bütün yasaların üzerinde olup hiçbir kanun, anayasanın içeriğine aykırı olamaz.

ABCE

4. Yeni Türk devletinde yapılan takvim değişikliğinin nedeni uluslararası ilişkilerde kolaylık sağlamak ve ülke içinde birlik sağlamaktır. Bu inkılabın toplumsal birlik ve bütünlüğü sağlama gibi bir amacı yoktur. Osmanlı Devleti sınırları içinde iki türü takvim kullanılıyordu. Bunlar, sosyal hayatta kullanılan Hicri takvim ile resmî işlerde kullanılan Rumi takvimdi. Bu farklılık, devletin resmî işlerinin yürütülmesinde ve çağdaş ülkelerle olan ticari, sosyal ve politik ilişkilerinde büyük sorunlara neden oluyordu. Bu nedenle bu alanda da yenilikler yapılmıştır.

ABCE

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

5. Mustafa Kemal Atatürk Onuncu Yıl Nutku'nda "Yurttaşlarım! Az zamanda çok ve büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü, temeli Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyeti'dir. Bundaki muvaffakiyeti Türk milletinin ve onun değerli ordusunun bir ve beraber olarak kararı bir şekilde yürütmesine borçluyuz. Fakat yaptıklarımızı asla kâfi göremeyiz." demiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mustafa Kemal, Türkiye Cumhuriyeti'ni en büyük eseri olarak görmektedir.
B) Türkiye Cumhuriyeti'nin temelini Batı uygarlığı oluşturmuştur.
C) Daha ileriye gitmek için çalışmak gerektiği vurgulanmaktadır.
D) Türk milleti ve Türk ordusu birlikte hareket ederek başarıya ulaşmıştır.
E) Şimdiye kadar yapılanlar yeterli görülmemekte daha ilerisi için çalışılması gerektiği düşünülmektedir.

7. 1 Temmuz 1926'da yürürlüğe giren Kabotaj Kanunu ile Türkiye aşağıdaki kazanımlardan hangisini elde etmiştir?

- A) Limanları arasında gemi işletme ve deniz taşımacılığı yapma hakkı Türk vatandaşlarına tanınmıştır.
B) Saltanatı ve hilafeti geri getirmeye yönelik faaliyetler sona ermiştir.
C) Takrir-i Sükun Dönemi sona erdirilmiştir.
D) Eğitim öğretimde birlik ve bütünlük sağlanmıştır.
E) Karadeniz ve Akdeniz Türk hâkimiyetine girmiştir.

8. Yeni Türk devletinde Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile aşağıdaki alanlardan hangisinde birlik sağlanmıştır?

- A) Sağlık
B) Eğitim
C) Askerlik
D) Ekonomi

E) Ticaret

6. Aşağıdakilerden hangisi Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurucularından biri değildir?

- A) Fevzi Çakmak
B) Kâzım Karabekir
C) Rauf Orbay
D) Ali Fuat Cebesoy
E) Adnan Adıvar

9. ● Şeriye ve Evkaf Vekâletinin kaldırılması
● Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Vekâletinin kaldırılması
● Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabul edilmesi

3 Mart 1924 tarihinde gerçekleştirilen bu inkıpların ortak özelliğinin aşağıdakilerden hangisi olduğu savunulabilir?

- A) Eğitimde birlik sağlanmıştır.
B) Din ve devlet işleri birbirinden ayrılmıştır.
C) Ordu siyasetin dışına çıkarılmıştır.
D) Yeni Türk devletinde çağdaş adımlar atılmıştır.
E) Uluslararası ilişkilerde kolaylık sağlanmıştır.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

5. Mustafa Kemal, Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerini büyük Türk kültürüne ve medeniyetine dayandırmıştır. Batının ilim ve fenninden yararlanılması gerektiğini savunan Mustafa Kemal, Batı uygarlığının tamamen takii edilmesine karşı çıkmıştır.

7. Osmanlı Devleti'nin kapitülasyonlar çerçevesinde yabancı ülke gemilerine tanıdığı kabotaj ayrıcalığı Lozan Barış Antlaşması ile 1923 yılında kaldırılmıştır. Türkiye İktisat Kongresi'nde millî ekonominin kurulmasına karar verilmiş, bu doğrultuda yeni çalışmalar başlatılmıştır. Sıra Kabotaj Yasası'nın çıkarılmasına gelmiş ve 19 Nisan 1926 tarihinde deniz ticaretimizi geliştirmek ve denizlerimizden tam olarak yararlanabilme hakkını elde etmek için TBMM'de kabul edilen Kabotaj Kanunu 1 Temmuz 1926 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

8. Eğitimde birliğin sağlanması için Türkiye Büyük Millet Meclisinde 3 Mart 1924'te Tevhid-i Tedrisat (Eğitim ve Öğretim Birliği) Kanunu kabul edilmiştir.

Bu yasa ile;

- Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki bütün okullar, Millî Eğitim Bakanlığına bağlanmıştır.
- Azınlık okulları ile yabancı okullara, Türk öğretmenler tarafından Türkçe, tarih, yurttaşlık bilgisi ve coğrafya dersleri okutulması zorunluluğu getirilmiştir.
- Sıbyan okullarının eğitime son verilmiştir.
- Yurt çapında çağdaş ölçülerde eğitim veren ilkokul, ortaokul, lise ve üniversiteler kurulmuştur.

6. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası 17 Kasım 1924'te kurulmuştur. Böylece Cumhuriyet Dönemi'nin ilk muhaifet partisi siyasal hayata girmiştir. Bu partinin kurucuları arasında Atatürk'ün yakın arkadaşları Kâzım Karabekir Paşa, Rauf Orbay, Ali Fuat Cebesoy, Refet Bele, Adnan Adıvar gibi önemli kişiler yer almıştır.

9. 3 Mart 1924'te;

- Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile eğitim ve öğretim birleştirilmiş,
- Şeriye ve Evkaf Vekâleti kaldırılarak yerine Diyanet İşleri Başkanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü kurulmuş,
- Erkân-ı Harbiye Vekâleti kaldırılarak yerine Genelkurmay Başkanlığı kurulmuştur.

Bütün bu çalışmaların ortak özelliği yeni Türk devletini çağdaşlaştırmaktır.

10. Serbest Cumhuriyet Fırkasının aşağıdaki özelliklerinden hangisi evrensel bir soruna ulusal bir çözüm getirilmek istediğinin kanıtı olabilir?

- A) Serbest Cumhuriyet Fırkasının, programında laik cumhuriyet esasına bağlı kalacağını ilan etmesi
- B) Ekonomi alanında Cumhuriyet Halk Fırkasının devletçilik görüşüne karşı liberalizm fikrini savunması
- C) 1929 yılında Amerika'da başlayan ve dünyaya yayılan büyük ekonomik krizin partinin kurulmasında etkili olması
- D) Mustafa Kemal'in demokrasiye geçişi sağlamak için kurulmasına destek vermesi
- E) Menemen İsyanı'nın bastırılmasını sağlayarak cumhuriyet rejiminin devamını sağlaması

12. Aileye ve aile hukukuna büyük önem veren Atatürk "Türk kadınına bilimsel, ahlaksal, sosyal, ekonomik yaşamda erkeğin ortağı, arkadaşı, yardımcısı ve koruyucusu yapmak şarttır." ifadesini kullanmıştır.

Buna göre;

- I. kadınlara istediği mesleği yapma hakkının tanınması,
- II. Darülfünunun İstanbul Üniversitesine dönüştürülmesi,
- III. tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması

İnkılaplarından hangilerinin bu doğrultuda yapıldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Y
A
R
G
I

13. "Bir millet kültür ordusuna sahip olmadıkça, savaş meydanlarında ne kadar parlak zaferler elde ederse etsin o zaferlerin sürekli sonuçlar vermesi ancak kültür ordusunun varlığına bağlıdır. Bu ikinci ordu olmadan birinci ordunun verimli sonuçları kaybolur." ifadesiyle **Mustafa Kemal Atatürk aşağıdakilerden hangisinin önemini vurgulamıştır?**

- A) Eğitimin
- B) Ticaretin
- C) Askeriyenin
- D) Sanayinin
- E) Tarımın

Y
A
Y
I
N
E
V
I

11. Çok partili siyasi hayatın kurulup gelişebilmesi için;

- I. belli aralıklarla seçimlerin yapılması,
- II. birden fazla siyasi partinin seçimlere katılması,
- III. tek dereceli seçim sisteminin kaldırılması

uygulamalarından hangilerinin gerekli olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

14. Osmanlı Devleti Dönemi'nde uygulamaya konulan ve yeni Türk devletinde de bir süre yürürlükte kalan Mecelle ile 1926 yılında kabul edilen Türk Medeni Kanunu karşılaştırıldığında aşağıdaki yönlerden hangisinin ortak olduğu savunulabilir?

- A) İkisinin de medeni kanun olması
- B) Kadınlara verilen hakların ikisinde de ortak olması
- C) İkisinin de bütün vatandaşlara eşit haklar sağlaması
- D) Yalnızca Müslümanlara yönelik düzenlemeler içermesi
- E) İkisinin de sadece şer'i uygulamalar içermesi

10. Mustafa Kemal, Türk milletinin demokratik bir ortam içerisinde kalkınmasını istemiştir. Bunun için de çok partili hayatın gerekliliğine inanmıştır. 1929 yılında dünyada büyük bir ekonomik bunalım başlamıştır. Türkiye Cumhuriyeti de bu bunalımdan olumsuz yönde etkilenmiştir. Bu fırsatla ekonomide liberai bir programı benimseyen "Serbest Cumhuriyet Fırkası", Mustafa Kemal'in yakın arkadaşı Ali Fethi (Okyar) Bey tarafından kurulmuştur (12 Ağustos 1930).

12. Atatürk "Dünyada hiçbir milletin kadını 'Ben Anadolu kadınından daha fazla çalıştım, milletimi kurtuluşa ve zafere götürmekte Anadolu kadını kadar gayret sarf ettim' diyemez." sözleriyle Türk kadınının bu fedakârlığını takdir etmiş ve kadınların hak ettikleri yeri almaları için birçok çalışma yapmıştır. 1926 yılında çıkarılan Medeni Kanun ile kadınlar; evlenme, boşanma ve miras gibi konularda erkeklerle aynı haklardan yararlanmaya başlamıştır. Ayrıca istedikleri mesleğe yönelme hakkını elde etmişlerdir (I). Böylece sosyal ve ekonomik hayatta da kadın-erkek eşitliği sağlanmıştır.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

13. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kurucusu Atatürk, eğitimin önemini şu sözleriyle belirtmiştir: "Bir millet kültür ordusuna sahip olmadıkça, savaş meydanlarında ne kadar parlak zaferler elde ederse etsin o zaferlerin sürekli sonuçlar vermesi ancak kültür ordusunun varlığına bağlıdır. Bu ikinci ordu olmadan, birinci ordunun verimli sonuçları kaybolur."

11. Çok partili siyasi hayatın gelişebilmesi için belli aralıklarla seçimlerin yapılması (I), birden fazla siyasi partinin seçimlere katılması (II) gereklidir. Tek dereceli seçim sistemi ise demokrasinin daha da güçlenmesini desteklemektedir.

14. Osmanlı Dönemi'nde hazırlanan Mecelle ile 1926'da kabul edilen Türk Medeni Kanunu'nun ortak özelliği ikisinin de medeni kanun kapsamında olmasıdır.

1. Aşağıdakilerden hangisi Atatürk Dönemi'nde uygulanan tarım politikalarından biri değildir?

- A) Çiftçinin mazot giderinin yarısının devlet tarafından karşılanması
- B) Ülkede topraksız çiftçi bırakılmaması
- C) Coğrafi bölgelerin iklim bakımından sınıflandırılması
- D) Tarım araç gereçlerinin artırılması, ucuz tohum sağlanması
- E) Çiftçinin borçlarının ertelenmesi

2. Aşağıdakilerden hangisinde amaç - sonuç doğru verilmemiştir?

Amaç	Sonuç
A) Çiftçiye örnek olmak	Atatürk Orman Çiftliğinin kurulması
B) Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması	Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı yapılması
C) Denizlerde tam hakimiyet	Kabotaj Kanunu'nun çıkarılması
D) Madenlerin bilimsel yollarla araştırılması	Maden Tetkik ve Arama Enstitüsünün kurulması
E) Tarım alanında uzmanlar yetiştirmek	Yüksek Ziraat Enstitüsünün kurulması

3. 1927'de çıkarılan Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun başanlı olamamasından sonra sanayiye geliştirmek için;

- I. Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı'nın hazırlanması,
- II. Sümerbankın açılması,
- III. Kalkınma politikası uygulanması

faaliyetlerinden hangilerinin yapıldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

4. Atatürk'ün "İstikbal göklerde dir." vecizesini aşağıdaki faaliyetlerden hangisinin destekler nitelikte olduğu söylenemez?

- A) Türk Tayyare Cemiyetinin kurulması
- B) Tayyare Makinist Mektebinin açılması
- C) TOMTAŞ Uçak ve Motor Fabrikasının hizmete başlaması
- D) 1935'te Türkkuşunun kurulması
- E) Millî İktisat ve Tasarruf Cemiyetinin kurulması

5. Mustafa Kemal'e "Atatürk" soyadını veren kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) TBMM
- B) Genelkurmay Başkanlığı
- C) Millî Savunma Bakanlığı
- D) İçişleri Bakanlığı
- E) Aile ve Çalışma Bakanlığı

6. Soyadı Kanunu ile birlikte unvan ve lakapların da kaldırılmasına yönelik çalışmaların yapılmasının aşağıdakilerden hangisini güçlendirdiği savunulabilir?

- A) Vatandaşlık bağı
- B) Millî ekonomiye
- C) Resmî işlemleri
- D) Batı ile koordinasyonu
- E) Millî eğitimi

7. Mustafa Kemal Atatürk'ün "Ben fani bir insanım. Ölmeyen evvel isterim ki milletim hürriyete alıssın. Bunun için bir muhalif fırka tesis ediyorum ve bu işi Fethi Bey'den başka hiç kimseye teslim edemem." sözleriyle güvenini ve demokrasiye bağlılığını ifade ederek kuruluşuna destek verdiği parti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cumhuriyet Halk Fırkası
- B) Serbest Cumhuriyet Fırkası
- C) Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası
- D) Ahrar Fırkası
- E) Hürriyet ve İtilaf Fırkası

8. Atatürk Dönemi'nde Türk kadını aşağıdaki mesleklerden hangisinde görev almayı diğerlerinden daha sonra elde etmiştir?

- A) Öğretmen
- B) Mühendis
- C) Doktor
- D) Ebe
- E) Milletvekili

1. Atatürk Dönemi'nde tarımı desteklemek için mazot giderlerinin yarısının devlet tarafından karşılanması gibi bir uygulama yapılmamıştır. Cumhuriyetin kuruluş yıllarında, millî ekonominin temelini tarımsal ürünler oluşturmaktaydı. Atatürk "efendi" olarak nitelendirdiği köylünün durumunu iyileştirmek için aşar vergisini kaldırmıştır. Ziraat Bankasının verdiği kredi miktarlarını artırmıştır. Çiftçinin ucuz tohum alması için çalışmalar yapılmıştır. Cumhuriyet Dönemi'nde topraksız köylüye toprak dağıtmak için 1925 yılında bir yasa çıkarılmış, ilk on yılda 1.077.526 dönüm arazi köylüye dağıtılmıştır. Toprak sahibi olan köylünün tohumluk ve tarım araçları ile ilgili borçları yirmi yıl ertelenmiştir. Ayrıca ülkenin coğrafi bölgeleri iklim bakımından sınıflandırılmıştır.

A B C D E

2. Teşvik-i Sanayi Kanunu özel sektörü sanayi yatırımları yapmaya teşvik etmek amacıyla çıkarılmış fakat bu kanun başarılı olamamıştır. Bunu üzerine devlet Birinci Beş Yıllık Sanayi planını hazırlayarak sanayileşme işini kendi üzerine almıştır.

A B C D E

3. Türkiye'de ilk kez 1933 yılında planlı kalkınma politikası uygulanmaya başlanmıştır (III). Hazırlanan Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (I) çerçevesinde yapılan çalışmalarla tekstil ve diğer sanayi dallarında büyük gelişmeler sağlanmıştır. Bu dönemde ağır sanayinin temelini oluşturan çelik üretimine önem verilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti, büyük bir sanayi hamlesi başlatmış bu amaçla Sümerbank açılmıştır (II). Türkiye'de oluşturulacak sanayi tesislerini teknik ve ekonomik yönden desteklemek üzere yetişmiş personel sağlamak amacıyla yeni önlemler alınmıştır.

A B C D E

4. Millî İktisat ve Tasarruf Cemiyetinin kurulması tasarrufu teşvik etmek amacıyla yapılan bir çalışmadır.

A B C D E

5. 1934 tarihinde, İsmet İnönü'nün önerisi ile Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilen bir yasayla, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne ve Türk milletine yaptığı hizmetlerden dolayı bir şükran ifadesi olarak Mustafa Kemal'e "ATATÜRK" soyadı verilmiştir. Atatürk soyadı, sadece Mustafa Kemal Atatürk'e aittir.

A B C D E

6. Soyadı Kanunu ile birlikte unvan ve lakapların da kaldırılmasına yönelik çalışmaların yapılarak uygulamaya konulmasının vatandaşlık bağına güçlendirdiği söylenebilir.

A B C D E

7. Mustafa Kemal Atatürk "Ben fani bir insanım. Ölmeden evvel isterim ki milletim hürriyete alışsın. Bunun için bir muhalif fırka tesis ediyorum ve bu işi Fethi Bey'den başka hiç kimseye teslim edemem." sözleriyle güvenini ve demokrasiye bağlılığını ifade ederek Serbest Cumhuriyet Fırkasının kurulmasını desteklemiştir.

A B C D E

8. Türk kadını istediği mesleğe girmeyi 1926'da kabul edilen Medeni Kanun ile elde etmiştir. Türk kadını 1934'te milletvekili seçme ve seçilme hakkına kavuşarak diğerlerinden daha sonra bu görevi yapmaya başlamıştır.

A B C D E

9. Aşağıdakilerden hangisi Atatürk Dönemi'nde uygulanan nüfus politikalarından biri değildir?

- A) Fazla çocuklu ailelerin yol vergisinden muaf tutulması
- B) Çok çocuklu ailelere hazine toprak bağışlanması
- C) Türkiye'ye gelen göçmenlere gümrük muafiyeti getirilmesi
- D) Nüfus komisyonları kurulması
- E) Doğum kontrolü sağlayan ilaçların ücretsiz dağıtılması

10. 1923'te kabul edilen Misak-ı İktisadi Kararlarında, "Türkiye halkı, kullandığı eşyayı mümkün olduğunca kendisi üretir. Çok çalışır. Zamanda, servette ve dış alımda israftan kaçır. Millî üretimi sağlamak için geceli gündüzlü çalışmak ilkesidir." maddesi yer almıştır.

Buna göre;

- I. millî üretim seferberliğinin başlatıldığı,
- II. tasarruf bilincinin geliştirilmeye çalışıldığı,
- III. ekonomik bağımsızlığın sağlanmak istendiği,

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

11. 3 Aralık 1934'te çıkarılan bir kanun ile din adamlarının ibadet yerleri ve ayinler dışında dinî kıyafetlerle dolaşması yasaklanmıştır.

Yukarıda verilen düzenlemeden;

- I. Diyanet İşleri Başkanı,
- II. hahambaşı,
- III. patrik

din görevlilerinden hangilerinin muaf olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

12. Cumhuriyet Dönemi'nin ilk kamu işletmeciliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Demir Yolları Genel Müdürlüğü
- B) Hava Yolları Devlet İşletme İdaresi
- C) Sağlık ve Sosyal Yardımlaşma Bakanlığı
- D) Hilaliahmer
- E) Himaye - yi Etfal Cemiyeti

13. Atatürk'ün 1935'te Türkiye Kızılay Cemiyeti adını verdiği kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hilaliahmer
- B) Himayeyietfal
- C) Hilaliahdar
- D) Darülfunun
- E) Darüleytam

14. Yeni Türk devletinde aşağıdaki bakanlıklardan hangisi cumhuriyetten daha önce kurulmuştur?

- A) Avrupa Birliği Bakanlığı
- B) Sağlık Bakanlığı
- C) Kültür ve Turizm Bakanlığı
- D) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- E) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

15. Türkiye'nin ilk kadın doğum uzmanı ve cerrahı aşağıdakilerden hangisinde birlikte verilmiştir?

Doğum uzmanı	Cerrah
A) Gül Esin	Meliha Manço
B) Meliha Manço	Gül Esin
C) P. İzzet Tarzi	Rahime Batu
D) Rahime Batu	Safiye Ali
E) Safiye Ali	P. İzzet Tarzi

16. Aşağıdakilerden hangisinin Atatürk'ün "Devlet, temel unsur olan çiftçiyi ve çobanı kuvvetlendirmek mecburiyetindedir. Bunu kuvvetlendirmek de öyle lafla olmaz; ilmin, fennin ve asrın gerektirdiği vasıta ve araçlara fiilen girişmek lazımdır." sözünü destekler nitelikte olduğu söylenemez?

- A) Aşar vergisinin kaldırılması
- B) Tarım kredi kooperatiflerinin açılması
- C) Atatürk Orman Çiftliği'nin kurulması
- D) Kabotaj Kanunu'nun çıkarılması
- E) Ziraat Bankası şubelerinin artırılması

9. Atatürk Dönemi'nde nüfus az olduğu için nüfus artışı desteklenmiştir. Doğum kontrolünü sağlayan ilaçların kullanılması ve dağıtılması yasaklanmıştır.

Y
A
R
G
I
Y
A
Y
I
N
E
V
I

10. 1923'te İzmir'de yapılan Türkiye İktisat Kongresi'nde devletin ekonomik bağımsızlığını sağlayacak (III) ve ülkenin ekonomik kalkınmasına hizmet edecek konular görüşülmüştür. Kongre sonucunda genç Türkiye'nin ekonomi politikalarına yön verecek Misak-ı İktisadi Kararları kabul edilmiştir. Böylece Millî üretim seferberliği başlatılarak (I), yerli ve millî üretim teşvik edilmiştir. Yerli malı kullanımı artırılarak ithalat azaltılmaya çalışılmıştır. Halkta tasarruf bilinci geliştirilmek istenmiştir (II). İlim ve sanat, ekonomik kalkınmanın en önemli unsurları olarak kabul edilmiştir. Halkın ilim ve sanata olan ilgisi artırılmaya çalışılmıştır.

Y
A
R
G
I
Y
A
Y
I
N
E
V
I

11. 3 Aralık 1934'te Türkiye Büyük Millet Meclisi, "Bazı Kısvelerin Giyilemeyeceğine Dair Kanun" ile dinî görevlilerin, ibadet yerleri haricinde dinî giysilerle dolaşmasını yasaklamıştır. Sadece Diyanet İşleri Başkanı (I), Yahudi hahambaşısı (II) Rum ve Ermeni patrikleri (III) gibi en yüksek din görevlilerinin dinî giysileri ile gezebilecekleri belirtilmiştir.

Y
A
R
G
I
Y
A
Y
I
N
E
V
I

12. Cumhuriyet Dönemi'nin ilk kamu işletmeciliği Demir Yolları Genel Müdürlüğüdür.

Y
A
R
G
I
Y
A
Y
I
N
E
V
I

13. Atatürk'ün 1935'te Türkiye Kızılay Cemiyeti adını verdiği kurum Hilaliahmerdir.

Y
A
R
G
I
Y
A
Y
I
N
E
V
I

14. 1920'de Sıhhiye ve İçtimai Muavenet Vekâleti (Sağlık ve Sosyal Yardımlaşma Bakanlığı) kurulmuştur.

Y
A
R
G
I
Y
A
Y
I
N
E
V
I

15. Türkiye'nin ilk kadın doğum uzmanı Pakize İzzet Tarzi, ilk cerrahı Rahime Batu'dur.

Y
A
R
G
I
Y
A
Y
I
N
E
V
I

16. Kabotaj Kanunu, Türkiye karasuları ile ilgili bir kanundur. Bu kanunla kapitülasyonların kalıntıları temizlenmiştir.

Y
A
R
G
I
Y
A
Y
I
N
E
V
I

1. I. Sovyet Rusya
II. İngiltere
III. Yunanistan

Yukarıdakilerden hangileri 1923-1930 yılları arasında Türkiye'nin dış politikada sorun yaşadığı devletlerden biri değildir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

3. Aşağıdaki olaylardan hangisi Bulgaristan'daki Türk mezarlarının tahrip edilmesi sonucu çıkmıştır?

- A) Bozkurt - Lotus Olayı
B) Razgrad Olayı
C) Wagon - Lits Olayı
D) Bursa Olayı
E) 6 - 7 Eylül Olayları

4. Bir devletin millî çıkarlarına göre şekillendirdiği hedeflere varması için çevresinde ve dünyadaki devletlerle oluşturduğu diplomatik, ekonomik, siyasi ve hukuksal ilişkileri kapsayan siyaset aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dış politika
B) İç politika
C) Jeopolitik konum
D) Siyasi güç
E) Bölgesel güç

2. Atatürk Dönemi Türk dış politikasının temelleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Millî politikaya uygun olmalıdır.
B) Bağımsızlıktan asla ödün verilmemelidir.
C) Misakımillî Kararları'na uygun olmalıdır.
D) Bilim ve teknolojiyi rehber almalıdır.
E) Sadece Türkiye'nin menfaatleri gözetilmelidir.

5. Atatürk "Her işin esas hedefine kısa ve kestirme yoldan varmak arzu edilmekle beraber; yolun, kabul edilebilir, mantıklı ve özellikle ilmi olması şarttır." ifadeleri ile dış politikada aşağıdakilerden hangisinin önemini vurgulamıştır?

- A) Gerçekçilik ve mantıklılık
B) Milliyetçilik ve halkçılık
C) Bağımsızlık ve hukukilik
D) Cumhuriyetçilik ve laiklik
E) Eşitlik ve bağımsızlık

1. Atatürk Dönemi Türk dış politikasında 1923-1930 yılları arasındaki öncelikler Lozan Barış Konferansı'ndan kalan sorunları çözmeye yöneliktir. Lozan Barış Antlaşması'nın imzalanmasından sonra Türk-Yunan ilişkilerinde belirleyici olan iki ana sorun nüfus mübadelesi ve patrikhane meselesi olmuştur. Türk-İngiliz ilişkilerini belirleyen en temel sorun ise Musul Meselesidir. Sovyet Rusya (İ) ile 1921'de imzalanan Moskova Antlaşması sonucu iyi ilişkiler kurulmuştur. Atatürk Dönemi'nde iki devlet arasındaki güvene dayalı ilişkiler devam etmiştir.

A B C D E

3. Razgrad Olayı, Bulgaristan'ın Razgrad şehrindeki Türk ve Müslüman mezarlarının tahrip edilmesi sonucu yaşanmıştır. Olay Türkiye'de protesto edilmiş, gayrimüslim mezarlıklarına çiçekler bırakılmıştır.

A B C D E

4. Dış politika, bir devletin millî çıkarlarına göre şekillendirdiği hedeflere varması için çevresinde ve dünyadaki devletlerle oluşturduğu diplomatik, ekonomik, siyasal ve hukuksal ilişkileri kapsayan siyasettir.

A B C D E

2. Atatürk'e göre, millî dış siyasetin dayandığı ilkeler şunlardır:

- Dış politika, millî politikaya uygun olmalıdır.
- Millî politikada bağımsızlıktan asla ödün verilmemelidir.
- Misakımillî Kararları'na uygun olmalıdır.
- Türk kamuoyunu dikkate almalıdır.
- "Yurtta barış, dünyada barış" ilkesine dayanmalıdır.
- Uluslararası ilişkilerde eşitlik ilkesi benimsenmelidir.
- Uluslararası eşitlik prensibine uymalıdır.
- Başka devletlerin iç politikalarından ve yönetim sistemlerinden etkilenilmemelidir.
- Diplomaside, bilim ve teknoloji yol gösterici olmalıdır.
- Dış politika, gerçekçilik ve akli ön planda tutan ilkelere göre düzenlenmelidir.
- Dış politikada her zaman dünya konjonktürü göz önünde bulundurulmalıdır.

A B C D E

5. Mustafa Kemal Atatürk, askerî niteliklerinin yanı sıra diplomasiye olan hâkimiyeti ile de dikkat çekmiştir. Mantıklı oluşu, gerçekçiliği ve bağımsızlığa dayanan dış politika anlayışı Millî Mücadele Dönemi'nde ortaya çıkmaya başlamıştır. Atatürk Dönemi'nde oluşturulan Türk dış politikasının en önemli özelliği gerçekçilik üzerine kurulmuş olmasıdır. Atatürk "Her işin esas hedefine kısa ve kestirme yoldan varmak arzu edilmekle beraber; yolun, kabul edilebilir, mantıklı ve özellikle ilmi olması şarttır." ifadeleri ile dış politikada gerçekçilik ve mantıklılığa dikkat çekmiştir.

A B C D E

6. 13 Şubat 1925'te çıkan Şeyh Said İsyanı Türkiye'nin;

- I. ekonomi,
- II. güvenlik ve asayiş,
- III. millî sınır

unsurlarından hangilerini olumsuz etkilemiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

7. 1936 yılında imzalanan Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile Türkiye'nin aşağıdaki kazanımlardan hangisine sahip olduğu savunulamaz?

- A) Uluslararası Boğazlar Komisyonunun kurulmasını sağlamıştır.
B) Boğazların yönetimi ve savunulması Türkiye'ye bırakılmıştır.
C) Ticaret gemilerinin Boğazlardan geçişi Türkiye'nin güvenliğini tehlikeye düşürmemek şartıyla serbest bırakılmıştır.
D) Boğazlar üzerinde Türk hâkimiyeti sağlanmıştır.
E) Türkiye'nin Boğazlarda istediği kadar asker bulundurması kabul edilmiştir.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

8. İtalya'nın Habeşistan'ı işgal etmesi ve Orta Doğu'ya doğru yayılmacı bir siyaset izlemesi üzerine 8 Temmuz 1937'de imzalanan Sadabat Paktına Türkiye ile birlikte;

- I. Irak,
- II. İran,
- III. Afganistan

devletlerinden hangileri katılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

9. Atatürk'ün 1923 yılı Mart ayında çıktığı Adana gezisinde "Kırk asırlık Türk yurdu, düşman elinde kalmaz." diyerek duygularını ifade ettiği konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Musul Meselesi
B) Hatay Meselesi
C) Boğazlar Meselesi
D) Adana Demir Yolları Meselesi
E) Batum Meselesi

10. 1938 yılında kurulan Hatay Cumhuriyeti'nin ilk cumhurbaşkanı ve başbakanı aşağıdakilerden hangisinde birlikte verilmiştir?

	Cumhurbaşkanı	Başbakan
A)	Tayfur Sökmen	Abdurrahman Melek
B)	Abdurrahman Melek	Mustafa Kemal Atatürk
C)	Mustafa Kemal Atatürk	Sadık Ahmet
D)	Kâzım Karabekir	Tayfur Sökmen
E)	Sadık Ahmet	Abdülğani Türkmen

11. I. Doğu sınırının güvenliğini sağlama
II. İyi komşuluk ve dostluk ilişkileri kurma
III. Dünya barışına katkıda bulunma

1936'da kurulan Sadabat Paktı yukarıdakilerden hangilerini gerçekleştirmeye yöneliktir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve III
E) I, II ve III

6. Şeyh Said İsyanı, cumhuriyete ve Atatürk ilkelerine karşı yeni Türk devletinde çıkan ilk ayaklanmadır. Er-gani'nin Piran Köyü'nde başlayan isyan kısa sürede bölgeye yayılmış bölgede güvenlik ve asayiş sorunu oluşmuş (II), yeni kurulan devlet ekonomik ve siya-si olarak zor duruma düşmüştür (I). İngiltere Lozan Antlaşması'nda çözümü Türkiye ile İngiltere arasında ikili görüşmelere bırakılan Musul Meselesi'ni kendi le-hine çözmek için isyanı desteklemiştir. Çünkü zengin petrol kaynaklarına sahip Musul bölgesini kaybetmek istememiştir (II). Yaşanan olumsuzlukların da etkisiyle Misakımillî'de yer almasına rağmen Musul 1926 yılında yapılan Ankara Antlaşması ile İngiltere mandasındaki Irak'a bırakılmıştır (III). Bu durum, Misakımillî'den taviz verilmesine sebep olmuştur.

7. İtalya'nın saldırgan politikası ve Almanya'nın silahlanması Boğazların durumunu tehlikeye sokmuştur. İngiltere ile anlaşılan Türkiye, Sovyetler Birliği'nin de desteğini aldıktan sonra, Lozan Barış Antlaşması'nı imzalayan devletlere bir nota vererek Boğazlar konusunda şartların değiştiğini, bu nedenle Boğazların yönetiminin yeniden düzenlenmesi gerektiğini bildirmiş ve bir konferansın toplanmasını talep etmiştir. Bu istek üzerine düzenlenen konferansta Sovyetler Birliği ve İngiltere'nin de desteğiyle Türkiye'nin istediği kararlar alınmıştır. 20 Temmuz 1936'da konferansa katılan devletler arasında Montrö Boğazlar Sözleşmesi imzalanmıştır.

8. Sadabat Paketi 8 Temmuz 1937'de Türkiye, İran (II), Irak (I) ve Afganistan (III) arasında imzalanmıştır.

Sadabat Paketine göre; üye ülkeler birbirlerinin iç işleri-ne karışmamayı, ortak sınırlara saygı göstermeyi kabul etmişlerdir.

9. 20 Ekim 1921'de Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti ve Fransa arasında imzalanan Ankara Antlaşması ile Türkiye - Suriye sınırı çizilmişti. Hatay ise Fransa'nın denetiminde özel bir yönetim kurulması koşulu ile Fransa'ya verilmiştir. Mustafa Kemal Paşa, denetimler yapmak için Adana'ya bir gezi düzenlemiştir. Mustafa Kemal'in Adana'ya girişinde Hataylı genç bir kız, Ata'sına seslenerek "Bizi de kurtar!" diye bağirmiştir. Bunun üzerine Mustafa Kemal Paşa, Hatay'ı kastederek "Kırk asırlık Türk yurdu düşman elinde esir kalmaz." cevabını vermiştir. Bu cevabı ile Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Hatay konusundaki duyarlı ve kararlı tutumunu belirtmiştir. Fransa, Suriye'den çekilince Hatay önce bağımsız olmuş, 1939 ise Türkiye'ye bağlanmıştır.

10. Hatay Cumhuriyeti'nin ilk Cumhurbaşkanı Tayfur Sökmen, ilk Başbakanı Abdurrahman Melek, ilk Meclis Başkanı Abdülgani Türkmen'dir.

11. İtalya'nın 1935 yılında Habeşistan'ı işgali, Doğu Akdeniz ve Orta Doğu için büyük bir tehlike oluşturmaya başlamıştır. Türkiye Orta Doğu'da bulunan ülkelerin İtalyan yayılmacılığına karşı bir araya gelmelerine öncülük etmiş ve ilk olarak 2 Ekim 1935'te Cenevre'de bir toplantı düzenleyen Türkiye, İran ve Irak, bir savunma ve iş birliği paketi kurulmasını kararlaştırmıştır. Ancak antlaşmayı imzalayan ülkelere İran - Irak ve Türkiye - Irak arasında sınır sorunları vardı. Bu sorunların çözülmesinin ardından Türkiye, İran, Irak ve Afganistan arasında 8 Temmuz 1937'de Sadabat Paketi imzalanmıştır. Sadabat Paketine göre; üye ülkeler birbirlerinin iç işlerine karışmamayı, ortak sınırlara saygı göstermeyi kabul etmiştir (II). Bu pakitin imzalanmasıyla birlikte Türkiye'nin İran ve Irak sınırlarının güvenliği sağlanmıştır (I). Bu antlaşma ile dünya barışına üye devletler katkıda bulunmuştur (III).

12. Atatürk, dış politikasının temel ilkelerini ve amaçlarını şu sözlerle ifade etmiştir: "Millî siyaset dediğim zaman, kastettiğim mana ve anlam şudur: Millî sınırlarımız içinde, her şeyden evvel kendi kuvvetimize dayanıp varlığımızı koruyarak millet ve memleketin gerçek mutluluğuna ve bayındırlığına çalışmak, genel olarak erişilemeyecek hayalî emeller peşinde milleti uğraştırmamak ve zarara sokmamak, medeni dünyadan, medeni ve insani davranış ve karşılıklı dostluk beklemektir."

Buna göre Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Türk milletinin gücüne inanılmış ve Misakımillî'den asla taviz verilmemiştir.
- B) Bağımsızlık ve toprak bütünlüğünü korumaya öncelik vermiştir.
- C) Milletlerarası ilişkilerde eşitliğe dayanan dostluklar ve ittifaklar kurmuştur.
- D) Sorunları müzakere ederek diplomasi yoluyla çözme yöntemi benimsenmiştir.
- E) Milletin mutluluğu ve ülkenin bayındır hâle getirilmesi için çalışılmıştır.

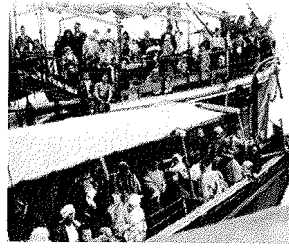
Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
I

13. ● Batı sınırının güvenliğinin sağlanması
● Yayılmacı devletlere karşı birliktelik oluşturulması
● Dostluk ve iyi komşuluk ilişkilerinin göz önünde bulundurulması
● "Yurtta barış, dünyada barış" ilkesinin hayat bulması

Bu kazanımların daha çok aşağıdakilerden hangisiyle ilgili olduğu savunulabilir?

- A) Musul Meselesi
- B) Balkan Antantı
- C) Sadabat Paktı
- D) Hatay Sorunu
- E) Yabancı Okullar Sorunu

14.

Yukarıdaki resimde 10 Haziran 1930 Antlaşması'na göre nüfus mübadelesi sırasında Yunanistan'dan Türkiye'ye göç eden Türkler gösterilmektedir.

Buna göre iki devlet arasında imzalanan 10 Haziran 1930 tarihii antlaşma ile doğum yerleri ve yerleşme tarihlerine bakılmaksızın;

- I. Batı Trakya Türkleri,
- II. İstanbul Rumları,
- III. İzmir Rumları

unsurlarından hangilerinin mübadele kapsamına girdiği savunulamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

15. **Sandler Raporu aşağıdaki sınırlardan hangisiyle ilgili olarak hazırlanmıştır?**

- A) Yunanistan sınırı
- B) Bulgaristan sınırı
- C) Suriye sınırı
- D) Irak sınırı
- E) İran sınırı

12. Atatürk'ün verilen sözünden "Misakımillî'den asla taviz verilmemiştir." yargısı çıkarılamaz. Çünkü Misakımillî'den Batum, Musul gibi yerler elden çıkarılarak taviz verilmiştir.

A B C D

14. Türkiye ile Yunanistan arasında 10 Haziran 1930 tarihinde yapılan anlaşmaya göre iki ülke arasında yerleştikleri tarihe bakılmaksızın İstanbul'da yaşayan Rumlarla Batı Trakya'da yaşayan Türklerin, nüfus değişiminin dışında tutularak yaşadıkları yerlerde kalmaları kabul edilmiştir. Bu çözüm aynı zamanda Türk - Yunan ilişkilerinin düzelmesinde ve ileride Balkan Paktının kurulmasında da önemli rol oynamıştır.

A B C D

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
I

13. Almanya ve İtalya'nın hızla silahlanarak Balkanlar ve Orta Doğu'ya yönelik saldırgan politikalar izlemesi, Balkan devletlerinin bir araya gelmesinde etken olmuştur. Türkiye ile Yunanistan arasında başlayan yakınlaşmaya daha sonra Yugoslavya ve Romanya da katılmıştır. Bu dört devlet ortak tehlikeye karşı Balkan Antantını imzalamıştır (9 Şubat 1934). Balkan Antantı ile üye devletlerin sınırları güvence altına alınmış, bölge barış ve güvenliğe kavuşmuştur. Diğer yandan Türkiye, dünya barışında önemli bir yere sahip olduğunu ortaya koymuştur. Aynı zamanda Bulgaristan dışındaki devletlerle olan batı sınırlarımızın güvenliğini sağlamıştır.

A B C D

15. Hatay Sorunu, Milletler Cemiyetine götürülmüş ve İsveç temsilcisi Sandler raportör olarak atanmıştır. Sandler hazırladığı raporda Hatay ve çevresinde Türk nüfusun fazla olduğunu belirtmiştir.

A B C D

1. Türkiye 1923 - 1932 yılları arasında dış politikasını aşağıdaki faaliyetlerden hangisine yönelik oluşturmuştur?

- A) Lozan'da çözilemeyen sorunların halledilmesi
- B) Boğazlar Sözleşmesi
- C) Sınır güvenliğine yönelik oluşumlar
- D) Uluslararası gerilimler
- E) Akdeniz'in güvenliği

2. Türkiye, 1928 yılında İsviçre'nin Cenevre şehrinde toplanması planlanan "Silahsızlanma Konferansı"na aşağıdaki devletlerden hangisinin daveti üzerine katılmıştır?

- A) İspanya
- B) İtalya
- C) İngiltere
- D) Sovyet Rusya
- E) Fransa

3. Türkiye ile Sovyet Rusya arasında 1925'te Dostluk ve Tarafsızlık Antlaşma-sı'nın imzalanmasında;

- I. Yabancı okullar,
- II. Musul,
- III. Mübadele

sorunlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

4. Türkiye, Osmanlı Devleti'nden kalan borçların ödemesini aşağıdakilerden hangisinden yararlanarak yeniden yapılandırmıştır?

- A) Hoover Moratoryumu
- B) Sandler Raporu
- C) Marshall Planı
- D) Balfour Deklarasyonu
- E) Truman Doktrini

5. I. Sadabat Paktının imzalanması
II. Milletler Cemiyetine üye olunması
III. Balkan Antantının imzalanması
IV. Akdeniz Paktının imzalanması
V. Briand - Kellog Paktının imzalanması

Yukarıdaki olayların kronolojik sıralaması aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) I - II - III - IV - V
- B) I - II - IV - III - V
- C) II - III - I - IV - V
- D) IV - I - II - III - V
- E) V - II - III - IV - I

1. Lozan Barış Antlaşması'ndan sonra Türkiye 1923 - 1932 yılları arasında Lozan'da çözülemeyen sorunların halledilmesine yönelik bir politika izlemeyi temel ilke edinmiştir.

2. 1928 yılında İsviçre'nin Cenevre şehrinde toplanması planlanan "Silahsızlanma Konferansı"na bizzat Sovyetler Birliği'nin davet etmesi üzerine Türkiye de katılmıştır.

3. Milletler Cemiyetinin Musul'u (II) Brüksel hattı ile İngilizlere bırakması sonucu Türkiye ile Sovyet Rusya dostluk ve tarafsızlık anlaşması imzalamıştır. Batıya karşı doğu denge unsuru olarak kullanılmıştır.

4. Lozan Antlaşması'nda Osmanlı borçları alacaklı devletler arasında paylaştırılmış çoğunluğunu Fransa'nın alacaklı olduğu borçların 1929 Ekonomik Krizi nedeniyle ödenmesi zorlaşmıştır. 1933'te ABD Başkanı Hoover bir moratoryum yayımlayarak borçların ödenmesi konusunda yeni bir plan oluşturmuştur. Türkiye de bu moratoryumdan yararlanarak borçlarını yeniden yapılandırmıştır.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

5. Briand - Kellog Paktının imzalanması - 1929 (V) Milletler Cemiyetine üye olunması - 1932 (II) Balkan Antantının imzalanması - 1934 (III) Akdeniz Paktının imzalanması - 1936 (IV) Sadabat Paktının imzalanması - 1937 (I)

6. Atatürk'ün "İnsan mensup olduğu milletin varlığını ve saadetini düşündüğü kadar, bütün dünya milletlerinin huzur ve refahını düşünmeli ve kendi milletin mutluluğuna ne kadar kıymet veriyorsa bütün dünya milletlerinin mutluluğuna hizmet etmeye elinden geldiği kadar çalışmalıdır..." ifadeleri ile Türk dış politikasının;

- I. eşitlik,
- II. karşılıklılık,
- III. barışçılık

esaslarından hangilerine dayandırılması gerektiğini vurguladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

8. I. Lozan'dan kalan konularda barışçı bir siyaset izlemesi
II. Komşularıyla iyi ilişkiler kurması
III. Briand - Kellog Paktını imzalaması

Türkiye'nin Milletler Cemiyetine davet edilmesinde yukarıdakilerden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

9. Türkiye'nin Milletler Cemiyetine üye olmasını aşağıdaki devletlerden hangisi teklif etmiştir?

- A) Yunanistan
- B) İspanya
- C) Bulgaristan
- D) İngiltere
- E) Fransa

7. Türkiye kendisine dostça yaklaşan ülkelerle iyi ilişkiler geliştirmiş ancak düşmanca tavır sergileyen ülkelere gerekli karşılığı vermekten çekinmemiştir.

Buna göre Türk dış politikasında aşağıdaki ilkelerden hangisine önem verildiği söylenebilir?

- A) Barış
- B) Mütakabiliyet
- C) Dünya Kamuoyu
- D) Gerçekçilik
- E) Dostluk

10. Lozan Antlaşması'ndan sonra Türkiye, sınırlarını;

- I. Sadabat Paktı,
- II. Balkan Antantı,
- III. Briand - Kellog Paktı

oluşumlarından hangileriyle güvence altına almaya çalışmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

6. Atatürk, hiçbir devletin yönetim biçimine ya da dış politikasına karışmamış ve aynı şekilde Türkiye'nin rejimine ve politikasına saygı gösteren devletlerle siyasal, sosyal ve ekonomik ilişkilerin kurulmasını esas almıştır. Atatürk "İnsan mensup olduğu milletin varlığını ve saadetini düşündüğü kadar, bütün dünya milletlerinin huzur ve refahını düşünmeli ve kendi milletinin mutluluğuna ne kadar kıymet veriyorsa bütün dünya milletlerinin mutluluğuna hizmet etmeye elinden geldiği kadar çalışmalıdır..." ifadeleri ile dış politikada eşitlik (I), karşılıklılık (II) ve barışçılık (III) unsurlarının önemini vurgulamıştır.

8. Türkiye'nin Lozan Antlaşması'ndan kalan sorunları çözmede barışçı bir yol takip etmesi (I), komşularıyla iyi ilişkiler kurması (II) ayrıca savaşı hukuken yasaklayan Briand - Kellog Paktını imzalaması (III) Milletler Cemiyetinin dikkatini çekmiş ve birliğe Türkiye'nin de katılması için davet etmiştir. İspanya'nın daveti Yunanistan'ın da desteği ile Türkiye 1932 yılında cemiyete üye olmuştur.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

9. Türkiye, Milletler Cemiyetine İspanya'nın teklifi ve Yunanistan'ın desteği ile girmiştir.

7. Atatürk, milletin varlığını sürdürebilmesi için tam bağımsızlığı her şeyin üzerinde tutmuştur. Türk milletinin on yıldan fazla süren savaşlar nedeniyle yaptığı fedakârlıkları, yaşadığı kayıpları ve dayanma gücünü dikkate alarak adımlar atmıştır. Türkiye kendisine dostça yaklaşan ülkelerle iyi ilişkiler geliştirmiş ancak düşmanca tavır sergileyen ülkelere gerekli karşılığı vermekten çekinmemiştir. Uluslararası hukuka bağlı kalarak sorunları mütekabiliyet (karşılıklılık) esasına dayalı olarak çözmeği amaçlamıştır.

10. Türkiye 1934'te imzalanan Balkan Antantı ile batı sınırını (II); 1937'de imzalanan Sadabad Paktı ile doğu sınırını (I) güvenlik altına almaya çalışmıştır. Briand - Kellog Paktı ise savaşı yasaklayan uluslararası bir oluşumdur. Bununla sınırlardan daha çok dünya barışına katkıda bulunulmuştur.

11. Tarih: 20 Temmuz 1936

Yer: İsviçre'nin Montrö şehri

Taraflar: Türkiye, Bulgaristan, Fransa, İngiltere, Japonya, Romanya, Sovyetler Birliği, Yugoslavya ve Yunanistan

Alınan Kararlardan bazıları: Boğazlar Komisyonu kaldırılmıştır. Boğazların savunması Türkiye'ye bırakılmıştır. Boğazlardan geçiş, Türkiye ile Karadeniz'de kıyısı olan devletlerin güvenliğini tehdit etmeyecek şekilde düzenlenmiştir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Türkiye, Boğazlarda hâkimiyeti ele geçirmiştir.
- B) Montrö Boğazlar Sözleşmesi'ni yayımlacı amaç taşıyan İtalya asla imzalamamıştır.
- C) II. Dünya Savaşı öncesi Türkiye ulusal güvenliğini sağlamaya çalışmıştır.
- D) II. Dünya Savaşı öncesi Türkiye'nin jeopolitik ve jeostratejik önemi artmıştır.
- E) Karadeniz'e kıyısı olan devletlerin güvenlikleri de ön plana alınmıştır.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

12. Musul'un İngiltere mandası altındaki Irak'a bırakılması kararını veren uluslararası kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Milletler Cemiyeti
- B) Birleşmiş Milletler
- C) Avrupa Birliği
- D) Avrupa Konseyi
- E) Avrupa Parlamentosu

- 13. I. Balkan Antantı
- II. Sadabat Paktı
- III. Akdeniz Paktı

Atatürk Dönemi'nde Türkiye'nin yukarıdaki oluşumlardan hangilerinin kurulmasına öncülük yaptığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

- 14. I. Akdeniz Paktı
- II. Nyon Paktı
- III. Balkan Paktı

Türkiye, Atatürk Dönemi'nde yukarıdaki oluşumlardan hangilerine Akdeniz'in güvenliğini sağlamak için katılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

15. Aşağıdaki antlaşmalardan hangisi ile Fransa, Hatay'ın Türkiye'ye katıldığını onaylamıştır?

- A) 1921 Ankara Antlaşması
- B) 1926 Ankara Antlaşması
- C) 1939 Ankara Antlaşması
- D) 1963 Ankara Antlaşması
- E) 1980 Ankara Antlaşması

11. Montrö Boğazlar Sözleşmesi'ne İtalya ilk başta karşı çıkmış fakat bir yıl sonra antlaşmayı imzalamıştır.

13. Türkiye 1934'te imzalanan Balkan Antantına (I), 1937'de imzalanan Sadabat Paktına (II) öncülük yapmış ve bölgede iyi ilişkiler kurulmasına yardımcı olup, sınırları karşılıklı olarak güvence altına almıştır. Akdeniz Paktı, İngiltere'nin öncülüğünde toplanmıştır.

14. Akdeniz Paktı, 1936 yılında İngiltere, Türkiye, Yugoslavya ve Yunanistan arasında imzalanmıştır. İmzalanmasında İtalya'nın Akdeniz'de uyguladığı tehditkâr politika etkili olmuştur (I).

Nyon Paktı, 1937'de imzalanmıştır. Bu paktta Türkiye'yi Tevfik Rüştü Aras temsil etmiştir. Pakt ile İngiltere ve Fransa'nın Akdeniz'de güvenliği sağlaması öngörülmüştür (II).

Balkan Paktı 1955'te Atatürk Dönemi'nden sonra imzalanmıştır.

12. Lozan Konferansı'nda Musul konusu İngiltere ile Türkiye arasındaki ikili görüşmelere bırakılmıştır. İki devlet Haliç Konferansı'nda konuyu görüşmüş fakat bir sonuç alamamıştır. Bunun üzerine Türkiye konuyu Milletler Cemiyetine götürmüştür. Türkiye'nin henüz üyesi olmadığı bu oluşum İngiltere'nin etkisinde kalarak Musul'u Irak'a bırakmıştır. Türkiye o sıralar iç politikada uğraşmak zorunda kaldığı Şeyh Said İsyanı nedeniyle de Musul'u kaybetmiştir.

15. Hatay Millet Meclisi 23 Haziran 1939'da gerçekleştirdiği toplantı ile ana vatana katılma kararı almış ve aynı gün Fransa, Türkiye ile imzaladığı Ankara Antlaşması ile Hatay'ın Türkiye'ye katıldığını onaylamıştır. 23 Temmuz 1939'da Hatay ana vatana katılmıştır.

1. Japonya'da Meiji Restorasyonu'yla birlikte aşağıdakilerden hangisinde değişiklik olduğu söylenemez?

- A) İlik kez gazete yayımlanmıştır.
- B) Giyim kuşamda Batı örnek alınmıştır.
- C) Demir yolları yapılmıştır.
- D) Şoguniuk kurulmuştur.
- E) Kadın - erkek herkese ilköğretim zorunluluğu getirilmiştir.

2. 1929 Dünya Ekonomik Buhranı aşağıdaki ülkelerden hangisinde başlamıştır?

- A) ABD
- B) İngiltere
- B) Rusya
- D) Almanya
- E) İtalya

3. Dünyada Kara Perşembe olarak adlandırılan ekonomik krizin yaşanmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Radyonun icat edilmesi
- B) Üretim - tüketim dengesizliği
- C) Sanayileşme
- D) Ham madde kıtlığı
- E) Teknolojik gelişmeier

4. i. Başkurt Özerk Cumhuriyeti'nin kurulmasında aktif görev almıştır.
ii. 1921'de Türkistan Milli Birliğinin başına getirilmiştir.
III. 1939'da İstanbul Üniversitesinde Umumi Türk Tarihi Kürsüsünü kurmuştur.

Hakkında bazı bilgilerin verildiği Türk aydını aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Zeki Velidî Togan
- B) Yusuf Akçura
- C) Mehmet Emin Resulzade
- D) İsmail Gaspirai
- E) Ziya Gökaip

5. Önceden kendilerini yöneten devletlerin yönetiminden kurtulan ve kendi kendini yönetmeye muktedir olmayan halkların yaşadığı topraklar uluslararası alanda aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilmiştir?

- A) Manda rejimi
- B) Vassal rejimi
- C) Özerk rejimi
- D) Bağımlı rejimi
- E) Federal rejimi

6. I. Dünya Savaşı sonunda toplanan Paris Barış Konferansı'nda aşağıdaki devletlerden hangisiyle bir barış antlaşması yapıldığı söylenemez?

- A) Osmanlı Devleti
- B) Almanya
- C) Avusturya
- D) Macaristan
- E) Bulgaristan

7. I. Fransız İhtilali
II. Sanayi Devrimi
III. Monroe Doktrini

Bolşevik İhtilali'nin yaşanmasında yukarıdakilerden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

8. Ünlü Scaia Nutku'nda "Her şey deviet içinde ve devlet içindir, hiçbir şey devlet dışında ve başka bir şey için değildir. Birey devletie uyumlu oduğu ölçüde önemlidir." diyerek faşizm ideolojisini özetleyen lider aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Adolf Hitler
- B) Benito Mussolini
- C) Vladimir Lenin
- D) Francisco Franco
- E) Josef Stalin

1. Japonya'da 1868'de tahta çıkan İmparator Mutsuhito (Mutsuhito), Şoguniuğu yıkmış, Batı kütürüne açık aydınardan oluşan bir hükümet kurmuştur. Bu hükümet "Meiji (Aydınlanma) Restorasyonu" adı verilen reform hareketlerini başlatmıştır. Japonya'da Meiji Restorasyonu'yla birlikte;

- Şogunluk yıkılmış, Avrupa tarzı hükümet kurulmuş, hukukta Alman modeline dayalı bir anayasa oluşturulmuştur.
- Eğitim alanında kadın - erkek herkese ilköğretim zorunluluğu getirilmiş, okuma - yazma oranı yükselmiştir.
- İlk kez gazete yayımlanmıştır.
- Demir yolları yapılmıştır.
- Giyim kuşamda Batı örnek alınmıştır.
- Avrupalı uzmanlardan yararlanılarak modern ordu ve donanma kurulmuştur. Hem silah satın alınmış hem de yerli bir silah sanayisi kurulmuştur.
- Yüzlerce fabrika kurulmuştur. Özellikle demir çelik sanayisi ve gemi yapıcılığı gelişmiş, ayrıca tekstil sanayisi de çağdaşlaştırılmıştır.
- Çağdaş bankacılık sistemi geliştirilmiştir.

A B C D E

2. ABD'de başlayıp tüm dünyaya yayılan 1929 Dünya Ekonomik Buhranı 1930'lar boyunca da devam etmiştir. Özellikle, sanayileşen ülkelerde bu buhranın etkileri daha yıkıcı olmuştur.

A B C D E

3. 1929 Ekonomik Buhranı, dar anlamıyla 24 Ekim 1929'da New York Borsası'nın çökmesidir (Kara Perşembe). Geniş anlamıyla ise kredi sistemiyle varlığını sürdüren ekonomide fazla üretimden kaynaklanan üretim - tüketim dengesizliğidir.

A B C D E

4. Başkurtların millî mücadelesinin sembol ismi olan Ahmet Zeki Velidî Togan, 10 Aralık 1890'da doğmuştur. Yükseköğrenimini Kazan ve Ufa şehirlerinde tamamlamıştır. 1909 yılında "Türk Tarihi ve Arap Edebiyatı Tarihi Muallimi" olmuştur. 1917 Ekim Devrimi'nden sonra siyasete atılmıştır. Başkurt Özerk Cumhuriyeti'nin kurulmasında aktif görev alıp kısa bir süre sonra devlet başkanı olmuştur. 1921'de Türkistan Millî Birliğinin başına getirilmiştir. 1925'te Türkiye'ye gelmiştir. 1939'da İstanbul Üniversitesinde Umumi Türk Tarihi Kürsüsünü kurmuş ve ordinaryüs profesör olmuştur.

A B C D E

5. Manda rejimi, önceden kendilerini yöneten devletlerin yönetiminden kurtulan ve kendi kendini yönetmeye muktedir olmayan halkların yaşadığı topraklar için kullanılmıştır.

A B C D E

6. Paris Barış Konferansı'nda I. Dünya Savaşı sonunda Osmanlı Devleti dışında yenilen devletlerle yapılan barış antlaşmaları imzalanmıştır. Osmanlı Devleti'nin barış antlaşması 2 yıl geç imzalanmıştır.

A B C D E

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

7. Rusya'da 7 Kasım 1917'de gerçekleşen Bolşevik İhtilali; kendisinden önceki iki büyük devrimden, Fransız Devrimi (I) ve Sanayi Devrimi'nden (II) etkilenmiştir. Marksistler, Fransız Devrimi'nin amacı olan eşitlik, özgürlük ve kardeşlik idealinin burjuva sınıfının egemenliğindeki kapitalist sistemle gerçekleşmeyeceğini ancak işçi sınıfının egemenliğindeki sosyalizmle mümkün olacağını savunmuştur. Batı Avrupa'daki sol partiler, sosyalizmin demokratik yolla gerçekleşeceğini; Rusya'daki Bolşevikler ise sosyalizmin bir ayaklanma yoluyla gerçekleşeceğini ileri sürmüşlerdir. Bolşevikler, Lenin önderliğinde gerçekleşen Sovyet Devrimi'yle sosyalizmi uygulamaya çalışmışlardır.

A B C D E

8. "Duçe" lakaplı Benito Mussolini, 1924 seçimlerinde büyük çoğunluğu sağladıktan sonra diktatörlüğünü ilan etmiştir. Mussolini, dış siyasette "Bizim Deniz" (Mare Nostrum) yani Akdeniz'de Roma İmparatorluğu'nu yeniden canlandırma projesini uygulamaya koymuştur. Mussolini ünlü Scala Nutku'nda "Her şey devlet içinde ve devlet içindir, birey devletle uyumlu olduğu ölçüde önemlidir" diyerek faşizm ideolojisini özetlemiştir. Aşırı milliyetçiliği esas alan faşizm, temelde liberalizm ve sosyalizme tepki olarak yayılma alanı bulmuş, İtalya'da belli oranda başarı sağlamıştır. Faşist rejim, İtalya'da 1943'e kadar yönetimde kalarak etkili olmuştur.

A B C D E

9. Monroe Doktrini ile Yalnızlık Politikası'nı ülkesinde uygulayan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) ABD
- B) Almanya
- C) Fransa
- D) İtalya
- E) İngiltere

10. I. Radyo
II. Sinema
III. Televizyon

XX. yüzyılın başlarında yukarıdakilerden hangileri propaganda aracı olarak kullanılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

11. Sovyet Rusya'da Lenin'in ölümünden sonra iktidara gelen ve 1953 yılına kadar bu ülkeyi yöneten devlet başkanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Stalin
- B) Brejnev
- C) Gorbaçov
- D) Putin
- E) Troçki

12. Sovyet Devrimi'nden önce Çarlık Rusya'sına karşı Orta Asya, Kafkas ve Kırım Türklerinin yaptığı harekete verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dumacı Hareketi
- B) Basmacı Hareketi
- C) Kuvvacı Hareketi
- D) Turancılık Hareketi
- E) Bolşevik Hareketi

13. Aşağıdakilerden hangisi ile İngiltere, Filistin'de Yahudilere yurt kurma sözü vermiştir?

- A) Londra Antlaşması
- B) Sykes Picot Antlaşması
- C) Mc Mahon Antlaşması
- D) Baifour Deklarasyonu
- E) İstanbul Antlaşması

14. 1920'de toplanan San Reme Konferansı'nda;

- I. Suriye,
- II. Irak,
- III. Filistin

devletlerinden hangilerinde Fransa'nın manda rejiminin kurulmasına karar verilmiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

15. I. Dünya Savaşı'ndan sonra Irak, Filistin ve Ürdün devletlerinde aşağıdaki devletlerden hangisinin mandater yönetimi kurulmuştur?

- A) Almanya
- B) Fransa
- C) İngiltere
- D) İtalya
- E) ABD

9. Monroe Doktrini ABD Başkanı James Monroe'nun 1823'te belirlediği temel dış politikadır. Buna göre ABD; Avrupalıların arasındaki sorunlara, savaşıara, politika- iara karışmayacaktır. Buna karşılık herhangi bir Avrupa ülkesi de Amerika kıtasındaki ülkelere karışmayacaktır. Avrupa ülkelerinin Amerika'daki herhangi bir sömürge- ciilik girişimine ABD izin vermeyecektir.

A B C D

10. Propaganda, bir bireyin ya da grubun başka bireylerin veya grupların tutumlarını belirleyerek bu tutumları ken- di amaçları doğrultusunda biçimlendirmek ve kontrol altında tutmak için yaptıkları bilinçli çalışmalardır. Sa- nayı Devrimi ve teknolojinin gelişmesiyle propaganda toplumları etkileyen büyük bir güce sahip olmuştur. XX. yüzyılın başlarında önce sinema (I) sonra da rad- yo (ii) propaganda amaçlı kullanılmıştır. Televizyon ise XX. yüzyılın ortalarından itibaren yaygınlaşmaya başlamıştır.

A B C D

11. 1924'te Lenin'in ölümüyle iktidar mücadelesini kazanan Joseph Stalin, 1953'e kadar SSCB'nin başkanlığını yapmıştır.

A B C D

12. Basmacı sözcüğü, baskın yapan anlamındadır. Bas- macı hareketi ise Sovyet Devrimi'nden önce Çarlık Rusya'sına karşı Orta Asya, Kafkas ve Kırım Türklerinin yaptığı harekete verilen addır. Bu hareket devrimden sonra da devam etmiş 1930'lu yıllarda sona ermiştir. Enver Paşa etkili isimierindendir.

A B C D

13. Balfour (Balfor) Dekiarasyonu ile İngiltere, 1917'de Filistin'de Yahudilere yurt sözü vermiştir.

A B C D

14. İtilaf Devletleri, I. Dünya Savaşı'ndan sonra Osmanlı topraklarını paylaşmak için Nisan 1920'de San Remo Konferansı'nı toplanmıştır. Konferansta, Arap devletie- rinde İngiltere ve Fransa'nın manda rejimleri kurması karara bağlanmıştır. Suriye (I) ve Lübnan Fransa'nın; Irak, Ürdün ve Filistin İngiltere'nin mandasına verilmiş- tir. İngiltere daha önceden işgal etmiş olduğu Mısır ve Kıbrıs'ı resmen kendisine bağlamıştır.

A B C D

15. I. Dünya Savaşı'ndan sonra Arap devletlerinde İngiltere ve Fransa'nın manda rejimleri kurması karara bağlan- mıştır. Suriye ve Lübnan Fransa'nın; Irak, Ürdün ve Filistin İngiltere'nin mandasına vermiştir.

A B C D

1. 1904 - 1905 yıllarında Çin topraklarında nüfuz alanı için savaşan devletler aşağıdakilerden hangisidir?

A) ABD - Rusya
B) İtalya - Rusya
C) Japonya - Rusya
D) Almanya - Rusya
E) Fransa - Rusya

2. I. Osmanlı Devleti
II. Fransa
III. İngiltere

I. Dünya Savaşı sonunda Almanya, tamirat borcu adı altında yukarıdaki devletlerden hangilerine savaş tazminatı ödemiştir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

3. Alexander Fleming, 1929'da aşağıdakilerden hangisini keşfederek dünya tarihindeki yerini almıştır?

A) Helikopter
B) Nükleer proton
C) İnsülin
D) Penisilin
E) Nötron

4. Taylorizm yöntemi XX. yüzyılın başında aşağıdaki devletlerden hangisinde ortaya çıkmıştır?

A) ABD
B) Rusya
C) Almanya
D) Fransa
E) İngiltere

5. General Francisco Franco, aşağıdaki devletlerden hangisinde yaşanan iç savaşı bazı Avrupa ülkelerinin de desteği ile kazanarak 1975'e kadar ülkeyi totaliter bir rejimle yönetmiştir?

A) İspanya
B) Fransa
C) İtalya
D) Portekiz
E) Japonya

6. XVIII. yüzyılda Çarlık Rusyası'nın Kafkasya'yı istilasına karşı ortaya çıkan dinî ve millî direnişi; Ruslar "Müridizm Hareketi", Müslümanlar "Gazavât" olarak adlandırmıştır.

Farklı dillerin konuşulduğu, farklı etnik kökene sahip halkların bulunduğu Kuzey Kafkasya'nın bağımsızlığını hedefleyen tasavvuf kökenli bu siyasi hareket aşağıdakilerden hangisiyle özdeşleşmiştir?

A) Şeyh Şamil
B) Ahmet Zeki Velidî Togan
C) Mehmet Emin Resuizade
D) Enver Paşa
E) Yusuf Akçura

1. Çin toprakları, Rusya ile Japonya arasında mücadele alanı durumuna gelmiş, bu mücadeleye 1904 - 1905 Japon - Rus Savaşı'na yol açmıştır. Bu savaşı kazanan Japonya, Kore'yi yeniden topraklarına katmış, ayrıca Mançurya'da da ayrıcalıklar elde ederek nüfuz alanı oluşturmuştur.

2. I. Dünya Savaşı sonunda Almanya tamirat borcu adı altında Fransa (II) ve İngiltere'ye (III) savaş tazminatı ödemiştir.

3. Alexander Fleming, 1929'da penisilini keşfetmiş ve dünya tarihindeki yerini bu önemle bulmuş ve almıştır.

4. Adını Amerikalı mühendis F.W. Taylor'dan alan ve ABD'de ortaya çıkan Taylorizm'de fabrika işçisine yalnızca belirli hareketi itina ile yapmak düşmüştür; işçilerin yapması gereken hareketler ve bunların süreleri dakika hatta saniyelere göre belirlenmiştir. Bu durumun ve I. Dünya Savaşı'nın etkisiyle artan üretim, verimlilik ve kâr oranları özellikle Amerika'da olağanüstü düzeye ulaşmıştır.

5. İspanya'da 1936 - 1939 yılları arasında sürececek olan ve Avrupa devletlerinin de karıştıkları bir iç savaş başlamıştır. Bu savaşta Fransa ve Sovyetler Birliği ideolojik olarak kendilerine yakın gördükleri cumhuriyetçileri, Almanya ve İtalya ise milliyetçileri desteklemiştir. İngiltere ise Avrupa çapında bir savaşa yol açabileceği kaygısı ve İngiliz kamuoyunun baskısından çekinerek tarafsız kalmıştır. Dünyanın dört bir yanından 35.000 kadar gönüllü, cumhuriyetçilerin yanında savaşmışsa da özellikle İtalya'nın Franco'ya 100.000 kişilik bir ordu yardımı ve Almanya'nın silah desteğiyle Franco 1939'da Madrid'i ele geçirerek İspanya'nın tamamına egemen olmuş ve 1975'e kadar sürececek yeni bir totaliter rejim kurmuştur.

6. XVIII. yüzyılda Çarlık Rusyası'nın Kafkasya'yı istilasına karşı ortaya çıkan Gazavat Hareketi Şeyh Şamil ile özdeşleşmiştir.

7. Türkiye Cumhuriyeti'nin Milletler Cemiyetindeki ilk temsilcisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cemal Hüsnü Taray
- B) Tefik Rüştü Aras
- C) Celal Bayar
- D) Recep Peker
- E) Ali Fuat Cebesoy

8. I. Almanya
II. Rusya
III. Fransa

Yukarıdakilerden hangilerinin İtilaf Bloku'nda yer aldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

9. I. Dünya Savaşı başlamadan önce İttifak Bloku'nda olan İtalya'nın savaş devam ederken İtilaf Bloku'na geçmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Batı Anadolu'nun vadedilmesi
- B) Siyasal birliğini geç tamamlaması
- C) Sömürgecilik yarışına girmesi
- D) Trablusgarp'ı işgal etmesi
- E) Kendisine On İki Ada'nın verilmesi

10. Temel neden, bir tarihsel olayın uzun sürede oluşan nedenidir. Yakın neden ise temelde olması kaçınılmaz olayı, hızlandıran nedendir. Bir başka deyişle yakın neden, doğrudan nedendir.

Buna göre I. Dünya Savaşı'nın başlamasında;

- I. Fransız İhtilali,
- II. Sanayi Devrimi,
- III. Avusturya - Macaristan veliahtı Ferdinand'ın öldürmesi

gelişmelerinden hangisinin temel neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

11. Osmanlı Devleti, I. Dünya Savaşı sırasında Erzincan Antlaşması'nı imzalayarak aşağıdaki devletlerden hangisi ile savaş durumuna son vermiştir?

- A) ABD
- B) Rusya
- C) İngiltere
- D) Fransa
- E) Almanya

12. Özel mülkiyete dayalı kapitalist sistem yerine, ortak mülkiyete ve servetin gereksinime göre bölüştürülmesine dayalı yaşamı amaçlayan toplumsal, ekonomik ve siyasi ideoloji aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Komünizm
- B) Nasyonal sosyalizm
- C) Faşizm
- D) Müridizm
- E) Kübizm

7. Türkiye, Milletler Cemiyetine 1932 yılında katılmıştır ve cemiyetteki ilk temsilcisi Cemal Hüsnü Taray'dır.

A B C D E

8. Almanya'ya karşı sömürgelerini korumak isteyen İngiltere ile Fransa (III), Balkanlarda Panslavizm politikasıyla yayılmak isteyen Rusya'yı (II) da yanlarına alarak 1907'de "Üçlü İtilaf Bloku"nu kurmuşlardır.

A B C D E

9. Savaşın başında İtalya, kendisine Batı Anadolu'nun vadedilmesi üzerine İtilaf Bloku'na geçmiştir.

A B C D E

10. I. Dünya Savaşı'nın nedenleri, temei (genel) ve yakın (özel) nedenler olmak üzere iki başlıktan oluşur. Sanayi Devrimi'nin yoi açtığı pazar - ham madde rekabeti (II) I. Dünya Savaşı'nın temel nedenlerinden biridir. I. Dünya Savaşı'nın temel nedenlerinden bir diğeri ise Fransız Devrimi'nin bir sonucu olarak ortaya çıkan ulusçuluk (milliyetçilik) akımıdır (I).

A B C D E

11. Rusya'da Çarlık rejimini yıkan Bolşeviklerin kurduğu Sovyet Hükûmeti, 18 Aralık 1917'de Erzincan Ateşkes Antlaşması'yla Osmanlı Devleti ile savaş durumunu sona erdirmiştir.

A B C D E

12. Komünizm; özel mülkiyete dayalı kapitalist sistem yerine sınıfsız, ortak mülkiyete ve servetin gereksinime göre bölüştürülmesine dayalı yaşamı amaçlayan toplumsal, ekonomik ve siyasi bir ideolojidir. Karl Marx ve Friedrich Engels'in Komünist Kongre'de verilen görev üzerine yazdıkları Komünist Parti Manifestosu ile komünist ideolojinin kuralları ortaya konulmuştur. Manifesto, 1872'de Komünist Manifesto şeklinde değiştirilerek yayımlanmış ve dünyaya ilan edilmiştir.

A B C D E

13. • i. Dünya Savaşı'nda yenilen devletlerle yapılacak barış antlaşmalarını hazırlamak, böylece savaş sonrası dünya düzenini yeniden kurmak

- Osmanlı Devleti'nin topraklarını yeniden paylaşmak

Bu amaçları gerçekleştirmek için toplanan konferans aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Paris Konferansı
B) Lozan Konferansı
C) Hain Konferansı
D) İstanbul Konferansı
E) Londra Konferansı

15. 1937'de Alman ve İtalyan savaş uçakları Kuzey İspanya'daki Guernica kasabasını bombalayıp çoğu kadın ve çocuklardan oluşan iki bine yakın kişiyi katletmişlerdir.

Bu olayı Guernica tablosuyla tüm dünyaya duyuran ünlü ressam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Andy Warhol
B) Saivador Dali
C) Pablo Picasso
D) Frida Kahlo
E) Roy Lichtenstein

- Y
A
R
G
I
Y
A
Y
I
N
E
V
I
16. Avrupa ülkeleri arasındaki ilişkilerin normalleştir-
meyi amaçlayan Locarno Antlaşması'nı;

- I. Sovyet Rusya,
II. Fransa,
III. Almanya

devletlerinden hangileri imzalamıştır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

14. Aşağıda Paris Barış Konferansı'na katılan devletler ve bu devletlerin temel beklentileri verilmiştir.

Bu eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) ABD: Milletler Cemiyetinin kurulmasını sağlamak, Monroe Doktrini'ne geri dönmek
B) Fransa: Almanya'nın Avrupa dengesini bir daha bozmamasına yönelik önlemler almak
C) İngiltere: Almanya'nın sömürgelerini ele geçirmek, Orta Doğu'da manda rejimleri kurmak
D) Almanya: Avusturya ve Anadolu'dan toprak almak, Akdeniz'de egemen güç olmak
E) Japonya: Çin'den toprak almak ve Uzak Doğu'daki Alman sömürgelerini ele geçirmek

17. 1933 ve 1936'da Amerikan petrol şirketi Aramco'ya petrol ayrıcalıkları vererek ABD'nin bölgeye girmesine neden olan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Libya
B) Suudi Arabistan
C) Irak
D) İran
E) Kuveyt

13. 18 Ocak 1919'da Paris'te toplanan konferansın iki önemli amacı vardı:

- I. Dünya Savaşı'nda yenilen devletlerle yapılacak barış antlaşmalarını hazırlamak, böylece savaş sonrası dünya düzenini yeniden kurmak
- Osmanlı Devleti'nin topraklarını yeniden paylaşmak

Konferansa otuz iki devlet katılmış ancak alınan kararlara; İngiltere, ABD, Fransa, İtalya ve Japonya egemen olmuştur. Bu devletlerin içinde de İngiltere ve Fransa daha etkili olmuştur.

15. İspanya'nın Maiaga şehrinde doğan Pablo Picasso, XX. yüzyılın en önemli ressam ve heykeltıraşlarından. Kübizm akımının kurucularındandır. En tanınmış eseri Guernica'dır. Bu tablo günümüzde savaş karşıtı resimlerin en önde gelenlerinden biri olarak kabul edilir. Resimdeki insan ve hayvan figürlerindeki acı ve hüznün savaşa duyulan nefreti anlatmaktadır.

16. Locarno Antlaşması, Fransa'nın (II) Almanya'nın (III) Versay'la çizilen sınırlara uymayacağını düşünmesi, Almanya'nın ise tamirat borçları nedeniyle Fransa ile iyi ilişkiler kurmak istemesi neticesinde, 1 Aralık 1925'te Fransa, İngiltere, Belçika, Almanya, Polonya ve Çekoslovakya arasında imzalanmıştır. Sovyet Rusya bu antlaşmayı imzalamamıştır. Ayrıca Locarno Antlaşması'nda Türkiye yoktur.

14. Paris Barış Konferansı'na katılarak Avusturya ve Anadolu'dan toprak almak, Akdeniz'de egemen güç olmak amacıyla olan devlet Almanya değil, İtalya'dır.

17. Suudi Krallığı'nın Avrupa'dan yardım almadan kurulması, sömürge olmasını engellemiş ve petrol nedeniyle zenginleşmiştir. Suudi Arabistan'ın 1933 ve 1936'da Amerikan petrol şirketi Aramco'ya (Arabian - American Oil Company) petrol ayrıcalıkları vermesiyle ABD bölgeye girmiştir. ABD ile ilişkileri II. Dünya Savaşı yıllarında ve sonrasında güçlenerek devam etmiştir.

1. I. Hayat Sahası
II. Bizim Deniz
III. Ortak Refah Alanı

II. Dünya Savaşı öncesinde ve savaş sırasında yukarıdaki politikaları savunan devletler aşağıdakilerden hangisinde doğru şekilde eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A)	İtalya	Almanya	Japonya
B)	Almanya	İtalya	Japonya
C)	Japonya	Almanya	İtalya
D)	Almanya	SSCB	İtalya
E)	SSCB	İtalya	Almanya

2. Aşağıdakilerden hangisi Atlantik Bildirisi'nin maddelerinden biri değildir?

- A) Toprak genişlemelerine karşı çıkılacaktır.
B) Doğal kaynaklardan yararlanmada eşitlik sağlanacaktır.
C) Tüm devletler için barış ve güvenlik sağlanacaktır.
D) Açık denizlerde seyir özgürlüğü olacaktır.
E) Mihver Devletler'le kayıtsız şartsız teslim olana kadar mücadele edilecektir.

3. Maginot Hattı aşağıdaki Avrupa devletlerinden hangisi tarafından oluşturulmuştur?

- A) Fransa
B) Almanya
C) İtalya
D) SCBB
E) İngiltere

4. I. İtalya'nın Kuzey Afrika Cephesi'ni açması
II. Almanya'nın Polonya'ya saldırması
III. Almanya'nın SSCB'ye saldırması
IV. Japonya'nın Pearl Harbour'a saldırması

Yukarıdaki olayların kronolojik sıralaması aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak yapılmıştır?

- A) I - II - III - IV
B) I - III - II - IV
C) II - I - III - IV
D) III - II - I - IV
E) III - I - II - IV

5. Çelik Paktı kurarak birbirlerini ilgilendiren tüm sorunlarda diğerine destek olmayı ve eğer biri, bir ya da daha çok devlet ile savaşırsa diğeri bütün gücüyle ena yardımda bulunmayı birbirlerine taahhüt eden devlet ikilisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Almanya - Rusya
B) Almanya - İtalya
C) Almanya - Japonya
D) Almanya - İngiltere
E) Almanya - Türkiye

6. Yatıştırma Politikası: Bir saldırının oluşması ya da bir saldırı tehdidinin ortaya çıkması durumunda saldırgan devlete karşı uygulanan pasif politikadır.

Bu politika II. Dünya Savaşı'nda aşağıdaki liderlerden hangisi ile özdeşleşmiştir?

- A) Hitler
B) Mussolini
C) Neville Chamberlain
D) Eduard Daladier
E) Winston Churchill

1. Hayat Sahası (Lebensraum), II. Dünya Savaşı öncesinde Adolf Hitler'in liderliğinde Alman Nasyonal Sosyalizmi'nin ortaya attığı görüştür (I), Bizim Deniz (Mare Nostrum) Mussolini eliyle İtalya için bir ideale dönüşen Roma İmparatorluğu'nu yeniden kurmak için Akdeniz'e hâkim olmayı ifade eden kavramdır (II). Büyük Doğu Asya Ortak Refah Alanı projesi Asya'daki Avrupa egemenliğine tepki olarak ortaya çıkmıştır. Japonya'nın "Büyük Asya" sloganıyla başkent Tokyo merkezli Birleşik Asya kurma arzusunun siyasi hedefidir (III).

2. Ağustos 1941'de İngiltere Başbakanı Churchill ve henüz savaşa girmemiş ABD Başkanı Roosevelt, Kuzey Atlantik'te bir savaş gemisinde beş gün süren bir görüşme yapmışlar ve görüşmenin sonunda Atlantik Bildirisi'ni yayımlamışlardır.
- "Mihver Devletler'le kayıtsız şartsız teslimine kadar mücadele edilecek." kararı Atlantik Bildirisi'nde değil, II. Dünya Savaşı sırasında toplanan Casablanca Konferansı'nda alınmıştır.

3. Maginot Hattı, 1930'larda dünyanın en güçlü savunma hattını kurmaya karar veren Fransızlar tarafından yapılmıştır. Birbirine bir top atımı uzaklıkta elli savunma kulesi ve bunlarla bağlantılı yer altı sığınaklarından oluşmuştur. Sığınaklarda askerlerin yaşaması için her şey düşünülmüştür. Savaş başlamadan önce hiç test edilmeyen hattı; Almanlar, Ardennes ormanını geçerek aşmış ve Belçika sınırındaki Fransız ordusunu arkadan sararak teslim almıştır.

4. Almanya'nın Polonya'ya saldırması - 1 Eylül 1939 (I)
İtalya'nın Kuzey Afrika Cephesi'ni açması - 13 Eylül 1940 (II)
Almanya'nın SSCB'ye saldırması - 22 Haziran 1941 (III)
Japonya'nın Pearl Harbour'a saldırması - 7 Aralık 1941 (IV)

5. Çelik Pakt, 22 Mayıs 1939'da Almanya ve İtalya arasında kurulmuştur. Çelik Pakt, her iki devlet açısından da kendilerine "Hayat Sahası" sağlama arayışının bir devamı niteliğindedir. Antlaşmaya göre taraflar, birbirlerini ilgilendiren tüm sorunlarda diğerine destek olmayı ve eğer biri, bir ya da daha çok devlet ile savaşırsa diğeri bütün gücüyle ona yardımda bulunmayı taahhüt etmişlerdir.

6. Yatıştırma (Appeasement) Politikası: Bir saldırının oluşması ya da bir saldırı tehdidinin ortaya çıkması durumunda saldırgan devlete karşı uygulanan pasif politikadır. II. Dünya Savaşı'na kadar varan gelişmelere yol açan bu politika İngiltere Başbakanı Neville Chamberlain'le özdeşleşmiştir.

7. II. Dünya Savaşı'nda Türkiye'nin;

- I. tarafsız kalarak kendini savaş dışı tutmaya çalışması,
- II. güvenliğini sağlamak üzere dostluk ve ittifak antlaşmaları yapması,
- III. İngiltere ve Fransa ile karşılıklı yardım antlaşması imzalaması

faaliyetlerinden hangilerinin barışçı bir dış politika izlediğinin kanıtı olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

8. Türkiye, II. Dünya Savaşı sırasında tarafsızlık politikası izlemesine rağmen savaş sonrasında kurulacak uluslararası sistemin dışında kalmak da istememiş, bu nedenle Yalta Konferansı'nda alınan karara uyarak 23 Şubat 1945'te Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etmiştir.

Buna göre Türkiye'nin aşağıdakilerden hangisini elde ettiği söylenebilir?

- A) Birleşmiş Milletler Teşkilatının kurucu üyeleri arasında yer almaya hak kazanması
- B) Milletler Cemiyetine üye olarak dünya barışına katkıda bulunması
- C) Montrö Boğazlar Sözleşmesi'ni imzalayarak Boğazlar üzerinde tam egemenlik kurması
- D) Lozan Antlaşması'ni imzalayarak uluslararası alanda varlığını kanıtlaması
- E) Akdeniz Paktının imzalanmasını sağlayarak Akdeniz'de güvenli bir alan oluşturması

9. II. Dünya Savaşı'nın çıkmasında;

- I. İtalya'nın Roma İmparatorluğu'nu yeniden kurmak istemesi,
 - II. ABD'nin Monroe Doktrininden uzaklaşmaya başlaması,
 - III. Almanya'da Nazi Partisinin iktidarı ele geçirmesi
- nedenlerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

10. • Nüfus artış hızı düşerken kentlerin nüfusunda azalmalar görülmüştür.
- Mal darlığı, fiyat artışları ve yeni vergiler nedeniyle toplumsal hoşnutsuzluklar ortaya çıkmıştır.
- Güvenliği sağlamak amacıyla özellikle şehirlerde geceleri karartma uygulaması yapılırken sokağa çıkma yasağı getirilmiştir.
- Temel tüketim maddelerinin fiyatlarında büyük artışlar olmuştur.
- Türkiye fiilen katılmamış olsa da savaşın olumsuz etkilerini yakından hissetmiştir.

Bu gelişmelerin Türkiye'de görülmesinin sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) II. Dünya Savaşı
- B) I. Dünya Savaşı
- C) Kurtuluş Savaşı
- D) Balkan Savaşları
- E) Kore Savaşı

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
I

7. II. Dünya Savaşı'nda Türkiye'nin; tarafsız kalarak kendini savaş dışı tutmaya çalışması (I), güvenliğini sağlamak üzere dostluk ve ittifak antlaşmaları yapması (II), İngiltere ve Fransa ile karşılıklı yardım antlaşması imzalaması (III) faaliyetleri barışçı bir dış politika izlediğini kanıtlar niteliktedir.

9. II. Dünya Savaşı'nın çıkmasında özellikle Almanya, İtalya ve Japonya'nın yayılcı politikalar izlemesi etkili olmuştur. Almanya'da 1933'te iktidara Nazi Partisinin ve Adolf Hitler'in gelmesi (III) Versay Antlaşması ile kurulan sistemi zayıflatmıştır. İtalya'da, 1922'de Mussolini iktidara gelmiş ve aşırı milliyetçilik esasına dayalı bir yönetim kurmuştur. İtalyanlar Roma İmparatorluğu'nu yeniden kurma hevesine kapılmıştır (I). Bu durum Almanya ile İtalya'nın iş birliğine yol açmıştır. ABD ise Monroe Doktrini gereği savaş öncesinde Avrupa'daki sorunlara karışmak istememiştir.

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
I

8. 4 - 11 Şubat 1945 tarihleri arasında toplanan Yalta Konferansı'nda "1 Mart 1945'e kadar Almanya ve Japonya'ya savaş ilan eden ülkeler, daha sonra San Francisco'da kurulacak olan Birleşmiş Milletler Örgütüne kurucu üye olarak çağrılacak." kararı alınmıştır. Bu karar üzerine Türkiye 23 Şubat 1945'te Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etmiştir. Böylece Birleşmiş Milletler Teşkilatının kurucu üyeleri arasında yer almaya hak kazanmıştır.

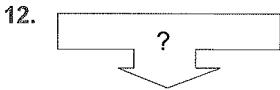
10. Türkiye II. Dünya Savaşı'na fiilen girmemiş olsa da savaştan etkilenmiş ve ülkede aşağıdaki gelişmelerin yaşanmasına neden olmuştur;
- Nüfus artış hızı düşmüş, kentlerin nüfusunda azalma görülmüştür.
 - Mal darlığı, fiyat artışları ve yeni vergiler nedeniyle toplumsal hoşnutsuzluklar ortaya çıkmıştır.
 - Güvenliği sağlamak amacıyla özellikle şehirlerde geceleri karartma uygulaması yapılırken sokağa çıkma yasağı getirilmiştir.
 - Temel tüketim maddelerinin fiyatlarında büyük artışlar olmuştur.
 - Türkiye fiilen katılmamış olsa da savaşın olumsuz etkilerini yakından hissetmiştir.

11. Cumhurbaşkanı İsmet İnönü 1 Kasım 1945 tarihinde yaptığı bir konuşmada "Demokratik karakter bütün Cumhuriyet Devri'nde prensip olarak muhafaza olunmuştur. Diktatörlük, prensip olarak hiçbir zaman kabul olunmadıktan başka, zararlı ve Türk milletine yakışmaz olarak daima suçlu görülmüştür. Bizim tek eksikimiz, hükümet partisinin karşısında bir parti bulunmamasıdır." demiştir.

Buna göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Cumhuriyet Dönemi'nin demokrasiyi desteklediğini dile getirmiştir.
B) Tek partili sistemin eksik olduğunu dile getirmiştir.
C) Çok partili siyasi sistemi desteklemektedir.
D) Meclis Hükümeti Sistemi'nin Türk milletine en uygun yönetim olduğunu kanıtlamak istemiştir.
E) Diktatör yönetimlerin Türk milletinin karakterine uymadığını dile getirmiştir.

- Celal Bayar
- Fuad Köprülü
- Refik Koraltan
- Adnan Menderes

Diyagramda bir partinin kurucularına yer verilmiştir.

Buna göre diyagramda soru işareti yerine aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Cumhuriyet Halk Fırkasının Kurucuları
B) Demokrat Partinin Kurucuları
C) Millet Partisinin Kurucuları
D) Hürriyet Fırkasının Kurucuları
E) Serbest Cumhuriyet Fırkasının Kurucuları

13. II. Dünya Savaşı devletler arasındaki ilişkileri ve güçler dengesini tümüyle değiştirmiştir. İngiltere ve Fransa bu savaştan galip çıkmalarına rağmen çok büyük kayıplarla karşılaşmışlar böylece dünya siyasetinde belirleyici birer güç olmaktan uzaklaşmışlardır...(I)..... ve...(II).....savaşın asıl galipleri olarak öne çıkmışlar ve dünyayı yeniden düzenleyecek küresel güçler hâline gelmişlerdir.

Bu parçada numaralanmış yerlere aşağıdaki devletlerden hangileri getirilmelidir?

	I	II
A)	ABD	SSCB
B)	İtalya	Almanya
C)	Almanya	SSCB
D)	Türkiye	ABD
E)	SSCB	Çin

14. II. Dünya Savaşı yıllarında Türkiye'de;

- I. Refik Saydam,
II. Şükrü Saraçoğlu,
III. Recep Peker

devlet adamlarından hangileri başbakanlık görevinde bulunmuştur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
I

11. İsmet İnönü'nün verilen sözünden Meclis Hükûmeti Sistemi'nin Türk milletine en uygun yönetim biçimi olduğu yargısı çıkarılamaz.

13. II. Dünya Savaşı devletler arasındaki ilişkileri ve güçler dengesini tümüyle değiştirmiştir. İngiltere ve Fransa bu savaştan galip çıkmalarına rağmen çok büyük kayıplarla karşılaşmışlar, böylece dünya siyasetinde belirleyici birer güç olmaktan uzaklaşmışlardır. ABD ve SSCB savaşın asıl galipleri olarak öne çıkmışlar ve dünyayı yeniden düzenleyecek küresel güçler hâline gelmişlerdir.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

12. Diyagramda Demokrat Parti kurucuları verilmiştir. Demokrat Parti 7 Ocak 1946'da Celal Bayar, Fuat Köprülü, Refik Koraltan ve Adnan Menderes tarafından kurulmuştur. Parti 1950 - 1960 yılları arasında iktidarda kalmıştır. Ayrıca bu isimler Dörtlülük Takrir'i imzalamıştır.

14. II. Dünya Savaşı yıllarında Türkiye'de Refik Saydam (I) ve Şükrü Saraçoğlu (II) başbakanlık görevinde bulunmuşlardır. Recep Peker 1946 yılında çok partili hayatın ilk başbakanıdır.

1. I. I. Kahire Konferansı
II. II. Kahire Konferansı
III. Adana Konferansı

Türkiye'nin II. Dünya Savaşı'na girmesi için toplanan yukarıdaki konferanslardan hangileri dışişleri bakanları düzeyinde toplanmıştır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

2. II. Dünya Savaşı başlayınca Türkiye'de kısmi seferberlik ilan edilmiş, üretimi gerçekleştiren genç nüfusun önemli bölümü silahlı altına alınmış ve ülke bütçesinin büyük kısmı savunma giderlerine ayrılmıştır.

Bu durumun;

- I. arazilerin önemli bir bölümünün boş kalması,
II. temel ihtiyaç maddelerinin piyasada bulunamaması,
III. İkinci Beş Yıllık Sanayi Planının uygulanamaması
gelişmelerinden hangilerine neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

3. Aşağıdaki edebî eserlerden hangisinin II. Dünya Savaşı yıllarını konu edindiği söylenemez?

- A) 72'nci Koşuş
B) Sonsuz Panayır
C) Garipler Sokağı
D) Karartma Geceleri
E) Dağa Çıkan Kurt

4. II. Dünya Savaşı yıllarında Türkiye'de aşağıdaki basın yayın organlarından hangisi yaygınlaşmıştır?

- A) Televizyon
B) Radyo
C) İnternet
D) Gazete
E) Dergi

5. II. Dünya Savaşı'nda Türkiye'de savaş koşullarını fırsata çevirerek haksız gelir elde eden kişi ve işletmelerden servetleri ve olağanüstü kazançları üzerinden bir kereye mahsus olmak üzere aşağıdaki vergilerden hangisi alınmıştır?

- A) Varlık Vergisi
B) Toprak Mahsulleri Vergisi
C) Ticaret Vergisi
D) Tarım Vergisi
E) Çiftçiyi Topraklandırma Vergisi

6. Aşağıdakilerden hangisi Nuri Demirağ'ın gerçekleştirdiği ilklerden değildir?

- A) Türk yerli sigara kağıdı
B) Türk yerli uçağı
C) Türk yerli paraşütü
D) Çok partili rejimin ilk muhalefet partisi
E) Ankara'nın başkent olarak şehir planlamasının yapılması

7. Tarihin en büyük çıkarma harekâtı olarak kabul edilen Normandiya Çıkarması'nı komuta eden kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eisenhower
B) Churchill
C) Roosevelt
D) Stalin
E) Truman

8. Yalta (Kırım) Konferansı hakkında aşağıdaki bilgiler verilmiştir:

Toplanma tarihi: 4 - 11 Şubat 1945

Katılımcılar: ABD Başkanı Roosevelt, İngiltere Başbakanı Churchill, SSCB Başkanı Stalin.

Toplanma amacı: Savaşın sonlarına doğru barışın esaslarını ve savaş sonrası dünya dengelerinin nasıl biçimleneceğini görüşmek.

Alınan kararlar: Almanya ve Berlin Müttefik Devletler tarafından üç işgal bölgesine ayrılacak, 1 Mart 1945'e kadar Almanya ve Japonya'ya savaş ilan eden ülkeler, daha sonra San Francisco'da kurulacak olan Birleşmiş Milletler Örgütüne kurucu üye olarak çağrılacak. Bu örgütün Güvenlik Konseyinde yer alacak üyelere "veto" hakkı tanınacak. Polonya'da serbest seçimler yapılacaktır. SSCB, Japonya'ya karşı savaşa girecek.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Görüşme Müttefik Devletler arasında yapılmıştır.
B) II. Dünya Savaşı devam ederken toplanmıştır.
C) SCBB henüz II. Dünya Savaşı'na girmemiştir.
D) Dünya barışını korumak için adımlar atılmıştır.
E) Japonya, Mihver Devletler grubunda yer almıştır.

1. İngiltere Dışişleri Bakanı Anthony Eden ile Türkiye Dışişleri Bakanı Numan Menemencioğlu'nun 5 - 6 Kasım 1943'te Kahire'de bir araya geldikleri konferans dış işleri bakanları düzeyinde toplanmıştır (I).

A B C D E

2. II. Dünya Savaşı başlayınca Türkiye'de sanayi, tarım ve hizmet sektöründe çalışan bir milyondan fazla gencin askere alınması nedeniyle iş gücünün azalması üretimin de azalmasına neden oldu. Bu nedenle İkinci Beş Yıllık Sanayi Planı uygulanamadı (III) ve ekonomik planlar ile yatırımlar ertelendi. Genç nüfusun silahaltına alınması sonucu arazilerin önemli bir bölümü boş kaldı (I). Bu nedenle tarımsal üretim geriledi. Üretimin azalması nedeniyle temel ihtiyaç maddelerinin birçoğu piyasada bulunamaz hâle geldi (II).

A B C D E

3. II. Dünya Savaşı'nın olumsuz etkileri Türk edebiyatına da yansımıştır. Bu tarihî dönemin etkisiyle güçlenen sosyal (toplumsal) gerçekçilik akımının etkisiyle savaşın ekonomi ve sosyal alandaki olumsuz etkilerini konu alan eserler yazılmıştır. Sıradan kentli insanların yaşadığı sorunlar romanlara ve şiirlere konu edilmiştir. Halide Edip Adıvar'ın *Sonsuz Panayır*, Oktay Akbal'ın *Garipler Sokağı*, Orhan Kemal'in *72'nci Koşuş*, Rıfat Ilgaz'ın *Karartma Geceleri* bu dönemi anlatan önemli eserlerden birkaçıdır. *Dağa Çıkan Kurt*, Halide Edip Adıvar'ın Millî Mücadele yıllarıyla ilgili eseridir.

A B C D E

4. Türkiye'de radyo kullanımının yaygınlaşması II. Dünya Savaşı Dönemi'nde gerçekleşmiştir. Siyasi gelişmeleri takip etme isteği radyo kullanımını arttırmıştır. 1940'tan sonra özellikle Vedat Nedim Tör'ün radyo müdürü olmasıyla Türk radyosu dünyanın önemli radyolarıyla hemen hemen aynı yayın akışına başlamıştır.

A B C D E

5. II. Dünya Savaşı'nın yarattığı sıkıntı ve darlıktan yararlanan kişilerin vurgunculuk, kara borsacılık gibi yollarla haksız kazanç sağlamaları Kasım 1942'de doruğa çıkmıştır. Dönemin hükûmeti, bu süreç sonunda Varlık ve Toprak Mahsulleri adıyla iki olağanüstü vergi uygulamasına gitmiştir. 11 Kasım 1942'de TBMM'de kabul edilen Varlık Vergisi Kanunu'na göre savaş koşullarını fırsata çevirerek haksız gelir elde eden kişi ve işletmelerden servetleri ve olağanüstü kazançları üzerinden bir kereye mahsus olmak üzere vergi alınacaktı. Ancak uygulamada daha çok sermaye sahibi gayrimüslim vatandaşlardan alınan Varlık Vergisi, 15 Mart 1944'te yurt içi ve yurt dışından gelen tepkiler üzerine kaldırılmıştır. Varlık Vergisi'nin büyük ölçüde dışında tutulan ve savaşın etkisiyle hızla artan tarımsal kazançlara ise 4 Haziran 1943'te kabul edilen Toprak Mahsulleri Vergisi ile ulaşılmaya çalışılmıştır. Aynı olarak alınan ve 1946'ya kadar yürürlükte kalan bu vergi, piyasa için üretim yapmayan yoksul köylünün üzerinde ağır bir yük oluşturmuştur.

A B C D E

6. Ankara'nın başkent olarak imar faaliyetlerini yürüten şehir planlayıcısı Hermann Jansen'dir.

A B C D E

7. 6 Haziran 1944'te gerçekleştirilen tarihin en büyük askerî harekâtıyla Müttefik Ordusu, Fransa'nın Normandiya sahiline çıkarma yapmıştır. Haziran 1944'te Fransa'nın Normandiya kıyısına çıkarmaya katılan 156 bin Amerikan, İngiliz ve Kanadalı asker, beş bin gemi ve on bin uçak ile Manş Denizi'ni geçmiştir. Çıkarmayı General Dwight D. Eisenhower komuta etmiştir.

A B C D E

8. Verilen bilgilerden SCBB'nin henüz savaşa girmedeği bilgisine ulaşılmaz. SSCB ve Japonya arasında 13 Nisan 1941'de yapılan tarafsızlık antlaşması bu tarihe kadar geçerliliğini koruduğu için SCBB, Japonya'ya savaş ilan etmemiş fakat Almanya'ya savaş açmıştır.

A B C D E

9. Aşağıdakilerden hangisi Birleşmiş Milletler Teşkilatında "Beş Büyükler" olarak adlandırılan ve veto hakkı olan devletlerden biri değildir?

- A) ABD
B) Almanya
C) SCBB
D) Çin
E) Fransa

10. II. Dünya Savaşı öncesinde Türkiye'nin dış politikada;

- I. savaş dışı kalmak,
II. bağımsızlığını korumak,
III. toprak bütünlüğünü korumak

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye çalıştığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

11. II. Dünya Savaşı'nda stratejik konumundan dolayı Türkiye, savaş süresince Müttefik ve Mihver Devletler'in kendi yanlarında savaşa girmeleri konusunda baskılarına maruz kalmıştır.

Bu durum karşısında Türkiye'nin geliştirdiği politika aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Etkin tarafsızlık
B) Çatışmasızlık
C) Yalnızlık
D) Etkin taraflılık
E) Bağlantısızlık

12. 1939'da Arnavutluk'u işgal ederek Türkiye'nin Fransa ve İngiltere'ye yaklaşmasına neden olan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Almanya
B) SCBB
C) İtalya
D) İngiltere
E) Fransa

13. Türkiye'yi II. Dünya Savaşı'nın dışında tutmayı başaran Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mustafa Kemal
B) İsmet İnönü
C) Celal Bayar
D) Refik Koraltan
E) Cemal Gürsel

14. I. Türkiye
II. Fransa
III. İngiltere

Yukarıdaki devletlerden hangileri 1939'da imzalanan Karşılıklı Yardımlaşma Antlaşması'nda yer alan Üçlü İttifak üyelerindendir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

15. II. Dünya Savaşı yıllarında;

- I. Millî Koruma Kanunu'nun çıkarılması,
II. Köy Enstitülerinin kurulması,
III. Harika Çocuklar Yasası'nın hazırlanması

uygulamalarından hangileri eğitime verilen önemin kanıtı olabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

16. 30 - 31 Ocak 1943'te gerçekleşen Adana Konferansı, aşağıdaki devlet adamlarından hangileri arasında yapılmıştır?

- A) Churchill - İsmet İnönü
B) Roosevelt - İsmet İnönü
C) Stalin - İsmet İnönü
D) Hitler - İsmet İnönü
E) Mussolini - İnönü

9. Birleşmiş Milletler Teşkilatında ABD, SSCB, İngiltere, Fransa ve Çin'in "veto" hakkı vardır.

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

10. 1930'lu yıllarda Avrupa'da belirmeye başlayan savaş olasılığı Türkiye tarafından da yakından takip edilmiş ve peşi sıra meydana gelen savaşlardan büyük yıkımla çıkan yeni Türk Devleti'nin tek amacı, olası bir savaşın dışında kalmak (I), toprak bütünlüğünü (III) ve bağımsızlığını korumak (II) olmuştur.

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

11. Türkiye, savaş süresince Müttefik ve Mihver Devletler'in kendi yanlarında savaşa girmesi konusunda baskılarına maruz kalmıştır. Dönemin yöneticileri bu baskılar karşısında olası bir Müttefik veya Mihver zaferine karşılık Türkiye'nin güvenliğini korumayı uygun bulmuşlardır. Bu nedenle savaşın seyrine göre değişiklik gösteren, Müttefik ve Mihver Devletler arasında denge kurmayı amaçlayan "Etkin Tarafsızlık" kavramı gündeme gelmiştir. Türkiye silahlanacak, tam seferberlik hâline geçecek ve en önemlisi dünya politikasını kendi lehine etkilemeye çalışacaktı. Bu sayede Türkiye savaş dışında kalmayı başarırken diğer ülkelerin diplomasisinde önemli bir yer tutmuştur.

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

12. İtalya'nın Nisan 1939'da Arnavutluk'u işgal ederek Avrupa'da güç kullanmaya başlaması İsmet İnönü'nün cumhurbaşkanlığını yaptığı Türkiye'yi İngiltere ve Fransa ile yakınlaştırmıştır.

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

13. İsmet İnönü, Atatürk'ün ölümünden sonra TBMM tarafından Cumhurbaşkanı ve aynı zamanda CHP Genel Başkanı seçilmiş, "Millî Şef" unvanını almıştır. Türkiye'yi II. Dünya Savaşı'nın dışında tutmayı başarmış, savaştan sonra çok partili hayata geçilmesinde etkili olmuştur. 1950'de CHP, iktidarı Demokrat Partiye bırakırken İsmet İnönü de 1960'a kadar muhalefette kalmıştır.

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

14. 19 Ekim 1939'da Türkiye (I), Fransa (II) ve İngiltere (III) arasında üçlü ittifakla Karşılıklı Yardımlaşma Antlaşması imzalanmıştır. İmzalanan Üçlü İttifak'a göre Avrupalı devletlerden biri Akdeniz'de bir savaşa neden olursa Türkiye, diğer iki devletle etkin bir iş birliğine girecekti.

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

15. II. Dünya Savaşı yıllarında Köy Enstitüleri kurularak köylülerin kendi yörelerinde pratik bilgilerle eğitilmesi amaçlanmıştır. Savaş yıllarına rağmen bu enstitülerin kurularak eğitimin aksatılmaması eğitime verilen önemin göstergesidir (II). Harika Çocuklar Yasası 1948'de II. Dünya Savaşı'ndan sonra çıkarılmıştır. Millî Koruma Kanunu ise 1940 yılında çıkarılarak ekonomik hayat düzenlenmiş ve II. Dünya Savaşı'nın ekonomi üzerindeki olumsuz etkisi azaltılmaya çalışılmıştır.

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

16. İngiltere Başbakanı Churchill, 30 Ocak 1943'te Adana'da İsmet İnönü ile bir araya gelmiştir. Görüşmede Türkiye, savaşa katılmak için ihtiyaç duyduğu askerî malzemenin yetersizliğini ve SSCB'nin savaş sonrası Avrupa üzerindeki emellerinden duyduğu endişeyi dile getirmiştir. Churchill ise Sovyet endişesinin yersiz olduğu konusunda Türkiye'yi ikna etmeye çalışmış, ayrıca "Adana listesi" olarak ifade edilecek askerî malzemenin Müttefiklerce karşılanmasını kabul etmiştir. Churchill, görüşmeden olumlu izlenimlerle ayrılssa da Türkiye'yi savaşa girme konusunda ikna edememiştir.

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

1. Marshall Planı'nın Doğu Bloku'nda

- I. Molotov Planı,
- II. 1948'de Çekoslovakya'da yaşanan askerî darbe,
- III. Varşova Paktının kurulması

gelişmelerinden hangilerine neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

2. • SSCB'nin Doğu Avrupa ülkeleriyle Kominform ve Comecon düzenlemelerine gitmesinin, Batılı ülkelere kendilerine bir saldırı olarak görülmesi
- Avrupa ülkelerinin Doğu Bloku'na karşı örgütlenirken arkalarında ABD desteğini görmek istemeleri,
 - 1948 Prag Darbesi'yle Çekoslovakya'da Sovyetlere bağlı komünistlerin iktidara getirilmesi

Bu gelişmeler aşağıdakilerden hangisinin kurulmasında etkili olmuştur?

- A) NATO
- B) ANZUS
- C) OECD
- D) SEATO
- E) CENTO

3. I. Avrupa Konseyi
II. Avrupa Ekonomik Topluluğu
III. Avrupa Ekonomik İşbirliği Örgütü

Türkiye'nin yukarıdaki uluslararası topluluklardan hangilerinde yer aldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

4. 1950'lerde "Orta Doğu'nun İsviçresi" olarak tanımlanan şehir aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bağdat
- B) İstanbul
- C) Beyrut
- D) Şam
- E) Kudüs

5. Tüm Yahudilerin Filistin'e dönüp Filistin toprakları üzerinde bağımsız bir Yahudi devleti kurmasını amaçlayan hareket aşağıdakilerden hangisiyle adlandırılmıştır?

- A) Siyonizm
- B) İntifada
- C) Megalo İdea
- D) Balfour Deklarasyonu
- E) Satyagraha

6. Türkiye'nin NATO'ya girişinde etkili olan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Küba Krizi
- B) Vietnam Savaşı
- C) Keşmir Sorunu
- D) Kore Savaşı
- E) Kıbrıs Sorunu

7. Soğuk Savaş Dönemi'nde "Boğazlar üzerinde, Karadeniz'e kıyısı olan bir ülke olarak söz hakkımız olmalıdır." diyerek Türkiye'ye baskı uygulayan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Almanya
- B) İtalya
- C) SSCB
- D) Gürcistan
- E) Arnavutluk

8. II. Dünya Savaşı'ndan sonra 1991'e kadar SSCB liderliğindeki Doğu Bloku ile ABD liderliğindeki Batı Bloku arasında süren ve gerginlikle geçen dönem aşağıdakilerden hangisiyle adlandırılmıştır?

- A) Soğuk Savaş Dönemi
- B) Uzay Çağı Dönemi
- C) Bağlantısızlık Dönemi
- D) Küreselleşen Dünya Dönemi
- E) Yıldız Savaşları Dönemi

1. Marshall Planı'na karşı Doğu Bloku ülkeleriyle SSCB arasında ekonomik iş birliğini öngören Molotov Planı uygulamaya sokulmuş (I) ve SSCB, Marshall Planı'na dâhil olmaması için Şubat 1948'de bir darbeye Doğu Bloku ülkelerinden Çekoslovakya'da tam egemenlik kurmuştur (II). Varşova Paktı'nın kurulmasında ise NATO etkili olmuştur.

2. Nisan 1949'da on iki Batılı ülkenin katılımıyla oluşan NATO'nun kuruluş nedenleri şunlardır:
- SSCB'nin Doğu Avrupa ülkeleriyle KOMİNFORM ve COMECON düzenlemelerine gitmesinin, Batılı ülkelerce kendilerine bir saldırı olarak görülmesi,
 - Avrupa ülkelerinin Doğu Bloku'na karşı örgütlenirken arkalarında ABD desteğini görmek istemeleri,
 - 1948 Prag Darbesi'yle Çekoslovakya'da Sovyetlere bağlı komünistlerin iktidara getirilmesi

3. Türkiye Marshall Yardımı'nın düzenli dağıtılması için kurulan Avrupa Ekonomik İşbirliği Örgütü (II) ve amaçları arasında demokratik ortak ilkeleri korumak, ekonomik, sosyal, kültürel, bilimsel ve hukuksal ortaklıklar kurmak, insan hakları ve özgürlüklerini koruyarak geliştirmek olan Avrupa Konseyine (I) üyedir. AB'nin temeli olan Avrupa Ekonomik Topluluğuna üye değildir.

4. Fransa; Lübnan'ın bağımsızlığını 1926'da tanımış ancak o da aynı İngiltere gibi bu ülkede çıkarlarını ve etkinliğini 1946'ya kadar korumuştur. Fransa 1946'da bölgeden tamamen çekilmiştir. Lübnan 1950'lerde Orta Doğu'nun liberal demokratik parlamenter sisteme sahip tek istikrarlı ülkesiydi. Bu nedenle bankacılık sisteminin, ticaret politikalarına kadar yabancı sermayenin akın ettiği başlıca yerlerden biri olmuştur. Bu yıllarda Lübnan'ın başkenti Beyrut, "Orta Doğu'nun İsviçresi" olarak tanımlanmıştır. Beyrut, yalnızca ekonomik anlamda değil; basın yayın özgürlüğü, entelektüel ve politik merkez özelliği, lüks otelleri, gece kulüpleri, gazinoları ile de oldukça cazip bir kent görünümündeydi. Buna karşın, 1950'lerde barış ve demokrasi içinde bir arada yaşayan çok çeşitli etnik ve dinî topluluklar arasında sorunlar yaşanmaya başlamıştır.

5. Siyonizm, tüm Yahudilerin Filistin'e dönüp Filistin toprakları üzerinde bağımsız bir Yahudi Devleti kurmasını amaçlayan hareket anlamına gelir.

6. Türkiye'nin NATO'ya katılma sürecinde Kore Savaşı'nın başlaması ile Türkiye'nin bölgeye 4.500 kişilik kuvvet göndermesi üyeliğe kabulünde olumlu bir etki yaptı. Türk askerinin bu savaşta gösterdiği üstün başarı tüm dünyanın dikkatini çekti. Bu durum Türkiye'nin NATO üyeliği için bazı Batı Bloku ülkelerinin yaptığı itirazları önemli ölçüde azalttı. NATO Konseyi 17 Ekim 1951'de Türkiye'nin birliğe üyeliğini kabul etti. 18 Şubat 1952'de TBMM, Türkiye'nin NATO'ya üyeliğini onayladı.

7. "Boğazlar üzerinde, Karadeniz'e kıyısı olan bir ülke olarak söz hakkımız olmalıdır." diyerek Türkiye'ye baskı uygulayan devlet SSCB'dir.

8. II. Dünya Savaşı'ndan sonra 1991'e kadar SSCB liderliğindeki Doğu Bloku ile ABD liderliğindeki Batı Bloku arasında süren ve gerginlikle geçen döneme "Soğuk Savaş Dönemi" adı verilmiştir. Soğuk Savaş, II. Dünya Savaşı'ndan sonra savaştan galip çıkmış iki büyük gücün (SSCB ve ABD) ve bu devletler çevresinde kümelenmiş devletlerin aralarındaki anlaşmazlık ve çatışmaları, birbirlerine doğrudan silah kullanmadan sürdürdükleri tarihsel bir dönemdir. Bu dönemde SSCB liderliğindeki Doğu Bloku ile ABD liderliğindeki Batı Bloku arasında sürekli gerginlik ve kısmi çatışma yaşanmıştır.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

9. I. COMINFORM
II. COMECON
III. NATO

Yukarıdaki oluşumlardan hangilerinin Doğu Bloku önderliğinde kurulduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

10. Batı Bloku'nun kurduğu daha çok askerî bir örgütlenme olan NATO'ya karşı, Doğu Bloku ülkelerinin 1955'te kurduğu askerî ve siyasal örgüt aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Varşova Paketi
B) COMECON
C) COMINFORM
D) Sosyalist Blok
E) Duma

11. Prag Baharı adıyla anılan hareket aşağıdaki ülkelerden hangisinde yaşanmıştır?

- A) Yugoslavya
B) Çekoslovakya
C) Bulgaristan
D) Arnavutluk
E) SSCB

12. II. Dünya Savaşı'ndan sonra ABD'nin Sovyetler Birliği'ne karşı uyguladığı dış politika stratejisine "Çevreleme Politikası" denir.

Buna göre;

- I. NATO,
II. CENTO,
III. ANZUS

oluşumlarından hangilerinin bu politika doğrultusunda oluşturulduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

13. ABD, SSCB'nin etki alanını genişletmesini önlemek için bu ülkenin çevresinde gerek tarihî gerekse siyasi nedenlerle ona pek yakınlık duymayan ülkelerle bir ittifaklar zinciri oluşturarak onu çevrelemeyi amaçlamıştır.

Bu amaçla oluşturulan Kuzey Kuşağı Projesi'nde aşağıdaki devletlerden hangisinin yer aldığı savunulamaz?

- A) Türkiye
B) Pakistan
C) Irak
D) Bulgaristan
E) İran

14. Truman Doktrini ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisinin değru olduğu savunulamaz?

- A) Asıl amacı, SSCB ve komünizmle mücadeledir.
B) Gerekçelerinden birini SCBB'nin Boğazlardan üs istemesi oluşturmıştır.
C) Yunanistan ve Türkiye'ye 400 milyon dolarlık askerî yardım içeriklidir.
D) Doktrinle ABD, Batı Bloku liderliği için ilk adımı atmıştır.
E) Avrupa Kalkınma Projesi adıyla anılmıştır.

15. Avrupa Ekonomik İşbirliği Örgütü'nün kurulmasında aşağıdaki gelişmelerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Marshall Planı
B) Truman Doktrini
C) NATO
D) COMINFORM
E) COMECON

16. Aşağıdakilerden hangisi Marshall Yar-dımı'nı alan ülkelerden biri değildir?

- A) Türkiye
B) Yunanistan
C) İngiltere
D) Almanya
E) Bulgaristan

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
E
V
I

9. Sovyetler Birliği'nin öncülüğünde COMINFORM (I) ve COMECON (II) örgütleri kurularak bu ülkelerin yer aldığı Doğu Bloku'nun kurumları oluşturulmaya başlanmıştır.

10. Varşova Paktı, Batı Bloku'nun kurduğu daha çok askerî bir örgütlenme olan NATO'ya karşı, Doğu Bloku ülkelerinin 1955'te kurduğu askerî ve siyasal bir örgüttür. Varşova Paktının kurucuları; SSCB, Arnavutluk, Romanya, Doğu Almanya, Polonya, Macaristan, Çekoslovakya ve Bulgaristan'dır. Varşova Paktının önce askerî kanadı daha sonra da siyasal kanadı 1991'de feshedilmiştir.

11. 1960'ları ekonomik sorunlarla ve Slovaklarla Çekler arasında etnik sorunlarla geçiren Çekoslovakya'da 1967'de Komünist Partisi liderliğine getirilen Aleksander Dubcek, 9 Nisan 1968'de "insancıl komünizm hareketi"ni başlatmıştır ve Çekoslovakya'nın Sosyalizme Giden Yolu" ya da "Hareket Programı" adıyla anılan bir bildiri yayımlamıştır. Bu harekete "Prag Baharı" adı da verilmiştir.

12. II. Dünya Savaşı'ndan sonra ABD'nin Sovyetler Birliği'ne karşı uyguladığı dış politika stratejisine "Çevreleme Politikası" denir. Çevreleme Politikası doğrultusunda NATO (I), Balkan Paktı, Bağdat Paktı, CENTO (II) ve Güneydoğu Asya ittifak örgütleri olan ANZUS (III) ve SEATO oluşturulmuştur.

13. ABD, SSCB'nin etki alanını genişletmesini önlemek için bu ülkenin çevresinde gerek tarihî gerekse siyasi nedenlerle ona pek yakınlık duymayan ülkelerle bir ittifaklar zinciri oluşturarak onu çevrelemeyi amaçladığı Kuzey Kuşağı Projesi'nin tam ortasında Türkiye, İran, Irak ve Pakistan yer almıştır. Bulgaristan Doğu Bloğu ülkesidir.

14. Avrupa Kalkınma Projesi adıyla anılan ABD yardımı Marshall Planı'dır.

15. Türkiye de dâhil on altı üye Marshall Yardımı'nı planlı bir biçimde almak için 1948'de Avrupa Ekonomik İşbirliği Örgütünü kurmuşlardır (OECD).

16. Marshall Planı çerçevesinde yardım alan ülkeler ve aldıkları yardım miktarları şöyledir (milyon dolar): İngiltere 3, 297, Norveç 372, Danimarka 385, Fransa 2, 296, Yunanistan 366, Portekiz 70, Almanya 1, 448, İsveç 347, İzlanda 43, İtalya 1, 204, İsviçre 250, Belçika ve Lüksemburg 777, Hollanda 1, 128, Türkiye 137, İrlanda 133, Avusturya 488. ABD, Marshall Yardımı'nı Doğu Bloku ülkelere de önermiş fakat reddedilmiştir. Bulgaristan da bir Doğu Bloku üyesidir.

1. I. Nasır
II. Tito
III. Nehru

Yukarıdaki liderlerden hangileri Bandung Konferansı'nı düzenleyerek "Soğuk Savaş'ın herhangi bir tarafından yana olmayacaklarını" ve "barış içinde bir arada yaşama" politikasını benimsediklerini açıklamıştır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

2. **Türkiye, Kıbrıs Sorunu'na ilk kez resmen aşağıdaki konferansların hangisinde taraf olmuştur?**

- A) Londra Konferansı
B) Münih Konferansı
C) Berlin Konferansı
D) Zürih Konferansı
E) Lozan Konferansı

3. I. Türkiye
II. Yunanistan
III. Yugoslavya
IV. Bulgaristan

Yukarıdaki devletlerden hangilerinin Balkan Pakti'ne üye olduğu söylenemez?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) Yalnız IV
D) II ve III
E) I, II ve III

4. Türkiye'nin NATO'ya girmesini en fazla destekleyen devlet ABD olmuştur.

Bu durumun yaşanmasında ABD'nin;

- I. Sovyetler Birliği'ne karşı Türkiye'de üsler kurarak "Çevreleme Politikası"na yeni bir halka eklemek,
II. Orta Doğu petroleri üzerindeki çıkarlarını korumak,
III. Türkiye'nin Marshall yardımından yararlanmasını sağlamak

amaçlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
E
V
I

5. Sovyet Dışişleri Bakanı Molotov ile Türkiye'nin Moskova Büyükelçisi Selim Sarper arasında 7 Haziran 1945'te bir görüşme gerçekleşmiştir.

Bu görüşmede Molotov:

- Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin gözden geçirilmesi ve SSCB'ye Boğazlar'da üs verilmesini,
- Doğu'da Türk - Sovyet sınırında değişiklik yapılımasını istemiştir.

Bu isteklerin, Türkiye'nin;

- I. NATO,
II. Avrupa Konseyi,
III. Balkan Pakti

oluşumlarından hangilerine girmesinde etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

1. 1955 Bandung Konferansı'nda Mısır lideri Nasır (I), Yugoslavya lideri Tito (II) ve Hindistan lideri Nehru'nun (iii) öncülüğünde bir araya gelen Bağılantısızlar Grubu, Endonezya'nın Bandung kentinde yaptıkları toplantıda "Soğuk Savaş'ın herhangi bir tarafından yana olmayacaklarını" ve "barış içinde bir arada yaşama" politikasını benimsediklerini açıklamışlardır.

2. 1950'lerin ortalarından itibaren Rumların örgütü EOKA, Kıbrıs'ta sabotaj eylemlerine başlamıştır. Bunun üzerine İngiltere'nin girişimiyle 1955'te Londra Konferansı toplanmıştır. Konferansa katılan Türkiye, Kıbrıs Sorunu'nda ilk kez resmen taraf olmuştur.

3. Türkiye'nin NATO üyesi olmasını Doğu Bloku tepkiyle karşılamıştır. Türkiye, Yunanistan ve Yugoslavya, başta SSCB olmak üzere Doğu Bloku ülkeleriyle sorunlar yaşamaktaydı. Bu nedenle Yugoslavya, Yunanistan ve Balkanlarda aktif rol oynamak isteyen Türkiye, 1954'te Ankara'da Balkan Paktını kurmuşlardır. ABD, Balkanlar ve Orta Doğu'da NATO'da yer almayan ülkelerle kurulacak ittifaklarla SSCB'nin çevrelenmesini daha da güçlendirmek istediği için Balkan Paktını desteklemiştir. Balkan Paktını imzalayan üç devlet, ilişkilerini geliştirerek 9 Ağustos 1954'te Yugoslavya'nın Beld kentinde "Siyasi İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Antlaşması"nı imzalayarak Üçlü Balkan İttifakı'nı kurmuşlardır. Bulgaristan Balkan Paktına üye değildir (IV).

4. Türkiye'nin Kore Savaşı'na Batılı müttefiklerin yanında katılması ve Kore Savaşı'nda Sovyetlerin saldırgan olabileceğinin görülmesi üzerine NATO, politikasını Orta Doğu'yu kapsayacak biçimde genişletmiştir. Özellikle Türkiye gibi SSCB saldırılarına açık ve yakın ülkelerin NATO'ya alınması gerektiğini göstermiştir. Bu yeni strateji gereği olarak 15 Eylül 1951'de Ottawa'da toplanan NATO Bakanlar Konseyi, Türkiye ve Yunanistan'ı NATO üyeliğine kabul etmiştir. TBMM, 18 Şubat 1952'de NATO'ya giriş protokolünü kabul ederek resmen üye olmuştur. Türkiye'nin üyeliğini en çok ABD istemiş ve desteklemiştir. ABD, Sovyetler Birliği'ne karşı Türkiye'de üsler kurarak "çevreleme politikası"na yeni bir halka eklemek (I) ve Orta Doğu petrolü üzerindeki çıkarlarını korumak (II) amaçlarını taşımıştır. NATO üyeliğinden sonra Türkiye - ABD ilişkileri daha da gelişmiştir. ABD Türkiye'de bazı üsler kurmuş ve Türkiye kendini daha güvende hissetmiştir. Türkiye, ABD ile askerî konularla ilgili 1970'lerin başına kadar onlarca ikili antlaşma imzalamıştır. Türkiye bu dönemde zaten Marshall Yardımı'nı aldığı için ABD'nin böyle bir amacı olamaz.

5. SSCB, Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin değişmesi gerektiğini Şubat 1945'te toplanan Yalta Konferansı'nda ABD ve İngiltere'ye kabul ettirmiştir. Temmuz 1945'te toplanan Potsdam Konferansı'ndan önce Boğazlarla ilgili Sovyet Dışişleri Bakanı Molotov ile Türkiye'nin Moskova Büyükelçisi Selim Sarper arasında görüşme gerçekleşmiş, bu görüşmede SSCB Boğazlardan üs ve sınırlarda değişiklik talebinde bulunmuştur. Türk Hükümeti bu istekleri reddetmiştir. Aynı günlerde gazetelerde Gürcü profesörler; Kars, Ardahan ve Artvin'in kendi sınırlarına katılması gerektiğini yazmıştır. Sovyetlerin bu talepleri, Türkiye'de güvenlik kaygısı oluşturmuş ve Türkiye'nin NATO (I), Avrupa Konseyi (II) ve Balkan Paktı (III) gibi Batı Güvenlik Sistemi'ne dâhil olmasında etkili olmuştur.

6. 7 Haziran 1945'te "Dörtlü Takrir" adı verilen önerge-
nin yayımlanmasında;

- I. Çiftçi Topraklandırma Kanunu,
- II. İsmet İnönü'nün demokrasinin güçlendirileceği
yönündeki açıklamaları,
- III. Demokrat Partinin kurulması

**faktörlerinden hangilerinin etki olduğu savunula-
bilir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

7. Türkiye'de 1946'da 1000 adet olan traktör sayısı,
1955'te 43.000'e çıkmıştır.

**Tarımda yaşanan bu makineleşmeyi aşağıdakiler-
den hangisinin doğrudan desteklediği savunula-
bilir?**

- A) Demokrat Partinin kurulması
- B) Çiftçi Topraklandırma Kanunu'nun çıkarması
- C) Köy Enstitülerinin kurulması
- D) Dörtlü Takrir'in yayımlanması
- E) Marshall yardımının alınması

8. Türkiye'de öteki alanlarda olduğu gibi II. Dünya Sa-
vaşı sonrası sosyal ve kültürel alanlarda da değişim
yaşanmıştır.

**Aşağıdakilerden hangisi bu değişimlerden biri
değildir?**

- A) Köyden kente göçün hızlanması
- B) Yeşilçam Sineması Dönemi'nin yaşanması
- C) Garip akımının ortaya çıkması
- D) Yaşar Doğu'nun güreşte Avrupa Şam-piyonlu-
ğu'nu elde etmesi
- E) Yaşar Kemal'in *İnce Memed* romanını yazması

9. NATO'nun Kitleli Karşılık Stratejisi'ni uygulamak
için İzmir Çiğli'ye Jüpiter Füzeleri'ni yerleştiren
devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) ABD
- B) Fransa
- C) İngiltere
- D) SSCB
- E) Almanya

10. Rock and Roll müziğinin temsilcisi aşağıdakilerden
hangisidir?

- A) James D. Watson
- B) Elvis Presley
- C) Charlie Chaplin
- D) Beatles
- E) The Rolling Stones

11. Aşağıdakilerden hangisi Demokrat Parti iktidarı
döneminde yaşanan gelişmeler arasında göste-
rilemez?

- A) Köy Enstitülerinin kapatılması
- B) Anıtkabir'in inşaatının tamamlanması
- C) Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununun çıkarılma-
sı
- D) İlk yerli otomobilin üretilmesi
- E) Liberal ekonomiye geçiş yapılması

6. Mecliste görüşülen Çiftçiye Topraklandırma Kanunu'na Aydın Milletvekili Adnan Menderes, Eskişehir Milletvekili Emin Sazak ve İçel Milletvekili Refik Koraltan sert eleştirilerde bulunmuşlardır. İsmet İnönü'nün "demokrasi ilkelerine daha çok yer tanınacağı"nı bildirmesinden cesaretlenen dört CHP milletvekili (Celal Bayar, Adnan Menderes, Refik Koraltan ve Fuat Köprülü) 7 Haziran 1945'te "Dörtlü Takrir" adı verilen bir önerge yayımlamışlardır. Demokrat Parti, Dörtlü Takrir'den daha sonra kurulmuştur.

7. Türkiye'de II. Dünya Savaşı'ndan sonra tarımda makineleşmeye önem verilerek özellikle Marshall yardımıyla çok sayıda traktör alınmıştır. 1946'da 1000 adet olan traktör sayısı, 1955'te 43.000'e çıkmıştır.

8. Garip Akımı, I. Dünya Savaşı ile II. Dünya Savaşı arası dönemde ortaya çıkmıştır.

9. NATO'nun Kitlemel Karşılık Stratejisi'ni uygulamak için İzmir - Çiğli'ye Jüpiter Füzeleri'ni yerleştiren devlet ABD'dir.

10. Rock and Roll müziğinin temsilcisi Elvis Presley'dir. Amerikan orta sınıf hayat tarzını sorgulayan gençlik Rock and Roll müziğinin temsilcisi Elvis Presley'nin hayranı olmuştur. Elvis Presley'in 1956'daki ilk 45'liğinin 1 milyon satması, 20. yüzyılın sonlarında en kârlı sektör olacak olan boş zaman sektörünün en önemli parçalarından biri sayılan müzik endüstrisinin başlangıcı olmuştur.

11. Demokrat Parti iktidarında inşaatı yarım kalan Anıtkabir tamamlandı ve 1953'te Atatürk'ün naaşı Anıtkabir'e nakledildi. Köy Enstitüleri 1954'te öğretmen okullarına dönüştürüldü. Bu dönemde devletçi ekonomi anlayışından liberal ekonomiye geçiş yapıldı. Ekonomiye geliştirmek için yabancı sermaye teşvik edildi. Bu amaçla 1951'de Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu çıkarıldı. "Devrim" adı verilen ilk yerli otomobil ise 1961 yılında üretildi.

12. II. Dünya Savaşı'ndan sonra dünya özellikle Avrupa "refah toplumu ve yılları" denen bir döneme girmiştir. Bu dönemde Keynesçilik adı verilen ekonomik sistemle üretim ve büyümede hızlı bir artış gerçekleşmiştir.

Bu sisteme göre;

- I. talebin sürekli artırılması,
- II. para hacminin artırılması,
- III. tüketim ve yatırımların teşvik edilmesi

anlayışlarından hangileri uygulanmaya çalışılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

13. Demokrat Parti Dönemi'nde şehirler arası ulaşımın hızlanmasını sağlayan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Otomobil fabrikalarının açılması
- B) Demir yolu yapımına öncelik verilmesi
- C) Kara yolu yapımına öncelik verilmesi
- D) Hava yolu yapımına öncelik verilmesi
- E) Birçok şehre havalimanı kurulması

14. 14 Mayıs 1950 seçimlerinde, oyların %53'ünü alarak TBMM'de 416 milletvekilliğini kazanan parti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Demokrat Parti
- B) Cumhuriyet Halk Partisi
- C) Millet Partisi
- D) Hürriyet Partisi
- E) Millî Kalkınma Partisi

15. 1948'de içlerinde Mareşal Fevzi Çakmak'ın da bulunduğu bir grup milletvekili tarafından kurulan Millet Partisi aşağıdaki siyasi partilerden hangisinden ayrılarak oluşmuştur?

- A) Cumhuriyet Halk Partisi
- B) Hürriyet Partisi
- C) Millî Kalkınma partisi
- D) Demokrat Parti
- E) Millî Nizam Partisi

16. Aşağıdakilerden hangisi Bağdat Paktının üyelerinden biri değildir?

- A) Türkiye
- B) Mısır
- C) İngiltere
- D) İran
- E) Pakistan

17. 27 Mayıs Askerî Müdahalesi'nden sonra tutuklanan hükümet üyeleri aşağıdaki mahkemelerden hangisinde yargılanmıştır?

- A) Yassıada Mahkemeleri
- B) İstiklal Mahkemeleri
- C) Divan-ı Harp Mahkemeleri
- D) Büyükkada Mahkemeleri
- E) Devlet Güvenlik Mahkemeleri

12. II. Dünya Savaşı'ndan sonra dünya özellikle Avrupa "refah toplumu ve yılları" denen bir döneme girmiştir. Bu dönemde Keynesçilik adı verilen ekonomik sistemle üretim ve büyümede hızlı bir artış gerçekleşmiştir. Toplum otomotiv, buzdolabı ve çamaşır makinesi gibi dayanıklı tüketim mallarını kitlesel olarak tüketmeye başlamıştır. Bu gelişmeler devletin toplumsal işlevinde değişime yol açmıştır. Adını İngiliz iktisatçı J.M. Keynes'ten alan bu anlayışa göre işsizliği engellemek için ücretleri düşürmek yerine talebin artmasını sağlamak (I), bunun için de para hacminin artırılması (II), gelir dağılımının düzenlenmesi, faizlerin düşük tutularak tüketim ve yatırımların (III) teşvik edilmesi gerekli görülmüştür.

13. rklı olarak demir yolları yerine ABD'nin Marshall Planı yardımlarıyla kara yollarına ağırlık vererek köyler ile kentler arası ulaşımın ve etkileşimin hızlanmasını sağlamıştır.

14. 14 Mayıs 1950 seçimlerinde Demokrat Parti, oyların %53'ünü alarak TBMM'de 416 milletvekili, CHP ise oyların %40 ile 69 milletvekili elde etmiştir. 1950'de oluşan yeni TBMM ilk iş olarak Celal Bayar'ı Cumhurbaşkanı seçmiştir. Adnan Menderes ise Başbakan olmuştur. DP, 1954 ve 1957 seçimlerini de kazanarak 27 Mayıs 1960'a kadar kesintisiz on yıl iktidarda kalmıştır.

15. 1948'de Demokrat Partiden ayrılan, içlerinde Mareşal Fevzi Çakmak'ın da bulunduğu bir grup milletvekili Millet Partisini (MP) kurmuştur.

16. Şubat 1955'te Türkiye ile Irak arasında kurulan Bağdat Paktına kısa sürede İran, Pakistan ve İngiltere de katılmıştır. Arap birliği kurmak isteyen başta Mısır ve Suriye olmak üzere bazı Arap ülkeleri, SSCB ve Bağlantısız bazı ülkeler Türkiye ve Bağdat Paktını eleştiren tutum almışlardır. Irak'ta 14 Temmuz 1958'de General Kasım liderliğinde yapılan askerî darbeyle krallık yönetimi sona erince yeni Irak Hükûmeti Bağdat Paktından çekilme kararı almış pakt, 18 Ağustos 1959'da Merkezî Antlaşma Teşkilatı (CENTO) adını alarak varlığını sürdürerek merkezini Ankara'ya taşımıştır.

17. 27 Mayıs 1960 Askerî Müdahalesi'nden sonra Demokrat Parti yöneticileri tutuklanmış ve 14 Ekim 1960'ta Yassıada Mahkemelerinde yargılamaya başlamışlardır. Yargılamayı Yüksek Adalet Divanı yapmıştır.

Adnan Menderes, Hasan Polatkan, Fatin Rüştü Zorlu idam edilmiş, Celal Bayar ve Refik Koraltan ise hapis cezası almıştır.

1. Petrol ihraç Eden Arap Ülkeleri Teşkilatının kurulmasında;

I. 1967 Arap - İsrail Savaşı,
II. Camp David Antlaşması,
III. Baas Hareketi

unsurlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

2. Tek bir Arap ulusu yaratmak, Arapları yabancı boyunduruğundan kurtarmak ve sosyalizmi uygulamak için oluşan hareket aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vahabi
B) Baas
C) İntifada
D) El - Fetih
E) Hizbullah

3. Yumuşama Dönemi'nde Türkiye'nin en önemli dış politika sorunu aşağıdakilerden hangisi olmuştur?

- A) Kıbrıs Sorunu
B) Ege Adaları Sorunu
C) Filistin Sorunu
D) Asala Sorunu
E) Kıta Sahaneliği Sorunu

4. I. Radcliff Anayasası
II. Mac Millan Planı
III. Akritas Planı

Yukarıdakilerden hangilerinde ani bir hareketle Kıbrıs'taki Türklerin yok edilmesi ve adanın Yunanistan'a bağlanmasının amaçlandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

5. 1950'lerin başlarında, Kıbrıs'ı Yunanistan'a bağlamak için kilisenin de desteğini alan Yorgo Grivas liderliğinde kurulan örgüt aşağıdakilerden hangisidir?

- A) EOKA
B) ENOSİS
C) SAVAK
D) ÇETNİK
E) ASALA

6. Enerjinin özellikle de petrolün temini ve kullanımında uluslararası iş birliğine ve planlamaya gidilmesini amaçlayan Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) aşağıdakilerin hangisi bünyesinde kurulmuştur?

- A) AB
B) OECD
C) NATO
D) OAPEC
E) OPEC

7. Stalin'in ölümünden sonra başa geçen ve döneminde Sovyetler Birliği Komünist Partisinin (SBKP) 1956'daki 20. Kongresi'nde "barış içinde bir arada yaşama" kararı alınmasında etkili olan kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kuruşçev
B) Lenin
C) Putin
D) Gorbaçov
E) Brejnev

8. Tarihe "Ping Pong Diplomasisi" olarak geçen siyasi gelişmeler aşağıdaki devletlerin hangileri arasında yaşanmıştır?

- A) ABD - SSCB
B) ABD - Çin
C) ABD - Japonya
D) SSCB - Çin
E) SSCB - Japonya

9. Aşağıdakilerden hangisi Yumuşama Dönemi'nde silahsızlanmaya yönelik girişimlerden biri değildir?

- A) Kırmızı Telefon Antlaşması'nın yapılması
B) 1971 Deniz Yatağı Antlaşması'nın imzalanması
C) 1972 SALT - I'nın imzalanması
D) 1974 Eşik Antlaşması'nın imzalanması
E) Jüpiter Füzelere'nin Türkiye'ye yerleştirilmesi

1. 1967 Arap - İsrail Savaşı'ndan sonra, petrolün Batı'ya karşı bir siyasi silah olarak kullanılması gündeme gelmiş ve bu amaçla OAPEC (Petrol İhraç Eden Arap Ülkeleri Teşkilatı) kurulmuştur. Ancak Batı'nın özellikle Amerika'nın tek petrol kaynağı Orta Doğu değildi. ABD'nin kendi üretimi olduğu gibi Venezuela, Endonezya ve Nijerya gibi ülkeler diğer alternatiflerdi. Ayrıca Arap ülkeleri önemli bir gelirden yoksun kalmamak için petrol üretimini bir silah olarak kullanamamışlardır. Fakat 1960'a kadar Yedi Kız Kardeş diye adlandırılan ABD menşeli yedi petrol şirketinin yönettiği petrol enerjisinde söz sahibi olunmaya başlanmıştır.

A B C D E

2. BAAS Hareketi (Hizb el - Arabi el - İştiraki) 1943'te Şam'da Hristiyan olan Michel Eflak ve Müslüman olan Salah el - Bitar tarafından tek bir Arap ulusu yaratmak, Arapları yabancı boyunduruğundan kurtarmak ve sosyalizmi uygulamak için kurulmuştur.

A B C D E

3. Türkiye, II. Dünya Savaşı'ndan sonra oluşan Soğuk Savaş Dönemi'nde Batı Bloku içerisinde yer almıştır. Türk dış politikası da bu bağlamda şekillenmiştir. Yumuşama Dönemi'nde de Batı Bloku içinde yer almayı sürdüren Türkiye'nin bu dönemde Kıbrıs Sorunu en aktif ve önemli sorunu olmuştur. Ayrıca Ege Denizi sorunları, Ermeni ASALA terörü, Orta Doğu'da Arap - İsrail Savaşları, ABD ve SSCB ile ilişkiler Türk dış politikasını etkileyen konular arasında yer almıştır.

A B C D E

4. Radcliff Anayasası, Kıbrıs Adası'ndaki olayların sona ermesi ve adaya özerklik verilmesiyle ilgilidir. Mac Millan Planı, Kıbrıs'ta İngiltere, Türkiye ve Yunanistan iş birliğine dayanan üçlü yönetimi savunmuştur. Akritas Planı, Kıbrıs'taki Türklerin ani bir baskınla yok edilmesi ve adanın Yunanistan'a bağlanmasını öngörmüştür (III).

A B C D E

5. EOKA, 1950'lerin başlarında, Kıbrıs'ı Yunanistan'a bağlamak için kilisenin de desteğini alan Yorgo Grivas liderliğinde kurulan örgüttür. Başlangıçta İngiliz subay ve memurları ile Rum komünistlerine karşı silahlı eylemler yapan EOKA, 1950'lerin sonlarında ise Türklere karşı saldırılara başlamıştır.

A B C D E

6. Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), OECD bünyesinde kurulmuştur ve merkezi Paris'tedir. Amacı, enerjinin özellikle de petrolün temin ve kullanımında uluslararası iş birliğine ve planlamaya gitmektir..

A B C D E

7. Stalin'in 1953'te ölümünden sonra 1964'e kadar SSCB liderliğine Nikita Kruşçev geçmiştir. Nikita Kruşçev Dönemi'nde yapılan Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin (SBKP) 1956'daki 20. Kongresi'nde "barış içinde bir arada yaşama" kararı alınmıştır.

A B C D E

8. Amerikan masa tenisi takımı, Çin Hükümeti'nin daveti üzerine Nisan 1971'de Pekin'de yapılan turnuvaya katılmıştır. Amerikan masa tenisi takımı, 14 Nisan'da da Çin Başbakanı Çu En Lay tarafından kabul edilmiştir. Aynı günlerde ABD Başkanı Nixon da Çin'e yirmi yıldır uygulanan ticari ambargoyu kaldırdığını açıklamıştır. Tarihe "Ping Pong Diplomasisi" olarak geçen bu adımlarla birlikte Çin ile Amerika arasındaki buzlar erimeye başlamıştır.

A B C D E

9. Yumuşama Dönemi'nde silahsızlanmaya yönelik bazı girişimler şunlardır:

- 1963 Kırmızı Telefon Antlaşması: ABD ile SSCB arasında doğrudan telefon hattı kurulmuştur.
- 1963 Nükleer Denemeleri Sınırlandırma Antlaşması: ABD, SSCB ve İngiltere imzalamıştır.
- 1967 Dış Uzay Antlaşması: ABD, SSCB ve İngiltere imzalamış; antlaşma ile uzaya silah yerleştirme yasaklanmıştır.
- 1971 Deniz Yatağı Antlaşması: ABD ve SSCB başta olmak üzere altmış altı ülke imzalamıştır. Okyanus tabanında ve altında nükleer ve diğer kitlesel silahların kullanımı yasaklanmıştır.
- 1972 Bakteriyolojik Silahsızlanma Antlaşması: Çin ve Fransa hariç, seksen dört devlet imzalamıştır. Biyolojik ve toksik silahların geliştirilmesi ve depolanması yasaklanmış, var olanların da dokuz ay içinde yok edilmesi kararı alınmıştır.
- 1972 SALT - I: ABD ve SSCB imzalamıştır.
- 1974 Eşik Antlaşması: SSCB ve ABD imzalamıştır. Bütün yer altı silah denemeleri durdurulmuştur.

A B C D E

10. Özellikle bunalım zamanlarında yanlış anlamaların önlenmesi amacıyla "Kırmızı Telefon Hattı" aşağıdaki devletlerden hangileri arasında kurulmuştur?

- A) ABD - SSCB B) ABD - Çin
C) ABD - Japonya D) ABD - İran
E) ABD - Türkiye

11. Vietnam Savaşı'na karşı olduğunu açıklayarak askere gitmeyi reddettiği için ABD'de boksörlük unvanı elinden alınan sporcu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Muhammet Ali Clay
B) Malcom X
C) Joe Frazier
D) Mike Tyson
E) Ray Robinson

12. SALT - II Antlaşmaları'nın yürürlüğe girmemesinde aşağıdaki gelişmelerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Kore Savaşı'nın çıkması
B) SALT - I Antlaşması'nın yetersiz olması
C) SSCB'nin Afganistan'ı işgal etmesi
D) Küba Krizi'nin çıkması
E) Vietnam Savaşı'nın çıkması

13. Aşağıdakilerden hangisi Bandung Konferansı'nın ilkelerinden biri değildir?

- A) Siyasi bağımsızlık
B) Kendi topraklarında başka devletlere askerî üs vermeme
C) Askerî ittifaklara katılmama
D) İkili ittifaklara girmeme
E) Ulusal kurtuluş savaşlarını desteklememe

14. İngiliz denetiminde olan Süveyş Kanalı'nı kamulaştırarak Arap dünyasında bağımsızlık mücadelesinin önderi olarak benimsenmiştir. I. Arap - İsrail Savaşı'nda (1948 - 1949) Filistin Felluce'deki başarısı nedeniyle "Felluce Kapları" olarak ünlenmiştir. Tito ve Nehru ile Bağlantısızlara öncülük etmiştir. 1956'dan 1970'e kadar Mısır Cumhurbaşkanlığı yapmıştır.

Bu parçada sözü edilen devlet adamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rıza Pehlevi
B) Cemal Abdünnasır
C) Enver Sedat
D) Yaser Arafat
E) Hafız Esat

15. Günümüzde de varlığını sürdüren Keşmir Sorunu aşağıdaki devletlerden hangileri arasında yaşanmaktadır?

- A) İran-Afganistan
B) Pakistan-Hindistan
C) Hindistan-İngiltere
D) Pakistan-Afganistan
E) İngiltere-İran

16. 1969'da Kudüs'teki Mescid-i Aksa'nın kundaklanması aşağıdaki örgütlerin hangisinin kurulmasını sağlamıştır?

- A) İKÖ B) NATO
C) SEATO D) OECD
E) FKÖ

17. "İster kurşun atıyor olun ister oy hedefinizi iyi seçiniz. Kuklayı değil, kuklacıyı vurmalsınız." sözleriyle ünlü Afro - Amerikan Sivil Hareketi lideri olan ve 1965'te öldürülen kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Martin Luther King
B) Malcolm X
C) John Kennedy
D) Rosa Parks
E) Bob Dylan

10. Kırmızı Telefon Hattı, 20 Haziran 1963'te Kremlin ile Beyaz Saray arasında, özellikle bunalım zamanlarında yanlış anlamaların önlenmesi amacıyla kurulmuştur. Bu telefon ile ABD ve SSCB liderlerinin doğrudan doğruya konuşmaları, yaşanacak krizlere müdahale etmeleri amaçlanmıştır.

A B C D E

11. Muhammet Ali Clay, 17 Şubat 1966'da düzenlediği bir basın toplantısında Vietnam Savaşı'na karşı olduğunu açıklamış ve askere gitmeyi reddetmiştir. Bu nedenle Muhammet Ali, beş yıl hapis ve 10 bin dolar para cezasına çarptırılmış ve boksörlük unvanı elinden alınmıştır.

A B C D E

12. SSCB 1979'da Afganistan'ı işgal etmiştir. ABD Başkanı Carter 28 Aralık 1979'da yaptığı konuşmada, Sovyetlerin Afganistan'ı işgalini "milletlerarası hukuka aykırı" "kaba bir müdahale" diye isimlendirmiş, 3 Ocak 1980'de Senato'ya gönderdiği bir mesajda da SALT - II Antlaşmaları'nın müzakeresinin ertelenmesini istemiştir. Senato bu teklife hemen uymuş ve bugüne kadar bu antlaşmaları tasdik etmemiştir. Dolayısıyla SALT - II yürürlüğe girmemiştir.

A B C D E

13. Bandung Konferansı'nda barış içinde yaşamının beş ilkesi kabul edilmiştir. Konferansa yön veren bu ilkeler şunlardır:

- Siyasi bağımsızlık
- Kendi topraklarında başka devletlere askerî üs vermemesi
- Askerî ittifaklara katılmama
- İkili ittifaklara girmeme
- Ulusal kurtuluş savaşlarını destekleme

A B C D E

14. Cemal Abdünnasır (1918 - 1970): Sudan'daki Mısır ordusunda görev yaparken İngiliz egemenliğine ve krallık yönetimine son vermeyi amaçlayan gizli "Hür Subaylar" örgütünün kuruluşuna katılmıştır. I. Arap - İsrail Savaşı'nda (1948 - 1949) Filistin Felluce'deki başarısı nedeniyle "Felluce Kaplani" olarak ünlenmiştir. Hür Subaylar örgü-

tünün 23 Haziran 1952'de kansız bir darbeyle yönetimi ele geçirip Kral Faruk'u devirmesiyle başbakanlık görevini üstlenen Nasır, büyük toprak sahibi feodal güçleri tasfiye ederek başlattığı toprak reformuyla kendine özgü sosyalizmi ortaya koymuştur. En güçlü muhalefet odağı olan Müslüman Kardeşleri sindirerek konumunu pekiştirmiştir. 1956'da, o zamana kadar İngiliz denetiminde olan Süveyş Kanalı'nı kamulaştırarak Arap dünyasında bağımsızlık mücadelesinin önderi olarak benimsenmiştir. Bu başarısı üzerine anti emperyalist kampta bir kahramanlık simgesine dönüşen Nasır, emperyalizmin yenilmezliği efsanesini yıkarak 1950'lerde bağımsızlık savaşları için bir moral kaynağı olmuştur. 23 Haziran 1956'dan 28 Eylül 1970'e kadar Mısır Cumhurbaşkanı olan Nasır; Sovyetlere yakın durmuş, Tito ve Nehru ile Bağılantısızlara öncülük etmiştir. Arap dünyasını birleştirme çalışmaları ise sonuçsuz kalmıştır.

A B C D E

15. 1947'de bağımsızlıklarını kazanan Hindistan ve Pakistan arasındaki sorunların en önemli nedenini teşkil eden Keşmir Sorunu, iki ülke arasında çözülememiş ve günümüze kadar gelmiş en önemli sorundur. Keşmir sorunu, iki devletin konvansiyonel güçlerinin dışında önemli bir nükleer güç durumuna gelmelerine de yol açmıştır.

A B C D E

16. 1967'deki Arap - İsrail Savaşı'nda yaşanan kayıplar ve 21 Ağustos 1969'da Kudüs'teki el - Aksa Camisi'nin kundaklanması, İslam ülkelerinde büyük tepkilere yol açmış ve dayanışma ihtiyacını doğurmuştur. Ürdün Kralı Hüseyin'in öncülüğünde 25 Ağustos 1969'da yapılan Kahire Toplantısı'nda "İslam Zirvesi" oluşturulmasına karar verilmiş ve Türkiye dâhil yirmi dört ülkenin katılımıyla toplanan "İslam Zirvesi"nde İslam Konferansı Örgütünün (İKÖ) kurulmasına karar verilmiştir.

A B C D E

17. Afro - Amerikan Sivil Hareketi, 1954 - 1968 yılları arasında ABD'de siyahi halka yönelik ırk ayrımını muhafaza eden kanunların kaldırılarak vatandaşların eğitime yönelik kanunların getirilmesini, böylece insan haklarının elde edilmesini amaçlayan harekettir. Hareketin Martin Luther King, Malcom X gibi yürütücü liderleri ve John Kennedy gibi destekçileri olmuştur. Hristiyan bir rahibin oğlu olan Malcom daha sonra Müslüman olmuş ve Afro - Amerikan Hareketi içerisinde yer almıştır. "İster kurşun atıyor olun ister oy, hedefinizi iyi seçiniz. Kuklayı değil, kuklacıyı vurmalsınız." sözleriyle ünlü Malcom X, 21 Şubat 1965'te öldürülmüştür.

A B C D E

1. I. Tahkikat Komisyonunun kurulması
II. Meclis görüşmelerinin basında yayımlanmasının yasaklanması
III. 1961 Anayasası'nın hazırlanması

Yukarıdakilerden hangilerinin Demokrat Parti Dönemi'nde gerçekleştiği söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

2. **27 Mayıs 1060 Askerî Müdahalesi sonrası tutuklananlar aşağıdaki adalardan hangisine gönderilmiştir?**

- A) Kıbrıs Adası
B) Yassıada
C) Meis Adası
D) Gökçeada
E) Sakız Adası

3. I. Hasan Polatkan
II. Fatin Rüştü Zorlu
III. Celal Bayar

27 Mayıs Askerî Müdahalesi sonucu yargılanarak idam edilenler arasında yukarıdakilerden hangileri yoktur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) II ve III

4. **Türkiye'de 1980'de hazırlanan 24 Ocak Kararları ile;**

- I. serbest ekonomi,
II. ithal ikameci ekonomi,
III. ihracata dayalı ekonomi

modellerinden hangilerine geçilmiştir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

5. 1940'ların sonunda 20 milyonu geçen Türkiye nüfusu 1980'de 44 milyona ulaşmıştır.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisine neden olduğu savunulamaz?

- A) Tarımda iş gücü fazlası oluşması
B) Köyden kente göçlerin yaşanması
C) Şehirlerde gecekondulaşmanın ve çarpık kentleşmenin yaşanması
D) Sendikalaşmanın büyümesi
E) Televizyonun gündelik yaşama girmesi

6. 12 Mart Muhtırası sonrası yapılan seçimlerde hiçbir parti tek başına iktidara gelememiştir.

Bu durumun Türkiye'de;

- I. koalisyon hükümetlerinin kurulması,
II. istikrarsızlık,
III. popülist ekonomik politika

durumlarından hangilerine neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

7. I. Hatay'daki İskenderun Demir Çelik Fabrikası
II. İzmir'deki Aliağa Rafinerisi
III. Konya'daki Seydişehir Alüminyum Fabrikası

Yukarıdaki fabrikaların yapımında aşağıdaki devletlerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) ABD
B) SSCB
C) Fransa
D) Almanya
E) İngiltere

8. I. Yeşil Hat
II. Johnson Mektubu
III. Acheson Planı

Yukarıdakilerden hangilerinin Kıbrıs Sorunu'yla ilgili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

1. Demokrat Parti iktidarı, 1960'ta muhalefetin faaliyetlerini soruşturmak için Tahkikat Komisyonu kurmuştur (I). Ayrıca Meclis görüşmelerinin basında yayımlanması yasaklanmış (II), Tahkikat Komisyonunu eleştirenler Meclis çalışmalarından uzaklaştırılmıştır. 1960 Askerî Müdahalesi'nden sonra oluşturulan Millî Birlik Komitesi, yeni bir anayasa yapmak için Kurucu Meclis kurmuş bu organın hazırladığı anayasa, 9 Temmuz 1961'de yapılan halk oylamasıyla kabul edilerek yürürlüğe girmiştir.

Y
A
R
G
I

2. 27 Mayıs Askerî Müdahalesi'nden sonra Demokrat Parti kapatılmış, dönemin Cumhurbaşkanı, Demokrat Partinin önde gelen yöneticileri ve hükûmet üyeleri yargılanmak üzere Yassıada'ya gönderilmiştir.

Y
A
Y
I
N
E
V
I

3. 27 Mayıs Askerî Müdahalesi sonrası Demokrat Parti kapatılmıştır. Dönemin Cumhurbaşkanı, Demokrat Partinin önde gelen yöneticileri ve hükûmet üyeleri yargılanmak üzere Yassıada'ya gönderilmiştir. Mahkeme, dönemin Cumhurbaşkanı Celal Bayar ve Başbakanı Adnan Menderes'in de içinde olduğu on beş kişiye idam cezası vermiştir. Altmış beş yaşının üstünde olması nedeniyle Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın cezası müebbet hapse çevrilmiştir (III). Başbakan Adnan Menderes, Hasan Polatkan, Fatin Rüştü Zorlu, 16 - 17 Eylül 1961'de idam edilmiştir. İdam edilen bu devlet adamlarının itibarları 11 Nisan 1990 tarihli kanunla iade edilmiştir.

Y
A
Y
I
N
E
V
I

4. 1980'de hazırlanan 24 Ocak Kararları ile karma ekonomiden serbest ekonomiye (I), ithal ikameci modelden ihracata dayalı (III) ekonomik modele geçilmiştir.

Y
A
Y
I
N
E
V
I

5. Televizyonun gündelik yaşama girmesinin nüfus artışıyla ilgisi yoktur.

Y
A
Y
I
N
E
V
I

6. Türkiye'de yaşanan ortamdan hükûmeti sorumlu tutan kuvvet komutanları, radikal sol askerî unsurların darbesini engellemek için kendine göre ehven-i şer (kötünün iyisi) diyerek 12 Mart 1971'de tüm Türkiye'ye ilan edilen metin ve TBMM'ye verilen muhtıra ile Başbakan Süleyman Demirel ve hükûmetine yürütme görevinden el çektirmişlerdir. 12 Mart Muhtırası sonrasında yapılan seçimler hiçbir partiye tek başına iktidar imkânı vermemiş, bu ortam koalisyon hükûmetlerinin kurulması (I) ve istikrarsızlığa (II) neden olmuştur. Siyasette istikrarsızlığın yaşandığı bu dönemde ekonomiyi düzeltmekten uzak olan hükûmetler, tepkileri azaltmak için popülist ekonomik politikalar uygulamışlardır (III). Bu yaklaşım ise enflasyonu %100 artırmış; TL, dolar karşısında erimiştir.

Y
A
Y
I
N
E
V
I

7. Kıbrıs konusunda Sovyetler Birliği, Türkiye'nin karşısında yer alsa da Johnson Mektubu ile gerginleşen Türk - ABD ilişkilerinden sonra Türkiye, Sovyetler Birliği'ne yönelmiştir. 1967'de Başbakan Süleyman Demirel ve 1969'da Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ın Sovyetler Birliği ziyareti ilişkileri geliştirmiştir. Sovyetler Birliği, Türkiye'de büyük kamu yatırımlarını üstlenmiştir. 1967'de ve 1975'te Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında "Ekonomik İş Birliği Antlaşmaları" imzalanmıştır. Bu antlaşma sonunda Hatay'daki İskenderun Demir Çelik Fabrikası, İzmir'deki Alağa Rafinerisi ve Konya'daki Seydişehir Alüminyum Fabrikası kurulmuştur.

Y
A
Y
I
N
E
V
I

8. 1963'te Kıbrıs'ta 24 Türk şehit edilmiş, bunun üzerine Türk savaş uçakları Kıbrıs üzerinde uyarı uçuşları yapmıştır. Bu olaydan sonra Kıbrıs'ta bir barış gücü oluşturulmuş ve Yeşil Hat çizilmiştir (I). 1964'te Yunanistan'ın Kıbrıs'ta asker ve silah sayısını artırması üzerine Türkiye adaya müdahale kararı almış ancak ABD Başkanı Johnson, İsmet İnönü'ye bir mektup yazarak bu karardan vazgeçirmeye çalışmıştır (II). Yapılan diplomatik görüşmeler sonunda karar askıya alınmıştır. Daha sonra ABD Dışişleri Bakanı Acheson aracılığı ile Cenevre'de bir görüşme yapılmış ve burada Acheson Planı sunulmuştur (III).

Y
A
Y
I
N
E
V
I

9. İslam Konferansı Örgütünün merkezi aşağıdaki şehirlerin hangisinde yer almaktadır?

- A) Beyrut
- B) Bağdat
- C) Cidde
- D) Riyad
- E) Ankara

10. Kıbrıs Mücadelesi Ulusal Örgütüne karşı Türkler;

- I. Volkan,
- II. Türk Mukavemet Teşkilatı,
- III. SAVAK

örgütlerden hangilerini kurmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

11. 1960'lardan sonra Türkiye - ABD ilişkilerinin bozulmasında;

- I. Jüpiter Füzelere,
- II. Kıbrıs Sorunu,
- III. Haşhaş Sorunu

gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

12. I. Zürih Antlaşması
II. Maastricht Antlaşması
III. Londra Antlaşması

1960'ta bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kurulmasında yukarıdaki antlaşmalardan hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

13. Ermeni terör örgütü ASALA, Türklere karşı ilk eylemini aşağıdaki ülkelerden hangisinde yapmıştır?

- A) Türkiye
- B) SSCB
- C) ABD
- D) Fransa
- E) Almanya

14. 1009'ta kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti'nin cumhurbaşkanı yardımcılığına aşağıdaki devlet adamlarından hangisi getirilmiştir?

- A) Makaryos
- B) Fazıl Küçük
- C) Sadık Ahmet
- D) Rauf Denktaş
- E) Yorgo Grivas

15. Türkiye'nin, Temmuz 1975'te İzmir'de Ege Ordusu adıyla IV. Ordu'yu kurmasına neden olan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yunanistan'ın Ege Adalarını silahlandırması
- B) Yunanistan'ın On İki Ada'yı alması
- C) Kardak Krizi'nin yaşanması
- D) Kıbrıs Sorunu'nun yaşanması
- E) FIR Hattı Sorunu'nun yaşanması

16. Türkiye'nin 1974'te Kıbrıs Barış Harekâtı'nı düzenlemesindeki hukuki dayanağını;

- I. Zürih Antlaşması,
- II. Londra Antlaşması,
- III. Akritas Planı

belgelerinden hangilerinin oluşturduğu söylenebilir?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

9. Mescid-i Aksa'nın kundaklanması üzerine toplanan İslam Zirvesi'nde kurulması kararı verilen İslam Konferansı Örgütü'nün merkezi Cidde'dir.

10. EOKA'nın silahlı saldırılarına karşı Türkler de Volkan, ve Türk Mukavemet Teşkilatı (TMT) (II) örgütlerini kurmuşlardır. SAVAK, İran'da kurulan şah rejimi yanlısı örgüttür.

11. II. Dünya Savaşı'nın sonundan 1960'a kadar Türk - Amerikan ilişkilerinde herhangi bir ciddi anlaşmazlık veya sorun ortaya çıkmamıştır. Amerika, Türk dış politikasının dayanak unsuru hâline gelmiş, iki ülke stratejik ittifak oluşturmuştur. 1962'de yaşanan Küba Füze Krizi sırasında ABD ve SSCB arasında yapılan görüşmelerde Sovyetler Birliği, Küba'ya yerleştirdiği Ekim füzelerini kaldırmayı, ABD'nin Türkiye'ye yerleştirdiği Jüpiter Füze-leri'nin kaldırılması şartına bağlamış; ABD'nin Türkiye ile görüşmeden Jüpiter Füze-leri'ni kaldırmayı kabul etmesi, Türkiye'nin güvenliğinin tehlikeye sokulduğu inancına neden olmuştur (I). Kıbrıs'ta yaşanan sorunlar ve Türkiye'nin 1964'te adaya müdahale etme kararı alması, Türk - Amerikan ilişkilerinde gerilime yol açmış, ABD Başkanı Johnson, Başbakan İnönü'ye yazdığı mektupta Türkiye'nin adaya müdahalesini durdurmasını istemiş ve Türkiye'nin kararını erteletmiştir. ABD, 1974'teki Kıbrıs Barış Harekâtı'ndan sonra 1978'e kadar Türkiye'ye uyguladığı ambargoyu sürdürmüştür (II). Türkiye - ABD arasında yaşanan bir diğer sorun da haşhaş ekimi olmuştur. ABD Başkanı Nixon, ülkesinde artan uyuşturucu sorunu nedeniyle ABD'ye gelen afyonun büyük bölümünün Türkiye'den taşındığını iddia ederek Türkiye'ye baskı uygulamıştır. Türk hükümetleri ülkedeki haşhaş ekimini sınırlama ve yasaklama yollarına kadar gitmişlerdir (III) Ancak 1974'te Başbakan Bülent Ecevit'in hem tıp sektöründe afyona ihtiyaç olması hem de kamuoyunun isteği üzerine haşhaş ekimini serbest bırakması ABD ile ilişkilerin bozulmasına neden olmuştur.

12. 1959'da Türkiye ve Yunanistan Zürih Antlaşması'nı (I) imzalayarak Kıbrıs'ta bağımsız bir cumhuriyet kurulması kararı aldılar. 1960'ta İngiltere, Türkiye ve Yunanistan Londra Antlaşması'nı (II) imzalayarak Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kuruluş sürecini başlattılar. Bu doğrultuda 1960'da Kıbrıs'ta bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti kuruldu. Cumhurbaşkanlığı görevine Makarios, yardımcılığına ise Dr. Fazıl Küçük seçildi.

13. Lozan Antlaşması'nda diğer azınlıklar gibi Ermeniler de Türk vatandaşı sayılmış ve Türk yasalarına tabi tutulmuşlardır. Fakat Ermenistan dışında (diaspora) yaşayan Ermeniler, tezlerini gündeme taşımak için çalışmalarını sürdürmüşler ve kademeli olarak iddialarını dünyaya tanıtmak, iddialarını Türkiye'ye kabul ettirerek Türkiye'den tazminat ve toprak almak son aşamada da büyük Ermenistan hayalini gerçekleştirmek istemişlerdir. Bu doğrultuda Ermenistan'ın Kurtuluşu İçin Ermeni Gizli Ordusu (ASALA) adı verilen yasa dışı bir örgüt kurmuşlardır. ASALA 1973'ten itibaren yurt dışında yaşayan Türk temsilcilerine ve diplomatlarına yönelik silahlı eylemler düzenlemeye başlamıştır. Ermeni terör örgütü, ilk olarak 1973'te Los Angeles'te Başkonsolos Mehmet Baydar ve Konsolos Bahadır Demir'i şehit etmiştir. Ayrıca 1973 - 1984 Dönemi'nde gerçekleştirilen saldırılarla seksen kadar Türk diplomat ve dış temsilci şehit edilmiştir. ASALA, 1994'ten itibaren etkinliğini kaybetmiştir.

14. Kıbrıs'ın cumhurbaşkanlığına Rum lider Makarios, yardımcılığına da Türklerin lideri Dr. Fazıl Küçük getirilmiştir.

15. Kıta sahanlığı, kara sularının bitiş noktasından başlayan deniz altındaki devamını ifade eder. Bir kıyıya sahip her devlet kıta sahanlığına da sahiptir. Ancak kıta sahanlığına sahip olan bir ülkenin sadece o bölgedeki canlı - cansız doğal kaynakları arama ve işletme hakkı bulunmaktadır. Yunanistan 1961'den itibaren Ege Denizi'nde petrol arama çalışmalarına başlamıştır. Türkiye de 1973'ten itibaren Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'na Ege'nin açık deniz sularında ve kendi kıta sahanlığında arama izni vermiştir. Bu gelişmeler, iki ülke arasında Kıta Sahanlığı Sorunu'nu ortaya çıkarmıştır. Yunanistan, Türk kıyılarına yakın Ege Adaları'nı silahlandırmış, bunun unun üzerine Türkiye, Temmuz 1975'te İzmir'de NATO dışında konumlanan Ege Ordusu adıyla IV. Ordu'yu kurmuştur.

16. Türkiye, 1959'daki Garanti Antlaşması'na (Londra Antlaşması) dayanarak 1974'te Kıbrıs Barış Harekâtı'nı düzenlemiştir (II). Bu antlaşmanın 4. maddesi "Bu antlaşmanın hükümlerine uygun davranılmaması durumunda Yunanistan, Türkiye ve İngiltere, bu hükümlere uyulmasını sağlamak için gereken girişimler ya da önlemlere ilişkin birbirlerine danışmayı yükümlenirler. Ortak ya da anlaşarak davranmak mümkün olmadığı takdirde garanti veren üç devletten biri, sadece bu antlaşma ile oluşturulan düzeni yeniden kurmak amacıyla harekete geçmek hakkını saklı tutar." şeklindedir.

1. Bağımsız Devletler Topluluğu aşağıdaki zirvelerden hangisinde kurulmuştur?

A) Astana Zirvesi
B) Bakü Zirvesi
C) Almatı Zirvesi
D) Taşkent Zirvesi
E) Aşkabat Zirvesi

2. Türkiye, 1987 ile 2001 yılları arasında sık sık değişen koalisyon hükümetleri tarafından yönetilmiştir. Görev yapan kısa süreli hükümetler, kısa vadeli ekonomik ve siyasi hedeflere yönelmeyi tercih etmişlerdir.

Bu durumun;

I. bazı bankaların iflas etmesi,
II. kamu açıklarının artması,
III. 5 Nisan Kararlarının alınması

**gelişmelerinden hangilerine neden olduğu söy-
lenebilir?**

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

3. Avrupa Topluluğu, Avrupa Birliği adını aşağıdaki antlaşmalardan hangisiyle almıştır?

A) Roma Antlaşması
B) Ankara Antlaşması
C) Paris Antlaşması
D) Lizbon Antlaşması
E) Maastricht Antlaşması

4. I. Slobadan Miloseviç
II. Aliya İzzetbegoviç
III. Franjo Tudjman

Bosna Savaşı'nı sona erdiren Dayton Antlaşması yukarıdakilerden hangileri tarafından imzalanmıştır?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

5. Eylül 1003'te İsrail ile Oslo Antlaşması'nı imzalayan siyasetçi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yaser Arafat
B) Saddam Hüseyin
C) Enver Sedat
D) Hafız Esat
E) Beşar Esat

6. 2015 Nobel Kimya Ödülü "hücrelerin hasarlı DNA'yı nasıl onardıkları ve genetik bilgiyi nasıl koruduklarını moleküler düzeyde belirleme" konusundaki çalışmalarından dolayı;

I. Tomas Lindahl
II. Paule Modrich,
III. Aziz Sancar

bilim insanlarından hangilerine verilmiştir?

A) Yalnız I
B) I ve II
C) Yalnız II
D) II ve III
E) I, II ve III

7. SSCB'de uygulanan Perestroika ve Glastnost politikaları ile;

I. siyasi,
II. ekonomik,
III. sosyal

alanlardan hangilerinde gelişme sağlanması amaçlanmıştır?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

8. "Demir perdenin aşağı inmesi" olarak değerlendirilen 1989 Malta Zirvesi aşağıdaki devletlerden hangileri arasında yapılmıştır?

A) Türkiye - SSCB
B) Türkiye - ABD
C) ABD - SSCB
D) ABD - Çin
E) SSCB - Çin

1. Rusya, Beyaz Rusya, Kırgızistan, Kazakistan, Türkmenistan, Özbekistan, Azerbaycan, Tacikistan, Ukrayna, Ermenistan ve Moldova katılımıyla 21 Aralık 1991'de Kazakistan'ın başkenti Almatı'da yapılan zirve toplantısında Bağımsız Devletler Topluluğu resmen kurulmuştur.

2. Türkiye, 1987 ile 2001 yılları arasında siyasi ve ekonomik istikrarsızlıkların birbirini etkilediği bir dönem yaşamıştır. Bu süreçte 1994 yılı, Türkiye'nin biriken ekonomik sorunlarla karşı karşıya kaldığı bir yıl olmuştur. 1994 yılına gelindiğinde vergi gelirleri iç borç ödemesine yetmemiş, kamu açıkları iyice artmıştır (II).

Ekonomiyi hızla istikrara kavuşturmak amacıyla 5 Nisan Kararı alınmıştır (III). Ancak bu kararlar piyasalarda durgunluğa ve sıkı denetlenen bazı bankaların iflas etmesine (I) neden olmuştur.

3. 1 Ocak 1993'te yürürlüğe giren Maastricht (Mastriç) Antlaşması ile Avrupa Topluluğu, Avrupa Birliği adını almıştır.

4. 14 Aralık 1995'te Sırp tarafını temsil eden Slobadan Miloseviç (I), Hırvat tarafını temsil eden Franjo Tudjman (III) ve Boşnak tarafını temsil eden Aliya İzzetbegoviç (II), Dayton Antlaşması'nı imzalamıştır. Böylece Bosna Savaşı sona ermiştir.

5. Filistin davasının önderi olan Yaser Arafat 1952 - 1956 arasında kurduğu Filistin Öğrenci Birliği'nin başkanlığını yürütmüştür. Öğrenciliği sırasında askerî eğitim de alan Arafat, 1956'daki Arap - İsrail Savaşı'na katılmıştır. 1959'da arkadaşlarıyla FKÖ'nün en büyük grubu olan El - Fetih'i kurmuştur. 1964'ten itibaren silahlı mücadeleyi ve Arap ülkelerinden bağımsız hareket etmeyi savunmuştur. 1969'da FKÖ'nün başkanlığına getirilmiş ve bu görevini Filistin Özerk Yönetimi'nin kurulduğu 1993'e kadar sürdürmüştür. 1970 - 1971'de 40.000 kişinin yaşamını yitirdiği Ürdün İç Savaşı'ndan sonra Ürdün'den ayrılıp askerî ve siyasi merkezini Beyrut'a taşımıştır. 1982'de İsrail'in Lübnan'ı işgali üzerine FKÖ'nün merkezini Tunus'a taşımıştır. 1988'de Bağımsız Filistin Devleti'ni ilan etmiştir. 13 Eylül 1993'te İsrail ile Oslo Antlaşması'nı imzalayan Yaser Arafat, 20 Ocak 1996'da halk oyuyla Filistin Özerk Yönetimi Başkanı seçilmiş, ölünceye kadar bu görevini sürdürmüştür.

6. 2015 Nobel Kimya Ödülü Tomas Lindahl (I), Paul Modrich (II) ve Aziz Sançar'a (III) ve verilmiştir.

7. SSCB'de uygulanan Perestroika (Pirestroyka) adı verilen yaklaşım ile ekonomide (II) yeniden yapılanma amaçlanmıştır. Bu yaklaşımla kapitalist sistemle ilişkiye girerek belli alanlarda özelleştirmeiere gitmek istenmiştir. Glasnost (Giasnost) adı verilen açıklık politikası ile demokratikleşme sağlanacak; özgürlükler genişletilecek (III), seçimlerde şeffaflık uygulanacak (I), parti içinde eleştiri olanakları artırılacak, böylece ekonomide de yeniden yapılanmanın önü açılacaktı.

8. Aralık 1989'da Malta Zirvesi'nde ABD Başkanı George Bush ile SSCB Devlet Başkanı Gorbacov bir araya gelerek Avrupa'da kalıcı iş birliğine yönelik kararlar almıştır. Bu toplantı "demir perdenin aşağı inmesi" olarak değerlendirilmiştir.

9. Sovyetler Birliği'nin bıraktığı boşluğu doldurmak için 1996'da kurulan Şangay İşbirliği Örgütüne aşağıdakilerden hangisi üye değildir?

A) Kazakistan
B) Türkiye
C) Rusya
D) Çin
E) Kırgızistan

10. Genel anlamda nükleer güçlerden her birinin hem kendisini hem de diğerini yok edecek bir karşılık vereceğinden korkarak nükleer silahların kullanılacağı bir ilk hareketten kaçınması durumuna "dehşet dengesi" denmektedir.

Buna göre dünyada "dehşet dengesi"nin aşağıdakilerden hangisiyle sona erdiği kabul edilmiştir?

A) SSCB'nin dağılıp ABD'nin tek süper güç olarak kalmasıyla
B) Soğuk Savaş Dönemi'nin başlamasıyla
C) Şangay İş Birliği Örgütü'nün kurulmasıyla
D) Bağımsız Devletler Topluluğu'nun kurulmasıyla
E) Almanya'da Soğuk Savaş Dönemi'nin sembolü olan Berlin Duvarı'nın yıkılmasıyla

11. Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra ABD, dünya politikasının oluşturulmasında tek başına kalmış ve "Yeni Dünya Düzeni" sloganı ile belirlediği dünya politikasını uygulamaya başlamıştır.

Buna göre Yeni Dünya Politikası çerçevesinde ABD'nin;

I. Afganistan,
II. Irak,
III. İsrail

bölgelerinden hangilerinde bulunan enerji kaynaklarına yakın olmak için askeri harekât düzenlediği söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

12. 1917 Bolşevik Devrimi sonucunda kurulan SSCB'ye Türk topluluk ya da devletlerinin katılmaı zorla gerçekleştirilmiş, bu devletler ve topluluklar 1991'de Sovyetler Birliği dağılırken bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir.

Aşağıdakilerden hangisi bağımsızlığını ilan eden bu Türk Cumhuriyetleri'nden biri değildir?

A) Kazakistan
B) Türkmenistan
C) Azerbaycan
D) Nahçıvan
E) Özbekistan

13. Günümüzde de devam eden Dağlık Karabağ Sorunu aşağıdaki devletlerden hangileri arasında yaşanmaktadır?

A) Ermenistan - Gürcistan
B) Azerbaycan - Ermenistan
C) Azerbaycan - İran
D) Azerbaycan - Nahçıvan
E) Nahçıvan - Gürcistan

14. Doğal gaz üretiminde bölgenin en büyük kapasitesine sahip olan Türk Cumhuriyeti aşağıdakilerden hangisidir?

A) Azerbaycan
B) Kazakistan
C) Kırgızistan
D) Türkmenistan
E) Özbekistan

15. 1958'de yayımladığı *Yüzyüze ve Cemile* adlı hikâyeleri ile dünyaca tanınan yazar aşağıdakilerden hangisidir?

A) Cengiz Aytmatov
B) Mehmet Emin Resulzade
C) Ali Tokambayev
D) Mukay Elebay
E) Tugelbay Sıdıkbek

16. • Nursultan Nazarbayev öncülüğünde 1991'de bağımsızlığını ilan etmiştir.
• Başkenti Nursultan'dır.
• Türkiye ile ortak Ahmet Yesevi Üniversitesini kurmuştur.
• Bağımsız Devletler Topluluğu, Avrasya Ekonomik Topluluğu, Şangay İş Birliği Örgütü, İslam Konferansı Örgütü, Birleşmiş Milletler gibi hem bölgesel hem de uluslararası örgütlenmeler içinde aktif şekilde yer almaktadır.

Özellikleri verilen Türk Cumhuriyeti aşağıdakilerden hangisidir?

A) Azerbaycan
B) Özbekistan
C) Kazakistan
D) Kırgızistan
E) Türkmenistan

9. Sovyetler Birliği'nin bıraktığı boşluğu doldurmak için 1996'da Rusya, Çin, Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan "Şangay Beşlisi" adı altında bir birlik oluşturmuşlardır. Birlik, 2001'de Özbekistan'ın katılımı ile "Şangay İş Birliği Örgütü" adını almıştır. Önemli bir güç hâline gelen bu örgütlenmeye Hindistan, İran, Pakistan ve Moğolistan gözlemci olarak destek vermektedir. Türkiye bu örgütün üyelerinden biri değildir.

A B C D E

10. Genel anlamda nükleer güçlerden birinin hem kendisini hem de diğerini yok edecek bir karşılık vereceğinden korkarak nükleer silahların kullanılacağı bir ilk hareketten kaçınması durumuna "dehşet dengesi" denmektedir. Nükleer güçlerden hiçbirinin, karşısındakinin cevap verme kapasitesini tamamen ortadan kaldıracılabilecek ilk vuruş kapasitesine sahip olmaması durumudur. Dehşet dengesinin sürekliliği, bu durumun korunmasına bağlıdır. Soğuk Savaş Dönemi'nin sona ermesiyle SSCB'nin dağılıp ABD'nin tek süper güç olarak kalması, dünya-daki dengenin sona ermesi olarak değerlendirilmiştir.

A B C D E

11. Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra dünyada çok önemli gelişmeler olmuştur. Öncelikle güçler dengesi değişmiş ve ABD, dünya politikasının oluşturulmasında tek başına kalmıştır. "Yeni Dünya Düzeni" sloganı ile belirlediği dünya politikasını uygulamaya başlamıştır. Orta Asya'daki zengin enerji kaynaklarına yakın olmak için 2001'de Afganistan'a (I), petroi bakımından zengin olan Basra Körfezi Bölgesi'nin kontrolü için de 2003 Mart'ında Irak'a askerî operasyonlar düzenlemiştir (II).

A B C D E

12. Nahçıvan bağımsızlığını ilan eden Türk Cumhuriyetleri'nden biri değildir.

A B C D E

13. Azerbaycan toprakları içinde yer alan ve nüfusunun büyük çoğunluğu Türk olan Dağlık Karabağ bölgesine XIX. yüzyıldan itibaren Rusya tarafından sistemli bir şekilde Ermeni nüfusu yerleştirilmeye başlanmıştır. Demografik yapısı zaman içinde değişen Dağlık Karabağ, SSCB tarafından 1923'te özerk hâle getirilmiş, Ermeniler çoğunluk hâle gelmeye başlayınca bölgede çatışmalar başlamıştır. 1988'de Karabağ Parlamentosu Ermenistan'a katılma kararı alınca Azeriler bu karara karşı çıkmıştır. Dağlık Karabağ Özerk Cumhuriyeti'nin Azerbaycan Cumhuriyeti'nden ayrıldığını ve Ermenistan Cumhuriyeti'yle birleştiğini açıklamış ve Sovyetler Birliği'nin bölgedeki silahları toplama uygulaması ile Azerilerin silahsızlanması Ermenileri daha avantajlı hâle getirmiştir. Sovyetler Birliği'nin dağılması sırasında Ermenistan, Karabağ'ı işgal ederek topraklarına katmış, bu süreçte Hocalı başta olmak üzere birçok yerde sivil halkı öldürmüştür. Günümüzde BM ve birçok uluslararası kuruluşun, Ermenistan'ın Karabağ'daki işgaline son vermelerini dile getirmelerine karşın Ermenilerin işgali sürmektedir.

A B C D E

14. Sovyetler Birliği için petrol, doğal gaz, pamuk gibi ham madde kaynağı olan Türkmenistan, Saparmurat Niyazov öncülüğünde 1991'de bağımsız olmuştur. Türkmenistan, doğal gaz üretiminde bölgenin en büyük kapasitesine sahip olan Türk Cumhuriyeti'dir.

A B C D E

15. Cengiz Aytmatov, 1958'de yayımladığı *Yüzyüze ve Cemile* adlı hikâyeleri ile dünyaca tanınmıştır. Fransızca'ya da çevrilen eser dünya edebiyatının en iyi aşk hikâyesi olarak ilan edilmiştir. Devrinin en çok okunan yazarı olan Aytmatov'un eserleri birçok dile çevrilmiştir. SSCB'de, Kırgızistan'da ve dünyanın çeşitli ülkelerinde ödüller kazanmıştır. Aytmatov, aynı zamanda sivil toplum çalışmaları ve devlet hizmetindeki yüksek görevleriyle de tanınmıştır.

A B C D E

16. Verilen özellikler Sovyetlerin dağılmasından sonra Nursultan Nazarbayev öncülüğünde 1991'de bağımsızlığını ilan eden Kazakistan'a aittir.

A B C D E

1. Türkiye Cumhuriyeti'nde halk oyu ile seçilen ilk Cumhurbaşkanı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mustafa Kemal Atatürk
B) İsmet İnönü
C) Abdullah Güi
D) Ahmet Necdet Sezer
E) Recep Tayyip Erdoğan

2. Türkiye, barış ve istikrarın korunması çerçevesinde bölgesel ve uluslararası barışı koruma faaliyetlerinde aktif olarak yer almaktadır.

Türk ordusunun bu amaçla;

I. Bosna - Hersek,
II. Somali,
III. Kosova

bölgelerinin hangilerinde görev yaptığı söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

3. Kızılay'ın amacı; savaşta felakete uğrayanları koruyan Cenevre Sözleşmesi ile Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu antlaşmaların derneğe yüklediği hizmet ve görevleri yerine getirmek, barışta yurt içinde ve yurt dışında meydana gelen doğal afet ve felaketlere karşı sağlık yardımlarında bulunmaktadır.

Buna göre Kızılay'ın 2094 - 2005 yıllarında Endonezya, Sri Lanka, Tayland, Malezya gibi yerlere yardımda bulunmasına sebep olan olay aşağıdakilerden hangisidir?

A) Deprem - Tsunami
B) İç savaş
C) Yangın
D) Volkanik patlama
E) Sert kış koşulları

4. I. Türkiye
II. İran
III. Pakistan

Yukarıdakilerden hangileri Ekonomik İşbirliği Teşkilatının kurucu üyeleri arasında yer alır?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

Y
A
R
G
I
Y
A
Y
I
N
E
V
I

5. 1 Ocak 1997 ile 31 Aralık 2006 arasında BM Genel Sekreterliği görevini yürütmüştür. Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'ni savunan bir plan hazırlamıştır. Hazırladığı plan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti tarafından %65 evet oyu ile kabul görürken Güney Kıbrıs'ta %76'lık hayır oyu ile reddedilmiştir. Güvenlik Konseyi üyelerine, Kıbrıslı Türklerin izolasyonuna neden olan kısıtlamaların kaldırılması çağrısı yapmıştır. 18 Ağustos 2018'de ölmüştür.

Bu parçada sözü edilen devlet adamı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kofi Annan
B) Rauf Denktaş
C) Mehmet Ali Talat
D) Banki Moon
E) Antonio Guterres

1. 10 Ağustos 2014'te yapılan seçimlerde halk ilk kez Cumhurbaşkanı'nı seçmiştir. Halkın seçtiği ilk Cumhurbaşkanı ise Recep Tayyip Erdoğan olmuştur.

2. Türkiye, barış ve istikrarın korunması çerçevesinde bölgesel ve uluslararası barışı koruma faaliyetlerinde aktif olarak yer almaktadır. Türk birlikleri Bosna - Hersek (I), Somali (II), Kosova (III), Arnavutluk, Makedonya, Afganistan, Libya, Lübnan, Sudan, Kongo Demokratik Cumhuriyeti gibi yerlerde görev almıştır.

3. Kızılay'ın amacı; savaşta felakete uğrayanları koruyan Cenevre Sözleşmesi ile Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu antlaşmaların derneğe yüklediği hizmet ve görevleri yerine getirmek, barışta yurt içinde ve yurt dışında meydana gelen doğal afet ve felaketlere karşı sağlık yardımlarında bulunmaktadır. Kızılay'ın 2004 - 2005 yıllarında Endonezya, Sri Lanka, Tayland, Malezya gibi yerlere yardımda bulunduğu olay deprem ve tsunami felaketleridir.

4. Ekonomik İşbirliği Konferansı (EOC), hükümetler arası bölgesel bir organizasyon olup 1985'te üye ülkeler arasında ekonomik, teknik ve kültürel iş birliğini desteklemek amacıyla İran (II), Pakistan (III) ve Türkiye (I) tarafından kurulmuştur. Teşkilat, 1977'deki İzmir Antlaşması'nı temel yasa olarak kabul etmiş; 1992'de de Afganistan, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkmenistan ve Özbekistan'ın katılımıyla genişlemiştir. ECO'nun tüm aktivitelerini sekiz teknik komite planlamakta ve yürütmektedir. Bu komiteler; tarım, ekonomi, ticaret, eğitim, bilim, kültür, çevre, sağlık, endüstri, teknik, ulaşım, haberleşme, enerji ve uyuşturucuya bağımlılıkla mücadelede alanlarında ortak çalışma yapmaktadır.

5. Türkiye ile Yunanistan arasındaki anlaşmazlık konularından biri 1960'lardan itibaren çözüm bekleyen Kıbrıs Sorunu'dur. Sorunun çözümü için 1 Ocak 1997 ile 31 Aralık 2006 arasında BM Genel Sekreterliği görevini yürüten Kofi Annan tarafından hazırlanan plan ile Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin bakanlıklarının üçte biri Türklerden oluşacak, devlet başkanlığı ve başbakanlık ise on ayda bir iki toplum temsilcilerince değişilecekti. 2004'te her iki kesimde de halk oyuna sunulan Annan Planı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti tarafından %65 evet oyu ile kabul görürken Güney Kıbrıs'ta %76'lık hayır oyu ile reddedilmiştir. BM Güvenlik Konseyi, 26 Nisan 2004'te Türk toplumunun, Annan Planı'nı kabul etmesini, Türklerin Avrupa Birliği içinde bir gelecek isteği ve yeniden birleşme için kolaylaştırıcı bir durum olarak değerlendirmiştir. Annan, aynı gün Güvenlik Konseyi üyelerine, Kıbrıslı Türklerin izolasyonuna neden olan kısıtlamaların kaldırılması çağrısı yaptı. Aynı yıl Güney Kıbrıs, AB'ye tam üye olmuştur. Böylece Kıbrıs, AB ile Türkiye arasında da bir soruna dönüşmüştür. Annan 2018'de ölmüştür.

6. H5N1 adlı virüsün sebep olduğu ve kanatlı hayvanlardan insaniara bulaşan hastalık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kuş gribi
- B) Domuz gribi
- C) Sars
- D) Kırım Kongo
- E) Sıtma

7. Orta Doğu ülkeleri petrol bakımından zengin rezervlere sahip olmasına rağmen tatlı su kaynakları bakımından oldukça fakirdir.

Buna göre, Dicle ve Fırat Nehirleri'nin;

- I. Türkiye,
- II. Irak,
- III. İran,
- IV. Suriye

ülkelerinden hangileri arasında anlaşmazlığa neden olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) I, II ve III
- E) I, II ve IV

8. 1908'de Çöl Tilkisi Operasyonu ile Irak'a;

- I. ABD,
- II. SSCB,
- III. İngiltere

devletlerinden hangileri müdahalede bulunmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

9. 12 Eylül 1980'de Türk Silahlı Kuvvetleri'nin yönetimi ei koyması üzerine yasama ve yürütme yetkilerini aşağıdakilerden hangisi üstlenmiştir?

- A) Cumhuriyet Senatosu
- B) Millî Birlik Komitesi
- C) Anayasa Mahkemesi
- D) Millî Güvenlik Konseyi
- E) Yüksek Hâkimler Kurulu

10. I. Ukrayna
II. Japonya
III. Çin

Yukarıdaki devletlerden hangilerinde 1980'lerden sonra yaşanan nükleer kazaların çevre kirliliğine neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

11. 2018'de vefat eden Türk bilim insanı Fuat Sezgin aşağıdaki alanlardan hangisinde çalışmalar yapmıştır?

- A) Tarih
- B) Tıp
- C) Matematik
- D) Dil
- E) Kimya

6. Kuş gribi, H5N1 adlı virüsün sebep olduğu hastalık kanatlı hayvanlardan insaniara bulaşır. Etlerin yeterince pişirilmemesi buna sebep olabilmektedir. Virüs, yaklaşık her on yılda bir yapısını değiştirerek ülkeier ve kıtalar arası saigin hastalığa neden olabilmektedir.

A B C D E

7. Orta Doğu'daki pek çok ülke tatlı su kaynakları açısından oldukça fakir durumdadır. Bu nedenle Orta Doğu ülkeieri arasındaki anlaşmazlıkların en büyük nedenlerinden biri de sudur. Orta Doğu'nun başlıca su kaynakları; Dicle, Fırat, Asi, Şeria (Ürdün) ve Nil Nehirleri'dir. Bu nehirlerin kaynaklarının ve denizlere döküldükleri yerlerin farklı ülkelerin topraklarında bulunması, devletler arasında suyun paylaşılması ile ilgili gittikçe büyüyen sorunlara sebep olmaktadır. Dicle ve Fırat Nehri; Türkiye (I), Irak (II) ve Suriye (IV) arasında anlaşmazlık konusudur.

A B C D E

8. ABD (I) ve İngiltere (III) 1998'deki Çöl Tilkisi Operasyonu ile Irak'a müdahalede bulunmuşlar ve kitle imha silahlarının denetimi sona ermiştir.

A B C D E

9. 12 Eylül 1980'de Türk Silahlı Kuvvetleri şiddet ve terör olaylarını gerekçe göstererek yönetime el koydu. Demokrasi bir kez daha kesintiye uğradı. Türk Silahlı Kuvvetleri, ordu üst kademesinden oluşan ve başkanlığını Geneikurmay Başkanı Kenan Evren'in yaptığı Millî Güvenlik Konseyini oluşturdu. Millî Güvenlik Konseyi yönetim ve yasama yetkilerini tek elde topladı. Kenan Evren aynı zamanda devlet başkanlığı görevini de üstlendi.

A B C D E

10. Çernobil'de (Ukrayna) (i) yaşanan nükleer kaza sonucu bütün Karadeniz Havzası ülkeieri olumsuz etkilenmiş, 1986'da gerçekleşmesine karşın bu kazanın etkileri uzun süre devam etmiştir. Çernobil felaketinden sonra en büyük ikinci nükleer kaza 2011 Tōhoku depremi ve tsunamisi sonrası Japonya'nın (II) Fukuşima Nükleer Santrali'nde meydana gelmiştir. 11 Mart 2011'de başlayan nükleer kaza sonucunda atmosfere radyoaktif madde salımı hâlen devam etmektedir.

A B C D E

11. 2018'de vefat eden Prof. Dr. Fuat Sezgin İslam bilim tarihçisidir.

A B C D E

12. Elif eline aldığı gazetede "Etkisi ile buzullar erimekte, sel ve su taşkınları artmakta, bitki ve hayvan çeşitliliği tehlikeye düşmektedir. Gelecek elli yıl içerisinde yer-yüzünde yaşam alanlarının daralması, su taşkınları ve çölleşme beklenen ilk tehlikeli sonuçlarıdır." şeklinde bir haber okumuştur.

Elif'in okuduğu haberin aşağıdaki sorunlardan hangisini anlattığı söylenebilir?

- A) Sel
B) Deprem
C) Küresel ısınma
D) Volkanik patlama
E) İklim değişikliği

13. Güneydoğu Anadolu Projesi ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Türkiye ekonomisinde önemli bir yere sahiptir.
B) Finansmanı dış ülkelerden sağlanan kaynakla sağlanmaktadır.
C) Proje ile bölge halkının yaşam standartlarının yükseltilmesi amaçlanmıştır.
D) Henüz tamamlanamamıştır.
E) GAP'ı ileriye taşımak için 2014 - 2018 GAP Eylem Planı hazırlanmıştır.

14. Aşağıdaki cumhurbaşkanlarından hangisinin vefat etmesi üzerine 1993'te Süleyman Demirel Cumhurbaşkanı seçilmiştir?

- A) Celal Bayar
B) Turgut Özal
C) Kenan Evren
D) Fahri Korutürk
E) Cemal Gürsel

15. 1980'den sonra Türk ekonomisi ile ilgili olarak;

- I. 24 Ocak Kararları'nın alınmasında IMF etkili olmuş, kararların uygulanması Turgut Özal Hükümeti tarafından yapılmıştır.
II. İhracatı arttırmak için özel sektöre düşük faizli krediler verilmiş, vergi iadesinde ve döviz bulmada kolaylıklar sağlanmıştır.
III. IMF ile antlaşmasını yenilememiş, 14 Mayıs 2013'te IMF'ye olan borçlarını ödeyerek bitirmiştir.

yargılarından hangilerinin doğru olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

16. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Bilimler Akademisinin (TÜBA) amaçlarından biri değildir?

- A) Bilim politikalarına yön vermeye ve bilim temelli danışmanlık hizmeti sunmaya yönelik çalışmalar yapmak
B) Bilim insanlarını ve eserlerini bilimsel yeterliliğe dayalı olarak takdir ve teşvik etmeyi sürdürmek
C) Bilim insanı olmayı özendirmek
D) Toplumda bireylerin piyasaya yeni çıkan teknolojik ürünleri kullanmasına özendirmek
E) Türkçenin bilim dili olarak geliştirilmesinde ve kullanılmasında etkin görev almak

12. Küresel ısınma, fosil yakıtların kullanımı sonucunda atmosferdeki karbondioksit miktarının artması ile klima, spre ve buzdolabı gibi araç gereçlerin havaya kloroflorokarbon maddesi salması ile oluşmaktadır. Güneş'ten gelen ışınların ısı enerjisine dönüşerek atmosfere geri dönmesine engel olan bu gazlar, ısı enerjisine dönüşükten sonra geri dönemeyerek atmosferde kalır. Bu da dünyadaki yıllık ısı miktarını arttırmaktadır. Küresel ısınmanın etkisi ile buzullar erimekte, sel ve su taşkınları artmakta, bitki ve hayvan çeşitliliği tehlikeye düşmektedir. Gelecek eili yıl içerisinde yeryüzünde yaşam alanlarının daralması, su taşkınları ve çölleşme küresel ısınmanın beklenen ilk tehlikeli sonuçlarıdır.

13. Türkiye ekonomisinde önemli bir yeri olan Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) ile bölge halkının yaşam standartlarının yükseltilmesi amaçlanmıştır. GAP kapsamında yatırımlar yapılmakta ve önemli konulardan biri olan istihdam sorunu da aşımaya çalışılmaktadır. Irak ve Suriye ile yaşanan su sorunu nedeniyle kredi alınamadığı için öz kaynaklar ile yapılan GAP, klasik anlamda tamamlanmışsa da GAP'ı iieriyeye taşımak için 2014 - 2018 GAP Eylem Planı hazırlanmıştır.

14. TBMM'de 31 Ekim 1989'da yapılan oylamada Turgut Özal Cumhurbaşkanı seçilmiştir. Turgut Özal'ın 1993'te ölmesi üzerine Süleyman Demirel Cumhurbaşkanı seçilmiştir.

15. 1980 sonrası Türkiye ekonomisinde belirleyici olan 24 Ocak 1980 Ekonomik Kararları olmuştur. IMF'nin desteklediği bu kararlar (I), askerî yönetimin gelmesiyle kurulan yeni hükümet ve 1983'ten sonra kurulan Turgut Özal Hükümeti tarafından uygulanmıştır (II). Bu kararlara göre enfiasyonu düşürmek, ödemeler dengesini düzeltmek ve en önemlisi de serbest piyasa ekonomisine geçerek ihracata yönelik üretimi gerçekleştirmek amaçlanmıştır. Türkiye, 2008 ekonomik krizinden etkilenmesine karşın IMF ile antlaşmasını yenilememiş, 14 Mayıs 2013'te IMF'ye olan borçlarını ödeyerek bitirmiştir (III).

16. 2 Eylül 1993'te kurulan ve 1994'te çalışmalarına başlayan Türkiye Bilimler Akademisinin (TÜBA) amaçları şunlardır:

- Bilim politikalarına yön vermeye ve bilim temelli danışmanlık hizmeti sunmaya yönelik çalışmalar yapmak
- Bilim insanlarını ve eserlerini bilimsel yeterliliğe dayalı olarak takdir ve teşvik etmeyi sürdürmek
- Bilim insanı olmayı özendirmek
- Toplumda bilimsel yaklaşım ve düşüncelerin yayılmasına rehberlik etmek
- Dünya bilim topluluğunun etkin bir ortağı olmak
- Türkçenin bilim dili olarak geliştirilmesinde ve kullanılmasında etkin görev almak
- Kurumsal yönetim anlayışını başarıya uygulayan bir akademi olmaktır.

1. I. Hunlar
II. Macarlar
III. Avarlar
IV. Türgişler

Yukarıdakilerden hangileri hem Asya'da hem de Avrupa'da devlet kuran Türk toplulukları arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

2. Türklerde devleti yönetme yetkisinin kağana, Gök Tanrı tarafından verildiğine inanılırdı. Dolayısıyla Türklerde gücün kaynağı ilahidir. Ancak Türk kağanı hiçbir zaman eski Mısır medeniyetinde olduğu gibi tanrı-kral sayılmamıştır.

Duna göre;

- I. kut anlayışının hâkim olduğu,
II. törelerin dinî esasiara dayandığı,
III. hükümdara bağlılığın arttığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

3. Aşağıdaki savaşlardan hangisinin Türk-İslam devletleri arasında yapıldığı söylenemez?

- A) Serahs
B) Dandanakan
C) Katvan
D) Nesa
E) Yassıçemen

4. İslamiyet'in kabulü Türklerin toplumsal hayatında önemli değişimler meydana getirmiştir. Karahanlılar ve Gazneliler başta olmak üzere Müslüman Türk devletlerinde mimariden sanata, eğitimden bilime ve siyasete kadar bütün kurumlar İslamiyet'le birlikte büyük bir değişim yaşamıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu değişimler arasında gösterilemez?

- A) Eğitimin medreselerde yapılması
B) Hükümdarlığın halife tarafından onaylanması
C) Şer'i hukuk kurallarının uygulanması
D) Sultan unvanının kullanılması
E) Saray mimarisinin görülmesi

5. Türkiye Selçuklu Devleti'nde aşağıdaki gelişmelerden hangisi başkent değişikliği ile sonuçlanmıştır?

- A) I. Haçlı Seferi
B) Cımrı Olayı
C) Köseadağ Savaşı
D) Babai İsyanı
E) Miryokefalon Savaşı

6. Türkiye Selçuklularında sultanın mutlak vekili olarak vezir görev yapmış ve sultan adına devleti idare etmiştir. Fakat devletin zayıfladığı dönemde vezir başta olmak üzere üst düzey devlet görevlileri, sultan tarafından değil lihanlılar tarafından seçilmeye başlanmıştır.

Buna göre Türkiye Selçukluları ile ilgili olarak;

- I. Moğol baskısının yaşandığı,
II. vezirin geniş yetkilere sahip olduğu,
III. merkezî otoritenin zayıfladığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

1. • Orta Asya'da kurulan Hunlar, tarihte bilinen ilk Türk devletidir. En parlak dönemlerini Mete Han zamanında yaşamışlardır. MS 216'da Çinliler tarafından ortadan kaldırılan Hunlar, batıya doğru giderek Kavimler Göçü'ne sebep olmuş ve Avrupa Hun Devleti'ni kurmuşlardır.
- Asya Hun Devleti'nin yıkılmasından sonra IV. yüzyılda Asya'da devlet kuran Avarlar, Kök Türkler tarafından yıkılınca batıya doğru göç ederek Macaristan civarında da bir devlet kurmuşlardır.
- Macarlar sadece Avrupa'da Türgişler ise sadece Orta Asya'da devlet kurmuşlardır.

2. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde devleti yönetme yetkisinin hükümdara Gök Tanrı tarafından verildiğine inanılır, bu inanca da "kut" anlayışı denilirdi (i). Kut anlayışına göre kağan, Tanrı'nın yeryüzündeki vekili olarak görülürdü. Kağanların yeryüzünde adaleti sağlamakla görevli olduklarına inanılırdı. Bu durum hükümdarların otoritesini artırmış ve halkın bağlılığını güçlendirmiştir (III). İlk Türk devletlerinde hukukun temelini ve kaynağını "töre" denilen sözlü hukuk kuralları oluşturmuştur. Ancak töreler din esaslı (teokratik) değildir.

3. Türk-İslam devleti olan Gazneliler ve Büyük Selçuklular arasında 1035'te Nesa, 1038'de Serahs ve 1040'ta Dandanakan savaşları yapılmıştır. Bu savaşlar Gazneli ordusunun yenilgiyle sonuçlanmıştır.

Yassıçemen Savaşı da 1230 yılında birer Türk-İslam devleti olan Türkiye Selçukluları ve Harzemşahlar arasında yapılmıştır. Savaş sonucunda yenilen Harzemşahlar bir daha toparlanamamış ve ortadan kalmıştır.

Katvan Savaşı ise 1141 yılında Büyük Selçuklular ile Karahitaylar arasında yapılmıştır. Karahitaylar Moğol kökenli bir devlettir.

4. İslamiyet'in kabulü Türklerin toplumsal hayatında önemli değişimler meydana getirmiştir. Bu değişimlerden bazıları şunlardır:

- Konargöçer yaşam tarzı yerini yerleşik toplum düzenine; sözlü kültür ise yazılı kültüre bırakmaya başlamıştır.
- Kağan yerine sultan, yabgu yerine de melik gibi unvanlar kullanılmaya başlanmıştır.
- Bağımsızlık sembolü olarak halife adına hutbe okutulmuş ve hükümdarlıklar halife tarafından onaylanmıştır.
- İslam dinine ait kurallar (şer'i kurallar) Türklerin hukuk sistemine girmiştir.
- Yeni Müslüman olan kalabalık grupların İslamiyet hakkında bilgi sahibi olmasını sağlamak amacıyla medreseler açılmış, bu medreselerde dini eğitimin yanında pozitif bilimlere de yer verilmiştir.

Saray mimarisi ise İslamiyet öncesi dönemde Uygurlardan itibaren görülmeye başlamıştır.

5. Hristiyan Avrupalıların XI. yüzyıl sonlarından başlayarak XII. yüzyıl sonlarına kadar İslam dünyasına karşı düzenledikleri saldırılara Haçlı Seferleri denilmiştir. Her sınıftan insanın katıldığı I. Haçlı Seferi 1096'da başlamıştır. Haçlılar Türkiye Selçuklularının merkezi olan İznik'i kuşatmışlar, I. Kılıç Arslan bu ordu karşısında tutunamayarak İznik'i boşaltmak zorunda kalmıştır. Türkiye Selçukluları İznik'i kaybedince Konya'yı başkent yapmıştır.

6. İlhanlılar, Cengiz Han'ın torunu Hülâgû Han tarafından Tebriz merkezli olarak İran'da kurulan bir Moğol devletidir. Türkiye Selçukluları 1243'te Moğollarla yapılan Köseadağ Savaşı'nda ağır bir mağlubiyet yaşamıştır. Savaşın sonra Selçuklu veziri Moğollarla bir anlaşma yapmış ve Moğollar, Türkiye Selçuklularını vergiye bağlamıştır. Vezir başta olmak üzere üst düzey devlet görevlileri, Moğollar tarafından seçilmeye başlanmıştır. Bu durum Moğol baskısının artmasına (I) ve Selçuklu merkezî otoritesinin zayıflamasına neden olmuştur (III). Türkiye Selçuklularında vezirlerin sultanın mutlak vekili olarak görev yapması ve sultan adına devleti idare etmeleri geniş yetkilere sahip olduklarının bir göstergesidir (II).

7. Fetret Devri'ndeki siyasi boşluktan en çok faydalanan Anadolu beylikleri olmuştur. Timur, Yıldırım Bayezid'i mağlup ettikten sonra Anadolu'da güçlü bir Osmanlı Devleti bırakmak istemediği için bu beylere topraklarını geri vermiştir.

Buna göre;

- I. Anadolu Türk siyasi birliğinin bozulduğu,
- II. Osmanlı Devleti'nin güç kaybettiği,
- III. devşirme sisteminin zayıfladığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

8. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin XV. yüzyılda mücadele ettiği güçler arasında gösterilemez?

- A) Safeviler
B) Timur İmparatorluğu
C) Akkoyunlular
D) Bizans İmparatorluğu
E) Venedik

9. • Süveyş Kanalı Projesi'nin yapılması
• Hint Deniz Seferleri'nin düzenlenmesi
• Fransa'ya kapitülasyon verilmesi

Osmanlı Devleti'nde yaşanan bu gelişmelerin ortak amacı olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Akdeniz'i Türk gölü hâline getirmek
B) Hristiyan birliğini parçalamak
C) Uzak Doğu Müslümanlarına yardım sağlamak
D) Coğrafi keşiflerin olumsuz etkisini azaltmak
E) Merkezî otoriteyi güçlendirmek

10. Osmanlı devlet anlayışı ve yönetim sisteminde eski Türk geleneklerinin de etkisi görülmüştür.

Bu duruma;

- I. saltanat sisteminin bulunması,
- II. kut anlayışının görülmesi,
- III. ikili teşkilatın uygulanması

gelişmelerinden hangileri kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

11. Osmanlı Devleti'nde kadılar beylerbeyine değil, doğrudan kazaskere bağlı olarak görev yapardı.

Bu uygulama ile;

- I. mahkemelerin yükünü azaltmak,
- II. yargı bağımsızlığını sağlamak,
- III. yürütmenin yargıya müdahalesini engellemek

durumlarından hangilerinin amaçlandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

12. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı eğitim kurumları arasında gösterilemez?

- A) Darülhendese
B) Danışmend
C) Rüştîye
D) Lonca
E) Enderun

13. **Beyan-ı Menazil-i Sefer-i Irakeyn ve Süleymannâme isimli eserlerinde Kanuni'nin Macaristan ve Irak seferleri ile Barbaros'un deniz seferlerini anlatan Osmanlı minyatür sanatçısı aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Levni
B) Nakkaş Nigari
C) Matrakçı Nasuh
D) Sinan Bey
E) Seyyid Lokman

7. 1402'de yapılan Ankara Savaşı'nı Timur kazanmıştır. Yıldırım Bayezid bu savaşta esir düşmüş ve Akşehir'de vefat edene kadar esaret altında kalmıştır. Ankara Savaşı sonucunda Timur, Türk beyliklerine eski topraklarını geri vermiş ve böylece Anadolu Türk siyasi birliği bozulmuştur (I). Yıldırım Bayezid'in oğulları arasında taht kavgaları yaşanmış, dağılma tehlikesi yaşan Osmanlı Devleti güç kaybetmiştir (II). Devşirme sistemi ise Fetret Devri sonrası Çelebi Mehmet Dönemi'nde uygulanmaya başlanmıştır.

8. XV. yüzyıl 1400-1499 yılları arasını kapsamaktadır. Osmanlı Devleti bu yüzyılda;
- Timur İmparatorluğu ile 1402'de Ankara Savaşını yapmıştır.
 - Akkoyunlu Devleti ile 1473'te Otlukbeli Savaşı'nı yapmıştır.
 - Bizans İmparatorluğu 1453'te İstanbul'un fethiyle ortadan kaldırılmıştır.
 - 1416'da Çalı Bey komutasındaki Osmanlı donanmasıyla Venedikliler arasında Osmanlı tarihinin ilk deniz savaşı yapılmıştır. Fatih ve II. Bayezid dönemlerinde de Osmanlı-Venedik mücadeleleri devam etmiştir.
 - Safevi Devleti ise 1501 tarihinde yani XVI. yüzyılda kurulmuştur. Safevilerle yapılan ilk önemli mücadele 1514 Çaldıran Savaşı'dır.

9. XV. yüzyılın ortalarından XVI. yüzyılın sonlarına kadar devam eden coğrafi keşifler, yeni kara parçaları ve ticaret yollarını ortaya çıkarmış, dünyanın jeopolitik ve ekonomik dengesini değiştirmiştir. Avrupa'nın ekonomik sıçramasına zemin hazırlayan keşifler Osmanlı'nın Batı karşısında geri kalmasını başlatmıştır. Osmanlı Devleti, ortaya çıkan bu yeni durum üzerine Hint Okyanusu'ndaki stratejik bölgelere seferler düzenlemiş ve ticari faaliyetlerini yeniden geliştirebilmek için Avrupalı devletlere kapitülasyonlar vermek zorunda kalmıştır. Ayrıca Süveyş ve Don-Volga Kanalı projeleri gündeme gelmiştir.

10. Osmanlı Devleti'nin yönetim sistemi, eski Türk gelenekleri, İslam dininin getirdiği esaslar ve fethedilen yerlerdeki yönetim anlayışı etrafında şekillenmiştir. Osmanlı'da kut anlayışı (II) ve cihan hâkimiyeti düşüncesi devam etmiş ancak diğer bütün Türk devletlerinden farklı olarak merkezîyetçi bir yapı kurulmuştur. Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan itibaren ülkeyi yönetme yetkisi eski Türk geleneklerinde olduğu gibi hanedan üyelerine aittir. Hükümdarlığın babadan oğula geçtiği saltanat sistemi uygulanmıştır (I). Ancak Osmanlı'da ikili yönetim anlayışı görülmemiş, ülke hanedan üyeleri arasında paylaştırılmamış ve padişah yönetiminde mutlak hâkim olmuştur.

11. Osmanlı Devleti'nde kadılar, adli ve idari işlerle belediye işlerine bakan görevlilerdi. Kadılar beylerbeyine değil, doğrudan kazaskere bağlı olarak görev yapardı. Bu nedenle kadılar herhangi bir konuda siyasi veya idari baskı altında kalmadan karar verebiliyor (III) ve adalet işlerini bağımsız olarak yürütüyorlardı (II). Kadılar adaleti dağıtma noktasında padişahın vekili sayıldığı için veziriazam dahi kadiarın yargı ile ilgili verdiği kararlara karışamazdı. Kadılar yargı sisteminin bağımsızlığını temsil ettikleri için onlara verilebilecek en ağır ceza görevden alma ve sürgündü.

12. Osmanlı Devleti eğitime büyük önem vermiş ve Tanzimat Dönemi'ne kadar her düzeyde eğitim ücretsiz olarak yapılmıştır. Yaygın ve örgün eğitim alanında birçok kurum faaliyet göstermiştir. Bu kurumlardan bazıları şunlardır:

- Darülhendese: Matematik, geometri ve astronomi alanında uzmanlık eğitimi veren medreselerdir.
- Rüştiye: Tanzimat Dönemi'nde açılan ve bugünkü ortaokulların karşılığı olan eğitim kurumlarıdır.
- Lonca: Birer esnaf kuruluşu olan loncalar, meslek mensuplarının eğitiminde bir okul görevi görmüşlerdir. Burada usta, kalfa ve çırak ilişkisi içerisinde eğitim verilmiştir.
- Enderun: Mülki ve askeri alanda üst dereceli devlet memuru yetiştirmek amacıyla açılan bir yüksek eğitim kurumudur.

Danışmend ise genellikle icazet alma seviyesine gelmiş, yüksek dereceli medrese öğrencilerine verilen isimdir.

13. Matrakçı Nasuh XVI. yüzyılda yaşamış Osmanlı tarihçisi ve matematikçisidir. Kendisinin bulunduğu matrak oyunu sebebiyle "Matrakçı" unvanıyla anılır. Onu bugüne taşıyan asıl yönü ise minyatür sanatındaki yeridir. Beyan-ı Menazil-i Sefer-i Irakeyn ve Süleyman-nâme isimli eserleri, gerek resim değeri ve gerekse tarihi kaynak olmaları açısından son derece önemli eserler arasında yer almış, bu eserlerde Kanuni'nin Macaristan ve Irak seferleri ile Barbaros'un deniz seferleri anılatılmıştır.

14. Osmanlı Devleti'nde XVI. yüzyılın sonlarına doğru bozulmaya başlayan tımar sistemi, XVII. yüzyılda da devam etmiştir. Ehil olmayan kişilere tımar verilmesi, rüşvet ve kayırmacılık gibi nedenler sistemin bozulmasına sebep olmuştur.

Buna göre aşağıdaki gelişmelerden hangisi bu durumun sonuçları arasında gösterilemez?

- A) Kapıkulu askerlerinin önem kaybetmesi
B) Güvenlik sorunlarının ortaya çıkması
C) Köylerden şehirlere göçün artması
D) Vergi gelirlerinin azalması
E) Tarımsal üretimin zayıflaması
15. 1700'de imzalanan İstanbul Antlaşması ile Azak Kalesi Ruslara bırakılmış ve Rusya İstanbul'da elçi bulundurma hakkını elde etmiştir.

Buna göre;

- I. Osmanlıda ilk toprak kaybının yaşandığı,
II. Rusların Karadeniz'e inme imkânı elde ettiği,
III. Ortodoksların koruyucusunun Rusya olduğu

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III
16. • Avrupa tarzı ilk ıslahatların yapılması
• Ulufe alım satımının yasaklanması
• İrad-ı Cedit Hazinesi'nin kurulması
• İlk askerî mühendislik okulunun açılması

Osmanlı Devleti'nde yaşanan bu gelişmelerle aşağıdaki padişahlardan hangisi arasında ilişki kuramaz?

- A) III. Mustafa B) I. Mahmut
C) III. Ahmet D) III. Selim
E) I. Abdülhamit
17. 1820'de Yunan İsyanı'nın çıkmasında aşağıdaki gelişmelerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?
- A) Milliyetçilik akımının etkisi
B) Avrupalı devletlerin kışkırtması
C) Bizans'ın yeniden kurulmak istenmesi
D) Sırpların bağımsızlık kazanması
E) Filik-i Eteryâ Cemiyeti'nin çalışmaları

18. Aşağıdakilerden hangisi 93 Harbi ile ilgili gelişmeler arasında gösterilemez?

- A) Ermeni Sorununun ortaya çıkması
B) Romanya'nın bağımsız olması
C) Ayastefanos Antlaşması'nın imzalanması
D) Mebuslar Meclisinin kapatılması
E) Boğazların uluslararası statü kazanması

19. • II. Abdülhamit Dönemi'nde yaşanan;
• I. Kanunuesasinin hazırlanması,
• II. Mebusan Meclisinin açılması,
• III. Muharrem Kararnamesi'nin yayımlanması

gelişmelerinden hangilerinin halkın yönetime katılımını sağladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

20. Aşağıdakilerden hangisi Sultan Abdülmecit Dönemi'nde Osmanlı'da yaşanan ekonomik gelişmeler arasında gösterilemez?

- A) İlk kâğıt paranın basılması
B) Duyun-u Umumiye'nin kurulması
C) İngiltere'den dış borç alınması
D) Bank-ı Osmani'nin kurulması
E) Şirket-i Hayriye'nin açılması

21. 1912'de imzalanan Uşi Antlaşması ile Osmanlı Devleti Trablusgarp'ı İtalya'ya bırakmış ancak Trablusgarp halkı dinî bakımdan Osmanlı halifesine bağlı kalmıştır.

Buna göre;

- I. Kuzey Afrika topraklarının tamamen kaybedildiği,
II. Balkanlar'da hâkimiyetin sona erdiği,
III. Halifeliliğin siyasi gücünden yararlanıldığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

14. Osmanlı Devleti daha önce de Büyük Selçuklu ve Memlûklular gibi devletler tarafından kullanılan toprak sistemini geliştirip tımar sistemini ortaya çıkarmıştır. Tımar sisteminin zamanla bozulmasıyla birlikte eyaletlerde güvenlik sorunları ortaya çıkmış, köyiüler ve sipahiler topraklarını bırakıp şehirlere göç etmiştir. Bu durum üretimin ve vergi gelirlerinin azalmasına sebep olmuştur. Ayrıca tımarlı sipahilerin sayıları azaldığı için kapıkulu askerlerinin sayısı ve önemi de artmıştır.

A B C D E

15. 1700'de imzalanan İstanbul Antlaşması ile Azak Kalesi Ruslara bırakılmış ve Rusya İstanbul'da elçi bulundurma hakkını elde etmiştir. Böylece Rusya, Azak Kalesi ve çevresini ele geçirerek ilk defa Karadeniz'e çıkma fırsatını yakalamıştır (II). Osmanlı Devleti ilk defa büyük çaplı toprak kaybını Karlofça Antlaşması ile yaşamıştır. Rusya Ortodoksların koruyuculuğunu ise 1774'te imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması ile elde etmiştir.

A B C D E

16. • III. Ahmet: Avrupa tarzı ilk ıslahatların yapılması
• I. Abdülhamit: Ulufe alım satımının yasaklanması
• III. Selim: İrad-ı Cedit Hazinesi'nin kurulması
• I. Mahmut: İlk askerî mühendislik okulunun (Hendesehane) açılması

A B C D E

17. Yunan İsyanı'nın çıkmasında etkili olan bazı nedenler şunlardır:

- Fransız İhtilali'nin getirdiği milliyetçilik ve bağımsızlık fikirlerinin etkisi
- Avrupalı devletlerin Rumları kışkırtması
- Rusların ve Yunanların eski Bizans İmparatorluğu'nu yeniden kurmak istemeleri
- Rumların 1814'te Rusya'ya bağlı Odesa'da kurdukları Filik-i Eteryâ Cemiyetinin çalışmaları

Sırpların bağımsızlık kazanması Yunan İsyanı'nın çıkmasında etkili değildir. Çünkü Sırp 1878'de Berlin Antlaşması ile bağımsız olmuşlardır.

A B C D E

18. 93 Harbi Osmanlı Devleti ile Rusya arasında yapılmıştır. Ermeni Sorunu ilk defa bu savaş sırasında ortaya çıkmıştır. Savaş sonunda imzalanan Berlin Antlaşması (1878) ile Sırbistan, Karadağ ve Romanya bağımsız olmuştur. 93 Harbi, Osmanlı Mebuslar Meclisi'nin kapatılmasına da neden olmuştur. Boğazların uluslararası statü kazanması ise 1841'de imzalanan Londra Boğazlar Sözleşmesi ile gerçekleşmiştir.

A B C D E

19. Hükümdarın yetkilerinin anayasa ve halkoyuyla seçilen meclis tarafından sınırlandırıldığı yönetim şekline Meşrutiyet denir. Bu sistemde hükümdarın yanı sıra halkın oluşturduğu bir meclis görev yapar. Böylelikle halk padişahın yanında yönetime katılmış olur. II. Abdülhamit Dönemi'nde Kanunuesasinin hazırlanması (I) ve Mebusan Meclisinin açılması (II) ile halk Türk tarihinde ilk kez yönetime ortak olmuştur. 1881'de yayımlanan Muharrem Kararnamesi ise Osmanlı Devleti'nin dış borçlarıyla ilgilidir.

A B C D E

20. Sultan Abdülmecit Dönemi'nde yaşanan ekonomik gelişmelerden bazıları şunlardır:

- Kaime-i Nakdiye-i Mutebere adıyla ilk kâğıt para basılmıştır (1839).
- Kırım Savaşı sırasında İngiltere'den ilk dış borç alınmıştır (1854).
- İngiliz sermayesiyle Bank-ı Osmani (Osmanlı Bankası) kurulmuştur (1856).
- Boğazlarda vapur işletmeciliği yapmak üzere Şirket-i Hayriye adıyla ilk denizyolu işletmesi kurulmuştur (1854).

Duyun-u Umumiye (Genel Borçlar İdaresi) ise II. Abdülhamit Dönemi'nde kurulmuştur (1881).

A B C D E

21. İtalya ile Osmanlı Devleti arasında imzalanan Uşi Antlaşması (18 Ekim 1912) ile Trablusgarp İtalya'ya bırakılmıştır. Böylece Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki varlığı sona ermiştir (I). Ayrıca On İki Ada da geçici olarak İtalya'ya verilmiştir. Trablusgarp halkının dini yönden halifeye bağlı kalması sağlanarak halifeliliğin siyasi gücünden yararlanılmıştır (III). Trablusgarp Savaşı Kuzey Afrika'da yapıldığı için Osmanlı Devleti'nin Balkan hâkimiyetiyle ilgili değildir.

A B C D E

22. Aşağıdakilerden hangisi Mustafa Kemal'in mücadelediği cepbeler arasında gösterilemez?

- A) Derne ve Tobruk B) Kanal
C) Suriye-Filistin D) Kafkas
E) Çanakkale

23. I. Bulgaristan'ın Ege Denizi'yle bağlantısının kesilmesi
II. Kars, Ardahan ve Batum'un Osmanlı Devleti'ne bırakılması
III. Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun parçalanması

Yukarıdaki gelişmelerden hangileri Birinci Dünya Savaşı'nda sınır değişiklikleri yaşandığının göstergesidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

24. Balkan Savaşları'ndaki başarılı mücadeleleri nedeniyle "Hamidiye Kahramanı" unvanı verilen ve Mondros Ateşkes Anlaşması'nı Osmanlı Devleti adına imzalayan komutan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Enver Paşa B) Kazım Karabekir
C) Rauf Orbay D) Refet Bele
E) Ali Fuat Cebesoy

25. Aşağıdakilerden hangisi Türk halkının İzmir'in Yunanistan'a bırakılması ve işgaline karşı gösterdiği tepkilerden biri değildir?

- A) Amiral Bristol Raporu'nun yayımlanması
B) Maşatlık Mitinginin düzenlenmesi
C) Kuvayimillîye birliklerinin oluşturulması
D) İzmir Redd-i İlhak Cemiyetinin kurulması
E) Balıkesir ve Alaşehir Kongrelerinin düzenlenmesi

26. Amasya Genelgesi'nde yer alan;

- I. İstanbul Hükümeti üzerine aldığı sorumluluğu yerine getirememektedir.
II. Her türlü etki ve denetimden uzak millî bir heyet kurulmalıdır.
III. Millet'in istiklalini yine millet'in azim ve kararı kurtaracaktır.

maddelerinden hangilerinin Kurtuluş Savaşı'nın amacını belirttiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

27. Derste Erzurum Kongresi konusunu işleyecek olan Ela Öğretmen, öğrencilerine "Erzurum Kongresi'yle ilgili neler biliyorsunuz?" sorusunu yöneltmiştir. Öğrencilerden bazıları aşağıdaki cevapları vermiştir.

- I. Toplanış biçimi bakımından bölgesel bir kongredir.
II. İlk defa millî sınırlardan bahsedilmiştir.
III. Temsil Heyetinin yetkileri tüm yurdu kapsayacak şekilde genişletilmiştir.
IV. Türk inkılabının ihtilal safhasını başlatmıştır.

Öğrencilerin vermiş olduğu bu cevaplardan hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız IV
C) I ve II D) II ve III
E) III ve IV

28. Erzurum Kongresi'nde "Hristiyan azınlıklara siyasi hâkimiyetimizi ve sosyal dengemizi bozacak ayrıcalıklar verilemez." kararı alınmıştır.

Buna göre;

- I. ülkenin birlik, beraberlik ve bütünlüğünü korumak,
II. azınlıkların bağımsız devlet kurmasını engellemek,
III. kapitülasyonların kaldırılmasını sağlamak

durumlarından hangilerinin amaçlandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

22. Mustafa Kemal'in ilk askerî başarısı Trablusgarp Savaşı'dır. Mustafa Kemal, Enver Bey ve Fethi Bey gibi gönüllü subaylar, Trablusgarp'a giderek halkı örgütlemiş İtalyanlara karşı başarılı bir şekilde mücadele etmişlerdir. Mustafa Kemal, Derne ve Tobruk'ta; Enver Bey, Bingazi'de önemli başarılar kazanmıştır. Mustafa Kemal, Birinci Dünya Savaşında ise üç farklı cephede savaştı. Bu cepheler sırasıyla Çanakkale, Kafkas ve Suriye-Filistin cepheleridir.

23. • Birinci Dünya Savaşı'ndan yenilgi ile ayrılan Bulgaristan, Nöyyi Antlaşması ile topraklarının bir kısmını kaybetmiş ve Ege Denizi ile bağlantısı kesilmiştir.
- Osmanlı Devleti 1878 Berlin Antlaşması ile Kars, Ardahan ve Batum'u Rusya'ya bırakmıştı. Rusya, Birinci Dünya Savaşı'ndan çekilmesi üzerine 1918'de imzalanan Brest Litovsk Antlaşması ile bu toprakları Osmanlı Devletine geri vermiştir.
- Avusturya ile imzalanan Sen Jermen Antlaşması ile Avusturya-Macaristan İmparatorluğu parçalanmış, Macaristan, Çekoslovakya ve Yugoslavya bağımsız olmuştur.

Birinci Dünya Savaşı sonunda yaşanan bu üç gelişme de sınır değişiklikleri yaşandığının göstergesidir.

24. Rauf Orbay, Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde, Kurtuluş Savaşı'nda ve Türkiye Cumhuriyeti Dönemi'nde önemli görevlerde bulunmuştur. Balkan Savaşları'nda gösterdiği başarıdan ötürü "Hamidiye Kahramanı" olarak tanınmıştır. Osmanlı Devleti'nin Bahriye Nazırı olarak görev yapan Rauf Orbay, devletin çöküş belgesi olan Mondros Ateşkes Anlaşmasını hükümet adına imzalayan kişidir. Ayrıca Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurucuları arasında yer almıştır.

25. İngiltere'nin büyük desteği neticesinde Paris Barış Konferansı'nda, Yunan ordusunun İzmir'i işgali kararlaştırılmıştır. İzmir'in Yunanlılara verilmesini önlemek amacıyla İzmir Redd-i İlhak Cemiyeti kurulmuş ve 14 Mayıs 1919'da Maşatlık Mitingi düzenlenmiştir. 15 Mayıs 1919 sabahı, bir İngiliz gemisinin desteğindeki Yunan ordusu İzmir'e asker çıkarmıştır. İşgale karşı bölgede Kuvayimillie birlikleri oluşturulmuş, Balıkesir ve Alaşehir Kongreleri düzenlenmiştir. Amiral Bristol Raporu ise Anlaşma Devletleri tarafından yayımlanmıştır.

26. Amasya Genelgesi millî egemenliğe dayalı yeni Türk devletinin kurulması yolunda atılan ilk adımdır. Genelgede Millî Mücadele'nin amacı, gerekçesi ve yöntemi açıklanmış ve millet mücadeleye çağırılmıştır.

Genelgede yer alan;

- "İstanbul Hükümeti üzerine aldığı sorumluluğu yerine getirememektedir." maddesi Kurtuluş Savaşı'nın gerekçesini,
- "Her türlü etki ve denetimden uzak millî bir heyet kurulmalıdır." maddesi yöntemini,
- "Milletin istiklalini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır." maddesi ise amaç ve yöntemini ortaya koymaktadır.

Y
A
R
G
I
Y
A
Y
I
N
E
V
I

27. Erzurum Kongresi, Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti ile Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyetinin katkılarıyla toplanmıştır. Kongre, toplanış biçimi bakımından bölgesel bir kongredir (I). İlk defa millî sınırlardan bu kongrede bahsedilmiştir (II).

Temsil Heyetinin yetkilerinin tüm yurdu kapsayacak şekilde genişletilmesi Sivas Kongresi ile sağlanmıştır. Türk inkılabının ihtilal safhasını başlatan gelişme ise Amasya Genelgesi'dir.

28. Erzurum Kongresi'nde alınan "Hristiyan azınlıklara siyasi hâkimiyetimizi ve sosyal dengemizi bozacak ayrıcalıklar verilemez." kararı ile ülkenin birlik, beraberlik ve bütünlüğünü korumak (I), azınlıkların bağımsız devlet kurmasını engellemek (II) amaçlanmıştır. Kapitülasyonların kaldırılmasını ise yabancı devletlerle ilgili bir durumdur ve Misakımilli Kararlarında gündeme gelmiştir.

29. Kurtuluş Savaşı yıllarında, TBMM'nin yarı resmi yayın organı hâline gelen Hâkimiyet-i Milliye gazetesi aşağıdaki gelişmelerden hangisi sonucunda yayımlanmaya başlanmıştır?

- A) Erzurum Kongresi'nin toplanması
- B) Birinci TBMM'nin açılması
- C) Sivas Kongresi'nin toplanması
- D) Temsil Heyetinin Ankara'ya gelişi
- E) 1921 Anayasası'nın ilan edilmesi

30. Sivas Kongresi sonrasında Temsil Heyetinin baskıları sonucu Damat Ferit Paşa Hükümeti istifa etmek zorunda kalmıştır.

Bu durumun aşağıdaki gelişmelerden hangisi üzerinde etkili olduğu söylenebilir?

- A) Amasya Görüşmelerinin yapılması
- B) Pozantı Kongresi'nin toplanması
- C) İstanbul'un resmen işgal edilmesi
- D) Batı Cephesi'nin açılması
- E) İstanbul Hükümeti'nin TBMM'yi tanınması

31. Aşağıdakilerden hangisi Misakımillî Kararlarının özellikleri arasında gösterilemez?

- A) Uluslararası ilişkilerde eşitlik ilkesi gözetilmiştir.
- B) Mustafa Kemal'in başkanlığındaki mecliste onaylanmıştır.
- C) Ulusal bağımsızlıkla ilgili kararlar yer almıştır.
- D) Kabul edilebilecek barış şartları belirtilmiştir.
- E) Yabancılar verilen kapitülasyonlara karşı çıkılmıştır.

32. Aşağıdakilerden hangisi 23 Nisan 1920'de I. TBMM'nin açılmasının sonuçlarından biri değildir?

- A) Kabine sistemine geçiş sağlanmıştır.
- B) Güçler birliği ilkesi benimsenmiştir.
- C) Yeni Türk devletinin temelleri atılmıştır.
- D) Ulusal egemenlik ilkesi uygulamaya konulmuştur.
- E) Temsil Heyetinin yetkileri sona ermiştir.

33. Aşağıdakilerden hangisi Millî Mücadele'ye karşı yapılan ayaklanmalardan biri değildir?

- A) Kuvayı İnzibatiye
- B) Çopur Musa
- C) Şeyh Eşref
- D) Millî Aşireti
- E) Nasturi

- 34. I. Misakımillî'den taviz verilmesi
- II. Güney Cephesi'nin kapanması
- III. 1921 Anayasası'nın kabulü

Yukarıdakilerden hangileri 20 Ekim 1921'de imzalanan Ankara Antlaşması'nın sonuçları arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

35. Türk ordusunun Eskişehir-Kütahya Savaşları'nda başarısız olması;

- I. Ankara'da Maarif Kongresi'nin toplanması,
- II. Mustafa Kemal'e Başkomutanlık yetkisinin verilmesi,
- III. Tekâlif-i Milliye Emirlerinin yayımlanması

gelişmelerinden hangileri üzerinde etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

- 36. ● İlk defa bir Anlaşma Devleti TBMM'yi tanımıştır.
- Doğu sınırlarımız kesinlik kazanmıştır.
- Anlaşma Devletleri ateşkes ve barış teklifinde bulunmuştur.

Bazı sonuçları verilen bu savaş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sakarya
- B) Birinci İnönü
- C) Büyük Taarruz
- D) İkinci İnönü
- E) Eskişehir-Kütahya

29. Hâkimiyet-i Milliye gazetesi Kurtuluş Savaşı'nın amacını, Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin aldığı kararları millete duyurmak ve halkın bu savaşa desteğini sağlamak amacıyla çıkarılmıştır. Temsil Heyetinin Ankara'ya gelişi üzerine 10 Ocak 1920'de yayın hayatına başlamış ve TBMM'nin yarı resmî yayın organı hâline gelmiştir. Hâkimiyet-i Milliye gazetesi, 1934 yılında Ulus adını almıştır.

30. Damat Ferit Paşa, Elazığ Valisi Ali Galip Bey aracılığıyla Sivas Kongresi'ni dağıtmaya çalışmıştır. Bunun üzerine Temsil Heyeti, Damat Ferit Paşa Hükümeti görevden çekilene kadar, İstanbul ile her türlü haberleşmenin kesilmesine karar vermiştir. Damat Ferit Paşa ülkeyi yönetemez hâle gelince istifa etmek zorunda kalmıştır. Yerine ise Anadolu hareketine daha ılımlı bakan Ali Rıza Paşa sadrazam olmuştur. Böylece İstanbul Hükümeti ile Temsil Heyeti arasında Amasya Görüşmeleri gerçekleşmiştir.

31. Misakımillî Kararları 28 Ocak 1920'de Son Osmanlı Mebusan Meclisi tarafından alınmıştır. Mustafa Kemal, Erzurum mebusu seçilmiş olmasına rağmen tutuklanma olasılığı nedeniyle İstanbul'da toplanan meclisin çalışmalarına katılamamıştır. Ankara'da görüştüğü milletvekillerinden kendisinin meclis başkanı olarak seçilmesini istemiştir. Son Osmanlı Mebusan Meclisi, 12 Ocak 1920'de çalışmalarına başlamış fakat Mustafa Kemal, meclis başkanlığına seçilememiştir.

32. 16 Mart 1920'de İstanbul'un resmen işgali üzerine Ankara'da TBMM'nin açılışı gerçekleşmiştir. Böylece Temsil Heyetinin görev ve yetkileri sona ermiştir. TBMM'nin açılmasıyla ulusal egemenliğe dayalı, tam bağımsızlığı hedefleyen yeni bir devlet kurulmuştur. Birinci meclis, savaş koşullarında kararların hızlı alınıp uygulanmasını sağlamak amacıyla güçler birliği ilkesini benimsemiştir. Kabine sistemine geçiş ise 29 Ekim 1923'te Cumhuriyetin ilanı ile sağlanmıştır.

33. Millî Mücadele'nin en tehlikeli ve sıkıntılı dönemi, ayaklanmaların çıktığı dönemdir. Çünkü TBMM bir yandan yurdu işgal eden düşmana karşı mücadele ederken diğer yandan da İstanbul Hükümeti, azınlıklar ve Millî Mücadele'ye karşı olanlar tarafından çıkarılan ayaklanmalarla uğraşmak zorunda kalmıştır. Nasturi Ayaklanması ise 1924'te Kurtuluş Savaşı sonrasında yaşanmıştır. İsyanın çıkmasında Musul Sorunu'nu kendi lehlerine çözmek isteyen İngiltere etkili olmuştur.

34. Ankara Antlaşması, Sakarya Savaşı sonucunda Fransa ile imzalanmıştır. Böylece Fransa yeni Türk devletini tanıırken, Güney Cephesi de kapanmıştır (II). Bu antlaşma ile Hatay sınırlarımız dışında kalmış ve Misakımillî'den ikinci taviz verilmiştir (I). 1921 Anayasası ise Birinci İnönü Savaşı sonucunda kabul edilmiştir.

35. Eskişehir-Kütahya Savaşları düzenli ordunun ilk ve tek yenilgisidir. Bu savaşın kaybedilmesi üzerine Yunanlılar, Eskişehir, Afyon ve Kütahya'yı işgal etmiş, Türk ordusu Sakarya Irmağı'nın doğusuna kadar çekilmek zorunda kalmıştır. Bu durum iç ve dış politika da önemli gelişmelere yol açmıştır. Yapılan sert tartışmaların sonucunda "Başkomutanlık Yasası" oy birliği ile kabul edilmiştir (II). Başkomutanlık görevini üstlenen Mustafa Kemal, ordunun ihtiyaçlarını karşılamak için 7-8 Ağustos 1921'de, Tekâlif-i Milliye Emirlerini yayımlamıştır (III). Maarif Kongresi ise Eskişehir-Kütahya Savaşları devam ettiği sırada toplanmıştır.

36. Yunanlar Sakarya Savaşı'nın sonucunda saldırı güçlerini kaybetmiş ve savunmaya çekilmiştir. Böylece Türklerin 1683'te Viyana önlerinde başlayan geri çekiliş dönemi de son bulmuştur. Fransızlarla Ankara Antlaşması imzalanmış ve ilk defa bir Anlaşma Devleti TBMM'yi tanımıştır. Azerbaycan, Gürcistan ve Ermenistan ile yapılan Kars Antlaşması sonucu doğu sınırlarımız kesinlik kazanmıştır. Ayrıca Anlaşma Devletleri ateşkes ve barış teklifinde bulunmuşlardır.

37. Aşağıdakilerden hangisi Lozan Antlaşması'nın sonuçları arasında gösterilemez?

- A) Rodos ve On İki Ada'nın İtalya'ya bırakılması
- B) Patrikhanenin mahkeme kurma yetkisinin sona ermesi
- C) Azınlıkların Türk vatandaşı olarak kabul edilmesi
- D) Boğazların yönetiminin uluslararası bir komisyona verilmesi
- E) Yunanistan'dan Karaağaç ve Bosnaköy'ün geri alınması

38. Türk edebiyatında Kurtuluş Savaşı üzerine yazılan ilk roman aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ankara
- B) Küçük Ağa
- C) Kalpaklılar
- D) Yaban
- E) Ateşten Gömlek

39. Aşağıdakilerden hangisi II. TBMM Dönemi'nde yapılan inkılaplar arasında gösterilemez?

- A) Cumhuriyetin ilanı
- B) Tevhid-i Tedrisat Kanunu
- C) Saltanatın kaldırılması
- D) Şapka Kanunu
- E) Miladi takvimin kabulü

40. Aşağıdakilerden hangisi Atatürk Dönemi'nde sağlık alanında yaşanan gelişmelerden biri değildir?

- A) Hıfzıssıhha Enstitüsü'nün kurulması
- B) Bulaşıcı hastalıklarla mücadele edilmesi
- C) Kızılay Hemşire Okulunun açılması
- D) Hilal-i Ahmer Cemiyetinin kurulması
- E) Heybeliada Sanatoryumunun açılması

41. Yeni Türk devletinde, devletçi ekonomi politikasına geçilmesinde;

- I. 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı,
- II. Serbest Cumhuriyet Fırkasının kurulması,
- III. özel sektörde sermaye yetersizliği

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenbilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

42. Atatürk'ün "Uygurlik yolunda başarı, yenileşmeye bağlıdır. Sosyal hayatta, ekonomik hayatta, ilim ve fen sahasında başarılı olmak için tek gelişme ve ilerleme yolu budur." sözüyle vurguladığı ilke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Milliyetçilik
- B) İnkılapçılık
- C) Laiklik
- D) Halkçılık
- E) Cumhuriyetçilik

43. Atatürk, "Cumhuriyetimiz henüz çok gençtir. Geçmişten kendine miras kalan bütün hayati çok önemli işler, zamanın gerektirdiklerini doyurucu derecede değildir. Siyasi ve fikri hayatta olduğu gibi ekonomik işlerde de kişilerin teşebbüslerinin neticesini beklemek doğru olmaz." demiştir.

Aşağıdaki gelişmelerden hangisinin Atatürk'ün bu sözü doğrultusunda yapıldığı söylenemez?

- A) Siyasi partilerin açılması
- B) Kalkınma planlarının hazırlanması
- C) Devlet bankalarının kurulması
- D) Karabük Demir-Çelik Fabrikasının açılması
- E) Maden Tetkik Arama Enstitüsü'nün kurulması

44. Tarih öğretmeni, Esat'a ödev olarak "Atatürk Dönemi'nde Türkiye lehine sonuçlanan dış politika olayları" konusunu vermiştir. Esat hazırladığı ödevde Türkiye lehine sonuçlanan olaylardan beşini yazmış ancak öğretmeni bunlardan birinin yanlış olduğunu belirtmiştir.

Buna göre öğretmenin, Esat'ın ödevinde yanlış olduğunu belirttiği olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yabancı Okullar Sorunu
- B) Bozkurt-Lotus Davası
- C) Irak Sınırı Sorunu
- D) Boğazlar Sorunu
- E) Patrikhane Sorunu

37. Lozan Barış Antlaşması'nın bazı önemli maddeleeri şunlardır:

- Ege kıyılarındaki adalar Yunanistan'a, Rodos ve On İki Ada ise İtalya'ya bırakılmıştır.
- Ülkemizde yaşayan tüm azınlıklar Türk vatandaş sayılmıştır.
- Boğazların yönetimi başında bir Türk'ün bulunduğu uluslararası bir komisyona bırakılmıştır.
- Yunanistan savaş tazminatı olarak Türkiye'ye Karaağaç ve Bosnaköy'ü geri vermiştir.
- Patrikhanenin İstanbul'da kaimasına izin verilmiştir. Ancak Patrikhanenin mahkeme kurma yetkisi 1926'da kabul edilen Türk Medeni Kanunu ile sona ermiştir.

38. Ateşten Gömiek, Halide Edip Adivar tarafından yazılmıştır (1922). Türk edebiyatında Kurtuluş Savaşı üzerine yazılan ilk roman olma özelliğine sahiptir. Halide Edip Adivar, Kurtuluş Savaşı mücadelesinde Mustafa Kemal Atatürk'ün yanında bizzat yer almış ve eserinde savaş yıllarında Anadolu'nun durumunu tüm gerçekliğiyle yansıtmıştır.

39. 11 Ağustos 1923'te göreve başlayan II. TBMM, Ekim 1927'ye kadar çalışmalarını sürdürmüştür. Birçok inkılap hareketi bu dönemde gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle "İnkılapçı Mecis" olarak nitelendirilmiştir. Cumhuriyetin ilanı (29 Ekim 1923), Tevhid-i Tedrisat Kanunu (3 Mart 1924), Şapka Kanunu (25 Kasım 1925), Miladi takvimin kabulü (26 Aralık 1925) gibi inkılaplar II. TBMM tarafından yapılmıştır. Saltanatın kaldırılması (1 Kasım 1922) ise I. TBMM döneminde yaşanmıştır.

40. Atatürk Dönemi'nde sağlık alanında yapılan çalışmalardan bazıları şunlardır:

- Türkiye'nin ilk verem hastanesi olan Heybeliada Sanatoryumu açılmıştır (1924).
- Kızılay Hemşire Okulu açılmıştır (1925).
- Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsü kurulmuştur (1928).
- Umumi Hıfzıssıhha Kanunu çıkarılmıştır (1930).
- Bulaşıcı hastalıklarla mücadele etmek temel hedef olarak belirlenmiştir.

Hilal-i Ahmer Cemiyeti ise 1868'de Osmanlı Devleti Dönemi'nde kurulmuştur. 1935'te "Türkiye Kızılay Cemiyeti" adını almıştır.

41. Yeni Türk devletinde, devletçi ekonomi politikasına geçilmesinde; 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı (I), özei sektörün yeterli sermaye sahip olmaması (II), teknik eleman sıkıntısı gibi nedenler etkili olmuştur. 12 Ağustos 1930'da kurulan Serbest Cumhuriyet Fırkası ise ekonomi alanında liberalizmi benimsemiştir.

42. Atatürk'ün "Uygarlık yolunda başarı, yenileşmeye bağlıdır. Sosyal hayatta, ekonomik hayatta, ilim ve fen sahasında başarılı olmak için tek gelişme ve ilerleme yolu budur." sözüyle vurguladığı ilke inkılapçılık ilkesidir.

43. Atatürk, bu sözüyle devletçilik ilkesini vurgulamıştır. Kalkınma planlarının hazırlanması, devlet bankalarının kurulması, Karabük Demir-Çelik Fabrikasının açılması ve Maden Tetkik Arama Enstitüsü'nün kurulması bu ilke doğrultusunda yapılan çalışmalardandır. Siyasi partilerin açılması ise cumhuriyetçilik ve halkçılık ilkeleleriyle bağlantılıdır.

44. Lozan Barış Antlaşması'ndan sonra Türk-İngiliz ilişkilerini belirleyen en temel sorun, Irak sınırı ve Musul'un durumudur. Taraflar arasında yapılan ikili görüşmelerden bir sonuç elde edilememiş ve mesele Milletler Cemiyetine taşınmıştır. 16 Aralık 1925'te yapılan toplantıda Milletler Cemiyeti, Musul'un Irak'a bırakıldığını ilan etmiştir. İç politika da yaşanan olumsuz gelişmeler nedeniyle Türkiye, Milletler Cemiyetinin kararını kabul etmek zorunda kalmıştır. Böylece Misakı Milli'den taviz verilmiş ve sorun aleyhimize sonuçlanmıştır.

45. Yüzyıllarca Osmanlı hâkimiyetinde kalan Orta Doğu, sahip olduğu ham madde kaynakları nedeniyle Avrupalı devletlerin mücadele alanı olmuştur. Bölgede Avrupalılar tarafından birçok manda yönetimi kurulmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi İngiltere'nin Orta Doğu'da manda yönetimi kurduğu bölgelerden biri değildir?

- A) Irak
- B) Lübnan
- C) Ürdün
- D) Mısır
- E) Filistin

46. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin dâhil olduğu uluslararası kuruluş ve antlaşmalar arasında gösterilemez?

- A) Locarno Antlaşması
- B) Briand-Kollogg Paktı
- C) Akdeniz Paktı
- D) Baikan Antantı
- E) Litvinov Protokolü

47. ABD ve İngiltere tarafından 1941'de yayımlanan Atlantik Bildirisi'nin;

- I. savaştan sonra toprak kazanılmayacak,
- II. topyekûn silâhsızlanmaya gidilecek,
- III. her ulus kendi geleceğini kendisi belirleyecek

maddelerinden hangilerinin Wilson İlkeleri ile benzerlik gösterdiği söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

48. Aşağıdakilerden hangisi İkinci Dünya Savaşı'nın Türkiye üzerindeki etkileri arasında gösterilemez?

- A) Seferberlik ilan edilmesi
- B) Millî Korunma Kanunu'nun çıkarılması
- C) Varlık Vergisi'nin uygulanması
- D) Millî İktisat ve Tasarruf Cemiyeti'nin kurulması
- E) Sanayi planlarının uygulanamaması

49. Türkiye'nin Kıbrıs'a askeri müdahalesini engellemek amacıyla 1964'te Türkiye'ye mektup gönderen ABD Başkanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) John Kennedy
- B) Dwight Eisenhower
- C) Lyndon Johnson
- D) Richard Nixon
- E) Jimmy Carter

50. SSCB Başkanı Mihail Gorbaçov 1991'de önce Komünist Parti Genel Sekreterliği'nden sonra da devlet başkanlığı görevinden istifa etmek zorunda kalmıştır. Böylece Komünist Parti faaliyetlerine son vermiş ve SSCB dağılmıştır.

Buna göre;

- I. Türk cumhuriyetlerinin bağımsız olması,
- II. Varşova Paktı'nın ortadan kalkması,
- III. Bağımsız Devletler Topluluğu'nun kurulması

gelişmelerinden hangileri SSCB'nin dağılmasının sonuçları arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

45. Orta Doğu, İngiltere'nin sömürgeleriyle bağlantısını sağlayan önemli bir konumdaydı. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra daha da güçlenen İngiltere, Orta Doğu'dan aldığı en büyük payla bölgenin hâkim gücü oldu. Mısır, Irak, Ürdün, Filistin, Arabistan ve Yemen'de İngiltere tarafından manda yönetimleri kurıldı. Suriye ve Lübnan toprakları ise Fransız mandasına bırakıldı.

46. Birinci Dünya Savaşı sırasında çok büyük kayıpların verilmesi, savaş sonrası dönemde dünya barışının korunması ve sürekliliğin sağlanması için bazı çalışmaların yapılmasına neden olmuştur. Türkiye de bu çalışmalara katkı sağlamış ve birçok uluslararası kuruluş ve antlaşmaya dâhil olmuştur. Ancak Türkiye Locarno Antlaşması'na katılmamıştır.

47. Atlantik Bildirisi, İngiltere Başbakanı Winston Churchill ile o sırada henüz savaşa girmemiş olan ABD Başkanı Franklin Roosevelt tarafından yayımlanmıştır. Bildiride yer alan; savaştan sonra toprak kazanılmaması (I), silahsızlanmaya gidilmesi (II), ulusların kendi geleceğini kendisinin belirlemesi (III), ticaret serbestliği gibi maddeler Wilson İlkeleri ile benzerlik göstermektedir. Bu maddeler daha sonra Birleşmiş Milletler Antlaşması'na dâhil edilmiştir.

48. Türkiye birbirleriyle savaşan iki grup tarafından da İkinci Dünya Savaşı'na dâhil edilmek istenmiştir. Uyguladığı dış politika sayesinde savaş dışında kalmayı başarmıştır. Türkiye, İkinci Dünya Savaşı'na fiilen katılmamış olsa da savaşın getirdiği ağır ekonomik koşullardan oldukça etkilenmiştir. Savaşın olumsuz etkilerinden korunmak amacıyla birtakım tedbirler alınmıştır. Ancak Millî İktisat ve Tasarruf Cemiyetinin kurulması, 1929 Ekonomik Buhranına karşı yapılan çalışmalar arasında yer alır.

49. Türkiye'nin Kıbrıs'a askeri müdahalesini engellemek amacıyla 1964'te Türkiye'ye mektup gönderen ABD Başkanı Lyndon Johnson'dır. Johnson Mektubu, Türkiye-ABD ilişkilerinde bir kırılma noktası oluştururken Türkiye-SSCB ilişkilerinde ise olumlu bir dönem başlatmıştır.

50. 1991'de SSCB'nin dağılması üzerine;

- Doğu Bloku çökmüş ve iki kutuplu dünya düzeni sona ermiştir.
- SSCB'ye bağlı olan Kafkasya ve Orta Asya'daki Türk Cumhuriyetleri bağımsızlıklarını kazanmıştır (I).
- Varşova Paktı ve COMECON ortadan kalkmıştır (II).
- SSCB'ye bağlı olan devletlerden bazıları Rusya Federasyonu'nun önderliğinde Bağımsız Devletler Topluluğu'nu kurmuştur (III).
- Rusya, Çin, Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan 1996'da "Şanghay Beşlisi" adıyla bir örgüt kurmuştur.

